

Kallelse till sammanträde med miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Datum och tid: 2023-11-22, klockan 13:30

Plats: Stadshuset, Sammanträdesrum Sahlin/Möller

Förhinder anmäls till Jenny Norman, jenny.norman@eslov.se

Ordförande

Bengt Andersson (M)

1. Upprop
2. Val av protokolljusterare
3. **Ekonomisk månadsrapport för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden för oktober 2023 (MOS.2023.0001)**
4. **Delegeringsordning för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden 2024 (MOS.2023.0730)**
5. **Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2023 (MOS.2023.0657)**
6. **Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens mål för mandatperioden 2023-2026 (MOS.2023.0722)**
7. **Yttrande över samråd detaljplan för del av Gårdsåkra 2 i Eslöv (MOS.2019.1591)**
8. **Antagande av miljöstrategi för Eslövs kommun med tillhörande planer (MOS.2023.0078)**
9. **Indexuppräknning av befintlig taxa för tillsyn och kontroll för miljöavdelningen (MOS.2023.0719)**
10. **Justering av Eslövs kommuns författningssamling gällande taxa för felparkeringsavgifter efter upptäckt skrivfel (MOS.2023.0294)**

- 11. Införande av parkeringsavgifter längs med Kvarngatan, etapp 2 (Pärlgatan –Östergatan) (MOS.2022.0784)**

- 12. Information från kart- och bygglovsavdelningen**

2023-11-10
Patrik Hägg
+4641362160
Patrik.hagg@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Ekonomisk månadsrapport oktober 2023

Ärendebeskrivning

Ekonomisk månadsrapport för oktober har tagits fram. Utfallet för perioden är 1,9 mnkr och prognosen är 2,5 mnkr för helåret. Stort underskott föreligger inom bygglovsavgifter, medan ett stort överskott finns inom bostadsanpassningsbidrag. Prognosen motsvarar det överskott som nämnden fått i uppdrag att lämna som besparing. Utsmyckningarna samt elkostnader inom gatubelysning bedöms bli dyrare än tidigare prognoser och kommer därför troligtvis ej bli utfört, vilket främst kommer täckas genom lägre personalkostnader inom staben samt högre intäkter inom gata, trafik, park.

Prognosen för investeringarna är 84,0 mnkr, vilket motsvarar en genomförandegrad på 62 %. Investeringsbudgeten uppgår till 135,1 mnkr. Budgeten har utökats under året efter beslut i kommunfullmäktige för byte av 1 500 armaturer till LED-belysning, 5,4 mnkr.

Prognosen har justerats ner då utifrån mer säkra prognoser för årets utfall för de större projekt som har en upprättad betalningsplan. Projekt Kvarngatan etapp 2 kommer avslutas först i början på 2024. Stadsparken närmar sig färdigställande, viss ekonomisk reglering beräknas ske först 2024 men projektet beräknas även bli billigare än budgeterat. Kanalgatan har utifrån upprättad betalningsplan fått ett lägre prognostiserat utfall 2023, då mer beräknas belasta först 2024.

Hälsotalet för Miljö och Samhällsbyggnad är 93,1 %. Förvaltningen har så pass få medarbetare att enstaka långsjukskrivning har en påverkan på hälsotalet med ca 2 procentenheter.

Beslutsunderlag

Ekonomisk månadsrapport för oktober 2023
Genomförandegrad investeringar oktober

Beredning

Månadsrapporten har tagits fram i samråd med avdelningarna på Miljö och Samhällsbyggnad.

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden godkänner ekonomisk månadsuppföljning för oktober 2023.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

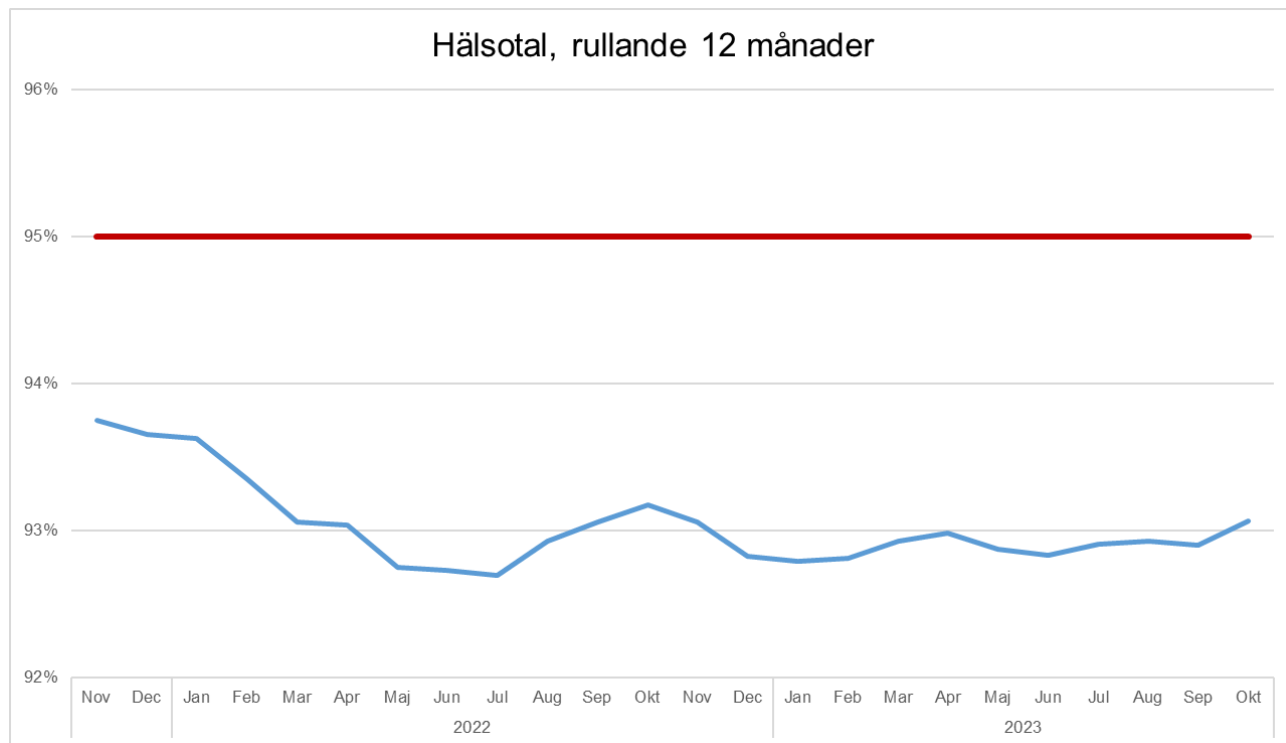
Dave Borg
Förvaltningschef

Karin Sandström
Avdelningschef stab och miljö

Månadsuppföljning oktober 2023

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Hälsotal

93,1 %

©Håkan Sandbring / sandbring.se

Ramförändringar 2023 (mnkr)

Beslutad internbudget	85,15
Kapitalkostnadskompensation	4,30
Lönekompensation	0,35
<hr/>	
Aktuell budgetram	89,80
Beslutad åtgärdsplan	-2,50
Budgetram inklusive åtgärdsplan	87,30

Utfall, budget och prognos (mnkr)

	PERIOD JANUARI - OKTOBER			HELÅR (PROGNOS)		
	BUDGET PERIOD	UTFALL PERIOD	AVIK. PERIOD	BUDGET HELÅR	PROGNOS HELÅR	AVIK. HELÅR
Intäkter	15,2	13,6	-1,6	18,3	16,5	-1,8
Kostnader	-89,7	-86,2	3,5	-108,1	-103,8	4,3
Personalkostnader	-32,6	-30,1	2,5	-39,0	-36,0	3,0
Driftskostnader	-36,2	-35,2	1,0	-43,9	-42,6	1,3
Kapitalkostnader	-20,9	-20,9	0,0	-25,2	-25,2	0,0
Nettokostnader	-74,5	-72,6	1,9	-89,8	-87,3	2,5
Kommunbidrag	74,5	74,5	0,0	89,8	89,8	0,0
ÅRETS RESULTAT			1,9			2,5
Åtgärdsplan				-2,5		-2,5
ÅRETS RESULTAT INKL ÅTGÄRDER				-87,3	-87,3	0,0

Kommentar perioden (+1,9 mnkr)

- Lägre bygglovs-/tillsynsintäkter inom PBL (-2,3 mnkr). Ärende Hangaren 1 ingår inte i resultatet.
- Högre projekt- och parkeringsintäkter.
- Lägre personalkostnader (+2,5 mnkr) till följd av vakanta tjänster, pga åtgärdsplan samt lägre intäkter. Utfall lönerrevision ingår i resultatet.
- Lägre kostnader för BAB (+1,6 mnkr)
- Högre elkostnader (-0,4 mnkr)
- Vinterväghållning (+0,5 mnkr)
- Övriga driftskostnader i nivå med budget exklusive åtgärdsplaner.

Utfall, budget och prognos per avdelning (mnkr)

	PERIOD JANUARI - OKTOBER			HELÅR (PROGNOS)		
	BUDGET PERIOD	UTFALL PERIOD	AVVIK. PERIOD	BUDGET HELÅR	PROGNOS HELÅR	AVVIK. HELÅR
Nämnd	-0,7	-0,7	0,0	-0,8	-0,8	0,0
Förvaltningsadministration	-11,8	-10,8	1,0	-14,2	-12,3	1,9
Miljöenheten	-2,9	-2,7	0,2	-3,5	-3,5	0,0
Kart- och bygglovsavdelning	-5,1	-7,5	-2,4	-6,2	-8,4	-2,2
Bostadsanpassning	-3,1	-1,4	1,7	-3,7	-1,9	1,8
Gata Trafik Park	-50,9	-49,5	1,4	-61,4	-60,4	1,0
Nettokostnader	-74,5	-72,6	1,9	-89,8	-87,3	2,5
Kommunbidrag	74,5	74,5	0,0	89,8	89,8	0,0
ÅRETS RESULTAT			1,9			2,5
Åtgärdsplan				-2,5		-2,5
ÅRETS RESULTAT INKL ÅTGÄRDER				-87,3	-87,3	0,0

Kommentar helårsprognos

Förvaltningen lämnar en prognos som överensstämmer med åtgärdsplanen på +2,5 mnkr men det finns vissa osäkerheter:

- Förändrad debitering (efterdebitering) av tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelskontroll.
- Överskott på personalkostnader pga. vakanta tjänster, senare tillsatta tjänster, tjänstledigheter samt viss sjukfrånvaro.
- Troligt budgetöverdrag gällande renhållningen, pga. ofullständig indexkompensation för 2022 och 2023
- Prognosen gällande bl.a. Bostadsanpassningsbidrag (BAB), vinterväghållning och elförbrukning bygger på tidigare års utfall och det finns alltid en osäkerhet i huruvida den planerade budgeten för dessa kommer att räcka året ut.

Uppföljning åtgärdsplan - drift

Kostnad/intäkt	Avdelning	Benämning	Beslutad åtgärdsplan 2023	Reviderad prognos åtgärder 2023	
Intäktsökning	GTP	Justera taxor - felparkering	125	65	
		Justera taxor - grävningar	100	50	
		Justera taxor - parkeringsavgifter	125	65	
		Justera taxor - upplåtelseavgift	50	20	
		Prognos högre intäkter GTP	0	300	
GTP Summa			400	500	
Intäktsökning Summa			400	500	
Kostnadsminskning	GTP	Avtal Sjöholmen och skötsel	0	0	
		Gatubelysning	400	0	
		Gräsklippning- skötselentreprenad	350	550	
		Utsmyckning	300	0	
		GTP Summa	1 050	550	
	Kart- och bygglov	Lägre bemanning	190	190	
		Programvara	76	76	
	Kart- och bygglov Summa			266	266
	Staben	Kommunekolog	Kommunekolog	750	750
			Prognos lägre personalkostnader	0	400
Prenumerationer			15	15	
Tobakstillsyn			0	0	
Staben Summa			765	1 165	
Staben/Miljö	Vattenprover	30	30		
Staben/Miljö Summa			30	30	
Kostnadsminskning Summa			2 111	2 011	
Totalsumma			2 511	2 511	

Kommentar Åtgärdsplan +2,5 mnkr

Utsmyckning och besparingar inom gatubelysning beräknas ej kunna genomföras, men kompenseras av högre intäkter inom parkering, felparkering och tillstånd (gata, trafik, park) samt lägre personalkostnader inom staben.

Uppföljning åtgärdsplan - årsanslag

Verksamhet	Budget 2023	Förslag med 25% neddrag	Reviderad Budget 2023	Förändring
95007 Asfaltering (beläggning)	9 500	7 125	7 125	-2 375
95010 Om- och nybyggnad gatuanläggningar	3 500	2 625	2 625	-875
95028 Broåtgärder	200	150	150	-50
95031 Dagvattenåtgärder	1 000	750	500	-500
95069 Åtgärder övriga orter	1 100	825	825	-275
95061 Gatubelysning	3 000	2 250	2 500	-500
95073 Cykel, kollektivtrafik och trafiksäkerhet	2 500	1 875	1 875	-625
95216 Fritids- och naturanläggningar	200	150	50	-150
95202 Lekplatser	2 500	1 875	2 500	0
95203 Grönområden Eslövs tätort	1 400	1 050	1 050	-350
95205 Grönområden byarna	1 300	975	975	-325
95215 Utsmyckning	700	525	0	-700
95217 Trädplantering enligt trädpolicy	1 800	1 350	1 350	-450
	28 700	21 525	21 525	-7 175

- Utsmyckning utgår helt, dvs nämnden investerar inte i någon ny utsmyckning, däremot finns det viss budget kvar på driften för att genomföra de större högtiderna.
- Lekplatser ligger kvar på samma nivå
- För samtliga projekt inom årsanslagen räknar vi med nå en genomförandegrad på 100%

Investeringar 2023

Investeringsbudget

KF budget	123,7
Överförda medel från 2022	6,0
KF § 42 2023: Utökad investeringsbudget för LED-armaturer	5,4
Total budget 2023	135,1

Uppdelat per investeringskategori

Större projekt	98,2
Årsanslagen	28,9
Belysning landsbygden	7,0
Verksamhetssystem bygglov	1,0

Prognosförändring jämfört med budget

Bullervall Hurva - skjuts på framtiden	-1,0
Hållplats Hurva - skjuts på framtiden	-2,3
Kanalgatan etapp 1 - entreprenaden klar först 2024	-28,6
Kvarngatan (Östergatan - Pärlgatan) - extern medfinansiering	0,0
Stadsparken	-5,0
Belysning etapp 2 - flyttas till 2024, etapp 1 slutförs 2023	-4,0
Övriga projekt	-2,8
Årsanslagen - 25% besparing enl åtgärdsplan	-7,4
Summa förändring	-51,1

Prognos investeringsbudget

Större projekt	55,7
Årsanslag	21,5
Belysning landsbygden	5,7
Verksamhetssystem bygglov	1,1
Summa investeringsprognos	84,0

Projekt med största utgifterna

	Bu 2023	Pr 2023
Kanalgatan etapp 1	30,6	2,0
Lekplats stadsparken med parkåtgärder	30,0	25,0
Kvarngatan (Österg-Pärlg)	15,2	15,2

Vad gäller stadsparken så löper projektet på enligt plan, för närvarande bedöms projektet lämna ett överskott om ca 2 mnkr, därutöver bedöms en del av utgifterna belasta projektet först 2024. För Kanalgatan etapp 1 har byggstart flyttats fram pga av överprövning och ny tilldelning vilket innebär att prognosen för 2023 minskas med ca 25 mnkr då resterade byggnation kommer ske först nästa år. Det inledande arbete kommer främst avse VA- och fjärrvärmeledning som utförs av respektive ledningsägare. För Kvarngatan har nämnden fått extern medfinansiering vilket gör att prognosen kan sänkas med 4 mnkr.

Förändring september-oktober:

Projekt Kanalgatan och Stadsparken minskar för 2023 då fler utgifter beräknas falla ut först 2024. För Stadsparken föreligger även överskott totalt för projektet. För projekt Kvarngatan blir bidraget från Trafikverket utbetalt först i början på 2024, vilket fördyrar projektet för 2023 men inte för projektet totalt sett. Sammantaget innebär framflyttningen av kostnader, lägre total prognos för Stadsparken och statlig medfinansiering ett lägre utfall för 2023 till 83 mnkr.

Total genomförandegrad för årets investeringar beräknas bli 62 %

Projnr	Belopp i mnkr Projekt	Budget 2023	Prognos, utfall	Prognos, avvikelse budget-utfall	Prognos, överföring till 2024	Genom- förandegrad	Kommentar
Projekt som färdigställs under året		-64,2	-54,3	9,9	0,0	85%	
	Årsanslag	-28,9	-21,5	7,4	0,0	74%	Minskning 25 % enligt nämndsbeslut tfa ekonomiskt läge.
95004	Verksamhetssystem bygglov	-1,0	-1,1	-0,1	0,0	110%	
95050	Storgatan/Kvarngatan Marieholm	0,0	-0,1	-0,1	0,0		Färdigställt 2023. Projektet slutredovisat.
95051	Skolgatan/Åkervägen Löberöd	-0,1	-0,2	-0,1	0,0	200%	Färdigställt 2023. Slutredovisas 2023.
95063	Belysning landsbygden etapp 1	-3,0	-5,8	-2,8	0,0	193%	Sista året för etapp, slutredovisas i bokslutet. Fortsätter som etapp 2.
95093	Stora torg	-1,2	-0,6	0,6	0,0	50%	Slutredovisas 2023.
95213	Lekplats stadsparken och parkåtgärder	-30,0	-25,0	5,0	0,0	83%	Ekonomisk reglering slutförs eventuellt i början på 2024
Projekt som fortsätter 2024		-57,5	-27,0	30,5	31,8	47%	
95017	Trehäradsvägen etapp 2 (Gasverksg-Verkstadsg)	-2,0	-0,3	1,7	1,7	15%	Projektering pågår. Medel flyttas över till nästa år.
95048	Kvarngatan, inkl gc-väg	-15,2	-15,2	0,0	0,0	100%	Försenat, slutförs i början på 2024
95057	Föreningstorget-Torpstigen-Västerlångg	-1,2	-1,3	-0,1	0,0	108%	Projektering pågår. Medel flyttas över till nästa år.
95072	Kanalgatan etapp 1 (Bryggareg-Trollsjö)	-30,6	-2,0	28,6	28,6	7%	Projektering pågår. Medel flyttas över till nästa år.
95075	Kanalgatan etapp 2 (Föreningstorget-Västerg)	-1,5	-0,8	0,7	0,7	53%	Projektering pågår. Medel flyttas över till nästa år.
95074	GC-väg Medborgarhuset-Bryggareg	-0,6	-1,3	-0,7	0,0	217%	Projektering pågår. Medel flyttas över till nästa år.
95078	LED-belysning 4500 st	-5,4	-5,4	0,0	0,0	100%	Pågår till 2025. 1 500 st armaturer per år.
95214	Park Gröna torg	0,0	-0,5	-0,5	0,0		Projekteras av extern konsult.
95108	Stinstorget	-1,0	-0,2	0,8	0,8	20%	

Projnr	Belopp i mnkr Projekt	Budget 2023	Prognos, utfall	Prognos, avvikelse budget-utfall	Prognos, överföring till 2024	Genom- förandegrad	Kommentar
Projekt som drivs av extern part (Trafikverket)		-6,1	-2,7	3,4	3,1	44%	
95045	GC-väg Stabbarp - Öslöv	-2,5	-1,0	1,5	1,5	40%	Projekteras av Trafikverket, svårt att påverka genomförandegraden.
95046	GC-väg Billinge - Röstånga	-1,0	-0,7	0,3	0,0	70%	Projekteras av Trafikverket, svårt att påverka genomförandegraden.
95049	GC-väg Ö Asmundtorp - Trollenäs	-1,6	-1,0	0,6	0,6	63%	Projekteras av Trafikverket, svårt att påverka genomförandegraden.
95053	GC-väg Vetegatan - Ö Asmundtorp	-1,0	0,0	1,0	1,0	0%	Projekteras av Trafikverket, svårt att påverka genomförandegraden.
Projekt som ej genomförs under året		-7,3	0,0	7,3	7,3	0%	
95065	Belysning landsbygden etapp 2	-4,0	0,0	4,0	4,0	0%	
95106	Bullervall Hurva	-1,0	0,0	1,0	1,0	0%	
95107	Hållplats Hurva	-2,3	0,0	2,3	2,3	0%	
Summa miljö- och samhällsbyggnadsnämnden		-135,1	-84,0	51,1	42,2	62%	

2023-11-02
Marie Strandqvist
+4641362043
marie.strandqvist@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse. Delegeringsordning för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden 2024

Ärendebeskrivning

Varje år görs en genomgång och revidering av gällande delegeringsordning. I december 2021 gjordes en större omarbetning av upplägget av delegeringsordningen och revidering av vissa punkter. I november 2022 gjordes en mindre revidering av dokumentet och i januari och mars 2023 gjordes ytterligare några mindre revideringar. Vid årets arbete med delegeringsordningen har område 8, 10 och 11 ändrats avseende vidaredelegering och följer de övriga avsnitten med att nämnden delegerar till förvaltningschef, ansvarig chef och ansvarig handläggare. Utöver detta så har ett nytt kapitel under 7.12 lagts till. I övrigt är det några ändringar i lagrummen som skett.

Varje år görs även en genomgång av tillhörande bestämmelser. I år görs inga revideringar i den delen av dokumentet. Bestämmelser antagna att gälla fr o m 2023-11-23, § 180 fortsätter således att gälla. Bestämmelserna delegeras till förvaltningschef, ansvarig chef och ansvarig handläggare.

Nämnden föreslås i enlighet med kommunallagen (2017:725) att delegera alla punkter utom 1.1 till förvaltningschefen ansvarig chef och ansvarig handläggare som anges vid respektive punkt i delegeringsordningen. Dessa träder i kraft att gälla från och med den 1 januari 2024.

Beslutsunderlag

Förslag till delegeringsordning inklusive bestämmelser, 2023-11-02.

Beredning

Varje avdelning har inför beslutet kontrollerat sina delar och jämfört de med de lagändringar som skett sedan förra revideringen. Förutom de löpande förändring och

uppdateringar som genomförs så har även korrigeringar införts för att om möjligt skapa en effektivare ärendehantering.

Förslag till beslut

- Anta delegeringsordningen inklusive bestämmelser att gälla från och med den 1 januari 2024.

Beslutet skickas till

Staben

Dave Borg
Förvaltningschef

Delegeringsordning för miljö- och samhällsbyggnads- nämnden i Eslövs kommun

Antagen av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
2021-12-15, § 215

Senast reviderad av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
2023-11-22, § XX

Att gälla från och med 2024-01-01

Innehåll

Delegeringsordning för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslövs kommun	1
Bakgrund och information	5
Allmänna förutsättningar	5
Skillnad mellan kommunalrättslig delegering, ren verkställighet och ställningsfullmakt	5
Avgränsning av delegats beslutanderätt	6
Överklaganden	6
Vem kan man delegera till?	6
Delegeringsbeslutens innehåll	7
Anmälan av delegeringsbeslut	7
Ramar för beslut	7
Brådskande ärenden	7
Vidaredelegering av beslutanderätt	7
Villkorad vidaredelegering av beslutanderätt – brukarinflytande	8
Ersättare för delegat	8
Andra typer av beslut	8
Undertecknande av handlingar	8
Firmatecknare	8
Tillsyn enligt miljöbalken	9
Tillsyn enligt Plan- och bygglagen	9
DELEGERINGSFÖRTECKNING – MILJÖ- OCH SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN	
Allmänna ärenden	11
Enligt dataskyddsförordningen	12
Yttranden i ärenden som inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt	12
Ekonomi	14
Gata/Park	15

¹ inom respektive verksamhetsområde
Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

Trafik	18
Miljöbalken och livsmedelslagen	
Allmänna bestämmelser för delegering inom miljöavdelningens ansvarsområde	18
Allmänt	19
Miljöbalken	21
Livsmedelslagstiftningen	28
Övriga ärenden inom miljöavdelningens verksamhetsområde	
Tobakslagen	31
Bilskrotningsförordningen	31
Alkohollagen	31
Ordningslagen	31
Strålskyddslagen	31
EG förordningen om kosmetiska produkter	32
Lag om sprängämnesprekursorer	32
Naturvård	33
Äldre Plan- och bygglagen (inkomna före 2 maj 2011)	
Bygglov, rivningslov och marklov	34
Övriga ärenden	35
Sotningsärenden (avser ärenden inkomna även efter 2 maj 2011)	36
Personal	38
Nya Plan- och bygglagen (inkomna efter 2 maj 2011)	
Beslut om bygglov, rivningslov och marklov m.m	39
Beslut om anmälningspliktig åtgärd m m	42
Beslut om avgifter	45
Beslut – övrigt	46
Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillämpning av europeiska konstruktionsstandarder (eurokoder)	47
Fastighetsbildningslagen	47
Anläggningslagen	48
Ledningsrättslagen	48
Enkelt avhjälpna hinder	48
Tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga på allmänna platser och inom områden för andra anläggningar än byggnader	48
Allmänt	49
Lag om lägenhetsregister	49
Remisser avseende detaljplaner, granskningsskedet	49
Bostadsanpassning	50

¹ inom respektive verksamhetsområde
Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

Bestämmelser till delegeringsordningen	51
Laghänvisning	53
Förteckning av administrativ ordning	54
Firmateckningsrätt – generell och för vissa handlingar för kommunstyrelsen	55

¹ inom respektive verksamhetsområde
Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

Bakgrund och information

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden kan genom delegering eller annan form av uppdrag/behörighet ge personal på sin förvaltning olika former av möjlighet att agera. Dessa är samlade i detta dokument, delegeringsordningen. Den är indelad på så sätt att först kommer delegeringsförteckning, förteckning av administrativ ordning, firmateckningsrätt och laghänvisning.

Allmänna förutsättningar

De juridiska förutsättningarna för miljö- och samhällsbyggnadsnämndens möjlighet att delegera beslutanderätt följer av 6 kapitlet 37-40 §§ och 7 kapitlet 5-8 §§ kommunallagen (KL).

Huvudsyftet med delegering av beslutanderätten är att

- avlasta miljö- och samhällsbyggnadsnämndens rutinärenden för att skapa utrymme för mer omfattande behandling av betydelsefulla och principiella ärenden, och
- möjliggöra en effektivare verksamhet genom att beslutsvägarna blir kortare och handläggningen snabbare, samt
- förbättra servicen

Med delegering avses att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden överför självständig beslutanderätt till förtroendevalda eller anställda i kommunen. Det vill säga att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ger någon i uppdrag att fatta beslut på nämndens vägnar i vissa ärenden. De vanligaste förekommande ärendena samlas i miljö- och samhällsbyggnadsnämndens delegeringsordning, men nämnden kan också besluta om delegation i en viss fråga enligt särskilt beslut.

Beslut som är fattade med stöd av delegeringsordning har samma rättsliga verkan som om det skulle ha fattats av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Rätten att ta beslut förs helt över till delegaten. Delegaten ansvarar för det fattade beslutet. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden kan inte ändra eller återkalla ett beslut som har fattats med stöd av delegation. Delegaten kan lämna över beslutanderätten i ett visst ärende till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden om ärendets beskaffenhet bedöms påkalla det.

Om ärendet är principiellt viktigt kan miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ta över ärendet och föregripa delegatens beslut, det vill säga ta upp ärendet till eget avgörande även om beslutanderätten delegerats. Då måste den som fått beslutanderätten delegerad till sig få reda på, i förväg, att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden tänker fatta ett eget beslut.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden kan dock när som helst besluta om att återkalla en delegats beslutanderätt.

Man får inte utöva delegerad beslutanderätt i ärenden som berör ens egna personliga förhållanden eller där det enligt kommunallagen finns något annat jäv. Bestämmelserna finns i 6 kapitlet 28-32 §§ kommunallagen.

Skillnad mellan kommunalrättslig delegering, ren verkställighet och ställningsfullmakt

Delegering innebär att självständig beslutanderätt överförs från nämnden till delegaten att skilja från beslutanderätt som utgår från givna ramar som de anställda har att utgå ifrån som då kallas för ren verkställighet. Ren verkställighet saknar utrymme för självständiga bedömningar och i dessa ärenden handlar det om att verkställa sådant som redan är beslutat ~~eller~~ och reglerat genom lag, kommunens styrdokument eller avtal. Exempel på ren verkställighet är utlämnande av allmänna handlingar enligt tryckfrihetsförordningen, att ta ut avgift för torghandel enligt en av kommunfullmäktige fastställd taxa eller personalärenden som gäller ledighet vid sjukdom eller liknande enligt kollektivavtal.

Vissa ärenden är i gränslandet mellan ren verkställighet och självständiga beslut men kan ändå räknas som ren verkställighet under förutsättning att det finns klara riktlinjer och där intresset för att överklaga med stöd av kommunallagen inte bedöms vara stort.

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

Delegeringsbeslut kan överklagas genom laglighetsprövning eller förvaltningsbesvär. Beslut som är ren verkställighet kan inte överklagas.

Rätten att avge yttranden behöver delegeras, trots att yttranden normalt inte kan överklagas. Kännetecknande för denna typ av beslut är, förutom att de regleras i lag, bland annat att det finns alternativa lösningar och att beslutsfattaren måste göra vissa överväganden och bedömningar.

Övriga beslut kallas beslut av verkställighetskaraktär och innebär åtgärder som normalt finns inom den anställdes område. Interna beslut och ställningstaganden som rör den inre verksamheten, till exempel de flesta personaladministrativa beslut och beslut i den löpande driften, räknas till verkställighet och omfattas inte av delegeringsrätten. Sådan beslutanderätt kan framgå av arbetsbeskrivningar, ekonomi-/personalrutiner och liknande.

Beslut som behöver delegeras av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden är sådant som rör myndighetsutövning enligt specialförfattningar, och andra beslut som berör tredje man, till exempel bidragsgivning till organisationer.

Ställningsfullmakt innebär att det med anställningen följer en behörighet att företa rättshandlingar med bindande verkan för huvudmannens räkning, som här är Eslövs kommun.

Avgränsning av delegats beslutanderätt

En delegats beslutanderätt är begränsad till det egna verksamhetsområdet och i detta fall kan delegeringen aldrig omfatta något utanför miljö- och samhällsbyggnadsnämndens verksamhet. Enligt 6 kapitlet 38 § kommunallagen får inte beslutanderätten delegeras i följande slag av ärenden:

- ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
- framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av beslut i kommunstyrelsen i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
- ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Överklaganden

Delegeringsbeslut kan överklagas på samma sätt som miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut. Inom svensk förvaltningsrätt förekommer två huvudtyper av överklagande: laglighetsprövning och förvaltningsbesvär.

Laglighetsprövning:

Varje kommunmedlem kan få lagligheten av miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut prövad genom att överklaga beslutet hos förvaltningsrätten enligt 13 kapitlet kommunallagen. Bestämmelserna om överklagande gäller oavsett om beslutet fattats av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden eller av delegat. Om överklagandet bifalles så kan besvärmyndigheten upphäva det överklagade beslutet, men inte ersätta det med ett nytt beslut.

Besvärmyndighet är förvaltningsrätten. Överklagandetiden enligt kommunallagen räknas från det datum protokollet från miljö- och samhällsbyggnadsnämndens sammanträde, där beslutet anmäldes, tillkännages.

Förvaltningsbesvär:

Vid förvaltningsbesvär prövar besvärmyndigheten både beslutets laglighet och lämplighet och om överklagandet bifalles så kan besvärmyndigheten inte bara upphäva beslutet utan också ändra dess innehåll eller ersätta det med nytt beslut. Besvärsinstans varierar efter vilket lagstiftningsområde det gäller.

Överklagandetiden räknas från det datum klaganden fått del av beslutet.

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

Vem kan man delegera till?

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden får delegera sin beslutanderätt i ett visst ärende eller en grupp av ärenden åt

- presidiet,
- ett utskott under styrelsen,
- en enskild ledamot eller ersättare eller
- en anställd inom kommunen.

Beslutanderätten får inte utövas av anställda i förening. Det är inte tillåtet för tjänstemän att besluta tillsammans. Det är inte heller tillåtet att delegera till en blandad grupp med både anställda och förtroendevalda. Om en ärendegrupp är så stor att man vill delegera till flera anställda får ärendegruppen delas upp t.ex. genom indelning i distrikt, indelning efter sökandens personnummer m.m. Vid delegering till utskott bestående av två eller flera förtroendevalda måste regler om beslutsförhet och omröstning finnas.

Delegeringsbeslutens innehåll

Av delegeringsbesluten ska det framgå att beslutet är fattat på delegation, särskild mall finns framtagen. Respektive delegat ansvarar för att delegeringsbeslut anmäls till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

I ett delegeringsbeslut ska det framgå

- datum för när beslutet fattas,
- diarienummer,
- ärenderubrik,
- beslutsinnehåll med klagörande motivering (oavsett om beslutet är negativt eller positivt)
- hänvisning till den lagtext och bestämmelser som ligger till grund för beslutet,
- vem som fattat beslutet,
- att beslutet är ett delegeringsbeslut med hänvisning till nummer i delegeringsordningen,
- vem/vilka som delgivits beslutet, och
- hur det överklagas.

Anmälan av delegeringsbeslut

Beslut fattade med stöd av delegering ska anmälas på första sammanträdet för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden efter tidpunkten för beslutet. I protokollet ska anges att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden tagit del av delegeringsbeslut inkomna under viss tidsperiod.

Delegeringsbeslutet får inte överprövas av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i samband med att beslutet anmäls. Delegatens beslut överklagas på samma sätt som miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut. Det är därför viktigt att man genom protokollet kan identifiera varje delegeringsbeslut, det vill säga med en rubrik som speglar innehållet i beslutet, med hänsyn till bland annat möjligheten att överklaga besluten och för att delegeringsbeslut ska kunna vinna laga kraft.

Ramar för beslut

För samtliga beslut som fattas, med stöd av delegering gäller att besluten ska följa gällande lagstiftning, av Eslövs kommuns beslutade styrdokument samt ligga inom budgeterad ram för den verksamhet det gäller.

Om ärendet inte ryms inom verksamhetens budget ska ärendet beslutas av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

Brådskande ärenden

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden får enligt 6 kapitlet 39 § kommunallagen uppdra åt ordföranden eller annan ledamot att besluta i ärenden som är så brådskande att miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut inte kan avvaktas. Det rör sig bara om ärenden som måste beslutas omgående. Ärenden som avgörs med den här bestämmelsen ska anmälas vid miljö- och samhällsbyggnadsnämndens nästa sammanträde.

Vidaredelegering av beslutanderätt

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden får besluta, att förvaltningschefen för Miljö och Samhällsbyggnad ges rätt att vidaredelegera beslutanderätten till en annan anställd inom kommunen (7 kapitlet 6 § kommunallagen).

Ett beslut som har fattats med stöd av vidaredelegering ska anmälas till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Vidaredelegering får enbart ske i ett led, det vill säga den som fått delegation från miljö- och samhällsbyggnadsnämnden eller från förvaltningschefen får inte delegeras vidare.

Villkorad vidaredelegering av beslutanderätt – brukarinflytande

I 8 kapitlet 3 § kommunallagen anges att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ska verka för att samråd sker med dem som brukar deras tjänster. I syfte att stärka brukarinflytandet kan miljö- och samhällsbyggnadsnämnden förena delegering, till en anställd av beslutanderätten, med villkor som innebär att brukarna av miljö- och samhällsbyggnadsnämndens tjänster ska ges tillfälle att lägga fram förslag eller att yttra sig innan delegaten fattar beslutet (7 kapitlet 7 § kommunallagen). Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden får också bestämma att en anställd får fatta beslut endast om företrädare för brukarna har tillstyrkt beslutet.

Ersättare för delegat

Vid ordinarie delegats frånvaro inträder närmast överordnad chef. Vid förvaltningschefens frånvaro träder i första hand tillförordnad förvaltningschef in.

Ersättaren får samma rätt att fatta delegeringsbeslut som ordinarie delegat. Ett beslut som har fattats av en ersättare ska anmälas till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Andra typer av beslut

Det finns andra typer av beslut där miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ger **i uppdrag eller** ger behörighet till tjänstepersoner som inte utgör delegering i kommunallagens bemärkelse, till exempel att företräda miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i rättsliga tvister såsom ombud. Dessa uppdrag är samlade i en förteckning, Förteckning av administrativ ordning. Dessa ärenden ska inte anmälas till nämnden då de inte är delegeringsbeslut.

Undertecknande av handlingar

Att teckna avtal, att underteckna eller digitalt signera ett avtal, till följd av ett beslut antingen av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden eller på delegation betraktas som verkställighet och behöver inget eget beslut.

Handlingar upprättade mot bakgrund av beslut av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ska enligt reglemente för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden undertecknas av miljö- och samhällsbyggnadsnämndens ordförande eller vid dennes förfall av miljö- och samhällsbyggnadsnämndens förste vice ordförande eller vid även dennes förfall av miljö- och samhällsbyggnadsnämndens andre vice ordförande med kontrasignering av anställd som miljö- och samhällsbyggnadsnämnden bestämmer.

Avtal och andra handlingar som upprättas till följd av delegeringsbeslut undertecknas av den som fattat delegeringsbeslutet eller den chef som har verksamhetsansvar och betraktas som verkställighet.

Avtal och andra handlingar som inte är upptagna i delegeringsordningen och som rör någon av Miljö och

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

Samhällsbyggnads avdelningar ska undertecknas i enlighet med miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut om undertecknande och firmateckningsrätt.

Firmatecknare

Firmatecknare är en civilrättslig term som används beträffande personer som utsetts av styrelsen för till exempel ett aktiebolag eller en ekonomisk förening att företräda bolaget eller föreningen och teckna dess firma. Firmatecknare regleras i aktiebolagslagen (2005:551) respektive lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar. Begreppet firmatecknare finns däremot inte i kommunallagen. **Trots detta förekommer det ändå att kommunens firmatecknare efterfrågas i samband med ingående av avtal vid ärendetyper som inte anges i delegeringsordningen, eller exempelvis när kommunen ansöker om medel till diverse projekt.**

Vem som företräder en kommun i avtalsrättsliga eller andra sammanhang avgörs i stället av kommunallagens regler om beslutanderättens fördelning i form av delegering genom reglementen (från kommunfullmäktige till kommunstyrelse eller nämnd) och delegeringsordningar (inom kommunstyrelsen eller nämnden och dess förvaltning). I de flesta ärenden framgår vem som är behörig att underteckna handlingar, **antingen av miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut eller som en följd av delegeringsordningen, se också avsnittet ovan om Undertecknande av handlingar.**

~~Ibland är avtal och överenskommelser dessutom följden av särskilt fattade beslut av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Det förekommer ändå att kommunens firmatecknare efterfrågas i samband med ingående av avtal vid ärendetyper som inte anges i delegeringsordningen, eller exempelvis när kommunen ansöker om medel till diverse projekt. I syfte att samla alla typer av beslut finns en separat del i delegeringsordningen som hanterar både generell firmateckningsrätt och vissa handlingar för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.~~

I syfte att tydliggöra hanteringen av ärendetyper där firmatecknare efterfrågas finns en separat del i delegeringsordningen som hanterar både generell firmateckningsrätt och firmateckningsrätt för vissa handlingar för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Rätten att teckna firma följer av ansvar för ett verksamhetsområde och budgetansvar för samma område. Det är således inte möjligt för en avdelningschef på Miljö och Samhällsbyggnad att underteckna ett avtal som rör en fråga utanför det egna verksamhetsområdet eller inte ryms inom avdelningens budget. Firmateckningsrätten följer respektive ansvarsområde och innebär att administrationen förenklas på så sätt att rätten att underteckna avtal läggs på den tjänsteperson som normalt handlägger den typen av ärenden.

~~Firmateckningsrätten för avdelningschefer och andra inom sina respektive ansvarsområden innebär att administrationen förenklas på så sätt att rätten att underteckna avtal läggs på den tjänsteman som normalt handlägger den typen av ärenden och har delegation på att besluta inom området. Rätten att teckna firma följer av ansvar för ett verksamhetsområde och budgetansvar för samma område. Det är således inte möjligt för en avdelningschef på Miljö och Samhällsbyggnad att underteckna ett avtal som rör en fråga utanför det egna verksamhetsområdet eller inte ryms inom avdelningens budget.~~

Tillsyn enligt miljöbalken

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden är lokal nämnd för miljöfrågor i Eslövs kommun. Genomförandet av tillsynen utförs av miljöavdelningens miljöinspektörer. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ansvarar även för verksamhet som är föremål för miljötillsyn. För att säkerställa att intressekonflikter och jävssituationer inte uppstår är kommunstyrelsen lokal miljönämnd i vissa frågor som rör miljö- och samhällsbyggnadsnämndens verksamhet, till exempel kommunaltekniska verksamheter kopplat till gatu- och trafikfrågor. För utförandet av den faktiska tillsynen anlitar kommunstyrelsen miljöinspektörer från **andra Hörby kommuner**. Delegeringsförteckning avseende tillsyn enligt miljöbalken finns som separat del i kommunstyrelsens delegeringsordning.

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

Beslut enligt Plan- och Bygglagen

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden är lokal nämnd för bygglovs- och bygganmälningsfrågor i Eslövs kommun. Genomförandet av beslut utförs av kart- och bygglovsavdelningens handläggare. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ansvarar även för verksamhet som är föremål för tillsyn.

För att säkerställa att intressekonflikter och jävssituationer, där sökanden är anställd vid förvaltningen eller representant i nämnden, inte ska uppstå så överlåts dessa ärenden till annan kommun för handläggning och beslut fattas av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

I ärenden som berör den egna verksamheten, till exempel kommunalteknisk verksamhet kopplat till gatu- och trafikfrågor handläggs de ärenden av förvaltningens handläggare och beslut fattas av kommunstyrelsen i Eslövs kommun.

¹ inom respektive verksamhetsområde
Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

1 Allmänt

1.1	I ärenden som är så brådskande att nämndens beslut inte kan avvaktas beslutar ordföranden på nämndens vägnar.	Kommunallag (2017:725) 6 kap. 39 §	Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens ordförande
1.2	Delegationer, förutom punkt 1.1, i dessa regler ges till förvaltningschefen med rätt att delegera dessa vidare.	Delegeringsordning	Förvaltningschefen
1.8	Beslut att inte lämna ut allmän handling.	6 kap. 3 § Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)	Förvaltningschefen <i>Ansvarig chef¹</i>
1.8.a	Beslut att lämna ut allmän handling med förbehåll.	6 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	Förvaltningschefen <i>Ansvarig chef¹</i>
1.10	Begäran om biträde av polismyndighet.	Miljöbalken (1998:808) 28 kap. 8 § Livsmedelslag (2006:804) 27 § Plan- och bygglag (2010:900) 11 kap. 9 §	Förvaltningschefen <i>Ansvarig chef¹</i>
1.11	Fastställa dokument- och informationshanteringsplan samt besluta om arkivbeskrivning.	Kommunalt arkivreglemente 9 § 6 § Arkivlagen	Förvaltningschefen
1.12	Utse arkivredogörare/arkivombud/arkivansvarig.	Kommunalt arkivreglemente 3 § 4 § Arkivlagen	Förvaltningschefen
1.14	Enligt dataskyddsförordningen (Förkortas DSF i lagrummet)		
1.14.1	Beslut att ta ut en avgift eller avvisa begäran om registerutdrag eller anmälningsskyldighet om begäran är uppenbart ogrundad eller orimlig.	Art. 12.5 DSF Art. 15 DSF Art. 19 DSF	Förvaltningschef Avdelningschef Enhetschef <i>Ansvarig chef¹</i>
1.14.2	Beslut om att avvisa den registrerades rätt till radering.	Art. 17 DSF	Förvaltningschef Avdelningschef Enhetschef <i>Ansvarig chef¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde
Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

1 Allmänt, forts

1.14 **Enligt dataskyddsförordningen, forts (Förkortas DSF i lagrummet)**

1.14.3	Beslut om att avvisa den registrerades rätt till begränsning av behandling.	Art. 18 DSF	Förvaltningschef Avdelningschef Enhetschef <i>Ansvarig chef¹</i>
1.14.4	Nekande beslut med anledning av den registrerades rätt att göra invändningar mot behandling av sina personuppgifter.	Art. 21 DSF	Förvaltningschef Avdelningschef Enhetschef <i>Ansvarig chef¹</i>
1.14.5	Ingå personuppgiftsbiträdesavtal inklusive instruktioner.	Art. 28 DSF	Förvaltningschef Avdelningschef Enhetschef <i>Ansvarig chef¹</i>
1.14.6	Beslut att inte anmäla en personuppgiftsincident till integritetsskyddsmyndigheten (IMY).	Art. 33 DSF	Förvaltningschef
1.15 Yttranden i ärenden som inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.			
1.15.1	Avge yttranden över remisser, planer och utredningar.		Förvaltningschef <i>Ansvarig chef¹</i>
1.15.2	Avge yttranden i ärenden som berör följande lagar: Plan- och Bygglagen (ej detaljplaner), Miljöbalken eller Jaktlagen.		Förvaltningschef <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
1.15.3	Avge yttrande över detaljplaner, samrådsförfarande		Förvaltningschef <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde
Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

2	<u>Ekonomi</u>	Förvaltningschefen
2.1.1.	Inköp och försäljning av lös egendom, entreprenader och tjänster till ett belopp om högst 15 basbelopp i varje enskilt fall.	Kommunens ekonomiska styrprinciper
	- <i>högst 15 basbelopp i varje enskilt fall.</i>	<i>Förvaltningschefen Miljöchefen¹ Avdelningschef gata, trafik och park Enhetschefen¹</i>
	<i>högst 10 basbelopp i varje enskilt fall.</i>	<i>Enhetschefen¹</i>
	<i>högst 5 basbelopp i varje enskilt fall.</i>	<i>Bygglovschefen¹ Kommunekologen¹ Avdelningschef stab och miljö¹ Stabschefen¹</i>
2.1.2.	Upprätta entreprenad och verksamhets specifika upphandlingar (tjänster, ramavtal), förnyad konkurrensutsättning och genomföra övriga avrop, försäljning av lös egendom och inköp	
	– till ett belopp om högst 105 basbelopp i varje enskilt fall	<i>Förvaltningschef</i>
	– till ett belopp om högst 75 basbelopp i varje enskilt fall	<i>Avdelningschef gata, trafik och park</i>
	– till ett belopp om högst 25 basbelopp i varje enskilt fall,	<i>Enhetschef drift gata, trafik och park</i>
	– till ett belopp om högst 10 basbelopp i varje enskilt fall	<i>Projektledare/Utredningsingenjör¹ Utvecklingsstrategen¹</i>
	– till ett belopp om högst 5 basbelopp i varje enskilt fall	<i>Driftingenjören¹ Entreprenadledaren¹ Trafikingenjören¹</i>
2.1.3.	Tilldelningsbeslut för entreprenader och verksamhets specifika upphandlingar (tjänster och ramavtal) som är beslutade i de årliga investeringarna om högst	
	– till ett belopp om högst 105 basbelopp i varje enskilt fall,	<i>Förvaltningschef</i>
	– till ett belopp om högst 75 basbelopp i varje enskilt fall.	<i>Avdelningschef gata, trafik och park</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

2	<u>Ekonomi, forts</u>		Förvaltningschefen
2.2	Utseende av beslutsattestanter.	Reglemente för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden 6 §	<i>Förvaltningschefen</i>
2.3	Rätt att utse person att utkvittera värdeförsändelser och paketavier till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden och till Miljö och Samhällsbyggnad.		<i>Förvaltningschefen</i>
2.4	Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens ombud vid entreprenadförhållande och vid tjänsteköp.	Reglemente för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden 4 §	<i>Förvaltningschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i>
2.5	Avvikelser från taxa och avgift.	Taxa avseende miljö- och samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområde	<i>Förvaltningschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
2.6	Upphandling		
2.6.1	Publicera upphandling.		Förvaltningschefen <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
2.6.2	Beslut att tilldela kontrakt eller ingå ramavtal vid offentlig upphandling.	LOU 2016:1145 12 kap. 12 §	Förvaltningschefen <i>Ansvarig chef¹</i>
2.6.3	Beslut att avbryta eller göra om offentlig upphandling.	LOU 2016:1145 12 kap. 12 §	Förvaltningschefen <i>Ansvarig chef¹</i>
2.6.4	Teckna samt förlänga avtal med anledning av tilldelningsbeslut/förlängningsklausul.	LOU	Förvaltningschefen <i>Ansvarig chef¹</i>
2.7	Rätt att föra förvaltningens talan i skadeståndsanspråk.		Förvaltningschefen <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
2.8	Ansökan om statlig medfinansiering.		Förvaltningschefen <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
2.9	Öppning av inkomna anbud inom nämndens ansvarsområde.		Förvaltningschefen <i>Ansvarig chef¹</i>
2.10	Ansvara för och sluta avtal inom verksamhetsområdet.		Förvaltningschefen <i>Ansvarig chef¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

4	<u>Gata/park</u>	Förvaltningschefen
4.1	Bidrag till vägsamfälligheter, vägföreningar och andra enskilda vägar.	Bestämmelser för kommunalt bidrag till enskild väghållning med mera i Eslövs kommun, 2009 <i>Ansvarig chef¹ Ansvarig handläggare¹ Avdelningschefen för Gata, Trafik och Park² Enhetschefen²</i>
4.2.1	Yttrande i ärenden enligt ordningslagen och lokala ordningsföreskrifter.	Ordningslagen (1993:1617) <i>Ansvarig chef¹ Ansvarig handläggare¹ Avdelningschefen för Gata, Trafik och Park² Enhetschefen²</i>
4.2.2	Tilldelning av fasta saluplatser.	Lokala ordningsföreskrifter för torghandel, 2015-01-01 <i>Ansvarig chef¹ Ansvarig handläggare¹ Avdelningschefen för Gata, Trafik och Park² Enhetschefen²</i>
4.4	Förordnande av parkeringsvakter.	<i>Ansvarig chef¹ Ansvarig handläggare¹ Avdelningschefen för Gata, Trafik och Park² Enhetschefen²</i>
4.5	Besluta om dispens från skyldighet att svara för gångbanerenhållning som kommunen ålagt fastighetsinnehavare.	3 § lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning samt kommunens föreskrifter om gångbanerenhållning <i>Ansvarig chef¹ Avdelningschefen för Gata, Trafik och Park² Enhetschefen²</i>
4.6	Besluta om föreläggande eller förbud i tillsynsärenden om renhållning.	2-4 §§ lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning <i>Ansvarig chef¹ Avdelningschefen för Gata, Trafik och Park² Enhetschefen²</i>
4.7.1	Besluta om ansökan för grävning i offentlig platsmark där miljö- och samhällsbyggnadsnämnden är huvudman/väghållare.	Väglag 1971:948, § 43, Eslövs kommuns grävningensbestämmelser <i>Ansvarig chef¹ Ansvarig handläggare¹ Avdelningschefen för Gata, Trafik och Park² Enhetschefen²</i>
4.7.2	Godkänna och återkalla trafikanordningsplaner (TAPlaner) på gator och vägar där miljö- och samhällsbyggnadsnämnden är huvudman/väghållare samt i de fall det krävs i övrigt.	Väglag 1971:948, § 43 <i>Ansvarig chef¹ Ansvarig handläggare¹ Avdelningschefen för Gata, Trafik och Park² Enhetschefen²</i>
4.7.3	Besluta att stoppa arbetet där miljö- och samhällsbyggnadsnämnden är väghållare och/eller beordra omedelbara åtgärder för att säkerställa trafiksäkerheten och arbetsmiljön.	Väglag 1971:948, § 43 <i>Ansvarig chef¹ Ansvarig handläggare¹ Avdelningschefen för Gata, Trafik och Park² Enhetschefen²</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

5	Trafik	Förvaltningschefen
5.1	Tillfälliga lokala trafikföreskrifter.	Trafikförordningen 10 kap. <i>Ansvarig chef¹ Ansvarig handläggare¹ Avdelningschefen för Gata, Trafik och Park²</i>
5.2	Lokala trafikföreskrifter med undantag för föreskrifter som berör strategiska frågor.	Trafikförordningen 10 kap. och 4 kap. 11 § <i>Ansvarig chef¹ Ansvarig handläggare¹ Avdelningschefen för Gata, Trafik och Park²</i>
5.3.1	Särskilda undantag för rörelsehindrade. Utfärdande av parkeringstillstånd för rörelsehindrade.	Trafikförordningen 13 kap., 8 § <i>Ansvarig chef¹ Ansvarig handläggare¹ Avdelningschefen för Gata, Trafik och Park² Enhetschefen²</i>
5.3.2	Besluta om överklaganden inkommit inom lagstadgad tid, så kallad rättstidsprövning.	44-45 §§ förvaltningslagen (2017:900), <i>Ansvarig chef¹ Ansvarig handläggare¹ Avdelningschefen för Gata, Trafik och Park² Enhetschefen²</i>
5.4	Flyttning av fordon i enlighet med förordningen om flyttning av fordon.	Lagen om flyttning av fordon i vissa fall (1982:129) och förordningen om flyttning av fordon i vissa fall (1982:198) <i>Ansvarig chef¹ Ansvarig handläggare¹ Avdelningschefen för Gata, Trafik och Park² Enhetschefen²</i>
5.5	Undantag från lokal trafikföreskrift som ej faller under 5.3.	Trafikförordningen 13 kap., 3 § <i>Ansvarig chef¹ Ansvarig handläggare¹ Avdelningschefen för Gata, Trafik och Park²</i>
5.6	Ärenden rörande tidsbegränsade undantag från trafikförordningen eller med stöd härav utfärdad lokal trafikföreskrift 13 kap., 3 §	
5.6.1	Parkeringsärenden (ej rörelsehindrade).	Trafikförordningen 13 kap., 3 § <i>Ansvarig chef¹ Ansvarig handläggare¹ Avdelningschefen för Gata, Trafik och Park² Enhetschefen²</i>
5.6.2	Transporttillstånd.	Trafikförordningen 13 kap., 3-5 §§ <i>Ansvarig chef¹ Ansvarig handläggare¹ Avdelningschefen för Gata, Trafik och Park²</i>
5.6.3	Undantag från förbud mot eller tillåtelse för visst fordonsslag eller färdriktning.	Trafikförordningen 13 kap., 3 § <i>Ansvarig chef¹ Ansvarig handläggare¹ Avdelningschefen för Gata, Trafik och Park²</i>
5.7	Föreskrifter med särskilda trafikregler. Beslutsutfärdare i egenskap av väghållare.	Trafikförordningen 10 kap., 14 § <i>Ansvarig chef¹ Ansvarig handläggare¹ Avdelningschefen för Gata, Trafik och Park²</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

7	Miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och naturvård		Förvaltningschefen
7.1	<u>Allmänt</u>		
7.1.1	Ansöka hos mark- och miljödomstol respektive förvaltningsrätt om utdömande av vite.	21 kap. 1 § punkt 8 MB ¹ 6 § viteslagen (SFS 1985:206)	<i>Ansvarig chef¹</i>
7.1.2	Besluta om överklaganden inkommit inom lagstadgad tid, så kallad rättstidsprövning.	44-45 §§ förvaltningslagen (2017:900), 1 och 2 §§ lag (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.1.3	Besluta att avge yttrande till högre instans med anledning av överklagande av beslut som fattats med stöd av delegation.		<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.1.4	Besluta att överklaga beslut och domar som innefattar ändring av beslut som fattats med stöd av delegation.		<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.1.5	Besluta om yttrande i ärenden till myndighet avseende myndighetsföreskrifter, allmänna råd och vägledningar som remitterats till kommunen för yttrande.		<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.1.6	Mottagande av delgivning på nämndens vägnar.	6 kap. 36 § KL	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.1.7	Beslut om rättelse/ändring av beslut som delegaten fattat enligt de förutsättningar som anges i 36 och 37 - 39 §§ Förvaltningslag (2017:900).	36-39 §§ § Förvaltningslag (2017:900)	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.1.8	Besluta att begära att den som anlitar ombud ska medverka personligen i handläggningen av ett ärende.	14 § första stycket Förvaltningslag (2017:900)	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.1.9	Beslut att begära att ett ombud styrker sin behörighet genom skriftlig eller muntlig fullmakt med det innehåll som framgår av 15 § första stycket Förvaltningslag (2017:900).	15 § första stycket Förvaltningslag (2017:900)	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.1.10	Beslut att förelägga part eller ombud att styrka sin behörighet genom fullmakt med det innehåll som framgår av 15 § första stycket Förvaltningslag (2017:900).	15 § andra stycket Förvaltningslag (2017:900)	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

7	Miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och naturvård		Förvaltningschefen
7.1	<u>Allmänt, forts</u>		
7.1.11	Beslut att begära att en handling bekräftas av avsändaren.	21 § Förvaltningslag (2017:900)	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.1.12	Rätt att besluta i en viss ärendegrupp innefattar rätt att besluta (om inget annat anges i delegeringsordningens 7 kap) 1. att bifalla eller avslå en ansökan, 2. att förena tillstånd/godkännande/dispenser/undantag med villkor 3. att besluta vad som i övrigt ska gälla för beslut om tillstånd, godkännande, dispens eller undantag enligt vad som anges i särskilda bestämmelser, 4. att meddela förelägganden eller förbud i tillsyns- och anmälningsärenden, 5. att lämna en anmälan eller ett klagomål utan åtgärd, 6. att, när så är särskilt föreskrivet, förelägga sökanden att avhjälpa brist i ansökningshandlingarna vid äventyr att bristen avhjälps på sökandens bekostnad eller ansökan avvisas (19 kap. 5 § första stycket 2 och 22 kap. 2 § Miljöbalken) 7. att besluta att avvisa en ansökan, när förutsättningar inte finns för att ta upp ärendet till behandling i sak, 8. att avskriva ett ärende från vidare handläggning (om en ansökan har återkallats eller frågan förfallit av annan anledning) 9. att besluta om rättelse/ändring av beslut som delegaten fattat enligt de förutsättningar som anges i 36 § respektive 37-39 §§ förvaltningslagen, 10. att avvisa överklagande av beslut som fattats av delegaten när överklagandet kommit in för sent enligt 45 § förvaltningslagen,		<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2	Miljöbalkens område¹		
7.2.1	Avgge yttrande till verksamhetsutövare inför eller i samrådsskedet om miljökonsekvensbeskrivning.	6 kap. 6 § MB ¹	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

7	Miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och naturvård		Förvaltningschefen
7.2	Miljöbalkens område¹		
7.2.2	Avge yttrande till länsstyrelsen med anledning av avgränsningssamråd i den strategiska miljöbedömningen. i anmälningssärende angående mindre ändring av tillståndspliktig verksamhet	6 kap. 10 § MB ¹ 5, 20b, 22 och 26 §§ FMH ³	<i>Ansvarig chef^d</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.3	a) Besluta i tillsynsärende gällande områden eller djur- eller växtart över vilka kommunen har tillsyn enligt 7 kap. miljöbalken <ol style="list-style-type: none"> 1 naturreservat, kulturresevat, naturminnen och vattenskyddsområden som har beslutats av kommunen, 2 biotopskyddsområden som har beslutats av kommunen, 3 djur- och växtskyddsområden som kommunen har meddelat föreskrifter om enligt 7 kap. 12 § MB, 4 strandskyddet, utom den tillsyn som omfattas av länsstyrelsens ansvar och 5 områden och föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen enligt 7 kap. 24 § MB Miljöbalken. 	7 kap. MB 2 kap. 9 § MTF ²	<i>Ansvarig chef^d</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
	b) Ansökan om dispens eller undantag från föreskrifter för naturreservat, naturminne och djur- och växtskyddsområde.	7 kap 7 § och 10 § MB ¹ 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt MB ¹ m.m.	<i>Ansvarig chef^d</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.4	Besluta om dispens från strandskyddsbestämmelserna.	7 kap. 18 b § MB ¹	<i>Ansvarig chef^d</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.5	Besluta i ärenden om tillstånd enligt föreskrifter i vattenskyddsföreskrifter som kommunen har meddelat eller om dispens från sådana vattenskyddsföreskrifter, om det finns särskilda skäl för det.	7 kap. 22 § andra stycket MB ¹	<i>Ansvarig chef^d</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.6	Besluta om undantag (tillstånd eller dispens) från vattenskyddsföreskrifter som länsstyrelsen har meddelat i den mån länsstyrelsen överlåtit sådan beslutanderätt på nämnden.	7 kap. 22 § tredje stycket första meningen MB ¹	<i>Ansvarig chef^d</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.7	Besluta i anmälningssärende om åtgärd inom vattenskyddsområde som länsstyrelsen överlåtit på kommunen.	7 kap. 22 § tredje stycket andra meningen MB ¹	<i>Ansvarig chef^d</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.8	Besluta att förelägga ägare och innehavare att yttra sig.	24 § förordningen om områdesskydd	<i>Ansvarig chef^d</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

7	Miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och naturvård		Förvaltningschefen
7.2	Miljöbalkens område¹ forts		
7.2.9	Besluta i ärende om tillstånd att inrätta avlopps- anordning med ansluten vattentoalett.	13 § första stycket 1 punkten FMH ³	<i>Ansvarig chef^f</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.10	Besluta i ärende om tillstånd att ansluta vattentoalett till befintlig avloppsanordning.	13 § första stycket 2 punkten FMH ³	<i>Ansvarig chef^f</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.11	Besluta i ärende om ansökan att inrätta annan avloppsanordning än till vilken vattentoalett är ansluten.	13 § andra stycket FMH ³ 2 § lokala före- skrifter för att skydda människors hälsa och miljön	<i>Ansvarig chef^f</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.12	Besluta med anledning av anmälan om ändring av avloppsanordning.	14 § FMH ³	<i>Ansvarig chef^f</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.13	Besluta i ärende om ansökan eller anmälan att inrätta en värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten.	17 § FMH ³ , 6 § lokala före- skrifter för att skydda männi- skors hälsa och miljön	<i>Ansvarig chef^f</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.14	Besluta (dock ej avslag) med anledning av anmälan om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.	27 § FMH ³	<i>Ansvarig chef^f</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.15	Besluta (dock ej avslag) i ärende angående anmälan om att driva eller arrangera vissa verksamheter.	38 § FMH ³	<i>Ansvarig chef^f</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.16	Besluta i ärende om tillstånd att, inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser där tillstånd krävs enligt kommunens lokala föreskrifter, hålla a) nötkreatur, häst, get, får eller svin, b) pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur, c) orm.	9 kap. 11 § MB, 39 § FMH ³ 3 § lokala före- skrifter för att skydda människors hälsa och miljön	<i>Ansvarig chef^f</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.17	Besluta i ärende om tillstånd eller anmälan för att sprida naturligt gödsel, slam eller annan orenlighet inom eller intill område med detaljplan där tillstånd eller anmälan krävs enligt kommunens lokala föreskrifter.	9 kap. 12§ MB ¹ , 40 § första stycket 2 FMH ³ 5 § lokala föreskrifter	<i>Ansvarig chef^f</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

7	Miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och naturvård		Förvaltningschefen
7.2	Miljöbalkens område¹, forts		
7.2.18	Besluta i ärende om tillstånd eller anmälan för att inrätta annan toalett än vattentoalett där tillstånd eller anmälan krävs enligt kommunens lokala föreskrifter.	40 § första stycket 3 FMH ³ 2 § lokala föreskrifter	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.19	Besluta i ärende om dispens från förbud att anordna upplag eller anläggning så att ytvattentäkter och grundvattentäkter förorenas.	9 kap. 12 § MB 40 § första stycket 5 FMH ³ , 6 och 11 §§ lokala föreskrifter	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.20	Besluta om dispens från vad som gäller enligt kommunens lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön, om det är uppenbart att risk för olägenheter från miljö- och hälsoskyddsynpunkt inte föreligger.	11 § lokala föreskrifter	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.21	a) Avge yttrande till länsstyrelse eller mark- och miljödomstol i den så kallade kompletteringsrundan vid prövning av ansökan om miljöfarlig verksamhet.	19 kap 4 §, MB¹, 9 § FMH³, respektive 22 kap, 4, 6 och 10 §§ MB¹ 9 kap. 6 §, 9 kap. 6 b §, 19 kap. 4 § MB respektive 22 kap. 4 och 10 §§ MB ¹	<i>Ansvarig chef¹</i>
	b) Avge yttrande till länsstyrelsen i anmälningsärende angående mindre ändring av tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet.	5 § andra stycket samt 22 och 26 §§ förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 1 kap. 11 § MPF 26 § FMH	<i>Ansvarig chef¹</i>
7.2.22	Besluta (dock ej avslag) i ärende om anmälan angående vidtagande av åtgärder inom förorenade områden som avses i 10 kap., miljöbalken.	10 kap. MB ¹ , 28§ FMH ³	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.23	Pröva om åtgärder enligt 10 kap. 12-13 §§ är lämpliga och tillräckliga samt förelägga om åtgärder för avhjälpan (med undantag av om föreslagna åtgärder inte bedöms som tillräckliga).	10 kap. 14 § MB ¹	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

7.2.24	Besluta i tillsynsämne om ansvar för verksamhetsutövare eller den som annars är ansvarig för efterbehandling att utreda föreningar.	10 kap. 9 och 10 §§ MB ¹ , (10 kap. 8 § MB ⁵)	<i>Ansvarig chef</i> <i>Ansvarig handläggare</i> ¹
--------	---	--	--

¹ inom respektive verksamhetsområde
Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

7	Miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och naturvård, forts		Förvaltningschefen
7.2	Miljöbalkens område¹ forts		
7.2.25	Besluta i tillsynsärende om ansvar för verksamhetsutövare eller den som annars är efterbehandlingsansvarig att utföra och bekosta efterbehandlingsåtgärder.	10 kap. 2-5 §§ MB ¹ (10 kap. 2-4 §§ MB ⁵)	Ansvarig chef ^f Ansvarig handläggare ¹
7.2.26	Yttrande till länsstyrelsen i ärende om anmälan av vattenverksamhet, till länsstyrelse eller till mark- och miljödomstol i ärende om tillstånd för markavvattning.	11 kap. 9 a-b och 13 §§ MB ¹ , 21-22 §§ FVV ⁹	Ansvarig chef ^f Ansvarig handläggare ¹
7.2.27	Besluta avge yttrande i ärende om anmälan för samråd.	12 kap. 6 § MB ¹	Ansvarig chef ^f Ansvarig handläggare ¹
7.2.28	Beslut att medge undantag från bestämmelserna om miljöhänsyn i jordbruket.	§ 36 § SJVFS 2004:62, ändrad genom SJVFS 2015:21	Ansvarig chef ^f Ansvarig handläggare ¹
7.2.29	Besluta i ärende om ansökan eller anmälan att sprida kemiska bekämpningsmedel.	40 och 41 §§ SFS 2014:425 BF	Ansvarig chef ^f Ansvarig handläggare ¹
	a) Den kommunala nämnden får i det enskilda fallet ge dispens från förbudet i 37 §, om det finns särskilda skäl, växtskyddsmedlet är godkänt av Kemikalieinspektionen och användningen är förenlig med villkoren för godkännandet.	37§ SFS 2014:425	Ansvarig chef ^f Ansvarig handläggare ¹
7.2.30	Besluta i tillsynsärende om kemiska produkter och biotekniska organismer i övrigt där nämnden ansvarar för tillsynen.	Förordning 2008:245 om kemiska produkter och biotekniska organismer 2 kap. 19 § 5-9, 2 kap. 31 § 5-6 2 kap. 32-33 §§ MTF ²	Ansvarig chef ^f Ansvarig handläggare ¹
7.2.31	Besluta i tillsynsärende om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor.	NFS 2017:5 MSBFS 2018:3	Ansvarig chef ^f Ansvarig handläggare ¹
7.2.32	Besluta i anmälnings- och tillsynsärende om anläggningar som innehåller fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen.	EU 517/2014, SFS 2016:1128	Ansvarig chef ^f Ansvarig handläggare ¹
7.2.33	Besluta i ärende om anmälan om åtgärd för att avlägsna PCB-produkter i byggnader och anläggningar.	18 § förordningen 2007:19 om PCB	Ansvarig chef ^f Ansvarig handläggare ¹

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

7	Miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och naturvård, forts		Förvaltningschefen
7.2	Miljöbalkens område¹, forts		
7.2.34	Besluta om undantag från bestämmelserna om avlägsnande av PCB-produkter och anläggningar.	17 b § förordningen 2007:19 om PCB	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.35	Besluta i ärende om undantag från informationsplikten för den som avser att sprida vissa biocidprodukter på områden där allmänheten får färdas fritt.	4 kap. 4 § NFS 2015:3 om spridning av vissa biocidprodukter	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.36	Besluta att i enskilda fall tillåta fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare att själva ta hand om avfall som uppkommit hos dem och som annars skall tas om hand av kommunen.	15 kap. 25 § MB ¹	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.37	Besluta att på ansökan av tillståndshavare upphäva eller ändra bestämmelser och villkor i ett tillståndsbeslut.	24 kap. 13 § MB ¹	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.38	a) Besluta om förelägganden eller förbud utan vite i ärenden som nämnden ansvarar för.	26 kap. 9 § MB ¹	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
	b) Besluta i tillsynsärende gällande tillämpningen av de allmänna hänsynsreglerna	2 kap. 2-9 §§, MB ¹	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
	c) Besluta att förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärd att lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen.	26 kap. 21 § MB	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
	d) Besluta att förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärd eller som upplåter byggnad för bostäder eller allmänt ändamål att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen.	26 kap. 22 § MB ¹	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
	e) Besluta att föreskriva att undersökning av verksamhet och dess verksamhet i stället ska utföras av någon annan och utse någon att göra sådan undersökning, om kostnaden för undersökningen inte överstiger 10 000 kronor.	26 kap. 22 § MB ¹	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

- f) Besluta att förena beslut om undersökning med 26 kap. 22 § MB¹ *Ansvarig chef*
förbud att överlåta berörd fastighet eller *Ansvarig handläggare*¹
egendom till dess undersökningen är slutförd.

¹ inom respektive verksamhetsområde
Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

7	Miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och naturvård, forts		Förvaltningschefen
7.2	Miljöbalkens område¹, forts		
7.2.39	Besluta att förena föreläggande eller förbud med (fast) vite om högst 50 000 kronor för respektive adressat och föreläggandepunkt i varje enskilt ärende.	26 kap. 14 § MB ¹ Lag (1985:206) om viten	<i>Ansvarig chef^f</i>
7.2.40	Besluta att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 25 000 kronor per överträdelse eller om 5 000 kronor per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtlids.	26 kap. 14 § MB ¹ Lag (1985:206) om viten	<i>Ansvarig chef^f</i>
7.2.41	Besluta att ålägga tidigare ägare eller nyttjanderättshavare att lämna uppgift om ny ägare eller nyttjanderättshavares namn och adress.	26 kap. 13 § MB ¹	<i>Ansvarig chef^f</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.42	Besluta att sända föreläggande eller förbud, som meddelats mot någon i egenskap av ägare till fastighet m.m. till inskrivningsmyndigheten för anteckning i inskrivningsregistret.	26 kap. 15 § MB ¹	<i>Ansvarig chef^f</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.43	Besluta att begära att den som bedriver verksamhet som kan befaras medföra olägenhet för människors hälsa eller påverka miljön ska lämna förslag till kontrollprogram eller förbättrande åtgärder.	26 kap. 19 § tredje stycket MB	<i>Ansvarig chef^f</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.44	Beslut skall gälla omedelbart även om det överklagas.	26 kap. 26 § MB ¹	<i>Ansvarig chef^f</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.45	a) Besluta om avgift för prövning och tillsyn enligt kommunens taxa om avgifter inom miljöbalkens tillämpningsområde.	27 kap. 1 § MB ¹	<i>Ansvarig chef^f</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
	b) Besluta att sätta ned eller efterskänka avgiften inom miljöbalkens tillämpningsområde.	29 § Taxa för prövning och tillsyn enligt MB ¹	<i>Ansvarig chef^f</i>
7.2.46	Bestämna att beslut om avgift ska gälla omedelbart även om det överklagas.	27 kap. 1 § MB ¹ 9 kap. 5 § FAPT ⁶	<i>Ansvarig chef^f</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.2.47	Besluta att meddela förbud vid vite av högst 25 000 kronor att rubba eller skada mätapparat eller liknande utrustning som behöver sättas ut vid undersökningar.	28 kap. 1, 7 §§ MB ¹	<i>Ansvarig chef^f</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

7.2.48	Besluta att begära polishjälp för att få tillträde till fastigheter, byggnader, andra anläggningar samt transportmedel för att myndighetens uppgifter ska kunna utföras.	28 kap. 1, 8 §§ MB ⁸ MB ¹	<i>Ansvarig chef</i> <i>Ansvarig handläggare</i> ¹
7	Miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och naturvård, forts		Förvaltningschefen
7.2	Miljöbalkens område¹, forts		
7.2.49	Besluta om miljöstraffavgift upp till 10 000 kronor.	30 kap. 3 § MB ¹	<i>Ansvarig chef</i> <i>Ansvarig handläggare</i> ¹
7.2.50	Besluta om miljöstraffavgift över 10 000 kronor dock högst 50 000 kronor.	30 kap. 3 § MB ¹	<i>Ansvarig chef</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

7	Miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och naturvård, forts		Förvaltningschefen
7.3	Livsmedelslagstiftning		
7.3.1	Beslut i ärende om registrering och avgift för registrering.	23 § LF ⁷ , 11-11a §§ LIVSFS 2005:20 11 § FAOKL ¹¹	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.3.2	Beslut att meddela förelägganden och förbud utan vite som behövs för efterlevnaden av livsmedelslagen, lagen om foder och animaliska biprodukter och de föreskrifter som meddelats med stöd av lagarna, de EU och EG-bestämmelser som kompletteras av lagen samt de beslut som meddelats med stöd av EU och EG-bestämmelserna.	22 § Livsmedelslagen 25 § LF ⁷ 23 § LFAB ⁸ 12 § FFAB	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.3.3	Besluta om skyldighet för den som är sysselsatt med livsmedelsverksamhet att genomgå läkarundersökning om det behövs av livsmedelshygieniska skäl.	8 § LF	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.3.4	Beslut att förena föreläggande och förbud med (fast) vite upp till 50 000 kronor för respektive adressat i varje enskilt ärende.	23 § Livsmedelslagen 24 § LFAB ⁸ 4 § Viteslagen (1985:206)	<i>Ansvarig chef¹</i>
7.3.5	Besluta att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 15 000 kronor per överträdelse eller om 5 000 kronor per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtlöds.	23 § Livsmedelslagen 24 § LFAB ⁸ 4 § Viteslagen (1985:206)	<i>Ansvarig chef¹</i>
7.3.6	Besluta att ta hand om en vara samt – om förutsättningar för det föreligger – att låta förstöra varan på ägarens bekostnad, om varans värde kan antas understiga 10 000 kronor.	24 § första och andra stycket Livsmedelslagen, 34 § LF ⁷ 25 § LFAB ⁸	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.3.7	Besluta att, om det inte finns särskilda skäl för något annat, på ägarens bekostnad låta förstöra vara eller varor som omfattas av ett förbud enligt föreskrifter meddelade med stöd av 6 § 6 livsmedelslagen.	24 § tredje stycket Livsmedelslagen, 34 § LF ⁷	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.3.8	Besluta om rättelse på egen bekostnad om någon inte fullgör sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU eller EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EU eller EG-bestämmelserna.	26 § Livsmedelslagen	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

7	Miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och naturvård, forts		Förvaltningschefen
7.3	Livsmedelslagstiftning, forts		
7.3.9	Besluta om att begära hjälp av polismyndigheten för utövande av livsmedelskontrollen eller verkställighet av beslut, om förutsättningar för sådan begäran föreligger.	27 § Livsmedelslagen 27 § LFAB ⁸	Ansvarig chef ¹ Ansvarig handläggare ¹
7.3.10	Besluta om sanktionsavgift inom nämndens kontrollområde.	30 c § Livsmedelslagen 39 a-g i Livsmedelsförordningen 30 a – 30 e §§ LFAB ⁸	Ansvarig chef ¹ Ansvarig handläggare ¹
7.3.11	Besluta att förordna att ett beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas.	33 § Livsmedelslagen 33 § LFAB ⁸	Ansvarig chef ¹ Ansvarig handläggare ¹
7.3.12	a) Besluta om risk- och erfarenhetsklassificering av livsmedelsföretag samt om årlig kontrollavgift.	3-6 §§ FAOKL ¹¹ , Kommunens taxa för provning och offentlig kontroll	Ansvarig chef ¹ Ansvarig handläggare ¹
	b) Besluta om risk- och erfarenhetsklassificering av foderföretagare och företagare som befattar sig med animaliska biprodukter samt beslut om årlig kontrollavgift	3-6 § FAOKF ¹⁰ Kommunens taxa för provning och offentlig kontroll	Ansvarig chef ¹ Ansvarig handläggare ¹
7.3.13	Besluta att sätta ned eller efterskänka avgiften	18 § FAOKL ¹¹ 11 § FAOKF ¹⁰ Kommunens taxa för provning och offentlig kontroll	Ansvarig chef ¹ Ansvarig handläggare ¹
7.3.14	a) Besluta om avgift för offentlig kontroll som utförs efter klagomål och som är nödvändig för att undersöka den påstådda bristen.	8 § FAOKL ¹¹ , 12 § 1 stycket FAOKF ¹⁰	Ansvarig chef ¹ Ansvarig handläggare ¹
	b) Besluta om avgift för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad och som blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad påvisats.	(EU) 2017/625 artikel 79.2 c och artikel 83 punkt 1 9 § FAOKL ¹¹ 12 § 2 stycket FAOKF ¹⁰	Ansvarig chef ¹ Ansvarig handläggare ¹

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

	c) Besluta om att minska beloppet för avgiften under de förutsättningar som anges i artikel 79:3 (EU) 2017/625.	18 § FAOKL ¹¹	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7	Miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och naturvård, forts		Förvaltningschefen
7.3	Livsmedelslagstiftning, forts		
	d) Besluta att avgift inte ska tas ut i ett enskilt fall om beloppet är så lågt att ett uttag skulle vara oekonomiskt med hänsyn till kostnaderna för uttaget och de totala förväntade inkomsterna från avgiften.	18 § FAOKL ¹¹ 13 a § FAOKF ¹⁰ (EU) 2017/625 artikel 79:4	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.3.15	Besluta om avgift för importkontroll.	12 § Förordning 2006:812	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.3.16	Besluta om att varor ska behandlas, att märkning ändras, eller att korrigerande information ska förmedlas till konsumenterna.	F (EU) 2017/625 Artikel 138 2 c	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.3.17	Besluta om att begränsa eller förbjuda att varor släpps ut på marknaden, förflyttas, förs in i unionen eller exporteras samt förbjuda att de återsänds till den avsändande medlemsstaten eller beordra att de återsänds till den avsändande medlemsstaten.	F (EU) 2017/625 Artikel 138 2 d	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.3.18	Besluta att aktören ska öka egenkontrollernas frekvens.	F (EU) 2017/625 Artikel 138 2 e	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.3.19	Besluta att varor dras tillbaka, återkallas, bortskaffas och destrueras, och i tillämpliga fall tillåta att varorna används för andra ändamål än de som de ursprungligen var avsedda för.	F 2017/625 Artikel 138 2 g	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.3.20	Besluta att hela eller delar av den berörda aktörens företag, eller dess anläggningar, installationer eller andra lokaler, isoleras eller stängs under en lämplig tidsperiod.	F (EU) 2017/625 Artikel 138 2 h	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.3.21	Besluta att beordra att hela eller delar av den berörda aktörens verksamhet och, i förekommande fall, de webbplatser som aktören driver eller använder, läggs ner under en lämplig tidsperiod.	F (EU) 2017/625 Artikel 138 2 i	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

7.3.22	Besluta om fastställande av program för faroanalys enligt 21 2-e § LIVSFS 2022:12 samt undersökningsprogram och dess parametrar, provtagningspunkter och frekvensen av normal respektive utvidgad undersökning.	12 § SLVFS 2001:30 omtryck LIVES 2017:2 15 och 21 §§ LIVSFS 2022:12	Ansvarig chef ¹ Ansvarig handläggare ¹
7	Miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och naturvård, forts		Förvaltningschefen
7.3	Livsmedelslagstiftning, forts.		
	Vissa övriga ärenden		
7.4	Tobakslagen (2018:2088)		
7.4.1	Besluta om föreläggande och förbud (utan vite).	7 kap. 9 § Lagen om tobak och liknande produkter 2018:2088	Ansvarig chef ¹ Ansvarig handläggare ¹
7.5	Bilskrotningsförordningen (2007:186)		
7.5.1	Avge yttrande i ärenden om auktorisation av bilskrotare.	§ 6 bilskrotningsförordningen	Ansvarig chef ¹ Ansvarig handläggare ¹
7.6	Alkohollagen (2010:1622)		
7.6.1	Avge yttrande avseende alkoholärenden till den nämnd som ansvarar för dessa.	8 kap. 15, 17 §§	Ansvarig chef ¹ Ansvarig handläggare ¹
7.7	Ordninglagen (1993:1617)		
7.7.1	Yttrande till polismyndighet.	3 kap. § 2	Ansvarig chef ¹ Ansvarig handläggare ¹
7.8	Strålskyddslagen (2018:396)		
7.8.1	Begära upplysning eller handlingar som behövs för sådan tillsyn enligt strålskyddslagen som nämnden ansvarar för.	8 kap. 4 § SSL	Ansvarig chef ¹ Ansvarig handläggare ¹
7.8.2	Besluta i ärende om solarier inom nämndens ansvarsområde.	8 kap. 6 § SSL	Ansvarig chef ¹ Ansvarig handläggare ¹
7.8.3	Besluta att förena föreläggande och förbud enligt strålskyddslagen med vite om högst 25 000 kronor.	8 kap. 7 § SSL	Ansvarig chef ¹
7.8.4	Besluta att försegla tekniska anordningar som innehåller ett radioaktivt ämne eller kan alstra strålning	8 kap. 9 § SSL	Ansvarig chef ¹ Ansvarig handläggare ¹

¹ inom respektive verksamhetsområde
Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

7.8.5	Besluta att ta ut avgift för tillsynsärende enligt strålskyddslagstiftningen enligt kommunens taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.	10 kap. 4 § Kommunens taxa	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
-------	---	-------------------------------	---

¹ inom respektive verksamhetsområde
Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

7	Miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och naturvård, forts		Förvaltningschefen
7.8	Strålskyddslagen (2018:396), forts		
7.8.6	Göra kontrollköp i syfte att få fram underlag för en dialog med verksamhetsutövare i frågor som rör skyldigheten att förvissa sig om att en solare har fyllt 18 år.	8 kap. 5 § SSL	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.8.7	Tillsynsmyndigheten har rätt att få tillträde till fastigheter, byggnader, utrymmen och andra anläggningar	8 kap. 11 § SSL	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.9	EG förordning 1223/2009 om kosmetiska produkter		
7.9.1	Besluta i tillsynsärenden om kosmetiska produkter där nämnden ansvarar för tillsynen	Artikel 24, 24.1, 25.5 första stycket, 26, 27.1, 27.5	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
	Besluta i ärenden om åtgärder avseende kosmetiska produkter enligt artiklarna 24, 25.1, 25.5 första stycket, 26, 27.1 och 27.5 i förordning (EG) 1223/2009.	2 kap. 34 § MTSF	
7.10	Lag om sprängämnesprekursorer (2014:799)		
7.10.1	Begära in de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.	7 § första stycket (SFS 2014:799)	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.10.2	Begära tillträde till lokaler där den ekonomiska aktören bedriver sin verksamhet. Detta gäller dock inte utrymmen som utgör någons bostad.	7 § andra stycket (SFS 2014:799)	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.10.3	Begära att polismyndigheten ska lämna den hjälp som behövs för att tillsynen ska kunna genomföras.	7 § tredje stycket (SFS 2014:799)	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.10.4	Meddela de förelägganden som behövs för att Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013 ska följas.	8 § (SFS 2014:799)	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.10.5	Förena beslut med vite upp till 50 000 kronor.	8 § (SFS 2014:799)	<i>Ansvarig chef¹</i>
7.10.6	Besluta om att avgift får tas ut för tillståndsprovning och tillsyn enligt denna lag.	11 § (SFS 2014:799) och Kommunens taxa	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

7	Miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och naturvård, forts		Förvaltningschefen
7.11	Naturvård		
7.11.1	Rätten att fatta beslut i tjänstemannagrupper inom ramen för förvaltningens deltagande i mellankommunala samarbeten kring vattenvård i kommunens avrinningsområden.		<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.11.2	Rätten att underteckna förhandsförbindelser, beställningar och avtal samt beslutsattesterade fakturor inom ramen för förvaltningens deltagande i mellankommunala samarbeten kring vattenvård i kommunens avrinningsområden.		<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.12	Förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar		
7.12.1	Besluta förelägga verksamhetsutövaren att avhjälpa bristen om informationen enligt 18 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar är bristfällig.	20 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.12.2	Besluta i ärende om dispens från kravet på mätning av koldioxid.	47 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.12.3	Besluta i ärende med anledning av verksamhetsutövarens information enligt 55 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar.	55 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
7.12.4	Besluta förelägga verksamhetsutövaren att lämna in handling eller uppgift som dokumenterats med stöd av 56 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar när sådan handling eller uppgift begärs med stöd av 57 §.	57 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar	<i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde
Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

8	<u>Plan- och byggärenden inkomna före 2 maj 2011, (PBL), forts</u>	Förvaltningschefen
8.1	<u>Bygglov, rivningslov och marklov, forts</u>	
	m) sätta upp eller väsentligt ändra skyltar eller ljusanordningar.	<i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.1.2	Att bifalla ansökan om bygglov inom ramen för av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutat bindande förhandsbesked eller tillstyrkan enligt miljö- och hälsoskyddstillsyn och livsmedelskontroll.	<i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.1.3	Att bifalla ansökan om rivningslov där byggnaden inte bör bevaras på grund av byggnadens eller bebyggelsens historiska, kulturhistoriska, miljömässiga eller konstnärliga värde.	<i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.1.4	Att bifalla ansökan om marklov.	<i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.2	<u>Övriga ärenden</u>	
8.2.1	Att besluta om byggsamråd och byggfelsförsäkring krävs eller inte samt kalla till och hålla samråd.	<i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.2.2	Att besluta om kontrollplan.	<i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.2.3	Att utfärda slutbevis samt att om det brister i förutsättningarna att utfärda slutbevis ta ställning till i vilken omfattning byggnaden skall få användas innan bristerna avhjälpes.	<i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Bygglövs-handläggaren</i> <i>Byggnadsinspektören</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.2.4	Att godkänna kvalitetsansvarig för visst arbete samt att om den kvalitetsansvarige har åsidosatt sina skyldigheter besluta att annan kvalitetsansvarig skall utses.	<i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.2.5	Att godkänna sakkunnig för utförande av funktionskontroll beträffande ventilationsanläggning enligt förordningen om funktionskontroll av ventilations-system samt att utfärda intyg över att besiktning är utförd.	<i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.2.6	Att meddela förbud att fortsätta byggnadsarbeten med mera.	10 kap. 3 § PBL <i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

8	<u>Plan- och byggärenden inkomna före 2 maj 2011, (PBL), forts</u>		Förvaltningschefen
8.2	<u>Övriga ärenden, forts</u>		
8.2.7	Att meddela förbud mot användning av byggnad eller annan anläggning.	10 kap. 16 § PBL	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.2.8	Att medge avvikelser eller undantag från bindande föreskrifter i normer om avvikelserna eller undantagen inte är av principiell betydelse eller kan anses innebära någon olägenhet.		<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.2.9	Att pröva och avgöra frågor enligt förordningen om brandfarliga varor.		<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.2.10	Att lämna skyddsrumskesked enligt 6 kap. 8 § lagen om civilt försvar.		<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.2.12	Att enligt förordningen om hissar och andra motor-drivna anordningar medge att anordningen får användas trots vissa brister samt att utfärda besiktningsskylt.		<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.2.13	Att enligt förordningen om hissar och andra motor-drivna anordningar ge anstånd med besiktningen om det finns särskilda skäl samt att besluta om särskild besiktning om det finns tveksamhet om säkerheten hos anordningen.		<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.2.14	Att påkalla fastighetsreglering som behövs för att mark och vatten skall kunna användas för bebyggelse på ändamålsenligt sätt.		<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.2.15	Att påkalla fastighetsbestämning såvitt gäller område med detaljplan eller områdesbestämmelser eller område beträffande vilket fråga väckts om upprättande av sådan plan eller sådana bestämmelser.		<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.2.16	Att påkalla förrättning enligt anläggningslagen.		<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.2.17	Framställning till och yttrande över remisser från lantmäterimyndighet angående fastighetsbildning etcetera samt vid förrättning av skilda slag.		<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.2.18	Avge yttrande till länsstyrelsen i ärende om dispens från strandskyddsbestämmelserna.	23 § förordningen om områdesskydd	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

8	<u>Plan- och byggärenden inkomna före 2 maj 2011, (PBL), forts</u>		Förvaltningschefen
8.2	<u>Övriga ärenden, forts</u>		
8.2.23	Besluta att debitera avgift enligt kommunens taxa för prövning enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning.		<i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i>
8.2.24	Besluta att sätta ned eller efterskänka avgift för prövning enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning.		<i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i>
8.2.25	Besluta om förläggande eller förbud i tillsynsärende angående skyltning, tavlor, affischering eller andra anordningar som avses i 5-9 §§ lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning.		<i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.2.26	Att avge yttrande till länsstyrelsen eller annan kommunal nämnd som prövar ärende om tillstånd/dispens/medgivande till skyltning m.m. (5-9 §§ lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning).		<i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.2.27	Ansökan om utdömmande av försuttet vite.	10 kap. 18 § plan- och bygglagen, 6 § lagen om vite	<i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i>
8.3	Sotningsärenden (avser ärenden inkomna även efter 2 maj 2011)		
8.3.1	Föreläggande och förbud i anledning av brister som konstaterats vid kontroll av brandskyddet i samband med sotningsförrättning.	3 kap. 6 § andra stycket och 5 kap. 2 §, andra stycket lagen (2003:778) om skydd mot olyckor	<i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i> <i>Skorstensfejarmästaren</i>
8.3.3	Medge längre sotningsfrister av typgodkända eldstäder.	3 kap. 1 § första stycket förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor	<i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.3.4	Övriga avsteg från sotningsfrister.	3 kap. 1 § första stycket förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor	<i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
8.3	Sotningsärenden (avser ärenden inkomna även efter 2 maj 2011)		
8.3.5	Bevilja ansökan från fastighetsägare om att själv få utföra sotning.	3 kap. 4 § andra stycket lagen (2003:778) om skydd mot olyckor	<i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

9	<u>Personal</u>		Förvaltningschefen
9.1.1	Anställande av tillsvidareanställd personal	Reglemente för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden 5 §	Förvaltningschefen <i>Ansvarig chef¹</i>
9.1.2	Anställande av tidsbegränsad personal (särskild allmän visstidsanställning, vikariat, projektanställning BEA-anställning)	Reglemente för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden 5 §	Förvaltningschefen <i>Ansvarig chef¹</i>
9.3	Frågor angående innehav av bisysslor.	Lag (1994:260) om offentlig anställning	Förvaltningschefen <i>Ansvarig chef¹</i>
9.4	Fastställande av förmåner under ledighet för utbildning upp till sex månader.	Reglemente för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden 5 §	Förvaltningschefen <i>Ansvarig chef¹</i>
9.5	Ingående av bilavtal enligt gällande kollektivavtal.	Reglemente för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden 5 §	Förvaltningschefen <i>Ansvarig chef¹</i>
9.6.1	Uppsägning/avsked från arbetsgivarens sida, omplacering inom förvaltningen, disciplinåtgärder och avstängning.	Reglemente för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden 5 §	Förvaltningschefen <i>Ansvarig chef¹</i>
9.6.2	Avslut av anställning på den enskildes begäran.	Allmänna bestämmelser	Förvaltningschefen <i>Ansvarig chef¹</i>
9.7	Varsel om att anställning ej kommer förlängas senast 30 dagar innan pågående anställning upphör.		Förvaltningschefen <i>Ansvarig chef¹</i>
9.8	Ansvar för arbetsmiljö	3 kap. Arbetsmiljölagen	Förvaltningschefen

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

10	<u>Plan- och bygglagsärenden inkomna efter 2 maj 2011. (PBL)</u>	Förvaltningschefen
10.3	<u>Beslut om bygglov, rivningslov, marklov m.m.</u>	
10.3.1	Beslut om bygglov inom ramen för de föreskrifter som anges i 9 kap. 30-32a §§ PBL i följande ärenden:	PBL 9 kap. 2 § första stycket 1, 2 och 3
a)	Nybyggnad av en- och tvåbostadshus inom detaljplan.	PBL 9 kap. 2 § första stycket 1
		<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
b)	Nybyggnad i form av ”ersättningsbyggnad” för en- och tvåbostadshus utanför område med detaljplan.	PBL 9 kap. 2 § första stycket 1
		<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
c)	Nybyggnad av en- eller tvåbostads hus utanför område med detaljplan, inom ramen för de villkor som bestämts i bindande förhandsbesked.	PBL 9 kap. 2 § första stycket 1 och 2
		<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
d)	Ny-, om- och tillbyggnad inom detaljplan för handel, kontor, hantverk, industri samt flerbostadshus.	PBL 9 kap. 2 § första stycket 1 och 2
		<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
e)	Om- och tillbyggnad av en- eller tvåbostadshus.	PBL 9 kap. 2 § första stycket 1 och 2
		<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
f)	Ny-, om- eller tillbyggnad av komplementbyggnad.	PBL 9 kap. 2 § första stycket 1 och 2
		<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
g)	Ny-, om- eller tillbyggnad av kiosk, transformatorstation, avloppspumpstation eller därmed jämförliga byggnader.	PBL 9 kap. 2 § första stycket 1 och 2
		<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
h)	Ta i anspråk eller inreda byggnader helt eller delvis för väsentligen annat ändamål.	PBL 9 kap. 2 § första stycket 3a
		<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
i)	Inredande av någon ytterligare bostad eller någon ytterligare lokal för handel, hantverk eller industri.	PBL 9 kap. 2 § första stycket 3b
		<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
j)	Byte av färg, fasadbeklädnad, taktäckningsmaterial eller andra åtgärder som avsevärt påverkar byggnadens yttre utseende.	PBL 9 kap. 2 § första stycket 3c samt 9 kap. 3 c §
		<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
k)	Ärenden om att i område av värdefull miljö underhålla ett byggnadsverk eller ett bebyggelseområde som avses i 8 kap. 13 § PBL i den utsträckning som framgår av detaljplan.	PBL 9 kap. 8 § första stycket 2b
		<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

10	<u>Plan- och bygglagsärenden inkomna efter 2 maj 2011. (PBL), forts</u>		Förvaltningschefen
10.3	<u>Beslut om bygglov, rivningslov, marklov med mera, forts</u>		
	m) Nybyggnad eller väsentlig ändring av upplag eller materialgårdar, fasta cisterner, parkeringsplatser utomhus samt murar och plank.	PBL 9 kap. 8 § första stycket 1 och 16 kap. 7 § samt PBF 6 kap. 1-2 §§	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
	n) Uppsättande eller väsentlig ändring av skyltar eller ljusanordningar.	PBL 9 kap. 8 § första stycket 1 och 16 kap. 7 § samt PBF 6 kap. 3-4 §§	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.3.2	Beslut om rivningslov inom ramen för de föreskrifter som anges i 9 kap. 34 § PBL, dock ej rivning av byggnad som ur historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt har större värde eller rivning som kräver beslut enligt annan författning.	PBL 9 kap. 10 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.3.3	Beslut om marklov inom ramen för föreskrifterna i 9 kap. 35 § PBL.	PBL 9 kap. 11-13 §§	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.3.4	Beslut om lov för åtgärder som inte kräver lov.	PBL 9 kap. 14 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.3.5	Beslut om villkorsbesked inom ramen för föreskrifterna i 9 kap. 19 §.	PBL 9 kap. 19 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.3.6	Beslut om att förlänga handläggningstiden för ärende om lov eller förhandsbesked i högst tio veckor utöver de ursprungliga tio veckorna.	PBL 9 kap. 27 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.3.7	Beslut om tidsbegränsat lov inom ramen för föreskrifterna i 9 kap. 33 § PBL i de fall åtgärden har stöd i en detaljplanebestämmelse, av byggnad eller mark eller om åtgärden har ringa påverkan på omgivningen.	PBL 9 kap. 33 §	
	d) Ny-, om-, eller tillbyggnad inom detaljplan för handel, kontor, hantverk, industri.	PBL 9 kap. 2 § första stycket 1 och 2	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

10	<u>Plan- och bygglagsärenden inkomna efter 2 maj 2011. (PBL), forts</u>	Förvaltningschefen
10.3	<u>Beslut om bygglov, rivningslov, marklov med mera, forts</u>	
	f) Ny-, om- eller tillbyggnad av komplementbyggnad.	PBL 9 kap. 2 § första stycket 1 och 2 <i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
	g) Ny-, om- eller tillbyggnad av kiosk, transformatorstation, avloppspumpstation eller därmed jämförliga byggnader med en bruttoarea sammanlagt ej överstigande 50 m ² . Ny-, om- eller tillbyggnad av så kallade byggbodas eller med byggbodas jämförliga byggnader.	PBL 9 kap. 2 § första stycket 1 och 2 <i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
	f) Ta i anspråk eller inreda byggnader helt eller delvis för väsentligen annat ändamål.	PBL 9 kap. 2 § första stycket 3b-a <i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
	i) Inredande av någon ytterligare bostad eller någon ytterligare lokal för handel, hantverk eller industri.	PBL 9 kap. 2 § första stycket 3b <i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
	m) Nybyggnad eller väsentlig ändring av upplag eller materialgårdar, fasta cisterner, parkeringsplatser utomhus samt murar och plank.	PBL 9 kap. 8 § första stycket 1 och 16 kap. 7 § samt PBF 6 kap. 1-2 §§ <i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
	n) Uppsättande eller väsentlig ändring av skyltar eller ljusanordningar.	PBL 9 kap. 8 § första stycket 1 och 16 kap. 7 § samt PBF 6 kap. 3-4a §§ <i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.3.8	a) Besluta att om ansökningen är ofullständig förelägga sökanden att avhjälpa bristerna inom viss tid enligt 9 kap. 22 § plan- och bygglagen (2010:900). Föreläggandet skall innehålla en upplysning om att ansökan kan komma att avvisas, eller att ärendet kan komma att avgöras i befintligt skick om föreläggandet inte följs.	PBL 9 kap. 22 § <i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
	b) Besluta att avvisa ansökan eller avgöra ärendet i befintligt skick om föreläggandet enligt 10.3.8 a) inte följs.	<i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

10	<u>Plan- och bygglagsärenden inkomna efter 2 maj 2011. (PBL), forts</u>		Förvaltningschefen
10.3	<u>Beslut om bygglov, rivningslov, marklov med mera, forts</u>		
10.3.9	Beslut om tidsbegränsat bygglov för nybyggnad för bostadsändamål och tillhörande åtgärder inom ramen för föreskrifterna i 9 kap. 33a § PBL.	PBL 9 kap. 33a §	
	a) Nybyggnad av en- och tvåbostadshus inom detaljplan.	PBL 9 kap. 2 § första stycket 1	<i>Bygglagschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
	b) Nybyggnad i form av ”ersättningsbyggnad” för en- och tvåbostadshus utanför område med detaljplan.	PBL 9 kap. 2 § första stycket 1	<i>Bygglagschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
	c) Nybyggnad av en- eller tvåbostads hus utanför område med detaljplan, inom ramen för de villkor som bestämts i bindande förhandsbesked.	PBL 9 kap. 2 § första stycket 1 och 2	<i>Bygglagschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
	d) Om- och tillbyggnad av en- eller tvåbostadshus.	PBL 9 kap. 2 § första stycket 1 och 2	<i>Bygglagschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.3.10	Beslut om att ett lov får verkställas tidigare, om ett väsentligt allmänt eller enskilt intresse kräver det.	PBL 9 kap. 42a §	<i>Bygglagschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.4	<u>Beslut om anmälningspliktig åtgärd med mera</u>		
10.4.1	a) Beslut att, om en anmälan av anmälningspliktig åtgärd enligt 6 kap. 5 § PBF är ofullständig, förelägga sökanden att avhjälpa bristerna inom viss tid. Annars kan anmälan komma att avvisas eller att avgöras i befintligt skick.	PBL 9 kap. 21-22 §§ och 9 kap. 46 §	<i>Bygglagschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
	b) Beslut att avvisa anmälan eller avgöra ärendet i befintligt skick om föreläggandet enligt 10.4.1 a) inte följs.		<i>Bygglagschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.4.2	Beslut om att byggnadsverk får tas i bruk utan att slutbesked har lämnats.	PBL 10 kap. 4 §	<i>Bygglagschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.4.4	a) Besluta om tekniskt samråd krävs eller ej, kalla till och hålla samråd samt ge startbesked.	PBL 10 kap. 14 §	<i>Bygglagschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
	b) Beslut att ge startbesked om det enligt 10 kap. 14 § inte behövs något tekniskt samråd.	PBL 10 kap. 22 § första stycket 1	<i>Bygglagschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

10	Plan- och bygglagsärenden inkomna efter 2 maj 2011. (PBL), forts		Förvaltningschefen
10.4	<u>Beslut om anmälningspliktig åtgärd med mera, forts</u>		
	c) Besluta om startbesked för så kallade Attefallsregler: - för större komplementbyggnader och mindre bostäder på sammanlagt 30 m ² , - för tillbyggnad av enbostadshus med högst 15 m ² , - för höst två takkupor, - för inredande av ytterligare en bostad i enbostadshus.	PBL 9 kap. 4 a-c samt 10 kap. 23-24 §§	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
	e) Beslut om att förlänga handläggningstiden för anmälningsärenden i högst fyra veckor utöver de ursprungliga fyra veckorna.	PBL 9kap. 45 § tredje stycket	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.4.5	Beslut att förelägga byggherren att ge in de ytterligare handlingar som behövs för prövning av frågan om startbesked om det enligt 10 kap. 14 § PBL inte behövs något tekniskt samråd.	PBL 10 kap. 22 § första stycket 2	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.4.6	Beslut att med startbesked godkänna att en åtgärd får påbörjas och att i startbeskedet - fastställa den kontrollplan som ska gälla med uppgift om vem eller vilka som är sakkunniga eller kontrollansvariga - bestämma de villkor som behövs för att få påbörja åtgärden - bestämma villkor för utstakning som behövs - bestämma de handlingar som ska lämnas inför beslut om slutbesked ge de upplysningar om krav enligt annan lagstiftning som behövs.	PBL 10 kap. 23-24 §§	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.4.7	Beslut att utse ny kontrollansvarig om en kontrollansvarig har lämnat sitt uppdrag.	PBL 10 kap. 13 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.4.8	Anmärkning i anslutning till arbetsplatsbesök/ besiktning inom ramen för nämndens tillsynsarbete som innefattar för byggherren bindande föreskrift. Föreläggande med påföljd (vite eller åtgärd) beslutas av nämnden.	PBL 10 kap. 27 § och 11 kap. 8 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.4.9	Beslut att det för rivningsåtgärder inte behövs någon kontrollplan.	PBL 10 kap. 18 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.4.10	Beslut om kompletterande villkor för bygg- eller rivningsåtgärderna eller för kontrollen.	PBL 10 kap. 29 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

10	Plan- och bygglagsärenden inkomna efter 2 maj 2011. (PBL), forts		Förvaltningschefen
10.4	<u>Beslut om anmälningspliktig åtgärd med mera, forts</u>		
10.4.11	Beslut om slutbesked respektive om interimistiskt slutbesked enligt föreskrifterna i 10 kap. 34-37 §§ PBL.	PBL 10 kap. 34-37 §§	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.4.12	Avge ingripandebesked inom ramen för föreskrifterna.	PBL 11 kap. 7 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.4.13	Beslut att av polismyndigheten begära det biträde som behövs för tillträde enligt 11 kap. 8 §.	PBL 11 kap. 8 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.4.14	Beslut om lovföreläggande om lovpliktig åtgärd har vidtagits utan lov, om det är sannolikt att lov kan ges för åtgärden och delegaten har befogenhet att besluta i lovärendet.	PBL 11 kap. 17 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.4.15	Förelägga ägare av byggnadsverk att inom viss tid ge synpunkter på övervägt uppdrag åt sakkunnig, att utreda behovet av underhållsåtgärder och vem som ska betala kostnaderna för uppdraget.	PBL 11 kap. 18 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.4.16	Beslut om förbud mot fortsatt arbete eller åtgärd, även förbud som förenas med vite.	PBL 11 kap. 30-32a §§	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.4.17	Beslut om förbud mot användning av byggnadsverk om byggnadsverket har säkerhetsbrister, även förbud som förenas med vite.	PBL 11 kap. 33 § 1	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.4.18	Beslut om förbud mot användning av byggnadsverk, om det inte finns förutsättningar för att ge slutbesked.	PBL 11 kap. 33 § 2	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.4.19	Besluta att utse annan funktionskontrollant inom ramen för föreskrifterna i 11 kap. 34 § PBL.	PBL 11 kap. 34 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.4.20	Beslut att entlediga kontrollansvarig inom ramen för föreskrifterna i 10 kap. 11 § och 11 kap. 35 § PBL och, efter förslag av byggherren, besluta om en ny kontrollansvarig.	PBL 11 kap. 35 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.4.21	Beslut att ansöka om handräckning hos kronofogdemyndigheten för tillträde enligt 11 kap. 8 § eller när någon har underlåtit att utföra arbete eller vidta en åtgärd som har förelagts honom eller henne enligt 11 kap. 19 – 21 samt 24 §§ PBL.	PBL 11 kap. 39 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

10	Plan- och bygglagsärenden inkomna efter 2 maj 2011. (PBL), forts		Förvaltningschefen
10.4	<u>Beslut om anmälningspliktig åtgärd med mera, forts</u>		
10.4.22	Beslut om föreläggande att en byggherre, ägare, nyttjanderättshavare, väghållare, kontrollansvarig, sakkunnig eller huvudman för allmän plats låter bli att vidta en åtgärd och därigenom bryter mot en skyldighet enligt denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, vidtar viss åtgärd (åtgärdsföreläggande).	PBL 11 kap. 19 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.4.23	Beslut om föreläggande att fastighetsägare eller ägare av byggnadsverk vidtar rättelse (rättelseföreläggande).	PBL 11 kap. 20 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.4.24	Beslut om föreläggande att ägare av byggnadsverk som är förfallet eller skadat i väsentlig omfattning, river byggnadsverket (rivningsföreläggande)	PBL 11 kap. 21 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.4.25	Beslut om föreläggande riktat mot ägaren av ett byggnadsverk att anordna stängsel kring det, om byggnadsverket har brister som kan äventyra säkerheten för dem som uppehåller sig i eller i närheten av det.	PBL 11 kap. 24 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.5	<u>Beslut om avgifter</u>		
10.5.1	Besluta om avgifter i enskilda ärenden/fall med tillämpning av kommunens plan- och bygglovstaxa.	PBL 12 kap. 8-11 §§ och kommunens plan- och bygglovstaxa	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.5.2	Besluta om avgift för tillsyn enligt 14 §.	14 § lag (2022:333) om energimätning i byggnader och kommunens plan- och bygglovstaxa	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.6	<u>Beslut – övrigt</u>		
10.6.1	Beslut om föreläggande för den som äger eller ansvarar för hiss eller annan motordriven anordning i byggnadsverk att se till att anordningen kontrolleras (särskild besiktning)	PBF 8 kap. 6 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.6.2	Beslut om längre besiktningsintervall enligt 3 kap. 16 §. Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:12) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar.	BFS 2011:12 H 12 ändrad genom BFS 2018:2 H 18	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

10	Plan- och bygglagsärenden inkomna efter 2 maj 2011. (PBL), forts		Förvaltningschefen
10.6	<u>Beslut – övrigt, forts</u>		
10.6.3	Beslut om anstånd med besiktning enligt 3 kap. 17 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:12) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar.	BFS 2011:12 H 12 ändrad genom BFS 2018:2 H 18	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.6.4	Beslut om användningsförbud för hissar och andra motordrivna anordningar med tillämpning av bestämmelserna i 3 kap. 4 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:12) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar.	BFS 2011:12 H 12 ändrad genom BFS 2018:2 H 18 och PBF 5 kap. 12-16 §§	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.6.5	Besluta om föreläggande (utan vite) mot ägare till byggnader som inte fullgör sina skyldigheter ifråga om funktionskontroll av ventilationssystem.	PBF 5 kap. 1-7 §§ och 11 kap. 19-20 §§ PBL	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.6.6	Beslut om senareläggning av de besiktningstidpunkter som följer av 3 § OVK 4, om det finns särskilda skäl.	Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:16) om funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter, ändrad genom BFS 2017:10 OVK 3 , BFS 2023:4 OVK 4, 4§	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.6.7	Beslut att medge mindre avvikelse från föreskrifterna om det finns särskilda skäl och byggnadsprojektet ändå kan bli tekniskt tillfredsställande och det inte finns någon avsevärd olägenhet från annan synpunkt.	Boverkets bygg-regler (BFS 2011:6) – föreskrifter och allmänna råd, ändrad genom BFS 2020:4, punkt 1:1 och 1:21	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.6.10	Beslut om föreläggande som behövs för att lag om energimätning i byggnader samt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska följas. Gäller dock ej beslut om föreläggande som förenas med vite.	12 § lag (2022:333) om energimätning i byggnader	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.6.11	I enskilda fall besluta att en bedömning ska göras av om en sådan åtgärd som avses i 2 kap. 4 b eller 4 c §§ PBF kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.	2 kap. 4 d § PBF	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

10	Plan- och bygglagsärenden inkomna efter 2 maj 2011. (PBL), forts		Förvaltningschefen
10.7	<u>Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:10) om tillämpning av europeiska konstruktions-standarder (eurokoder) ändrad genom (BFS 2022:4, EKS 12)</u>		
10.7.1	Beslut att medge mindre avvikelse från föreskrifterna om det finns särskilda skäl och byggnadsprojektet ändå kan antas bli tekniskt tillfredsställande och det inte finns någon avsevärd olägenhet från annan synpunkt.	BFS 2011:10, EKS 8, ändrad genom BFS 2022:4, EKS 12, 3 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.9	<u>Fastighetsbildningslagen (FBL), (1970:988)</u>		
10.9.1	Företräda byggnadsnämnd vid samråd med Lantmäteriet med rätt att anföra att frågan om förhandsbesked eller bygglov bör avgöras innan fastighetsbildning sker	FBL 4 kap. 25-25a §§	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.9.2	Besluta att påkalla fastighetsreglering som behövs för att mark och vatten ska kunna användas på ett ändamålsenligt sätt.	FBL 5 kap. 3 § tredje stycket	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.9.3	Besluta att ansöka om fastighetsbestämning.	FBL 14 kap. 1 a § första stycket 3-7	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.9.4	Godkännande av förrättning, förrättningsbeslut eller gränsutmärkning.	FBL 15 kap. 11 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.9.5	Beslut att lämna yttrande då Lantmäteriet begär samråd med beaktande av de allmänna lämplighets- och planvillkoren i fastighetsbildningslagen.	FBL 3 kap. 1-3 §§	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.10	<u>Anläggningslagen (AL) (1973:1149)</u>		
10.10.1	Företräda byggnadsnämnden vid samråd med Lantmäteriet med rätt att anföra att frågan om förhandsbesked eller bygglov bör avgöras innan gemensamhetsanläggning inrättas.	Anläggningslagen 21 §§	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.10.2	Rätt att begära förrättning.	Anläggningslagen 18 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.10.3	Godkännande av beslut eller åtgärd.	Anläggningslagen 30 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

10	Plan- och bygglagsärenden inkomna efter 2 maj 2011. (PBL), forts		Förvaltningschefen
10.11	<u>Ledningsrättslagen (LL) (1973:1144)</u>		
10.11.1	Företräda byggnadsnämnden vid samråd med Lantmäteriet med rätt att anföra att frågan om förhandsbesked eller bygglov bör avgöras innan upplåtelse av ledningsrätt sker.	Ledningsrättslagen 19 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.11.2	Godkännande av beslut eller åtgärd.	Ledningsrättslagen 28 §	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.12	<u>Boverkets föreskrifter om ändring i verkets föreskrifter och allmänna råd (2011:13) om avhjälpande av enkelt avhjälpna hinder till och i lokaler dit allmänheten har tillträde och på allmänna platser (BFS 2013:9 HIN 3)</u>		
10.12.1	Beslut om föreläggande om enkelt avhjälpna hinder (åtgärdsföreläggande)	PBL 11 kap. 19 § samt BFS 2013:9 HIN 3	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.13	<u>Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga på allmänna platser och inom områden för andra anläggningar än byggnader (BFS 2011:5 ALM 2)</u>		
10.13.1	Beslut om föreläggande om avseende tillgänglighet och användbarhet (åtgärdsföreläggande)	PBL 11 kap. 19 § samt BFS 2011:5 ALM 2	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.14	<u>Allmänt</u>		
10.14.1	Besluta om överklaganden inkommit inom lagstadgad tid, så kallad rättstidsprövning.	44-45 §§ förvaltningslagen (2017:900), 13 kap. 16 § PBL samt 1 och 2 §§ lag (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.15	<u>Lag (2006:378) om lägenhetsregister</u>		
10.15.1	Beslut om fastställande av belägenhetsadress	10 § lag om lägenhetsregister	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
10.15.2	Beslut om fastställande av lägenhetsnummer	11 § lag om lägenhetsregister	<i>Bygglovschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

10	Plan- och bygglagsärenden inkomna efter 2 maj 2011. (PBL), forts		Förvaltningschefen
10.15	<u>Lag (2006:378) om lägenhetsregister, forts</u>		
10.15.3	Beslut om föreläggande då fastighetsägare inte fullgör sina skyldigheter i enlighet med 14 § och 16 § lag om lägenhetsregister, även föreläggande som förenas med vite.	22 – 23 §§ lag om lägenhetsregister	<i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvärlig chef¹</i> <i>Ansvärlig handläggare¹</i>
10.16	Remiss avseende detaljplaner, granskningskedet		
10.16.1	Beslut att lämna yttrande över förslag på detaljplan i granskningskedet.	PBL 5 kap. 19 §	<i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvärlig chef¹</i> <i>Ansvärlig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde
Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

11	<u>Bostadsanpassning</u>	Förvaltningschefen
11.1	Beslut om bidrag rörande bostadsanpassning.	Lag om bostadsanpassningsbidrag med mera SFS 2018:222 <i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
11.2	Besluta om överklaganden inkommit inom lagstadgad tid, så kallad rättstidsprövning.	44-45 §§ förvaltningslagen (2017:900), samt 1 och 2 §§ lag (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid <i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>
11.3	Beslut att a) om ansökan är ofullständig förelägga sökanden att avhjälpa bristerna inom viss tid enligt 20 § förvaltningslagen. Föreläggandet ska innehålla en upplysning om att ansökan kan komma att avvisas, eller att ärendet kan komma att avgöras i befintligt skick om föreläggandet inte följs. b) avvisa ansökan eller avgöra ärendet i befintligt skick om föreläggandet enligt 11.3 a) inte följs.	20 § förvaltningslagen jämte Boverkets föreskrifter om bostadsanpassningsbidrag BFS 2018:12 <i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i> <i>Bygglövschefen</i> <i>Ansvarig chef¹</i> <i>Ansvarig handläggare¹</i>

¹ inom respektive verksamhetsområde

Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.

2022-11-18 (Antagna 2022-11-23, § 180 att gälla fr o m 2023-01-01)

BESTÄMMELSER ANGÅENDE DELEGERING FÖR MILJÖ- OCH SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

1. Ärende av principiell eller allmän betydelse beslutas av Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden, även om ärendet kan hänföras till ärendegrupp som är upptagen i delegationsordningen.
2. Förutom delegerade ärenden som är angivna i delegationsordningen, får delegat även besluta i frågor som till art, vikt och omfattning är jämförbara med de ärenden som anges för delegaten, i den mån ärendena ej delegerats till eller i övrigt åvilar annan.
3. Rätt att besluta i en viss ärendegrupp innefattar också rätt att
 - besluta att överklaga beslut och domar som innefattar ändring av delegatens beslut (OBS! nämndens egna beslut måste överklagas av nämnden),
 - besluta att avge yttrande till högre instans med anledning av överklagande av delegeringsbeslut,
 - avvisa för sent inkomna överklaganden,
 - avskryva ärenden vid återkallande m m.
 - besluta om rättelse av beslut i enlighet med 36 § förvaltningslagen (2017:900)
 - besluta om att ändra beslut i enlighet med 37-38 §§ förvaltningslagen (beslut om att ändra nämndens beslut fattas av nämnden)
 - avslå begäran från part att avgöra ett ärende med stöd av 12 § förvaltningslagen
 - besluta att begära att den som anlitar ombud ska medverka personligen vid handläggning av ett ärende, 14 § första stycket förvaltningslagen
 - besluta att ett ombud eller biträde som är olämplig för sitt uppdrag inte längre får medverka i ärendet, 14 § andra stycket förvaltningslagen
 - besluta att begära att ett ombud styrker sin behörighet genom en skriftlig eller muntlig fullmakt med det innehåll som framgår av 15 § första stycket förvaltningslagen, 15 § första stycket förvaltningslagen
 - besluta att förelägga part eller ombud att styrka ombudets behörighet genom en fullmakt med det innehåll som framgår av 15 § första stycket förvaltningslagen, 15 § andra stycket förvaltningslagen
 - besluta att begära att en handling bekräftas av avsändaren, 21 § förvaltningslagen
 - besluta att förelägga den enskilde att avhjälpa en brist i en framställning, om bristen medför att framställningen inte kan läggas till grund för en prövning i sak, 20 § andra stycket förvaltningslagen
 - besluta att avvisa en framställning som är så ofullständig eller oklar att den inte kan tas upp till prövning, 20 § andra stycket förvaltningslagen

- 4.b Vid beslut om bygglov och marklov innefattar delegationen rätt att medge ”liten avvikelserna är förenliga med syftet med planen eller bestämmelserna. Den innefattar också rätt att avgöra huruvida tekniskt samråd erfordras eller inte, besluta om kontrollplan, utfärda startbesked och slutbesked, godkänna kontrollansvarig för visst arbete samt besluta att annan kontrollansvarig skall utses. Slutligen innefattar den också befogenhet att bereda ägare tillfälle att ansöka om efterföljande bygglov, rivningslov eller marklov.
5. Delegerad beslutanderätt kan endast utnyttjas inom ramen för beviljade och tillgängliga anslag samt i enlighet med gällande författningar och i övrigt gällande normer.
6. Vid förfall för delegat utövas beslutanderätt av dennes ställföreträdare. Är ställföreträdare ej utsedd utövas beslutanderätten av närmast överordnad befattningshavare.
7. Beslut med stöd av delegation samt överklagande och yttrande över överklagande skall anmälas månadsvis vid miljö- och samhällsbyggnadsnämndens nästa sammanträde på därför avsedd blankett.
8. Beslut med stöd av delegation har samma rättsverkan som nämndens egna beslut.
9. Delegat, som av särskilda skäl ej anser sig kunna fatta beslut i visst ärende, får överlämna ärendet till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden för beslut.
10. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden kan återkalla delegatens rätt att besluta och därefter själv besluta i ärendet.

Laghänvisning

Lista över de lagar och andra föreskrifter som det hänvisas till i ovanstående text inklusive förkortningar.

AB	Allmänna bestämmelser (kollektivavtal med de centrala fackliga organisationerna)
AL	Arkivlag (1990:782)
AML	Arbetsmiljölagen (1977:1160)
DSF	Dataskyddsförordningen – GDPR, The General Data Protection Regulation, EU 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG.
FBL	Fastighetsbildningslag (1970:988)
FL	Förvaltningslag (2017:900)
FSO	Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor
FVV	Förordning (1998:1388) om vattenverksamheter
JB	Jordabalk (1970:994)
KL	Kommunallagen (2017:725)
KöL	Kameraövervakningslag (2013:460)
LAS	Lagen (1982:80) om anställningsskydd
LOU	Lagen (2016:1145) om offentlig upphandling
LSO	Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor
MB	Miljöbalk (1998:808)
MBL	Lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet
MSBFS 2018:3	Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om cisterner med anslutna rörledningar för brandfarliga vätskor
NFS 2015:2	Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel
NFS 2017:5	Föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor
OSL	Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)
PBL	Plan- och bygglagen (2010:900)
TF	Tryckfrihetsförordning (1949:105)

Förklaring av förkortningar i lagrummet inom miljöavdelningens ansvarsområde.

1 MB	Miljöbalken med tillhörande förordningar och föreskrifter från myndigheter och kommuner samt EU:s regelverk inom miljöbalkens tillämpningsområde.
2 MTF	Miljötillsynsförordningen (2011:13)
3 FMH	Förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
4 FAM	Förordningen (2007:667) om allvarliga miljöskador
5 MB	10 kap. gäller i de fall skadan uppstod före 2007-08-01
6 FAPT	Förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken
7 LF	Livsmedelsförordningen (2006:813)
8 LFAB	Lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter
9 FVV	Förordning (1988:1388) om vattenverksamheter
10 FAOKF	Förordning (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska produkter
11 FAOKL	Förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter.

Förteckning av administrativ ordning

Av följande förteckning framgår vad som gäller i administrativa frågor för Miljö och Samhällsbyggnad. Förteckningen beslutas av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden men utgör inte delegering i kommunallagens bemärkelse. Åtgärder som vidtas med stöd av denna förteckning ska alltså inte anmälas till nämnden.

Nr	Ärende	Ansvar	Anmärkning
	Administrativ ordning		
1	Godkänna tjänsteresa utanför Europas gränser avseende a) Förvaltningschefer b) Personal inom Miljö och Samhällsbyggnad	a) Kommundirektör b) Avdelningschef	
2	Rätt att utse tjänsteförrättande chef för a) Förvaltningschef b) Övriga chefer	a) Kommundirektör Förvaltningschef vid semester b) Förvaltningschef	
3	Att med behörighet föra kommunens talan inom nämndens ansvarsområde inför domstol och andra myndigheter även med rätt att därvid sätta annan i sitt ställe.	Avdelningschef inom respektive ansvarsområde.	
4	Föra nämndens talan i bygg- och anläggnings-entreprenader, med rätt att genom fullmakt sätta annan i sitt ställe.	Avdelningschef inom respektive ansvarsområde.	
5	Föra nämndens talan i driftentreprenader, med rätt att genom fullmakt sätta annan i sitt ställe.	Avdelningschef inom respektive ansvarsområde.	
6	Samtliga annonseringspliktiga upphandlingar av varor och tjänster utförs av kommunledningskontorets inköps- och upphandlingsavdelning i enlighet med kommunstyrelsens delegeringsordning och kommunens upphandlings- och genomförandeplan.		Riktlinjer för inköp och upphandlingar, Eslövs kommun
7	Bevilja hel tjänstledighet som inte är reglerad i lag för tid överstigande sex månader. a) Förvaltningschef, b) Avdelningschef och övriga anställda inom förvaltningen	a) Kommundirektör b) HR-chef	Respektive angiven ansvarig innehar ansvaret var för sig.
8	Fastställande av hel tjänstledighet understigande sex månader. a) Förvaltningschef, b) Avdelningschef c) Övriga anställda inom förvaltningen	a) Kommundirektör Förvaltningschef vid semester b) Förvaltningschef c) Avdelningschef	Respektive angiven ansvarig innehar ansvaret var för sig.
9	Fastställande av tjänstledighet som avser deltid som inte är reglerad i lag för tid överstigande sex månader. a) Förvaltningschef, b) Avdelningschef c) Övriga anställda inom förvaltningen	a) Kommundirektör Förvaltningschef vid semester b) Förvaltningschef c) Avdelningschef	Respektive angiven ansvarig innehar ansvaret var för sig.
10	Hantera omplacering inom nämnd/förvaltning av a) Förvaltningschef b) övriga anställda.	a) Kommundirektör b) Förvaltningschef	Respektive angiven ansvarig innehar ansvaret var för sig.

Firmateckningsrätt – generell och för vissa handlingar för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Nr	Ärende	Ansvar	Anmärkning
	Rätt att teckna Eslövs kommuns firma		
	Generell		
1	Generell rätt att på kommunstyrelsens vägnar, genom underskrift, teckna Eslövs kommuns firma.	Kommunstyrelsens ordförande, vid förfall 1:e vice ordförande, 2:e vice ordförande och kontrasigneras av Kommundirektör, vid dennes förfall Ekonomichef	Kräver alltid underskrift och kontrasignering, det vill säga två i förening.
	Firmatecknare i andra ärenden inom miljö- och samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområde		
3	Rätt att på miljö- och samhällsbyggnadsnämndens vägnar teckna Eslövs kommuns firma var för sig inom respektive ansvarsområde och inom befintlig budget.	Förvaltningschef Miljöchef Bygglovschef Avdelningschef för Gata, Trafik och Park Förvaltningsekonom	Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig.
	Ansökningar om statsbidrag		
4	Rätt att på miljö- och samhällsbyggnadsnämndens vägnar teckna Eslövs kommuns firma vid ansökningar om statsbidrag från statliga myndigheter där underskrift av firmatecknare krävs.	Kommundirektör, vid förfall Ekonomichef	
	Ansökningar om stöd från EU samt andra myndigheter och nationella organ		
5	Rätt att på miljö- och samhällsbyggnadsnämndens vägnar teckna Eslövs kommuns firma vid ansökningar om stöd från EU samt andra myndigheter och nationella organ där underskrift av firmatecknare krävs.	Kommundirektör, vid förfall Ekonomichef	
	Ansökningar om utbetalningar av bidrag från statliga myndigheter		
6	Rätt att på miljö- och samhällsbyggnadsnämndens vägnar teckna Eslövs kommuns firma vid ansökningar om utbetalning av bidrag från EU samt andra myndigheter och nationella organ där underskrift av firmatecknare krävs.	Kommundirektör, vid förfall Ekonomichef	Exempelvis ansökningar till Jordbruksverket avseende utbetalning av mjölkstöd.

2023-11-14
Dave Borg
+4641362885
dave.borg@eslov.se

Miljö och samhällsbyggnadsnämnden

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2023

Ärendebeskrivning

En kommungemensam uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet ska genomföras en gång per år. Syftet med uppföljningen är att säkerställa att arbetsmiljöarbetet bedrivs enligt gällande lagstiftning samt enligt kommunens arbetsmiljöpolicy.

Ett annat syfte är att uppnå förbättringar i arbetsmiljöarbetet. Förvaltningschefen ansvarar för sammanställningen av checklistan samt framtagande av handlingsplan. Protokollet från förvaltningens samverkansgrupp FÖSAM samt handlingsplan behandlas i nämnden. Protokollet från nämndens sammanträde tillsammans med handlingsplanen skickas därefter till Kommunledningskontoret. Uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet skedde i samband med Miljö och Samhällsbyggnads ledningsgruppsmöte den 3 oktober 2023. Avstämning avseende vad som framkommit vid genomgång på förvaltningens ledningsgruppsmöte lyftes upp i samband med FÖSAM den 13 november 2023, §§ 67 - 68. I samband med detta möte presenterades genomgången av såväl det systematiska arbete som den årliga skyddsronden.

Till ärendet bifogas även checklista för allmän skyddsrond. På skyddsronden framkomna brister har avhjälppts eller kommer att avhjälpas enligt checklista.

Beslutsunderlag

- Checklista för årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2023, 2023-10-03 inkl åtgärdslista
- Checklista för allmän skyddsrond, 2023-08-31, inkl åtgärdslista
- Utdrag ur protokoll från FÖSAM 2023-11-13, §§ 67-68

Beredning

Miljö och Samhällsbyggnad
Postadress: 241 80 Eslov | Besöksadress: Stadshuset, Gröna torg 2
Telefon: 0413-620 00 | E-post: myndighetsbrevlåda@eslov.se | www.eslov.se

1(2)

Den årliga uppföljningen har genomförts den 3 oktober 2023 i samband med ledningsgruppens möte för Miljö och Samhällsbyggnad. På detta möte deltog förutom ordinarie medlemmar i ledningsgruppen representant från Naturvetarna och skyddsombud samt personalassistenten. Därefter lyftes resultatet som på FÖSAM den 13 november 2023.

Förslag till beslut

- Godkänna den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet

Beslutet skickas till

Kommunledningskontoret

Dave Borg
Förvaltningschef

GENOMFÖRANDE

Utförd

Klara rader: 54/54

Klara åtgärder: 0/1

Ansvarig: Dave Borg

Datum: 2023-10-03 Enhet: Avdelningschefer MoS (5A)

Deltagare: Marie Strandqvist, Dave Borg

ÅRLIG UPPFÖLJNING AV DET SYSTEMATISKA ARBETSMILJÖARBETET

Länkat dokument: AFS 2001:1, Systematiskt arbetsmiljöarbete

Beskrivning av eller instruktioner för mallen: Besvara frågorna med ja eller nej, se definitioner nedan:

Ja: frågan behöver inte åtgärdas

Nej: frågan behöver åtgärdas snarast (för att lägga till åtgärder trycker du på symbolen för skriftnyckel).

Om du inte kan besvara fråga kryssa i N/A (ej relevant)

Frågorna som besvaras med nej ska kommenteras.

Syftet med den årliga uppföljningen(arbetsmiljörevision) är att undersöka om arbetsmiljöarbetet bedrivs enligt föreskriften om systematiskt arbetsmiljöarbete, AFS 2001:1. Med hänvisning till respektive paragraf ska frågorna besvaras.

I den årliga uppföljningen inkluderas även frågor som berör Diskrimineringslagen 2008:567, 3 kap aktiva åtgärder. Frågor som berör aktiva åtgärder är i sista avsnittet.

Arbetsledare tillsammans med skyddsombud/arbetsplatsombud/elevskyddsombud, samt eventuellt några medarbetare besvarar frågorna tillsammans.

(Framtagen på kommunledningskontoret 2014-07-01, senast reviderat 2019-08-27)

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
	3 § Det systematiska arbetsmiljöarbetet skall ingå som en naturlig del i den dagliga verksamheten. Det skall omfatta alla fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som har betydelse för arbetsmiljön.		☐	
1	Finns arbetsmiljöfaktorerna med när beslut ska fattas och åtgärder vidtas i det vardagliga arbetet?	Ja	☐	
2	Hanteras såväl fysiska som psykologiska arbetsmiljöförhållanden i verksamheten?	Ja	☐	
3	Finns mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön?		☒	Målarbete pågår och inga nya mål för mandatperioden 2022-2026 är fastställda
4	Är målen kända i verksamheten?		☒	Se pkt 3
5	Tas hänsyn till att arbetstidens förläggning kan inverka på medarbetarnas hälsa vid planering av arbetet?	Ja	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
	4 § Arbetsgivaren ska ge arbetstagarna, skyddsombuden och elevskyddsombuden möjlighet att medverka i det systematiska arbetsmiljöarbetet.		☐	
6	Ges arbetstagarna och skyddsombuden möjlighet att medverka i arbetsmiljöarbetet?	Ja	☐	
7	Ges elevskyddsombuden möjlighet att medverka i arbetsmiljöarbetet?		☒	
8	Har skyddsombudet tillräcklig arbetsmiljöutbildning för sitt uppdrag?	Ja	☐	Detta kontrolleras inte utan förutsatts vara något som ledningen uppmärksammas om, om behov föreligger. Önskemål om att det fackliga arbetsmiljöarbetet såväl som det fackliga arbetet hade varit tydligare definierat inom kommunen avseende avsatta resurser. Exempel lyftes fram att avsatt tid finansierades centralt i kommunen t ex att 10% av arbetstiden sattes av till detta arbete.
9	Finns det en fungerande samverkansgrupp som behandlar arbetsmiljöfrågorna? (Fösam/Losam)	Ja	☐	FÖSAM träffas regelbunden ca 1 gång per månad.
10	Är samverkansgruppens arbetsätt och uppgifter klart uttalade?	Ja	☐	FÖSAMS sekreterare skickar löpande ut såväl dagordning som protokoll . Dessutom finns input från FÖSAM med på avdelningarnas APT. Arbetet fungerar i realiteten , men det finns inte klart definierat hur arbetet är upplagt.
11	Deltar samverkansgruppen aktivt i förändrings – och utvecklingsarbete?	Ja	☐	Utöver detta bjuds FÖSAM medlemmar in till att ge input inför förvaltningens budgetarbete och inför yttrande avseende vårbudget. Återkoppling till FÖSAMS medlemmar sker avseende vad som kommer att lyftas in i förvaltningens förslag till yttrande såväl vad som anses vara en fråga att lyfta till CESAM istället alternativt vad som inte kommer att beaktas.
12	Genomförs regelbundna arbetsplatsträffar?	Ja	☐	
13	Diskuteras systematiskt arbetsmiljöarbete på arbetsplatsträffarna?	Ja	☐	Detta är en punkt som lyfts upp på samtliga APT, men det kan vara svårt att få riktigt engagemang i diskussionerna. På info-kaffet behövs det lyftas hur arbetsplatsträffens grundtanke, detta kan också vara en punkt på den årliga verksamhetsplaneringsdagen. Detta år genomförs det den 14 december 2023.
14	Genomförs årliga utvecklingssamtal?	Ja	☐	
15	Genomförs utvecklingssamtalen tillfredsställande?	Ja	☐	Detta svar baseras enbart på den återkoppling som ledningsgruppens medlemmar har fått samt på resultatet från t ex medarbetarenkäten.
	5 § Det skall finnas en arbetsmiljöpolicy som beskriver hur arbetsförhållandena i arbetsgivarens verksamhet skall vara för att ohälsa och olycksfall i arbetet skall förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. Det skall finnas rutiner som beskriver hur det systematiska arbetsmiljöarbetet skall gå till. Arbetsmiljöpolicy och rutinerna skall dokumenteras skriftligt om det finns minst tio arbetstagare i verksamheten.		☐	
16	Har all personal fått information om arbetsmiljöpolicy?	Ja	☐	
17	Finns skriftliga rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet?	Ja	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
18	Är rutinerna kända på arbetsplatsen?	Ja	☐	
19	Säkerställs det att rutinerna följs i vardagsarbetet?	Ja	☐	
20	Är riktlinjerna för rehabilitering kända på arbetsplatsen?	Ja	☐	Detta angavs vid föregående arbetsmiljörevison och är fortlöpande aktuellt: "Detta informationsarbete kan dock förbättras och ske mer återkommande och regelbunden genom att t ex läggas in som återkommande punkt i arbetsmiljöplanen"
<p>6 § Arbetsgivaren skall fördela uppgifterna i verksamheten på ett sådant sätt att en eller flera chefer, arbetsledare eller arbetstagare får i uppgift att verka för att risker i arbetet förebyggs och en tillfredställande arbetsmiljö uppnås. Arbetsgivaren skall se till att de som får dessa uppgifter är tillräckligt många och har de befogenheter och resurser som behövs. Arbetsgivaren skall också se till att de har tillräckliga kunskaper om • regler som har betydelse för arbetsmiljön, • fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som innebär risker för ohälsa och olycksfall, • åtgärder för att förebygga ohälsa och olycksfall samt • arbetsförhållanden som främjar en tillfredsställande arbetsmiljö. Arbetsgivaren skall se till att de som får uppgifterna skall ha tillräcklig kompetens för att bedriva ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete. Uppgiftsfördelningen skall dokumenteras skriftligt om det finns mer än tio arbetstagare i verksamheten.</p>			☐	
21	Finns skriftlig fördelning av arbetsmiljöuppgifter, befogenheter och resurser?	Ja	☐	
22	Säkerställs det att fördelade uppgifter utförs?	Ja	☐	Detta följs upp löpande i ledningsgruppen
23	Kan balans mellan uppgifter, befogenheter och resurser upprätthållas?	Nej	☐	Arbete med stresshantering och tydliggörande av förväntningar och ambitionsnivå inleddes strax innan pandemin, men kommer att behöva genomföras fortlöpande. Det är viktigt att varje chef tillsammans med sina medarbetare sätter "rimliga" mål utifrån varje medarbetares förmåga. Utmaningen är dock även att lyfta diskussionerna och skillnaden mellan "upplevd stress" och skadlig "stress" samt att en arbetsbelastning som genererar stress är högst individuell.

Åtgärd

Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
1	MINSKAD STRESS	Fortsatt arbete med att identifiera vad medarbetarna upplever som stressande för att bidra till en bättre balans mellan tillgängliga resurser och förväntad resultatnivå. Detta är ett löpande arbetet som är svår att gå i mål med	Borg, Dave		Planerad	2023-12-03 Klar ☐

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
24	Finns rutiner för returnering av en arbetsmiljöuppgift?	Ja	☐	<p>Detta angavs hösten 2021: "Översyn av förvaltningens rutiner kommer att göras under verksamhetsåret 2022 för att säkerhetsställa lättillgängligheten båda på förvaltningsövergripande nivå och avdelningsnivå."</p> <p>Detta har inte blivit genomfört som planerat. Den totala översynen av förvaltningens rutiner är något som behöver prioriteras under 2023. På grund av fokus på besparingar så har en genomgång av förvaltningens rutiner inte genomförts hittills under 2023.</p>
25	Har chefer och arbetsledare tillräcklig arbetsmiljöutbildning för sitt uppdrag?	Ja	☐	Genomförda arbetsmiljöutbildningar och uppdatering av dessa stäms av årligen i ledningsgruppen.
26	Har chefen kunskaper i hur man förebygger och hanterar ohälsosam arbetsbelastning?	Ja	☐	
27	Har chefen kunskaper i hur man förebygger och hanterar kränkande särbehandling?	Ja	☐	
	<p>7 § Arbetsgivaren skall se till att arbetstagarnas kunskaper om arbetet och riskerna är tillräckliga för att ohälsa och olycksfall skall förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. När riskerna i arbetet är allvarliga skall det finnas skriftliga instruktioner för arbetet. AFS 2018:4 13 § Arbetsgivaren ska se till att arbetstagare, som kan riskera att komma i kontakt med kroppsvätskor från människor, får särskild utbildning om de smittrisker som kan förekomma i verksamheten.</p>		☐	
28	Får nyanställda, inhyrd personal och personal med nya arbetsuppgifter en bra introduktion där arbetsmiljö ingår?	Ja	☐	
29	Vet alla anställda vilka risker som förekommer i deras arbete?	Ja	☐	
30	Finns skriftliga instruktioner för riskfyllda arbetsuppgifter?	Ja	☐	
31	Säkerställs det att dessa instruktioner följs?	Ja	☐	
32	Har arbetstagarna information om gällande föreskrifter för sitt arbete?	Ja	☐	<p>I föregående arbetsmiljörevision angavs följande: "För att säkerhetsställa detta arbete ytterligare kommer en genomgång av Arbetsmiljöverkets Författningssamling göras tillsammans med kommunens HR-avdelning."</p> <p>Detta har genomförts av varje avdc inför avstämningen 231003.</p>
	<p>8 § Arbetsgivaren skall regelbundet undersöka arbetsförhållandena och bedöma riskerna för att någon kan komma att drabbas av ohälsa eller olycksfall i arbetet. När ändringar i verksamheten planeras, skall arbetsgivaren bedöma om ändringarna medför risker för ohälsa eller olycksfall som kan behöva åtgärdas. Riskbedömningen skall dokumenteras skriftligt. I riskbedömningen skall anges vilka risker som finns och om de är allvarliga eller inte.</p>		☐	
33	Undersöks, bedöms och åtgärdas risker fortlöpande både vad gäller den fysiska och den psykiska och sociala arbetsmiljön?	Ja	☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
34	Dokumenteras riskbedömningarna?	Ja	☐	
35	Hanteras riskbedömningarna inom ramen för samverkansavtalet? (Fösam/Losam)	Ja	☐	
36	Undersöks, bedöms och åtgärdas risker vid planering av och beslut om exempel ny eller ändrad verksamhet?	Ja	☐	
	9 § Om någon arbetstagare råkar ut för ohälsa eller olycksfall i arbetet och om något allvarligt tillbud inträffar i arbetet, skall arbetsgivaren utreda orsakerna så att risker för ohälsa och olycksfall kan förebyggas i fortsättningen.		☐	
37	Finns det rutiner för tillbudshantering?	Ja	☐	
38	Säkerställs det att de följs?	Ja	☐	
39	Utreds ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud?	Ja	☐	
40	Följs ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud upp?	Ja	☐	
41	Hanteras kunskap om de tillbud och olycksfall som förekommer inom ramen för samverkansavtalet? (Fösam/Losam)	Ja	☐	
42	Görs en skriftlig sammanställning av tillbud och olycksfall på arbetsplatsen?	Ja	☐	
43	Görs en regelbunden uppföljning av sjukfrånvaron på arbetsplatsen?	Ja	☐	
	10 § Arbetsgivaren skall omedelbart eller så snart det är praktiskt möjligt genomföra de åtgärder som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet. Arbetsgivaren skall också vidta de åtgärder som i övrigt behövs för att uppnå en tillfredsställande arbetsmiljö. Åtgärder som inte genomförs omedelbart skall föras in i en skriftlig handlingsplan. I planen skall anges när åtgärderna skall vara genomförda och vem som skall se till att de genomförs. Genomförda åtgärder skall kontrolleras.		☐	
44	Finns det skriftliga handlingsplaner för de åtgärder som inte kan genomföras direkt?	Ja	☐	För de områden där Arbetsgivaren = MoS ansvarområde så görs detta, men en del av problemen som lyfts t ex ventilationen vilar ansvaret för åtgärden på annan förvaltning.
45	Följs åtgärderna i handlingsplanen upp systematiskt?	Ja	☐	
46	Kontrolleras och utvärderas genomförda åtgärder?	Ja	☐	
	12 § När kompetensen inom den egna verksamheten inte räcker för det systematiska arbetsmiljöarbetet eller för arbetet med arbetsanpassning och rehabilitering, skall arbetsgivaren anlita företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp utifrån. När företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp anlitas skall den vara av tillräcklig omfattning samt ha tillräcklig kompetens och tillräckliga resurser för detta arbete.		☐	

Nr	Fråga	Ja/nej	N/A	Kommentar/ge exempel
47	Används företagshälsovården och HR-funktionen i arbetsmiljöärenden?	Ja	☐	
48	Fungerar kontakten med företagshälsovården tillfredsställande?	Ja	☐	
49	Finns det tillräckliga resurser för att hantera arbetsmiljöärenden? (Om nej, motivera)	Ja	☐	
	Diskrimineringslagen 3 kap Aktiva åtgärder 1 § I led med det systematiska arbetsmiljöarbetet ska arbetsgivaren undersöka, analysera, vidta åtgärder, följa upp och utvärdera arbetsförhållanden utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Arbetsgivaren är enligt diskrimineringslagen 2008:567 skyldig att bedriva ett aktivt arbete för att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Ingen får missgynnas av arbetsförhållanden på grund av någon diskrimineringsgrund. Diskrimineringsgrunderna är: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.		☐	
50	Är riktlinjerna mot kränkande särbehandling och diskriminering kända på arbetsplatsen?	Ja	☐	
51	Säkerställs det att riktlinjerna följs?	Ja	☐	
52	Undersöker, åtgärdar och följer arbetsgivaren upp de sociala och organisatoriska arbetsförhållandena på ett sådant sätt att kränkande särbehandling och diskriminering kan motverkas?	Ja	☐	SE TEXT I FÖREGÅENDE SAM 2022-2023 ... motsvarande text behöver uppdateras och föras in här.
53	Dokumenteras det löpande arbetet med att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter? (Till exempel genom undersökning av risker, analys, åtgärder, uppföljning och utvärdering)	Ja	☐	
54	Sker det aktiva arbetet med att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter i samverkan med arbetstagarna (i LOSAM, FÖSAM och CESAM representerade av fackliga organisationerna)?	Ja	☐	

UPPFÖLJNING

Klara rader: 54/54

Klara åtgärder: 0/1

Uppföljningsansvarig

Klar

Klar den

Kommentar

Arbetsgivarrepresentant:

Skyddsombud:

GENOMFÖRANDE Utförd

Klara rader: 85/85

Klara åtgärder: 0/12

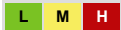
Ansvarig: Dave Borg

Datum: 2023-08-31

Enhet: Avdelningschefer MoS (5A)

Objekt: ALLMÄN SKYDDSROND 2023

Deltagare: Marie Strandqvist, Dave Borg

DEFINITIONER FÖR RISKVÄRDERING**ALLMÄN SKYDDSROND, INKLUSIVE SMITTRISKER**

Beskrivning av eller instruktioner för mallen: Använd checklistan så här:

Besvara frågorna med ja eller nej, se definitioner nedan:

Ja: frågan behöver inte åtgärdas

Nej: frågan behöver kommenteras och åtgärdas snarast

Om du inte kan besvara fråga kryssa i N/A (ej relevant)

Tycker du något saknas i skyddsronden? Till varje område kan du lägga till egna rader. Tryck på pilen vid varje huvudrubrik så infogas en ny rad.

Fyll i efterföljande kolumner i de fall ni konstaterar ett problem. Den ifyllda checklistan blir en handlingsplan som ingår i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

I checklistan för allmän skydds rond finns frågor kring den fysiska arbetsmiljön så som buller, luft, arbetsplatsutformning och så vidare. Dela gärna upp checklistan i teman för genomgång vid arbetsplatsträffar.

Checklistan är uppdelad på fastighet- och verksamhetsfrågor. Alla frågor ska besvaras under skyddsronden, men ger en vägledning om fastighetsägaren/förvaltaren behöver kontaktas för att få problemet åtgärdat. Detta innebär att vissa frågor förekommer mer än en gång.

Frågor kring brand har ersatts med checklistan "Egenkontroll av brandskydd" som finns på intranätet.

Följ upp att det ni bestämt blir gjort, se AFS 2001:1.

Skydds rond ska genomföras årligen.

I samband med att skyddsronden genomförs ska frågor som berör arbetsförhållanden ställas och besvaras i syfte att undersöka om risker för kränkande särbehandling och diskriminering finns.

(Framtagen på kommunledningskontoret 2014-01-01, senast reviderad 2019-08-27)

Nr	Checkpunkt/Fråga	Ja/Nej	N/A	Kommentar	Risk
	Fastighet - Samtliga frågor ska besvaras av verksamheten. Rubriken ger en vägledning om fastighetsägaren/förvaltaren behöver kontaktas för att få problemet åtgärdat.				
	Ordning och olycksfall		☐		
1	Är trappor/stegar, som har behov, åtgärdade(försedda med ledstänger, skyddsräcken etc)?	Ja	☐		
2	Är golven hela och motsvarar verksamhetens krav?	Ja	☐	Väldigt slitna	

Nr	Checkpunkt/Fråga	Ja/Nej	N/A	Kommentar	Risk
3	Är alla problem under avsnittet ordning och olycksfall listade? (om inte, svara nej och beskriv i kommentarsfältet vad mer som behöver åtgärdas. Åtgärd lägger du till genom att trycka på skiftnyckelssymbolen)	Nej	☐	Väggar och golv i korridorer samt en del arbetsrum är väldigt slitna. Ofräscht, behöver målas. Golvet slitet på sina ställen. SeF är sedan föregående års skyddsronder meddelade.	

Åtgärd

Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
1	Korridorer, arbetsrum och gemensamma utrymmen.	Påminna SeF	Borg, Dave		Planerad	2023-12-31 Klar ☐

Ventilation

Nr	Checkpunkt/Fråga	Ja/Nej	N/A	Kommentar	Risk
4	Är luftkvaliteten tillfredsställande?	Nej	☐	3018, 3019, 3019A, 3019B, 3021, 3021A, 3024-2, 3033, 3034, 3036-2, 3037, 3112A, 3039, 3042-1, 3043-2, 3045-1, 3046-1, 3046-2 och 3051 har framfört synpunkter om dålig luft och syretillförsel. Blir snabbt trött, irriterande ögon och hals. Det är varmt under sommaren och kallt under vintern. Ventilationen stängs av ca 16.15 vilket är alldeles för tidigt. Sammanträdesrum Alfred Föjer kallt under vintertid. Per Håkansson kraftigt drag från utblåset Sahlin/Möller är varmt och inestängt SeF har ett pågående arbete avseende ventilation och temperatur.	

Åtgärd

Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
2	Luftkvalitén	Påminna SeF samt föreslå ändrade driftstider.	Borg, Dave		Planerad	2023-12-31 Klar ☐

5	Är ventilationssystemet fritt från buller?	Nej	☐	Ventilationstrumman ovanför rummen i korridor 3317 bullrar enormt i mellan åt. Har varit så sedan innan sommaren. Felanmält via Vitec samt samtal med vaktmästaren.	
---	--	-----	--------------------------	---	--

Åtgärd

Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
3	Buller	Påminna SeF	Borg, Dave		Planerad	2023-12-31 Klar ☐

6	Vet ni var OVK protokoll finns?	Ja	☐		
---	---------------------------------	----	--------------------------	--	--

7	Är alla problem under avsnittet ventilation listade? (om inte, svara nej och beskriv i kommentarsfältet vad mer som behöver åtgärdas. Åtgärd lägger du till genom att trycka på skiftnyckelssymbolen)	Ja	☐		
---	---	----	--------------------------	--	--

Klimat

			☐		
--	--	--	--------------------------	--	--

Nr	Checkpunkt/Fråga	Ja/Nej	N/A	Kommentar	Risk
8	Är temperaturen tillfredsställande i lokalerna?	Nej	☐	Varmt under sommaren och kallt under vintern i många kontorsrum och andra utrymmen. Våldigt varmt i vissa rum under sommaren, trots både utvändigt och invändigt solskydd. Korridoren för Kart-och bygglov upplevs varmare än omgivande korridoren. SeF har ett pågående arbete avseende ventilation och temperatur.	

Åtgärd

Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
4	Temperaturen	Påminna SeF samt föreslå ändrade driftstider. Även framföra att åtgärden som gjorts i miljöavdelningens korridorer även borde genomföras i kart- och bygglovsavdelningens korridorer.	Borg, Dave		Planerad	2023-12-31 Klar ☐

9	Är ett eventuellt behov av stöduppvärmning/kyllning i vissa delar av lokalerna eller vid vissa arbetsplatser kontrollerat/åtgärdat?		☒			
---	---	--	-------------------------------------	--	--	--

10	Är eventuell förekomst av drag från fönster, portar, ventilationssystem kontrollerat/åtgärdat?	Nej	☐	Kraftigt drag från ventilationen i sammanträdesrum Per Håkansson		
----	--	-----	--------------------------	--	--	--

Åtgärd

Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
5	Drag från ventilationen	Felanmält via Vitec, 2023-09-14.	Borg, Dave		Planerad	2023-12-31 Klar ☐

11	Är alla problem under avsnittet klimat listade? (om inte, svara nej och beskriv i kommentarsfältet vad mer som behöver åtgärdas. Åtgärd lägger du till genom att trycka på skiftnyckelssymbolen)	Ja	☐			
----	--	----	--------------------------	--	--	--

Belysning

12	Är allmänbelysningen tillfredsställande i lokalerna?	Ja	☐			
----	--	----	--------------------------	--	--	--

13	Är alla problem under avsnittet belysning listade? (om inte, svara nej och beskriv i kommentarsfältet vad mer som behöver åtgärdas. Åtgärd lägger du till genom att trycka på skiftnyckelssymbolen)	Ja	☐			
----	---	----	--------------------------	--	--	--

Buller

14	Är ljudnivån tillfredsställande i lokalerna?	Nej	☐	Tidvis högt ljud från ventilationen i rummen längs korridor 3317.		
----	--	-----	--------------------------	---	--	--

Åtgärd

Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
6	Ljudnivån	Felanmält via Vitec, 2023-08-30.	Borg, Dave		Planerad	2023-12-31 Klar ☐

15	Är alla problem under avsnittet buller listade? (om inte, svara nej och beskriv i kommentarsfältet vad mer som behöver åtgärdas. Åtgärd lägger du till genom att trycka på skiftnyckelssymbolen)	Ja	☐			
----	--	----	--------------------------	--	--	--

Verksamhet - Samtliga frågor besvaras av verksamheten.

Ordning och olycksfall

			☐			
--	--	--	--------------------------	--	--	--

Nr	Checkpunkt/Fråga	Ja/Nej	N/A	Kommentar	Risk	
16	Fungerar städningen tillfredsställande? (enligt gällande avtal/överenskommelse)	Nej	☐	Behov av bättre städning av toaletterna. Oftare städning av gemensamma utrymmen såsom kopieringsrum och arkiv.		
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
7	Städning	Felanmält via Vitec, 2023-09-14.	Borg, Dave		Planerad	2023-12-31 Klar ☐
17	Är ordningen på arbetsplatsen så god att olyckor undviks (spill, lagrat material och dylikt.)	Ja	☐			
18	Används checklistan "Egenkontroll av brandskydd" enligt Eslövs kommuns systematiska brandskyddsarbete 4 gånger per år?		☒	SeF ansvarar för kontrollen av brandskyddet.		
19	Är ställen med halkrisk, som har behov, åtgärdade med till exempel halkskydd?	Ja	☐			
20	Är alla problem under avsnittet ordning och olycksfall listade? (om inte, svara nej och beskriv i kommentarsfältet vad mer som behöver åtgärdas. Åtgärd läggs du till genom att trycka på skiftnyckelssymbolen)	Ja	☐			
Skyddsutrustning och hjälpmedel			☐			
21	Finns det förbandsutrustning för lättare skador utmärkt med skyltar?	Ja	☐			
22	Finns det personlig utrustning, till exempel handskar, skyddskläder, skyddsglasögon?	Ja	☐			
23	Är skyddsutrustningen (om det finns) lättillgänglig, i fullgott skick och används den?	Ja	☐			
24	Är lyftdon, hissar, kranar och traverser i fullgott skick och besiktigade?	Ja	☐			
25	Finns det hjälpmedel för förflyttning av barn/vuxna?		☒			
26	Finns det rutiner för underhåll och kontroll av lyfthjälpmedel?	Ja	☐			
27	Används lyfthjälpmedlen i det dagliga arbetet?	Ja	☐	Krok för lyft av brunnslock finns att ta med vid behov.		
28	Är alla problem under avsnittet skyddsutrustning och hjälpmedel listade? (om inte, svara nej och beskriv i kommentarsfältet vad mer som behöver åtgärdas. Åtgärd läggs du till genom att trycka på skiftnyckelssymbolen)	Ja	☐			
Buller			☐			
29	Är ljudnivån tillfredsställande i lokalerna?	Nej	☐	Ventilationstrumman ovanför rummen i korridor 3317 bullrar enormt i mellan åt. Har varit så sedan innan sommaren. Felanmält via Vitec samt samtal med vaktmästaren. Se punkt 5 ovan.		
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
8	Högt ljud från ventilationen	Felanmält via Vitec, 2023-08-30.	Borg, Dave		Planerad	2023-12-31 Klar ☐
30	Är alla problem under avsnittet buller listade? (om inte, svara nej och beskriv i kommentarsfältet vad mer som behöver åtgärdas. Åtgärd läggs du till genom att trycka på skiftnyckelssymbolen)	Ja	☐			

Nr	Checkpunkt/Fråga	Ja/Nej	N/A	Kommentar	Risk
	Transporter		☐		
31	Finns det ett förebyggande arbete för att motverka risker i samband med transporter?	Ja	☐		
32	Finns det lyfthjälpmiddel eller kärror/truckar för lastning/lossning eller transport av gods tyngre än 12 kg?	Ja	☐		
33	Är alla problem under avsnittet transporter listade? (om inte, svara nej och beskriv i kommentarsfältet vad mer som behöver åtgärdas. Åtgärd lägger du till genom att trycka på skiftnyckelssymbolen)	Ja	☐		
	Arbetsplatsens utformning		☐		
34	Är lokalerna lämpliga för sitt ändamål?	Ja	☐		
35	Är stolar bord med mera utformade så att de möjliggör goda arbetsställningar?	Ja	☐	Önskemål om kortare skrivbord i rum 3048 har framförts.	
36	Är allt arbete ordnat så att ingen arbetar enbart med ensidiga och tunga arbeten?	Ja	☐		
37	Är platsbelysningen tillfredsställande?	Nej	☐	Önskemål att flytta takbelysningen i rum 3046-2. Åtgärdsförslag framförda vid ergonomirond för rum 3025, 3035-1, 3036-1, 3036-2, 3036-3, 3036-4, 3046-1 och 3046-2.	

Åtgärd

Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
9	Platsbelysning	Felanmält via Vitiec, 2023-09-14.	Borg, Dave		Planerad	2023-12-31 Klar ☐

38	Har medarbetarna kunskaper om lämpliga arbetsställningar och arbetsrörelser?	Ja	☐	Ergonomiutbildning och platsbesök erbjuds alla nyanställd och de som har behov. Utbildningen innehåller även ett avsnitt om tunga lyft.	
39	Har medarbetarna kunskaper om hur teknisk utrustning och hjälpmedel ska användas?	Ja	☐	Se punkt 38	
40	Har medarbetarna kunskaper om vilka risker olämpliga arbetsställningar, arbetsrörelser och olämplig manuell hantering medför?	Ja	☐	Se punkt 38	
41	Har medarbetarna tillräckliga kunskaper om tidiga tecken på överbelastning av leder och muskler?	Ja	☐	Se punkt 38	
42	Är utformningen av arbetsplatsen anpassad efter olika funktionsvarierande behov? Till exempel toaletter, hissar, trösklar (ett mer förebyggande perspektiv i stället för nuvarande åtgärds perspektiv för funktionsnedsatta)	Ja	☐		
43	Är allmänbelysningen utformad så att inte besvärande bländning samt reflektioner uteblir vid avläsning av bildskärmen?	Ja	☐		
44	Har medarbetarna möjlighet till flexibel placering av skärm, tangentbord, datormus samt övrig utrustning så att bekväma och varierande arbetsställningar samt syn och belysningsförhållanden inte ger upphov till olämplig arbetsställning?	Ja	☐		

Nr	Checkpunkt/Fråga	Ja/Nej	N/A	Kommentar	Risk
45	Har medarbetarna möjlighet att vinkla, vrida samt flytta utrustningen efter kropps mått och behov för att uppnå tillfredsställande arbetshöjd och blickvinkel?	Ja	☐		
46	Har medarbetarna som jobbar mer än en timme om dagen framför bildskärm genomgått regelbundna synundersökningar?	Ja	☐	Genomförs ej regelbundet utan enbart när den anställde framför ett behov. Arbetsgivaren bekostar terminalglasögon vid behov, se information på intranätet.	
47	Är programvaror och system användarvänliga och anpassade med hänsyn till arbetsuppgiftens krav och användares förutsättningar och behov?	Nej	☐	<ol style="list-style-type: none"> 1. Segt att öppna sidor på intranätet, Raindance, BeSched m fl. Även mappstrukturen på O-servern och kopiera och klistra in bilagor mm mellan mail är segt. 2. Stöd för ecos saknas. Mycket som ligger på vänt hos IT då saker bollas mellan systemansvarig, IT-avdelningen och systemadministratör. 3. Platina segt - ser fram emot Evolution. 4. Tillgång till fordonspoolen via mobilen för om/avbokning. 5. Behövs instruktioner för hur man kopplar upp datorer och ansluter till digitala möten via utrustningen i konferensrummen. 6. Datorerna i sammanträdesrum Per Håkansson, Alfred Föjer och Karl Olin fungerar mycket dåligt. Stänger av sig när som helst. 	

Åtgärd

Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
10	Programvaror och system	1-3 samt 5-6. Meddela IT 4. Meddela SeF	Borg, Dave		Planerad	2023-12-31 Klar ☐

48	Är alla problem under avsnittet arbetsplatsens utformning listade? (om inte, svara nej och beskriv i kommentarsfältet vad mer som behöver åtgärdas. Åtgärd lägger du till genom att trycka på skiftnyckelssymbolen)	Ja	☐		
	Arbetsorganisation		☐		
49	Har medarbetarna kunskaper om vilka lagar och föreskrifter som gäller er arbetsmiljö och följer ni dem?	Ja	☐	Kan tydliggöras	
50	Har medarbetarna kännedom om de policydokument och rutiner som gäller arbetsmiljön för er arbetsplats och följer ni dem?	Ja	☐	Kan tydliggöras	
51	Finns det rutiner så att det är tryggt och säkert att arbeta ensam?	Ja	☐		
52	Är åtgärder vidtagna där det finns risk för hot och våld?	Ja	☐		
53	Finns det rutiner för att hantera hot och/eller våldsituationer på arbetsplatsen?	Ja	☐	Rutin finns för tillvägagång om hot och våld uppstår. Trygghetslarm finns inte att tillgå.	
54	Finns det rutiner/handlingsplaner för första hjälpen vid olyckor?	Ja	☐	Utbildning i HLR vart fjärde år. Genomfördes våren 2022.	
55	Har personalen kunskap att agera vid olyckor och sjukdomsfall?	Ja	☐	Utbildning i HLR vart fjärde år. Genomfördes våren 2022.	

Nr	Checkpunkt/Fråga	Ja/Nej	N/A	Kommentar	Risk
56	Är alla problem under avsnittet arbetsorganisation listade? (om inte, svara nej och beskriv i kommentarsfältet vad mer som behöver åtgärdas. Åtgärd lägger du till genom att trycka på skiftnyckelssymbolen)	Ja	☐		
Arbetsbelastning			☐		
57	Vet medarbetarna vilka arbetsuppgifter de ska utföra?	Ja	☐		
58	Vet medarbetarna hur arbetsuppgifterna ska prioriteras när tiden inte räcker till?	Ja	☐		
59	Har medarbetarna tillräcklig kompetens för att utföra arbetsuppgifterna?	Ja	☐		
60	Har medarbetarna tillgång till stöd och hjälp från chef eller kollegor?	Ja	☐		
61	Finns det utrymme för återhämtning i arbetet, tex pauser, rutinmässiga arbetsuppgifter eller lugnare tempo?	Ja	☐		
62	Finns det forum där dialog kan föras om arbetsbelastning för arbetsgruppen och för varje enskild medarbetare?	Ja	☐		
63	Är alla problem under avsnittet arbetsbelastning listade? (om inte, svara nej och beskriv i kommentarsfältet vad mer som behöver åtgärdas. Åtgärd lägger du till genom att trycka på skiftnyckelssymbolen)	Ja	☐		
Arbetsid			☐		
64	Är åtgärder vidtagna för att motverka att arbetstidens förläggning leder till ohälsa?	Ja	☐		
65	Är alla problem under avsnittet arbetsid listade? (om inte, svara nej och beskriv i kommentarsfältet vad mer som behöver åtgärdas. Åtgärd lägger du till genom att trycka på skiftnyckelssymbolen)	Ja	☐		
Kränkande särbehandling och diskriminering			☐		
66	Informeras personalen på ett klargörande sätt att kränkande särbehandling och diskriminering inte är accepterat?	Ja	☐		
67	Finns det rutiner där det framgår hur och till vem information ska ges om att kränkande särbehandling förekommer, vad som händer med informationen och hur och var den utsatte snabbt kan få hjälp?	Ja	☐		
68	Finns det rutiner där det framgår att sexuella trakasserier, trakasserier eller repressalier (mot medarbetare som anmäler arbetsgivaren för diskriminering) är förbjudet?	Ja	☐		
69	Arbetar arbetsplatsen förebyggande för att motverka risker för att stereotyper och föreställningar kan leda till kränkande särbehandling och diskriminering?	Ja	☐	Lyfts vid Fösam och arbetsplatsträffar	
70	Vidtas åtgärder i de fall där stereotyper och föreställningar leder till kränkande särbehandling och diskriminering?	Ja	☐		
71	Arbetar arbetsplatsen efter ett normkritiskt förhållningssätt som synliggör risker (exempelvis exkluderingar, osynliggöranden, oskäligen ifrågasättanden) utifrån rådande normer på arbetsplatsen?	Ja	☐	Ej separerade toaletter. Alla kan gå på vilken som.	

Nr	Checkpunkt/Fråga	Ja/Nej	N/A	Kommentar	Risk
72	Är arbetsplatsen och dess arbetsförhållande utformade på ett sådant sätt att det inte finns risker för diskriminering utifrån någon av diskrimineringsgrunderna (kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och ålder)?	Ja	☐		
73	Är alla problem under avsnittet kränkande särbehandling och diskriminering listade? (om inte, svara nej och beskriv i kommentarsfältet vad mer som behöver åtgärdas. Åtgärd läggs du till genom att trycka på skiftnyckelssymbolen)	Ja	☐		
	Personal		☐		
74	Finns det omklädningsrum med dusch och möjlighet att separera arbetskläder och privata kläder?	Ja	☐		
75	Har nyanställd personal fått information/utbildning om arbetsmiljörisiker/skydd?	Ja	☐		
76	Informerar personalen regelbundet om till exempel kemiska hälsorisker och andra riskfaktorer som är viktiga på arbetsplatsen?		☒		
77	Om minderåriga utför arbete, följs föreskrifterna om arbetstider och arbetar de med uppgifter som är tillåtna för minderåriga?	Ja	☐		
78	Har tillbud, olycksfall och arbetsskador följts upp och åtgärder vidtagits?	Ja	☐		
79	Om allvariga arbetsjukdomar, olycksfall och tillbud inträffat, har dessa rapporterats till Arbetsmiljöverket?		☒	Har inte skett något det senaste året.	
80	Är alla problem under avsnittet personal listade? (om inte, svara nej och beskriv i kommentarsfältet vad mer som behöver åtgärdas. Åtgärd läggs du till genom att trycka på skiftnyckelssymbolen)	Ja	☐		
81	Smittrisker		☐		
82	Är samtliga arbetsmoment fria från smittrisker?	Ja	☐		
83	Är åtgärder vidtagna för att undvika smittspridning där smittrisker finns?	Ja	☐		
84	Är alla problem under avsnittet smittrisker listade? (om inte, svara nej och beskriv i kommentarsfältet vad mer som behöver åtgärdas. Åtgärd läggs du till genom att trycka på skiftnyckelssymbolen)	Ja	☐		
	Övriga arbetsmiljöfrågor (tryck på pilen för att lägga till andra frågor som kan vara aktuella för din verksamhet)		☐		
85	ARKIV	Nej	☐	3240 behövs städning och borttagning av skåp.	

Åtgärd

Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
11	Arkiv	Kolla vad som gäller med städning av arkiv. Eventuellt beställa extrastädning	Borg, Dave		Planerad	2023-12-31 Klar ☐

Nr	Checkpunkt/Fråga	Ja/Nej	N/A	Kommentar	Risk
86	ÖVRIGT	Nej	☐	1. Handsprit saknas 2. Lysrör över vasken i 3233 flimrar 3. Papperskorg/matavfall tas bort i 3233 4. Sopborste och skyffel är slitna 5. Pentryt, 3248, ofräscht då diskad och odiskad disk blandas. 6. Skrivarrum behöver städas 7. Behörigheter till program för nyanställda. 8. Saknas konditionsredskap, löpband/motionscykel i motionsrummet. 9. Massagestol i rum 3219 är sliten och knarrar. 10. Säkerheten i stadshuset. Info till medarbetarna om vad som gäller.	

Åtgärd

Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
12	Övriga synpunkter	1. Kolla upp varför det är borttaget. 2. Felanmält via Vitec, 2023-09-14. 3. Används och anses ska finnas kvar. 4. Köpa in nytt sopborstset. 5. Påminna medarbetarna om vad som gäller. 6. Kolla vad som gäller. Ev beställa extra städning. 7. Upplysa cheferna om att ArcGis Desktop inte ska ingå i beställning av behörighet åt nyanställda. 8. Kolla med SeF. 9. Felanmält via Vitec, 2023-09-14. 10. Kolla med ansvarig vad som gäller.	Borg, Dave		Planerad	2023-12-31 Klar ☐

UPPFÖLJNING

Klara rader: 85/85

Klara åtgärder: 0/12

Uppföljningsansvarig

Klar

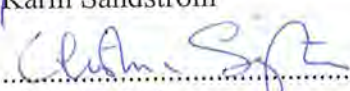
Klar den

Kommentar

Arbetsgivarrepresentant:

Skyddsombud:

Plats och tid	Stadshuset i Eslöv 2023-11-13 kl 13.00-15.25	
Närvarande	<i>För arbetsgivaren:</i> Karin Sandström Marie Strandqvist	Ordförande Sekreterare
	<i>För arbetstagarerna:</i> Christina Sejte Isabelle Bjärås Dimitra Alikioti Kristoffer Sahlin	VISION SACO (Na) SACO (Na) VISION (skyddsombud)
	<i>Övriga närvarande:</i>	
Kallade ej närvarande	Šemsudin Bajramović Pär Larsson	SACO (SI) Ledarna
Vid protokollet	Marie Strandqvist	
Utses att justera	Ordföranden och Christina Sejte	
Paragrafer	§ 67-68	
Sekreterare	 Marie Strandqvist	
Ordförande	 Karin Sandström	
Justerare	 Christina Sejte	

§ 67

Utseende av protokolljusterare

Ordföranden öppnade mötet.

Beslut

Christina Sejte utsågs att justera protokollet.

Justerandes signatur

US US

Utdragsbestyrkande

§ 68

Arbetsmiljö

Systematiskt arbetsmiljöarbete.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet behandlas vid Fösam en gång om året och beslutas därefter av nämnden.

Åtgärderna i skyddsronen har ännu inte återkopplats från Serviceförvaltningen. Checklistan för systematiskt arbetsmiljöarbete har gått igenom vid ledningsgruppens möte den 3 oktober. Då deltog skyddsombud och representant för Naturvetarna. Synpunkter som framfördes vid mötet beaktades i dokumentet.

Punkten har delvis behandlats vid Fösam den 16 oktober. Se utdrag nedan. Punkten har idag förtydligats, se ovan.

Utdrag från Fösams sammanträdesprotokoll 2023-10-16

”Årligt systematiskt arbetsmiljöarbete (I/D)

Det systematiska arbetsmiljöarbetet har diskuterats vid förvaltningens ledningsgrupp. De fackliga representanterna bjöds in till förvaltningens ledningsgrupp i början av oktober för att delta vid genomgången av underlaget. Sekreteraren var också inbjuden men hade inte möjlighet att delta.

Avdelningscheferna har gått igenom de AFS:ar (Arbetsmiljöverkets författningssamling) som berör deras verksamheter.”

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

2023-11-01
Dave Borg
+4641362885
dave.borg@eslov.se

Miljö och samhällsbyggnadsnämnden

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens mål för mandatperioden 2023-2026

Ärendebeskrivning

Framtagande och fastställande av nämndsmål för mandatperioden. Samtliga nämnder gavs i uppdrag av Kommunfullmäktige (KS.2023.0471, §58) att ”*utifrån inriktningsmålen konkretisera mål enligt SMART-modellen. Målen ska beslutas av nämnderna senast under november månad*”. Dessa inriktningsmål är:

1. Ekonomi i balans
2. Tillväxt och hållbar utveckling
3. Trygghet och säkerhet
4. Attraktiv arbetsgivare
5. Fokus på medborgaren

Nämndernas uppdrag bestod i att ta fram nämndsmål för ”tillväxt och hållbar utveckling”, ”trygghet och säkerhet” samt ”fokus på medborgaren”.

Beslutsunderlag

- Kommunfullmäktiges beslut KS 2023.0471, §58
- Styrande majoritetens mål för mandatperioden 2023-2026

Beredning

Under 2023 gavs Miljö och Samhällsbyggnad i uppdrag att ta fram förslag till mål och målområden inför framtagande av nämndsmål för mandatperioden 2022 till 2026. Den 31 maj 2023 genomfördes en workshop på temat ”Nämndsmål”. Vid detta tillfälle deltog såväl politiker som tjänstepersoner från Barn och Familj, Kultur och Fritid, Serviceförvaltningen samt Miljö och Samhällsbyggnad. Efter denna workshop tog förvaltningens ledningsgrupp fram en rad målförslag som presenterades för nämndens ordförande och vice ordförande. Dessa målförslag låg sedan till grund för den styrande majoritetens arbete med att ta fram och definiera mål inom de övergripande målområdena ”tillväxt och hållbar utveckling”, ”trygghet och säkerhet” samt ”fokus på medborgaren”.

Tillväxt och hållbar utveckling:

Arealen för biologisk mångfald såsom ängar, grönområden, parker och andra ytor för friluftsliv och rekreation ska öka med basår 2023. (2022)

Trygghet och säkerhet

Barnens trygghet skall öka på väg till och från skolan samt på lekplatser och övriga platser som barn vistas på med basår 2023 (2022)

Fokus på medborgaren

Förbättra renhållningen och minskad nedskräpning i Eslöv genom riktade åtgärder med basår 2023 (2022)

Samtidigt som dessa mål presenterades så informerades förvaltningens ledningsgrupp att det är inom dessa målområden som den styrande majoriteten vill lägga fokus på en tydlig förflyttning. Det vilar en förväntan på förvaltningen att inom övriga områden fortsätta det arbete som redan pågår och ta fram verksamhetsmål inom dessa områden för såväl det kommande verksamhetsåret som för mandatperioden. Parallellt med dessa målområden har förvaltningschefen getts i uppdrag inom tjänstepersonsorganisationen att under 2024 ha extra fokus på ledarutvecklingen, serviceinriktad myndighet samt kommunen som helhet.

När det gäller de framtagna nämndsmålen så finns i nuläget inget referensmaterial att utgå ifrån vilket gör att det inte går att specificera målen mer än vad som redan är gjort. För att kunna förtydliga dessa nämndsmål för mandatperioden behövs således ett underlag tas fram avseende basår 2023 eller om möjligt 2022 som ett första steg.

Förslag till beslut

- Miljö och samhällsbyggnadsnämnden:

- ... fastställer följande mål för mandatperioden 2023 till 2026:
 - Arealen för biologisk mångfald såsom ängar, grönområden, parker och andra ytor för friluftsliv och rekreation ska öka med basår 2023. (2022)
 - Barnens trygghet skall öka på väg till och från skolan samt på lekplatser och övriga platser som barn vistas på med basår 2023 (2022)
 - Förbättra renhållningen och minskad nedskräpning i Eslöv genom riktade åtgärder med basår 2023 (2022)
- ... ger förvaltningen i uppdrag att till april 2024 ta fram och presentera underlag för att nämnden ska kunna förtydliga målen och om möjligt specificera vad som ska uppnås under mandatperioden inom respektive mål i förhållande till referensåret.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

Kommunfullmäktige

§ 58

KS.2023.0471

Mål för mandatperioden 2023-2026**Ärendebeskrivning**

Den styrande majoriteten, bestående av Socialdemokraterna, Moderaterna och Liberalerna, har tagit fram övergripande mål för mandatperioden 2023 – 2026.

De övergripande målen ska beslutas av kommunfullmäktige.

Utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål ska samtliga nämnder formulera mål som anger fokus för arbetet inom nämndens ansvarsområde. Nämndernas mål beslutas av respektive nämnd och benämns nämndmål.

Nämndmålen ska beskriva vad nämnden ska åstadkomma för att bidra till att de övergripande inriktningsmålen uppfylls. Därutöver kan nämnden formulera mål utifrån de prioriteringar som den önskar göra inom sitt ansvarsområde enligt reglemente och lagstiftning.

Nämndmålen ska vara formulerade som SMARTA- mål, det vill säga specifika, mätbara, accepterade, realistiska, tidsatta och attraktiva. Antalet mål ska hållas nere till 3 - 4 mål för att möjliggöra en tydlig prioritering. Avseende de övergripande inriktningsmålen *Attraktiv arbetsgivare* samt *Ekonomi i balans* kommer kommunstyrelsen att formulera mål som gäller för samtliga nämnder.

Uppföljning av nämndmålen ska ske vid ordinarie uppföljningar i vårprognos, delårsbokslut och årsbokslut.

Nämndernas mål bryts sedan ner av förvaltningen som anger hur målen ska uppfyllas.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens beslut § 154, 2023 Antagande av mål för mandatperioden 2023-2026
- Styrande majoritetens mål för mandatperioden 2023-2026, slutligt inför kommunfullmäktige
- Mål inför mandatperioden 2023-2026, redaktionellt reviderade inför kommunfullmäktige
- Förslag till beslut; Mål för mandatperioden 2023-2026
- Kristdemokraternas förslag till mål för mandatperioden 2023-26

Beredning

Nämnderna har deltagit i workshops under försommaren, för framtagande av nämndmål, under ledning av konsult Thomas Önnevik.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Kommunfullmäktige

Förslaget till inriktningsmål har revideras inför beslut i kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen föreslog vid sitt sammanträde den 5 september 2023 kommunfullmäktige besluta att anta inriktningsmålen samt uppdra åt nämnderna att anta nämndsmål.

Yrkanden

Johan Andersson (S), Catharina Malmborg (M) och Anna Lorentzson (L) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut med de slutligt färdigställda målen som föreligger för förslag i kommunfullmäktige.

Samuel Estenlund (KD) yrkar bifall till Kristdemokraternas förslag till mål.

Beslutsgång

Ordförande ställer proposition på yrkandena och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med Johan Anderssons (S) m fl yrkande.

Beslut

- Den styrande majoritetens förslag till övergripande inriktningsmål antas.
- Nämnderna uppdras att utifrån inriktningsmålen konkretisera mål enligt SMART-modellen. Målen ska beslutas av nämnderna senast under november månad.

Ej deltagande i beslut

Ledamöterna i Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Centerpartiet deltar inte i beslutet.

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Den styrande majoritetens förslag till mål för mandatperioden 2023 – 2026

Den styrande majoriteten har enats om **fem viktiga områden** som vi anser vara avgörande för att fortsätta utveckla och stärka vår kommun: ekonomi, trygghet, tillväxt och hållbar utveckling, attraktiv arbetsgivare samt medborgarfokus.

En stabil och sund **ekonomi** är en förutsättning för att kunna erbjuda en högkvalitativ välfärd till våra medborgare. Trots de utmaningar vi står inför, såsom stigande kostnader och inflation, var vi överens om att inte höja kommunalskatten under 2023. Vi inser att dessa kostnadsökningar direkt påverkar våra hushåll, och vi strävar efter att hitta andra lösningar för att hantera dessa utmaningar och säkerställa fortsatt god välfärd för alla.

Mål:

- Vi ska ha en ekonomi i balans.
Årets resultat ska uppgå till minst 1% av skatteintäkterna och generella statsbidrag.
Självfinansieringsgraden bör inte understiga 30 procent under ett enskilt år. Målet sätts till 40 % i snitt under perioden 2023 – 2027.

Tillväxt och hållbar utveckling en central del av vår vision för Eslövs kommun. Vi strävar efter att växa i hela kommunen där både byar och stad utvecklas på ett hållbart sätt. Det innebär att vi vill erbjuda hållbara boenden, goda skolor, kvalitativ omsorg, rikt kultur- och föreningsliv samt fortsatt utveckling av näringslivet. Vi är medvetna om vår miljöpåverkan och kommer att arbeta för att minimera den genom att främja hållbara lösningar och initiativ. I utvecklingen av stadsdelen Östra Eslöv kommer hållbarhet vara en ledstjärna.

Mål:

- Skapa förutsättningar för tillväxt och hållbar utveckling ur ett socialt, ekonomiskt och i ett ekologiskt perspektiv. Vi ska ha ett tydligt fokus på befolkningstillväxt, ökade skolresultat, fler i arbete, erbjuda en god omsorg samt skapa goda förutsättningar för ett växande näringsliv i hela kommunen.

Ett prioriterat område är att skapa **en trygg och säker kommun** för alla invånare. Vi vill att varje medborgare i Eslövs kommun ska känna sig trygg i sitt vardagsliv. Därför kommer vi att satsa på trygghetskapande åtgärder genom att utveckla det förebyggande arbetet och samarbeta med polisen och det lokala föreningslivet. Vi kommer också att genomföra riktade insatser för att öka tryggheten och trivseln i våra samhällen, både i våra byar och i staden. Vi kommer aldrig att acceptera brottslighet och arbetar för att skapa en säker miljö för alla. Genom att arbeta förebyggande och med inkludering skapar vi välkomnande och attraktiva livsmiljöer, i kombination med kameraövervakning vid utsatta platser.

Mål:

- Vara en trygg och attraktiv plats att bo i, besöka, arbeta och bedriva verksamhet i genom hela livet.

För att säkra framtidens välfärd vill vi stärka kommunens förutsättningar att vara **en attraktiv arbetsgivare**. De kommande åren kommer vi att utmanas av att ha större rekryteringsbehov än den arbetskraft som finns att tillgå. Samtidigt utvecklas demografin så att andelen unga och äldre ökar i relation till andelen arbetsföra. Vi vill satsa på det goda ledarskapet och goda utvecklingsmöjligheter för alla medarbetare – både dagens och framtidens.

Mål:

- Eslövs kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare och präglas av ett gott ledarskap, avseende rekrytering, arbetsmiljö och utvecklingsmöjligheter som ska leda till ett ökat frisktal.

Vi vill att alla verksamheter ska **ha fokus på medborgarnas behov** och erbjuda en högkvalitativ service som överträffar deras förväntningar. Vi vill också att medborgarna ska känna sig delaktiga i kommunens beslutsfattande processer och ha möjlighet att påverka utvecklingen av sin närmiljö och kunna bidra med utvecklande idéer.

Det är nu vi formar framtiden och vi kommer att arbeta för en god samhällsservice och en trygg och hållbar livsmiljö.

Mål:

- Ha ett välutvecklat medborgarfokus och en bra service där våra medborgares upplevelse av kommunen överträffar deras förväntningar. Medborgarna ska känna delaktighet och ett bra bemötande samt ha möjlighet till påverkan och kunna bidra med utvecklande idéer.

Johan Andersson (S) Catharina Malmborg (M) Anna Lorentzson (L)

2023-11-07

Pia Olsson Ljungberg

+4641362784

pia.olsson-ljungberg@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Yttrande över samråd detaljplan för del av Gårdsåkra 2, Eslövs kommun

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskott har beslutat att skicka ut förslag till detaljplan för del av Gårdsåkra 2 i Eslöv, på samråd.

Planens syfte är att möjliggöra för att omvandla befintlig parkeringsyta inom fastigheten Gårdsåkra 2 till byggrätter för bostäder med tillhörande gårdsytor och centrumändamål med möjlighet till parkeringsgarage för befintliga och tillkommande boende.

Planens syftar också till att den nya bebyggelsen ska utgå från och visa hänsyn till de värden som finns på platsen samt Gårdsåkras säregna karaktär av gemenskap. Även fortsättningsvis ska bebyggelsen med olika funktioner bidra till en gemensam helhet. Vidare syftar planen till att mot staden gestaltningsmässigt tillföra en entré för området och bidra till trygga trafiklösningar. Parkeringsgarage ska utföras helt eller delvis nedgrävt.

Detaljplaneprocessen sker med standardförfarande. Det innebär att förslaget nu skickas ut på samråd och därefter ytterligare en gång för granskning innan detaljplanen antas.

Samrådstiden är från den 29 september till och med den 22 november 2023.

Uppskov har beviljats till efter nämndens sammanträde men omedelbar justering krävs.

Beslutsunderlag

Underrättelse om samråd detaljplan för del av Gårdsåkra 2, Eslövs kommun
inkommen 2023-10-11

Plankarta inför samråd gällande detaljplan för del av Gårdsåkra 2, Eslövs kommun
inkommen 2023-10-11

Planbeskrivning inför samråd gällande detaljplan för del av Gårdsåkra 2, Eslövs
kommun inkommen 2023-10-11

Antikvarisk förstudie inför samråd gällande detaljplan för del av Gårdsåkra 2, Eslövs kommun inkommen 2023-10-11

Mobilitets- och parkeringsutredning inför samråd gällande detaljplan för del av Gårdsåkra 2, Eslövs kommun inkommen 2023-10-11

Trafikbullerutredning inför samråd gällande detaljplan för del av Gårdsåkra 2, Eslövs kommun inkommen 2023-10-11

Miljö- och geoteknisk undersökning inför samråd gällande detaljplan för del av Gårdsåkra 2, Eslövs kommun inkommen 2023-10-11

Avdelningen Gata Trafik och Parks yttrande

Stab och miljö's yttrande

Kart- och bygglovsavdelningens yttrande

Beredning

Respektive avdelning på Miljö och Samhällsbyggnad har yttrat sig i ärendet och dessa yttranden bifogas.

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden lämnar förvaltningens yttrande som sitt.
- Beslutet justeras omedelbart.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dave Borg

Förvaltningschef

2023-10-06
Torsten Helander
+4641362995
torsten.helander@eslov.se

Underrättelse om samråd Detaljplan för del av Gårdsåkra 2, Eslövs kommun

Kommunstyrelsens arbetsutskott har beslutat att skicka ut förslag till detaljplan för del av fastigheten Gårdsåkra 2 i Eslöv, på samråd.

Planens syfte är att möjliggöra för att omvandla befintlig parkeringsyta inom fastigheten Gårdsåkra 2 till byggrätter för *Bostäder* med tillhörande gårdsytor och *Centrumändamål* med möjlighet till *Parkeringsgarage* för befintliga och tillkommande boende.

Planen syftar också till att den nya bebyggelsen ska utgå ifrån och visa hänsyn till de värden som finns på platsen samt Gårdsåkras säregna karaktär av gemenskap. Även fortsättningsvis ska bebyggelsen med olika funktioner bidra till en gemensam helhet.

Vidare syftar planen till att, mot staden gestaltningsmässigt tillföra en entré för området och bidra till trygga trafiklösningar. Parkeringsgarage ska utföras helt eller delvis nedgrävt.

Beslutsunderlag:

Plankarta med bestämmelser, illustrationsplan och grundkarta

Planbeskrivning

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Antikvarisk förstudie

Mobilitet och parkeringsutredning

Trafikbullerutredning till detaljplan

Översiktlig geoteknisk och miljöundersökning

Detaljplanprocessen sker med standardförfarande. Det innebär att nu skickas ut på samråd och därefter ytterligare en gång för granskning innan detaljplanen antas. Samrådet syftar till ett utbyte av information och synpunkter för att utveckla detaljplaneförslaget.

Fastighetsägare inom berörda fastigheter ombeds underrätta eventuella övriga boende, hyresgäster, bostadsinnehavare och arrendatorer om detaljplaneförslaget. Om Er fastighet övergått till ny ägare, ombeds Ni förmedla denna underrättelse.

SAMRÅDSTID	Till och med 2023-11-22
HANDLINGARNA FINNS HÄR	Eslövs kommuns hemsida, https://eslov.se/gardsakra2
SAMRÅDSMÖTE	Ett samråds- och informationsmöte kommer att hållas i Stadshuset, Gröna torg 2, Eslöv torsdag 9 november kl 18:00-19:00.

SYNPUNKTER	Synpunkter på förslaget ska framföras skriftligen till Eslövs kommun senast 2023-11-22.
------------	---

Den som inte framfört skriftliga synpunkter senast under granskningsperioden kan förlora rätten att senare överklaga kommunens beslut att anta detaljplanen. Synpunkter som lämnas in anonymt beaktas, men ger inte avsändaren rätt att i senare skede överklaga.

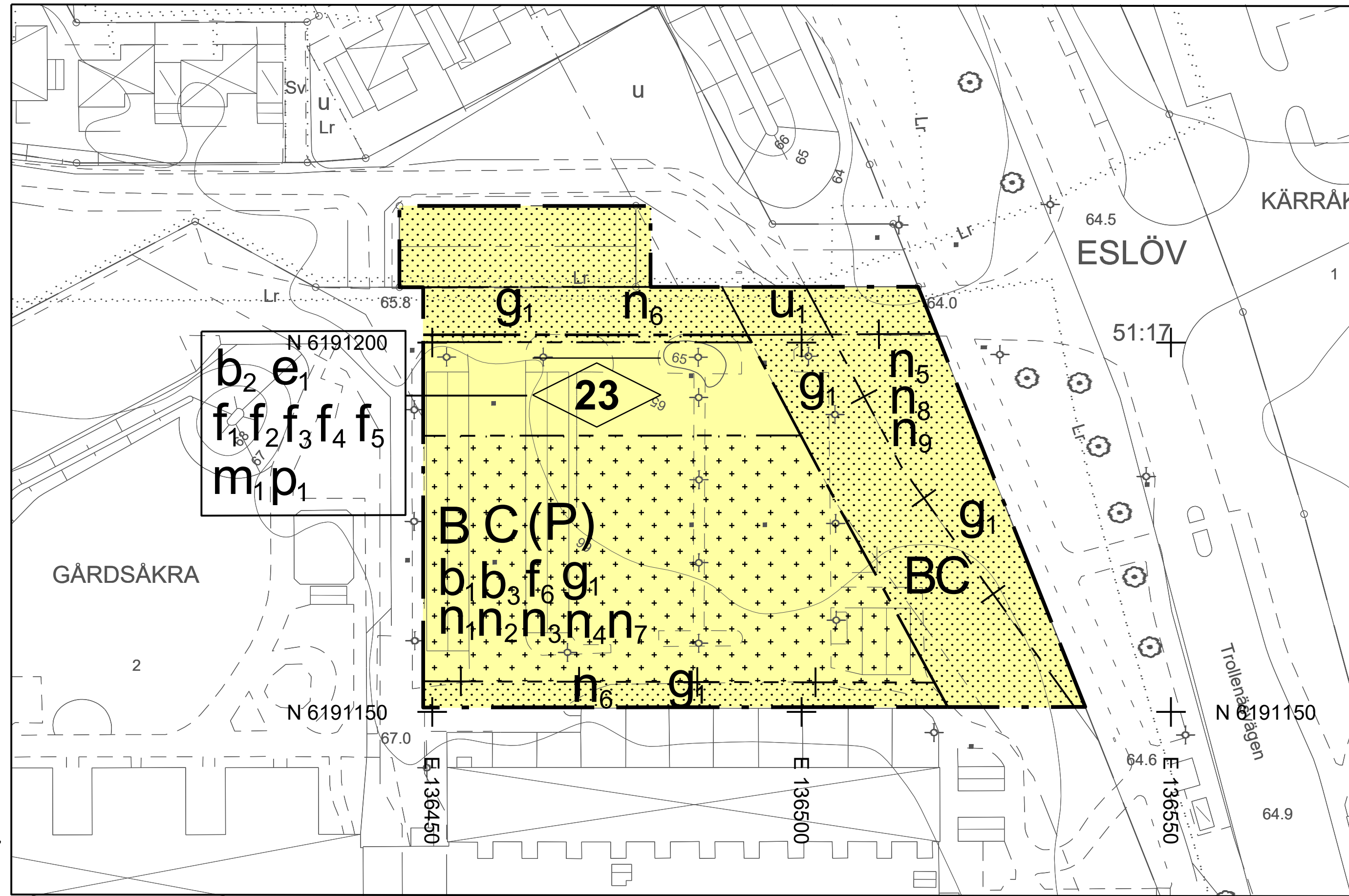
Synpunkter lämnar du enklast genom kommunens e-tjänst: som finns på detaljplanens hemsida enligt ovanstående webbadress.

eller skickas med e-post till:

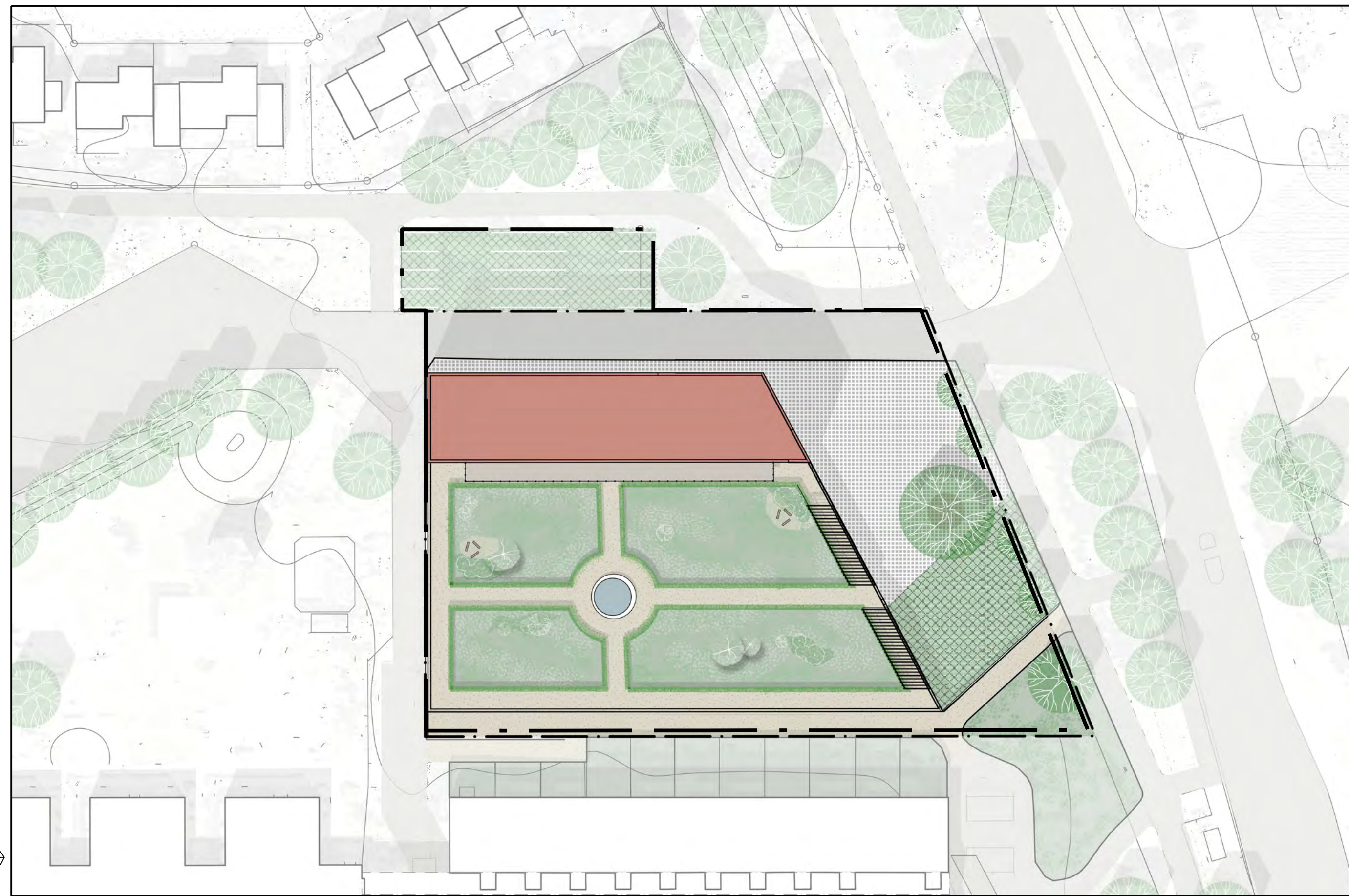
kommunledningskontoret@eslov.se

eller via brev:

Kommunledningskontoret
Eslövs kommun
241 80 Eslövs kommun

Plankarta Skala: 1:500 i A1, Skala 1:1000 i A3

Illustrationskarta Skala: 1:500 i A1, Skala 1:1000 i A3

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela planområdet.

GRÄNSBETECKNINGAR

	Planområdesgräns
	Användningsgräns
	Egenskapsgräns
	Administrativ gräns
	Administrativ och eigenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Kvartersmark. 4 kap. 5 § 1 st 3 p.

	B	Bostäder.
	C	Centrum.
	(P)	Parkering. Endast under gårdsbjälklag.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Bebyggandets omfattning

	e,	Största bruttoarea (BTA) ovan mark inom användningsområdet är 3 700 kvadratmeter varav högst 3 500 för bostadsändamål exklusive parkering för motorfordon och cyklar. 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
		Marken får inte förses med byggnad. 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
		Endast komplementbyggnad får placeras. 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
		Högsta nockhöjd i meter. 4 kap. 11 § 1 st 1 p.

Placering

	p,	Byggnad ska placeras högst 1 meter från östra användningsgränsen. 4 kap. 16 § 1 st 1 p.
--	----	---

Utformning

	f ₁	Särskild vikt ska läggas vid utformning av bottenvåningar, takfot och den diagonalt skurna östra fasaden. 4 kap. 16 § 1 st 1 p.
	f ₂	Bostadsentréer ska vara genomgående så att trapphus kan nås från norr och från gård. 4 kap. 16 § 1 st 1 p.
	f ₃	Loftgång får endast uppföras mot gården i söder. 4 kap. 16 § 1 st 1 p.
	f ₄	Minst en huvudentré ska finnas i norr. 4 kap. 16 § 1 st 1 p.
	f ₅	Balkong får kraga ut över prickmark med ett minsta mått på 3,7 meter mellan mark och balkong. 4 kap. 16 § 1 st 1 p.
	f ₆	Gemensam gård ska anordnas inom hela eigenskapsområdet. 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

Utförande

	b ₁	Gård ska underbyggas med parkering om minst 40 platser. 4 kap. 16 § 1 st 1 p.
	b ₂	I entréplan ska fritt mått till ovanliggande bjälklag vara minst 3,5 meter. 4 kap. 16 § 1 st 1 p.
	b ₃	Tak till parkeringsgarage ska utföras som planterbart bjälklag. 4 kap. 16 § 1 st 1 p.
	b ₄	Dagvatten ska avledas till allmän plats. 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

Grundkartebeteckningar

	Rännstensbrunn, okänd		Elanordning, Belysningsstolpe
	Rännstensbrunn, gjutjärn		Elledning, Skåp
	Gränspunkt		Lövträd
	Användnings- eller kvartersgräns		Gångbana
	Fastighetsgräns		Väggkant
	Egenskapsgräns		Övrigt
	Trappil		Kantsten
	Bostad		Ledningsrätt
	Uthus; Garage		Servitutsgräns
	Distributionsbyggnad		Ledningsrättsgräns
	Offentlig byggnad; Samhällsfunktion		Offentlig byggnad, fasad respektive takfot
	Tillbyggnad, Husliv		Bostad, fasad respektive takfot
	Carport		Garage eller uthus, fasad respektive takfot
	Altan		Industri, fasad respektive takfot
	Skärmtak		Skärmtak respektive carport
	Trappa		Transformatorbyggnad
	Uterum		Verksamhet, fasad respektive takfot
	Byggnad, beteckning		Ekonomibyggnad, fasad respektive takfot
	Övrigt, beteckning		
	Fundament		Slänt
	Häck		
	Murkant		
	Staket		
	Stödmur		
	1 m höjdkurva		
	5 m höjdkurva		
	Stämbeteckning		
	Slänt		

Grundkartan är aktualitetsförklarad 2023-05-15. Fastighetsgränsernas kvalitet varierar inom kartans utsträckning.

Grundkartan är upprättad i februari 2022 på grundval av Eslövs kommuns primärkarta. Fastighetsredovisningen avser förhållandena i februari 2022. Johan Järnström Mätningssingenjör Miljö och Samhällsbyggnad Höjdsystem SWEREF 99 13 30 Referenssystem SWEREF 99 13 30

Markens anordnande och vegetation

	n ₁	Parkering ska placeras helt eller delvis under mark. 4 kap. 10 §
	n ₂	Minst 30% av den planterade ytan ska utformas så att planteringsdjupet blir minst 80 cm. 4 kap. 10 §
	n ₃	Gård ska utformas med minst 50% planterad yta. 4 kap. 10 §
	n ₄	Lekplats ska anordnas på gård. 4 kap. 10 §
	n ₅	Marken som ansluter till allmän plats ska anpassas till den allmänna platsmarkens höjd och utformas i samråd med kommunen. 4 kap. 10 §
	n ₆	Gångbana ska finnas. 4 kap. 10 §
	n ₇	Gårdsytan får inte användas för parkering. Parkeringsgarage får finnas under gårdsbjälklag. 4 kap. 13 § 1 st 3 p.
	n ₈	Marken får inte användas för parkering med undantag för angöring och korttidsparkering. 4 kap. 10 §
	n ₉	Minst 5 träd ska finnas. 4 kap. 10 §

Skydd mot störningar

	m ₁	Byggnader ska utföras med radonskyddad grundläggning. 4 kap. 12 § 1 st 2 p.
--	----------------	---

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år. 4 kap. 21 §

Markreservat

	u ₁	Markreservat för allmännyttiga underjordiska. 4 kap. 6 §
--	----------------	--

Gemensamhetsanläggning

	g ₁	Markreservat för gemensamhetsanläggning. 4 kap. 18 § 1 st 1 p.
--	----------------	--

Upplysningar

Träd ska placeras utan konflikt till befintliga eller kommande ledningar i gaturummet i samråd med ledningsägare.

Om ekvivalent ljudnivå vid bostadens fasad är högre än 60 dBA ska minst hälften av bostadsrummen vara vända mot ljuddämpad sida. För små bostäder med boarea max 35 m² gäller istället krav att minst hälften av bostadsrummen ska vara vända mot ljuddämpad sida om ekvivalent ljudnivå vid bostadens fasad är högre än 65 dBA. Fasad mot ljuddämpad sida ska ha ekvivalent ljudnivå högst 55dBA samt maximal ljudnivå nattetid högst 70 dBA. Om bostaden har en eller flera uteplatser ska ljudnivån vid minst en uteplats vara högst 50 dBA ekvivalent ljudnivå och 70 dBA maximal ljudnivå.

Till planen hör:
 Grundkarta (Upprättad 2022-05-25) Illustrationsplan
 Planbeskrivning
 Fastighetsförteckning

Detaljplan för
del av Gårdsåkra 2

Eslövs kommun Skåne län

Upprättad 2023-06-20

KS.20XX.XXXX

Katarina Borgstrand
 Avdelningschef
 Kommunledningskontoret

Mikael Vallberg
 Plan- och exploateringschef
 Tillväxtavdelningen

Torsten Helander
 Planarkitekt
 Tillväxtavdelningen

Antagen av Beslutande instans
 Antagandedatum

Laga kraft

Samrådshandling
 Granskningshandling
 Antagandehandling

PLANFÖRFARANDE

Standardförfarande
 Utökad förfarande
 Enkelt förfarande

Plan nr

ESLÖVS KOMMUN PLANBESKRIVNING

Detaljplanen för del av fastigheten Gårdsåkra 2, i Eslöv, Eslövs kommun

KONCEPT Samrådshandling

Figur 1 Ortofoto över Gårdsåkra.

Diarienummer : KS 2019.0551

Upprättad : 2023-06-20

Handlingar som tillhör detaljplanen:

- Plankarta
- Planbeskrivning
- Illustrationskarta
- Undersökning om betydande miljöpåverkan
- Fastighetsförteckning
- Grundkarta
- *Gårdsåkra Antikvarisk förstudie*, (Tyréns, 2022-07-11)
- *Trafikbullerutredning till detaljplan, Gårdsåkra, Eslöv* (Tyréns, 2021-10-19)
- *Dagvatten och skyfallsutredning för Gårdsåkra i Eslöv* (Tyréns, 2021-12-23)
- *Översiktlig geoteknisk och miljöundersökning Eslöv, Gårdsåkra*, (PQ Geoteknik och miljö AB, 2022-03-21)

VAD ÄR EN DETALJPLAN?

En detaljplan styr hur marken får användas för ett område inom kommunen exempelvis för bostäder, kontor, handel och industri. Detaljplanen får även reglera placering, utformning och utförande. En detaljplan består av en plankarta som är juridiskt bindande och en planbeskrivning som beskriver plankartan.

Planbeskrivningen är ett dokument som anger syftet med detaljplanen och förklarar innehållet för att detaljplanen ska kunna förstås och genomföras. Av planbeskrivningen ska framgå bland annat de konsekvenser som genomförandet av detaljplanen medför för sakägare, andra berörda och miljön. En planbeskrivning är en obligatorisk handling som ska finnas tillsammans med plankartan med tillhörande bestämmelser.

PLANPROCESSEN

Detaljplaneprocessen regleras i plan- och bygglagen och syftar till att pröva om ett förslag till markanvändning är lämpligt. I processen ska allmänna och enskilda intressen vägas mot varandra. Under samråd och granskning ges möjlighet för sakägare, myndigheter och andra berörda att inkomma med synpunkter.

Denna detaljplan tas fram genom standardförfarande i enlighet med Plan- och bygglagen (2010:900). För denna detaljplan har Eslövs kommun följt Boverkets allmänna råd 2020-10-01.

Standardförfarande:

Detaljplanen befinner sig nu i samrådsskedet och det är först när en detaljplan fått laga kraft den blir gällande och får rättsverkan.

INLEDNING

SYFTE

Detaljplanens syfte är att möjliggöra för att omvandla befintlig parkeringsyta inom fastigheten Gårdsåkra 2 till byggrätter för *Bostäder* med tillhörande gårdsytor och *Centrumändamål* med möjlighet till *Parkeringsgarage* för befintliga och tillkommande boende.

Planen syftar också till att den nya bebyggelsen ska utgå ifrån och visa hänsyn till de värden som finns på platsen samt Gårdsåkras säregna karaktär av gemenskap. Även fortsättningsvis ska bebyggelsen med olika funktioner bidra till en gemensam helhet.

Vidare syftar planen till att, mot staden gestaltningsmässigt tillföra en entré för området och bidra till trygga trafiklösningar. Parkeringsgarage ska utföras helt eller delvis nedgrävt.

SAMMANFATTNING

Gårdsåkra är ett område i Eslövs tätort som har bostäder, skola och förskola med 5 avdelningar inom en sammanhängande lång byggnadskropp. Denna detaljplan syftar till att bidra med ett tillägg till Gårdsåkra, med bostäder i ett nytt bostadshus placerat på befintlig parkering inom fastigheten Gårdsåkra 2. Gårdsmiljöns gestaltning ska vara av hög kvalitet med fokus på gemensamma vistelseytor för boende såväl i den nya som den äldre bebyggelsen.

Parkering ska i huvudsak förläggas i underjordiskt garage och trafiksäkerheten för skolbarnen ska beaktas.

En bedömning om betydande miljöpåverkan har genomförts i samband med detaljplanen. Kommunledningskontorets sammanvägda bedömning är att detaljplanen inte antas medföra betydande risker för människors hälsa eller för miljön.

Planförslaget innebär ett komplement av bostäder, gemensam utemiljö, möjlighet till centrumverksamhet samt parkeringsgarage i befintlig stadsmiljö, vilket är i linje med gällande översiktsplan.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PLANFÖRSLAG	6
PLANSÖKANDE	6
PLANENS SYFTE	6
FRAMTAGNA UTREDNINGAR	6
MARKANVÄNDNING OCH STADSBILD	7
TRAFIK	9
BULLER OCH STÖRNINGSSKYDD	12
NATUR.....	12
EKOSYSTEMTJÄNSTER.....	12
TEKNISK FÖRSÖRJNING	13
SÄKERHET OCH HÄLSA	14
SOCIALA ASPEKTER.....	14
PLANBESTÄMMELSER	16
FÖRUTSÄTTNINGAR.....	18
PLANDATA.....	18
BEFINTLIG STADSBILD OCH MARKANVÄNDNING	18
TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN.....	21
MILJÖBALKEN.....	23
KULTURMILJÖ.....	23
SERVICE.....	25
TRAFIK	25
NATUR.....	25
TEKNISK FÖRSÖRJNING	26
KONSEKVENSER.....	28
MILJÖKONSEKVENSER.....	28
MILJÖKVALITETSNORMER (MKN).....	28
DAGVATTEN.....	28
ÖVERSVÄMNING OCH SKYFALL.....	29
NATURMILJÖ OCH BIOLOGISK MÅNGFALD	29
BIOTOPSKYDD SOMRÅDE.....	29
MARK OCH GRUNDLÄGGNING.....	29
MARKRADON	29
MARKFÖRORENINGAR	29
HUSHÅLLNING MED NATURRESURSER	29

STADSBILD/LANDSKAPSBILD.....	29
ARKEOLOGI.....	30
SOLFÖRHÅLLANDEN.....	30
TRAFIK.....	30
BEFINTLIG TEKNISK FÖRSÖRJNING.....	30
HÄLSA OCH SÄKERHET.....	30
SOCIALA KONSEKVENSER.....	31
GENOMFÖRANDE.....	32
ORGANISATORISKA FRÅGOR.....	32
FASTIGHETSÄTTSLIGA FRÅGOR OCH KONSEKVENSER.....	32

PLANFÖRSLAG

PLANSÖKANDE

Plansökande är det kommunala bostadsbolaget Eslövs bostads AB.

PLANENS SYFTE

Detaljplanens syfte är att möjliggöra för att omvandla befintlig parkeringsyta inom fastigheten Gårdsåkra 2 till byggrätter för *Bostäder* med tillhörande gårdsytor och *Centrumändamål* med möjlighet till *Parkeringsgarage* för befintliga och tillkommande boende.

Planen syftar också till att den nya bebyggelsen ska utgå ifrån och visa hänsyn till de värden som finns på platsen samt Gårdsåkras säregna karaktär av gemenskap. Även fortsättningsvis ska bebyggelsen med olika funktioner bidra till en gemensam helhet.

Vidare syftar planen till att, mot staden gestaltningsmässigt tillföra en entré för området och bidra till trygga trafiklösningar. Parkeringsgarage ska utföras helt eller delvis nedgrävt.

FRAMTAGNA UTREDNINGAR

Flera utredningar har beställts under framtagandet av planförslaget. Utredningarna listas nedan:

- *Gårdsåkra Antikvarisk förstudie, (Tyréns, 2022-07-11)*
- *Mobilitet och parkeringsutredning, Gårdsåkra, Eslöv (Landskapsgruppen, 2020-12-18)*
- *Trafikbullerutredning till detaljplan, Gårdsåkra, Eslöv (Tyréns, 2021-10-19)*
- *Dagvatten och skyfallsutredning för Gårdsåkra i Eslöv (Tyréns, 2021-12-23)*
- *Översiktlig geoteknisk och miljöundersökning Eslöv, Gårdsåkra, (PQ Geoteknik och miljö AB, 2022-03-21)*

Sökande är beställare och har upphandlat och bekostat ovan nämnda utredningar. Planförslaget har reviderats efter utredningarnas färdigställande varför det kan bli aktuellt att uppdatera utredningar inför planens granskningskede i enlighet med reviderat bebyggelseförslag. Kommunens kulturmiljöinventering har varit ett viktigt, ytterligare underlag.

MARKANVÄNDNING OCH STADSBILD

Figur 2 Visualisering av föreslagen bebyggelse och gemensam gård sett från sydöst

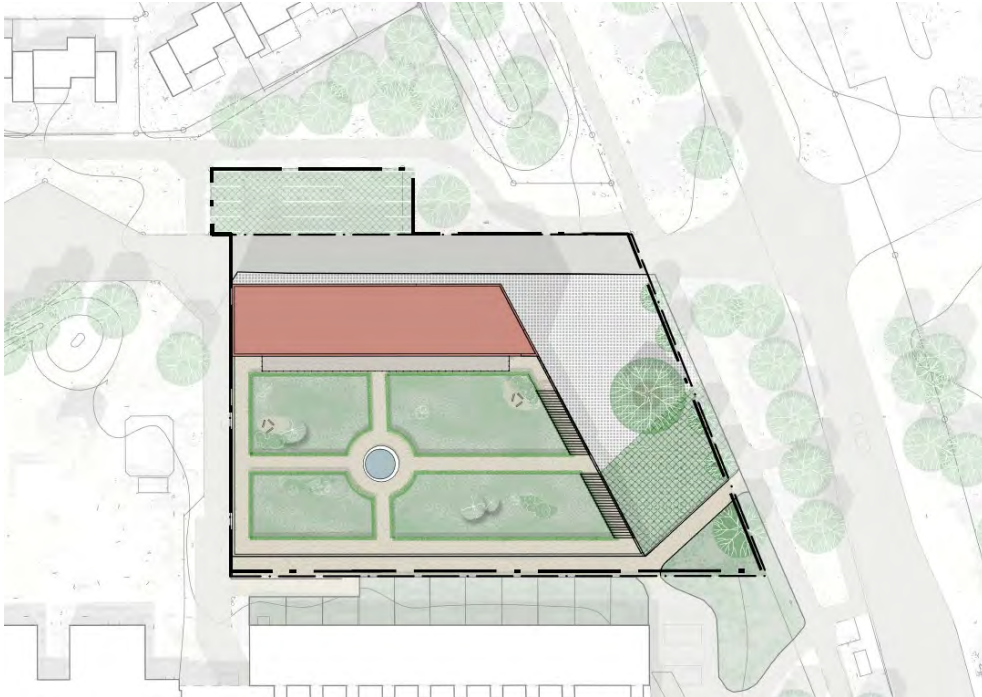
Detaljplanen föreslår att befintlig parkeringsplats inom fastigheten Gårdsåkra 2 bebyggs med ett lamellhus i sex våningar. Byggrätten regleras som *B-bostäder*, *C-centrumändamål* och *(P)- Parkering*. Byggnaden kommer att avisera Gårdsåkra mot staden och ge stadsdelen ett tillägg med bostäder, möjlighet till lokaler för verksamheter samt en entré-och angöringsplats som kan välkomna boende, verksamma och besökare till området. Detaljplanen möjliggör 3D-fastighetsbildning för bottenplan och parkeringsgarage under gården.

Figur 3 Befintlig parkeringsyta som föreslås bebyggas samt befintligt bostadshus till höger i bild.

Byggnadsförslaget utgörs av en lamell som är anpassad i höjd för att inte skapa negativa skugg effekter på småhusområdet norr om Gårdsåkra och samtidigt inte uppfattas påträngande för den befintliga lägre byggnadskroppen i söder. Särskild vikt ska läggas vid utformning av bottenvåningar, takfot och den diagonalt skurna östra fasaden. (*fi*).

Entréer ska utföras genomgående så att trapphus kan nås från norr och från gården (f_2) och minst en huvudentré ska finnas mot gatan i norr (f_4). Loftgångar får enbart placeras mot gården (f_3). Balkong får kraga ut över prickmark med ett minsta mått om 3,7 meter mellan mark och balkong (f_5). Nockhöjden regleras till 23 meter, för att möjliggöra sex fullt utbyggda våningar, träbjälklag samt sadeltak. Då nockhöjden är generöst tilltagen för att möjliggöra träbjälklag och sadeltak regleras även största tillåtna bruttoarea till 3700 kvadratmeter (e_1) - *Största bruttoarea (BTA) ovan mark inom användningsområdet är 3 700 kvadratmeter varav högst 3 500 för bostadsändamål exklusive parkering för motorfordon och cyklar.* Utöver största tillåtna bruttoarea ovan mark tillåts källare.

Figur 4 Illustrationskarta av föreslagen bebyggelse och gemensam bostadsgård.

Byggnadens placering markerar infartsgatan till området och ger en gemensam gård i söderläge samt regleras för att skapa ett attraktivt gavelmotiv (p_1) som vetter mot entrén till området. Gården ska förses med sociala ytor och lekmiljöer och kunna samnyttjas av boende och verksamma i området. Gården regleras med gemensamhetsanläggning (g_1). 50 % av gården ska utformas med planterad yta (n_3) och 30% av den planterade ytan ska utformas så att planteringsdjupet blir minst 80 cm (n_2) för att möjliggöra för odling och plantering av mindre träd. På gården ska lekplats anordnas (n_4) och komplementbyggnad får byggas. Gården får inte användas för parkering, parkeringsgarage ska dock finnas under gårdsbjälklaget (n_7).

Öster om byggrätten ligger vattenledningar som kommer att bli kvar i befintligt läge i u-område (u_1). Inom u-området får inga byggnader uppföras som kan hindra åtkomsten av ledningen. Detaljplanen föreslår att markytan nyttjas till angöringsyta och entréplats för hela Gårdsåkra för att minska trafiken in i området och samtidigt skapa en välkomnande entré till området. Entréplatsen får inte användas för

permanent parkering, däremot som angöringsyta för bilar och transporter samt för korttidsparkering (n_9). Minst fem träd ska finnas vid entréplatsen (n_9).

Figur 5. Visualisering från öster av föreslagen bebyggelse och angöringsplats med gemensam gård i bakgrunden.

Syftet med bestämmelser om utformning, utförande och markens anordnande är att säkerställa en god kvalitet och uppnå attraktiv och hållbar gestaltad livsmiljö.

TRAFIK

Den befintliga infarten till Gårdsåkra ska fortsatt utgöra infart till området. Landskapsgruppen har genomfört en mobilitets- och parkeringsutredning (20-12-18) som visar förslag på trafiksäkerhetshöjande åtgärder både inom och i anslutning till planområdet. Förslagen fokuserar på oskyddade trafikanter och skolbarnens vägar till och från skolan, varav några åtgärder berör eller ligger i direkt anslutning till denna detaljplan. Där gående och cyklister behöver korsa körbanan mot skola/förskola föreslås förhöjda passager för att ta ner hastigheterna och tydliggöra passagera.

Närmast Trollenäsvägen föreslås gång- och cykelbanan förlängas mot befintlig gång- och cykelväg utmed Trollenäsvägen i stället för att mynna ut i körbanan, se orange markering i figur 6 nedan.

Vid passagen som leder mot förskolegården behöver befintliga buskar röjas undan för att öka sikten. Eftersom detaljplanen föreslår att en ny parkeringsyta ska anläggas norr om infarten kommer buskar och skymmande vegetation att röjas vid ett genomförande av detaljplanen.

Utöver Landskapsgruppens förslag på åtgärder adderas en ny gångbana till infartens södra sida (n_6) – *gångbana ska finnas*, se orangea streckad linje längs med infartsvägen i figur 6. Gångstråket i södra delen av planområdet, mellan busshållplatsen på Trollenäsvägen och skolan förstärks med en gångväg, se streckad linje i sydöstra delen av planområdet i figur 6.

Åtgärder som fordras utanför planområdet avtalas i exploateringsavtalet.

Figur 6 Bild från mobilitets- och parkeringsutredningen visar befintliga gångstråk i grönt. Orangea streck är trafiksäkerhetshöjande åtgärder på gång- och cykelnätet inom eller i direkt anslutning till planområdet. Röda streck anger gång- och cykel i blandtrafik.

Parkering

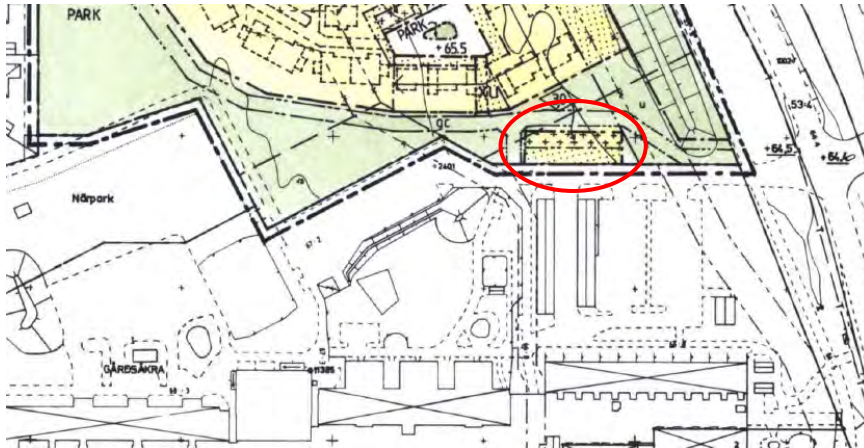
Då planförslaget tar en parkeringsplats i anspråk behöver detaljplanen säkra parkeringsbehovet för både befintliga boende, verksamma och för de som ska hämta och lämna på skola och förskola, samt för tillkommande boende och verksamma inom området, i enlighet med kommunens parkeringsnorm.

Planen möjliggör en ökning från 181 till 206 platser i Gårdsåkra som helhet och från 78 till 103 i nu aktuellt planområde.

Av dessa 103 platser möjliggörs 87 platser i parkeringsgarage och 16 platser norr om infartsvägen. Utöver detta möjliggörs angöring och korttidsparkering på angöringsplatsen direkt öster om bebyggelsen.

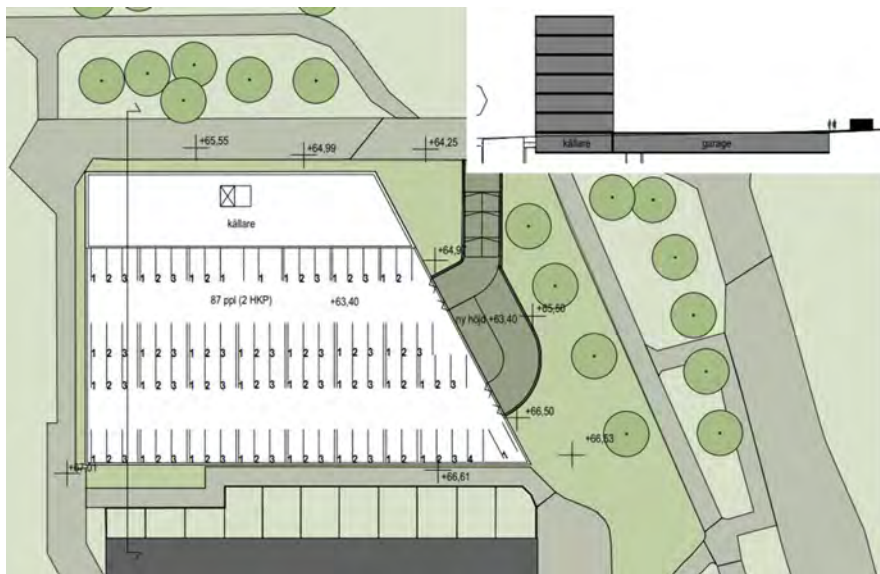
Enligt parkeringsnormen krävs minst 143 parkeringsplatser inom Gårdsåkra som helhet för att tillgodose behovet för både befintliga och tillkommande bostäder och verksamheter såsom skola, förskola och centrumverksamhet. För att säkra dessa kräver planbestämmelse att gården ska underbyggas med parkering om minst 40 platser under mark. Härutöver finns under gård möjlighet till ytterligare 47 platser. Samtliga platser delas med befintliga Gårdsåkra i en gemensamhetsanläggning.

Ytan för parkering norr om infarten är detaljplanelagd för parkeringsändamål men är inte genomförd, se figur 7 nedan. Idag är marken en gräsyta med buskar och ägs av kommunen. Markytan inkluderas i aktuell detaljplan och regleras som prickmark för att möjliggöra parkering till förmån för befintliga och tillkommande boende och verksamma i Gårdsåkra.

*Figur 7
Detaljplanlagd
parkeringsyta som inte
är genomförd inom röd
markering. Detaljplan
för bostadsområde norr
om Gårdsåkra från
1988*

Parkeringsgarage (P) ska ske i helt eller delvis nedgrävt garage under den nya bostadsgården med infart från angöringsplatsen i öster. Fullt utbyggt parkeringsgarage möjliggör 87 parkeringsplatser varav två platser avsedda för rörelsehindrade. På angöringsplatsen i öster tillåts inga permanenta parkeringar utan platsen är tänkt att fungera för korttidsparkering för hämtning och lämning, angöring för sopbil, transporter med mera.

*Figur 8 Skiss över
möjlig planlösning för
parkeringsgarage
under den gemensamma
gården. Garaget
rymmer 87
parkeringsplatser.*

Parkeringsgaraget regleras till att minst rymma 40 parkeringsplatser (b_1) - Gård ska underbyggas med parkering om minst 40 parkeringsplatser. Härutöver finns möjlighet till ytterligare 47 platser, totalt 87 platser. Samtliga platser delas med befintliga Gårdsåkra i en gemensamhetsanläggning.

Angöring för rörelsehindrade till bostadshuset kan ske i parkeringsgaraget som förses med hiss.

Angöring för räddningstjänst kan ordnas vid den nya parkeringen norr om infarten.

BULLER OCH STÖRNINGSSKYDD

Tyréns AB har på uppdrag av Eslövs Bostads AB utfört en trafikbullerutredning till detaljplan i Gårdsåkra, Eslöv. Fastigheten påverkas framför allt av vägtrafikbuller från Trollenäsvägen.

Utredningen visar att planområdet uppfyller grundriktvärdet Leq 60 dBA i trafikbullerförordningen 16 meter från väggkant och vidare västerut. Detta gäller oavsett antal våningar på planerade byggnader. Planlösningen kan utifrån detta planeras valfritt ur bullersynpunkt.

Figur 9 Ekvivalent ljudnivå prognosår 2040, 8 meter över mark.

Då byggrätten kommer ligga mer än 16 meter från Trollenäsvägen behöver bostädernas utformning inte anpassas för att klara riktvärden för buller.

Det är möjligt att uppfylla riktvärdena Leq 50 dBA och Lmax 70 dBA på en gemensam uteplats på delar av planområdet utan att vidta några skyddsåtgärder. Om minst en gemensam uteplats uppfyller gällande riktvärden kan individuella uteplatser/balkonger planeras utan hänsyn till gällande riktvärden.

NATUR

Natur, park och rekreation

Detaljplanen säkerställer att minst 50 % av den nya bostadsgården ska utföras planterad (n_3) och 30% av den planterade ytan ska utformas så att planteringsdjupet blir minst 80 cm (n_2) för att möjliggöra plantering av mindre träd. På gården ska lekplats anordnas (n_4). Detaljplanen reglerar att träd ska finnas vid angoringsplatsen samt vid parkeringsplatsen i norr.

Norr om infarten finns en detaljplanelagd parkeringsyta som i dag utgörs av gräs och buskar. Denna yta tas i anspråk för markparkering.

Biotopskyddad mark

Den biotopskyddade allén längs med Trollenäsvägen kommer att förbli opåverkad av planförslaget.

EKOSYSTEMTJÄNSTER

Planförslaget har analyserats med verktyget Ester. Ester är ett verktyg framtaget av Boverket som kartlägger och värderar vilka ekosystemtjänster som finns på en plats samt analyserar hur befintliga ekosystemtjänster kan komma att påverkas, positivt och negativt, av en planerad åtgärd. Ester utgår från de fyra kategorier man

vanligen delar in ekosystemtjänster i, vilka är; stödjande, reglerande, försörjande och kulturella ekosystemtjänster. Resultatet visar i stora drag på en ökning av ekosystemtjänster inom planområdet jämfört med i dag.

Att dagens asfalterade parkering bebyggs för bostäder med planterbar *gård* (*b₃ - planterbart bjälklag*) och med lektytor för barn samt sitt- och umgängesplatser ger det största tillskottet av ekosystemtjänster. Men även åtgärder som möjliggör för odling ger poäng såsom möjlighet till växthus samt plantering av träd och buskar som ger frukt, bär och nötter. Det sistnämnda är dock åtgärder som enbart är en vision och kommunen kan inte reglera dem i tvingande bestämmelser.

Befintliga buskage på parkeringsytan kan utgöra livsmiljöer för småfåglar och insekter. Buskagen kommer att försvinna vid exploateringen och ersättas med nya planeringar. Detaljplanen reglerar att minst hälften av gårdsytan ska planteras, se ovan under rubrik Natur.

Trädallén längs med Trollenäsvägen är en vidsträckt grön korridor som detaljplanen inte påverkar.

TEKNISK FÖRSÖRJNING

Dag-, spill och dricksvatten

Ny bebyggelse kan anslutas till befintligt spill- och dricksvattennät.

Tyréns har utfört en dagvattenutredning (211223) som ger förslag på hur dagvattnet kan hanteras.

Efter utredningens färdigställande har planförslaget ändrats, dagvatten- och skyfallshanteringen bör därför fördjupas innan planens granskningsskede.

Utdrag från dagvatten- och skyfallsutredning som är vägledande:

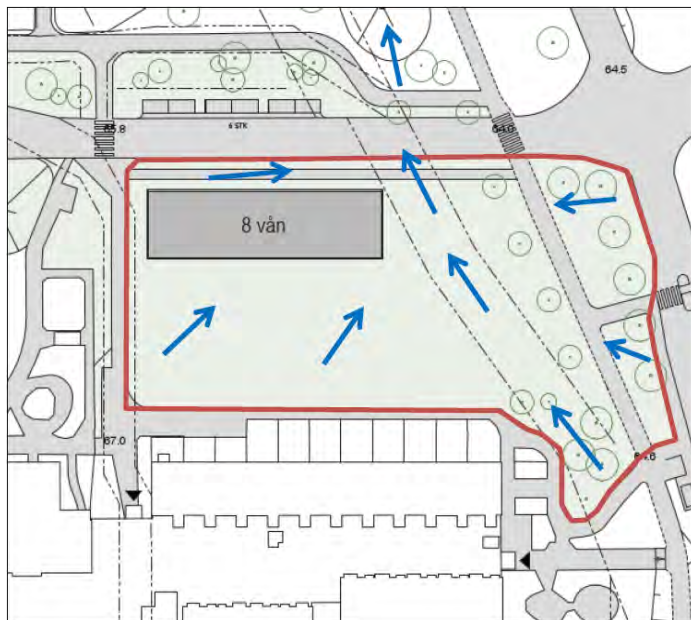
”Dagvattnet inom planområdet föreslås ledas till och fördröjas i nedsänkta översvämningsytor och täta makadammagasin. Från dessa ytor/diken leds vattnet, via flödesreglerande utflöden, via ledning till det kommunala dagvattennätet. Utflödet från magasinerna regleras så att det inte överstiger flödet som avrinner från området i dagsläget vid ett 10-årsregn.

Dagvatten från tak och grönytor föreslås ledas via trög avledning (till exempel svackdiken och infiltrationsytor) till nedsänkta översvämningsytor där det kan fördröjas. Däremot dagvatten som avrinner från asfaltytor och parkeringsplatser bör fördröjas i täta magasin, till exempel täta makadamdiken, eftersom området ligger vid en dricksvattenförekomst (grundvattenförekomst). Detta för att förhindra att förorenat dagvatten infiltrerar ner till grundvattnet. Allt dagvatten från asfaltytor och parkeringsytor bör dessutom passera oljeavskiljare innan det ansluts till befintliga dagvattennät.

Eftersom området idag består av till största delen parkering, och i framtiden kommer bestå av en större andel grönyta, blir det en relativt liten magasinvolym som behövs. Totalt krävs 10 m³ fördröjningsvolym vid ett 20-årsregn. Denna dagvattenvolym kan till exempel fördröjas i en nedsänkt översvämningsyta med djupet 0,5 meter, arean 60 kvadratmeter och släntlutningen 1:6.

Översvämningssytan töms via en ledning med strypt utlopp i botten av ytan, som ansluts till befintliga dagvattennät (Tyréns, 211223).”

Dagvattenhantering regleras genom generell bestämmelse som gäller för hela planområdet – *Dagvatten ska avledas till allmän plats.*

Figur 10. Princip för dagvattenhantering. Föreslagna rinnriktningar för skyfallsvatten visas med blå pilar. Förslaget är baserat på en tidig skiss av byggrätten och förslaget har bearbetats efter utredningens färdigställande.

(Tyréns, 211223).

Energiförsörjning

Ny bebyggelse kan anslutas till befintligt elnät.

Avfallshantering

Fastighetsägarna ansvarar för hantering av eget avfall och källsortering och det ska ske på kvartersmark. Fastighetsägaren ansvarar för och beslutar system för avfall och källsortering, det regleras inte i detaljplanen. Kraven på tillgänglighet ska efterföljas. Angöring för sopbil kan ske via angöringsplatsen i öst.

SÄKERHET OCH HÄLSA

Bullerskyddsåtgärder

Byggrätten placeras i förhållande till Trollenäsvägen på ett sådant sätt att inga bullerskyddande åtgärder behöver vidtas.

Markföroreningar

Marken påvisar inga föroreningar och detaljplanen reglerar därför inga åtgärder kopplade till markföroreningar.

SOCIALA ASPEKTER

Gårdsåkra har under en tid uppfattats som en något bortglömd del av Eslöv.

Mycket satsningar gjordes vid byggnationen men lite har hänt sedan dess.

Detaljplanen ämnar stärka den sociala hållbarheten genom att öka de gemensamma sociala ytorna och försköna närmiljön för de boende med utökad vegetation och planteringar.

Trygghet, jämställdhet och mångfald

Planområdet består idag till större delen av en parkering. Möjligheten att skapa en tryggare plats ökar med ny bostadsbebyggelse, då platsen kommer vara befolkad av människor i stället för att vara uppställningsplats för bilar.

I närheten av planområdet finns många gröna ytor och säkra gång- och cykelvägar som underlättar kopplingen mellan olika målpunkter inom närområdet och mellan stadsdelarna.

Barnkonventionen

Planområdet ligger längs ett stråk för barn som ska ta sig till och från skolan. Gång- och cykelstråk samt busshållplats är inom planområdets direkta närhet varför det är viktigt att detaljplanen slår vakt om säkra skolvägar.

Trafiksäkerheten är framför allt viktig att beakta i förhållande till biltrafiken kopplad till hämtning och lämning på förskola/skola. Backande fordon nära stråk där barn rör sig ska undvikas i största möjliga mån.

Inom planområdet skapas nya ytor som ger barn utökade möjligheter till närlek för både nya och befintliga boenden i Gårdsåkra.

Detaljplanen pekar även på ytor där det finns möjlighet för äldre barn att umgås.

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela planområdet.

GRÄNSBETECKNINGAR

	Planområdesgräns
	Användningsgräns
	Egenskapsgräns
	Administrativ gräns
	Administrativ och egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Kvartersmark, 4 kap. 5 § 1 st 3 p.

	B	Bostäder.
	C	Centrum.
	(P)	Parkering. Endast under gårdsbjälklag.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Bebyggandets omfattning

e_1 Största bruttoarea (BTA) ovan mark inom användningsområdet är 3 700 kvadratmeter varav högst 3 500 för bostadsändamål exklusive parkering för motorfordon och cyklar. 4 kap. 11 § 1 st 1 p.

Marken får inte förses med byggnad, 4 kap. 11 § 1 st 1 p.

Endast komplementbyggnad får placeras, 4 kap. 11 § 1 st 1 p.

Högsta nockhöjd i meter, 4 kap. 11 § 1 st 1 p.

Placering

p_1 Byggnad ska placeras högst 1 meter från östra användningsgränsen, 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

Utformning

f_1 Särskild vikt ska läggas vid utformning av bottenvåningar, takfot och den diagonalt skurna östra fasaden, 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

f_2 Bostadsentréer ska vara genomgående så att trapphus kan nås från norr och från gård, 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

f_3 Loftgång får endast uppföras mot gården i söder, 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

f_4 Minst en huvudentré ska finnas i norr, 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

f_5 Balkong får kraga ut över prickmark med ett minsta mått om 3,7 meter mellan mark och balkong, 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

f_6 Gemensam gård ska anordnas inom hela egenskapsområdet, 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

Utförande

b_1 Gård ska underbyggas med parkering om minst 40 platser, 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

b_2 I entréplan ska fritt mått till ovanliggande bjälklag vara minst 3,5 meter, 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

b_3 Tak till parkeringsgarage ska utföras som planterbart bjälklag, 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

Dagvatten ska avledas till allmän plats, 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

Markens anordnande och vegetation

n ₁	Parkering ska placeras helt eller delvis under mark, 4 kap. 10 §
n ₂	Minst 30% av den planterade ytan ska utformas så att planteringsdjupet blir minst 80 cm, 4 kap. 10 §
n ₃	Gård ska utformas med minst 50% planterad yta, 4 kap. 10 §
n ₄	Lekplats ska anordnas på gård, 4 kap. 10 §
n ₅	Marken som ansluter till allmän plats ska anpassas till den allmänna platsmarkens höjd och utformas i samråd med kommunen, 4 kap. 10 §
n ₆	Gångbana ska finnas, 4 kap. 10 §
n ₇	Gårdsytan får inte användas för parkering. Parkeringsgarage får finnas under gårdsbjälklag, 4 kap. 13 § 1 st 3 p.
n ₈	Marken får inte användas för parkering med undantag för angöring och korttidsparkering, 4 kap. 10 §
n ₉	Minst 5 träd ska finnas, 4 kap. 10 §

Skydd mot störningar

m ₁	Byggnader ska utföras med radonskyddad grundläggning, 4 kap. 12 § 1 st 2 p.
----------------	---

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER*Genomförandetid*

Genomförandetiden är 5 år, 4 kap. 21 §

Markreservat

u ₁	Markreservat för allmännyttiga underjordiska, 4 kap. 6 §
----------------	--

Gemensamhetsanläggning

g ₁	Markreservat för gemensamhetsanläggning, 4 kap. 18 § 1 st p.
----------------	--

Upplysningar

Träd ska placeras utan konflikt till befintliga eller kommande ledningar i gaturummet i samråd med ledningsägare.

Om ekvivalent ljudnivå vid bostadens fasad är högre än 60 dBA ska minst hälften av bostadsrummen vara vända mot ljuddämpad sida. För små bostäder med boarea max 35 m² gäller istället krav att minst hälften av bostadsrummen ska vara vända mot ljuddämpad sida om ekvivalenta ljudnivån vid bostadens fasad är högre än 60 dBA. Fasad mot ljuddämpad sida ska ha ekvivalent ljudnivå högst 55dBA samt maximal ljudnivå nattetid högst 70 dBA. Om bostaden har en eller flera uteplatser ska ljudnivån vid minst en uteplats vara högst 50 dBA ekvivalent ljudnivå och 70 dBA maximal ljudnivå.

FÖRUTSÄTTNINGAR

PLANDATA

Areal och Markägoförhållanden

Planområdet är totalt cirka 4800 kvadratmeter stort och ligger inom Gårdsåkra 2 som ägs av Eslövs bostads ab och Eslöv 53:1, som ägs av kommunen.

Plansituation och angränsande fastigheter

För planområdet finns en gällande detaljplan från 1978. För del av området gäller detaljplan från 1988 (se kommande rubrik gällande detaljplan).

Planområdet ligger inom fastigheterna Gårdsåkra 2 och ESLÖV 53:1 och gränsar till fastigheten ESLÖV 53:4 som är kommunens gatufastighet.

BEFINTLIG STADSBILD OCH MARKANVÄNDNING

Fastigheten Gårdsåkra 2 inrymmer idag 122 lägenheter, en förskola och en grundskola. De ligger alla i lameller mot en central gata som är inglasad gata och länkar samman byggnadskropparna. Byggnaderna är 2 och 2,5 våningar höga och sammanlagt är byggnaden nästan 400 meter lång.

Runt byggnaden har bostäderna privata uteplatser mot söder och i norr har förskolan och skolan sina gårdar. Längst ut i öst och väst finns gemensamma parkeringsplatser. Skolan har parkeringsplatser längs infartsgatan i nordost.

Runt fastigheten löper flera gång- och cykelstråk i grönområden med träd, buskar och stora gräsytor. Vägarna är förortsmässiga och rymmer stora ytor. Planområdet gränsar till ett småhusområde i norr, förskolegård i väster, vårdcentral i en låg byggnad öster om Trollenäsvägen.

Själva planområdet ligger på parkeringsplatsen i nordöstra delen av Gårdsåkra 2. Den är idag asfalterad och på en del av parkeringsplatsen finns två låga garagelängor.

Hela bebyggelsen på Gårdsåkra 2 har en säregen karaktär och är tydligt utformat som en helhet där alla funktioner samverkar, samsas och delar ytor.

Gårdsåkra är uppbyggt längs två byggnadskroppar med mellanliggande överglasat gårdsutrymme. Projektet är överraskande, över 400 meter, långt. Längden är nedbruten i ett antal sidförskjutningar av byggvolymerna så att det egentligen aldrig upplevs i sin fulla längd, utom möjligtvis från gräsytan på södra sidan området.

Arkitekturen kan upplevas relativt ordinär med en tonvikt lagd på ett rationellt byggande i modulsystem. Det är inte detta som gör området speciellt, även om området, och dess arkitekt, även i detta avseende kan betraktas som en föregångare. Det är i stället de integrerande aspekterna med mångfunktionella ytor och sam användning av ytor som utmärker området. Både ute och inne.

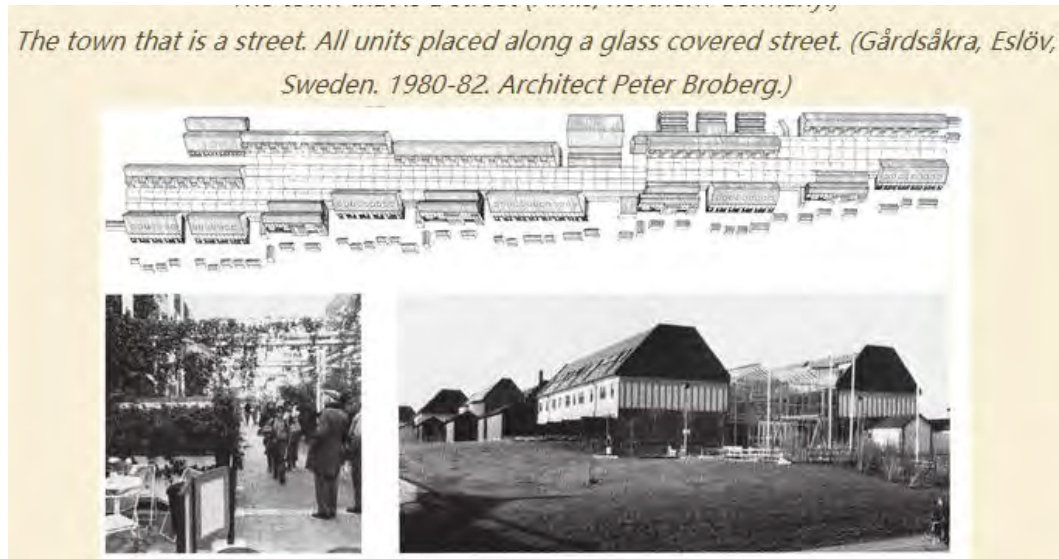
Figur 12. Inre loftgång i den befintliga byggnaden.

Figur 13. Platsbildning med bänk och tropisk växtlighet.

Området ligger som en kil in i, en i övrigt homogen villabebyggelse och utgör i förhållande till villabebyggelsen, ett tydligt avgränsat område. Bebyggelsen integrerar många olika användningar, delvis på samma ytor. Att på så relativt små ytor kunna hantera bostäder, skolor, förskolor, parkering, handel, och andra aktiviteter är en speciellt och mycket rationell kvalitet. Boende, elever, besökare, idrottande, föräldrar och parkerande använder många ytor gemensamt. Speciellt är också den långa överglasade gård som byggnaderna inåt riktat sig mot, också den gemensam. Omedelbart norr om byggvolymerna ligger skolgårdar, lekplatser och fotbollsplaner och trädgårdsanläggningar/parkytor samt trafikmatning. Omedelbart

söder om byggnaderna ligger en sammanhängande gräsmatta längs hela byggkroppen, kanske underutnyttjad. I området bor ca 250 personer och ett lågstadium och en förskola ryms på en yta som är mindre än 16 intilliggande villatomter. Planrätt för handel är inskriven i gällande plan men används till annat. Med ökat befolkningsunderlag skulle underlag för en butik eventuellt finnas.

Figur 11. Utdrag från boken *Life between buildings* av Jan Gehl.

Jan Gehl tar i sin bok *Life between buildings* upp byggnaden som ett intressant exempel på modern bebyggelse som påminner om en gammal köpmansgatan där blandade funktioner och människor möts.

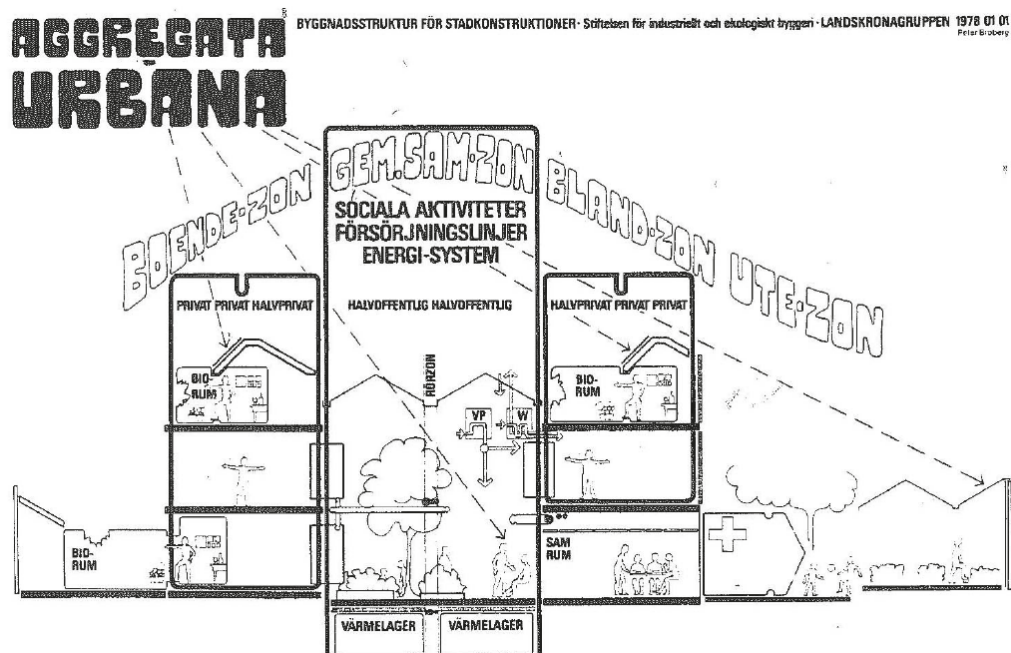
Historik

Gårdsåkras tillblivelse och fysiska form tillskrivs framför allt Peter Broberg, föregångare i många nytänkande projekt i Skåne, så även i Eslöv och Gårdsåkra. Byggnaderna på Gårdsåkra 2 byggdes i början av 80-talet och startade med tio huvudprinciper:

- Marksnål bebyggelse
- Blandning av bostadsformer
- Integrerad med verksamheter
- En integration av grönum
- Kvalitativa gemensamhetsytor
- Småskalig varierad bebyggelseform
- Låg energiförbrukning
- Stomsystem med generell användbarhet
- Frilagda försörjningssystem
- Flexibla och varierade apteringssystem

Byggnationen genomfördes med totalentreprenad och flera principiella ställningstaganden för projektet rationaliserades bort. De planerade butikslokalerna i den norra längan utgick och ersattes med bostäder, av projektekonomiska skäl. Vissa förändringar gjordes också av brandtekniska skäl, med mindre dagsljusintag som följd. De frilagda rörinstallationerna utfördes inte enligt de inledande estetiska intentionerna. (Tyréns, 220711).

Marken har genom EBO varit i kommunens ägo sedan det byggdes och lite har förändrats sedan invigningen i början av 80-talet.

Figur 34 Principskiss för projektet.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

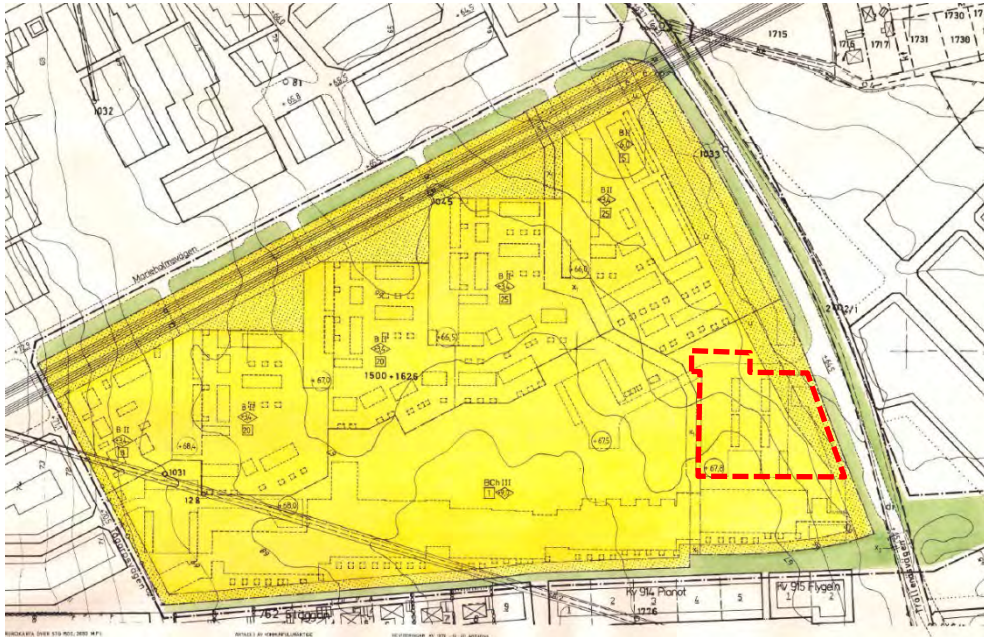
Översiktsplan Eslöv 2035

I Eslövs översiktsplan som antogs 28 maj 2018 är planområdet stadsbygd med blandad täthet och funktioner. Planområdet är en del av det område som pekas ut som förtätningsområde med 600 nya bostäder fram till 2035. Förtätning ska ske i lämpliga lägen och ny bebyggelse ska komplettera och stärka befintliga värden. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar särskilt till vattenhantering, buller, grönstruktur och kulturmiljö, samt riksintresse för kommunikationer och riksintresse för kulturmiljö.

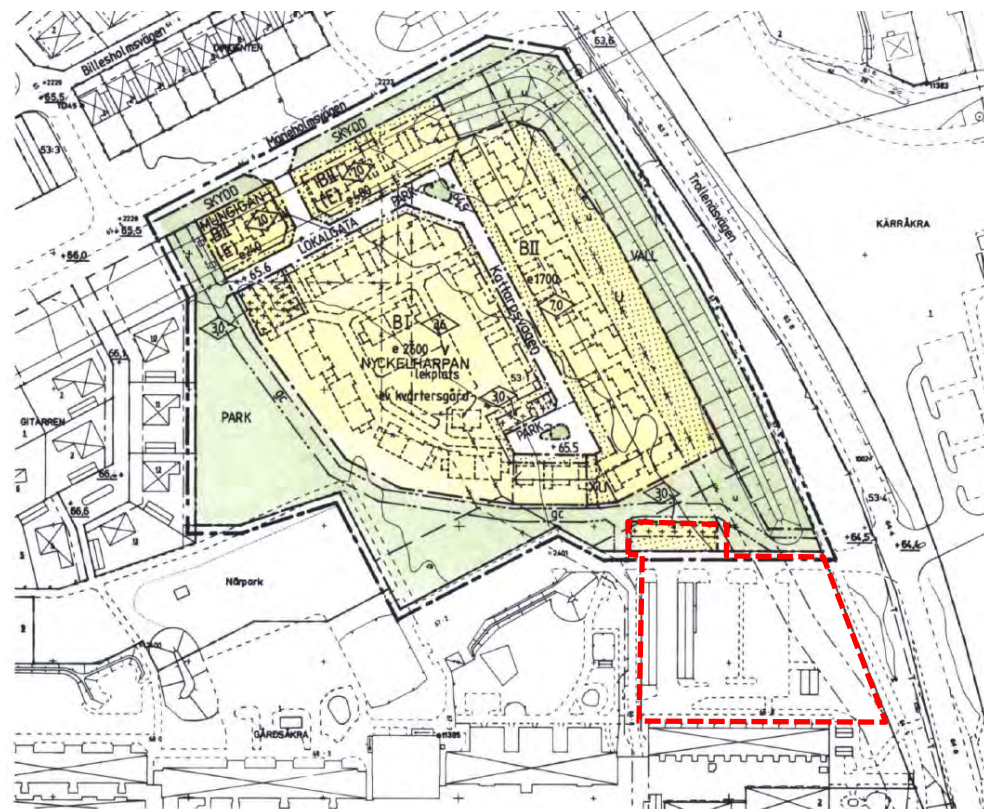
Gällande detaljplan

Gällande detaljplan är S 187 - *Förslag till ändring av stadsplan för del av Fridasroområdet, Eslövs kommun, Malmöhus län* som antogs 1978. Planområdet sträcker sig till Mariedalsvägen och inkluderar även småhusbebyggelsen norr om Gårdsåkra.

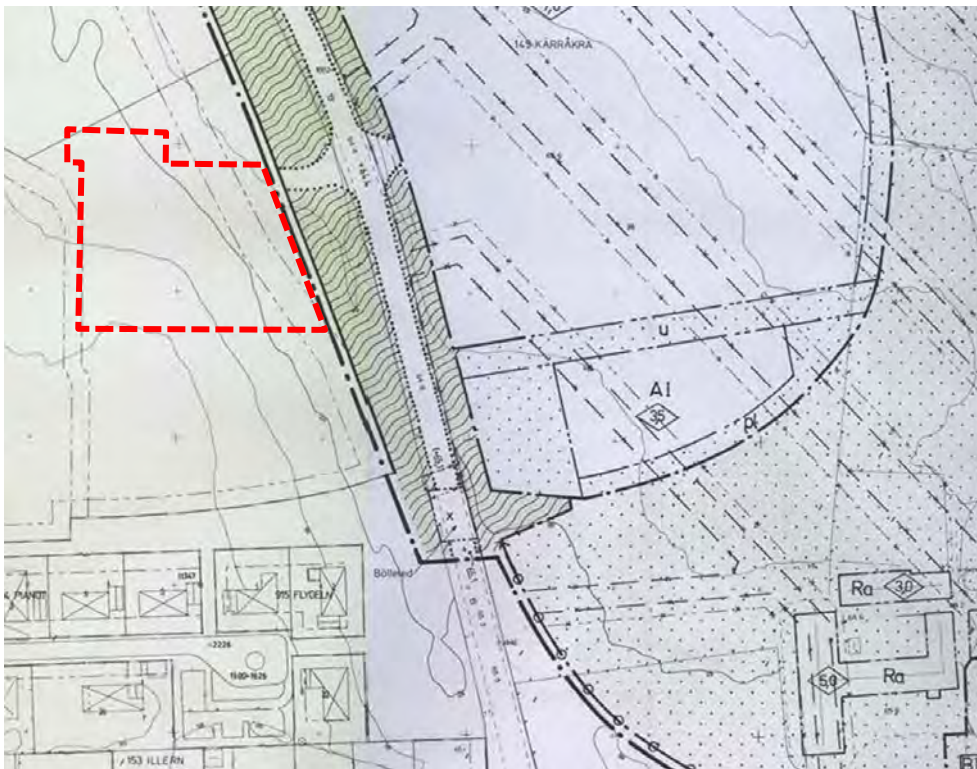
Planen togs fram av Stiftelsen för industriellt och ekologiskt byggeri Landskronagruppen, som även ritade byggnaderna. Den anger *B-bostäder* och *centrumbebyggelse* på planområdet. Byggrätten är 9 meter i byggnadshöjd. Längs Trollenäsvägen finns prickmark – får inte byggas och planområdet påverkas också av ett x-område, mark tillgänglig för allmän gångtrafik och ett u-område, ledningsområde.

Figur 45 S 187 - Förslag till ändring av stadsplan för del av Fridasroområdet, Eslövs kommun, Malmöhus län. Planområdet är markerat med röd streckad linje.

Figur 56 Detaljplan för bostadsområde norr om Gårdsåkra från 1988. Planområdet är markerat med röd streckad linje.

Figur 67 Detaljplan för Fridasro, stg 86 med flera i Eslöv från 1981 i direkt anslutning till planområdet som är markerat med röd streckad linje.

Angränsande detaljplan i öster är detaljplan för Fridasro, stg 86 med flera i Eslöv från 1981 som anger park eller plantering närmast planområdet.

Planuppdrag

Kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU) beslutade 2019-12-17 att ge positivt planbesked och planuppdrag för detaljplan för del av Gårdsåkra 2. Med tillägget att underjordiskt garage på fastigheten ska prövas i planarbetet, samt att antalet nuvarande och nya parkeringsplatser då tas i beaktande.

Riksintressen

Planområdet omfattas inte av några riksintressen.

MILJÖBALKEN

Biotopskydd

Inom planområdet finns en trädrad längs med Trollenäsvägen som omfattas av biotopskydd.

KULTURMILJÖ

Kulturhistoriska byggnader och miljöer

Området Gårdsåkra är i kommunens kulturmiljöprogram utpekade som särskilt värdefullt bebyggelseområde i stadsdelen Fridasro.

I Eslövs kommuns kulturmiljökartan beskrivs bebyggelsen inom Gårdsåkra 2 följande (Utdrag gjort 2023-05-31):

”Gårdsåkra består av ett antal sammanbyggda byggnadskroppar i form av bostadshus, skola med mera med en gemensam inglasad innergård med växtlighet. Gårdsåkra uppfördes mellan 1981–1983 och ritades av arkitekt Peter Broberg efter förstudier av byggforskningsrådet.

Bebyggelsen har en mycket säregen karaktär, och sticker ut på platsen, omgiven av den mer småskaliga villa- och radhusbebyggelsen. Byggnadskomplexet utgör ett mycket välbevarat exempel på den experimentella arkitektur och de tankar inom arkitektur och samhällsbyggande som utvecklades under 1970- och 80-talet med fokus på energibesparing, blandade funktioner och sociala frågor. Området är närmast unikt i landet, och har så väl stora arkitektoniska som samhällshistoriska värden. Den välbevarade helhetsmiljön med sammankopplade byggnadskroppar, den inglasade gemensamma innergården med mötesplatser och grönska tillsammans med de blandade funktionerna utgör en mycket ovanlig och intressant miljö präglad av det sena 1970-talets och tidiga 80-talets idéer och de mer postmoderna arkitekturströmningar som växer fram.”

Särskilt värdefulla bebyggelseområden innebär att anläggningar, tomter, allmänna platser och bebyggelseområden inte ska förvanskas enligt 8 kap 13 § 1, 2, 3 och 4 PBL.

EBO har låtit ta fram en antikvarisk bedömning av Gårdsåkra med anledning av planerade renoveringar (*Gårdsåkra Antikvarisk förstudie*, (Tyréns, 2022-07-11).

Gårdsåkra bedöms uppfylla kriterierna för en sådan särskilt värdefull bebyggelsemiljö som avses i PBL 8 kap §13 och BBR 1:2213 genom att den särskilt väl tydliggör samhällsutvecklingen under 1980-talet. Projektet har varit uppmärksammat i sin samtid och tjänat som förebild.

Gårdsåkra präglas av en stark arkitektonisk idé och det kan sägas särskilt väl belysa 1970- och 80-talens experimentella byggande med fokus på energibesparing, blandade funktionsmönster och sociala frågor. Det finns få motsvarigheter i landet.

Identifierade värdebärande karaktärsdrag:

- Långsträckt planform
- Siluett och takformer
- Prefabricerade byggnadsdelar
- Bostads/institutionshus i samspel med uthus/ komplementbyggnader
- Material och färgsättning (ändringar har skett)
- Den inglasade gatan som gemensamt rum
- Gemensamma funktioner såsom tvättstugor, uppehållsytor, scen
- Välexponerade tekniska lösningar; synliga installationer
- Välbevarade byggnadselement såsom invändiga fasader, trappor, avgränsningar et cetera
- Väl anpassade tillägg; scen i västra delen.

Arkeologi/Fornlämningar

Området innehåller inga kända fornlämningar.

SERVICE

Det finns en livsmedelsbutik ca 300 meter från planområdet. Och öster om Trolleäsvägen finns vårdcentral och ett rekreationsområde med fotbollsplaner, badhus och 4H-gård. Det finns flera F-6 skolor och förskolor i närområdet, de närmaste är Fridasroskolan och Fridebo förskola som ligger i Gårdsåkrabyggnaden.

TRAFIK

Gång- och cykelvägar

Planområdet är väl kopplat till det befintliga gång- och cykelnätet. Det finns ett flertal gång- och cykelväg som går i närheten av fastigheten Gårdsåkra 2, både i norra, södra och västra kanten. Via en tunnel under Trolleäsvägen leder de vidare mot Eslövs centrum.

Kollektivtrafik

Det finns två busshållplatser nära planområdet. En på Trolleäsvägen, precis intill planområdet. Där går linje 1 från Soltorget till Flygstaden. På Tågarpsvägen, knappt 400 meter västerut, finns en busshållplats där linje 3 går från Fridasro till Stinstorget.

Biltrafik

Trolleäsvägen är en viktig biltrafikled in mot Eslövs centrum, där den övergår till Östergatan. Trolleäsvägen trafikeras av ca 10 000 fordon/dag enligt mätning utförd 2017.

Parkering

Inom planområdet finns idag en parkeringsyta för cirka 78 parkeringsplatser, där hälften är parkering i låga garagelängor. För fastigheten som helhet finns även parkeringsytor i väster, och vid vändplatsen till skolan.

NATUR

Natur, park och rekreation

Parkstråk norr om fastigheten Gårdsåkra 2. Del av grönområdet används idag som en del av skolgården.

Öster om planområdet och Trolleäsvägen ligger Karlsro rekreationsområde med fotbollsplaner, 4H-gård och badhus.

Biotopskyddad mark

Området berörs av biotopskydd avseende trädrad längs med Trolleäsvägen.

Topografi

Planområdet sluttar mot sydväst med en höjdskillnad på 3 meter. Högsta punkten är 64,0 meter över nollplanet i nordvästra delen av planområdet mot Trolleäsvägen. Lägsta punkten är 67,0 meter över nollplanet i planområdets sydvästra hörn mot den nordöstra entrén till byggnaden.

Geotekniska förhållanden

PQ Geoteknik och miljö AB har genomfört en geoteknisk utredning (2022-03-31). Utförda borrhningar visar på ytlig mulljord eller fyllning ner till ca 1,0 m, därefter naturligt lagrad fast sandjord eller sandmorän. Lokalt påträffas även fast lera eller

lermorän i borrhål 2. I ler- och framför allt sandmoränen förekommer sten och block.

Berg kan enligt SGU:s geologiska kartblad förväntas finnas på mellan 30–50 m djup och utgörs av siltsten, lersten, slamsten eller skiffer. Djup till bergöverkant och bergart är dock ej verifierat.

Undersökta naturliga jordlager har vanligtvis medelhög till hög relativ fasthet, enligt ”Plattgrundläggning”. I flertalet borrhull har relativt grunda stopp erhållits i stenig eller blockrik sandmorän.

Markföroreningar

PQ Geoteknik och miljö AB har genomfört en markteknisk utredning (2022-03-31).

Undersökningsresultaten avseende markföroreningar visar entydigt låga halter, klart <KM. Inga särskilda föroreningar har heller kunnat förväntas då endast jordbruk varit föremål för verksamhet inom området innan parkeringsyta med tillhörande flerbilsgarage uppfördes.

Markradon

Den uppmätta markradonhalten är 3,2 och 16,8 kBq/m³. Marken inom aktuell fastighet klassas enligt aktuella riktvärden som normalradonmark, 10 - 50 kBq/m³.

Luftföroreningar

Luften i Eslöv bedöms generellt vara god. Eslöv ligger dock över genomsnittet i länet vad gäller kväveoxider och partiklar. Kväveoxiderna kommer främst från väg- och tågtrafik samt från jordbruket och partiklarna kommer främst från jordbruket.

TEKNISK FÖRSÖRJNING

VA och dagvatten

VA Syd är huvudman för VA och planområdet kan anslutas till dagvattennätet. VA Syd har idag tre huvudledningar för dag-, spill- och dricksvatten som går i u-området i planområdets nordöstra hörn.

Planområdet är i dagsläget anslutet till det befintliga dagvattennätet som går genom området. Detta leder dagvattnet till vattendraget Långgropen, som sedan mynnar ut i Saxån. Även ytlig avrinning på markytan leder dagvattnet dit. I samband med planerad bebyggelse förutsätts att dagvatten fortsatt avleds till ledningsnätet och därmed till samma recipient som i dagsläget.

Det befintliga dagvattennätet i området är enligt VA SYD dimensionerat för att ta emot ett 10-årsregn från området idag. Därför har maximalt utsläppsflöde satts till 60 l/s, vilket är flödet vid ett 10-årsregn från området idag.

Skyfall

Tyréns skyfallskartering (Tyréns, 2021-12-23) visar att vattenmassor vid skyfall blir stående i planområdets sydöstra del och rinner norrut längs med gång- och cykelbanan.

Vid en nederbörd på 30 mm (vilket motsvarar ett 100-årsregn med varaktigheten

10 minuter utan klimatfaktor) ansamlas vattnet enligt figur 18 nedan. Dagvatten rinner in söderifrån och ansamlas i sydöstra hörnet av området, men rinner sedan igenom området norrut.

Figur 78 Ansamling av vatten vid ett 100-årsregn med 10 minuters varaktighet i dagsläget. I sydöstra hörnet ansamlas dagvatten, som sedan rinner norrut ut ur området (Scalco Live, 2021).

Höjdsättningen av planområdet är viktig för att minimera risken att instängt vatten samlas i området. I dagsläget rinner det in dagvatten i sydöstra hörnet av planområdet, se figur 18. Höjdsättningen av marken inom planområdet måste utföras så att detta vatten kan rinna genom planområdet även i framtiden, annars kan problem uppstå på andra ställen vid skyfall, och således förvärra situationen där (Tyréns, 2021-12-23).

Fjärrvärme och el

Gårdsåkra uppfördes i samband med ett forskningsprojekt som bland annat syftade till att skapa energieffektiv bostadsbebyggelse. Energibesparingen beräknades bli 80%-ig jämfört med en motsvarande traditionell bebyggelse. Detta skulle uppnås bland annat genom funktionsintegration, förtätning, superisolering, glasgata som solfångare, luftvärmväxlare och värmepump på frånluft och avloppsvatten. Därutöver studerades värmelagring, taksolfångare och vindmölla men dessa ansågs vid tillfället olönsamma. Glastaket skulle bidra till uppvärmning genom solinstrålning och solfångare skulle placeras på taket.

Kraftringen ansvarar för fjärrvärmeledningar och el i närområdet. De har ledningar som går i utkanten av parkeringsplatsen och genom skolgården.

Fiber och tele

Skanova har en fiberkabel som ligger i u-området i planrådets nordöstra hörn.

KONSEKVENSER

MILJÖKONSEKVENSER

Strategisk miljöundersökning enligt miljöbalken

Tillväxtavdelningen bedömer med vägledning av förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar att planförslaget inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan i den mening som avses i 6 kap 11–18 §§ miljöbalken och i 4 kap 34 § PBL. Behovet av miljöhänsyn vid genomförandet av detaljplanen belyses därför inte i en miljöbedömning enligt 6 kap miljöbalken.

Påverkan på riksintresse

Detaljplanen omfattas inte av något riksintresse.

MILJÖKVALITETSNORMER (MKN)

Luftkvalitet

Vid detaljplanering ska gällande miljökvalitetsnormer för utomhusluft iakttas. Detaljplanen bedöms inte påverka möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormer för utomhusluft. I och omkring planområdet finns inga områden där miljökvalitetsnormer för utomhusluft överskrids och planen bedöms inte ge någon betydande ökning av trafik.

Vattenkvalitet

Utdrag ut dagvatten och skyfallsutredning: ”Saxån bedöms i dagsläget ha måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status, detta på grund av bland annat övergödning och utsläpp av miljöfarliga ämnen. Men eftersom planområdet idag består mestadels av parkeringsyta, och i framtiden planeras bestå till en större del av grönyta, så bedöms inte planerad bebyggelse påverka MKN i recipienten negativt.

Planområdet ligger inom grundvattenmagasinet Eslöv-Flyinge (id: SE618518-134721), som är en sedimentär bergförekomst. Det ligger även inom skyddat område för dricksvattenförekomster i grundvatten enligt direktiv 2000/60/EG artikel 7) (VISS, Eslöv-Flyinge, 2021).”

DAGVATTEN

För att fördröja ett inkommande 20-årsregn behövs cirka 10 m³ magasinvolym. Denna volym föreslås fördröjas i nedsänkta översvämningssytor och/eller makadamdike, för att sedan anslutas till befintlig dagvattenledning via en strypt ledning.

Grundvattenytans nivå och markens infiltrationsförmåga i området bör mätas för att undersöka möjligheterna till infiltration i dagvattenåtgärderna. Detta kan påverka fördröjningsvolymen och därmed utformningen av anläggningarna. Dessutom bör undersökning av eventuella markföroreningar göras för att kunna bedöma risker för spridning av föroreningar till grundvatten om infiltration i reningsanläggningarna är aktuellt.

ÖVERSVÄMNING OCH SKYFALL

Skyfallsvattnet föreslås ledas till diket som går väster om Trollenäsvägen, på samma sätt som idag.

NATURMILJÖ OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Marken som tas i anspråk för bostäder är till största del hårdgjord. Stora delar av planområdet har idag låga biologiska värden. Grönområdena i anslutning till planområdet kommer till största del bevaras. Kommunen menar därför att naturvärden ej kommer till skada på ett påtagligt sätt. Uppvuxen vegetation och stråk som binder ihop gröna miljöer bevaras i så hög grad som möjligt. Gårdsmiljön med planterbar yta kommer att utgöra nya livsmiljöer för djur och växter.

BIOTOPSKYDD SOMRÅDE

I anslutning till detaljplanen finns del av trädrad längs med Trollnäs vägen som är biotopskyddad. Trädraden ligger strax utanför planområdet och inte påverkas.

MARK OCH GRUNDLÄGGNING

Översiktlig geoteknisk och miljöundersökning har genomförts med syftet att översiktligt kontrollera områdets lämplighet för planerade byggnationer, med avseende på geoteknik och markmiljö. Resultaten av undersökningen visar generellt på goda förutsättningar för nya byggnationer inom undersökt område. Grundläggning kan lämpligen utföras med konventionell ytlig plattgrundläggning samt vid eventuell källarkonstruktion bör endast tillfällig grundvattensänkning erfordras. Anläggning av hårdgjorda ytor inom undersökningsområdet bedöms kunna göras direkt på befintlig jord efter avbaning av matjord.

MARKRADON

Vid normalriskmark ska byggnader utföras med radonskyddad grundläggning vilket säkerställs med skyddsbestämmelse (m_1).

MARKFÖRORENINGAR

Planområdet har inga kända markföroreningar.

HUSHÅLLNING MED NATURRESURSER

Att förtäta med bostäder på redan i anspråkstagen mark i Eslövs tätort är god markhushållning. På så vis kan natur- och jordbruksmark i andra delar av kommunen sparas. Utbyggnaden innebär att en del mark som idag är natur/parkområde i stället blir parkeringsplatser.

STADSBILD/LANDSKAPSBILD

Planförslaget innebär att stads- och landskapsbilden kommer att förändras. En asfalterad parkeringsplats med låga garagelängor ersätts av bostadsbebyggelse med gemensam gård med underliggande parkeringsgarage.

Hänsyn har tagits till den befintliga struktur och säregna byggnad som finns på fastigheten idag genom bebyggelsens placering, utformning och bestämmelse om gemensamma funktioner.

ARKEOLOGI

Inga kända fornlämningar finns inom området. I det fall fornlämningar påträffas i samband med markarbeten ska dessa, i enlighet med 2 kap 10§ kulturmiljölagen, omedelbart avbrytas och Länsstyrelsen underrättas.

SOLFÖRHÅLLANDEN

De nya husen byggs norr om de befintliga bostäderna och kommer därför ge minimal skuggpåverkan. De befintliga bostäderna har bara direkt dagsljus från norr, eftersom de södra fönstren vetter mot den inglasade gatan. Det är därför av största vikt att bostäderna söder om tillkommande bebyggelse inte påverkas negativt med avseende på dagsljus.

TRAFIK

Den nya bostadsbebyggelsen kommer att öka antalet fordonsrörelser kring infarten till Gårdsåkra. Med anledning av närheten till skola och förskola är det därför viktigt att trafikmiljön tas i beaktande vid planeringen av den nya exploateringen. Det är troligt att många av förskolebarnens föräldrar hämtar och lämnar sina barn med bil vid ungefär samma tidpunkter som boende lämnar Gårdsåkra för arbete, via infarten i öster.

BEFINTLIG TEKNISK FÖRSÖRJNING

Befintliga ledningar inom planområdet kommer att kunna ligga kvar.

HÄLSA OCH SÄKERHET

Buller

Tyréns AB har på uppdrag av Eslövs Bostads AB utfört en trafikbullerutredning till detaljplan i Gårdsåkra, Eslöv (2021-10-19). Fastigheten påverkas framför allt av vägtrafikbuller från Trollenäsvägen.

Utredningen visar att planområdet uppfyller grundriktvärdet Leq 60 dBA i trafikbullerförordningen 16 meter från väggkant och vidare västerut. Detta gäller oavsett antal våningar på planerade byggnader. Planlösningen kan utifrån detta planeras valfritt ur bullersynpunkt.

Om byggrättsgräns förläggs inom 16 meter från Trollenäsvägen så kommer särskilda planbestämmelser om att planera bostäderna genomgående med minst hälften av rummen mot sida som uppfyller Leq 55 dBA och Lmax 70 dBA att behöva tillämpas.

Det är möjligt att uppfylla riktvärdena Leq 50 dBA och Lmax 70 dBA på en gemensam uteplats på delar av planområdet utan att vidta några skyddsåtgärder. Om minst en gemensam uteplats uppfyller gällande riktvärden kan individuella uteplatser/balkonger planeras utan hänsyn till gällande riktvärden.

Farligt gods

Planområdet ligger utanför uppmärksamhetsavstånd för färdväg för farligt gods.

SOCIALA KONSEKVENSER

God bebyggd miljö

Planförslaget innebär att en homogen baksida förtätas med nya bostäder. Marken används mer effektivt och samtidigt bildas en mer välkomnande, tydlig och trafiksäker entré till hela området. Ett tillskott av nya bostäder ger också möjlighet att komplettera de befintliga bostäderna i typ och storlek för att ge bättre förutsättningar för en blandning i stadsdelen.

Tillgång till rekreativ miljö

I närheten av planområdet finns god tillgång till grönområden och rekreation.

Befolkning och service

En utbyggnad av planen innebär ett tillskott av ca 35 bostäder. Det ger ökat befolkningsunderlag för de funktioner som redan finns i närområdet, som livsmedelsbutik och vårdcentral.

Barnkonventionen

FN:s barnkonvention gäller som utgångspunkt för beslut som rör barn och unga, däribland beslut om samhällsplanering och stadsutveckling.

Planförslaget har analyserats med hjälp av kommunens barnchecklista. Detaljplanen innehåller en infartsgata till Fridaroskolan och Fridebo förskola och planen avser förbättra skolbarns säkerhet i trafiken.

En ny gemensam gård ger mer tillgänglig utomhusyta för de boende, både nya och befintliga barn.

Tillgänglighet

Vid framtagning av planförslaget har kravet på god tillgänglighet och användbarhet för funktionshindrade beaktats. Hur kraven på tillgänglighet i 8 kap 4§ (byggnader) och 8 kap 9 § PBL (tomter) i detalj kommer att tillgodoses prövas i samband med byggnads- och markprojekteringen vid kommande bygglovsprövning. Planförslaget innebär att tillgänglighetskraven enligt ovan kan uppfyllas.

Säkerhet och trygghet

Vid ett genomförande av detaljplanen förbättras trafiksäkerheten framför allt för barn och unga. Planförslaget möjliggör även för fler boende i området och därmed en större dygnet-runt befolkning vilket bidrar till en ökad upplevd trygghet i

GENOMFÖRANDE

ORGANISATORISKA FRÅGOR

Planen handläggs med standardförfarande. När detaljplanen för del av Gårdsåkra 2 vinner laga kraft upphävs i dag gällande plan för planområdet.

Genomförandetid

Planen har en genomförandetid på 5 år från det datum detaljplanen får laga kraft.

Före genomförandetidens utgång får mot berörda fastighetsägares bestridande detaljplanen ändras eller upphävas endast om det är nödvändigt på grund av nya förhållanden av stor allmän vikt, vilka inte kunnat förutses vid planläggningen. Efter genomförandetidens utgång får planen ändras eller upphävas utan att rättigheter som uppkommit genom planen beaktas. (4 kap 40 § PBL).

Huvudmannaskap

Detaljplanen innehåller ingen allmän plats.

Tillståndsprovning och dispenser

Detaljplanen erfordrar inga tillståndsprovningar eller dispenser.

Planekonomi

Planavtal har upprättats mellan kommunen och exploatören. I avtalet regleras ansvars- och kostnadsfördelning gällande detaljplanearbetet. Byggherrarna bekostar undersökningar och utredningar som erfordras för detaljplanens framtagande och genomförande. Berörda fastighetsägare ombesörjer och bekostar eventuella ledningsomläggningar. Anslutning till kommunens allmänna vatten- och avloppsledningar skall ske enligt antagen taxa.

Planavgift ska inte tas ut i samband med bygglov.

Sökande är beställare och ekonomiskt ansvarig för samtliga framtagna utredningar.

Exploateringsavtal

Exploateringsavtal ska upprättas mellan Eslövs kommun och EBO, vilket är en förutsättning för att detaljplanen ska kunna antas. Kostnader och ansvar för utförande av allmänna anläggningar, erforderlig fastighetsbildning etcetera som behövs för planens genomförande regleras i exploateringsavtalet.

FASTIGHETSRETTSLIGA FRÅGOR OCH KONSEKVENSER

Avstyckning

Kvartersmark inom detaljplanen kan avstyckas för att bilda fler fastigheter inom planområdet. Vid avstyckning av kvartersmark kan det bli aktuellt att bilda servitut eller inrätta gemensamhetsanläggning för att säkra den nya fastighetens rätt till utfart med mera. Detaljplanen är generell och fastighetsrättsliga konsekvenser vid avstyckning är ej studerat. Avstyckning prövas i lantmäteriförrättning enligt fastighetsbildningslagen (1970:988).

Fastighetsreglering

Fastighetsreglering och marköverföring kommer ske där mark som tidigare har varit kommunal fastighet överförs till enskild fastighet vid ytan för parkering på allmän plats till kvarteretsmark. Överlåtelse av marken kräver fastighetsbildning.

Gemensamhetsanläggningar

Där gemensamma behov uppstår inom kvarteret kan gemensamhetsanläggning inrättas. Detta prövas i lantmäteriförrättning enlighet inläggningslagen. (1973:1149). Planområdet utgör idag i huvudsak en del av Gårdsåkra 2. Vid en eventuell avstyckning av planområdet eller delar därav avses gemensamhetsanläggningar kunna inrättas, för att säkra gemensamt ansvar och rådighet med hela nuvarande Gårdsåkra 2. Anläggningarna avser tillfart och förgård, gemensam (träd)gård ovan bjälklag samt parkering ovan mark och under bjälklag. Dessa ytor är i plankartan markerade med (g1).

Ledningsåtgärder

Eventuella ledningsåtgärder initieras och bekostas av fastighetsägaren.

Ansökan om fastighetsbildning

Det ankommer på berörda fastighetsägare att hos Lantmäterimyndigheten i Lund ansöka om erforderlig fastighetsbildning, inrättande av gemensamhetsanläggning eller upplåtelse av ledningsrätt.

MEDVERKANDE TJÄNSTEPERSONER**Kommunledningskontoret,
Tillväxtavdelningen**

Katarina Borgstrand Avdelningschef Tillväxtavdelningen	Mikael Vallberg Plan- och exploateringschef Tillväxtavdelningen	Hilda Hallén Planarkitekt Radar arkitektur
	Torsten Helander Planarkitekt Tillväxtavdelningen	Emelie Edström Planarkitekt Radar arkitektur

GÅRDSÅKRA

ANTI-KVARISK FÖRSTUDIE

2022-07-11

UPPDRAG

Uppdragsnamn: Gårdsåkra Antikvarisk förundersökning 325097

Titel på rapport: Gårdsåkra Antikvarisk förstudie

Datum: 2022-07-11

MEDVERKANDE

Beställare: LINK Arkitektur AB

Kontaktperson: Marius Lorentzon

Konsult: Tyréns Sverige AB

Uppdragsansvarig: Emma Hedar

Medverkande: Jonas Sundvall

Kvalitetsgranskning: Emelie Thomasson

Tyréns Sverige AB

Tel: 010 452 20 00

www.tyrens.se

Säte Stockholm

Org.Nr: 556194-7986

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING	4
1.1	Bakgrund och syfte	4
1.2	Omfattning	4
2	FÖRUTSÄTTNINGAR	4
2.1	Fastighetsdata	4
2.2	Kommunala intressen	5
2.3	Regionala intressen.....	5
2.4	Statliga intressen	5
3	ANTIKVARISK BEDÖMNING	6
3.1	Kulturhistorisk värdebeskrivning.....	6
3.2	Värdebärande karaktärsdrag	7
4	BAKGRUND	8
4.1	Tillkomst	8
4.2	Arkitektonisk kontext	12
4.3	Peter Broberg.....	16
5	BESKRIVNINGAR	18
5.1	Nya Esle	18
5.2	Gårdsåkra	18
6	KÄLLOR	26
6.1	Litteratur	26
6.2	Arkiv.....	26

1 INLEDNING

1.1 BAKGRUND OCH SYFTE

Följande rapport är utförd i april-juni 2022 av Tyréns Sverige AB på uppdrag av Eslövsbostäder (EBO), som underkonsult till LINK Arkitektur AB. EBO arbetar med en ny områdesplan, med 30-års perspektiv. I planen ingår översyn av samspel skola-bostäder, underhållsåtgärder, energifrågor, trygghet, trivsel med mera.

Syftet med den antikvariska förundersökningen är att utreda de kulturhistoriska värdena och utifrån dessa beskriva förutsättningar för förändringar av området.

1.2 OMFATTNING

Förundersökningen omfattar byggnadernas exteriör och den sammanlänkande glasgångens interiör. Bostäder och skolor har inte undersökts interiört. Utemiljöer ingår på ett översiktligt plan.

Gårdsåkra ligger i Nordvästra Eslöv. Karta: Eslövs kommun.

2 FÖRUTSÄTTNINGAR

2.1 FASTIGHETSDATA

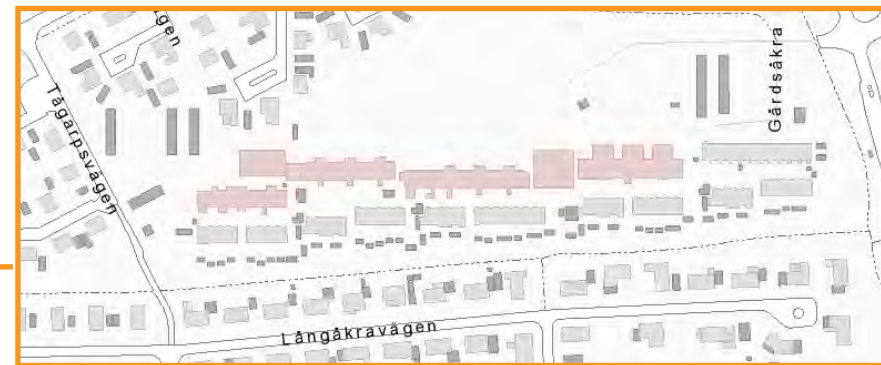
Fastigheten ägs och förvaltas av EBO. Gårdsåkra, uppfört 1981-1983, utgörs av två parallella byggnader sammanbyggda med en mellanliggande, gemensam glasgång. I den södra längan finns enbart bostäder och i den norra längan finns skola och förskola, med inslag av bostäder.

Adress: Gårdsåkra 1-19, Eslöv

Fastighetsbeteckning: Gårdsåkra 2

Användning: Bostäder, förskola, grundskola 1-6

Byggår: 1981-1983

Den norra längan innehåller förskola och skola, med inslag av bostäder. Den södra längan innehåller bostäder. Karta: Eslövs kommun.

2.2 KOMMUNALA INTRESSEN

Gällande detaljplan S 187 från 1978 tillåter bostäder och centrumverksamhet. Planen togs fram av Stiftelsen för industriellt och ekologiskt byggeri Landskronagruppen, som även ritade byggnaderna.

Gårdsåkra omfattas inte av Eslövs bevaringsprogram från 1984. Området har inte inventerats inom ramen för de kulturmiljöinventeringar som påbörjades 2018.

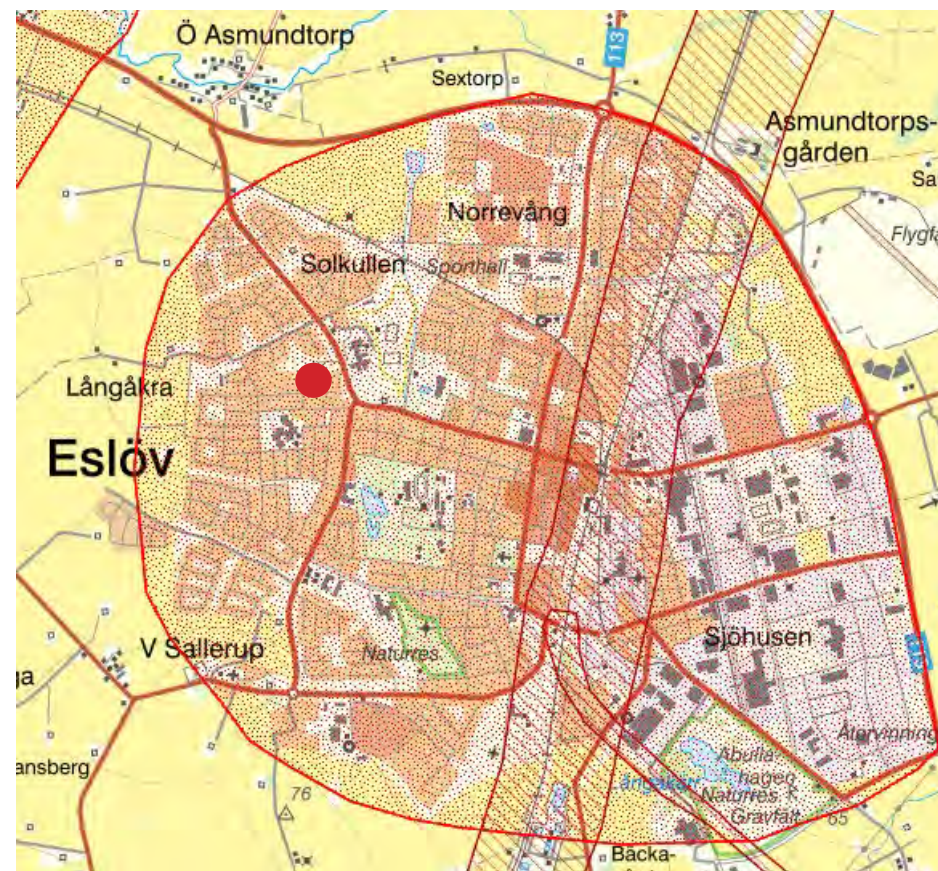
2.3 REGIONALA INTRESSEN

Gårdsåkra ligger inom det område som av Länsstyrelsen i Skåne markerats som särskilt värdefull kulturmiljö i Eslöv, vilket omfattar hela tätorten.

I beskrivningen av den värdefulla kulturmiljön omnämns Gårdsåkra inte specifikt utan får sägas vara en del av och samtidigt en motpol till beskrivningen som rör tiden efter 1950, då stationssamhället kompletterades med en spaciös utbyggnad av småhus, där privatbilismen var en förutsättning.

2.4 STATLIGA INTRESSEN

Gårdsåkra ligger inte inom område av riksintresse för kulturmiljövården.

Gårdsåkra, markerad med röd cirkel, ligger inom område som av länsstyrelsen pekats ut som särskilt värdefull kulturmiljö. Karta: Länsstyrelsen i Skåne.

3 ANTIKVARISK BEDÖMNING

3.1 KULTURHISTORISK VÄRDEBESKRIVNING

SÄRSKILT VÄRDEFULL BEBYGGELSE

Gårdsåkra bedöms uppfylla kriterierna för en sådan särskilt värdefull bebyggelsemiljö som avses i PBL 8 kap §13 och BBR 1:2213 genom att den särskilt väl tydliggör samhällsutvecklingen under 1980-talet. Projektet har varit uppmärksammat i sin samtid och tjänat som förebild.

Gårdsåkra präglas av en stark arkitektonisk idé och det kan sägas särskilt väl belysa 1970- och 80-talens experimentella byggande med fokus på energibesparing, blandade funktionsmönster och sociala frågor. Det finns få motsvarigheter i landet.

MÖJLIGHET TILL KUNSKAP OCH FÖRSTÅELSE

Gårdsåkra är ett unikt projekt i Eslöv och saknar en tydlig kontext i det område det uppfördes i. Det väcker uppmärksamhet där det ligger mitt i ett i övrigt typiskt småhusområde från 1900-talets andra hälft, i en typisk svensk småstad. Liknande projekt uppfördes främst i storstäderna där nyheter ofta får tidigt fäste samt i norra Sverige, där klimatet är ytterligare utmanande med kyla och mörker. Peter Broberg var en starkt drivande person som lyckades genomföra såväl Eslövsprojektet Gårdsåkra som det liknande projektet i kvarteret Tärnan i Landskrona, båda som experimentbyggnationer. Broberg är med sitt stora akademiska engagemang inte särskilt väl representerad avseende arkitektonisk gestaltning och Gårdsåkra blir därmed ytterligare intressant.

KULTURHISTORISK HELHET

Gårdsåkra har såväl arkitektoniskt som byggnadsteknikhistoriskt värde. Det som gör Gårdsåkra unikt och intressant ur arkitektonisk aspekt; den gemensamma glasgatan samt byggnadernas volymer och siluett är välbevarat. Fasaderna har ändrat utseende men inte i den mån att en förvanskning kan sägas ha uppstått. De ändringar som gjorts är i huvudsak varsamma. De tekniska lösningarna var vid tiden för uppförandet experimentella och intressanta, men har med tiden till viss del blivit föråldrade och det är naturligt att det efter 50 år finns behov av att uppdatera dessa. Av stor vikt är att installationer fortsatt är synliga och gestaltas som en del av det arkitektoniska uttrycket.

KULTURHISTORISK RELEVANS

Gårdsåkra har samhällshistoriskt värde som en tydlig representant för 1980-talets experimentella byggande inom resurshushållning och energi-effektivisering, som också sammanföll med årtiondets fascination för det glasade rummet och dess potential för ökad social samvaro. Som tidig representant för det nya glasrummet har Gårdsåkra inte så tydlig koppling till den senare delen av 1980-talet, med dess fastighetshausse där projekten kom att överträffa varandra i storslagenhet. Gårdsåkra har istället kopplingar tillbaka till strukturalism och socialt byggande som hör 1960- och 1970-talen till och som har en mer akademisk prägel i och med Brobergs nära koppling till forskning och akademi.

Gårdsåkra är unikt med sin blandning av bostäder och institutioner, med den gemensamma glasgatan där tanken var att det sociala livet skulle pågå under årets mörka och kalla period. Det fåtal andra projekt med integrerade funktioner som uppfördes har i stor utsträckning byggts om, såsom Symbioshuset i Stockholm som har renodlats så att det idag endast innehåller bostäder.

3.2 VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG

- Långsträckt planform
- Siluett och takformer
- Prefabricerade byggnadsdelar
- Bostads/institutionshus i samspel med uthus/komplementbyggnader
- Material och färgsättning (ändringar har skett)
- Den inglasade gatan som gemensamt rum
- Gemensamma funktioner såsom tvättstugor, uppehållsytor, scen
- Välexponerade tekniska lösningar; synliga installationer
- Välbevarade byggnadselement såsom invändiga fasader, trappor, avgränsningar et cetera
- Väl anpassade tillägg; scen i västra delen

Gårdsåkra sett från Trollenäsvägen, mot väster.

4 BAKGRUND

4.1 TILLKOMST

Nära intill den plats där den lilla byn Eslöv en gång låg, innan järnvägen etablerades, fanns på 1970-talet endast åkermark. Marken ägdes av Eslövs kommun. Ett nytt småhusprojekt med skola var planerat och en detaljplan hade tagits fram 1977 av Orrje & Co, sedermera Scandiakonsult som numera ingår i Ramböll.

Med stöd av byggforskningsrådet (BFR) togs en förstudie till ett alternativt projekt fram 1977-1979 för ett av kvarteren i det nya planområdet. Tre målsättningar för projektet sattes upp; minimera markanvändning, minimera energibehov samt skapandet av en stadsmiljö med sociala kvaliteter. Studien genomfördes av arkitektbyrån Landskronagruppen, under ledning av arkitekt Peter Broberg, och Sydkraft, i samarbete med Eslövs kommun.

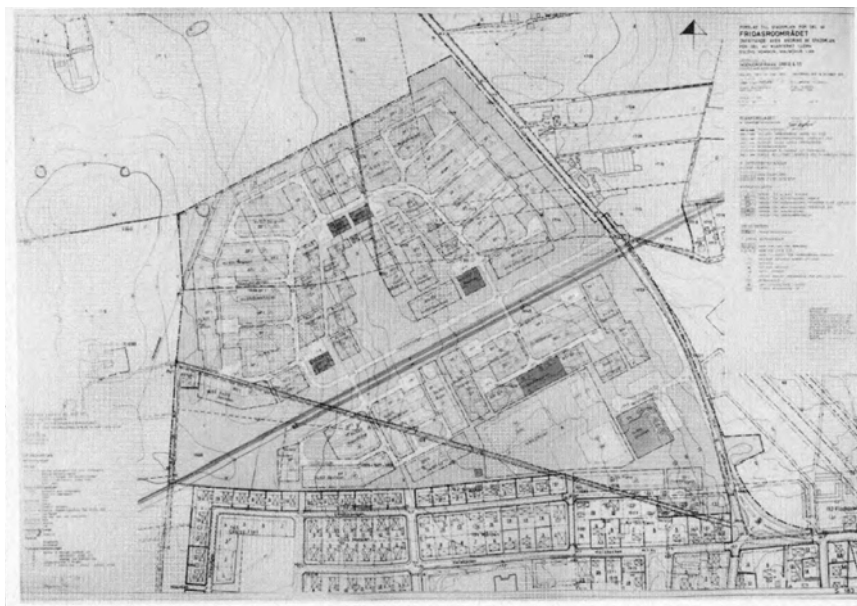
Utgångshypotesen var att ett bättre utnyttjande av tomtmarken genom en tätare bebyggelse samt en större effektivitet av ytor och utrustning genom funktionsintegration skulle skapa ekonomiska förutsättningar för en mera avancerad energiutrustning, vilken i sin tur skulle ge lägre driftskostnader.

De sociala kvaliteterna skulle skapas genom blandade bostadsformer, integrerade verksamheter och gemensamma funktioner.

Gårdsåkraprojektet planerades för 270 bostäder plus skola jämfört med den ursprungliga planens 80 bostäder plus skola. Mark- och exploateringsbesparingen beräknades till 5, 7 miljoner och till det beräknades projektet innebära en besparing på 18 ha lantbruksjord. Energibesparingen beräknades bli 80%-ig jämfört med en motsvarande traditionell bebyggelse. Detta skulle uppnås bland annat genom funktionsintegration, förtätning, superisolering, glasgata som solfångare, luftvärmexlare och värmepump på frånluft och avloppsvatten. Därutöver studerades värmelagring, taksolfångare och vindmölla men dessa ansågs vid tillfället olönsamma.

Ekonomiska kartan från 1972, med platsen för Gårdsåkraprojektet utmärkt med orange cirkel. Karta: lantmäteriet.

Projektet genomfördes med totalentreprenad vilket kom att innebära att det experimentella tänkandet till viss del åsidosattes och en del tveksamma estetiska ställningstaganden gjordes utan arkitektdeltagande.

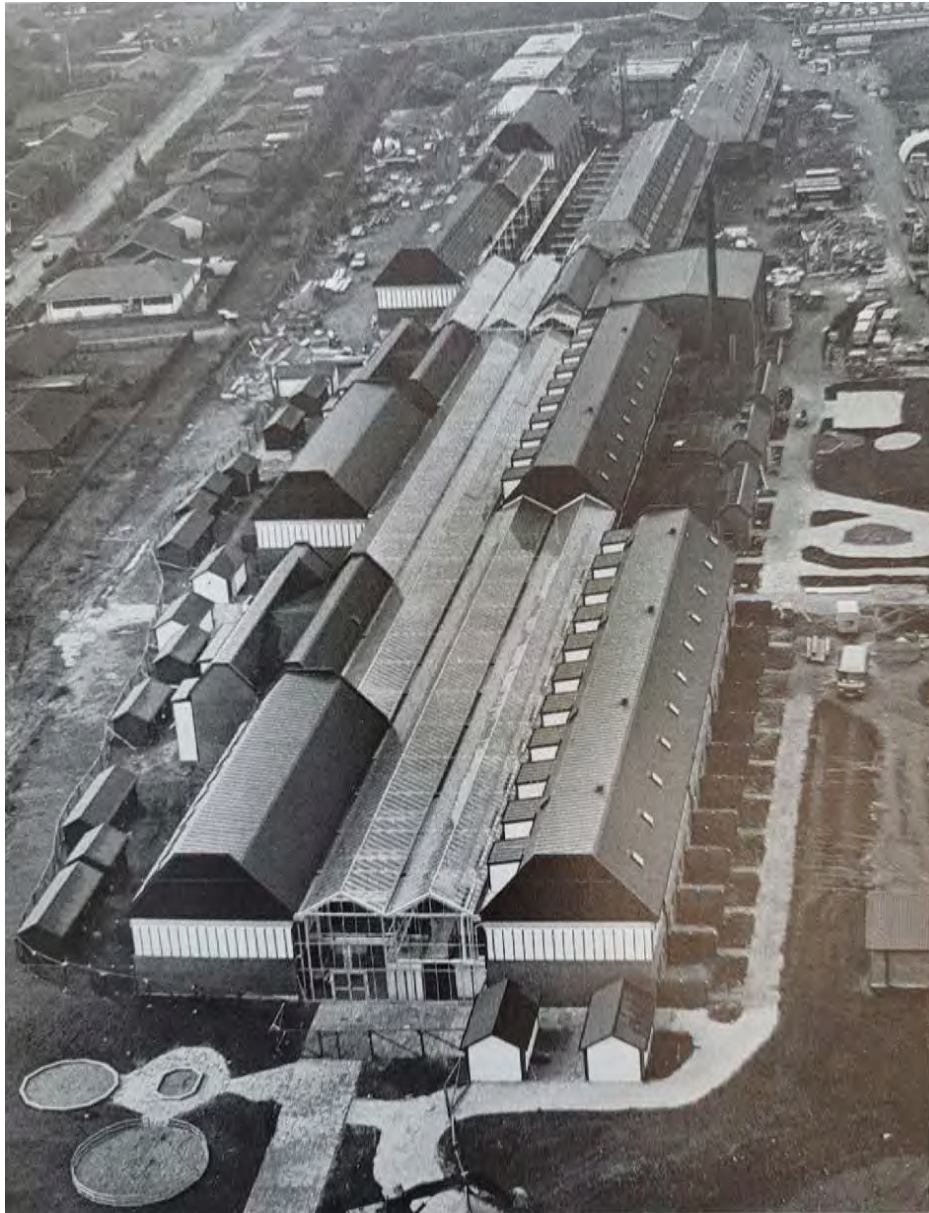
Projektet invigdes 1983. Byggherre var HSB & Familjebostäder. Arkitekt var Landskronagruppen AB, landskapsarkitekt K-Konsult och totalentreprenör var SIAB.

Ovan till vänster: Fastställd stadsplan för Fridasroområdet vid tiden för Gårdsåkraprojektets uppstart. Ur: Ett hushållningsplanerat kvarter i Eslöv

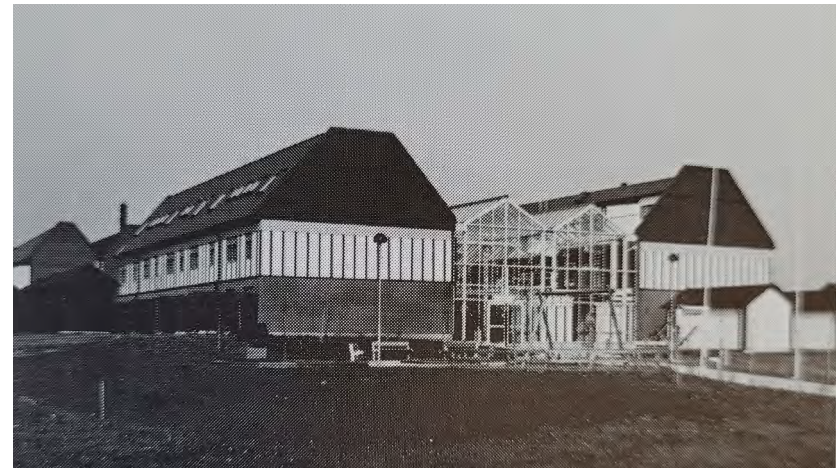
Ovan till höger: Gällande stadsplan för den del av Fridasroområdet som kom att kallas Gårdsåkra. Ur:

Nedan till höger: Karta över den del av Fridasroområdet som omfattas av Gårdsåkraplanen. Karta: Eslövs kommun.

Gårdsåkra 1983. Till vänster och nedan till höger bilder ur tidskriften Arkitektur. Ovan till höger K.G. Pressfoto.

Gårdsåkra 1983. Bilder ur tidskriften Arkitektur. Övan till höger K.G. Pressfoto.

4.2 ARKITEKTONISK KONTEXT

STRUKTURALISM

Den strukturalistiska teorin är sprungen ur språkvetenskapen och har sin utgångspunkt i att den enskilda delen inte är något i sig själv utan förstås bara i förhållande till andra delar i systemet. Strukturalismen fick stor betydelse för arkitekturen. Särskilt på 1950- och 1960-talen sökte man efter fundamentala strukturer i arkitekturen samtidigt som man önskade en större öppenhet och flexibilitet i byggnader. Målet för strukturalisterna var att hitta en överordnad struktur både i bostaden och i staden, som kunde sättas samman med individuella komponenter, så att det blev fler formmässiga och funktionella möjligheter. Gårdsåkras arkitekt Peter Broberg var tydligt influerad av strukturalismen och intresserade sig mycket för samspelet mellan brukare, kultur och bebyggelse.

Exempel på strukturalistisk arkitektur är Karlahuset av Tage Hertzell på Östermalm i Stockholm (1965-1973), Arrheniuslaboratoriet av Carl Nyrén vid Stockholms Universitet (1972) och Landstatshuset av Bernt Nyberg i Malmö (1972-1974).

Arrheniuslaboratoriet. Foto: Holger Ellgaard.

Karlahuset, Stockholm. Foto: Holger Ellgaard.

Landstatshuset i Malmö. Foto: Karin Nyberg.

SKÅNSK REGIONALISM

I Danmark och södra Sverige existerade parallellt med den internationella modernismen under 1950-1970-talen också en traditionsbaserad arkitektur, i Danmark representerad av Kay Fisker och i Sverige av Sigurd Lewerentz, Hans Westman, Bengt Edman, Bernt Nyberg och Klas Anshelm. Det traditionella sydsvenska byggnadsskicket med tegel, korsvirke och äldre planformer inspirerade. Även Gårdsåkras arkitekt Peter Broberg tog intryck av det skånska byggnadsskicket, vilket är tydligt i formspråk, färgsättning och materialanvändning.

*Mellanhedsskolan i Malmö, uppförd 1955 efter ritningar av Hans Westman.
Foto: Wikipedia.*

*Sjömansgården i Malmö, tillbyggnad (kapell och glasgång) efter ritningar av
Klas Anshelm 1969. Foto: Wikipedia.*

*Prästgården i
Sövestad av Bengt
Edman, uppförd
1965.
Foto: Wikipedia.*

GLASADE GÅRDAR OCH STADSRUM

Inglasade gårdar och offentliga rum blev enormt populärt under 1980-talet och förekom frekvent i tidens kontors-, handels- och hotellprojekt. Olof Hultin menar i tidskriften Arkitektur 1984 att anledningen till att företeelsen uppstod just vid den här tidpunkten var att flera intressen sammanföll; beställarens, materialindustrins och arkitektens.

För växthus, saluhallar, järnvägsstationer och varuhus hade tekniken använts långt tidigare, från det att gjutjärn och smide gav de konstruktiva förutsättningarna under 1800-talet. Vid mitten av 1960-talet började glastäckta rum användas i USA för att släppa in dagsljus till stora hotell- och kontorshus. En tidig svensk motsvarighet blev Riksbankshuset i Malmö från 1978 av Paul Niepoort och Jan Henriksson.

Riksbankshuset i Malmö. Foto: Wikipedia.

Med teknikens hjälp gick det nu att stänga ute det bistra vinterklimatet och skapa inomhusgårdar som kunde användas året om och som dessutom eventuellt kunde vara energibesparande. Det visade sig dock vara mest en förhoppning än så länge.

Överst: Shopping i Luleå 1955.
Foto: Luleå kommun.

Nederst: Ralph Erskine framför Ormen Långe i Svappavaara 1965.
Foto: ArkDes.

Ralph Erskine hade redan på 1950-talet idéer om byggande i arktiskt klimat. 1954 skapade han Sveriges första köpcentrum inomhus, Shopping i Luleå och i Svappavaara ritade han på 1960-talet ett långt bågformat bostadshus, kallat Ormen Långe. Den skulle ha en inre inglasad och solbelyst gata som skulle vara samlingsplats för gruvarbetare och verksledning. Övertäckta gator skulle förbinda serviceinrättningar såsom vårdcentral, butiker, skolor och busshållplatser. Projektet blev dock förenklat och nedbantat. De olika delarna byggdes separat och den inbyggda gatan fick varken sittplatser, växter eller den tänkta färgsättningen. Halva bostadslängan revs 2010.

De spektakulära glasrummen rimmade väl med den postmodernistiska arkitekturen som var spännande och lekfull och i många spektakulära projekt stod glasade rum högt på investerarnas önskelista. Det fanns en stark lockelse att arbeta med inglasade rum, såväl tekniskt som gestaltningmässigt och som socialt rum. De inglasade ytorna blev ljusa och luftiga och kunde fyllas med exotiska gröna växter, men tidigt kom också insikten om att de rum som vette med fönster ut mot ljusgårdarna blev mörka, varma och upplevdes som instängda.

Bostadsprojekt med inglasade gårdar var ovanligt. Gårdsåkra är ett av få exempel som dessutom integrerades med annan funktion, i det här fallet skola. I Stockholmsprojektet provades på 1980-talet olika energibesparingsmetoder i fem experimentbyggen, bland annat i det så kallade Symbioshuset där kontor och bostäder integrerades och försågs med inglasade gårdar. Symbioshuset har dock renodlats sedan dess och innehåller numera endast bostäder.

Symbioshuset 1986. Foto: Stockholmsprojektet.

Renodlade bostadsprojekt finns det några exempel på, bland annat Landskronagruppens projekt, kv Tärnan i Landskrona från 1983, vilket också tilldelades anslag från Byggeforskningsrådet. För bostadsmässan Bo 85 i Upplands-Väsby skapades två olika inglasningsprojekt. Det finns även ett par exempel på loftgångsgårdar, bland annat på Reimersholme i Stockholm.

Olof Hultin radar i tidskriften Arkitektur 1984 och upp exempel på de svårigheter som finns med det glasade rummet; ljus, luft, ljud, temperatur och brandskydd. Hultin menar att det finns två viktiga frågor att ta ställning till avseende inglasade rum; *Vilken typ av bebyggelse lämpar sig för inglasning och vilket problem avser man att lösa med det?*

Under senare år har intresset för inglasade gårdar i flerbostadshus ökat, till exempel har byggbolaget Balder skapat konceptet Bovieran som planeras på ett flertal platser runt om i Sverige och Norge, bland annat i Peter Brobergs hemstad Landskrona.

Överst: Bostadsgård i Symbioshuset 1986. Foto: Stockholmsprojektet.

Nederst: Kvarteret Tärnan i Landskrona 1984. Foto: Olof Hultin.

BYGGFORSKNINGSRÅDET

Byggforskningsrådet (BFR) och dess föregångare, var en tidigare svensk myndighet som verkade åren 1942-2000. BFR hade till uppgift att finansiera forskning inom byggande och samhällsplanering samt att informera om forskningsresultat. BFR behandlade i stort sett alla tänkbara ämnen inom byggande och samhälle. Målgruppen var i huvudsak forskarvärlden, såväl nationellt som internationellt, men också direkt till branschen samt till allmänheten i form av handböcker, praktiska anvisningar, informationsskrifter etcetera. Motsvarande roll har idag FORMAS.

4.3 PETER BROBERG

Arkitekten Peter Broberg (1935–2006) var den drivande kraften bakom projektet Gårdsåkra, genom arkitektbolaget Landskronagruppen.

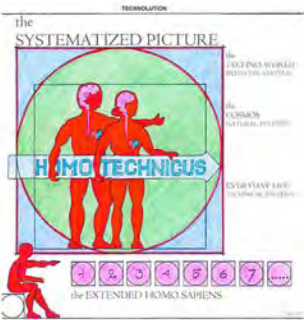
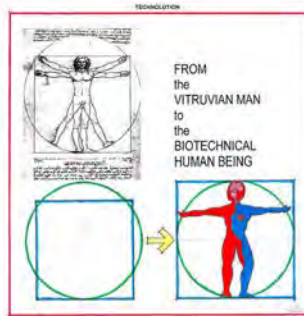
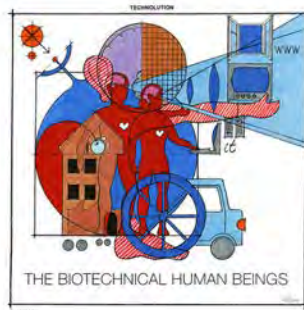
Broberg var utbildad vid Konstakademiet i Köpenhamn och fortsatte med undervisning där innan han 1972 startade den egna verksamheten Landskronagruppen, Stiftelsen för Industriellt och Ekologiskt Byggeri.

1971-73 var Broberg professor i stadsbyggnad på Chalmers Tekniska Högskola och 1974 blev han teknologie doktor vid Lunds Tekniska Högskola, där han sedermera även verkade som Professor i human-teknologi. Han verkade vid LTH:S Centre for Technolution tillsammans med bland andra Skotte Mårtensson, där de arbetade med att lyfta fram teknikens betydelse och sätta in teknologin i ett samhällsmässigt sammanhang – "historiskt, nutidigt och framtidsmässigt" samt att bygga broar mellan teknik och humanism, teknik och politik.

Broberg var också konstnärligt lagd och tecknade så kallade teknikoner. De består av ett hundratal bilder där han beskrivit historien om hur människor tagit tekniken i sin tjänst för sin egen utveckling – hur människan skapat tekniken och skapats av tekniken. Ikonerna ställdes bland annat ut på Louisiana och Broberg gav tillsammans med Månsson ut ett flertal böcker där de beskrev och utvecklade konceptet Technolution.

VERK I URVAL:

- Organisk struktur för Öresundsregionen, idéprojekt, med Grön Plangruppen, 1965.
- Småhussystem, Stolpahuset, 1966.
- Plateausystemet, med N Kjeldsen och C C Hansen, 1968.
- Stora Björn, Gävle, brukaredeltagandeprojekt, 1975-77.
- Stadsplan för centrala Staffanstorp.
- Annestad Malmö, industriellt producerade bostadshus
- Kv Tärnan, Landskrona 1984.

Samfällighetsföreningen Stora Björn i Gävle. Foto: Samfällighetsföreningen Stora Björn.

Kvarteret Tärnan i Landskrona. Foto: Hemnet.

En urval av Peter Brobergs illustrationer för Technolution, hämtade från LTH's websida <https://www.lth.se/technolution/>.

5 BESKRIVNINGAR

5.1 NYA ESLE

Nya Esle var Peter Brobergs namn på stadsbyggnads- och forskningsprojektet, efter den lilla bondby som en gång fanns strax intill utvecklingsområdet. Arkitekturen förankrades i den regionala arkitekturen i formspråk och färgsättning. Längorna påminner om jordbrukslandskapets stora ladugårdar med sin väldiga volymer, siluetter och färgsättning.

Med Nya Esle arbetade Broberg parallellt med stadsplan, byggnadsverk, bygg- och energiteknik. Till grund lades en generell strukturalistisk stadsbyggnadsmodell med ett system av samverkande delar, där stadsplanering och husbyggnad integrerades med varandra.

I den detaljplan som togs fram för hela Fridasområdet syns förutom glasgatan med sina längor även ett antal småhus och radhus, men det var glasgatan med längorna som var huvudnummer. Som övergripande struktur lades den inglasade och bilfria huvudgatan. Den var tänkt som ett offentligt, användbart rum året om. Den södra längan var vikt till bostäder och den norra till butiker och institutioner i form av förskola och skola.

Installationsavhängiga rum såsom kök, toalett och badrum är placerade in mot glasgatan där ett öppet, gemensamt installationsstråk lades synligt längs med taket. Det glasinkapslade gaturummet skulle fungera som en storskalig solfångare för luft.

5.2 GÅRDSÅKRA

I det konkreta utförandet av Brobergs projekt realiserades inte alla tankar och området fick istället namnet Gårdsåkra. De planerade småhusen och radhusen norr om längan genomfördes inte enligt planen utan fick en annorlunda struktur. De planerade butikslokalerna i den norra längan utgick och ersattes med bostäder, av projektekonomiska skäl. Vissa förändringar gjordes också av brandtekniska skäl, med mindre dagsljusintag som följd. De frilagda rörinstallationerna utfördes inte enligt de inledande estetiska intentionerna.

EXTERIÖR

De långsträckta byggnaderna på var sida om glasgången består egentligen av flera sammansatta längor i 1-3 plan. De är utformade på samma vis, med rektangulär planform och branta sadeltak med avskurennock. Bottenvåningen är slammad i ljusröd puts på rött tegel. Sockeln är av gråmålad betong. De övre planen har fasader av ljusa fasadskivor och gavelröstena av panelprofilerad faluröd plåt. Taken är belagda med korruerad, faluröd plåt. Fönster är av grönmålad metall. Ursprungliga fönster var av trä.

Förutom entréer i östra och västra gavlarna finns även ett antal entréer till glasgatan i norr och söder. Entrédörrar är liksom glaskonstruktionens ramverk av ofärgad aluminium.

I den södra längan finns bostäder i form av radhus och lägenheter, det finns totalt 122 hyresbostäder i kvarteret. Radhus och marklägenheter har uteplatser mot söder, som avgränsas mot ett gemensamt, längsgående grönstråk av förrådsbyggnader av röd och vit träpanel med pappbelagda sadeltak.

I den norra längan finns förskola och skola. Norr om denna finns skol- och förskolegårdar, bollplaner och parkeringsytor.

Vid den senaste renoveringen på 1990-talet slammades de röda tegelfasaderna i en ljusröd kulör och de tidigare vertikala lamellerna i de övre planen togs bort då fasadskivorna byttes ut. Fönster och dörrar har bytts ut. Entréer i öst och väst har försetts med utvändiga vindfång.

Norra längan, vy mot väster.

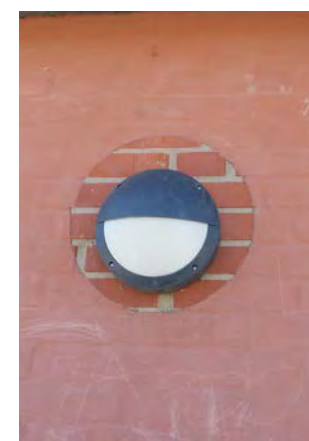
Del av norra längans fasader.

Norra längans gavelfasader mot väster.

Detalj av fasad med fönster på norra längan.

De ursprungligen bara tegelväggarna har senare slammats. Vid fasadarmaturer syns det ursprungliga utseendet.

Norra och södra längornas västra gavelfasader, med den mellanliggande glasgången.

Södra och norra längornas östra gavelfasader, med den mellanliggande glasgången.

Entré till glasgången i väster.

Entré till glasgången i öster.

Södra längans fasader mot söder.

Detalj av bostadsfasad och förrådsbyggnader i södra längan.

Detalj av gavelfasad i södra längan.

Sidoentré till glasgången, vid släpp i södra längan.

Större släpp i södra längan, där glasgången blir synlig.

GLASGATANS INTERIÖR

De två parallella längorna med bostäder respektive skolor förenas av ett stort glastäckt uterum, glasgatan, med golv av betongplattor, stomme och trappor av stål och med byggnadernas fasader som väggar. Fasaderna består av träpanel och ljusa fasadskivor med dörrar och fönster i mörkt grön och röd kulör. Stålstommen är vitmålad och trappor med loftgångar i mörkt grön. Marklägenheterna och radhusen har små uteplatser i glasgången, avgränsade av små staket av trä och skivmaterial på stålstomme.

Över institutionsvåningen finns bostäder i två plan, vilka nås via loftgångar inne i glasgatan. Lägenheterna har sydvända terrasser ovanför glasgången.

I höjd med byggnadernas bjälklag löper öppna installationsstråk tvärs och parallellt mellan byggnadskropparna. Skyltning leder besökare till rätt adress. Glastaket är öppningsbart och försett med automatiska luckor och solskydd.

På torgen i glasgatan finns tvättstugor, administrationslokaler för skolan och uppehållsplatser. I den västra delen finns en senare tillagd scen och filmduk samt mindre läktare/åhörarplatser. I upphöjda växtbäddar av betong finns stora exotiska, vintergröna träd och buskage.

Interiören i glasgången är relativt välbevarad, med undantag för att de flesta ursprungliga bänkar och bord har tagits bort.

Glasgatan, vy mot väster.

Vy från loftgång, mot väster.

Glasgatan med trappor och loftgångar.

Avgränsning till radhus.

Uteyta till lägenhet.

Glasgatan med entré mot norr.

Hiss.

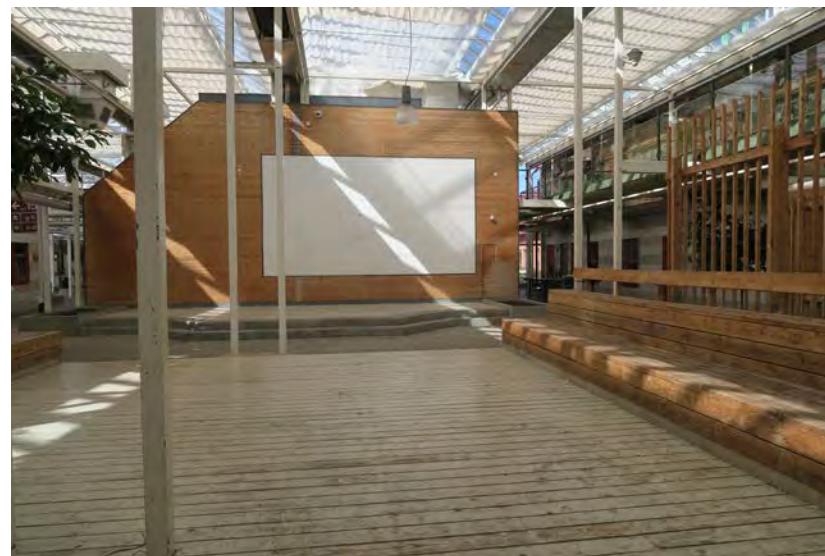
Glasgatan, vy mot öster.

Tvättstuga i glasgatan.

Skolans "exteriör" i den norra längan.

Scen och bildskärm i glasgatan utanför skolan.

Bänkar och bord i glasgatan utanför skolan.

Läktare framför scenen.

6 KÄLLOR

6.1 LITTERATUR

Broberg, Peter *Ett hushållningsplanerat kvarter i Eslöv: förstudie till stadsbyggnads- och energiexperiment. Statens råd för byggnadsforskning*, 1979

Broberg, Peter *Nya Esle, Eslöv: Landskronagruppern* Ingår i: Arkitektur. - Stockholm : Arkitektur förlag ; 1983:7

Hultin, Olof *Utomhus, inomhus eller mittemellan: om det glastäckta rummet*. Ingår i: Arkitektur. - Stockholm : Arkitektur förlag ; 1984:9

Hultin, Olof *Teknik och ekonomi i glasgårdar*. Ingår i: Arkitektur. - Stockholm : Arkitektur förlag ; 1984:9

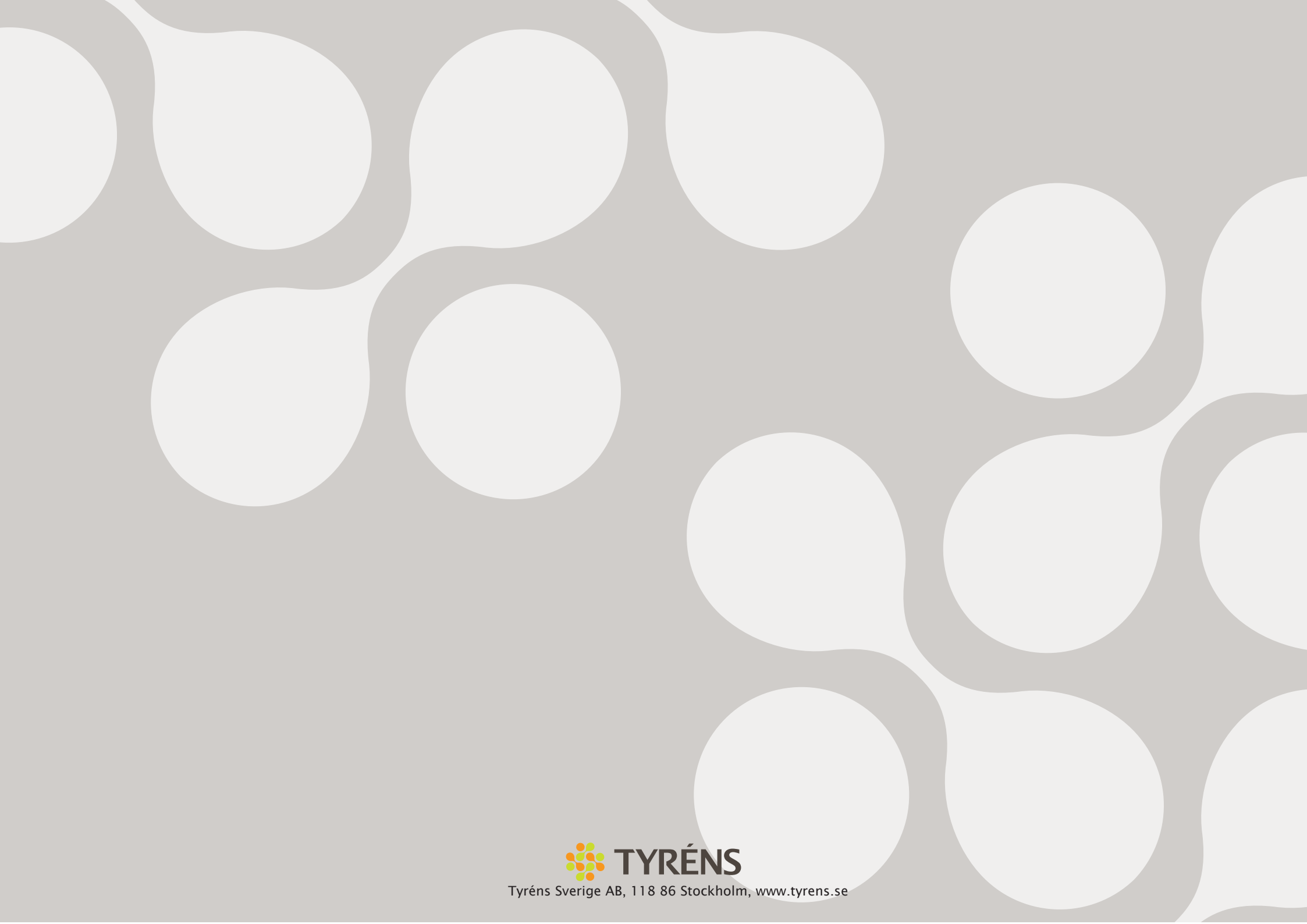
Lind, O & Lund, A *Arkitektur Guide København*. Arkitektens Forlag 1996

Tyresson, T (red) *Guide till Malmös arkitektur* Arkitektur förlag AB 2001

Waern, Rasmus *Guide till Sveriges arkitektur: [Byggnadskonst under 1000 år]*. Arkitektur förlag AB 2001

6.2 ARKIV

Eslövs kommunarkiv

Tyréns Sverige AB, 118 86 Stockholm, www.tyrens.se

Mobilitet- och parkeringsutredning Gårdsåkra, Eslöv

Landskapsgruppen
Emelie Heijmans
2020-12-18

Beställare: Eslövs bostads AB

Kontaktperson: Sten Carling

Mail: sten.carling@ebo.se

Telefon: 0413 – 59 94 14

Konsult: Landskapsgruppen AB

Handläggare: Emelie Heijmans, civilingenjör/trafikutredare

Mail: emelie.heijmans@landskapsgruppen.se

Telefon: 070- 911 76 34

Sammanfattning

I Gårdsåkra i Eslöv ska Eslövs bostads AB bygga två huskroppar med sammanlagt 64 nya lägenheter på en befintlig parkeringsyta. Eftersom fler bostäder tillkommer området och parkeringsytan minskar är det av stor vikt att utreda det faktiska parkeringsbehovet i området så att rätt antal parkeringsplatser skapas.

Eslövs kommuns parkeringstal är relativt låga och anger ett minimumvärde som måste uppfyllas. Önskvärt är dock att skapa en parkeringsplats per lägenhet vilket innebär ett sammantaget behov om 184 parkeringsplatser för bostäderna. I området finns även en skola och en förskola som har behov av parkering och på andra sidan Trollenäsvägen finns en vårdcentral och ett demensboende med drygt 100 parkeringsplatser vilka ägs av samma fastighetsägare. Eftersom verksamheterna och bostäderna har olika parkeringsbehov är samnyttjan av parkering lämplig. Om platserna samnyttjas behöver **28 st** ytterligare parkeringsplatser tillskapas för att uppfylla en plats per lägenhet.

Intill de planerade bostäderna ligger Fridaroskolan och en förskola, som delar infart och parkering med bostäderna. I samband med att åtgärder görs vid nybyggnationen är det även en fördel att se över trafik- och parkeringssituationen vid skolan för att förbättra denna. Bland annat föreslås en komplettering av gång- och cykelstråket vid den norra infarten, att passager förhöjs och att sikten förbättras genom röjning av vegetation.

Innehåll

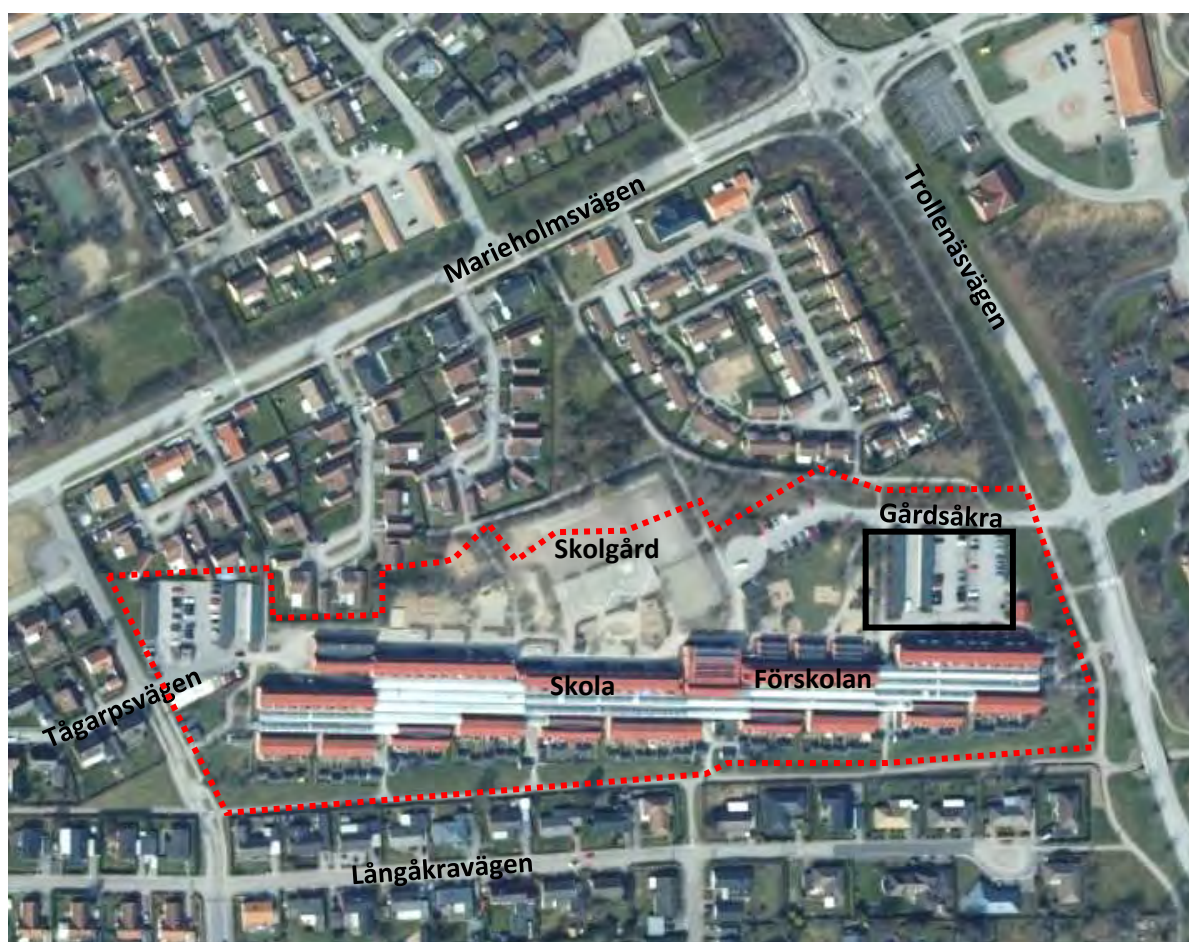
Sammanfattning	3
1. Inledning	5
2. Förutsättningar	6
3. Kommunens parkeringsnorm	7
4. Faktorer som påverkar parkeringsbehov	8
5. Parkeringsbehov i Gårdsåkra	9
5.1 Parkeringstal	9
5.2 Samnyttjan	10
Dagtid	11
Natttid	11
5.3 Slutsats parkeringsbehov	12
6. Utformning av parkering och trafikytor	13
6.1 Nya parkeringsplatser	13
6.2 Justering av befintlig parkering	13
6.3 Reglering	13
7. Skolan och förskolan	14
7.1 Trafiksituationen vid Fridaroskolan	15
7.2 Förslag på åtgärder vid Fridaroskolan	16

1. Inledning

Gårdsåkra är ett område i nordvästra Eslöv som består av 122 hyreslägenheter, en skola med 350 elever i årskurs F-6 samt en förskola med 5 avdelningar. Kvarteret byggdes i början av 80-talet och består av flera huskroppar i öst-västlig riktning som binds samman av en ca 400 m lång inglasad gata. Norr om byggnaden ligger skol- och förskolegården och i söder finns uteplatser som vetter mot en gång- och cykelbana.

Två större parkeringsplatser finns som förser bostäderna, skolan och förskolan med parkering, en i väst och en i öst, se figur 1 nedan. Den östra av de två parkeringsplatserna, där en större vändplats intill skola och förskola är belägen, ska bebyggas med två nya huskroppar med totalt 64 lägenheter. På grund av detta behöver trafik- och parkeringssituationen i området ses över.

Eftersom flera befintliga parkeringsplatser försvinner och området utökas med fler bostäder är det av stor vikt att utreda det faktiska parkeringsbehovet och föreslå lämplig lösning på utformning och lokalisering av parkeringsytor. Även angöringen för skolan och förskolan behöver ses över för att fungera och vara säkra efter nybyggnationen i området.

Figur 1. Översikt Gårdsåkra med aktuell fastighet inom streckad röd linje och aktuellt utbyggnadsområde inom rektangeln (Kartunderlag Lantmäteriet 2020-11-20).

2. Förutsättningar

Området nås med bil via Gårdsåkra i öster som avslutas med en vändplats intill skolgården samt en parkering med 25 platser, se figur 2 nedan. Via samma infart i öster finns även en parkering med ca 78 platser varav 28 i garage.

I väster nås området via Tågarpsvägen från norr där en parkeringsplats med 78 platser finns varav 33 i garage. Gatdelen söder om infarten till den västra parkeringen medger endast busstrafik varför genomfart inte är tillåten.

Figur 2. Översikt anslutande vägar och befintliga parkeringar inom området markerade med rektanglarna (Kartunderlag Lantmäteriet 2020-11-25)

Inom fastigheten finns i dagsläget 122 hyreslägenheter med en yta på 10 120 kvm, en skola med en yta på 3200 kvm (320 elever) och en förskola med 5 avdelningar (uppskattad yta 1000 kvm).

På andra sidan Trollenäsvägen finns en vårdcentral och ett demensboende med samma fastighetsägare, Eslövs bostads AB. Vårdcentralen är ca 2400 m² stor och demensboendet ca 5500 m². Vid vårdinrättningarna finns två parkeringsplatser om ca 55 respektive 50 platser, se figur 2 ovan. Vårdverksamheterna, särskilt vårdcentralen, har störst parkeringsbehov dagtid.

På den östra parkeringen med 78 platser planeras för en nyproduktion av 64 lägenheter med en yta på 5580 m².

3. Kommunens parkeringsnorm

Eslöv kommun har ett lägsta parkeringskrav på 0,6 platser per 1000 m² för både verksamheter och bostäder utanför centrum. För bostadsbebyggelsen i Gårdsåkra motsvarar detta ca 0,5 platser per lägenhet eftersom lägenhetsbeståndet utgörs av en stor del större lägenheter. För 122 lägenheter innebär detta 61 parkeringsplatser vilket kan jämföras med dagens 156 st.

Vid en sammanräkning av de befintliga och tillkommande bostäderna, skola/förskola samt vårdinrättningarnas behov krävs minst 168 parkeringsplatser enligt kommunens norm. Om vårdinrättningarna inte räknas med krävs minst 120 parkeringsplatser för bostäderna, skolan och förskolan.

Kommunens parkeringstal är ett minimumvärde som måste uppfyllas. Ingen övre gräns finns utan det är upp till respektive fastighetsägare att avgöra parkeringsbehovet.

Tabell 1. Minsta parkeringsbehov för bostäder och verksamheter enligt kommunens norm

	P-tal	Yta	Antal P
Skola	6/1000 m ² BTA	3200	19
Förskola	6/1000 m ² BTA	1000	6
Bef. bostäder	6/1000 m ² BTA	10120	61
Nya bostäder	6/1000 m ² BTA	5580	34
Vårdcentral	6/1000 m ² BTA	2400	15
Demensboende	6/1000 m ² BTA	5500	33
TOTALT			168

4. Faktorer som påverkar parkeringsbehov

Att anlägga parkeringsplatser är kostsamt och tar ofta stora ytor i anspråk som skulle kunna nyttjas till annat. Samtidigt blir ett minskat bilåkande en allt viktigare fråga i samhället, både för miljöns och hälsans skull. Det är därför viktigt att undersöka hur behovet av att äga och använda bil faktiskt ser ut i det aktuella projektet och hur detta behov eventuellt kan påverkas till exempel med olika mobilitetsåtgärder.

Studier visar att den största påverkan för hur vi väljer att transportera oss beror på en kombination av faktorer så som omkringliggande infrastruktur, tillgänglighet till kollektivtrafik, gång- och cykelnätets utformning, kostnad för olika transportsätt med mera. Forskningen om enskilda mobilitetsåtgärders inverkan är begränsad, troligtvis då detta är relativt nytt förekommande. Vanliga mobilitetsåtgärder kan exempelvis vara bil- och cykelpool, rabatterade resor med kollektivtrafik, realtidstavlor i fastigheten, extra bra cykelparkering och så vidare. Det finns dock studier som visar på att en bilpoolsplats ersätter 4–10 st bilar.

Områden med större lägenheter innebär generellt fler boende vilka antas ålra flera resor än små lägenheter. Lokalisering i staden påverkar också då centrala lägen medför ett minskat behov av bilanvändning medan ytterområden generellt har en högre andel resor med bil.

Om kostnaden för en parkeringsplats är låg tenderar fler att äga en egen bil i stället för att samnyttja, även då bilen sällan används. Gratis eller lågprisparkering som är tillgänglig för alla kan också locka andra än den tänkta målgruppen, exempelvis boenden i närområden som väljer att parkera sin arbetsbil på gratisparkering hellre än på sin egen uppfart. Även besökare och anställda vid verksamheter tenderar att använda bil i större utsträckning om tillgången till parkering är god och kostnaden låg.

Avståndet mellan bostad och parkering är ytterligare en faktor som påverkar bilanvändningen där längre avstånd till parkering tenderar att minska parkeringsbehovet. Om parkeringen utformas med gemensamma platser ökar flexibiliteten och det sammantagna parkeringsbehovet minskar.

Bostäder och verksamheter i samma område med olika verksamhetstider kan med fördel samnyttja parkering för ett mer effektivt marknyttjande. Viktigt är dock att parkeringsplatserna inte är belägna längre bort än 300 m från bostäder och 400 m från verksamheter samt att möjligheten att ta sig mellan parkering och bostad/verksamhet är tillfredställande. Faktorer som trygghet, belysning och översiktbarhet på parkeringsytan bör också tas i beaktning.

5. Parkeringsbehov i Gårdsåkra

Lägenheterna i Gårdsåkra är relativt stora vilket generellt sätt innebär fler boende och behov av resor. Vidare är området beläget i utkanten av Eslöv vilket indikerar en högre andel bilresor. Utifrån detta bedöms ett parkeringstal om en plats per lägenhet vara rimlig vilket motsvarar ett parkeringstal på ca 12 pl/1000 m².

Eftersom parkeringsbehovet för vårdinrättningarna och skola/förskola är som störst dagtid när bostäderna har lägst parkeringsbehov är en samnyttjan av parkeringsplatserna lämpligt. En kombination mellan samnyttjan och "icke fasta" platser ger ett flexibelt nyttjande och minskar behovet av att anlägga nya platser.

För att undvika att personer som inte bor eller är verksamma i Eslövs bostads ABs fastigheter nyttjar platserna är det en fördel att se över regleringen och prissättningen. Prissättningen kan även påverka de boendes benägenhet att äga en egen bil, liksom tillgången till bilpoolsplatser. För att ta reda på det faktiska intresset för bilpool rekommenderas att fastighetsägaren undersöker de boendes intresse för detta, exempelvis genom en enkätundersökning.

5.1 Parkeringstal

Om en plats per lägenhet appliceras för befintliga och tillkommande lägenheter innebär detta totalt 186 st parkeringsplatser för bostäderna. Läggts detta samman med minimibehovet för verksamheterna fås ett sammanlagt behov av 259 platser innan beräkning för samnyttjan, se tabell 2 nedan.

Tabell 2. Totalt parkeringsbehov för bostäder och samtliga verksamheter med P-tal 1 plats per lägenhet för bostäderna.

	P-tal	Yta	Antal P
Skola	6/1000 m ² BTA	3200	19
Förskola	6/1000 m ² BTA	1000	6
Bef. bostäder	1/lgh	122	122
Nya bostäder	1/lgh	64	64
Vårdcentral	6/1000 m ² BTA	2400	15
Demensboende	6/1000 m ² BTA	5500	33
TOTALT			259

5.2 Samnyttjan

Vid beräkning av samnyttjan av parkeringsplatser bedöms områdets beläggning för olika verksamheter vid olika tidpunkter på dygnet. Den tidpunkt då parkeringsbehovet sammantaget är störst är normalt dimensionerande för parkeringssituationen. En bedömning om beläggning för respektive verksamheter har gjorts baserat på de normer som används i bland annat Malmö och Göteborg samt utifrån en uppskattning för respektive verksamhetstyp, se tabell 3 nedan.

Tabell 3. Uppskattad beläggningsgrad vid olika tidpunkter

Kategori	Högsta nyttjandegrad %			
	Mån-fredag dag	Fredag kväll	Lördag dag	Natt
Bostäder	75	80	70	100
Skola/förskola	100	20	5	0
Vårdcentral	100	30	0	0
Särskilt boende	100	70	80	30

Utifrån nyttjandegraden vid olika tidpunkter har parkeringsbehovet vid samnyttjan räknats fram. Behovet är som störst under dagtid då alla verksamheter antas ha en maximal beläggning och bostäderna en beläggning om 75%. Behovet uppgår då till 213 parkeringsplatser, se tabell 4 nedan.

Tabell 4. Uppskattat parkeringsbehov vid olika tidpunkter utifrån beläggningsgrad och parkeringstal

Kategori	Parkeringsbehov vid olika tidpunkter			
	Mån-fredag dag	Fredag kväll	Lördag dag	Natt
Bostäder	140	149	130	186
Skola/förskola	25	5	1	0
Vårdcentral	15	5	0	0
Särskilt boende	33	23	27	10
TOTALT	213	182	158	196

Genom att samnyttja parkeringsplatser med vårdinrättningarna och skola/förskola finns en total kapacitet på 208 befintliga platser när den östra parkeringen bebyggs (78+25+55+50), till ett behov på 213 platser, se figur 3 och 4. Dock är platserna norr om vårdcentralen belägna relativt långt bort från bostäderna och har begränsad möjlighet till uppsikt. Dessa platser används därför med fördel till personal på vårdcentralen och demensboendet i första hand. Om 60% av vårdinrättningarnas parkeringsbehov antas utgöras av personal under dagtid innebär det ett behov av 29 platser. Nattid antas hela parkeringsbehovet om 10 platser utgöras av personal.

För att ta reda på den dimensionerande situationen utifrån att den norra parkeringen med 50 platser endast är lämplig för vårdinrättningarna och inte bostäderna har parkeringsbehovet både dagtid och nattetid granskats utifrån beräkningarna ovan.

Dagtid

Under dagtid ska 184 fordon ($140+25+15*0,4+33*0,4$) dela på platserna vid vårdcentralens entré, befintlig parkering i väst samt parkering vid skolan vilket totalt uppgår till 158 platser ($25+78+55=158$). Övriga 29 fordon ($15*0,6+33*0,6$), som bedöms vara personal till vårdinrättningarna, antas nyttja den norra parkeringen med 50 platser. Detta innebär att det finns ett underskott på **26 st** parkeringsplatser för bostäderna men ett överskott på 21 platser för vårdinrättningarna på parkeringen i norr, se figur 3 nedan.

Figur 3. Parkeringssituation dagtid med samnyttjan av platser

Natttid

Natttid är behovet för skola/förskola samt besökare till vårdinrättningarna 0 platser och behovet av personalplatser bedöms till 10 för demensboendet. Behovet för boende i lägenheterna är dock som störst natttid och uppgår då till 186 platser. Om parkeringen i norr för vårdpersonal räknas bort finns 158 lediga platser för boende ($78+25+55$). Behovet för boendeplatser uppgår till 186 vilket innebär att **28 st** ytterligare platser måste skapas, lämpligen intill de planerade bostäderna, se figur 4 nedan. En reserv på 40 platser finns då även vid parkeringen i norr.

Figur 4. Parkeringssituation natttid med samnyttjan av platser

5.3 Slutsats parkeringsbehov

Vid samnyttjan av parkeringsplatser blir det totala parkeringsbehovet som störst under dagtid. Men eftersom den ena parkeringen anses ligga för långt från bostäderna blir ändå nattetid dimensionerande för hur många nya parkeringsplatser som måste anläggas. Med ett parkeringstal på 1 plats per lägenhet behöver minst **28 st** nya parkeringsplatser anläggas. En viss reservkapacitet finns då även på den norra parkeringen.

Om vårdinrättningarnas parkering *inte* tas med i beräkningen blir dimensionerande situation nattetid då 186 parkeringsplatser krävs för bostäderna. Med $78+25=103$ befintliga platser (västra parkeringen och platserna vid skolan) behöver då ytterligare 83 platser skapas. Genom samnyttjan behöver alltså 50 platser färre tillskapas.

Det är dock viktigt att belysa att antalet parkeringsplatser kommer att minska mot dagsläget och vissa platser är endast tillgängliga en viss tid på dygnet för de boende. Avståndet mellan parkering och bostad blir i flera fall också längre vilket kan upplevas som en försämring. I stället får de boende en trevligare närmiljö med möjlighet till större grönytor och en gårdsbildning vilket kan väga upp för en försämrad parkeringssituation.

6. Utformning av parkering och trafikytor

Genom att samnyttja befintliga parkeringsplatser i närområdet fås en bättre nyttjandegrad av marken och behovet av att skapa nya parkeringsplatser minskar. Det är dock viktigt att åtgärder görs för att samnyttjan ska fungera och att parkeringsplatserna ska kännas trygga att använda under dygnets alla timmar.

6.1 Nya parkeringsplatser

De 28 nya parkeringsplatserna som behöver anläggas bör placeras intill de nya bostäderna då det kommer vara ont om parkeringar intill bostäderna i denna del. För att separera boendeparkering från "hämta/lämna-situationen" vid skolan och minska trafiken på infarten till skolan är det en fördel om dessa placeras i öster.

Avfallshantering och angöring hanteras med fördel långsgående intill de nya bostäderna då vändning kan ske i den befintliga vändplatsen vid skolan.

I dagsläget finns garageplatser på den yta som ska bebyggas. Några av dessa är önskvärda att återskapa. Vid placering av nya garageplatser är det viktigt att ta hänsyn till trygghet och säkerhet. Eventuella garage bör därför placeras så att de inte skymmer sikten mot parkeringen eller skapar dolda hörn. I dag är 55 garageplatser uthyrda vilket innebär att 22 nya garageplatser måste tillskapas om samma antal ska behållas efter byggnationen av de nya bostäderna.

6.2 Justering av befintlig parkering

Om samnyttjan ska ske av vårdcentralens platser behövs en gångväg och passage över Trollenäsvägen som binder samman bostäder och parkering. Detta kan ordnas genom att bygga en gångbana fram till det befintliga övergångsstället vid busshållplatsen, en del av denna hamnar dock på mark som ägs av kommunen. En gånganslutning från övergångsstället till bostäderna behöver också ses över för att få en genomgående koppling till parkeringarna (se figur 6 på sida 16).

I dagsläget är parkeringsplatsen vid vårdcentralen delvis skymd av växtlighet i form av träd och buskar. För att öka uppsikten över platsen rekommenderas att buskaget tas bort och ersätts av vegetation som är genomsiktig, till exempel låga marktäckare med glest placerade solitärbuskar och stamträd. Även belysningen på parkeringen och tillkommande gångväg behöver ses över för att säkerställa att den är tillräcklig.

6.3 Reglering

För att samnyttjan av platserna ska fungera bra och för att undvika att platserna används av andra än de är avsedda för är det viktigt att de regleras på ett lämpligt sätt. Platserna vid vårdcentralens entré regleras fördelaktigt med boendeparkering dygnet runt samt besöksparkering för vårdinrättningarna under dagtid. Parkeringsplatserna vid skola regleras för skolverksamhet dagtid under vardagar och boendeparkering nattetid och helger. Övriga parkeringsplatser regleras som boendeparkering. Parkeringarna i norr kan lämnas oreglerade då denna är tänkt för personal till vårdinrättningarna samt som en reservkapacitet.

I dagsläget ägs alla parkeringsytor av samma bolag. Det är dock viktigt att ett avtal för parkeringen upprättas för att säkerställa att platserna finns kvar även om fastighetsägaren skulle ändras.

7. Skolan och förskolan

I samband med att trafik- och parkeringssituationen ses över i området vid nyproduktion av lägenheter är det även lämpligt att se över trafiksituationen vid den befintliga skolan och förskolan då dessa delar infart och parkering med bostäderna

För skolan krävs parkeringsplatser dels för föräldrar som hämtar och lämnar sina barn, dels för personal, totalt minst 25 platser. Personalparkering kan placeras längre från skolan, men max 400 m enligt kommunens parkeringsnorm. För föräldrar behövs platser för en snabb och smidig av- och påstigning för de elever som kan gå in själva samt korttidsplatser för de föräldrar som behöver följa med barnen in (förskolan samt de lägre årskurserna).

Det är viktigt att säkra gångvägar ordnas mellan avlämningsplats/parkering och entréer, gärna så att korsande av gatan undviks. Även gång- och cykelanslutningar mot skolan och förskolan för de elever som kommer till fots eller med cykel behöver ses över. Där de oskyddade trafikanterna måste korsa körbanor bör hastighetsdämpande åtgärder införas.

Utformning och placering av cykelparkeringsplaster samt gång- och cykelstråk är en bidragande faktor till i hur stor utsträckning barnen går och cyklar till skolan i stället för åker bil.

7.1 Trafiksituationen vid Fridaroskolan

Skolan angörs med bil från Trollenäsvägen i öster och från Tågarpsvägen i väster. I öster avslutas gatan med en större vändplats vid skolan. Ca 25 parkeringsplatser finns intill vändplatsen varav de på norra sidan nyligen reglerats med 15-minutersparkering mellan kl 7-30 och 8.20 samt mellan kl 15 och 16. Vid den västra angöringen finns i dagsläget ingen särskild parkering avsedd för skolan.

Leveranser till matsalsalen (mat 2 ggr i veckan och mjölk 2 ggr i veckan) angör från väster. De öppnar bommen och kör in på skolgården intill matsalen och backar sedan ut. Eftersom dessa leveranser oftast kommer när eleverna har lektion fungerar detta relativt bra trots att backning på skolgård inte är att föredra. Leveranser med annat material som kommer mer sällan angör oftast i den större vändplatsen i öster.

Flera gång- och cykelstråk finns fram till skolan, både från bostadsområdena och busshållplatserna. I öster saknas dock en koppling mellan gång- och cykelstråket utmed Trollenäsvägen och GC-banan in mot skolan och eleverna måste ut i körbanan på en kortare sträcka. Cykelparkering finns i öster innanför bommen och i väster intill vändplatsen. Enstaka platser finns även söder om byggnaden vid ingångarna från Långåkern.

Anställda vid skolan vittnar om att det i den östra angöringspunkten fungerar mycket bättre när de norra platserna intill vändplatsen reglerats för korttidsparkering. Dock finns fortfarande risker för de barn som lämnas på parkeringarna eftersom de i dagsläget måste gå bakom utbackande bilar.

Vid angöringen i väster är situationen mer rörig då det finns relativt stora asfaltytor intill skolan men inga utpekade platser för hämta/lämna. Föräldrar stannar därför lite var stans på ytan utanför bommen och intill parkeringsplatserna samt framför boendes garageplatser.

Figur 5. Befintliga gång- och cykelstråk in till skolan markerat med grönt och angöring för leveranser markerat med rött.

I övrigt är hänvisningsskyltarna i området daterade och visar på många platser fel målpunkt vilket bland annat leder till att vissa leveransfordon hamnar fel. Skolan önskar att skyltningen i området ses över så att den visar mot rätt målpunkter.

7.2 Förslag på åtgärder vid Fridaroskolan

För att undvika att barnen behöver gå bakom backande bilar föreslås att en gångbana anläggs precis norr om 15-minutersparkeringen i öster. Denna kan användas både för avstigning och för att få en genare gång- och cykelbana för de som kommer från öster. Närmast Trolleäsvägen föreslås gång- och cykelbanan förlängas mot befintlig gång- och cykelväg utmed Trolleäsvägen i stället för att mynna ut i körbanan, se orange markering i figur 6 nedan.

Där gående och cyklister behöver korsa körbanan mot skola/förskola föreslås förhöjda passager för att ta ner hastigheterna och tydliggöra passagerna. Vid passagen som leder mot förskolegården behöver befintliga buskar röjas undan för att öka sikten, se figur 6.

Vid infarten i väster föreslås att vissa platser regleras till 15-minutersparkeringar under morgon och eftermiddag liksom regleringen i väster, förslagsvis de 5 platserna bredvid återvinningen. Större åtgärder för att förbättra trafiksituationen i väster ryms inte i projektet för nyproduktion av bostäderna i öster.

Figur 6. Förslag på åtgärder för att förbättra trafiksituationen intill Fridaroskolan och förskolan

Trafikbullerutredning till detaljplan
GÅRDSÅKRA, ESLÖV

GRANSKNINGSKOPIA
2021-10-19

UPPDRAG

Titel på rapport: Trafikbulerutredning till detaljplan, Gårdsåkra, Eslöv
Status: Granskningskopia
Datum: 2021-10-19

MEDVERKANDE

Beställare: Eslövs Bostads AB
Kontaktperson: Fredrik Mårtensson

Konsult: Tyréns AB
Uppdragsansvarig: Sara Jarmakowski Svanbom
Kvalitetsgranskare: Blanka Kesek

SAMMANFATTNING

Tyréns AB har på uppdrag av Eslövs Bostads AB utfört en trafikbullerutredning till detaljplan i Gårdsåkra, Eslöv. Fastigheten påverkas framförallt av vägtrafikbuller från Trollenäsvägen.

Detaljplanen syftar till att möjliggöra för nybyggnation av bostäder om upp till tio våningar höga.

Utredningen visar att planområdet uppfyller grundriktvärdet Leq 60 dBA i trafikbullerförordningen 16 meter från väggkant och vidare västerut. Detta gäller oavsett antal våningar på planerade byggnader. Planlösningen kan utifrån detta planeras valfritt ur bullersynpunkt.

Det är att rekommendera att byggrättsgräns förläggs minst 16 meter in från Trollenäsvägen. Om byggrättsgräns förläggs närmare Trollenäsvägen än så kommer särskilda planbestämmelser om att planera bostäderna genomgående med minst hälften av rummen mot sida som uppfyller Leq 55 dBA och Lmax 70 dBA att behöva tillämpas.

Det är möjligt att uppfylla riktvärdena Leq 50 dBA och Lmax 70 dBA på en gemensam uteplats på delar av planområdet utan att vidta några skyddsåtgärder. Om minst en gemensam uteplats uppfyller gällande riktvärden kan individuella uteplatser/balkonger planeras utan hänsyn till gällande riktvärden.

Figur. Färgzonskarta som illustrerar ljudnivån, 8 möm, för prognosår 2040. Röd linje markerar ungefärlig planområdesgräns. Ljudnivån i planområdet är som högst på denna höjdnivå.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	BAKGRUND	5
2	BEDÖMNINGSGRUNDER.....	5
	2.1 RIKTVÄRDEN FÖR TRAFIKBULLER UTOMHUS VID BOSTÄDER	6
3	BERÄKNING.....	6
	3.1 BERÄKNINGSMODELL	6
	3.2 VÄGTRAFIKDATA.....	6
4	RESULTAT.....	7
	4.1 UTEPLATS.....	9

AK01-06

2.1 RIKTVÄRDEN FÖR TRAFIKBULLER UTOMHUS VID BOSTÄDER

Den 1 juni 2015 trädde nya riktlinjer i kraft gällande buller vid bostadsbyggande i form av Förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggnader (svensk författningssamling, förordning 2015:16). I förordningen finns bestämmelser om riktvärden gällande buller utomhus vid bostadsbyggnader från spårtrafik, vägar och flygplatser.

I och med riksdagsbeslut uppdaterades förordningens 3 § från och med den 2017-07-01 till 5 dB högre värden än i ursprungsformuleringen. Ändringen gäller dock för alla nya bygglov och planer sedan januari 2015. Riktvärdena som redovisas i nedanstående tabell avser frifältsvärden, dvs. en ljudnivå som inte påverkas av reflexer vid egen fasad.

Tabell 1. Riktvärden utomhus för ljudnivå från väg- och spårtrafik vid bostadsbyggnader enligt trafikbullerförordningen.

	Ekvivalent A-vägd ljudnivå, L_{pAeq} [dBA]	Maximal A-vägd ljudnivå, L_{pAFmax} [dBA]
Ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad som inte bör överskridas Dock om bostaden <35 m ²	60 ^{a)} 65	-
Ljudnivå som inte bör överskridas vid en uteplats, om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden	50	70 ^{b)}
Högsta ljudnivå vid fasad på en ljuddämpad sida	55	70 (kl. 22-06)
a) Kan överskridas om minst hälften av bostadsrummen är vända mot ljuddämpad sida. b) Kan överskridas med som mest 10 dBA-enheter fem gånger per timme mellan kl. 06.00 och 22.00.		

3 BERÄKNING

3.1 BERÄKNINGSMODELL

Beräkningarna har utförts i programmet SoundPLAN version 8.1. Programmet följer denna beräkningsmodell:

- Naturvårdsverkets rapport 4653, Vägtrafikbuller - Nordisk beräkningsmodell, reviderad 1996.

Beräkningarna antar ett svagt medvindsfall från källa till mottagare. Programmet utnyttjar tredimensionella digitalkartor över området, även inkluderande byggnader. Utbredningsdämpning, markabsorption, skärmning, reflektioner mm., hanteras i programmet i enlighet med rådande beräkningsmodell.

Beräkningar för ekvivalenta och maximala ljudnivåer i plan avser höjderna 2, 8 respektive 20 meter relativt mark med en täthet mellan beräkningspunkterna om 5 x 5 meter och är redovisade i utbredningskartor inklusive reflex i egen fasad. Redovisade trafikbullernivåer i fasadpunkter avser frifältsvärden (dvs. exklusive reflex i egen fasad) och är direkt jämförbara med riktvärden. Vägar och andra hårdgjorda ytor modelleras som akustisk hård mark och övriga ytor som akustisk mjuk mark.

3.2 VÄGTRAFIKDATA

I tabell 3 redovisas trafikdata och hastigheter för de vägar som bedöms bidra till trafikbullernivåerna i området för nuläge och prognosår 2040. Uppgifterna för Trollenäsvägen är

erhållna av Robin Dingwell, trafikingenjör, på Eslövs kommun. Marieholmsvägen och Långåkravägen har erhållits från Trafikia. Trafiken på lokalgator i villaområdet är uppskattad baserat på tidigare erfarenheter. Uppräkning till prognosår 2040 har skett med 1 % årlig ökning i samråd med Robin Dingwell.

Tabell 3. Trafikdata för de vägar som bedöms bidra till bullernivåerna i området för nuläge och prognosår 2040.

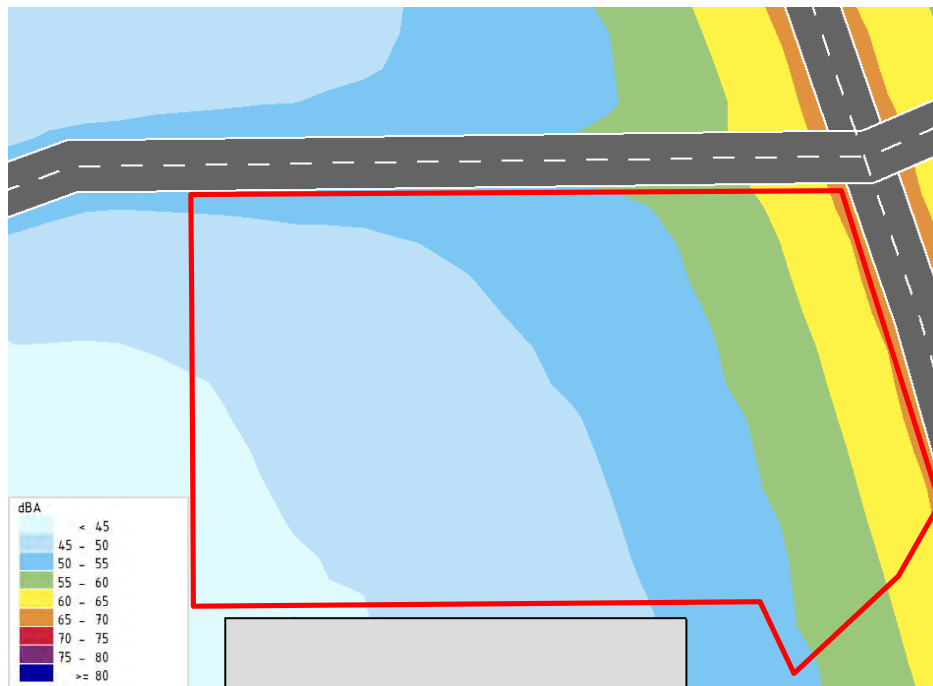
Väg	ÅDT		Hastighet (km/h)		Andel tung trafik (%)	
	Nuläge	2040	Nuläge	2040	Nuläge	2040
Trollenäsvägen S Marieholmsvägen	4750	6500	50	50	4	4
Marieholmsvägen	120	150	40	40	0	0
Långåkravägen	700	900	30	30	1	1
Lokalgator i villaområdet	250	300	30	30	1	1

4 RESULTAT

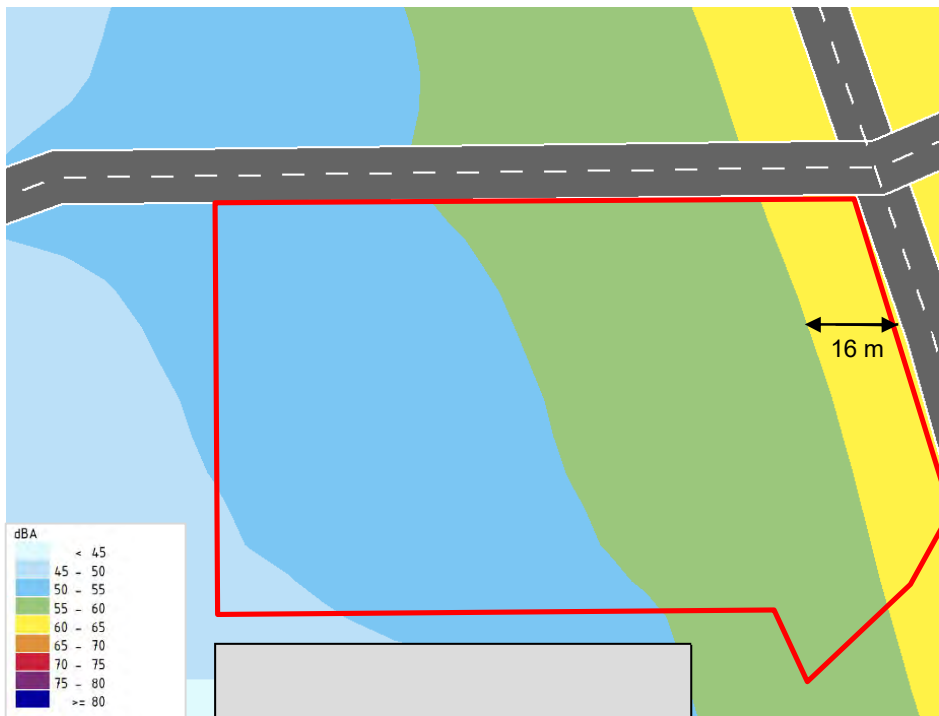
Utredningen visar att planområdet uppfyller grundriktvärdet Leq 60 dBA i trafikbullerförordningen 16 meter från vägkant och västerut, se figur 2–4. Detta gäller oavsett antal våningar på planerade byggnader. Högst ljudnivåer återfinns på höjden för tredje och fjärde våningsplanet. Planlösningen kan utifrån detta planeras valfritt ur bullersynpunkt.

Det är att rekommendera att byggrättsgräns förläggs minst 16 meter in från Trollenäsvägen. Om byggrättsgräns förläggs närmare Trollenäsvägen än så kommer särskilda planbestämmelser om att planera bostäderna genomgående med minst hälften av rummen mot sida som uppfyller Leq 55 dBA och L_{max} 70 dBA att behöva tillämpas.

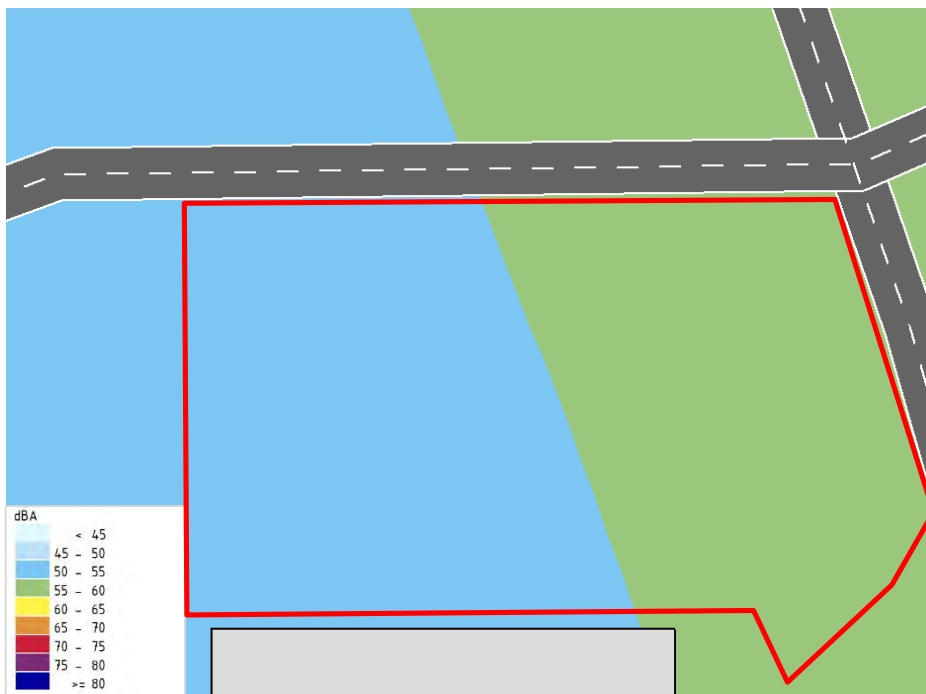
För nuläge är ljudnivån ca 1 dBA lägre än vad som illustrerar i figur 2–4.

Figur 2. Färgzonskarta som illustrerar ljudnivån, 2 möm, för prognosår 2040. Röd linje markerar ungefärlig planområdesgräns.

Figur 3. Färgzonskarta som illustrerar ljudnivån, 8 möm, för prognosår 2040. Röd linje markerar ungefärlig planområdesgräns.

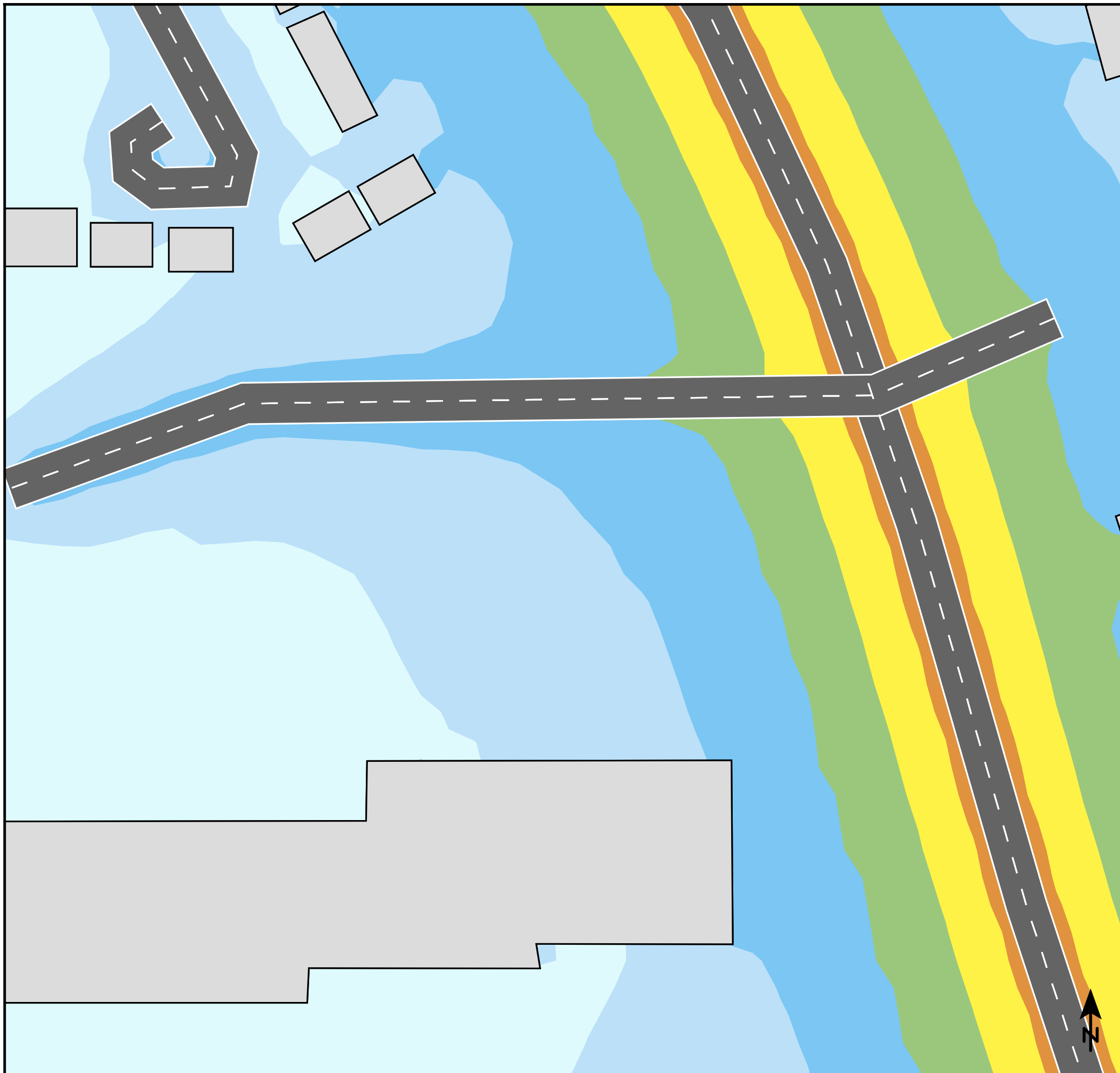

Figur 4. Färgzonskarta som illustrerar ljudnivån, 20 möm, för prognosår 2040. Röd linje markerar ungefärlig planområdesgräns.

4.1 UTEPLATS

Det är möjligt att uppfylla riktvärdena L_{eq} 50 dBA och L_{max} 70 dBA på en gemensam uteplats i de två ljusaste blå zonerna, se figur 2, utan att vidta några skyddsåtgärder. Om minst en gemensam uteplats uppfyller gällande riktvärden kan individuella uteplatser/balkonger planeras utan hänsyn till gällande riktvärden.

När byggnadernas placering är känd kan dessa utöver ovan ge en bullerskyddande effekt, varpå zonerna där uteplats kan placeras kan bli fler/större.

FÖRKLARINGAR

Ekvivalent ljudnivå prognosår 2040.

Teckenförklaring

- Väg bana
- Byggnad

**Ekvivalent ljudnivå
2 m (över mark)
dBA**

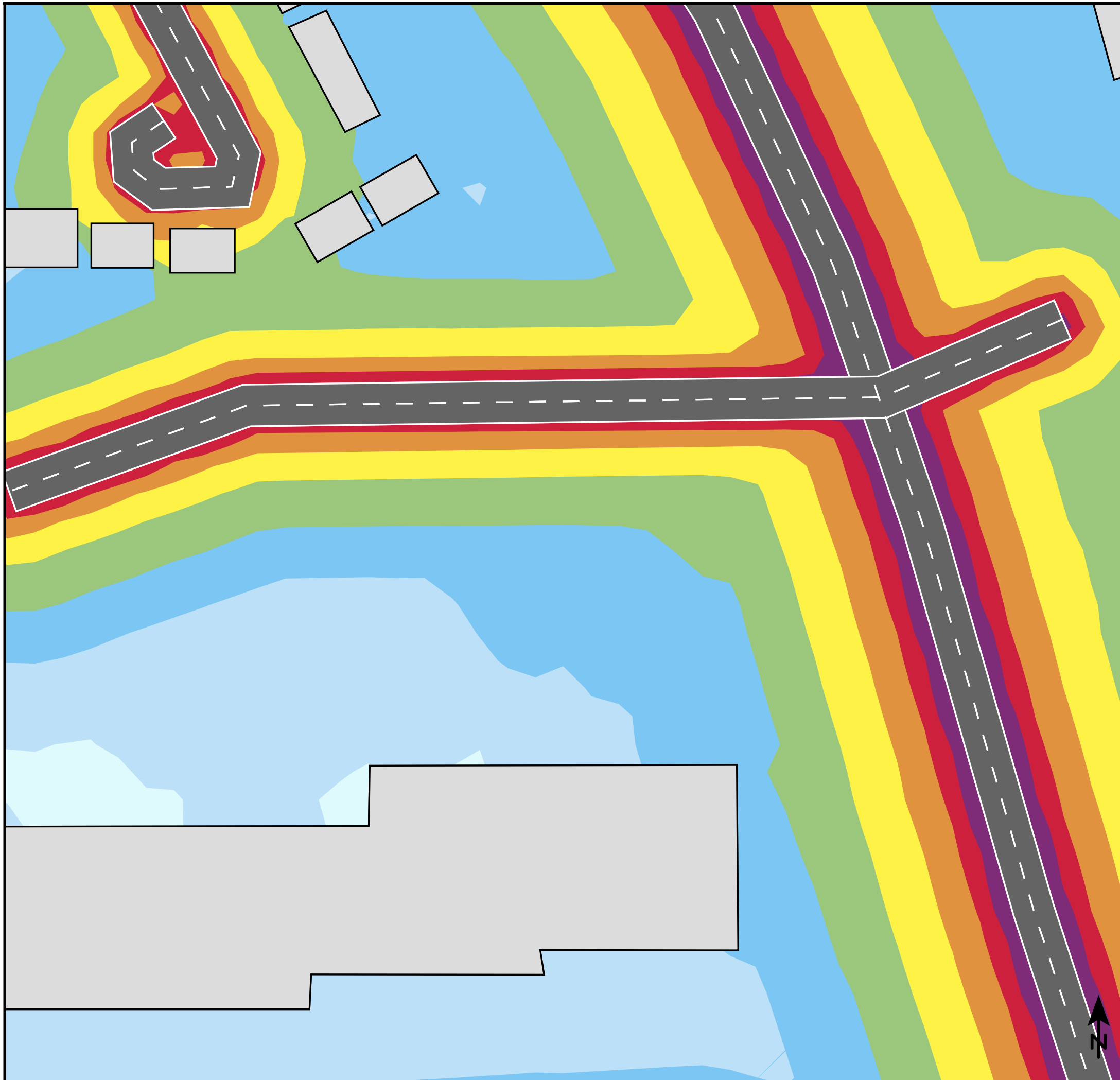
<	45
45-	50
50-	55
55-	60
60-	65
65-	70
70-	75
75-	80
>=	80

TYRÉNS

LJUDUTBREDNINGSKARTA

OMRÅDE Gårdsåkra		
BESTÄLLARE Eslövs Bostads AB		
AK Tyréns AB, Isbergs gata 15, 205 19 Malmö www.tyrens.se		
UPPDRAGSNUMMER 318784	OMRÅDE: Gårdsåkra, Eslöv	HANDLÄGGARE SJM
DATUM 2021-10-18	GRANSKAD AV BKE	
BERÄKNINGSMODELL Nordisk beräkningsmodell, Naturvårdsverket, 1996 BERÄKNINGSPROGRAM SoundPLAN 8.1 Beräkningsnummer: 1		
SKALA (A3) 1:700	BILAGA AK01	

FÖRKLARINGAR

Maximal ljudnivå prognosår 2040.

Teckenförklaring

- Väg bana
- Byggnad

Maximal ljudnivå 2 m (över mark) dBA

< 55
55- 60
60- 65
65- 70
70- 75
75- 80
80- 85
>= 85

LJUDUTBREDNINGSKARTA

OMRÅDE

Gårdsåkra

BESTÄLLARE

Eslövs Bostads AB

AK Tyréns AB, Isbergs gata 15, 205 19 Malmö www.tyrens.se

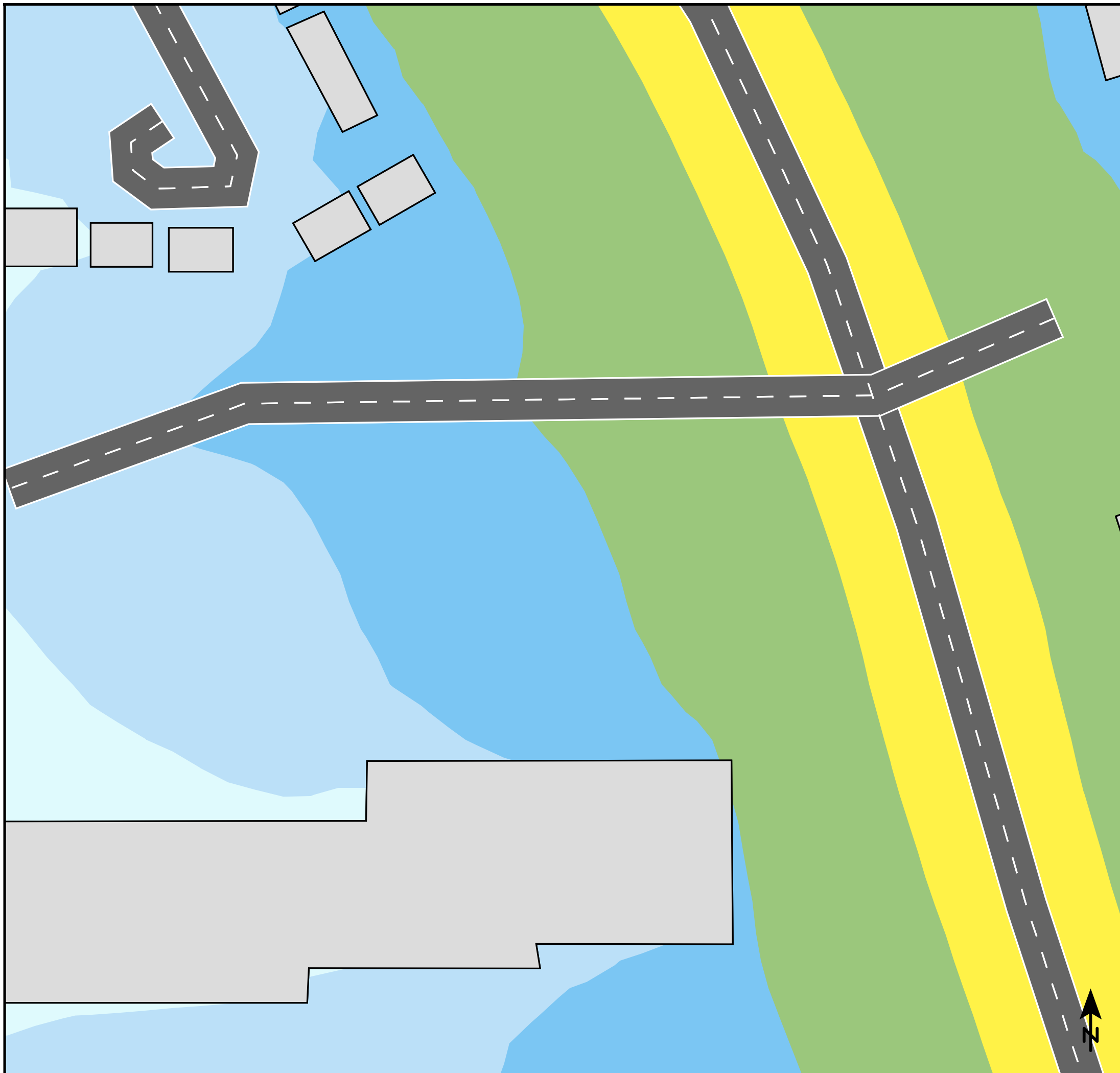
UPPDRAGSNUMMER 318784	OMRÅDE: Gårdsåkra, Eslöv	HANDLÄGGARE SJM
--------------------------	-----------------------------	--------------------

DATUM 2021-10-18	GRANSKAD AV BKE
---------------------	--------------------

BERÄKNINGSMODELL
Nordisk beräkningsmodell, Naturvårdsverket, 1996
BERÄKNINGSPROGRAM
SoundPLAN 8.1
Beräkningsnummer: 1

SKALA
(A3) 1:700

BILAGA
AK02

FÖRKLARINGAR

Ekvivalent ljudnivå prognosår 2040.

Teckenförklaring

- Väg bana
- Byggnad

Ekvivalent ljudnivå
8 m (över mark)
dBA

- < 45
- 45 - 50
- 50 - 55
- 55 - 60
- 60 - 65
- 65 - 70
- 70 - 75
- 75 - 80
- >= 80

LJUDUTBREDNINGSKARTA

OMRÅDE Gårdsåkra		
BESTÄLLARE Eslövs Bostads AB		
AK Tyréns AB, Isbergs gata 15, 205 19 Malmö www.tyrens.se		
UPPDRAGSNUMMER 318784	OMRÅDE: Gårdsåkra, Eslöv	HANDLÄGGARE SJM
DATUM 2021-10-18	GRANSKAD AV BKE	
BERÄKNINGSMODELL Nordisk beräkningsmodell, Naturvårdsverket, 1996 BERÄKNINGSPROGRAM SoundPLAN 8.1 Beräkningsnummer: 4		
SKALA (A3) 1:700	BILAGA AK03	

FÖRKLARINGAR

Maximal ljudnivå prognosår 2040.

Teckenförklaring

- Väg bana
- Byggnad

Maximal ljudnivå 8 m (över mark) dBA

<	55
55-	60
60-	65
65-	70
70-	75
75-	80
80-	85
>=	85

LJUDUTBREDNINGSKARTA

OMRÅDE

Gårdsåkra

BESTÄLLARE

Eslövs Bostads AB

AK Tyréns AB, Isbergs gata 15, 205 19 Malmö www.tyrens.se

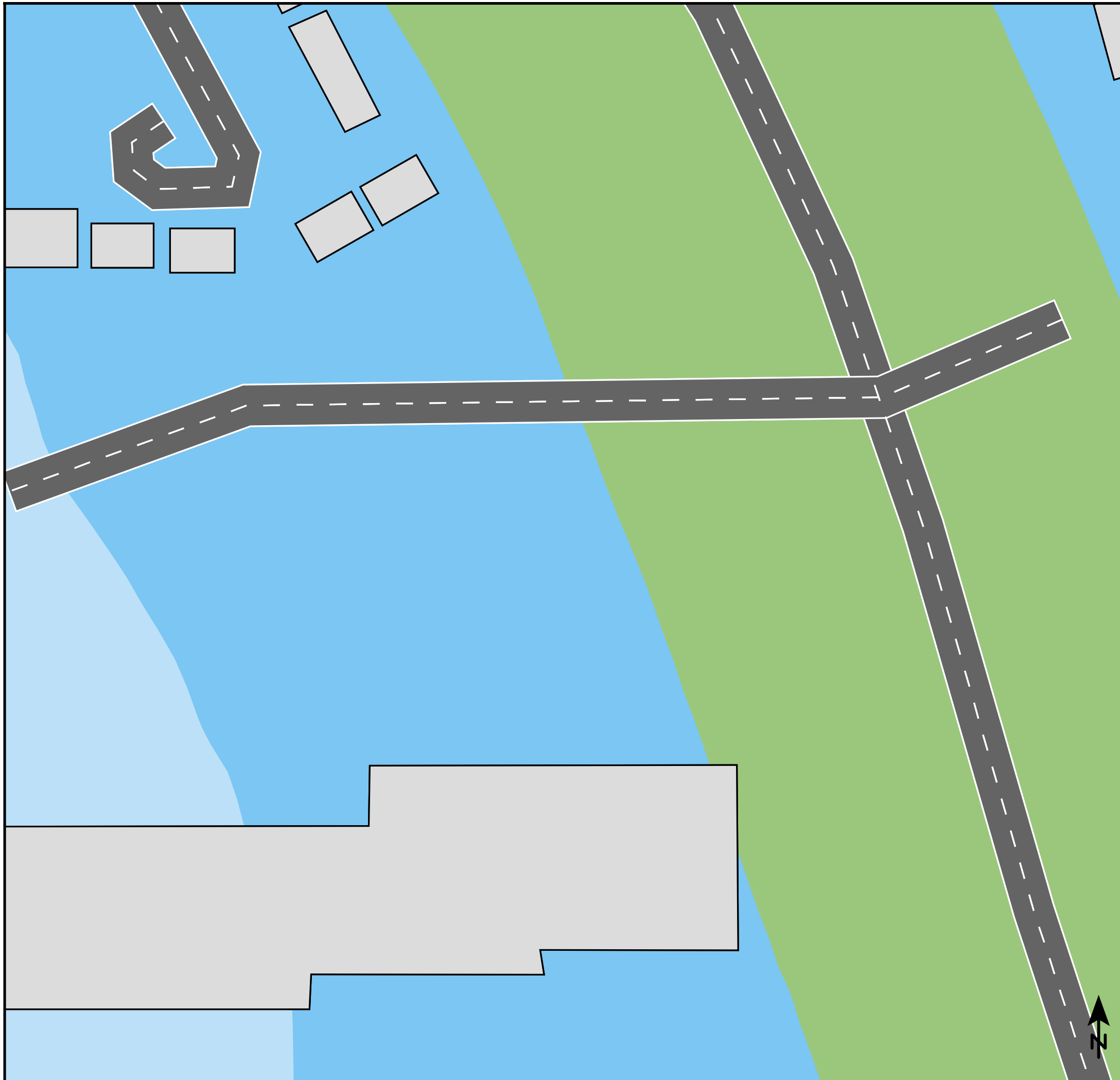
UPPDRAGSNUMMER 318784	OMRÅDE: Gårdsåkra, Eslöv	HANDLÄGGARE SJM
--------------------------	-----------------------------	--------------------

DATUM 2021-10-18	GRANSKAD AV BKE
---------------------	--------------------

BERÄKNINGSMODELL
Nordisk beräkningsmodell, Naturvårdsverket, 1996
BERÄKNINGSPROGRAM
SoundPLAN 8.1
Beräkningsnummer: 4

SKALA
(A3) 1:700

BILAGA
AK04

FÖRKLARINGAR

Ekvivalent ljudnivå prognosår 2040.

Teckenförklaring

- Vägbana
- Byggnad

Ekvivalent ljudnivå 20 m (över mark) dBA

- < 45
- 45 - 50
- 50 - 55
- 55 - 60
- 60 - 65
- 65 - 70
- 70 - 75
- 75 - 80
- >= 80

LJUDUTBREDNINGSKARTA

OMRÅDE

Gårdsåkra

BESTÄLLARE

Eslövs Bostads AB

AK Tyréns AB, Isbergs gata 15, 205 19 Malmö www.tyrens.se

UPPDRAGSNUMMER

318784

OMRÅDE:

Gårdsåkra, Eslöv

HANDLÄGGARE

SJM

DATUM

2021-10-18

GRANSKAD AV

BKE

BERÄKNINGSMODELL

Nordisk beräkningsmodell, Naturvårdsverket, 1996

BERÄKNINGSPROGRAM

SoundPLAN 8.1

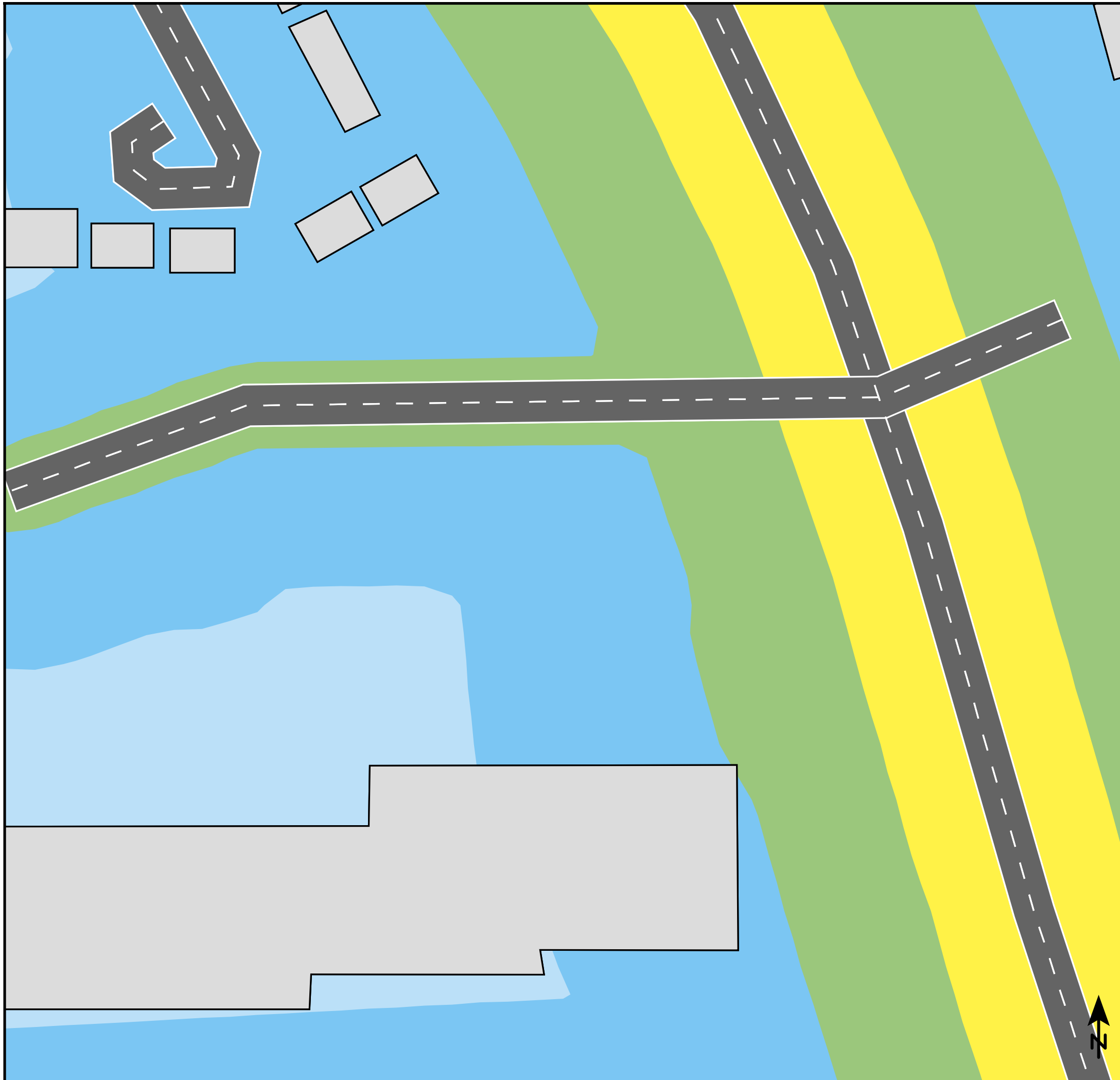
Beräkningsnummer: 5

SKALA

(A3) 1:700

BILAGA

AK05

FÖRKLARINGAR

Maximal ljudnivå prognosår 2040.

Teckenförklaring

- Väg bana
- Byggnad

Maximal ljudnivå 20 m (över mark) dBA

	<	55
	55-	60
	60-	65
	65-	70
	70-	75
	75-	80
	80-	85
	>=	85

LJUDUTBREDNINGSKARTA

OMRÅDE

Gårdsåkra

BESTÄLLARE

Eslövs Bostads AB

AK Tyréns AB, Isbergs gata 15, 205 19 Malmö www.tyrens.se

UPPDRAGSNUMMER 318784	OMRÅDE: Gårdsåkra, Eslöv	HANDLÄGGARE SJM
--------------------------	-----------------------------	--------------------

DATUM 2021-10-18	GRANSKAD AV BKE
---------------------	--------------------

BERÄKNINGSMODELL
Nordisk beräkningsmodell, Naturvårdsverket, 1996
BERÄKNINGSPROGRAM
SoundPLAN 8.1
Beräkningsnummer: 5

SKALA
(A3) 1:700

BILAGA
AK06

Rev 2022-06-08

2022-03-31

E222

Eslöv, Gårdsåkra 2

Översiktlig geoteknisk och miljöundersökning

PM – Geoteknik och Markmiljö

Beställare: Eslövs Bostads AB

Lomma 2022-03-31

PQ Geoteknik & Miljö AB

Upprättad av

Carl-Johan Bergman

Carl-Johan Bergman

Upprättad av

Benjamin Bjerg

Benjamin Bjerg

Granskad av

Erik Palmquist

Erik Palmquist

PQ Geoteknik & Miljö AB

Adress
Järngatan 33
234 35 Lomma
www.pqab.se

Telefon
040-41 64 90
E-post
pqab@pqab.se

Org.nr
556628-1068
Bankgiro
5436-2249

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
Sammanfattning.....	3
1. Objekt.....	4
2. Ändamål.....	5
3. Underlag och arkivmaterial för undersökningen	5
4. Styrande dokument.....	5
5. Planerade byggnationer, geoteknisk kategori och markanvändning.....	5
6. Befintliga förhållanden	6
7. Dimensionering	9
8. Rekommendationer - Grundläggning.....	10
9. Rekommendationer - Markföroreningar	12
10. Värdering och riskanalys	13

Sammanfattning

Inför ny detaljplan för att möjliggöra byggnation av flerbostadshus inom ovan rubricerad fastighet, Gårdsåkra 2, Eslöv, har PQ Geoteknik & Miljö AB har utfört en översiktlig geoteknisk och miljöteknisk markundersökning på uppdrag av Eslövs Bostads AB. Syftet med undersökningen har varit att översiktligt kontrollera områdets lämplighet för planerade byggnationer, med avseende på geoteknik och markmiljö.

Resultaten av undersökningen visar generellt på goda förutsättningar för nya byggnationer inom undersökt område. Grundläggning kan lämpligen utföras med konventionell ytlig plattgrundläggning samt vid eventuell källarkonstruktion bör endast tillfällig grundvattensänkning erfordras. Anläggning av hårdgjorda ytor inom undersökningsområdet bedöms kunna göras direkt på befintlig jord efter avbaning av matjord. Markundersökning med avseende på markmiljö visar generellt på ”rena” förhållanden och befintliga massor bör kunna hanteras utan begränsningar.

Inför detaljprojektering bör en kompletterande geoteknisk detaljundersökning utföras vid fastslagna byggnadslägen. Inga ytterligare miljöundersökning anses med nuvarande information krävas, men verifierande provtagning kan bli nödvändig i ett utförandeskede.

2022-03-31

E222

Eslöv, Gårdsåkra 2

Översiktlig geoteknisk och miljöundersökning

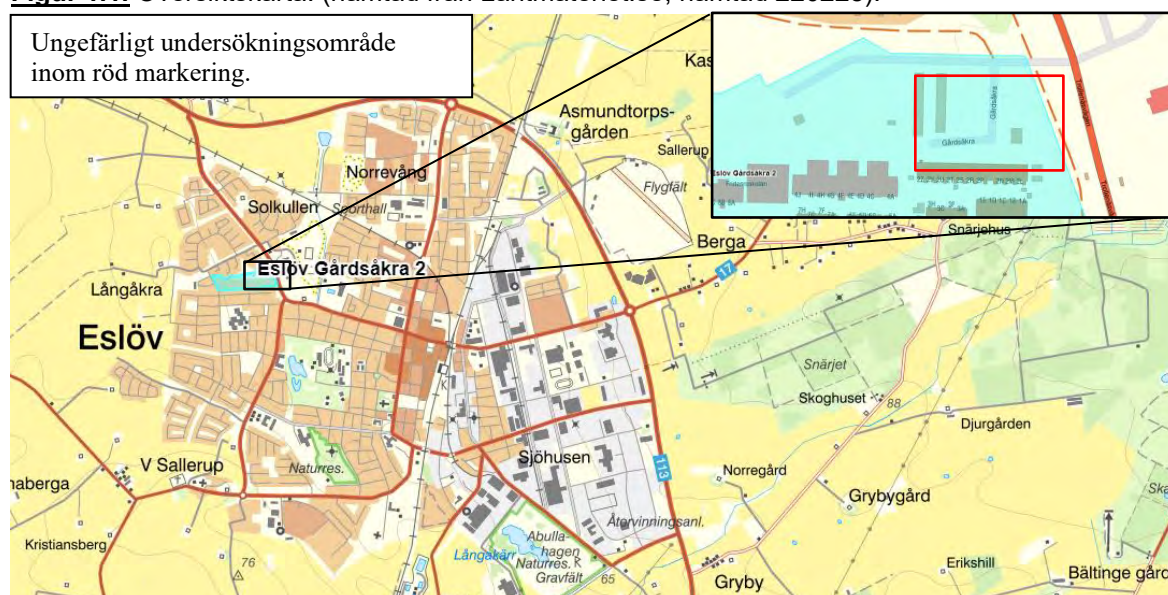
PM – Geoteknik och Markmiljö

1. Objekt

Uppdragsgivare Eslövs Bostads AB, kontakt Fredrik Mårtensson.

Område/fastighet Del av Eslöv, Gårdsåkra 2.

Figur 1.1. Översigtskarta. (hämtad från Lantmäteriet.se, hämtad 220228).

Uppdrag PQ Geoteknik & Miljö AB (PQAB) har uppdragits att utföra översiktlig undersökning av de geotekniska och markmiljöförhållandena inför planering och övergripande projektering för flerbostadshus i 3-14 våningar ovan mark samt med eventuellt källarplan.

Övrigt I denna handling, ”PM – Geoteknik och Markmiljö” beskrivs område och geo- och miljötekniska förhållanden översiktligt samt lämnas övergripande rekommendationer för grundläggning, dimensionering, utförande, kontroll, åtgärder, risk m.m.

Utförda undersökningar och resultat redovisas i sin helhet i ”MUR-Geoteknik och Markmiljö” å 220331.

Begränsningar I en undersökning finns alltid variationer mellan provpunkter. PQAB svarar för riktigheten av resultaten i här provade punkter. Inför beslut om eventuella åtgärder kan faktorer som t.ex. skälighet, ansvarsförhållanden, kostnader, civilrättsliga avtal, fastighetsägarens policy, nationella eller regionala mål, behöva vägas in.

2. Ändamål

Syfte Resultaten från undersökningarna skall utgöra underlag för utvärdering av resultaten och framtagning av förutsättningar inför planering och övergripande projektering för byggnationer inom området.

3. Underlag och arkivmaterial för undersökningen

Underlag Underlag för detta PM har varit "MUR - Geoteknik och Markmiljö" å 220331.

4. Styrande dokument

Allmänt Denna rapport ansluter till SS-EN 1997-1 med tillhörande nationell bilaga samt Naturvårdsverkets ramverk. För information om fält- och laboratorieundersökningar för bestämning av geotekniska parametrar hänvisas läsaren till SS-EN 1997-2 och nedanstående tabell.

Tabell 4.1. Styrande dokument

Arbete	Standard eller annat styrande dokument
Projektering, grundläggning	
Boverket. Geokonstruktioner, Allmänna regler, SS-EN 1997-1, inkl. nationell bilaga BFS 2011:1, EKS 11.	
Plattgrundläggning. SGI 1993.	
AMA Anläggning (17).	
Projektering, markföroreningar	
Naturvårdsverkets rapport 5976 (sept 2009). Riktvärden för förorenad mark, inkl. rev. å 160701.	
NV rapport 2010:1, återanvändning av avfall för anläggningsändamål.	

5. Planerade byggnationer, geoteknisk kategori och markanvändning

Allmänt Inom området planeras nybyggnation av 1 eller 2 flerbostadshus i 3-14 våningar. Källarplan med bilparkering kan eventuellt bli aktuellt. Runt byggnaderna anläggs grönytor.

Geoteknisk kategori Utförda undersökningar är utförda för geoteknisk kategori 1 och 2, GK1 och GK2. Planerade byggnader bedöms tillhöra GK2.

Markanvändning Området bör med hänvisning till planerad markanvändning, bostadsområde klassas som känslig markanvändning (KM) enligt Naturvårdsverkets (NVs) nomenklatur. Även begreppet MKM (mindre känslig markanvändning), MRR (Mindre än Ringa Risk) och IFA/FA (Icke farligt avfall / Farligt Avfall) används nedan.

6. Befintliga förhållanden

Allmänt	Undersökningsområdet ligger i området Gårdsåkra, västra Eslövs stad. Undersökt område är del av fastigheten Gårdsåkra 2 och innefattar en yta på ca 6 000 m ² där befintliga byggnader (flerbilsgarage) och parkering kommer rivas inför byggnation av nya flerbostadshus.
Markförhållanden	Undersökningsområdet utgörs idag av främst öppna parkeringsytor men i väst finns även garageparkering och i öst grönytor. Markytan invid borrhål är relativt flack med inmätta nivåer mellan +64,3 och +66,5.
Jordlagerföljd	Utförda borrhningar visar på ytlig mulljord eller fyllning ner till ca 1,0 m, därefter naturligt lagrad fast sandjord eller sandmorän. Lokalt påträffas även fast lera eller lermorän i borrhål 2. I ler- och framförallt sandmoränen förekommer sten och block. Berg kan enligt SGUs geologiska kartblad förväntas finnas på mellan 30-50 m djup och utgörs av siltsten, lersten, slamsten eller skiffer. Djup till bergöverkant och bergart är dock ej verifierat. Undersökta naturliga jordlager har vanligtvis medelhög till hög relativ fasthet, enligt "Plattgrundläggning", tabell 1.3. I flertalet borrhpunkter har relativt grunda stopp erhållits i stenig eller blockrik sandmorän.
Grundvatten	P.g.a. de grunda borrhstoppen har samtliga grundvattenrör installerats inom den norra delen av undersökningsområdet. Av tre installerade grundvattenrör, är ett rör av typen PEH-rör, 50 mm diameter med 2 meters filter i botten. Övriga två rör har diametern 25 mm, så kallade observationsrör. Vid borrhning och ytterligare några tillfällen under januari-mars 2022 inmättes grundvatten i installerade grundvattenrör. Stabiliserade grundvatten-mätningar visar på grundvattenyta vid djup mellan ca 2,6 m och torrt vid 5,7 m under markytan, motsvarande nivåer mellan +61,7 och <+60,2. Grundvattennivån varierar med nederbörd och årstid och kan förväntas vara både högre och lägre än vad som registrerats i samband med denna undersökning.
Markradon	Markradonresultaten har mätts med spårfilm i kanister i 3 punkter. Radonhalten har bestämts till mellan 3,2 och 16,8 kBq/m ³ , se även bilaga B i MUR-Geo+Miljö daterad 220331. Uppmätta halter kan relateras till Boverkets nomenklatur, där lågriskmark är 0-10 kBq/m ³ , normalriskmark 10-50 kBq/m ³ och högriskmark >50 Bq/m ³ . Med hänsyn taget till mätvärden, årstid, grundvatten m.m. kan halterna sammantaget anses ligga i normalriskintervallet och fastigheten därför klassas som normalriskmark.

Föroreningar

Allmänt.

Resultaten från utförda jord- och grundvattenanalyser redovisas i sammanställning i tabell 6.1-6.3 nedan och detaljer i ”MUR - Geoteknisk och Markmiljö” å 220331. I sammanställningarna har på laboratorium uppmätta halter relaterats till NV:s generella riktvärden MRR, KM, MKM och FA för jord och till NVs, SGUs, SPIs och holländska tillståndsklasser eller riktvärden för grundvatten. Under kap 9 motiveras val av prover och analysparametrar.

Jord.

Erhållna resultat visar att samtliga analyserade jordprover har halter klart under krav för gällande markanvändning, (parkeringsyta) Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM). Halterna ligger dessutom lägre än riktvärdena för känslig markanvändning (framtida markanvändning) (KM). Mindre än hälften av analyserade prov påvisar halter över riktvärdet för mindre än ringa risk (MRR) och är relevant när massor skall borttransporteras från fastigheten.

Vid varken jordprovtagning eller installation av grundvattenrör och mätning av vattennivåer har några lukter eller andra indikationer eller tendenser till grundvattenförorening påträffats.

Analyserad asfalt har inte förhöjda PAH-halter och bedöms därför inte innehålla stenkolstjära. D.v.s. asfalten är ”normal”, ej s.k. tjärasfalt.

Tabell 6.1 Sammanställning kemiska miljöanalyser i jord, m.a.p. metaller och PAH (mg/kgTS).

Prov-punkt	Djup	Jordart	As	Ba	Pb	Cd	Co	Cu	Cr	Hg	Ni	V	Zn	PAH-H	PAH-M	PAH-L
1	0-0,5	F/ Mulljord, sandskikt	3,4	49	12	0,1	4,5	9,7	9,4	0,032	9	17	42	0,14	0,15	0,023
1	0,5-1,0	siltig grusig Sand	4,1	42	10	0,1	7	13	13	0,01	14	19	42	0,05	0,07	0,02
2	0-0,5	F/ grusig sandig Mulljord, tegel	3,4	76	24	0,28	5,5	12	11	0,012	8,3	20	84	0,18	0,15	0,023
2	0,5-1,0	F/ mullh. grusig Sand	3,1	86	13	0,3	5,3	13	11	0,003	8,3	20	79	0,05	0,07	0,023
2	1-1,6	något lerig siltig grusig Sand	3	28	6,2	0,1	4,7	4,4	10	0,005	11	14	32	0,05	0,07	0,023
3	0-0,4	F/ grusig sandig Mulljord	3	60	14	0,2	5,2	11	10	0,024	9	17	64	0,05	0,07	0,023
3	0,4-0,7	F/ sandigt Grus	3,5	34	16	0,31	4,6	10	11	0,003	9	13	63	0,05	0,07	0,023
3	0,7-1,0	siltig grusig Sand	3,1	41	9,5	0,1	6,3	12	12	0,003	14	18	43	0,14	0,13	0,023
4	0-0,5	F/ något grusig sandig Mulljord, tegel	3,1	65	15	0,24	5,1	12	13	0,038	8,9	18	63	0,05	0,07	0,023
4	0,5-1,0	F/ något lerig grusig Sand, tegel	3,3	45	11	0,1	6	11	10	0,017	12	15	43	0,05	0,07	0,023
4	1-1,5	siltig grusig Sand	3,5	45	9,3	0,1	6,1	19	14	0,01	16	15	41	0,05	0,07	0,023
5	0-0,4	F/ grusig sandig Mulljord	3,2	54	15	0,1	5,2	10	11	0,03	9,3	17	60	0,05	0,07	0,023
5	0,4-1,0	siltig Sandmor	3,8	47	11	0,1	7,3	15	11	0,012	15	19	45	0,12	0,11	0,023
7*	0-0,5	F/ grusig sandig Mulljord	2,7	46	13	0,1	5	11	11	0,017	9,6	16	64	0,05	0,07	0,023
7	0,5-1,0	siltig grusig Sand, Sten	2,9	42	9,5	0,1	6,1	11	12	0,011	14	16	39	0,05	0,07	0,023
8	0-0,05	Asfalt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	PAH tot=23		
8	0,05-0,5	grusig Sand, ev. F/	2,5	35	8,1	0,1	5,7	12	9,4	0,005	10	14	38	0,05	0,07	0,023
8	0,5-1,0	grusig Sand, ev. F/	3,1	36	9,4	0,1	6,6	15	19	0,005	16	16	42	0,05	0,07	0,023
10*	0,05-0,5	grusig Sand , ev. F/	0,35	18	4,9	0,1	3,1	6,5	5,7	0,021	5,5	11	25	0,05	0,07	0,023
MRR enligt NV			10	-	20	0,2	-	40	40	0,1	35	-	120	0,5	2	0,6
KM enligt NV			10	200	50	0,8	15	80	80	0,25	40	100	250	1	3,5	3
MKM enligt NV			25	300	400	12	35	200	150	2,5	120	200	500	10	20	15
FA enligt Avfall Sverige			1000	50000	2500	1000	1000	2500	1000	50	1000	10000	2500	50	1000	1000

Anm 1. Vid rapporterade "mindre än"-värden har i tabell 9.2 halva det utsvarade värdet angetts, i ljusblå färg

Tabell 6.2 Sammanställning kemiska miljöanalyser i jord, m.a.p. "olja", (mg/kgTS).

Prov-punkt	Djup, m.u.my.	Jordart	Bensen	Toluen	Etyl-bensen	Xylen	Ali >C5-C8	Ali >C8-C10	Alif >C10-C12	Alif >C12-C16	Alif >C5-C16	Alif >C16-C35	Arom >C8-C10	Arom >C10-C16	Arom >C16-C35
1	0-0,5	F/ Mulljord, sandskikt	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	< 10	< 4,0	< 0,90	< 0,50
1	0,5-1,0	siltig grusig Sand	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	< 10	< 4,0	< 0,90	< 0,50
2*	0-0,5	F/ grusig sandig Mulljord, tegel	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	< 10	< 4,0	< 0,90	< 0,50
2*	0,5-1,0	F/ mullh. grusig Sand	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	< 10	< 4,0	< 0,90	< 0,50
2	1-1,6	något lerig siltig grusig Sand	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	< 10	< 4,0	< 0,90	< 0,50
3*	0-0,4	F/ grusig sandig Mulljord	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	< 10	< 4,0	< 0,90	< 0,50
3*	0,4-0,7	F/ sandigt Grus	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	< 10	< 4,0	< 0,90	< 0,50
3	0,7-1,0	siltig grusig Sand	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	< 10	< 4,0	< 0,90	< 0,50
4*	0-0,5	F/ något grusig sandig Mulljord, tegel	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	< 10	< 4,0	< 0,90	< 0,50
4	0,5-1,0	F/ något lerig grusig Sand, tegel	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	< 10	< 4,0	< 0,90	< 0,50
4	1-1,5	siltig grusig Sand	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	< 10	< 4,0	< 0,90	< 0,50
5	0-0,4	F/ grusig sandig Mulljord	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	< 10	< 4,0	< 0,90	< 0,50
5	0,4-1,0	siltig Sandmor	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	< 10	< 4,0	< 0,90	< 0,50
7	0-0,5	F/ grusig sandig Mulljord	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	12	< 4,0	< 0,90	< 0,50
7	0,5-1,0	siltig grusig Sand, Sten	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	< 10	< 4,0	< 0,90	< 0,50
NV-KM			0,012	10	10	10	12	20	100	100	100	100	10	3	10
NV-MKM			0,04	40	50	50	80	120	500	500	500	1000	50	15	30

Anm 1. *) Klassificeringsfärg styrs av tabell 6.1 och 6.2

Förklaringar	Grön färg	Markerar att halten understiger MRR/<KM (då MRR-halt ej finns)
	Ljusgrön färg	Markerar halt i intervallet MRR-KM
	Gul färg	Markerar halt i intervallet KM-MKM. Ljusgul färg markerar halt nära KM och intervallet KM-MKM.
	Orange färg	Markerar halt i intervallet MKM-FA
	Röd färg	Markerar halt >FA

ASFALT

Klass 1: Summa PAH<70 mg/kgTS. Fri återanvändning i ny vägkonstruktion.

Klass 2: Summa PAH 70-300mg/kgTS. Stenkolstjära finns i asfalten och återanvändningen är restriktiv.

Klass 3-4: Summa PAH >300 = FA och deponi.

Tabell 6.3. Sammanställning kemiska miljöanalyser i grundvatten µg/l

Metaller	GV 2	Tillståndsklass enl. SGU:s Bedömningsgrunder					Riktvärde Ingen/kraftig påverkan**
		1	2	3	4	5	
		Mycket låg halt	Låg halt	Måttlig halt	Hög halt	Mycket hög halt	
As	0,3	<1	1-2	2-5	5-10	>10	10/60
Ba	92	-					50/625
Cd	0,066	<0,1	0,1-0,5	0,5-1	1-5	>5	0.4/6
Co	1,1	-					20/100
Cr	0,061	<0,5	0,5-5	5-10	10-50	>50	1/30
Cu	1,9	<20	20-200	200-1000	1000-2000	>2000	15/75
Hg	< 0,10	<0,005	0,005-0,01	0,01-0,05	0,05-1	>1	0.05/0.3
Ni	7,1	<0,5	0,5-2	2-10	10-20	>20	15/75
Pb	< 0,010	<0,5	0,5-1	1-2	2-10	>10	15/75
Zn	19	<5	5-10	10-100	100-1000	>1000	65/800
V	0,041	-					1.2/70

Tabell 6.4. Sammanställning kemiska miljöanalyser i grundvatten µg/l

Rör nr	GV 2	SPI-RV*		
		1/5000	1/100	1
Ämne		Ångor i byggnad	Ytvatten	² Dricksvatten
PAH, summa L	< 0,040	2000	120	10
PAH, summa M	¹ 0,083	10	5	2
PAH, summa H	¹ 0,12	300	0,5	0,05
alifater >C5-C12	< 30	-	-	
alifater >C5-C8	< 20	3000	300	100
alifater >C8-C10	< 20	100	150	100
alifater >C10-C12	< 20	25	300	100
alifater >C12-C16	< 20	-	3000	100
alifater >C16-C35	< 50	-	3000	100
aromater >C8-C10	< 10	800	500	70
aromater >C10-C16	< 10	10000	120	10
aromater >C16-C35	< 5,0	25000	5	2
bensen	< 0,50	50	500	0,5
toluen	< 1,0	7000	500	40
etylbenzen	< 1,0	6000	500	30
xylener, summa	< 1,0	3000	500	250

*SPBI:2011; SPI Rekommendation "Efterbehandling av förorenade bensinstationer och dieselanläggningar", SPI/Spimfab 12 april 2011, uppdaterad 2012-01-29, inkl. rättelseblad å 2013-03-15. SPI bytte namn till SPBI 2011 och heter sedan 2020 Drivkraft Sverige AB. ¹Bedöms vara partiklar i vattnet och ej i löst form. Därmed ej spridningsbenägen. Härtill: möjlig källa från *ovanliggande jordar*. ²Enbart relevant vid uttag av grundvatten från egen brunn. Fastigheten har kommunalt dricksvatten. **Fet stil** – påverkan/låga halter. **Gul färg** –påverkan/höga halter. **Orange färg** –kraftig påverkan/mycket höga halter.

7. Dimensionering

Allmänt Dimensioneringsparametrar för jordens egenskaper har utvärderats från värden härledda från utförda undersökningar, med hjälp av hävdvunna tabellvärden. Föreslagna parametrar och partialkoefficienter för dimensionering för planerad byggnation redovisas nedan, för GK1 respektive GK2.

GK1 Komplementbyggnader eller mindre hus kan dimensioneras i **GK1** med ett tillåtet grundtryck, **$f_d=100$ kPa**, förutsatt normal plattgrundläggning i fast mineraljord.

GK2 Dimensionering av huvudbyggnader utförs i GK2. Föreslagna parametrar och partialkoefficienter för GK2 redovisas i tabell 9.1 nedan. Om mycket speciella konstruktioner blir aktuellt förordas kompletterande undersökning i läget för dessa.

Tabell 7.1. Sammanställning av dimensioneringsparametrar, för planerad byggnation.

Jordart	Nivå, m.ö.h.	Friktionsv, °	Skjuvhållfasthet, kPa	Tunghet, kN/m ³	Modul, MPa
Ev. ny fyllning av bergkross	---	$\phi_k=\phi'_k=40$	$c_{uk}=c'_k=0$	$\gamma_k=20$	$E_k=50$
Bef. fyllning / mulljord	0,4 -- 1,0 m.u.my.	$\phi_k=\phi'_k=---$	$c_{uk}=c'_k=---$	$\gamma_k=17, \gamma'_k=7$	$E_k=---$
Sand/Sandmorän*	SV: +66 -- +60 NO: +64 -- +60	$\phi_k=\phi'_k=38$	$c_{uk}=c'_k=0$	$\gamma_k=20, \gamma'_k=10$	$E_k=35$
Lera/Lermorän (endast bh2)	ca +63 -- +62	$\phi_k=0, \phi'_k=30$	$c_{uk}=150, c'_k=15$	$\gamma_k=20, \gamma'_k=10$	$E_k=35$
Partialkoefficienter		$\gamma_{M\phi}=1,3$ $\gamma_{M\phi'}=1,3$	$\gamma_{Mc_u}=1,5$ $\gamma_{Mc'}=1,3$	$\gamma_M=1,0^{**}$	$\gamma_{RD}=1,35$

Dimensionerande grundvattennivå sätts i detta läge till nivå +63 alternativt nivå för säkrade dräneringsledning, men kompletterande mätningar erfordras i detaljprojekteringsfasen.
*) Jordart med tillhörande parametrar bör kunna användas till större djup, ned till berget på ca 30-50 m djup, men tumregler om djup för sättningsberäkning i IEG Rapport 7:2008, bedöms vara tillämpliga för denna grundläggning och mark.
***) Vid beräkning av schakttonnage skall entreprenören räkna med $\lambda_d=1,2 \times \lambda_k$.
En förutsättning för att linjära beräkningsmetoder skall få användas vid sättningsberäkning är att dimensionerande vertikal lasteffekt är mindre än 2/3 av dimensionerande bärförmåga i brottstadiet.

Sättningar Inga detaljerade sättningsberäkningar har utförts i detta läge, dels för att detta ej behöver utföras vid objekt i GK1, dels för att varken fastslagna laster eller design funnits tillgänglig för beräkning i GK2. Vid dimensionering i GK2 utförs sättningsberäkning i byggnads-konstruktörens- och vid behov i mark- och VA-projektörernas regi.

8. Rekommendationer - Grundläggning

Grundläggning Normalt skall all fyllning, mullhaltig och övrig lös eller på annat sätt otjänlig ytjord bortschaktas under grundläggning, här generellt ca 1 m mulljord/befintlig fyllning och därefter uppfyllnad/schakt till färdig grundläggningsnivå.

Grundläggning kan utföras som konventionellt, betonggolv på mark med förstövningar och/eller separata grundplattor under bärande element. Källargrundläggning kan göras efter sänkning av grundvattenytan inom grundläggningsområdet. Källaren skall utformas tät och dimensioneras mot uppflytning.

All grundläggning och ny fyllning skall utföras från torra, fasta och ostörda schaktbottnar. Beakta för ouppvärmade konstruktioner att befintlig jord är delvis tjälfarlig.

Markradon Markradonhalten inom fastigheten har sammantaget bedömts ligga inom normalriskintervallet. Byggnader skall härvid utformas radonskyddade. Grundläggning utformas så inga läckagevägar kommer finnas, bl.a. genom täta rör genomföringar och utan genomgående sprickor i golvplattan. Härtill rekommenderas balanserad mekanisk ventilation med små undertryck.

Dränering Under (källar)golv och grundläggning rekommenderas att minst 0,15 m dränerande material på geotextil appliceras. Markskiva läggs enligt K-handlingar. Dränerande material, helst makadam, förordas att läggas även om grovbetong skall läggas. Makadamen säkerställer att ett jämnt vattentryck mot plattan skapas och att en högpermeabel väg för vatten som behöver dräneras ut effektivt kan utföras. Schaktslänter, t.ex. i hissgröpar, bör lämnas utan grovbetong och eventuellt behöver hål göras i grovbetongen för att inte skapa alltför långa avstånd för vatten att transporteras under grovbetongen. Alternativt kan annan lösning som säkrar vattentryck på plattan utföras.

Dränerande lager ansluts till yttre dränering runt byggnad. Allt utförande enligt AMA Anläggning och leverantörer av markskivor m.m. Det är av största vikt att dräneringsåtgärder utförs med stor omsorg. Markyta ges tillräckligt fall från byggnaden.

- Vägar och planer Hårdgjorda ytor m.m. kan dimensioneras enligt AMA Anläggning och materialtyp 3B. Utformning av känsliga ytor, t.ex. (huvud)körvägar för tunga fordon bör speciellt beaktas. Överbyggnader kan efter avbaning av eventuellt ytligt växttäckte och mull samt täckning med geotextil normalt grundläggas direkt på befintlig mark.
- VA-ledningar VA-ledningar projekteras och utförs enligt AMA Anläggnings anvisningar. Grundvattenåtgärder skall beaktas vid ledningsläggning under grundvattenytan.
- Schakt Befintlig jord bedöms relativt normal-/svårchaktad till undersökta djup, vanligen schaktbarhetsklass 3-5 (enligt Klassificeringssystem - 85). Sten och block ska förväntas i förekommande moränjordar, men i normal omfattning. Förekommande jordlager av sand, sandmorän lermorän är känsliga för vattenöverskott och hydraulisk påverkan, särskilt under eller nära grundvattenytan. I samband med mekanisk bearbetning kan jorden förlora delar av sin hållfasthet. Härvid skall blottade ytor täckas snarast möjligt så att de ej skall bli uppältade och förlora hållfasthet.
- Schakt ovan grundvattenytan bedöms kunna göras med släntlutning 1:1,5.
- Grundförstärkning Ingen schakt för utföras inom en linje med lutning 1:2 räknat från närmast belastade yta, t.ex. grundkonstruktion eller vägbana. Vid utrymmesbrist, måste slänter stabiliseras eller kan etappvis schakt och återfyllning utföras ner till någon meter under markytan.
- Speciellt vad gäller eventuella källare behöver spontning och val av sponttyp kontra utrymme övervägas och beaktas, inte minst i förhållande till schakt-/spontbarhet och behov och metod för grundvattenåtgärd (se nedan).
- Grundvattenåtgärd Stabiliserade vattenytor har i området vanligen uppmätts ligga mellan 2,6 och 5,1 m under markytan, motsvarande nivåer mellan +61,7 och <+60,2. Härvid bedöms att all schakt för ytlig grundläggning och marköverytor samt normal va-läggning, ska kunna göras utan grundvattenåtgärd. Vid grundläggning av eventuell källare bedöms dock grundvattenåtgärd behövas under byggskedet. I permanentskedet bedöms konventionell dränering ihop med vattentät betong och gjutskarvar vara tillräckligt.
- Lokal grundvattensänkning bedöms kunna göras genom dränkbara pumpar nersänkta i rörbrunnar jämnt utplacerade över grundläggningsområdet.

Vid schakt för eventuell djup va-anslutning bedöms grundvattenåtgärd i form av länshållning, kunna göras genom pumpning med dränkbara pumpar i filterförsedda rörbrunnar i schaktgravsbotten.

Observera att utsläpp från grundvattenåtgärd troligen behöver renas, minst genom slamavskiljning samt förankras med aktuell miljömyndighet och VA Syd.

Fyllning	Kompletterande fyllning för grundläggning av byggnad utförs generellt med packad friktionsjord, företrädesvis bergkross 0-90 mm alternativt överskott av befintlig torr sandmorän. Packningsarbete nära grundvattenytan är riskfyllt. Schakt- och terrasseringsarbeten skall därför utföras vid torr väderlek och efter erforderlig grundvattensänkning. Skadliga vibrationer kan fortplanta sig mycket långt under grundvattenytan.
Kontroll	<p>Geoteknisk kontroll skall minst omfatta följande.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Granskning av geokonstruktionsritningar och beräkningar. - Schaktbottenbesiktning. Schaktbottnar skall vara torra, fasta och fria från otjänligt material. - Kontroll av ingående material i geokonstruktioner, t.ex. spont. - Packningskontroll, vid >0,5 m mäktig uppfyllnad. Metod beror på val av fyllnadsmaterial och avgörs i samråd med geotekniker. - Kontroll av (grund)vattennivåer och verifiering av att (grund)vattenytan ligger minst 0,5 m under färdiga schaktbottnar. - Kontroll av omgivningspåverkan, innefattande kontroll av påverkan på omgivande byggnader, anläggningar och mark.

9. Rekommendationer - Markföroreningar

Prover och analys Undersökningsresultaten m.a.p. markföroreningar visar entydigt låga halter, klart <KM. Inga särskilda föroreningar har heller kunnat förväntas då endast jordbruk varit föremål för verksamhet inom området innan parkeringsyta med tillhörande flerbilsgarage uppfördes.

Härvid har jordprover, totalt 18 st, analyserats med avseende på "normala standardparameter", d.v.s. (11 st) metaller, PAH och "olja".

Ledningar i mark och/eller erhållna borrhopp, har försvårat installation av grundvattenrör och endast i norr har installation varit möjlig. Ett rör av typen PEH 50mm har installerats i den nordöstra delen av undersökningsområdet och i mellersta norra och nordvästra delen, två enklare observationsrör, diameter 25 mm.

Analyserad asfalt har inte förhöjda PAH-halter och bedöms därför inte innehålla stenkolstjära. D.v.s. asfalten är "normal", ej s.k. tjärasfalt.

Provtagning har utförts med rengjorda verktyg och prover har förvarats mörkt och kylt under tiden mellan provtagning och ankomst till laboratoriet. Provtagning av vatten har, efter rens- och omsättningspumpning av rören, utförts med peristaltisk pump med lågt och jämnt flöde och prov för metallanalys har filtrerats i fält.

- Jord** Resultat från jordanalyser visar att samtliga analyserade jordprover har halter klart under krav för nuvarande markanvändning, (parkeringsyta), för vilken Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM) kan anses gälla. Härtill ligger halterna lägre än riktvärdena för framtida markanvändning, känslig markanvändning (KM). Drygt hälften av analyserade prov påvisar dessutom halter under riktvärdet för mindre än ringa risk (MRR) och är relevant när massor skall borttransporteras från fastigheten.
- Grundvatten** Utförd grundvattenanalys, visar inga speciellt förhöjda föroreningshalter. Det finns visserligen spår av PAH i ett prov men dessa halter bedöms härröra sig från partiklar i vattnet. De fysikaliska och kemiska egenskaperna för aktuella ämnen i jord är också sådana att de binds mycket hårt till (jord)partiklar och inte sprids till/med grundvatten. Inga halter över laboratoriets detektionsgräns för ”olja” har påträffats.
- Av metaller har låga till bitvis måttliga halter påträffats, men inga som bedöms relevanta, definitivt inte för bostadshusbebyggelse med kommunalt dricksvatten. Observera att SGUs tillståndsklasser, använda som jämförvärden, gäller för dricksvatten.
- Risker** Med dagens markanvändning bedöms inga direkta eller akuta risker finnas. Långsiktiga risker med planerad markanvändning bedöms ej heller finnas, varken med avseende på hälsa, miljö eller spridning.
- Lagkrav** I denna rapport redovisas inga markföroreningar med halter över fastighetens riktvärden, Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM), ej heller över KM, varför något lagkrav inte ställs att rapporten behöver delges någon tillsynsmyndighet. I detta fall rekommenderas dock resultaten i denna handling och i ”MUR – Geo+Miljö” å 220331 kommuniceras med Miljö och Samhällsbyggnad i Eslöv, inför framtida ändring av markanvändning, från parkeringsyta till bostäder.

10. Värdering och riskanalys

- Värdering** Geoteknik. Utförda borrhöjningar och mätningar visar likartade geotekniska förhållanden för ytlig mulljord och fyllning och naturliga sand- och lerjordar i området, som ger goda förutsättningar för grundläggning. Inga avvikelser eller svårigheter har rapporterats från fältundersökning.

Sammantaget bedöms utförda undersökningar som tillräckligt omfattande för ändamålet, översiktlig markundersökning inför planering och övergripande projektering för nybyggnation av flerbostadshus. I samband med framtida detaljprojektering kommer detaljerad geoteknisk undersökning att erfordras.

Markradon.

Markradonresultaten visar tydlig på mark inom normalriskintervallet. Ett mätvärde (1/3) visar på påverkan av mätresultat varpå den skall bortses från. Resterande två mätningar visar tydligt på mätvärden inom normalriskintervallet. Utförda undersökningar bedöms som tillräckligt omfattande för ändamålet, att klassificera marken efter radonrisk.

Markmiljö.

Laboratorieresultat visar på mark som är fri från tydliga föroreningar och endast halter inom riktvärden för planerad markanvändning. Generellt visar på ytjord halter som ger klassificering MRR-KM-massor, naturlig jord inom området kan dock hanteras som MRR. Markprover med halter över MMR är relevant vid borttransport av massor.

Vad gäller analyserat grundvatten, har ingen tendens till risk för grundvattenpåverkan kunnat ses i fält, analyserat grundvattenprov eller m.h.t. till jordföroreningarna noterats.

Sammantaget bedöms utförd undersökning som tillräckligt omfattande och de miljötekniska förhållandena som tillfredsställande säkerställda, för ändamålet, översiktlig markundersökning och åtgärdsutredning för nybyggnation av flerbostadshus med tillhörande grönytor. I samband med framtida detaljprojektering kommer detaljerad markmiljöundersökning att erfordras.

Risikanalys

Geoteknik. Utöver normal risk vid schaktning och andra markarbeten bedöms speciell risk för grundläggningsarbetet finnas i samband med eventuell, men inte troligt förekommande, schakt under grundvattenytan, t.ex. vid schakt för djup va-anslutning eller källarbyggnad samt därpå följande (åter)packning.

För arbetsberedningar skall beaktas; risk för att köras på/träffas av maskiner och material, risk för ras, erosion och översvämning m.m. i eventuell djup schakt, t.ex. för va-anslutning eller källare. Härtill finns risk för vibrationer, speciellt för intilliggande byggnader och anläggningar, p.g.a. packning av åter- och uppfyllnader. Riskerna gäller både personal och konstruktion/anläggning.

Markradon. Inga risker m.a.p. markradon bedöms föreligga i byggskedet.

Markmiljö. Inga akuta risker, varken m.h.t. hälsa, miljö eller spridning, bedöms finnas med nuvarande verksamhet, särskilt eftersom alla påträffade ämneshalter varit <KM i jord och låga och ej signifikanta i grundvatten. Vid kommande byggnation kan dock kompletterande provningar behöva göras om större mängd överskottsmassor skulle behöva borttransporteras från området, t.ex. vid källarbyggnation. En dokumenterad och anmäld materialhantering erfordras.

Avseende arbetarskydd bedöms för huvuddelen av arbetena endast normal heltäckande arbets-/skyddsklädsel erfordras. Härtill ska arbetena planeras så damning ej uppstår, t.ex. genom vattning och så att verksamma, personal eller boende på anstalten i närområdet inte vistas i vindriktningen från schaktning. Detaljerade instruktioner för detta tas fram och ansvaras för av kommande mark-/saneringsentreprenör.

Övrigt. Utöver ovanstående bedöms risken för omgivningspåverkan som liten men skall tas med i bedömningen, t.ex. m.a.p. normalt damm och buller från anläggningsverksamhet.

Yttrande angående samråd för detaljplan för del av Gårdsåkra 2, Eslövs kommun (KS.2019.0551)

Yttrande

Avdelningen gata, trafik och park, nedan kallad GTP, gör följande yttrande angående samråd för detaljplan för del av Gårdsåkra 2, Eslövs kommun (KS.2019.0551)

Generellt

Dagvatten och skyfallsutredning för Gårdsåkra i Eslöv (Tyréns, 2021-12-23) saknas i handlingarna.

Plankarta

Hanteringen av dagvatten och skyfall bör regleras mer i planen än i dagsläget. Den tröga vattenavledningen, diken och magasin som beskrivs i planbeskrivningen borde regleras i plankartan så att vattnet inte kan ledas direkt till dagvattenledningar utan fördröjning.

Planbeskrivning

Figureerna i planbeskrivningen är konstigt numrerade. 11, 34, 45, 56, 67, etc.

MARKANVÄNDNING OCH STADSBILD, s 7

Figur 2 verkar visa att hela angöringsytan är nedsänkt till garagenedfarterna. Är detta avsikten? I så fall måste det utredas vidare, framförallt med vattenfrågor i åtanke.

I texten beskrivs att den stora angöringsytan ska fungera som entré till hela Gårdsåkra. GTP skulle vilja att man tydligare visar och beskriver på vilket sätt denna plats kommer fungera som entré, och hur den kopplar till det befintliga området. Om den ska vara inbjudande behöver den vara mer än en stor hårdgjord yta.

[Skriv här]

Figur 4 behöver förklaras mer. Vad är det gröna och rutiga fältet i sydöstra delen av illustrationsplanen?

Figur 5 visar inte på det sadeltak som beskrivs i texten.

Den nya byggnaden kommer sticka ut mycket i området, och GTP ställer sig frågande till om det är lämpligt med ett sexvåningshus på platsen. Omgivande bebyggelse består av enplansvillor och Gårdsåkra som är max nio meter högt. Detaljplanen föreslås alltså tillåta ett hus som är 2,5 gånger högre än Gårdsåkra.

Angöringsplanen ser ut att bli en stor hårdgjord yta. Kan man fördröja dagvatten och skyfallsvatten från planområdet på denna? Det bör regleras i plankartan som magasin eller liknande, i enlighet med dagvatten- och skyfallsutredningen.

Om gården är tänkt att vara till för fler än bara de i det tillkommande huset bör det vara ingen eller bara en liten höjdskillnad mot omgivande mark för att vara välkommande. Höjdskillnad kommer utgöra ett stort hinder för andra att nyttja ytan, och skulle antagligen skapa en känsla av att gården bara är till för det nya huset.

TRAFIK, s 11

Skissen över garaget visar på nedfarter som går över U-området. Placeringen av nedfarter till parkeringsgaraget måste utredas vidare och visas tydligare i planen eller illustrationsplanen. Genomförbarheten i att förlägga nedfarterna i U-området måste utredas och redovisas. På vilket djup ligger ledningarna, och kommer de gå att komma åt även med nedfarter?

Nedfarterna ser också ut att ta mycket av angöringsplatsen i anspråk, och effekten man är ute efter med ett entréområde blir nog svår att uppnå med denna lösning.

Platsen där detaljplanen möter gång- och cykelbanan som går parallellt med Trollenäsvägen behöver utformas för att tydligt markera att det är en utfart från en fastighet, inte en gata. Snarare än att det ska byggas en ”upphöjd gång och cykelpassage” rör det sig om att gång- och cykelbanan på platsen utformas så att trafik som korsar den hastighetsbegränsas till en 85:e percentil om max 30 km/tim samt att fordons väjningsplikt gentemot gång-

[Skriv här]

och cykeltrafiken tydliggörs, från båda riktningar. Denna utformning kan inkludera ett platågupp med gång- och cykelbana på platån men det finns även andra utformningar möjliga. Det viktiga är att få med 85:e percentilen om max 30 km/timmen för korsande motorfordon.

MILJÖBALKEN, s 23

Trädraden ligger utanför planområdet. Planområdet tycks ha ändrats under planprocessen.

NATUR, s 25

Beskrivningen under rubriken *Topografi* stämmer inte. Området sluttar åt nordöst.

TEKNISK FÖRSÖRJNING, s 27

Figur 78 Planområdet tycks ha ändrats under processen, och figuren visar inte aktuellt planområde.

I arbetet med att avge avdelningens yttrande har Alva Bosdottir, landskapsarkitekt, och Robin Dingwell, projektledare, deltagit.

Christel Wohlin

Avdelningschef

2023-11-01
Ingrid Karlsson
0413-620 59
ingrid.karlsson@eslov.se

Stab och Miljös yttrande över samråd detaljplan för del av Gårdsåkra 2, Eslövs kommun

Dagvatten

I planen ska det framgå en reglering av vem som är ansvarig för drift och skötsel av U1, dagvattenmagasinet som avses fördröja dagvatten vid ett 20-års regn. Går det att reglera utflödet för dagvatten i planen?

I planbeskrivningen på sidorna 26–28 anges att ledning är dimensionerat till 10-års regn. Men senare att magasinet behöver dimensioneras för 20-års regn. Skyfallet är beräknat på ett 100-års regn. Det är oklart om det är för klimatanpassning eller om det är för skyfallshantering. Detta kan förtydligas.

Det anges att skyfallet kommer att ledas till ett dike, men det verkar som att dagvattnet kommer ledas till en anslutningspunkt. Eller är det så att samtligt dagvatten leder till diket? Detta kan förtydligas.

Karin Sandström
Avdelningschef Stab och Miljö

2023-11-21

Pia Olsson Ljungberg

+4641362784

pia.olsson-ljungberg@eslov.se

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kart- och bygglovsavdelningens yttrande över samråd för detaljplan för del av Gårdsåkra 2 i Eslöv, Eslövs kommun

Plankarta

Vissa linjer är otydliga på plankartan som (skrivits ut i A3-format):

Heldragen linje i övre västra hörnet delar prickmarken och kan tolkas som en egenskapsgräns, men detta syns dåligt. Heldragen linje vid bestämmelsen u_1 är svårtolkad.

Skillnaden mellan linjetypen Administrativ gräns och Administrativ och egenskapsgräns syns dåligt i plankartan.

Grundkartans linjer inom planområdet är svåra att urskilja i utskrivna karta.

Fastighetsgränser och fastighetsbeteckningar är svåra att avläsa.

Dagvatten ska avledas till allmän plats men det finns ingen allmän plats inom planområdet. Detaljplanen kan inte reglera mark utanför planområdet.

På korsprickad mark får endast komplementbyggnader placeras, alltså inte altaner eller annat. Ett förtydligande kan behövas i planbeskrivningen.

Bestämmelsen f_1 : Innebörden/betydelsen av Särskild vikt behöver förtydligas.

Bestämmelsen f_5 : Höjdmått mellan mark och balkong bör motiveras, på plankartan eller i planbeskrivningen.

Bestämmelsen b_1 : Bestämmelsen är oberoende av storleken på bostadshuset. Parkeringsnormen anger antal i förhållande till BTA. Beskrivningen ger intrycket att bilplatser även ska ordnas för befintlig bebyggelse på Gårdsåkra men det finns ingen bestämmelse som säkrar detta i planen.

Bestämmelsen n₁: Placering av parkering delvis under mark kräver noggrann utformning av ramper ner till garage och upp till gården. Angöringsplats i garage kräver tillstånd/kod/nyckel för taxi och färdtjänst.

Bestämmelsen n₅: Mark som ansluter till allmän plats ska anpassas i höjd men vad som är allmän plats framgår inte. Vad som är allmän plats är otydligt på plankarta och illustrationskarta.

Bestämmelsen n₆: Bestämmelsen kan tolkas som reglering av kvartersmark för allmän plats.

Bestämmelsen n₈: Angöring och korttidsparkering på denna yta kan ge ett för långt avstånd för rullstolsburna beroende på entréernas placering. Angöringsplatser norr om byggnaden skulle korta avståndet. Här finns en yta som enligt planbeskrivningen kan användas för parkering men som verkar sakna planbestämmelser för detta.

Bestämmelsen n₉: Denna bestämmelse innebär ingen utökad marklovsplikt vilket gör det svårt att fånga upp att bestämmelsen efterlevs.

Bestämmelsen g₁: Gemensamhetsanläggning bör skapas i god tid för att utformningen av till exempel parkeringsgaraget ska anpassa även för den befintliga bebyggelsens behov i samband med bygglovsansökan.

Planbeskrivning

Planförslag

Planens syfte, sidan 6

Planen syftar till att den nya bebyggelsen ska utgå från och visa hänsyn till de värden som finns på platsen samt Gårdsåkras säregna karaktär av gemenskap. Det borde framgå tydligare, både på plankartan och i beskrivningen, hur kopplingen mellan de olika generationerna av bebyggelse ska ske.

Markanvändning och stadsbild, sidan 7

Detaljplanen möjliggör 3D-fastighetsbildning för bottenplan och parkeringsgarage. Överväg om servitut eventuellt kan behöva skapas för trapphus och hissar.

Det framgår inte vilka fastighetsregleringar som planeras, till exempel för prickmarken i nordväst.

Trafik, sidan 9

De ”förhöjda passagerna” kan eventuellt kopplas till plankartans bestämmelser.

Teknisk försörjning

Dag-, spill- och dricksvatten, sidan 13

Dagvattenutredningen saknas i det utsända materialet.

Fördröjningsvolym finns inte redovisad i plankartan. Den kan möjligen läggas på nordvästra prickmarken.

Under rubriken finns ett förslag till hur dagvatten ska tas om hand men det finns inget spår av detta på plankartan, till exempel svackdiken.

Sociala aspekter

Barnkonventionen, sidan 15

Visa de säkra skolvägarna.

Här står att detaljplanen pekar på ytor där äldre barn kan umgås men det framgår inte var dessa ytor finns, om det är på gården eller vid centrumverksamheten.

Förutsättningar

Service, sidan 25

Livsmedelsbutiken finns inte längre.

Trafik, sidan 25

Endast en busshållplats finns idag, busshållplatsen på Tågarpsvägen har lagts ner.

Teknisk försörjning

Skyfall, sidan 27

Här står att höjdsättningar är viktigt, men det finns ingen information om höjder i planen.

Genomförande

Organisatoriska frågor, sidan 32

Kultur och Fritidsnämnden (KoF) behöver besluta om nytt gatunamn inom området och planavdelningen ska ge detta uppdrag åt KoF. Detta behöver ske för att Kart- och bygglovsavdelningen ska kunna sätta adresser och

eftersom det i detta fall det inte finns något bra sätt att fortsätta befintlig adressering. Alternativet är att samtliga boende och verksamheter som har adressen Gårdsåkra idag behöver byta adress för att ge utrymme för de nya adresserna.

Planhandlingen Undersökning om betydande miljöpåverkan finns inte med i utskicket.

I arbetet med att avge avdelningens yttrande har Irene Hrimfei, bygglovshandläggare, Clara Andersson och Max Klein, LIA-praktikanter, Mattias Hyvönen och Linn Dimmlund, mätningstekniker samt Pia Olsson Ljungberg, bygglovsarkitekt, deltagit.

Christian Nielsen
Bygglovschef

2023-11-02
Marie Brandt
+4641362764
marie.brandt@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Miljöstrategi för Eslöv med tillhörande planer: Naturplan för Eslöv, Miljöplan för Eslöv och Energi- och klimatplan för Eslöv för antagande

Ärendebeskrivning

Under 2022 påbörjades arbetet med att förenkla, effektivisera och utveckla kommunorganisationens miljöarbete och samordningen av det. Arbetet innebär att en miljöstrategi ska tas fram, med mål och indikatorer. Målen ska visa kommunorganisationens ambition och riktning inom miljöområdet och indikatorerna ska visa på status och behov av insatser.

Tre planer som ska koppla till miljöstrategin ska också tas fram: Naturplan för Eslöv, Miljöplan för Eslöv och Energi- och klimatplan för Eslöv. I dessa tre planer beskrivs det arbete som ska leda fram till målen i miljöstrategin. Miljöstrategin med planerna ska följas upp i en gemensam process och ha en gemensam organisation. Planerna har ett gemensamt upplägg där åtgärder, kostnader och ansvar görs tydligt.

Till miljöstrategin kopplas också den avfallsplan som tas fram i samarbete med kommunerna Höör och Hörby samt avfallsbolaget Mellanskånes renhållningsaktiebolag (Merab). Den kommer delvis att omfattas av samma organisation och uppföljningsprocess.

Det nya miljöstyrsystemet ska vara enkelt att förstå, enhetligt, koncist, tydligt och samla det arbete som bidrar till de nationella miljömålen och därmed till stora delar av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

I framtagandet av systemet har en organisation med kommunens ledningsgrupp och andra nyckelpersoner inom organisationen varit delaktiga. En workshop med de tjänstepersoner som ingår i processororganisationen och kommunstyrelsens arbetsutskott genomfördes i juni 2022. Dialoger och workshops har genomförts med verksamheter som kommer att beröras av åtgärder i planerna och ledningsgrupper med flera har erbjudits och fått föredragningar om systemets upplägg och innehåll.

Förutom kommunorganisationens förvaltningar har också bolagen ebo, Merab och Krafringen varit delaktiga i arbetet med framtagandet.

Under våren 2023 var Miljöstrategi för Eslöv ute på tjänstepersonremiss inom kommunorganisationen och under perioden juli – september 2023 var Miljöstrategi för Eslöv, Naturplan för Eslöv, Miljöplan för Eslöv och Energi- och klimatplan för Eslöv ute på remiss. Remissinstanser då var kommunens nämnder samt bolagen Merab, ebo, Krafringen och VA SYD, Länsstyrelsen i Skåne och kommunerna Höör och Hörby.

Inkomna synpunkter från remissinstanserna finns med i samrådsredogörelsen där det också framgår vilka ändringar som gjorts med anledning av synpunkterna.

Beslutsunderlag

Miljöstrategi för Eslöv

Miljöstrategi för Eslöv bilaga 2a

Miljöstrategi för Eslöv bilaga 2b

Miljöstrategi för Eslöv bilaga 2c

Naturplan för Eslöv

Miljöplan för Eslöv

Energi- och klimatplan för Eslöv

Samrådsredogörelse av inkomna svar på remiss i ärendet Miljöstrategi för Eslöv med tillhörande planer

Miljömålsprogram för Eslöv

Eslövs miljöpolicy

Beredning

1999 antogs de nationella miljömålen och det så kallade generationsmålet som är ett övergripande mål som inriktar den svenska miljöpolitiken och är vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället. Generationsmålet sju strecksatser förtydligar målets innebörd och visar vad miljöpolitiken ska fokusera på, nämligen att:

- Ekosystemen har återhämtat sig, eller är på väg att återhämta sig, och deras förmåga att långsiktigt generera ekosystemtjänster är säkrad.
- Den biologiska mångfalden och natur- och kulturmiljön bevaras, främjas och nyttjas hållbart.
- Människors hälsa utsätts för minimal negativ miljöpåverkan samtidigt som miljöns positiva inverkan på människors hälsa främjas.
- Kretsloppen är resurseffektiva och så långt som möjligt fria från farliga ämnen.
- En god hushållning sker med naturresurserna.
- Andelen förnybar energi ökar och energianvändningen är effektiv med minimal påverkan på miljön.
- Konsumtionsmönstren av varor och tjänster orsakar så små miljö- och hälsoproblem som möjligt.

När miljömålen kom riktades en uppmaning till samhällets alla aktörer om att bidra aktivt till dem. Kommunerna har varit viktiga aktörer i arbetet med miljömålen under hela perioden de har varit aktuella. När de globala hållbarhetsmålen kom 2015 bestämdes att det nationella miljömålssystemet ska utgöra Sveriges bidrag till den ekologiska hållbarhetsdimensionen i Agenda 2030.

Eslöv är en av Sveriges ekokommuner och har därmed visat på ambitionen om att vilja ta ansvar för att bidra till en hållbar utveckling.

Enligt Lag om kommunal energiplanering ska varje kommun ha en energiplan. Det förslag på Energi- och klimatplan för Eslöv som har tagits fram bedöms utgöra en sådan plan i lagens mening, samtidigt som den också bidrar till det nationella miljömålssystemet.

När arbetet med att ta fram miljöstrategin med tillhörande planer startade upp fanns ett flertal styrdokument för frågor kopplade till det nationella miljömålssystemet runt om i kommunorganisationen. Dokumenten var inte tydligt kopplade till, eller avgränsade mot, varandra och i flera fall uttalades olika mål och ställningstaganden i samma fråga i olika dokument.

För att skapa den tydlighet och den förenklade organisation som önskas har arbetet med att ta fram en sjö- och vattendragsplan inom paraplyorganisationen Eslövs vatten (samverkan mellan Eslövs kommun och VA SYD angående tekniska vattenfrågor) stoppats. Frågorna som skulle inrymmas i den ligger nu istället i Miljöstrategi för Eslöv och i Naturplan för Eslöv. Det innebär att allt arbete som rör natur och biologisk mångfald finns samlat, oavsett om det handlar om land- eller vattenmiljöer.

Uttalade miljöambitioner i lokalförsörjningsplanen och i riktlinjer för inköp och upphandling kommer att tas bort. Istället ska hänvisningar däriifrån göras till miljöstrategin och planerna till den. Det innebär att en större del av

kommunorganisationens miljöarbete kommer att inrymmas i ett gemensamt system som följs upp, utvärderas och presenteras gemensamt.

För att undvika dubbelstyrning (att en fråga styrs från flera håll) föreslås att det naturmiljöprogram som antogs av kommunfullmäktige 2020 ska upphävas som styrande dokument i samband med att Miljöstrategi för Eslöv antas. Materialet har omarbetats och, tillsammans med det gedigna underlagsmaterial som togs fram i samband med arbetet med att ta fram en sjö- och vattendragsplan, utgör nu kunskapsunderlag till Miljöstrategi för Eslöv och ligger som bilagor till den.

Eslövs miljömålsprogram, antaget av kommunfullmäktige 2016, och Miljöpolicy för Eslöv, antaget av kommunfullmäktige juni 2018, föreslås upphävas i samband med antagandet av Miljöstrategi för Eslöv. Miljöstrategin bedöms kunna ersätta dem som styrande dokument på ett fullgott sätt. Eslövs kommuns Energi- och klimatplan 2.0, antagen av kommunfullmäktige april 2025 gäller under perioden 2015 – 2020 och antas därmed vara upphävd.

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anta Miljöstrategi för Eslöv till kommunfullmäktige
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att anta Naturplan för Eslöv, under förutsättning att Miljöstrategi för Eslöv antas av kommunfullmäktige
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att anta Miljöplan för Eslöv, under förutsättning att Miljöstrategi för Eslöv antas av kommunfullmäktige
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att anta Energi- och klimatplan för Eslöv, under förutsättning att Miljöstrategi för Eslöv antas av kommunfullmäktige
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att upphäva Naturmiljöprogram antaget av kommunfullmäktige i mars 2020 och Eslövs miljömålsprogram antaget av kommunfullmäktige i april 2016, som styrande dokument i samband med antagande av Miljöstrategi för Eslöv

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Dave Bord
Förvaltningschef

Karin Sandström
Avdelningschef Stab och Miljö

MILJÖSTRATEGI FÖR ESLÖV

Miljöstrategi för Eslöv ska bidra till att skapa en hållbar utveckling.
Miljöstrategin gäller för kommunens förvaltningar och för de kommunala bolagen ebo och Merab.

Innehåll

Bakgrund och syfte	4
Ansvar och förväntningar	4
Från mål, genom prioriteringar, till resultat.....	5
Kopplingar	5
Styrmedel	6
Ansvar	6
Utveckling av befintliga processer	6
Kommunikation	6
Utbildning	6
Samverkan.....	6
Stöttning och samordning	6
Lagstiftning och myndighetsutövning	7
Morötter och piskor.....	7
Uppföljning och redovisning av resultat	7
Organisation.....	7
Kommunfullmäktige	7
Styrgrupp.....	7
Intern referensgrupp	7
Samordnare	8
Uppföljning	8
Målen.....	9
1. Rik natur i Eslöv.....	9
2. Ren miljö i Eslöv	12
3. Begränsad klimatpåverkan i Eslöv.....	15

Framtagandeprocess	17
Hänvisningar	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Bilaga 1 – Indikationer	19
Indikatorer Rik natur i Eslöv.....	19
Indikatorer Ren miljö i Eslöv	19
Indikatorer Begränsad klimatpåverkan i Eslöv	20
Bilaga 2a	
Bilaga 2b	
Bilaga 2c	

Bakgrund och syfte

Miljöstrategi för Eslöv visar riktningen för miljöarbetet och den miljöförändring som Eslövs kommunorganisation vill se framåt. Miljöstrategin samlar och presenterar den politiska viljan med kommunorganisationens miljöarbete och utgör ramen för det arbete som bedrivs och som bidrar till de nationella miljömålen och därmed till stora delar av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Till miljöstrategin kopplas ett antal planer och tillsammans utgör de den strategiska miljöstyrningen av Eslövs kommunorganisation.

Miljöstrategin och planerna kopplade till den ska generera miljönytta för dem som bor och verkar i Eslövs kommun, men också för naturen och de ännu ofödda.

Miljöstrategin innehåller mål, beskrivningar av metoder och arbetssätt som kan användas för att nå fram till målen, samt indikatorer (bilaga 1) som ska mäta status och visa på behov av åtgärder.

I miljöstrategin finns inga utdelade ansvar eller beskrivna resursbehov. Det kommer att finnas i de planer som ska kopplas till miljöstrategin. Miljöstrategin inkluderar alla verksamheter inom Eslövs kommunorganisation som uppmanas till att bidra till måluppfyllnad.

Planerna som har en direkt koppling till miljöstrategin är: *Naturplan för Eslöv, Miljöplan för Eslöv, Energi- och klimatplan för Eslöv* och *Avfallsplan för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby*. I dem finns åtgärder som bidrar till att målen i miljöstrategin nås.

Ansvar och förväntningar

Det finns ett tydligt uttalat och utdelat ansvar från riksdagen till kommunerna om att arbeta aktivt för att bidra till det nationella miljömålsarbetet och därmed till stora delar av Agenda 2030. Det finns också höga förväntningar på kommunorganisationens miljöarbete från andra aktörer, såsom allmänheten och det lokala näringslivet.

Eslövs kommun ska ta ansvar och leva upp till förväntningar från riksdag, regering och statliga myndigheter kopplade till det nationella miljömålssystemet, samt till de förväntningar på kommunorganisationens miljöarbete som finns hos näringsliv, andra organisationer och medborgare.

De åtgärderna i *TILLSAMMANS FÖR ETT HÅLLBART SKÅNE - Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2022–2025* där kommunerna har tilldelats ansvar, ska lyftas in i planer kopplade till miljöstrategin i de fall de anses möjligt, prioriterat och befogat.

Enligt Eslövs kommuns reglemente är det Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden som ansvarar för samordningen av kommunens miljöstrategiska arbete.

Från mål, genom prioriteringar, till resultat

Miljöstyrningen i Eslövs kommun bygger på en röd tråd från de mål som presenteras här i miljöstrategin, genom identifierade behov och prioriterade åtgärder i de planer som finns kopplade till miljöstrategin, till uppföljning, analys, presentation av resultat och fortsatt utveckling av miljöarbetet inom kommunorganisationen.

Kopplingar

Miljöstrategi för Eslöv kopplar till Agenda 2030, de 16 nationella miljömålen, de regionala miljömålen, regionala åtgärdsprogram och strategier, den nationella livsmedelsstrategin och lagstiftning inom området samt till kommunorganisationens budget och översiktsplan för Eslöv.

Till miljöstrategin kopplas *Naturplan för Eslöv, Miljöplan för Eslöv, Energi- och klimatplan för Eslöv*. Dessa har i sin tur kopplingar till andra styrsystem, till exempel *Riktlinjer för inköp och upphandling, Lokalförsörjningsplan för Eslöv, Riktlinjer för markanvisning, vattenrådets åtgärdsplaner* och *Trafikstrategi- och trafikplan för Eslöv*.

Till miljöstrategin kopplas också *Avfallsplan för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023–2026* som innehåller mål och åtgärder enligt krav i miljöbalken och avfallsförordningen.

Även kommande grönplan och vattentjänstplan kommer att ha kopplingar till miljöstrategin.

Styrmedel

Styrmedel är de strategiska verktyg som kan användas för att styra i rätt riktning mot målen. Här beskrivs några av dem.

Ansvar

Alla verksamheter har ansvar för att bidra till målen. Målformuleringarna är öppna och ger utrymme för flexibilitet. Det ställer höga krav på verksamheterna att själva hitta sina respektive möjligheter att arbeta i miljöstrategins utpekade riktning. I planerna kopplade till miljöstrategin beskrivs ansvar för olika specifika åtgärder och vilka resurser de kräver.

Utveckling av befintliga processer

Miljöarbetet ska arbetas in i kommunorganisationens befintliga processer, såsom upphandling, inköp, fysisk planering, exploatering, skötsel, avtal, näringslivssamverkan, rådgivning, drift och måltidsverksamhet, kommunikation med mera.

Kommunikation

Arbetet med miljöstrategin ska genom kommunikation göras känt internt och externt. Det ska finnas en kommunikationsplan med identifierade målgrupper, kanaler och aktiviteter. Kommunikationen ska göra miljöarbetet känt och förståeligt. Kommunorganisationens miljöarbete ska utgöra en positiv del i bilden av Eslöv.

Utbildning

Utbildning av förtroendevalda och anställda ska säkerställa att organisationen har förståelse för och insyn i kommunorganisationens miljöarbete.

Miljöstrategin ska kunna vara ett verktyg för att utveckla miljöpedagogiken inom de pedagogiska verksamheterna. Den ska också ge stöd för kompetensutveckling inom miljöområdet mot allmänhet, föreningar, företag och andra organisationer.

Samverkan

Kommunorganisationen ska vara öppen för samverkan med andra aktörer för att ge större kraft åt, få in mer kompetens och resurser till, och nå bättre resultat av miljöarbetet.

Stöttning och samordning

Miljöstrategin och organisationen kring den ska stötta och samordna kommunorganisationens miljöarbete i miljöstrategins utpekade riktning.

Lagstiftning och myndighetsutövning

Mycket miljöarbete är tvingande genom lag och myndighetsutövning. Vissa delar av Eslövs kommunorganisationens verksamhet omfattas av tillsyn enligt miljöbalken. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden utövar tillsyn enligt miljöbalken på verksamhetsutövare i kommunen. Tillsynen styrs av nämndens behovsutredning och verksamhetsplan.

Morötter och piskor

Bra miljöarbete ska uppmuntras och uppmärksammas och verksamhet/aktiviteter som går emot miljöstrategins utpekade riktning ska göras krångligt och obekvämt. Ett exempel på morot är kommunorganisationens interna vandringspris (se miljöplanens åtgärd 1.9) och ett exempel på piska är klimatväxling (se energi- och klimatplanens åtgärd 1.3).

Uppföljning och redovisning av resultat

En viktig del i miljöstrategins genomförande är uppföljning. Årligen ska arbetet i planerna kopplade till miljöstrategin följas upp, liksom de indikatorer som finns i bilaga 1. Uppföljningen ska analyseras och redovisas internt och externt. Resultatet av uppföljningen ska användas till att utveckla kommunorganisationens miljöarbete.

Organisation

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar *Miljöstrategi för Eslöv* som ska revideras varje mandatperiod. Målen är inte tidsatta.

Styrgrupp

Miljöstrategins styrgrupp utgörs av kommundirektörens ledningsgrupp. Styrgruppen ska hållas uppdaterad om arbetet med miljöstrategin och planerna kopplade till den.

Intern referensgrupp

Miljöstrategin har en intern referensgrupp bestående av representanter från kommunorganisationens verksamheter samt från bolagen ebo och Merab. Även bolagen VA SYD och Krafringen erbjuds att vara med i gruppen. Arbetet i planerna följs upp, sammanställs och analyseras av referensgruppen. Resultaten redovisas årligen externt och internt.

Samordnare

Kommunens miljöstrateg samordnar arbetet med miljöstrategin och planerna kopplade till den tillsammans med naturplanens samordnare och energi- och klimatplanens samordnare.

Uppföljning

Den årliga uppföljningen ska bidra till att utveckla kommunorganisationens miljöarbete.

Samordnaren samordnar uppföljningen som består av insamling av fakta till indikatorer, uppföljningen av åtgärder i planerna kopplade till miljöstrategin och sammanställning av annat arbete som gjorts inom kommunorganisationen som bidrar till målen i miljöstrategin.

Målen

1. Rik natur i Eslöv

Naturen och den biologiska mångfalden i Eslövs kommun ska skyddas, bevaras och utvecklas.

Målet innebär att Eslövs kommunorganisation ska arbeta aktivt för att:

1.1 Andelen skyddad natur ska öka

Fakta

Förlust och fragmentering av livsmiljöer är ett av de största hoten för våra inhemska arter och ekosystem. Att skydda och restaurera kvarvarande naturmiljöer samt utveckla nya natur- och grönområden är därför viktiga åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden.

Som skyddad natur räknas natur med någon form av områdesskydd enligt miljöbalken såsom exempelvis nationalparker, naturreservat, natura 2000-områden, biotopskyddsområden. Ett områdesskydd innebär inte automatiskt att naturen inte kan fortsätta att användas för exempelvis skogsbruk eller rekreation. I vissa fall kan andra metoder, exempelvis markägaravtal, användas för att till exempel säkra tillgång till natur värdefull för rekreation.

Nuläge och väg framåt

I Eslövs kommun är 0,3 procent av ytan skyddad som naturreservat. Det är en mycket låg siffra, även med hänsyn tagen till att kommunen till 70 procent består av jordbruksmark. Målet inom EU är att 30 procent av ytan ska ha ett lagligt skydd till 2030. I Sverige ligger siffran idag på nästan 15 procent.

Eslövs kommunorganisation ska arbeta för att mer natur i kommunen ska omfattas av någon form av områdesskydd enligt miljöbalken. Områden med höga naturvärden, områden av betydelse för bevarande av biologisk mångfald samt naturområden viktiga för friluftslivet ska prioriteras. Detta för att säkerställa deras framtida bevarande och minimera risken att de tas i anspråk för exploatering på lokal, regional och nationell nivå, nu och i framtiden. Inledningsvis bör fokus ligga på att skydda värdefulla naturområden på kommunal mark samt tätortsnära områden i enlighet med det regionala programmet *Skydd av tätortsnära natur*.

1.2 Den biologiska mångfalden ska bevaras och utvecklas

Fakta

Den biologiska mångfalden behöver inte bara bevaras, den behöver också utvecklas, utökas och förbättras. Stabila och robusta ekosystem behövs för att vi ska få tillgång till dessa gratis-tjänster och de är beroende av biologisk mångfald.

Ekosystemtjänster är de tjänster vi människor får av naturen såsom ren luft, rent vatten, mat, råvaror, rekreation och hälsa. Ekosystemtjänster är också förmåga att ta hand om vatten vid till exempel ihållande regn och att ge svalka vid värmeböljor.

Den natur som dominerar i Eslövs kommun med hävdade ängs- och betesmarker är hotad i och med att sådana marker växer igen i hög grad. De ansvarsarter som tilldelats Eslövs är knutna till den naturtypen. I kommunen finns inte mycket tillgänglig skog men de senaste åren har kommunorganisationen köpt in tätortsnära skog med höga natur- och rekreationsvärden.

Kommunorganisationens verksamhet ska bidra till att den biologiska mångfalden ökar.

Mer om hoten mot biologisk mångfald, ekosystemtjänster, lagstiftning kopplad till naturvård och fakta om naturen i Eslövs kommun finns i bilaga *1a, Naturmiljö i Eslövs kommun – kunskapsunderlag*.

Nuläge och väg framåt

I Eslöv finns behov av att utveckla naturvårdsarbetet. Under många år har skötsel och underhåll av naturområden blivit eftersatt. Det finns utvecklingspotential för skötsel av den kommunägda marken och för den fysiska planeringen och exploateringen. Eslövs kommunorganisation äger cirka fyra procent av marken (varav 171 hektar utgörs av naturmark) inom kommunen som till 70 procent består av odlingsmark.

Naturvårdsarbetet ska utvecklas. Inom kommunorganisationens verksamhetsområden såsom exempelvis fysisk planering, exploatering och skötsel, ska arbetet med att skydda, värna och utveckla den biologiska mångfalden utvecklas vidare. Samverkan och dialog med andra aktörer/markägare ska utvecklas för att bidra till målet.

Bilagorna 1 och 2 utgör kunskapsunderlag till miljöstrategin. I dem finns fakta om naturen och naturvärdena i Eslövs kommun. Dessa kunskapsunderlag ska användas som stöd i kommunorganisationens miljö- och naturvårdsarbete, planarbete och annat strategiskt arbete.

1.3 Våra vattenförekomster ska uppnå God ekologisk- och kemisk status

Fakta

Alla ekosystem och alla ekosystemtjänster är beroende av rent vatten. Inom EU styr *EU:s ramdirektiv för vatten* (vattendirektivet) vattenförvaltningen som ska säkerställa att vi ska ha tillräckligt mycket vatten av god kvalitet, både idag och imorgon. Det kräver mycket arbete och mycket samverkan. I Sverige är formen med vattenråd vanlig för att hantera vattenförvaltning. Vattenråd är organisationer där flera aktörer/organisationer samverkar för att få god status i vattendrag, sjöar och hav. Eslövs kommunorganisation är med i fyra vattenråd.

Nuläge och väg framåt

Eftersom Eslövs kommun domineras av jordbruksmark är eutrofiering (övergödning) ett stort problem i många av kommunens vattenförekomster. I många yt- och grundvatten finns rester av kemiska bekämpningsmedel och flera vattendrag är rätade och markerna utdikade vilket försämrar deras förmåga att bromsa, hålla och ta upp näring från vatten på väg ut i sjöar och hav. Rönne å och är reglerad vilket hindrar ett naturligt flöde och organismers möjlighet att röra sig naturligt mellan Ringsjön och havet.

Eslövs kommunorganisation ingår i Ringsjöns vattenråd, Kävlingeåns vattenråd, Saxån- Braåns vattenråd och Rönne å vattenråd, där recipientkontroll genomförs samordnat och där åtgärder genomförs för att förbättra åars, sjöars och havens ekologiska- och kemiska status.

VA SYD är VA-huvudman i kommunen. Det innebär bland annat att de ansvarar för dagvattenhantering i tätorterna samt spillvattenhantering och dricksvattendistribuering inom de verksamhetsområden som finns i kommunen.

Sydvatten AB processar råvatten och producerar dricksvatten till stora delar av Skånes befolkning. Verksamheten innebär att såväl Ringsjön som Vombsjön regleras, vilket påverkar vattenkvaliteten i såväl sjöarna som åarna Rönne å och Kävlingeån.

Samverkan/dialog med andra aktörer/markägare ska utvecklas och kommunorganisationen ska arbeta aktivt inom sina egna arbetsområden för att bidra till målet.

1.4 Sprida information om, och locka ut människor i, naturen

Fakta

En viktig ekosystemtjänst är naturrekreation som leder till bättre hälsa och välbefinnande. Inte minst efter pandemin har det blivit tydligt hur viktigt det är med tillgänglig natur. Att vistas i naturen är viktigt också för att förstå och värdesätta den. I Sverige ska arbetet med de tio nationella friluftslivsmålen bidra till ökad vistelse i naturen.

Nuläge och väg framåt

I kommunorganisationen pågår inget strategiskt friluftslivsarbete. I kommunen finns väldigt lite markerade leder, ingen tillgänglighetsanpassad natur och få angoringspunkter för friluftsliv.

Kommunorganisationen ska arbeta för att utveckla friluftslivet i kommunen.

2. Ren miljö i Eslöv

Eslövs kommun ska arbeta för ren och effektiv resursanvändning och vara en hållbar förebild.

Målet innebär att Eslövs kommunorganisation ska arbeta aktivt för att:

2.1 Vara en god miljö-förebild

Fakta

Kommuner är viktiga när det gäller att driva miljöarbete. De har stor rådighet, verkar inom flera olika områden och har kontakt med många människor och organisationer. I stort sett all verksamhet kan genomföras med mer eller mindre miljöhänsyn. Var ribban läggs avgörs av bland annat resurser, kompetens och ambition.

Den offentliga upphandlingen omfattar årligen över 700 miljarder kronor och är ett viktigt verktyg för att styra utvecklingen av varor och tjänster mot mer hållbara lösningar. Genom att upphandla hållbart bidrar kommunorganisationen till att säkerställa den goda affären sett till hela livscykeln.

Livsmedelsproduktion är en viktig näring i Eslövs kommun, 70 procent av ytan utgör odlingsmark. Inhemsk livsmedelsproduktion är viktigt av många

anledningar och när det gäller livsmedelsproduktionen är det själva brukandet som ger den största miljöpåverkan.

Nuläge och väg framåt

Eslövs kommun är en av landets ekokommuner. *Sveriges ekokommuner* är en förening bestående av drygt hundra kommuner och regioner som vill verka som miljöförebilder och samverka för att utveckla det kommunala miljöarbetet.

Eslövs kommunorganisation ska göra skillnad genom att ta miljöhänsyn i alla delar av sin verksamhet. Genom att ta miljöansvar och verka som förebild när det gäller miljöfrågor ska organisationen påverka andra till att också göra bra miljöval. Det kan ske genom att till exempel ställa miljökrav i upphandlingar och arrendavtal, att göra miljö-bra val när vi planerar, bygger och anlägger, att utveckla måltidsverksamheten med fokus på alla miljöaspekter kopplade till livsmedel och måltidsverksamhet i enlighet med den nationella livsmedelsstrategin, att arbeta med hållbara placeringar av pengar och genomföra arrangemang med stor miljöhänsyn.

2.2 Människor och miljö ska skyddas från exponering av farliga kemiska ämnen, med extra fokus på att skapa giftfria miljöer för barn och unga

Fakta

Farliga kemiska ämnen finns runtomkring oss i alla möjliga typer av produkter såsom byggmaterial, livsmedel, möbler och utrustning av olika slag. Farliga kemiska ämnen finns också i kemiska produkter såsom förbruknings- och underhållskemikalier och bekämpningsmedel.

I arbetet med att minska riskerna med exponering för farliga kemiska ämnen är barn och unga särskilt viktiga. Det beror bland annat på att barns kroppar inte är färdigutvecklade och att störningar i utvecklingen av exempelvis nervsystem, fortplantningsorgan och immunsystem kan få stora negativa konsekvenser. Forskare ser samband mellan exponering av farliga kemiska ämnen och bland annat koncentrationssvårigheter, lägre IQ, fetma, tidig pubertet, försämrad fertilitet, fosterskador, diabetes, cancer och andra sjukdomar.

Luftföroreningar är ett annat stort miljöproblem som påverkar människors hälsa negativt genom bland annat luftvägssjukdomar och hjärt- och kärlsjukdomar. 6 700 förtida dödsfall i Sverige beräknas orsakas av luftföroreningar varje år i Sverige (IVL Miljöinstitutet 2022). Trafik,

industriverksamhet, vedeldning och annan förbränning är några av de vanligaste källorna till luftföroreningar.

Nuläge och väg framåt

Det finns en stor utvecklingspotential när det gäller kemikaliefrågor, inte bara i Eslövs kommunorganisation utan i hela samhället. Frågorna är komplexa och ett systematiskt arbetssätt saknas inom flera områden. Kommunorganisationens arbete med det nationella miljömålet *Giftfri miljö* behöver utvecklas och systematiseras.

Eslövs kommunorganisation ska arbeta aktivt och systematiskt med miljöfrågor kopplade till kemiska ämnen och produkter. Fokus ska ligga på att skydda människor och miljö (med extra fokus på barn och unga) från farliga kemiska ämnen, på att fasa ut de mest miljö- och hälsofarliga kemiska ämnena och på processer med stora material- och kemikalieflöden.

När det gäller luftföroreningar i kommunen ligger halterna under gällande miljö kvalitetsnormer för alla parametrar. Lokalt kan vedeldning och trafik orsaka höga halter av luftföroreningar under vissa perioder.

2.3 Kommunikation och samverkan

Fakta

Kommunikation är en viktig del i ett hållbart miljöarbete. Den enskildes förståelse för miljöfrågorna och för möjligheten att själv kunna bidra till förändring kan skapa engagemang och handling i rätt riktning. Kommunorganisationen har många kanaler och nätverk där miljöfrågor kan och ska lyftas och kommuniceras.

Nuläge och väg framåt

Det saknas idag ett strategiskt arbete kring kommunorganisationens miljökommunikation.

Genom kommunikation och samverkan ska kommunorganisationen arbeta för att lyfta och stötta miljöarbete i den egna verksamheten, andra organisationer, företag och föreningar.

Minskad nedskräpning, avfallsminimering och hållbar avfallshantering

Enligt miljöbalken och avfallsförordningen ska alla kommuner ha en avfallsplan. Eslövs kommun har en gemensam avfallsplan tillsammans med kommunerna Höör och Hörby samt avfallsbolaget Merab. Enligt regelverket ska en avfallsplan innehålla syfte, mål och åtgärder. Det innebär att mål kring frågorna minskad nedskräpning, avfallsminimering och hållbar

avfallshantering styrs av avfallsplanen och inte av miljöstrategin. Målen beskrivs här nedan, så som de beskrivs i den remissversion som varit ute under våren 2023 inför vidare process inför antagande i kommunfullmäktige.

Avfallsplanen kopplas till miljöstrategin och arbetet med den följs upp i samma process som miljöstrategin och de andra planerna som är kopplade till den.

Ur avfallsplan för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby samt Merab

Minskad nedskräpning

Nedskräpningen i kommunerna ska minska vilket förväntas bidra till ökad trygghet och trivsel. Minskad nedskräpning gör att mer material kan återvinnas och inte sprids i miljön.

Farliga ämnen ska inte spridas från nedlagda deponier.

Avfallsminimering

Mindre avfall ska uppstå. Upphandling och inköp, återvinning och återbruk samt minskat matsvinn är centrala områden att arbeta med för att förhindra att avfall uppstår.

Hållbar avfallshantering

Målet innebär att insamlade fraktioner ska bli fler och renare, att andelen brännbart avfall ska minska och att andelen återvinningsbart avfall ska öka. Målet innebär att steg tas upp för avfallstrappan.

3. Begränsad klimatpåverkan i Eslöv

Eslövs kommun ska bidra till att begränsa klimatpåverkan.

Eslövs kommun ska bli en fossilbränslefri organisation och nettoutsläppen av växthusgaser ska minska i hela kommunen.

Målet innebär att Eslövs kommunorganisation ska arbeta aktivt för att:

3.1 Balansera och kompensera växthusgasutsläpp

Fakta

Klimatförändringarna är ett av de största hoten för människor och ekosystemen och redan nu märks effekterna av de kraftigt förhöjda halterna av växthusgaser i atmosfären.

Nuläge och framåt

För att bidra till ambitionen i Parisavtalet, EU:s gemensamma klimatarbete och den nationella klimatlagstiftningen ska Eslövs kommuns nettoutsläpp av växthusgaser minska. Med *Miljöstrategi för Eslöv* bidrar kommunorganisationen till *Klimat- och energistrategi för Skåne*.

Eslövs kommunorganisation ska minska sina direkta (de utsläpp vi själva orsakar i våra egna verksamheter, såsom exempelvis egna transporter och egen uppvärmning) och indirekta (exempelvis de utsläpp som uppstår när produkter och tjänster vi köper in framställs och utförs) växthusgasutsläpp samt kompensera och balansera de utsläpp som uppstår.

3.2 Bli fossilbränslefri

Fakta

Att fasa ut de fossila bränslena är en av de viktigaste åtgärderna för att nå målet om begränsad klimatpåverkan. Det sker främst genom att användningen av energi totalt sett minskar, genom att den energi som används är förnybar och att produktionen av den tar hänsyn till andra miljöaspekter.

Nuläge och väg framåt

Eslövs kommun har arbetat aktivt i flera år för att fasa ut fossila bränslen (inom el, uppvärmning, bränsle, resor och transporter) inom den egna verksamheten. Det arbetet ska fortsätta och utvecklas till att inkludera all energianvändning, även den indirekta.

Samverkan och dialog med andra aktörer ska utvecklas för att bidra till målet.

3.3 Minska effekt- och energianvändningen

Fakta

För att främja energihushållningen och begränsa klimatpåverkan behöver arbetet med att minska energianvändningen fortsätta. På nationell nivå finns målet om att Sverige ska år 2030 ha 50 procent effektivare energianvändning jämfört med 2005.

Nuläge och framåt

Det finns stor utvecklingspotential när det gäller effekt- och energieffektivisering. Kortsiktiga energieffektiviseringsåtgärder inom fastighetsbeståndet har genomförts och pågår löpande. Framåt behövs mer omfattande och långsiktiga energieffektiviseringsåtgärder.

Eslövs kommunorganisation ska bli mer energieffektiv, bland annat genom att aktivt arbeta för att minska energianvändningen i fastighetsbeståndet med 15 procent (5 procents minskning 2024–2027 och 10 procents minskning 2028–2030) i jämförelse med år 2022.

3.4 Ökad förnybar energiproduktion

Fakta

Behovet av förnybar energi ökar kraftigt när den fossilbränsleframställda energin ska fasas ut. Det kommer att behövas många olika energislag, ny teknik och nya lösningar för att klara omställningen.

Nuläge och väg framåt

Inom Eslövs kommun produceras mycket förnybar energi i form av framförallt värme och el från kraftvärmeverket i Örtofta och el från vindkraftverk.

Eslövs kommunorganisation ska vara öppen för samverkan och ny teknik samt arbeta aktivt för ökad produktion av förnybar energi.

Kommunens översiktsplan är idag positiv till vindkraft men ska se till att också skapa förutsättningar för andra energislag.

3.5 Resa och transportera hållbart

Faktaruta

Resor och transporter står för en fjärdedel av Sveriges växthusgasutsläpp och bidrar till många andra miljöproblem såsom dålig luftkvalitet.

Nuläge och väg framåt

Andelen hållbara resor och transporter har ökat i antal inom Eslövs kommunorganisation men mer arbete med att främja hållbara resebeteenden inom organisationen behövs.

Eslövs kommunorganisation ska resa och transportera hållbart. Det vill säga fossilbränslefritt, energieffektivt och inte i onödan.

Framtagandeprocess

Miljöstrategi för Eslöv har tagits fram på uppdrag av Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Projektledningen har utförts av Miljö och

samhällsbyggnad – Stab och Miljö. Kommundirektörens ledningsgrupp har fungerat som referensgrupp.

Ledningsgrupper, berörda tjänstemän, nämnder och bolag har informerats information längs vägen genom möten, workshops och föredrag.

Under våren 2023 var miljöstrategin på intern tjänsteperson-remiss till alla förvaltningar och kommunala bolag.

Under perioden juli – september 2023 var *Miljöstrategi för Eslöv* tillsammans med *Naturplan för Eslöv*, *Miljöplan för Eslöv* och *Energi – och klimatplan för Eslöv* på remiss. Alla kommunens nämnder, bolagen ebo, Merab, VA SYD och Krafringen, Länsstyrelsen i Skåne samt kommunerna Hörby och Höör var remissinstanser.

Bilaga 1 – Indikatorer

Denna bilaga innehåller de nyckeltal som ska användas för att mäta miljömålets status och behov av åtgärder. Indikatorerna följs upp årligen tillsammans med den uppföljning av planerna som är kopplad till miljöstrategin, det vill säga avfallsplanen, naturplanen, miljöplanen och energi- och klimatplanen.

Indikatorer Rik natur i Eslöv

Skydda natur

- Areal skyddad natur i Eslövs kommun
- Andel yta skyddad natur av den kommunägda naturmarken

Bevara natur

- Areal ängs- och betesmarkmark
- Areal stadsäng
- Areal betesmark
- Areal skogsmark

Vattenvårdsarbete

- Vattenförekomsternas statusklassning
- Redovisning av sammanfattad recipientkontroll, redovisning av vattenkvalitetshöjande åtgärder för varje vattenråd
- Volym bräddat avloppsvatten

Invasiva arter

- Redovisning förekomst av främmande invasiva arter (baserat på inrapporterade förekomster i kommunens egen rapporteringstjänst samt i Artportalen, och effekt av bekämpning).

Friluftsliv

- Sträcka utmarkerade cykel- och vandringsleder

Indikatorer Ren miljö i Eslöv

Vara en god miljöförebild

- Andel ekologiskt odlade livsmedel
- CO₂-ekvivalenter/kg livsmedel
- Andel ekologiskt odlad kommunägd mark
- Andel ekologiskt odlad mark i kommunen

- Vattenförbrukning per invånare
- Vattenförbrukning kommunorganisationen

Skydda människor och miljö för exponering av farliga kemiska ämnen, med extra fokus på att skapa giftfria miljöer för barn och unga

- Användning av bekämpningsmedel för skötsel av kommunens mark
- Förekomst av bekämpningsmedelsrester vid aktuella provpunkter

Minskad nedskräpning, avfallsminimering och hållbar avfallshantering

- Skräpmättningsindex
- Antal inkomna klagomål som rör nedskräpning
- Andel nedlagda deponier med åtgärdsplaner
- Andel genomförda åtgärdsplaner för nedlagda deponier
- Mäta lämpliga budgetposter som speglar ökade livslängder, minskad förbrukning, återbruk och avfallsminimering
- Mängd återtag av vissa produktslag
- Livslängd på vissa produktslag
- Mängd hushållsavfall
- Mängd brännbart avfall per person
- Total mängd insamlat brännbart avfall
- Kostnader för förbränning av avfall
- Fraktioners renhet
- Andel rötbart matavfall av det insamlade matavfallet
- Volym producerad biogas

Indikatorer Begränsad klimatpåverkan i Eslöv

Balanserade växthusgasutsläpp

- Andel klimatkompenserade växthusgasutsläpp
- Växthusgasutsläpp utanför utsläppshandeln
- Växthusgasutsläpp från utsläppshandeln
- Växthusgasutsläpp från transporter

Fossilbränslefritt

- Andel fossilbränsleanvändning inom el, uppvärmning, drivmedel, transporter och resor

Minska effekt- och energianvändningen

- Total energianvändning i kommunen
- Energianvändning i fastighetsbeståndet

Mer förnybar energiproduktion

- Andel solcellsanläggningar i kommunorganisationen
- Andel producerad förnybar energi inom kommunens geografiska område
- Andel använd förnybar energi inom kommunens geografiska område

Hållbara transporter och resor

- Antalet flygresor, alternativt sträcka för flygresor
- Antal körsträcka med privat bil i tjänst
- Antal laddpunkter i kommunorganisationen
- Antal laddpunkter inom kommunens geografiska område

Miljöstrategi för Eslöv bilaga 2a

Naturmiljö i Eslöv – kunskapsunderlag

ESLÖVS
KOMMUN

Medverkande vid framtagandet
Anna-Carin Linusson, Birgitta Karlsson,
Susanne Hultman (kartframställning),
Annika Söderman, Erika Fjelkner

Kartor
Geodata har hämtats från följande myndigheter och sammanställts av
personal på Miljö och Samhällsbyggnad.

Med upphovsrätt ©:
Lantmäteriet Geodatasamverkan, Sveriges geologiska undersökningar
(SGU).

Öppen data (CCO):
Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen, Länsstyrelserna,
Trafikverket, Havs- och Vattenmyndigheten, Vatteninformationssystem
(VISS)

Foto
Eslövs kommun
Anna-Carin Linusson, Anna Nimander Pflanzl,
Annika Söderman, Birgitta Karlsson, Jonas Johansson, Lars-Erik Williams,
Marie Brandt, Örjan Fritz, Arne Thell, Föjers arkiv, Jens Rydell, Mikael
Larsson, pexels.com, pixabay.com

LOkala
NAturvårds
satsningen

INNEHÅLL

Naturvårdsarbete i Eslövs kommun.....	5	Åkerholmar, odlingsrösen och stengården	19
Bakgrund	5	Alléer och pilevallar	20
Syfte	5	Småvatten och mangelgravar	20
Områden med höga naturvärden	6	Vägkanter och banvallar	20
Biologisk mångfald och ekosystemtjänster	7	Värdefulla grönområden i tätorter	20
Biologisk mångfald och ekosystemtjänster	8	Skyddad och annan värdefull natur i Eslövs kommun	22
Varför hotas den biologiska mångfalden?	9	Vattendirektivet	22
Styrmedel	11	Art- och habitatdirektivet samt Fågeldirektivet	22
Internationella konventioner	11	Artskyddsförordningen	22
Lagstiftning	11	Ramsarkonventionen	23
Andra styrmedel	11	Natura 2000	24
Agenda 2030	11	Riksintresse för naturvård (NM)	25
Miljömål	12	Områden skyddade enligt miljöbalken kapitel 7	26
Nationella Friluftslivsmål	12	Naturreservat	26
Naturmiljö i Eslövs kommun	13	Landskapsbildsskydd	26
Klimat	13	Naturminnen	27
Berggrund och jordarter	13	Biotopskyddsområde	27
Markanvändning	14	Invasiva främmande arter	28
Det skånska landsbygdsprogrammet	15	Rödlistade arter	28
Centrala mellanbygden	16	Åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper	29
Södra mellanbygden	16	Värdefulla naturmiljöer i och i anslutning till sjöar och vattendrag ..	30
Lund- och Helsingborgsslätten	16	Kommunala ansvarsarter	30
Vombsjösnänkan	16	Ordlista	33
Naturtyper	16	Källor	36
Skogsmark	16		
Barrskog	17		
Ädellövskog	17		
Fuktlövskogar och sumpskogar	17		
Torrängar	18		
Friskängar	18		
Fuktängar	18		
Gräshed och rished	18		
Trädbärande betesmarker (hagmark)	18		
Åar och mindre vattendrag	19		
Våtmarker	19		
Åkermark och småbiotoper	19		

Fliitiga naturvårdare.

NATURVÅRDSARBETE I ESLÖVS KOMMUN

BAKGRUND

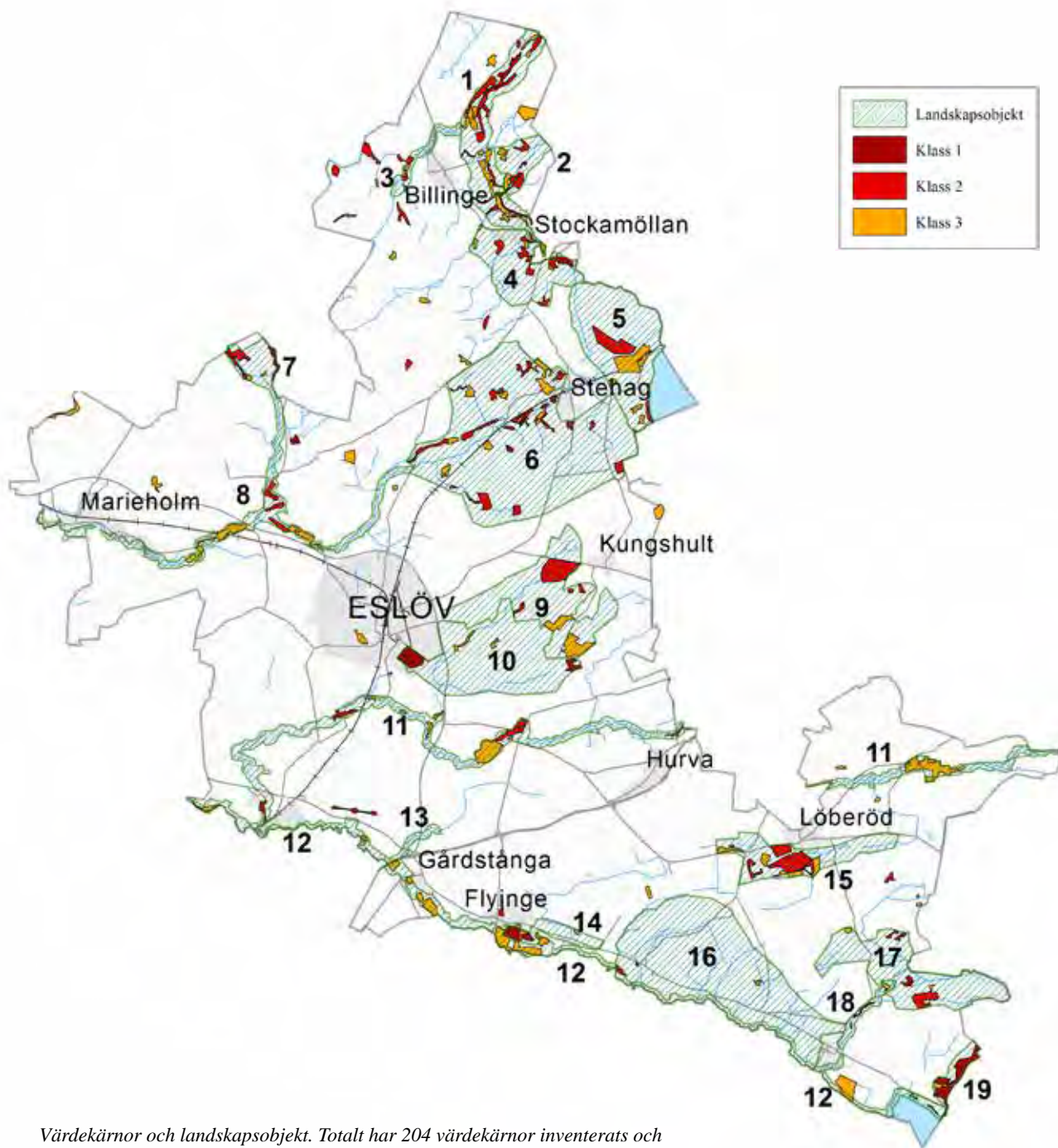
Varje kommun har ett stort ansvar för sitt lokala naturvårdsarbete, både inom fysisk planering och vid genomförandet av konkreta naturvårdsåtgärder. Ett led i detta ansvar är att upprätta ett naturvårdsprogram. Att skydda och förvalta naturen så att biologisk mångfald gynnas är grunden för naturvårdsarbetet. Landskapet har förändrats (exempelvis genom igenväxning och exploatering) och kunskapsläget har utvecklats sedan kommunens förra naturvårdsprogram togs fram 2007. Det är därför dags för en revidering. Områden med höga naturvärden har också ofta höga kultur- och friluftslivsvärden. Vi har därför valt att göra ett naturmiljöprogram där dessa tre områden innefattas. Tyngdpunkten i programmet ligger dock på naturen och dess värden.

SYFTE

Naturen i Eslöv - kunskapsunderlag är i första hand en samlad redovisning av naturvårdens intressen och ställningstaganden. I programmet redovisas områden med höga natur- och kulturvärden samt områden av intresse för friluftsliv.

OMRÅDEN MED HÖGA NATURVÄRDEN

Mer detaljerad information om landskapsobjekt och värdekärnor finns i den digitala kartan på Eslövs kommuns hemsida.

Värdekärnor och landskapsobjekt. Totalt har 204 värdekärnor inventerats och 19 landskapsobjekt har pekats ut.

BIOLOGISK MÅNGFALD OCH EKOSYSTEMTJÄNSTER

Sverige undertecknade 1993 konventionen om biologisk mångfald som togs fram under Riokonferensen 1992. Vi har därmed, tillsammans med andra länder, förbundit oss att arbeta för bevarandet och utvecklandet av biologisk mångfald. Konventionen ratificerades samma år och har sedan införlivats i både miljöbalken och de nationella miljökvalitetsmålen där framför allt målen Levande sjöar och vattendrag, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap samt Ett rikt växt- och djurliv siktar mot att bevara och utveckla biologisk mångfald. Eslövs kommun har slagit fast att organisationen ska arbeta aktivt för att bidra till att de nationella miljökvalitetsmålen, och därmed också stora delar av Agenda 2030 uppfylls.

Genom att på lokal nivå aktivt arbeta för att skydda, bevara och återställa natur bidrar kommunen till att skydda och bevara biologisk mångfald och därmed till att uppfylla de nationella miljökvalitetsmålen. Med begreppet biologisk mångfald menas variationsrikedomen bland alla levande organismer och livsmiljöer. Det är helt enkelt allt liv, i alla dess former, som existerar på jorden. Man brukar tala om biologisk mångfald på tre nivåer:

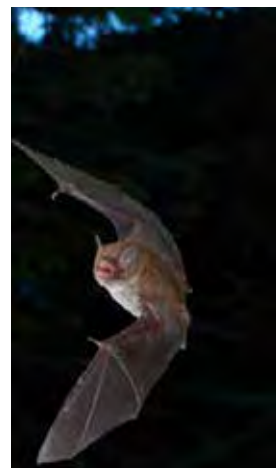
- mångfald inom arter (genetisk variation mellan individer och populationer av samma art)
- mångfald av arter (artdiversitet)
- mångfald av miljötyper (biotoper) och ekosystem.

Hög biologisk mångfald kan öka ett ekosystems förmåga att anpassa sig till miljöförändringar som till exempel torka. Ju fler arter det finns, desto större är chansen att någon av dem överlever förändringen och att viktiga ekosystemfunktioner då finns kvar.

Vissa av ekosystemens funktioner är så kallade ekosystemtjänster, som direkt gynnar oss människor genom att upprätthålla och förbättra våra livsvillkor och vårt välmående. Ekosystemtjänster kan delas in i olika grupper, beroende på vad de bidrar med:

- stödjande ekosystemtjänster: innefattar de grundläggande ekosystemfunktioner som är en förutsättning för de andra ekosystemtjänsterna, till exempel produktion av näringsrik jord, fotosyntes och cirkulation av näringsämnen och vatten
- reglerande ekosystemtjänster: omfattar ekosystemfunktioner som påverkar och reglerar miljöfaktorer, till exempel klimatreglering genom kolinlagring, rening av vatten och luft, nedbrytning av organiskt material och pollination
- försörjande ekosystemtjänster: inkluderar alla de varor som ekosystemen producerar och vi nyttjar, till exempel mat, vatten, medicin, fibrer och trä
- kulturella ekosystemtjänster: innefattar alla de mer ogripbara tjänster som ekosystem bidrar med, till exempel rekreation, ekoturism, inspiration, hälsa, kunskap och skönhet.

Eftersom biologiska processer är en förutsättning för livet på jorden, är bevarandet av biologisk mångfald en försäkring mot konsekvenserna av exempelvis miljökatastrofer i form av skogsbränder, översvämningar och torka. Någonstans finns en gräns för hur mycket den biologiska mångfalden kan utarmas utan att det medför allvarliga konsekvenser även för människan.

När biologisk mångfald går förlorad riskeras förlust eller försämring av ekosystemen och därmed ekosystemtjänsterna. Att bevara biologisk mångfald är därför nödvändigt för att bevara naturen för framtida generationer och säkerställa de livsnödvändiga tjänster som ekosystemen förser oss med, nu och i framtiden. Vi har även en moralisk skyldighet inför kommande generationer att använda jordens resurser på ett hållbart sätt, att göra insatser för att säkerställa biologisk mångfald och sluta utrota arter.

BIOLOGISK MÅNGFALD OCH EKOSYSTEMTJÄNSTER

Sverige undertecknade 1993 konventionen om biologisk mångfald som togs fram under Riokonferensen 1992. Vi har därmed, tillsammans med andra länder, förbundit oss att arbeta för bevarandet och utvecklandet av biologisk mångfald. Konventionen ratificerades samma år och har sedan införlivats i både miljöbalken och de nationella miljökvalitetsmålen där framför allt målen *Levande sjöar och vattendrag*, *Myllrande våtmarker*, *Levande skogar*, *Ett rikt odlingslandskap* samt *Ett rikt växt- och djurliv* siktar mot att bevara och utveckla biologisk mångfald. Eslövs kommun har slagit fast att organisationen ska arbeta aktivt för att bidra till att de nationella miljökvalitetsmålen, och därmed också stora delar av Agenda 2030 uppfylls.

Genom att på lokal nivå aktivt arbeta för att skydda, bevara och återställa natur bidrar kommunen till att skydda och bevara biologisk mångfald och därmed till att uppfylla de nationella miljökvalitetsmålen. Med begreppet biologisk mångfald menas variationsrikedomen bland alla levande organismer och livsmiljöer. Det är helt enkelt allt liv, i alla dess former, som existerar på jorden. Man brukar tala om biologisk mångfald på tre nivåer:

- mångfald inom arter (genetisk variation mellan individer och populationer av samma art)
- mångfald av arter (artdiversitet)
- mångfald av miljötyper (biotoper) och ekosystem.

Hög biologisk mångfald kan öka ett ekosystems förmåga att anpassa sig till miljöförändringar som till exempel torka. Ju fler arter det finns, desto större är chansen att någon av dem överlever förändringen och att viktiga ekosystemfunktioner då finns kvar.

Vissa av ekosystemens funktioner är så kallade ekosystemtjänster, som direkt gynnar oss människor genom att upprätthålla och förbättra våra livsvillkor och vårt välmående. Ekosystemtjänster kan delas in i olika grupper, beroende på vad de bidrar med:

- **stödjande ekosystemtjänster:** innefattar de grundläggande ekosystemfunktioner som är en förutsättning för de andra ekosystemtjänsterna, till exempel produktion av näringsrik jord, fotosyntes och cirkulation av näringsämnen och vatten
- **reglerande ekosystemtjänster:** omfattar ekosystemfunktioner som påverkar och reglerar miljöfaktorer, till exempel klimatreglering genom kolinlagring, rening av vatten och luft, nedbrytning av organiskt material och pollination
- **försörjande ekosystemtjänster:** inkluderar alla de varor som ekosystemen producerar och vi nyttjar, till exempel mat, vatten, medicin, fibrer och trä
- **kulturella ekosystemtjänster:** innefattar alla de mer ogripbara tjänster som ekosystem bidrar med, till exempel rekreation, ekoturism, inspiration, hälsa, kunskap och skönhet.

Eftersom biologiska processer är en förutsättning för livet på jorden, är bevarandet av biologisk mångfald en försäkring mot konsekvenserna av exempelvis miljökatastrofer i form av skogsbränder, översvämningar och torka. Någonstans finns en gräns för hur mycket den biologiska mångfalden kan utarmas utan att det medför allvarliga konsekvenser även för människan. När biologisk mångfald går

förlorad riskeras förlust eller försämring av ekosystemen och därmed ekosystemtjänsterna. Att bevara biologisk mångfald är därför nödvändigt för att bevara naturen för framtida generationer och säkerställa de livsnödvändiga tjänster som ekosystemen förser oss med, nu och i framtiden. Vi har även en moralisk skyldighet inför kommande generationer att använda jordens resurser på ett hållbart sätt, att göra insatser för att säkerställa biologisk mångfald och sluta utrota arter.

VARFÖR HOTAS DEN BIOLOGISKA MÅNGFALDEN?

Vi förlorar arter hela tiden och biologisk mångfald minskar i snabb takt över hela världen. I den första globala rapporten om biologisk mångfald (IPBES, 2019) slås det fast att aldrig någonsin under mänsklighetens historia har biologisk mångfald minskat i så snabb takt som nu. Så mycket som en miljon av jordens växt- och djurarter hotas av utrotning inom de kommande decennierna. Var sjätte år lämnar EU:s medlemsländer in en statusrapport över sitt arbete med att motverka förlust av biologisk mångfald. Sveriges senaste rapport visar att tillståndet för arter och naturtyper i stort sett är fortsatt dåligt till följd av intensivt fiske och ensartat jord- och skogsbruk samt upphörd hävd (slåtter och bete) av biologiskt värdefulla gräsmarker. Där tillståndet trots allt har förbättrats beror det på åtgärder som till exempel att områden med höga naturvärden har skyddats. För att bevara biologisk mångfald och vända trender i naturen är det därför viktigt att åtgärdsarbetet fortsätter.

Förlust eller försämring av naturliga livsmiljöer

Att livsmiljön för djur, växter och svampar förstörs, minskar eller försämras anses vara det främsta hotet mot landbaserad biologisk mångfald. Detta beror framför allt på förändringar inom de stora areella näringarna jord- och skogsbruk samt expansion av urbana områden. Inom skogsbruket huggs äldre variationsrik skog ner, med direkt förlust av arter och ekosystem som följd, och ersätts med ensartad skogsplantering. Inom jordbruket har ändrad markanvändning resulterat i förlust av livsmiljöer genom att artrika ängs- och hagmarker antingen omvandlats till åker eller växt igen på grund av minskad hävd (slåtter och bete). Även små naturmiljöer som åkerholmar, åkerrennar, stengården, småvatten och öppna diken har tagits bort för att effektivisera jordbruket. Naturliga livsmiljöer har försvunnit genom utdikning av våtmarker och sjöar, minskad förekomst av gamla träd och död ved, övergödning av mark och vatten samt användning av kemiska bekämpningsmedel.

I hav och sjöar förstörs och påverkas livsmiljön negativt genom muddring av botten, upptag av sand och grus och exempelvis bottenrålning som bedöms vara den största orsaken till minskningen av ryggradslösa djur i våra vatten. Tätorter som expanderar och förtätas är också ett ständigt hot mot naturmiljöer och biologisk mångfald eftersom arealen med naturliga livsmiljöer minskar.

Föroreningar

Förorening av naturen – det vill säga nedskräpning, nedsmutsning eller utsläpp av kemiska ämnen till luft, vatten och mark – har en stor negativ påverkan på den biologiska mångfalden och människans hälsa. Föroreningar kan påverka ekologiska processer så att ekosystemens sammansättning och arternas utbredning förändras. De orsakar även miljöproblem som förorening

och övergödning samt bidrar till klimatförändringarna.

Spridning av farliga kemiska ämnen är ett växande problem. Ämnen som är direkt giftiga, hormonstörande, cancerframkallande och som kan störa fortplantningsförmågan finns i dag överallt, även i naturen. Många av dessa ämnen är svårnedbrytbara och ackumuleras i näringskedjorna. Det innebär att koncentrationen ökar i näringskedjorna, och de högsta halterna av miljögifter hittar vi hos toppredatorerna, till exempel rovfiskar, rovfåglar och människor.

Mikroplast är ett annat föroreningshot. Små plastpartiklar som hamnar i miljön kan orsaka svält när de av misstag uppfattas som föda. De ackumuleras även i näringskedjorna. Plastpartiklarna innehåller dessutom ofta farliga kemiska ämnen som har förmågan att attrahera andra farliga ämnen och därmed gör därmed plastpartiklarna ännu giftigare.

Överexploatering av arter genom jakt och fiske

Överutnyttjandet av vilda arter genom ohållbar jakt och fiske är ett av de största hoten mot biologisk mångfald. Historiskt sett har vi redan utrotat många arter på grund av för högt jakt- eller fisketryck och många fler riskerar att drabbas av samma öde. Utrotning eller minskning av toppredatorer – det vill säga rovdjur i toppen av näringskedjan som ofta är mål för jakt, till exempel varg, lo, björn, järv och rovfåglar – kan få kaskadeffekter längs hela näringskedjan och påverka hela ekosystem. I marina miljöer, där andelen hotade arter är högre än i någon annan livsmiljö, utgör ohållbart kommersiellt fiske (med för hårt fisketryck på kommersiella arter och stora bifångster samt bottentrålning) det enskilt största hotet.

Klimatförändring

Det finns en nära koppling mellan biologisk mångfald och klimat. Biologisk mångfald skapar jordens ekosystem och förändringar i naturliga ekosystem kan påverka klimatet. Förändring i klimatet som att mängden nederbörd förändras, haven värms upp och vattennivåer och temperatur stiger, kan i sin tur påverka den biologiska mångfalden. Klimatförändringen går nu så fort att ekosystem och arter inte hinner anpassa sig och många djur och växter riskerar att dö ut, såväl på land som i vatten. Man har redan noterat effekter på exempelvis växters och djurs reproduktion och utbredning, växtsäsongens längd och förekomst av skadeorganismer och sjukdomar. Klimatförändringen utgör därför ytterligare ett hot mot biologisk mångfald.

Fungerande ekosystem kan buffra klimatförändringen genom exempelvis fångst av näring, inlagring av kol eller genom produktion av bioenergi. Eftersom ekosystem med stor biologisk mångfald ofta har bättre förmåga att motstå eller anpassa sig till förändringar jämfört med art- och individfattiga ekosystem är bevarandet av biologisk mångfald av avgörande betydelse för både klimatförändringen i sig och effekterna av den.

Invasiva främmande arter

Invasiva främmande arter räknas också som ett av de absolut största hoten mot biologisk mångfald. Arter räknas som invasiva när de, oftast med människans hjälp, har etablerat sig utanför sitt naturliga utbredningsområde och orsakar problem för den inhemska biologiska mångfalden. Invasiva främmande arter kan påverka den inhemska biologiska mångfalden negativt genom till exempel predation på inhemska djur och växter, förstörelse eller förändring av livsmiljöer, konkurrens om livsnödvändiga resurser eller introduktion av nya patogener och parasiter.

I takt med att vi människor blir fler och reser mer, ökar risken för att allt fler arter ska sprida sig utanför sitt naturliga utbredningsområde. Vi har också en ökad global handel där vi både medvetet och omedvetet flyttar arter mellan ekosystem. Arter sprids även exempelvis via fartygens ballastvatten, konstgjorda spridningskorridorerna som till exempel kanaler eller från uppfödare och odlingar. Invasiva främmande arter kan orsaka stora skador på jord- och skogsbruk och ha negativa effekter på människors hälsa och ekono-

Gul skunkkalla är en art som omfattas av EU-förordningen om främmande invasiva arter.

STYRMEDEL

INTERNATIONELLA KONVENTIONER

Sverige har antagit en rad internationella konventioner som rör skydd av miljön och hushållning med naturresurser. Här är några av dem:

- Våtmarkskonventionen (Ramsar) 1975; ratificerat av Sverige med Parisprotokollet 1986 och Reginaprotokollet 1994 (skydd av våtmarker av internationell betydelse, speciellt livsmiljöer för vattenlevande fåglar)
- Washingtonkonventionen eller Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES) 1975 (reglerar den internationella handeln med utrotningshotade växt- och djurarter)
- Bonnkonventionen 1979 (skydd av djurarter som flyttar över landsgränser)
- Bernkonventionen 1979 (skydd av europeiska vilda växter och djur)
- Helsingforskonventionen 1992 (skydd av Östersjöns marina miljö)
- Konventionen om biologisk mångfald 1993 (konventionens mål är bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald samt rättvis fördelning av nyttan som uppstår vid användandet av genetiska resurser)
- Landskapskonventionen 2004; ratificerat av Sverige 2011 (syftar till att förbättra skydd, förvaltning och planering av landskap i Europa)
- Aichimålen 2010 (strategisk plan för bevarande av biologisk mångfald)
- Nagoyaprotokollet 2014 (reglerar tillträde till genetiska resurser och rättvis fördelning av vinster som kan uppstå vid användandet av dem)

(Angivet årtal syftar på det år då konventionen trädde i kraft.)

LAGSTIFTNING

Den viktigaste lagen som berör naturvården och naturvårdsintresset är miljöbalken (MB), som trädde i kraft 1999. För naturvårdens del gäller främst miljöbalkens allmänna hänsynsregler, grundläggande respektive särskilda bestämmelser för hushållning av mark- och vattenområden, skydd av naturen, vattenverksamhet, täkter och jordbruk. Även friluftslivets intressen tillvaratas i miljöbalken. Den viktigaste lagen som berör kulturminnesvården är kulturmiljölagen. Andra lagar är till exempel skogsvårdslagen och plan- och bygglagen (se bilaga Lagstiftning).

ANDRA STYRMEDEL

Andra styrmedel är civilrättsliga avtal, exempelvis naturvårdsavtal, eller olika stödformer finansierade av EU. Landsbygdsprogrammet 2014–2020 innehåller stöd för att utveckla landsbygden. Programmet finansieras både via EU:s jordbruksfond och genom nationell medfinansiering. Flera av stöden kan gynna den biologiska mångfalden, kulturmiljön och friluftslivet. Information om EU-stöd finns på Jordbruksverkets och Länsstyrelsen i Skånes hemsidor.

AGENDA 2030

Agenda 2030 med 17 globala mål för hållbar utveckling syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. De globala målen har tre dimensioner av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. För naturvårdsarbetet är det i första hand mål 14 Hav och marina resurser och mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald som gäller, men också mål tre God hälsa och välbefinnande och mål sex Rent vatten och sanitet.

MILJÖMÅL

Nationella miljö kvalitetsmål

Det svenska miljö målssystemet består av ett Generationsmål, 16 miljö kvalitetsmål och ett tjugotal etappmål. Generationsmålet innebär att vi till nästa generation ska lämna över ett samhälle där de stora miljö problemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. För Sveriges miljö politik är generationsmålet vägledande för miljö arbetet på alla nivåer i samhället.

Miljö kvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljö arbetet ska leda till. De kopplar till Agenda 2030 genom att på nationell nivå ta hand om den ekologiska dimensionen av de 17 globala hållbarhetsmålen. De nationella miljö kvalitetsmål som främst berör kommunens naturvårdsarbete är Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag, Grundvatten av god kvalitet, Ett hav i balans, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, En god bebyggd miljö, En giftfri miljö och Ett rikt växt- och djurliv.

Skånes åtgärdsprogram 2022-2025 - Tillsammans för ett hållbart Skåne

Länsstyrelsens roll i miljö målsarbetet är att samordna samt att följa upp hur miljö arbetet går. Länsstyrelsen i Skåne har antagit Skånska åtgärder för miljö målen, ett program bestående av 77 åtgärder som är centrala för arbetet med att nå miljö kvalitetsmålen.

Miljö strategi för Eslöv

I miljö strategi för Eslöv presenteras de lokala miljö målen för Eslövs kommun. Målet *Rik natur i Eslöv* handlar om att skydda, värna och utveckla naturvärdena och den biologiska mångfalden i kommunen. I *Naturplan för Eslöv* beskrivs det arbete som ska bidra till målet,

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormer anger gräns- och riktvärden gällande vilka nivåer för buller, luftföroreningar och vattenkvalitet som anses vara hälsosamt (MB 5 kapitel §§1–3).

NATIONELLA FRILUFTSLIVSMÅL

Regeringen har tagit fram tio friluftsmål. De beslutades 2012 utifrån propositionen Framtidens friluftsliv.

Friluftsmålen följer samma struktur som miljö kvalitetsmålen och gäller fram till 2020. Den första nationella uppföljningen var 2015. Under 2019 kommer det att genomföras en ny nationell uppföljning av målen, som för närvarande är:

- tillgänglig natur för alla
- starkt engagemang och samverkan
- allemansrätten
- tillgång till natur för friluftsliv
- attraktiv tätortsnära natur
- hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling
- skyddade områden som en resurs för friluftslivet
- ett rikt friluftsliv i skolan
- friluftsliv för god folkhälsa
- god kunskap om friluftslivet

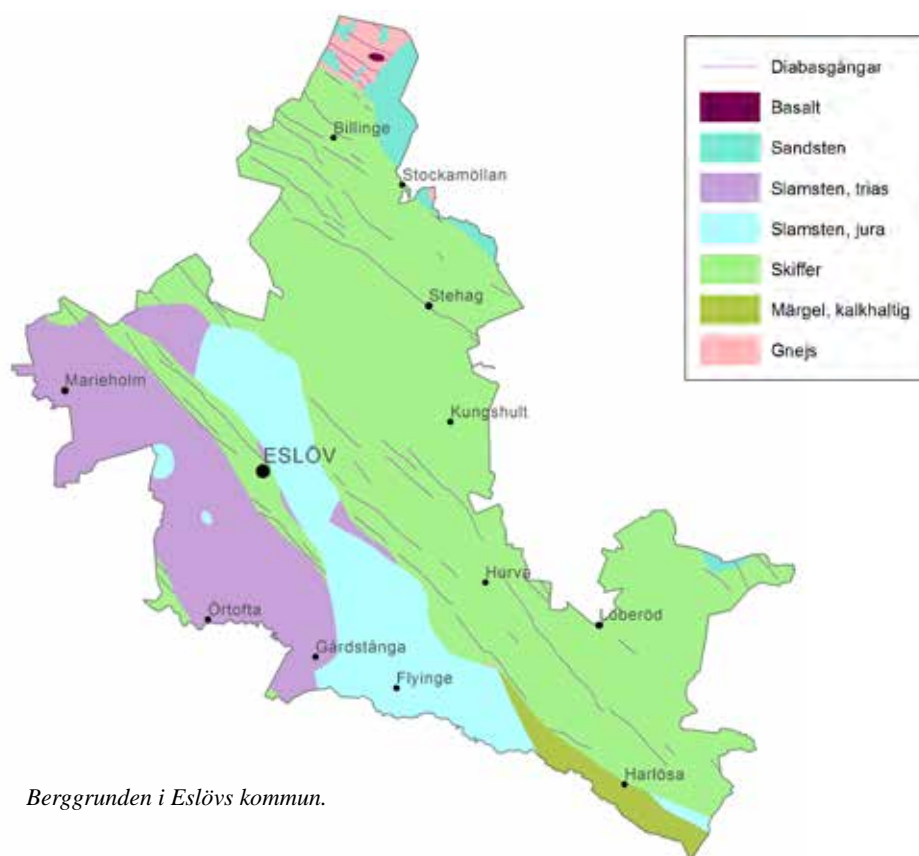
NATURLJÖ I ESLÖVS KOMMUN

KLIMAT

Skåne ligger inom den södra lövskogsregionen. Närheten till Atlanten och Golfströmmen ger Skåne ett oceaniskt klimat med milda vintrar. Årsmedelnederbörden ligger mellan 600 och 700 mm och årsmedeltemperaturen är 7,7 °C, uppmätt vid väderstation i Svalöv 1961–1990.

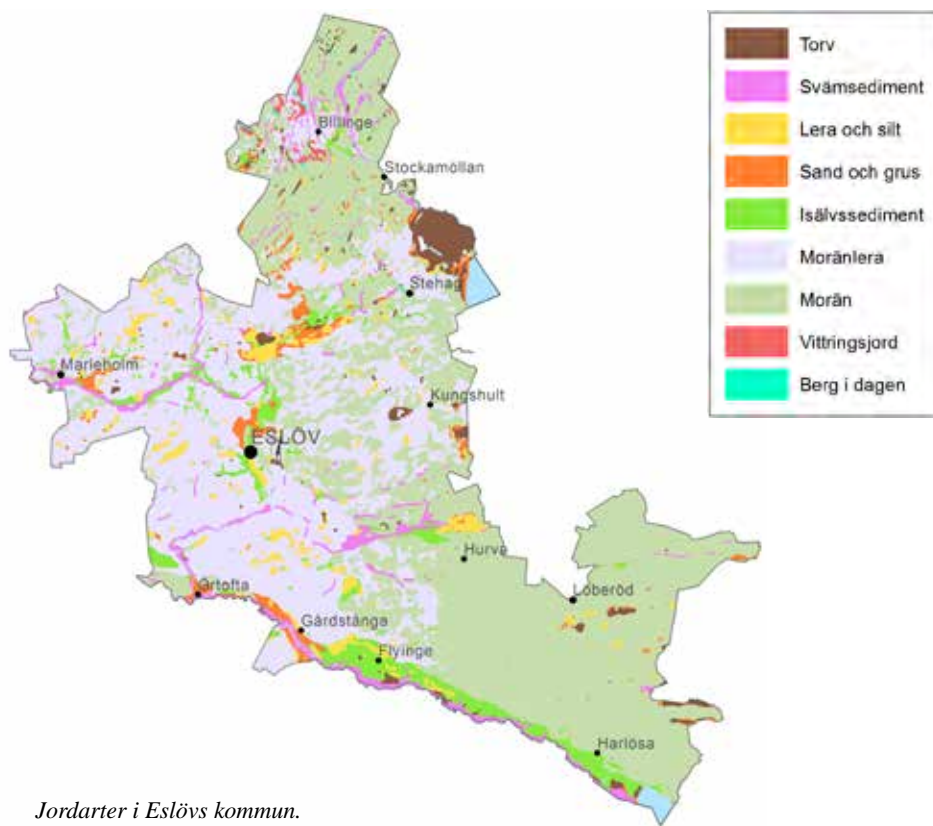
BERGGRUND OCH JORDARTER

Berg- och jordarter skapar förutsättningar för hur landskapet kan brukas. Berggrunden i sydvästra Skåne, sydväst om en ungefärlig linje Ängelholm–Ringsjön–Simrishamn, är uppbyggd av sedimentära bergarter. Om man bortser från fjällen och fjällranden, så upptar områden med sedimentberggrund endast några få procent av Sveriges yta. Dessa sedimentära bergarter är avsevärt yngre än det urberg, framför allt gnejser och graniter, som utgör den dominerande delen av Sveriges berggrund.

Berggrunden i Eslövs kommun.

Jordarterna i kommunen är av skiftande ursprung och mäktighet. Jordtäcket bildades av den senaste inlandsisen, för ungefär 14 000–12 000 år sedan, och består i huvudsak av moräner. I östra kommundelen dominerar morän med hög sten- och grushalt (nordostmorän), i västra finns i stället en moränlera som är kalkhaltig (sydvästmoränen).

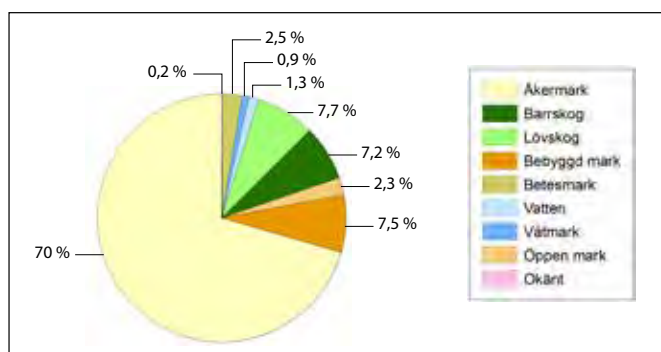
Jordarter i Eslövs kommun.

MARKANVÄNDNING

Eslövs kommun är en expansiv kommun. I oktober 2019 var invånarantalet 33 763 personer. Förutom huvudorten Eslöv finns elva större samhällen: Billinge, Stockamöllan, Stehag, Marieholm, Kungshult, Hurva, Löberöd, Örtofta/Väggarp, Gårdstånga, Flyinge och Harlösa. Angränsande kommuner är Höör och Hörby i öster, Lund i söder, Kävlinge i väster samt Svalöv och Klippan i norr.

Eslövs kommuns totala areal är cirka 424 km². Åkermarken utgör den dominerande markanvändningen med cirka 70 procent. Övervägande delen av åkermarken är mycket bördig. Den bördigaste delen finns på slätten (figur 5). Här är åkermarken klassad från 8 till 10 (av 10 klasser). I två mindre områden, de sandiga markerna i söder vid Kävlingeån samt längst upp i norr är jordarna klassade som 5 eller lägre.

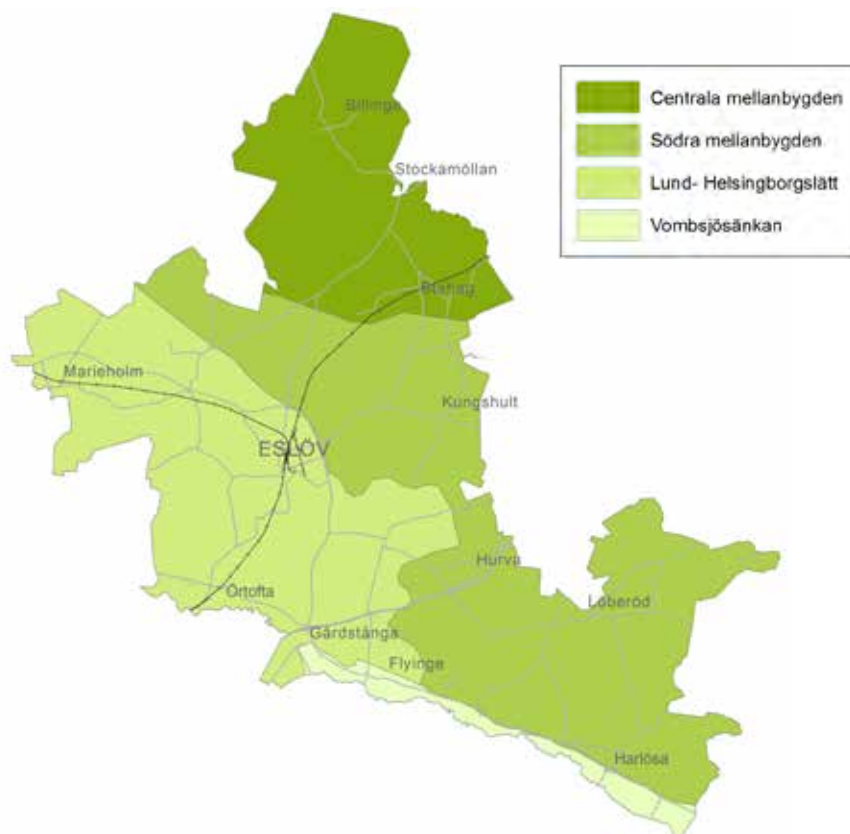
I kommunen finns fem större åar: Rönne å, Saxån, Braån, Kävlingeån och Bråån. Kommunen saknar i stort sett sjöar, endast mindre delar av Ringsjön och Vombsjön ingår.

Markanvändning i kommunen (procent).

DET SKÅNSKA LANDSBYGDSPROGRAMMET

Det skånska landsbygdsprogrammet är ett utvecklingsprogram som utgår från landskapet och delar in Skåne i 26 olika landskapstyper utifrån dess skiftande karaktär. Till grund för indelningen ligger landskapets naturliga förutsättningar, såsom berggrund, jordart och klimat. De naturliga förutsättningarna skapar grunden för hur landskapet kan brukas. Brukandet i sin tur resulterar i att skillnader mellan landskapen förstärks och kulturlandskapet ser olika ut. Eslövs kommun tillhör i programmet fyra olika landskapstyper: Centrala mellanbygden, Södra mellanbygden, Lund- Helsingborgslätt, Lunda- och Helsingborgsslätten samt Vombsjösänkan.

Landskapstyper i Eslövs kommun.

Centrala mellanbygden

Centrala mellanbygden omfattar kommunens norra delar. Terrängformerna i denna del ansluter närmast till sydsvenska höglandet. Från trakten av Billinge och norröver höjer sig kuperade, skogbevuxna högplatåer på båda sidor om Rönne å dalgång.

Mindre bördiga jordar medför att markanvändningen främst utgörs av skogs- och betesmarker. Skogen består främst av lövskog men inslaget av granskog är ibland stort. Al- och askskog förekommer i fuktigare partier. Den öppna marken domineras av betesmark men här finns också mindre arealer åkermark. Kring Rönne å är inslaget av betade strandängar betydande. De mest värdefulla våtmarkerna, naturliga relativt opåverkade mossar, förekommer här.

Södra mellanbygden

Södra mellanbygden upptar den största delen av kommunen. Landskapet är svagt kuperat och skiftar mellan åkermark, betesmarker och större eller mindre skogsdungar. Stengärdesgårdar och vegetationsridåer avgränsar åkrar och betesmarker och skapar ett varierat landskap. Skogen utgörs till stora delar av granskog som planterats på gamla fåladsmarker, men här finns också en del ädellövskog, främst kring Hjularöd och söder om Kungshult.

Betesmark med lång obruten hävd i södra mellanbygden vid Stehag.

Lund- och Helsingborgsslätten

Slätten omfattar kommunens västra och sydvästra delar. Här breder ett mjukt böljande slättlandskap ut sig. Bygden präglas av ett intensivt kulturpåverkat och uppodlat landskap. Avbrott i åkermarken utgörs, förutom av gårdar och mindre byar, framför allt av märkegravar, alléer samt träd- och buskridåer längs vattendragen. Slättens jordar präglas av den kalkrika sydvästmoränen och är de bördigaste i kommunen. På grund av kraftig utdikning är arealen våtmarker försumbar. På senare år har dock en del våtmarker anlagts inom Kävlingeåns och Saxåns avrinningsområden.

Vombsjösänkan

Vombsjösänkan omfattar landskapet vid Kävlingeån. Landskapet är låglänt närmast ån men mot norr reser sig en höjdrygg. De sandiga markerna en bit upp i sluttningen odlas som åker medan områdena närmast ån mestadels används som betesmarker. Åkrarna delas upp av träd- och buskridåer som omger mindre vattendrag som mynnar i Kävlingeån. På flera ställen kan man se skålformade marker vilket tyder på att man tidigare har bedrivit grustäkt.

NATURTYPER

Skogsmark

Eslövs kommun ingår i den södra lövskogsregionen där den naturliga trädvegetationen domineras av ädla lövträd. Av kommunens totala yta utgör skogsmark ungefär 15 procent. De största sammanhängande skogsområdena finns i kommunens norra delar. Den mesta skogen är produktionsskog. Skogsområden med höga naturvärden, som exempelvis gamla grova och döda träd eller opåverkade skogsvåtmarker, är sällsynta. En inventering genomförd 2017 visar att ungefär 11 procent av skogsarealen i kommunen har höga naturvärden (klass 1–3). De hyser också en rik insektsfauna samt intressant lav- och svampflora med många rödlistade och hotade arter.

Barrskog

Barrskogarna utgörs av planterade granskogar. Tall förekommer endast i några mindre dungar, även de planterade. Större sammanhängande områden med granskog finns främst i kommunens norra och nordvästra delar. I Snärjet, Skarhults kronopark samt vid Hjularöd ligger granplanteringar insprängda i lövskogsområdena.

Ädellövskog

Sammanhängande områden med ädellövskog finns huvudsakligen i kommunens norra och nordvästra delar samt i den sydöstra delen. Trädskiktet domineras av bok och ek men här växer också avenbok, lind och lönn.

Fältskiktet i ädellövskogarna varierar från att vara mycket rikt med arter som ramslök, kirskaål, gulplister, lungört och nunneört till att vara artfattigt med arter som harsyra, blåbär och kruståtel där marken är näringsfattig.

I Rönneådalens sluttningar samt i mindre ådalar som vid Farstorp, Hjularöd och Borstbäcken finns ädellövskogar med höga naturvärden. I Rönne å dalgång kan nämnas området kring gården Dalen och Bögerupsbranten vid Stockamöllan. I Rönne å dalgång finns även betade äldre skogar. De får en parklik karaktär i kontrast till de mer naturlika och vildvuxna partierna i rasbranterna. Betade skogar är mycket sällsynta och arealen riskerar att minska än mer.

Ädellövskog av bok vid Nya Värslätt.

Fuktlövskogar och sumpskogar

Fuktlövskogar eller sumpskogar ligger ofta inkilade i lågpunkter i större eller mindre lövskogsområden eller i närheten av vattendrag. De dominerande trädarterna är al (klibbal) och/eller ask. I buskskiktet finns huvudsakligen olika videarter. Fältskiktet är många gånger frodigt och högväxt. Vanliga arter är älgört, vänderot, brännässlor och kabbleka. I rikare sumpskogar kan man även se till exempel gullpudra. Med stigande ålder utvecklas socklar kring alarna. Fina exempel på sådana alkärr finns i naturreservatet Billingemölla men även på andra ställen i Rönne å omgivning. Ett annat exempel på fuktlövskog finns i Borstbäckens dalgång. Där dominerar ask i trädskiktet och fältskiktet är mycket rikt med bland annat lundviva.

Alsumpskog på Rönne å västra sida.

Gräsmark

Öppen gräsmark utgörs av ängs- och betesmarker men kan också förekomma tillfälligt som tidiga successionsstadier på andra platser, till exempel där öppen jord håller på att växa igen eller längs vägar och banvallar. Gräsmarker upptar cirka två procent av kommunens yta. Beroende på näringsinnehåll och fuktighet delas gräsmarkerna in i olika typer. De gräsmarker som har högst naturvärden är de som hävdats under lång tid och inte konstgödslats. Gräsmarkernas utbredning har genom åren minskat drastiskt.

Artrika ängar (det vill säga marker som sköts med slåtter) är mycket sällsynta i kommunen. Ett exempel på äng som fortfarande sköts med slåtter är Kastberga

äng. Artrikedomen har dock förändrats genom åren och idag är naturvärdena främst knutna till de stora grova träden och till det faktum att humlesugan, en ansvarsart i Eslövs kommun, växer här.

Torrängar

Torrängar finns framför allt i de sandiga områdena vid Flyinge. Torrängar som inte gödslats är mycket artrika. Några av de arter som är vanliga här är femfingerört, gråfibbla, blåmunkar, backsippa, backtimjan, fårsvingel, rödven, mandelblom, liten blåklocka och bergsyra. Torrängsflora kan man också hitta på banvallar och i vägkanter.

Eftersom det på torrängar finns gott om blommande arter är det också en betydelsefull livsmiljö för många insekter och fåglar.

Torräng i Flyinge. I förgrunden blommar fältarven

Friskängar

Friskängar uppträder på näringsrik och väl-dränerad mark. Även friskängar som inte gödslats är artrika. De flesta friskängarna i kommunen förekommer på gammal åkermark eller är gödslade, vilket gör att vegetationen är trivial. Vanliga arter är smörblomma, vitklöver, ängssyra, maskros, ängsgröe och ängssvingel. Exempel på friskängar finns vid Ljusekullen och kring norra Hultseröd.

Fuktängar

Fuktängar förekommer på fuktiga och delvis översvämmade marker med högt grundvatten. Förr utnyttjades de huvudsakligen som slåttermarker och upptog stora arealer kring vattendragen. Idag betas de oftast. Betade fuktängar finns främst vid åarna Rönne å, Kävlingeån och Bråån. Vegetationen varierar eftersom flera av dem är påverkade av konstgödsel (och därför artfattig flora), medan andra har kvar mer av sin naturliga vegetation. Några typiska arter är tuvtåtel, rödsvingel, smörblomma, kärrtistel, älgört och revsmörblomma. På fuktängar med naturlig vegetation finns dessutom till exempel gökblomster, kabbleka, ängsbräsma, gåsört, sumpmåra, blåtåtel och kärrsälting.

Sandhed

Vid Kävlingeån i trakten kring Flyinge finns mindre områden med sandhed. Typiska arter är bland annat borsttåtel, fårsvingel, sandstarr, hedblomster, blåmunkar och nagelört. Även torrhedarna är artrika. Mellan växterna förekommer sandblottor som många värmeälskande insekter gillar.

Gräshed och rished

Gräshed finns på mager och torr mark. Om marken är mycket mager ökar inslaget av ris, främst ljung. Ofta växer här också enbuskar. Det är marker som har betats under lång tid och de är därför artrika. Bara ett fåtal av denna typ av betesmark finns kvar i kommunen. Exempel på arter som växer här är liten blåklocka, blodrot, gulmåra, svinrot, slåttergubbar, kattfot och femfingerört. Naturtypen finns på mindre områden i till exempel Abullahagen samt vid Bögerup och Stehag.

Trädbärande betesmarker (hagmark)

Trädbärande betesmarker förekommer på torr till fuktig mark och är en ovanlig

naturtyp i kommunen som man exempelvis kan se vid Hemmingsberga och Bosarps jär. Trädskiktet består oftast av ek och/eller al. Här växer också buskar som slån, hagtorn, hassel och sälg.

Åar och mindre vattendrag

Av kommunens större vattendrag är Kävlingeån, Bråån, Saxån och Braån i huvudsak slättåar, som mestadels lugnt flyter fram genom åkerlandskapet. I utloppet från Ringsjön rinner Rönne å genom ett öppet odlingslandskap. Landskapet ändrar karaktär efter en kort sträcka och övergår till att vara en skogsklädd, mer eller mindre djup dalgång.

I kommunen finns dessutom ett flertal bäckar. Nämnas kan Borstbäcken, Harlösbäcken, Slogstorbäcken, Rödabäck, Blekebäcken, Billabäcken och Kolebäcken.

Vattendragen är oftast påverkade av dikningsföretag, vilket innebär att delar av dem har rätats. Flera av de mindre vattendragen är rätade eller till och med rörlagda för att öka och effektivisera arealen odlingsbar mark.

Våtmarker

Marker som hela eller delar av året är blöta kallas våtmarker. Dammar, mossar och kärr är olika typer av våtmarker. Skillnaden mellan mossar och kärr är att mossarnas vegetation endast får sitt vatten i form av nederbörd medan kärrens även får vatten från omgivande marker. Kärren är därför mer näringsrika. En speciell typ av kärr är rikkärr. De finns ofta i mineralrika miljöer och har artrik vegetation med bland annat orkidéer. I kommunen finns endast ett rikkärr, vid Kristineberg.

Under senare år har ett flertal mindre dammar och våtmarker anlagts ute i jordbrukslandskapet. Det har inneburit att jordbrukslandskapet har berikats med ett flertal småbiotoper.

Mossar och kärr utgör en försvinnande liten del av kommunen och alla är mer eller mindre påverkade av dikning eller torvtäkt. Fångeröds mosse är ett exempel och Rönneholms mosse ett annat.

Åkermark och småbiotoper

Åkermark utgör cirka 70 procent av kommunens totala yta och dominerar markanvändningen i slättlandskapet och södra mellanbygden. Den är klassad mellan sju och tio och är således mycket bördig. Arealen KRAV-godkänd jordbruksmark (miljömärkning för mat, uppbyggd på ekologisk grund) var 2017 ungefär åtta procent.

Tidigare, när utsädesrensningen inte var så effektiv och det användes mindre mängder kemiska bekämpningsmedel, fanns det gott om åkerogräs på åkern.

Nu har dessa arter möjlighet att etablera sig på trädorna. Exempel på några ovanliga åkerogräs är riddarsporre, åkersyska, sommarklynne och gullkrage medan blåklint, baldersbrå och vallmo är mer vanliga. Genom att anlägga blomrika kantzoner och lärkrutor gynnas dessa arter och många fler.

Åkerholmar, odlingsrösen och stengården

Åkerholmar, odlingsrösen och stengården utgör spår från äldre tiders jordbruk. De har generellt biotopskydd (MB kapitel 7) och förekommer främst i centrala och södra mellanbygden. Stengården skapades då man bröt mark för att odla. Stenarna som då togs upp lades i gården för att hindra boskapen från att ta sig ut på åkern. Odlingsrösen skapades då man samlade sten från åkrarna som lades i högar. Den mark som ansågs omöjlig att odla upp när åkern bröts bildades åkerholmar. Både

stengården och odlingsrösen skapar solbelysta biotoper där ljuskrävande lavar, insekter och andra smådjur håller hus. Inne bland stenarna trivs bland annat ormar och andra kräldjur. Slättens moränleror innehåller inte mycket sten eller berg som hindrar odling. Därför saknas småbiotoper där.

I småbiotoper förekommer ofta blommande och bärande buskar och träd som slån, hagtorn, hassel, vildapel och rönn, vilket gör dessa små platser betydelsefulla som livsmiljöer för fåglar och insekter. Flera av insekterna är viktiga för grödornas pollinering medan andra håller efter skadedjur. Några exempel på fåglar som trivs i åkerholmarnas träd- och buskrika miljö är törnskata och gulsparv.

Alléer och pilevallar

Alléer och pilevallar representerar stora natur- och kulturvärden. En allé ska bestå av minst fem träd i rad och kan vara antingen enkel- eller dubbelradig. Pilevallar ska också bestå av minst fem träd om de står på plan mark eller minst tre träd om de står på en väl upphöjd vall. De har båda generellt biotopskydd (MB kapitel 7).

Alléerna representerar stora kultur- och kulturvärden. De beskriver landskapets topografi, vägars placering och ger historiska sammanhang samtidigt som de bidrar till bilisternas en skönhetsupplevelse (figur 6).

Under 1900-talet har trafiken ökat och vägarna har breddats. Samtidigt har almsjukan drabbat många almar, som var det vanligaste alléträdet förr, vilket har inneburit att alléer sågats ner. Trafikverket ersätter alléer som avverksats. I dag används ett flertal olika träddarter.

Ur naturvårdssynpunkt är gamla och ibland ihåliga träd mycket viktiga för fåglar, fladdermöss, insekter, mossor och lavar. Att ersätta borttagna träd med nya är nödvändigt, men det kan aldrig fullt ut ersätta stora och grova träd.

Småvatten och mörkelgravar

Både småvatten och mörkelgravar har generellt biotopskydd (MB kapitel 7). Ett småvatten i odlingslandskapet är ofta en mörkelgrav. Mörkelgravar skapades då man på 1800-talet grävde upp kalkhaltig lera (mörkel) och spred på åkern som jordförbättringsmedel. När mörkelingen upphörde i slutet av 1800-talet blev de utgrävda hålen så småningom vattenfyllda. Mörkelgravarna blev "slättens oaser" där allehanda smådjur och växter kunde finna en livsmiljö. Djur som ofta finns i jordbrukslandskapets småvatten är grodor, paddor, salamandrar, snäckor och vatteninsekter. Mörkelgravar har ofta fått ta emot allehanda avfall som utarmat vattenmiljön på arter.

Vägkanter och banvallar

I vägkanter och på banvallar har många av våra ängsblommor och åkerogräs hittat en tillflyktsort. Den stora variationen mellan fuktigt och torrt men också mellan öppet och beskuggat gör att många arter kan finnas här. Vägkanter och banvallar kan därmed fungera som spridningskorridorer för djur och växter. Slätter med borttagande av det slagna gräset i vägrenarna är en förutsättning för floran. Anpassad skötsel kan utveckla floran alltmer. Banvallar sköts oftast endast genom röjning av buskar. En annan skötsel skulle kunna gynna floran mer. Bangårdarna i Örtofta men framför allt i Eslöv har en mycket artrik flora.

Även oönskade arter, till exempel införda arter och rymlingar från trädgårdar, kan lätt spridas längs våra vägar och järnvägar. Arter som spritt sig på detta sätt är blomsterlupin och jätteloka, som båda är invasiva arter.

Även på ruderatmarker (bar jord där arter fått kolonisera fritt), till exempel på bangårdar och industrimark etablerar sig arter. Många av dem är tillfälliga kolonistörer som försvinner efter ett tag om inte jorden återigen blir bar.

Värdefulla grönområden i tätorter

Till anlagd natur i våra städer och tätorter kan villa- och koloniträdgårdar, kyrkogårdar och parker räknas. De kan vara viktiga livsmiljöer för ett rikt växt- och djurliv, beroende på hur de sköts. Ett minimalt användande av kemiska bekämpningsmedel i trädgårdar och parker och att naturligt förekommande arter tillåts förekomma är av stor betydelse. Att låta döda och döende träd få stå kvar, låta död ved ligga kvar på marken och behålla ett välutvecklat buskskikt ger många arter tillgång till föda och boplatser.

Jordbruksteknik var anledningen till att man kunde använda sig av permanenta åkrar. Begreppet "Äng är åkers moder" härrör sig från denna typ av jordbruk. Det var arealen ängsmark och hur mycket hö den producerade som bestämde hur många djur man kunde föda under vintern. Detta i sin tur avgjorde hur mycket gödsel man r.

Bosarps jär.

SKYDDAD OCH ANNAN VÄRDEFULL NATUR I ESLÖVS KOMMUN

VATTENDIREKTIVET

Vattendirektivet, eller Ramdirektivet för vatten (2000/60/EG), infördes 2004 i Miljöbalken kapitel 5 genom bland annat vattenförvaltningsförordningen. Sverige har därmed förbundit sig att genomföra alla delar i direktivet. Vattendirektivet vill värna ett naturligt växt- och djurliv i vatten och säkerställa tillgången på rent vatten att dricka. Det är en gemensam plattform där hela Europa ska jobba för bättre vatten. I direktivet fastställs regler för att stoppa försämringen av alla vatten inom EU. Det innebär att man arbetar för att skydda och återställa ekosystem, minska föroreningar i alla vatten samt garantera hållbar vattenanvändning. Havs- och vattenmyndigheten (HaV) ansvarar för att ta fram föreskrifter samt vägledning nationellt.

Sverige är indelat i fem vattendistrikt som fem olika länsstyrelser ansvarar för. Eslövs kommun ingår i två av dem, nämligen Västerhavets och Södra Östersjöns vattendistrikt (där Länsstyrelsen i Västra Götalands län respektive Länsstyrelsen i Skåne län har ansvaret).

För vattenförekomster finns miljö kvalitetsnormer och åtgärdsprogram framtagna. Ytvattenförekomsterna klassas i ekologisk och kemisk status. Den ekologiska statusen går från hög till dålig status eller från maximal till dålig ekologisk potential. Den kemiska kan vara god, uppnår ej god eller oklassad. Grundvatten klassas, i kemisk och kvantitativ status. Alla grundvattenförekomster i kommunen har god kemisk respektive god kvantitativ status. För mer information se www.vattenmyndigheterna.se.

Omklassning av statusen görs vart 6:e år.

Ytvattenförekomster och deras ekologiska status i kommunen enligt förvaltningscykel 2016–2021.

ART- OCH HABITATDIREKTIVET SAMT FÅGELDIREKTIVET

Art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) syftar till att främja biologisk mångfald och det övergripande målet (generationsmålet) hållbar utveckling. Det ska ske genom bevarande, skydd och förbättring av utpekade naturmiljöer och arter.

Fågeldirektivet (2009/147/EG) syftar till att bevara livskraftiga populationer av samtliga fågelarter samt häckningsplatser för hotade fågelarter. Det ska uppnås genom åtgärder som förbjuder jakt av hotade arter samt skydd av viktiga livsmiljöer. Båda EU-direktiven är införlivade i miljöbalken kapitel 7.

ARTSKYDDSFÖRORDNINGEN

Artskyddsförordningen (2007:845) är en del av Sveriges införande av Art- och habitatdirektivet samt Fågeldirektivet i nationell lagstiftning och är inarbetad i miljöbalken kapitel 8. Den innehåller skydd för djur och växter som förekommer i vilt tillstånd samt regler för handel och införsel av arter inom EU:s territorium. Artskyddsförordningen anger även regler för vilka arter som är fridlysta. Syftet med fridlysning är att skydda en växt- eller

djurart som riskerar att försvinna eller utsättas för plundring men kan också ske för att uppfylla internationella åtaganden. I Sverige är alla orkidéarter, fågelarter, kräldjursarter och groddjursarter fridlysta. Dessutom är 232 andra kärlväxtarter, 12 mossarter, 8 lavararter, 5 svamparter, 1 algart, 27 däggdjursarter (varav 19 fladdermusarter) och 31 arter av ryggradslösa djur också fridlysta.

Växter	Insekter	Däggdjur
Backsippa	Läderbagge	Utter
Blåsippa	Grön mosaikslända	Mård
Bäckfräne	Citronfläckad kärtröslända	Iller
Grönvit nattviol	Blötdjur	Barbastell
Gullviva	Tjockskalig målarmussla	Dammfladdermus
Göknycklar	Kräldjur	Dvärgpipistrell
Hedblomster	Kopparödla	Fransfladdermus
Humlesuga	Skogsödla	Gråskimlig fladdermus
Kalvnos	Vanlig snok	Långörad fladdermus
Klotullört	Groddjur	Mustaschfladdermus
Knölnate	Vanlig padda	Nordfladdermus
Kärrnäva	Grönfläckig padda	Större brunfladdermus
Myggblomster	Strandpadda	Större musöra
Nästrot	Ätlig groda	Sydfladdermus
Revlumner	Åkergroda	Sydpipistrell
Sankt Pers nycklar	Vanlig groda	Tajgafladdermus
Skogsknipprot	Mindre vattensalamander	Trollpipistrell
Tväblad	Större vattensalamander	Vattenfladdermus

Arter som är fridlysta enligt Artskyddsförordningen och har noterats i Eslövs kommun under 2000–2018 (förutom fåglar). Tabellen är oredigerad.

RAMSARKONVENTIONEN

Ramsarkonventionen, även kallad våtmarkskonventionen, syftar till att skydda våtmarker ur ett globalt perspektiv. Kriterierna för utpekande baseras på ekologisk, botanisk, zoologisk, limnologisk eller hydrologisk betydelse, samt på ekosystemtjänster.

Konventionens definition av våtmarker rymmer många olika miljöer. Förutom myrar, sumpskogar, strandmiljöer, svämmarker och våta gräsmarker omfattar konventionen även vattendrag, sjöar och grunda marina områden. Våtmarker har många funktioner till nytta för människan, till exempel bidrar de till mat- och vattenförsörjning samt vattenrening och kolinlagring.

Vid Vombsjön och Kävlingeån berörs Eslövs kommun av ett Ramsarområde. Det är utpekad särskilt som livsmiljö för vattenlevande fåglar (figur 12). Dess huvudutbredning är i Lunds kommun där det sträcker sig söderut från Krankesjön och Vombsjön.

NATURA 2000

Natura 2000 är ett europeiskt nätverk av områden värdefulla för bevarande av hotade arter och deras livsmiljöer i ett europeiskt perspektiv. De områden som berörs av nätverket i Eslövs kommun redovisas i figur 12. Områdena utses med stöd av två EU-direktiv, fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet, där växt- och djurarter och deras livsmiljöer finns listade. Natura 2000 skapades inom EU för att hejda utrotningen av djur och växter och förhindra att livsmiljöer förstörs.

Sverige har genom EU-inträdet 1995 förbundit sig att genomföra Natura 2000. Det innebär att vi ska skapa en gynnsam bevarandestatus för utpekade biotoper och arter.

Direktiven har införlivats i svensk lagstiftning, miljöbalken kapitel 7.

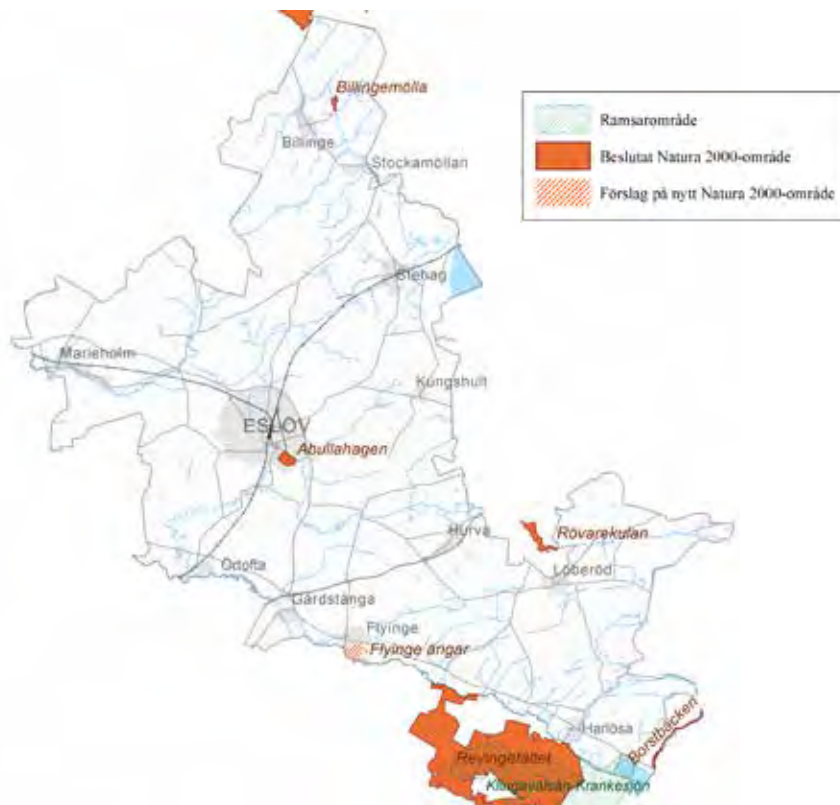
Inom kommunen finns tre Natura 2000-områden (figur 12). De är alla utsedda enligt art- och habitatdirektivet. Varje Natura 2000-område ska ha en bevarandeplan. I planen beskrivs vad som skall skyddas, vilka åtgärder som behövs och hur åtgärderna skall genomföras. Områden som ingår i Natura 2000 är av riksintresse och intrång regleras enligt miljöbalken kapitel 7 § 28. Inga områden utsedda enligt fågeldirektivet finns i kommunen.

Naturreseptatet Flyinge ängar är föreslaget som nytt Natura 2000-område. Inget beslut har ännu tagits i frågan men i ärenden som berör området ska dessa behandlas som om Flyinge ängar vore ett Natura 2000-område.

Abullahagen. Abdullahagen är en enbuskrik gräsmark i utkanten av Eslövs tätort med lång kontinuitet som betesmark och har därmed en artrik flora. Området är utpekade som Natura 2000-område för sitt innehåll av följande naturtyper: Ris- och gräshedar nedanför trädgränsen, Enbuskmarker på hedar eller kalkgräsmarker, Kalkgräsmarker viktiga orkidélokaler, Artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen, Fuktängar med blåtåtel eller starr samt Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn.

Billigemölla. Billigemölla är ett till största delen skogsbevuxet område i Rönne å dalgång. Floran är artrik och området har förutsättningar för en artrik fauna av ryggradslösa djur, exempelvis insekter, musslor, sniglar och maskar. Följande Natura 2000 naturtyper finns: Näringsrik ek eller ek-avenbokskog, Ädellövskog i branter samt Svåmlövskog.

Borstbäckens dalgång. Borstbäckens dalgång ligger vid kommungränsen till Sjöbo kommun. Bäckens omges av gammal fuktlov- och ängsbokskog som i äldre tider varit betade. Området har en rik flora av ormbunkar, mossor och lavar och ett rikt insektsliv. Följande Natura 2000-naturtyper finns: Vattendrag med flytbladsvegetation eller vattenlevande mossor,

Kartan visar Ramsarområde samt Natura 2000-områden utsedda enligt art- och habitatdirektivet.

Borstbäckens dalgång omgiven av nyutslagna bokar.

Svämlövskog, Näringsrik bokskog samt Ädellövskog i branter.

Flyinge ängar. I det föreslagna Natura 2000-området Flyinge ängar finns följande Natura 2000 naturtyper: Inlandssanddyner med öppna gräsmarker med borsttåtel eller andra pionjärgräs, Ris- och gräsheddar nedanför trädgränsen samt Fuktängar med blåtåtel eller starr.

RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD (NM)

Riksintresse för naturvård är ett skydd mot påtagliga skador av på naturmiljön. Det beslutas av Naturvårdsverket och arbetas fram tillsammans med länsstyrelser och kommuner. För utförlig motiveringstext se www.naturvardsverket.se.

Rönne å dalgång – Ageröds mosse (NM40). Ett representativt odlingslandskap i slätt- och skogsbygd. Ån har limnologiska värden, då den i vissa delar är snabbflytande och i andra långsamflytande. Havsöring och lax vandrar upp i vattendraget och dess biflöden. Här förekommer också sandkrypare (fisk).

Bråån (NM55). Ravin i silurskifferberggrund som är rik på fossil. Ravinens sluttningar är ädellövsskogsklädda och har en artrik flora. Representativa naturbetesmarker med art- och individrika växtsamhällen med hävdgynnade arter. Ån har rikt fiskbestånd av bland annat öring, grönling och sandkrypare. Den härbärgerar även den lilla toppiga hattsnäcka och den tjockskaliga målarmussla.

Hemmingsberga (NM54). Representativt odlingslandskap i mellanbygd. Här finns gårdar med ängs- och hagmarker.

Borstbäcken – Skartofta ängar – Torpaklint – Helvetesgraven – Frualid (NM84). Öster om Harlösa rinner Borstbäcken ut i Vombsjön. Bäckravinens sluttningar är ädellövsskogsklädda och i dess botten växer sumplövskogar. Området har en artrik flora, bland annat förekommer lundviva här. Även bäcken hyser många arter och har en rik bottenfauna beroende på bäckens varierade förlopp, skyddade läge och relativt goda vattenkvalitet. Skogsområdena är viltrika. Här förekommer vita dovhjortar.

Riksintresse för naturvård, Naturvårdsverket.

OMRÅDEN SKYDDADE ENLIGT MILJÖBALKEN KAPITEL 7

Naturresevat

Naturresevat inrättas med stöd av miljöbalken kapitel 7 § 4. I kommunen finns sex naturresevat, varav fem har inrättats av länsstyrelsen och ett av kommunen. Totalt upptar resevaten en yta av 152 hektar, det vill säga 0,35 procent av kommunens yta.

- **Eslövs allmanning.** Syftet med resevatet är att utveckla området till en olikåldrig ädellövskog med variation i täthet och struktur och med förutsättningar för ett rikt växt- och djurliv. Man vill dessutom bevara och påvisa den geologiskt intressanta blockrika nordostmoränen, samt bevara ett tätortsnära skogsområde för rekreation och lärande om natur och geologi (inrättat 1919, utvidgat till 7 hektar 2010).
- **Bosarps jär.** Resevatet avsattes med syftet att bevara åsen på grund av dess dominerande inverkan på landskapsbilden, dess skönhet och egenart samt dess betydelse för kännedom om landets natur (inrättat 1963, areal 24 hektar).
- **Abullahagen.** Resevatet avsattes med syfte att bevara en väl hävdad fåladsmark. Syftet var också att bevara markhistoriska, kulturhistoriska och botaniska värden som desutom kan utnyttjas för rekreation och undervisning (inrättat 1994, areal 38 hektar).
- **Billingemölla.** Syftet med resevatet är att bevara en lövskog i fri utveckling mot ett naturskogslignande tillstånd. Möjligheterna att utnyttja Rönne å för kanotning ska så långt som möjligt bibehållas (inrättat 1994, areal 10 hektar).
- **Borstbäcken.** Syftet med resevatet är att behålla och utveckla höga limniska värden i Borstbäcken samt bevara ravinens fuktiga klimat med sumpskogar och skogsklädda ravinbranter. Målet är också att bibehålla och återskapa flerskiktad olikåldrig skog med varierad artsammansättning och goda förutsättningar för självföryngring. Bevara och gynna hotade ved- och trädlevande arter samt bevara och tillgängliggöra värdefull natur för rekreation (inrättat 2009, areal 46 hektar varav cirka 22 hektar i Eslövs kommun, resten i Hörby och Sjöbo kommuner).
- **Flyinge ängar.** Syftet med resevatet är att långsiktigt bevara och utveckla områdets natur, kultur och geomorfologiska värden, bevara och återskapa en naturlig hydrologi samt långsiktigt bevara och utveckla sandmarksmiljöer och fuktängar som livsmiljöer för växter och djur. Bevara kulturhistoriska lämningar samt tillgodose allmänhetens möjlighet att använda området som strövområde (inrättat 2014, areal 51 hektar).

Eslövs allmanning när vitsipporna blommar.

Landskapsbildsskydd

Områden med landskapsbildsskydd har skyddats enligt naturvårdslagen § 19 före 1975. För dessa gäller naturvårdslagens bestämmelser tills länsstyrelsen beslutar något annat. I kommunen finns två områden med landskapsbildsskydd:

Rönne å dalgång. Syftet är att tillvarata områdets stora geologiska, biologiska och landskapsbildsmässiga värden (inrättat 1965, areal 1277 hektar varav cirka 930 hektar i Eslövs kommun).

Bråans dalgång väster om Bingstorp. Syftet är att skydda dalgångens vetenskapliga, sociala och landskapsbildsmässiga värden (inrättat 1967, areal 15 hektar).

Naturminnen

Sedan 1909 har det funnits möjlighet att skydda ”särpräglade naturföremål” som naturminnen. De skyddas enligt miljöbalken kapitel 7 § 10. I kommunen finns två:

- Ek vid Hasslebro. Ekens ålder har uppskattats till cirka 300 år och trädet är drygt sex meter i omkrets.
- Lundvivor inom Borstbäckens dalgång samt vid Vombsjön. Naturminnet instiftades 1958 för att skydda den ovanliga lundvivan. Området har sin huvudutbredning i Sjöbo kommun.

Områden skyddade enligt miljöbalken kapitel 7.

Biotopskyddsområde

Biotopskyddsområden skyddas enligt miljöbalken kapitel 7 § 11.

I kommunen finns ett biotopskyddsområde utsett av Skogsstyrelsen, ett område med gamla träd på fastigheten Hjuläröd 1:2 (3 hektar).

Strandskydd

Länsstyrelsen i Skåne har beslutat var strandskyddet i Eslövs kommun ska gälla (figur 15). Det gör man enligt 7 kapitel §§ 13–14 miljöbalken. Generellt strandskydd gäller 100 meter från strandkanten, både på land och ut i vattnet, inklusive undervattensmiljön. Länsstyrelsen kan därutöver besluta om utvidgat strandskydd upp till 300 meter från strandkanten. Besluten om generellt strandskydd för Eslövs kommun fattades 1996. För utvidgat strandskydd (till högst 300 meter) fattades beslutet 2015.

Strandskyddade områden, Naturvårdsverket.

Naturvårdsavtal

Naturvårdsavtal är ett civilrättsligt avtal mellan markägare och skogsstyrelsen, länsstyrelsen eller kommunen. Skogsstyrelsen beslutar om naturvårdsavtal på skogsmark. I kommunen finns följande naturvårdsavtal:

- Ädellövskog vid Vombsjön
- Kulturmark med humlesuga vid Vårlinge
- Ädellövskog av bok vid Gunnaröd
- Ädellövskog av bok vid Bögerup.

INVASIVA FRÄMMANDE ARTER

Ett växande hot mot ekosystem världen över är invasiva främmande arter. Dessa arter, både växter och djur, tillhör inte de ursprungliga ekosystemen och har oftast förflyttats med människans hjälp. De hör inte naturligt hemma i vår miljö och kan orsaka stor skada på den biologiska mångfalden, leda till stora kostnader inom areella näringar och skada människors hälsa.

EU-förordningen (1143/2014) om förebyggande, hantering, introduktion och spridning av invasiva främmande arter innehåller en lista med 49 arter som unionen har upprättat. Dessa arter är det förbjudet att byta, odla, föda upp, transportera, använda och hålla eftersom de hotar den inhemska florin och faunan.

Jätteloka, en invasiv främmande art som måste bekämpas.

Flera myndigheter ansvarar för hantering av invasiva främmande arter i Sverige. Naturvårdsverkets roll tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten är att samordna och vägleda andra myndigheter i deras arbete. Den 1 januari 2019 trädde den nya svenska förordningen (2018:1939) i kraft som pekar ut länsstyrelsen som ansvarig för bekämpning av invasiva främmande arter.

Genom en ändring i miljötillsynsförordningen blev länsstyrelsen samtidigt tillsynsmyndighet. Länsstyrelsen ansvarar därför i dagsläget för utrotningsåtgärder, hanteringsåtgärder och återställandeåtgärder. Den ska också bedriva tillsyn över bland annat tillståndsgivna verksamheter, verksamheter inom jord- och skogsbruk och privatpersoner som till exempel kan inneha förbjudna sällskapsdjur.

På Naturvårdsverkets hemsida finns artspecifik information om invasiva främmande arter med särskild betydelse för oss i Sverige, utbredning, vilka problem de skapar, regler de omfattas av och vad man kan göra åt dem.

RÖDLISTADE ARTER

Sedan 1960-talet har den Internationella naturvårdsunionen (IUCN) beskrivit hotbilden för världens flora och fauna med hjälp av bedömningar av arters risk för utdöende, rödlistan. Rödlistan omfattar sex kategorier.

I Sverige tas rödlistan fram av ArtDatabanken. Den senaste rödlistan kom ut 2015. I den är cirka 4 300 arter klassade som rödlistade och av dem finns 1 900 arter i Skåne. Att så många rödlistade arter finns i Skåne beror bland annat på att landskapet genomgått många och storskaliga förändringar, exempelvis skogsavverkning och igenväxning av naturbetesmarker.

Rödlistan ligger till grund för framtagning av åtgärdsprogram och för bedömning om fridlysning. I 2015 års rödlista påpekas att den negativa påverkan svenska arter utsätts för har varit konstant de senaste 15 åren och att ingen förbättring kan märkas för biologisk mångfald på nationell nivå.

I Artportalen (www.artportalen.se) kan alla söka och rapportera arter. Grundtanken är att portalen ska främja intresset för våra växter, svampar och djur och öka förståelsen för naturen samt bidra till ett effektivare naturvårdsarbete.

Kunskapsbrist DD	Nationellt utdöd RE	Hotad	Rödlistade
	Akut hotad CR		
	Starkt hotad EN		
	Sårbar VU		
	Nära hotad NT		
	Livskraftig LC		

Rödlistans kategorier, internationella naturvårdsunionen (IUCN).

ÅTGÄRDSPROGRAM FÖR HOTADE ARTER OCH NATURTYPER

Nationella åtgärdsprogram är ett av flera verktyg som används inom naturvård för att nå det av riksdagen beslutade miljö kvalitetsmålet Ett rikt djur- och växtliv. De har tagits fram för arter och naturtyper vars existens inte anses kunna säkerställas genom befintliga skydd och åtgärder utan kräver ytterligare åtgärder. Åtgärdsprogrammen är en vägledning för alla inblandade och presenterar förslag på konkreta och specifika skydds- och bevarandeåtgärder. Ett åtgärdsprogram är tidsbegränsat, oftast till fem år, men kan förlängas vid behov.

I drygt 200 åtgärdsprogram beskrivs kunskapsläget om arternas och naturtypernas ekologi, hotbild och möjliga åtgärder. Programmen har tagits fram av Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten med hjälp från landets länsstyrelser. Åtgärdsprogrammen som tagits fram av Länsstyrelsen i Skåne har fokuserat på torra, sandiga marker, värdefulla trädmiljöer, våtmarker med groddjur, vadarfåglar och rikkärr (mineralrik myr) samt sötvatten och havsmiljöer.

Följande nationella åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper berör Eslövs kommun då fynd av dessa arter har rapporterats. Fyndens sanningsenlighet är inte utvärderade.

Arter

Blötdjur

- Tjockskalig målarmussla (senast rapporterade fynd 2017)

Däggdjur

- Barbastell (fladdermus, senast rapporterad 2015)
- Utter (senast rapporterade fynd 2018)

Fåglar

- Brushane (senaste rapporterade fynd 2019)
- Fältpiplärka (senast rapporterade fynd 2007)
- Ortolansparv (ett rapporterat fynd 2001)
- Rödspov (senast rapporterade fynd 2014)
- Skräntärna (senast rapporterade fynd 2018)
- Ängshök (senast rapporterade fynd 2017)

Groddjur

- Grönfläckig padda (ett rapporterat fynd 2015)
- Strandpadda (senast rapporterade fynd 2000)
- Insekter
- Batavsandbi (senast rapporterade fynd 2018)
- Läderbagge (ett rapporterat fynd 2003)
- Platt frölöpare (senast rapporterade fynd 2007)

Svampar

- Praktvaxskivling (senast rapporterade fynd 2005)

Naturtyper

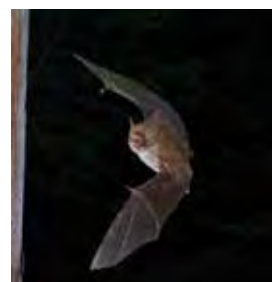
- Särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet
- Skånes rikkärr: kärrjohannesört (senast rapporterade fynd 2009)
- Groddjur och småvatten
- Åkerogräs: klubbveronika (senast rapporterade fynd 2004), sommarklynne (senast rapporterade fynd 2017), åkersyska (senast rapporterade fynd 2017)
- Vildbin och småfjärilar på torr äng: rödtoppebi (ett rapporterat fynd 2012), storfibblebi (senast rapporterade fynd 2016), stäppbandbi (senast rapporterade fynd 2017)
- Kransalger i kustnära vatten: uddnate (senast rapporterat fynd 2005)

Oxtunga (NT).

Stor kardinalbagge (LC).

Vattenfladdermus (LC).

VÄRDEFULLA NATURMILJÖER I OCH I ANSLUTNING TILL SJÖAR OCH VATTENDRAG

År 2005 påbörjade länsstyrelserna ett arbete med att peka ut värdefulla naturmiljöer i och i anslutning till sjöar och vattendrag i Sverige. Målet var att få fram en lista över områden med nationellt särskilt värdefulla miljöer. Denna ska ligga till grund för nationella åtgärdsprogram för skydd och restaurering och vara ett led i arbetet med att uppnå det nationella miljö kvalitetsmålet Levande sjöar och vattendrag.

Vattendragen eller sjöarna är klassade som värdefulla utifrån natur-, fisk/fiske- och kulturmiljövärde.

Vattendrag i kommunen som är klassade av Länsstyrelsen i Skåne:

- Borstbäcken – nationellt värdefull utifrån naturvärde
- Bråån – nationellt särskilt värdefull utifrån naturvärde
- Kävlingeån – nationellt särskilt värdefull utifrån fisk/fiskevärde
- Ringsjön – nationellt särskilt värdefull utifrån natur-, fisk/fiske- och kulturvärde
- Rönne å – nationellt särskilt värdefull utifrån natur- och kulturvärde
- Saxån – nationellt särskilt värdefull utifrån naturvärde
- Vombsjön – nationellt värdefull utifrån naturvärden, nationellt särskilt värdefull utifrån fisk/fiskevärde.

KOMMUNALA ANSVARSARTER

Att arbeta med riktade insatser för att säkerställa överlevnaden av arter vars existens är hotad är en möjlighet att hejda förlusten av biologisk mångfald. Förekomsten av specifika arter är sällan jämnt fördelad i landskapet utan är ofta begränsad till ett visst område. Den nation, region eller kommun som hyser de flesta individerna av en viss art kan då sägas ha ett särskilt ansvar för den artens bevarande.

I Skåne har länsstyrelsen brutit ner arbetet med de nationella åtgärdsprogrammen för hotade arter till att föreslå några arter som varje kommun har att ta särskilt ansvar för.

Tilldelningen grundar sig på att varje art har en relativt stor del av sin nationella förekomst i just den kommunen. För Eslövs kommun föreslår länsstyrelsen följande arter (de arter som är markerade i fetstil har mer eller mindre sin tyngdpunkt i kommunen):

Insekter: almbloomböck, blomvassböck, batavsandbi, stäppbandbi

Fåglar: sånglärka, stare

Kärlväxter: **humlesuga, kärrnäva**

Lavar: **askvårtlav**

Svampar: grisspindling, pälsticka

Genom att fokusera naturvårdsarbetet på en eller ett par arter kan man gynna flera andra arter som har liknande krav på livsmiljön.

Humlesuga, en av Eslövs ansvarsarter

Betesmark norr om Billingsmölla.

ORDLISTA

Ansvarsart; art som har en betydande del av sin totala population inom ett begränsat geografisk område.

Basalt; svart, finkornig vulkanisk bergart.

Bergart; består av ett eller flera slags mineral, till exempel gnejs och granit.

Berg i dagen; synlig berggrund.

Biosfärområde; är ett område som ingår i Unescos världsomspännande nätverk inom programmet Man and Biosphere (MAB). Programmet inrättades 1971 för att förbättra relationerna mellan människan och miljön globalt. Biosfärområdena ska fungera som modellområden för hållbar utveckling.

Biotop; livsmiljö.

Bottenfauna; de smådjur som lever på eller i botten av sjöar, vattendrag och hav. Vanliga djur som hör hit är exempelvis insektslarver, maskar, snäckor, små kräftdjur och musslor.

Diabas; en mörk vulkanisk bergart som bildas är glödande lava tränger upp genom sprickor i berggrunden och stelnar. Diabas är en basisk bergart som ger näringsrika vittringsprodukter.

Ekologisk kompensation; Även då stor miljöhänsyn tas vid exploateringar uppstår ofta negativa konsekvenser för naturmiljön. Ibland kan denna påverkan uppvägas genom kompensationsåtgärder. Ekologisk kompensation kan till exempel ske genom skötselåtgärder, restaurering av skadade miljöer, skapande av nya livsmiljöer eller genom att långsiktigt skydda naturområden som tidigare saknat skydd.

Ekosystem; ett ekosystem är allt levande och den miljö som finns i ett naturområde. Ekosystem kan vara stora och små, till exempel området kring en stubbe, en trädgård eller hela planeten jorden.

EU-direktiv; en rättsakt inom EU som riktar sig till EU:s medlemsländer.

De nationella lagarna ska uppfylla kraven som krävs i direktiven.

Gnejs; kristallin, omvandlad bergart. Utgör tillsammans med granit urbergsgrunden.

Impediment; mark som inte ger något ekonomiskt utbyte.

Isälvsediment; inlandsisens smältvattensströmmar förde med sig löst material som stenar, grus och sand. När vattnet närmade sig iskanten minskade strömhastigheten och vattnets transportförmåga. Materialet sjönk till botten och avsattes som isälvsediment. Den vanligaste och mest kända formen är rullstensåsen med ett relativt sorterat material, det vill säga stenar i botten och mindre partiklar ovanpå.

Jordart; beteckning för lösa avlagringar på jordskorpan.

Konvention; överenskommelse, fördrag.

Kaskadeffekt; (i ekosystem) en ofta oförutsedd händelsekedja exempelvis beroende på att ekosystemets topppredatorer har utrotats varvid ekosystemet råkar i obalans.

Kolinlagring; betyder att kol från atmosfären binds till växter och djur i marken. Ett exempel är när växterna tar upp koldioxid från luften och lagrar den genom fotosynthesen.

Kontinuitet; gräsmark som har lång kontinuitet som betesmark har brukats som betesmark under mycket lång tid.

Kulturarv; kulturarv omfattar alla materiella och immateriella uttryck av mänsklig aktivitet genom tiderna. Uttrycken kan vara historiska spår, objekt eller företeelser.

Kulturarv kan också beskrivas som förutsättningar för eller resultatet av dynamiska samtal eller förhandlingar om samhällets utveckling.

Kulturmiljö; avser de avtryck som de mänskliga aktiviteterna genom tiderna avsatt i den fysiska miljön. Kulturmiljö är hela den av människor påverkade miljön som i varierande grad präglats av olika mänskliga verksamheter och aktiviteter. En kulturmiljö utgör en kontext som kan innehålla föremål, ortnamn eller traditioner som är knutna till platsen.

Landskapsobjekt; ett landskapsobjekt samlar naturvärden av landskapsekologiskt karaktär inom ett område.

Lerskiffer; en skiktad bergart av hårdnad lera.

Morän; osorterad jordart. Bildades när inlandsis lämnar efter sig krossat bergmaterial.

Moränlera; lera med inslag av morän.

Muddring; schaktning under vatten i en sjö, vattendrag eller i havet.

Märgel; kalkhaltiga bergarter från de geologiska perioderna Krita och Jura.

Märgel kan också vara kalkhaltig jordart.

Naturvårdsart; ett samlingsbegrepp för arter som är extra skyddsvärda, antingen för att de är av särskild vikt eller för att de tyder på naturtyper som är särskilt viktiga ur ett naturvårdsperspektiv. I begreppet ingår rödlistade arter, fridlysta arter, arter som är listade i EU:s art- och habitatdirektiv, signalarter, ansvarsarter och andra arter som bedöms indikera hög biologisk mångfald.

Nyckelbiotop; skogsområde som utifrån en samlad bedömning har stor betydelse för biologisk mångfald. Nyckelbiotoper är ofta rester av miljöer som försvunnit i det omgivande landskapet. Ett skogsområde där naturvärdena är höga, men där värdena inte uppnår nyckelbiotopsskvaliteten kallas skogsobjekt med naturvärde.

Näringskedja; en näringskedja beskriver hur energi förs vidare i naturen. En näringskedja börjar alltid med en växt som får sin energi från solen. Växter kan fånga solens energi tack vare ett ämne som heter klorofyll. Ihop med vatten skapar växten kolhydrater. Alla djur äter sedan växter eller andra djur och detta är en näringskedja.

Population; alla individer av en och samma art som finns inom ett visst område vid en viss tidpunkt.

Predator; en predator kan antingen vara köttätare eller allätare. Bytesdjuren är oftast växtätare, men inte alltid. En toppredator är ett rovdjur överst i näringskedjan och som oftast saknar naturliga fiender.

Purror; kontinuerligt betade bok- och avenbokbuskar som inte är mer än 50 cm höga. Fenomenet är typiskt för Skåne. Ibland kallas även andra betade buskar, t ex hagtorn och slån, för purror.

Ratificera; en process varigenom en stat/land förbinder sig rättsligt till en internationell överenskommelse.

Refugier; tillflyktsort

Rikkärr; kärr som bildas på fuktig rik på mineral främst kalcium. Ofta stor artrikedom.

Rullstensås; långsträckt ås av sten, grus och sand, som bildats av smältvattenströmmar vid isranden under inlandsisens avsmältning.

Sandsten; sedimentär bergart som består av sandkorn, främst kvarts, som sammankittats.

Sedimentär bergart; utgörs av fast sediment. Ett sediment är en avlagring av fasta partiklar.

Silt; en finkornig jordart som har kornstorlek från 0,002–0,063 millimeter.

Ett äldre namn för silt är mjäla och mo.

Skiffer; fin till medelkornig bergart som går att bryta till tunna plattor. Exempel på olika skiffrar är ler- respektive alunskiffer.

Skottskog; skog där träden regelbundet beskurits ner till marken och därefter vuxit upp flerstamigt. Bildar typiska buketter av skott.

Slamsten; lerrik finkornig sedimentär bergart bestående av slam, lera eller skiffer. I Eslövs kommun finns slamsten från de geologiska perioderna Trias och Jura.

Solitär; använt som uttryck för enstaka träd, till exempel så kallade sparbankskar.

Solitärbi; solitära bin har ingen drottning, utan alla honor är fertila. Humla är en typ av bi.

Spärrgreniga träd; träd som vuxit upp i ett öppet landskap utan konkurrens från närstående träd.

Strandäng; en tidvis översvämmad mark invid sjö, hav eller vattendrag. Då marken översvämmas tillförs näring från vattnet.

Sumpskog; samlingsnamn för all skogklädd våtmark, till exempel alsumpskog. Sumpskogar indikerar höga naturvärden. Vattnet kan vara stillastående eller rörligt. Sumpskog kan vara både av lövskogs- och barrskogstyp.

Svåmsediment; ett sediment som avsätts invid sjöar och vattendrag då dessa svämmas över vid höglöden. Sedimentet är ofta dåligt sorterat och kan innehålla organiskt material.

Sydvästmorän; moränfinlera med krita, kalksten och flinta.

Södra lövskogsregionen; eller den nemoral zonen. Sverige är uppdelat i fyra skogliga vegetationszoner: alpin-, boreal-, boreonemoral- och nemoral zon (södra lövskogsregionen). I den nemoral zonen är lövfällande skog av bok och ek typisk. Zonen omfattar sydligaste Sverige där delar av Halland och Blekinge och Öland ingår samt Skåne.

Torräng; äng som förekommer på torr mark.

Torv; jordart av organiskt ursprung som bildats på sank mark eller i grunt vatten av döda växter, t ex mossor, starr och vass, som bara delvis förmultnat på grund av dålig syretillgång.

Triviala arter; arter som inte indikerar på någon speciell naturtyp.

Utmark; utmarken var gemensam betesmark (fälad) för en eller flera byar som även gav ved och virke och som i vissa fall tillfälligt odlades upp (svedjeåkrar).

Vittringsjord; en jordart som har uppstått genom kemisk eller mekanisk vittring.

Värdekärnor; värdekärnor är områden med så höga naturvärden att det bedöms ha extra stor betydelse för biologisk mångfald. De innehåller arter som är typiska för naturtypen.

Värden av landskapsekologisk karaktär; omfattar värden som är positiva för att gynna den biologiska mångfalden inom ett geografiskt område som har gemensamma strukturer så som livsmiljöer och spridningsvägar.

Våtmark/sankmark; mark som under en stor del av året är vattenmättad. Grundvattentänsen är nära markytan eller över denna. Jordarten utgörs av torv.

Ytvatten; vatten som förekommer i sjöar och vattendrag.

Ädellövskog; skog som består till minst 70 procent av ett eller flera av de ädla lövträden, nämligen alm, ask, avenbok, bok, ek, fågelbär, lind och lönn.

KÄLLOR

- Campell, Å. 1928. Skånska bygder under förra hälften av 1700-talet: etnografisk studie över den skånska allmogens äldre odlingar, hägnader och byggnader, Lundequistiska bokhandeln, Uppsala.
- Cardinale, B. J. et al. 2012. Biodiversity loss and its impact on humanity. *Nature*. Volume: 486, Number: 7401, pp 59-67.
- Björk, J., et al. 2008. Recreational values of the natural environment in relation to neighbourhood satisfaction, physical activity, obesity and wellbeing. *Journal of Epidemiology and Community Health* 62,e2.
- Blomberg, P. och Naturskyddsföreningen i Skåne. 2000. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarandet av den biologiska mångfalden, Lund.
- Boverket, 2007. Bostadsnära natur – inspiration och vägledning. Karlskrona.
- Eslövs kommun, 2002. Översiktsplan 2001. Kommunfullmäktige Eslöv.
- Eslövs kommun, 2007. Naturvårdsprogram för Eslövs kommun. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.
- Eslövs kommun. 2014. Naturvärdesinventering av gräsmarker i Eslövs kommun 2014.
- Eslövs kommun, 2015. Inventering av fladdermöss i Eslövs kommun. Johan Eklöf och Jens Rydell.
- Eslövs kommun, 2016. Eslövs miljömålsprogram. Kommunfullmäktige, Eslöv.
- Eslövs kommun, 2018. Miljöpolicy för Eslövs kommun. Kommunfullmäktige, Eslöv.
- Eslövs kommun, 2018. Översiktsplan Eslöv 2035. Kommunfullmäktige, Eslöv.
- Grahn, P. & Stigdotter, U. 2003. Landscape planning and stress. *Urban. For. Urban green.* 2 2003: 001-018.
- Gärdenfors, U. (red) 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. Artdatabanken, Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala.
- Handboken Bygg F, Fysisk planering. 1981. Axén, S. (red)
- IPBES. 2019. *Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science- Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services*. E. S. Brondizio, J. Settele, S. Díaz, and H. T. Ngo (editors). IPBES Secretariat, Bonn, Germany.
- Jordbruksverket, Rapport 118-1999. Ett rikt odlingslandskap, Jönköping.
- Jordbruksverket, 2009, Rapport 2009:10. Utveckling av ängs- och betesmarker. Jönköping.
- Lunds universitet, Centre for Environmental and Climate Research (CEC) syntes nr.01. 2013. Ekosystemtjänster i det skånska jordbrukslandskapet.
- Lunds universitet, Centre for Environmental and Climate Research (CEC) syntes nr. 02, 2014. Biologisk mångfald i urbana miljöer, förutsättningar, fördelar och förvaltning.
- Länsstyrelsen i Skåne län, 2007. Skåne i utveckling 2007:10. Det skånska landsbygdsprogrammet – ett utvecklingsprogram med landskapsperspektiv.
- Länsstyrelsen Skåne, 2011. Rapport 2011:9. Fladdermöss i Skåne.
- Länsstyrelsen Skåne, 2012. Rapport 2012:25. Naturminnen i Skåne.
- Länsstyrelsen Skåne, 2014. Rapport 2014:9. Här finns höga naturvärden – artpools och traktanalys med hjälp av rödlistade arter.
- Länsstyrelsen Skåne, 2015. Rapport 2015:23. Vägen till ett biologiskt rikare Skåne –

Naturvårdsstrategi för Skåne.

- Länsstyrelsen Skåne, 2017. Rapport: 2017:03. Kommunala ansvarsarter i Skåne.
- Länsstyrelsen Skåne, Rapport 2018:34. Handlingsplan för Skånes friluftsliv 2018–2021.
- Länsstyrelsen Skåne, 2019. Rapport 2019:3. Handlingsplan för grön infrastruktur – insatsområden för grön infrastruktur 2019-2030, aktuell period 2019.2022.
- Länsstyrelsen Skåne och Skogsstyrelsen, 2019. Rapport 2019:21. Strategi för formellt skydd av skog i Skåne län.
- Malmqvist, A. 2003. Skalbaggar, svampar och lavar knutna till gamla ekar i Eslövs och Höörs kommuner. Naturcentrum AB, Stenungsund.
- Naturvårdsverket, 2000. Rapport 5081. Sydsvenska lövskogar och andra lövbärande marker. Naturvårdsverket, Stockholm.
- Naturvårdsverket, 2004. Rapport 5411 Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet. Stockholm.
- Naturvårdsverket, Rapport 6700, 2015. Friluftsliv för alla – Uppföljning av de tio målen för friluftslivspolitiken.
- Regeringskansliet, 2002. En samlad naturvårdspolitik. Regeringens skrivelse 2001/02:173, Stockholm.
- Regeringskansliet 2009. Proposition 2009/10:238, Framtidens friluftsliv.
- Regeringskansliet, 2013. Proposition 2013/14:141. Svensk strategi för biologisk mångfald och ekosystemtjänster.
- Region Skåne, 2012. Grönstruktur i Skåne – Strategier för en utveckling av grön struktur. Avdelningen för regional utveckling.
- Sallius et al, 1961. Fälad blev stad. Eslöv.
- Stawfordska sällskapet, 2010. Stabbarp – Sammanfattning av kol- och lerbrytning i Stabbarps gruva 1867-1920, Eslöv.
- Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige.
- Svensk standard SS 199000:2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. SIS Förlag AB, Stockholm.
- Teknisk support SIS – TR 199001:2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000. SIS Förlag AB, Stockholm.

**ESLÖVS
KOMMUN**

Eslövs kommun, 241 80 Eslöv | 0413-620 00
kommunen@eslov.se | eslov.se

Miljöstrategi för Eslöv bilaga 2b

Områden med höga naturvärden i Eslövs kommun – kunskapsunderlag

Beställare:

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslutade om uppdatering av befintligt naturvårdsprogram den 9 december 2015 (MI:2015-1103, § 129).

Styrgrupp

Ingela Lundqvist/Dave Borg (förvaltningschef på Miljö och Samhällsbyggnad), Stefan Persson (förvaltningschef på Kultur och Fritid) och Hampus Trelld/Åsa Ratcovich (förvaltningschef på Serviceförvaltningen).

Referensgrupp

Erika Fjelkner, Karin Jonsson, Helene Nordin, Susanne Hultman och Marie Brandt (Miljö och Samhällsbyggnad), Lotta Petersson (Kultur och Fritid), Åse Dannestam (Serviceförvaltningen), Per Jönsson (Barn och Utbildning), Katarina Månsson, Tore Pålsson och Arne Olsson (Eslövsbygdens naturskyddsförening), Nils Frank (LRF kommungrupp Eslöv)

Medverkande vid framtagandet

Anna-Carin Linusson och Birgitta Karlsson, Susanne Hultman (kartframställning), Erika Fjelkner, Annika Söderman

Kartor

Miljö och Samhällsbyggnad Eslövs kommun

Foton

Eslövs kommun
Anna-Carin Linusson, Birgitta Karlsson, Jonas Johansson, Marie Brandt
Lars-Erik Williams och Örjan Fritz

Layout

Eslövs kommun

INNEHÅLL

Inledning	5
Bakgrund	5
Metodik för inventering och värdeklassning	5
Utfall	5
Förklaring av vissa beteckningar och ord	6
Områden med höga naturvärden	7
Landskapsobjekt.....	8
1 Rönne å dalgång	8
2 Kolebäcken med omgivande kulturlandskap.....	11
3 Billabäckens dalgång	13
4 Stockamöllan med omgivande kulturlandskap.....	14
5 Rönneholms mosse med omgivande våtmarker och Ringsjön	16
6 Stehag med omgivande kulturlandskap	18
7 Skogar vid Farstorp.....	21
8 Saxåns dalgång.....	23
9 Snärjet och Skarhults Kronopark.....	25
10 Gryby med omgivande kulturlandskap	27
11 Brååns dalgång	29
12 Kävlingeåns dalgång	31
13 Rödabäckens dalgång.....	33
14 Sandmarker vid Flyinge och Holmby.....	34
15 Skogar och våtmarker kring Löberöd	36
16 Sluttning mot Kävlingeån.....	38
17 Skogar vid Hjularöd	40
18 Harlösabäckens dalgång.....	42
19 Borstbäckens dalgång.....	44
Värdekärnor utanför landskapsobjekt.....	46
Karta med landskapsobjekt och värdekärnor	47

INLEDNING

BAKGRUND

Varje kommun har ett stort ansvar för sitt lokala naturvårdsarbete, både inom fysisk planering och vid genomförandet av konkreta naturvårdsåtgärder.

I denna bilaga till *Miljöstrategi för Eslöv* beskrivs kommunens naturvärden med utgångspunkt från landskapsobjekt och värdekärnor.

En presentation av landskapsobjekt och värdekärnor finns också på kommunens hemsida tillsammans med en klickbar karta med detaljerad information om värdekärnorna. Här finns information om eventuella skydd och restriktioner såsom naturreservat och riksintressen samt underlagskartor.

METODIK FÖR INVENTERING OCH VÄRDEKLASSNING

I inventeringen har kommunen valt att peka ut områden som enligt Svensk standard (SS 19900:2014, naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald) tillhör värdeklasserna 1-3. De kallas värdekärnor. En värdekärna är ett geografiskt område med så höga naturvärden att den bedöms ha betydelse för den biologiska mångfalden. Den innehåller arter som är karakteristiska för naturtyper. En värdekärnas naturvärde bedöms utifrån artvärde och biotopvärde. Klass 1 innebär högsta naturvärde, klass 2 högt naturvärde och klass 3 påtagligt naturvärde.

Landskapsobjekten kompletterar värdekärnorna och innebär att naturvärde av landskapsekologisk karaktär samlas inom ett område som har flera gemensamma strukturer. Landskapsobjekten klassas inte och måste inte heller innehålla värdekärnor av klass 1-3.

I standarden finns möjlighet att också använda klass 4, som markerar visst naturvärde. Kommunen har valt att inte använda sig av denna kategori utan har istället pekat ut landskapsobjekt, inom vilka det även kan finnas områden som tillhör klass 4.

UTFALL

Naturmiljöprogrammet omfattar 204 värdekärnor och 19 landskapsobjekt.

Värdekärnorna (klass 1-3) utgör 3,6 procent av kommunens totala yta (lika stor yta skogsmark som ängs- och betesmark). Värdekärnor med högsta naturvärde, klass 1, utgör 0,4 procent av kommunens yta.

Andelen naturmark av Eslövs kommuns totala yta är 22 procent (naturmarken omfattar barrskog, lövskog, betesmark, vatten våtmark och öppen mark). Av naturmarken utgör barrskog 7,2 procent det vill säga planterad skog med låga naturvärden. Av resterande 14,7 procent är en fjärdedel värdefull och tillhör klass 1-3. När det handlar om områden med högsta naturvärde (klass 1) utgör dessa däremot endast två procent av naturmarken eller 0,4 procent av kommunens yta. Med anledning av att en så liten andel av kommunens yta utgörs av områden med höga naturvärden är ett av målen för naturvårdsarbetet i kommunen att bevara och utveckla naturvärden för att gynna den biologiska mångfalden.

Förklaring av vissa beteckningar och ord

För ytterligare ordförklaringar, se ordlistan i Naturmiljöprogrammets Mål och Ställningstaganden.

Ansvarsart; art som har en betydande del av sin totala population inom ett begränsat geografisk område.

Buskskikt; buskar, snår och uppväxande träd upp till några meters höjd.

Fridlyst (§); metod som används för att skydda växt- och djurarter som riskerar att försvinna eller på annat sätt hotas.

Fältskikt; den del av vegetationen som utgörs av ris, örter och gräs.

Hävd; skötsel som bete eller slåtter.

Hävdgynnad flora; flora som gynnas av hävd som bete eller slåtter.

Kontinentalplattor; avsnitt av jordskorpan översta delar. Kontinentalplattorna rör sig ständigt i förhållande till varandra, antingen ifrån varandra eller emot varandra med vulkanutbrott och/eller jordbävningar som följd.

Landskapsobjekt; ett landskapsobjekt samlar naturvärden av landskapsekologiskt karaktär inom ett område.

Limnologiska värden; biologiska värden i sötvatten

Naturvårdsart; ett samlingsbegrepp för arter som är extra skyddsvärda, antingen för att de är av särskild vikt eller för att de tyder på naturtyper som är särskilt viktiga ur ett naturvårdsperspektiv. I begreppet ingår rödlistade arter, fridlysta arter, arter som är listade i EU:s art- och habitatdirektiv, signalarter, ansvarsarter och andra arter som bedöms indikera hög biologisk mångfald.

Nyckelbiotop; skogsområde som utifrån en samlad bedömning har stor betydelse för biologisk mångfald. Nyckelbiotoper är ofta rester av miljöer som försvunnit i det omgivande landskapet. Ett skogsområde där naturvärdena är höga men där värdena inte uppnår nyckelbiotopsskvaliteten kallas skogsobjekt med naturvärde.

Signalart (s eller S); arter som indikerar höga naturvärden. Signalarter används ofta vid naturvärdesinventeringar i skog för att lokalisera och urskilja skogar med höga naturvärden.

Skog; område större än ett halvt hektar som innehåller träd högre än fem meter och trädkronorna täcker minst 10 procent av arealen.

Sumpskog; samlingsnamn för all skogklädd våtmark, till exempel alsumpskog. Sumpskogar indikerar höga naturvärden. Vattnet kan vara stillastående eller rörligt. Sumpskog kan vara både av lövskog- och barrskogstyp.

Triviala arter; arter som inte indikerar på någon speciell naturtyp.

Trädskikt; den del av vegetationen som är verkliga träd, ofta över fem meter höga.

Värdekärnor; värdekärnor är områden med så höga naturvärden att det bedöms ha extra stor betydelse för biologisk mångfald. De innehåller arter som är typiska för naturtypen.

Värden av landskapsekologisk karaktär; omfattar värden som är positiva för att gynna den biologiska mångfalden inom ett geografiskt område som har gemensamma strukturer såsom livsmiljöer och spridningsvägar.

Ädellövskog; skogsbestånd på minst ett halvt hektar där 70 procent är lövträd och minst 50 procent är ädla lövträd (alm, ask, avenbok, bok, ek, fågelbär, lind och lönn).

OMRÅDEN MED HÖGA NATURVÄRDEN

I översiktskartan sist i dokumentet visas de landskapsobjekt och värdekärnor som inventeringen resulterade i. För att få detaljerad information om värdekärnor, eventuella skydd och restriktioner samt underlagskartor hänvisas till den digitala kartan på kommunens hemsida www.eslov.se.

B52 Betesmarker vid Braån.

Betesmark vid Rönne å.

LANDSKAPSOBJEKT

1 Rönne å dalgång

Rönne å dalgång är ett stort och innehållsrikt landskapsobjekt. Den innehåller flera olika naturtyper som fuktiga och friska gräsmarker, trädbärande hagmarker, sumpskogar och ädellövskogar. I norr är dalgången djupt nerskuren med skogsklädda och branta sluttningar, medan i söder är den bredare och ån omges av fuktiga gräsmarker och alsumpskogar. Rönne å är Skånes näst största vattendrag. Den rinner från Ringsjön och mynnar i Skälderviken vid Ängelholm. Avrinningsområdet är 1 502 km² stort, och åns varierade strömförhållanden skapar förutsättningar för många olika växt- och djurarter både i och runt den. Ån har till stora delar kvar sitt naturliga förlopp inom kommunen, men närmast Ringsjön är den rätad. Eftersom dalgången ligger långt från större vägar och verksamheter kan man uppleva tystnaden med bara ljud från fågelkvitter och trädens sus, vilket förhöjer naturupplevelsen.

Naturmiljö

Rönne å dalgång berörs av Tornquistzonen, även kallad den Tornquistska sprickzonen. Det är en rörelsezon som uppkommit genom kontinentalplattornas rörelser. Man brukar ofta säga att den också markerar gränsen mellan det landskap som är typiskt för Sverige och det som är typiskt för Danmark och kontinenten. Tornquist-

zonen är en så kallad svaghetszon där plattornas rörelser skapar spänningar som kan utlösas i form av jordskalv och vulkanisk aktivitet. För många miljoner år sedan förekom också vulkanutbrott här. Rester av en vulkan kan man se i den norra delen av dalgången (vid gården Dalen), där basaltkupper minner om vulkanisk aktivitet. I närheten, vid ett forsande parti av ån, finns synliga rester av en diabasgång, som också kommer från vulkanisk aktivitet.

Skogarna i dalgångssluttningarna domineras av ädellövskog som ek och bok med ibland stort inslag av avenbok, lind, ask, fågelbär och hassel. Grova träd och död ved finns rikligt vilket skapar förutsättningar för en riklig förekomst av många olika lavar, mossor och svampar. Även kärlväxtfloran är artrik. Den stora artrikedomen beror på att det i rasbranterna förekommer diabasgångar och basalt, vilket skapar förutsättningar för mer näringskrävande arter, exempelvis lungört, gulplister, blåsip-pa, storrams, myskmadra och lundgröe. På våren blommar vitsippor, gulsippor och skogsbingel. Ovanför sluttningen är bokskogarna mer ensartade i trädskiktet och har då också färre arter. I fältskiktet dominerar arter som harsyra, vitsippa, ekorrbär och kruståtel. Några av ädellövskogarna betas och ger då ett mer parklikt intryck eftersom buskskiktet då är glest. Betade skogar förekommer i dag på mycket få platser i Sverige. Förekomsten av både betad och obetad skog förhöjer naturvärdena i området.

Vid Stockamöllan finns en mycket brant ädellövskogssluttning, kallad Bögerups-branten. Den är särskilt intressant ur naturvårdssynpunkt för sitt innehåll av svampar. Här råder naturskogslika förhållanden eftersom sluttningen inte är påverkad av skogsbruksåtgärder i större utsträckning. I sluttningen finns en lång rad rödlistade arter, speciellt svamparter. Exempel på arter som hittas i sluttningen är räffelmusseron (en ny art för Skåne), orange bokticka, trubbfingersvamp, violett fingersvamp, askvårtlav, guldlockmossa och trubbfjädermossa. Bland kärlväxterna kan nämnas mörk lungört, nästrot, storrams och stor häxört.

I åns närmaste omgivning finns alsumpskogar och fuktiga betesmarker. Alsumpskogarna domineras av al med inslag av ask. I fältskiktet växer exempelvis älgört, bäckbrässma, kärrfibbla och gullpudra. De fuktiga gräsmarkerna har varierande artrikedom beroende på hur de hävdats. Förr i tiden var skötseln slätter som senare har övergått till bete. Arealen betesmarker har därefter minskat eftersom betet har upphört och flera områden håller på att växa igen. Vid Brostugan finns en gammal slättermark som inte hävdats på många år. I den växer två av kommunens ansvarsarter, kärnäva och ängsskära. Djur- och fågellivet är rikt i hela landskapsobjektet. Spår av utter har observerats och ovanligare fågelarter som kungsfiskare, forsärsla och strömstare kan ses.

Kulturmiljö

Rönne ådalen är känd för sina vattenkvarnar och kallas "Mölleriket". Välbevarade kvarnanläggningar finns vid Bålamöllan, Rönneå och Stockamöllan. I naturreservatet Billingemölla finns ruinerna kvar från en vattenmølla och i samband med den en tråddragningsfabrik.

Rekreation och friluftsliv

Rönne å är en populär kanotled, speciellt från Stockamöllan och norrut mot Djupadalsmølla i Klippans kommun. I Stockamöllan finns en kanotuthyrare och vid Gunnarød samt i Billingemøllas naturreservat finns grillplats och toalett. Vid Gunnarød finns även ett vindsydd och iläggsplats för kanoter.

Rönne å dalgång är av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Södra delen är av riksintresse för kulturmiljövård och hela dalgången ingår i länets kulturmiljöprogram. Hela dalgången har dessutom landskapsbildsskydd. Här finns fem nyckelbiotoper, tolv skogsobjekt med naturvärden och sex sumpskogar. Skogsstyrelsen har tecknat naturvårdsavtal med en markägare. Rönne å är ett nationellt särskilt värdefullt vattendrag vad gäller natur- och kulturvärde. Rönne s dalgång ingår i värdestrakt för ädellövsog och delar av området ingår i värdestrakt för ängs- och betesmarker. Billingemölla är naturreservat och Natura 2000-område.

Värdekärnor

Nummer	Namn	Klass
B1	Högörtsäng vid Rönne å	2
B2	Betesmark nordväst om Norra Hultseröd	2
B3	Betesmark norr om Billingemölla	2
B4	Strandäng norr om Billingemölla	3
B5	Betesmarker vid Vântan	3
B6	Grustag vid Billabäcken	3
B7	Högörtsäng vid Brostugan	3
B8	Öppen betesmark söder om Brostugan	3
B9	Betesmarker öster om Klockaregården (Rönne å)	3
B10	Betesmarker vid Gunnaröd	3
B11	Trädbärande betesmark vid Stockamöllan	2
B12	Betesmark vid Stockamöllan	3
S1	Alskog söder om Ådala	2
S2	Lövsluttningar öster om Ådal	3
S3	Lövblandskog på Rönneådalens östra sida	2
S4	Alsumpskog i norra delen av Rönneådalen	3
S5	Basaltkupp vid Dalen	1
S6	Alsumpskog på Rönneådalens östra sida	2
S7	Lövsogor på västra sidan av Rönne å dalgång	2
S8	Alsumpskogor vid Norra Hultseröd	2
S9	Betad skog norr om Vântan	2
S10	Bäckravin vid Storegård	3
S11	Lövsogor i Billingemölla naturreservat	2
S12	Alskog i bäckravin väster om Brostugan	2
S13	Avenboksluttningar öster om Brostugan	3
S14	Avenboksbranter norr om Bögerup	2
S15	Bäckdal med alskog norr om Bögerup	3
S16	Al-askskog vid Klockaregården (Rönne å)	3
S17	Bokdominerad ädellövsog i Bögerupsbranten	1
S18	Lövsogor i bäckdalgång vid Gunnaröd	2
S19	Ask-almund öster om Gunnaröds gård	3
S20	Lövsluttning vid kanotcentralen i Stockamöllan	1
S21	Grov ädellövsog vid Stockamöllan	2
S22	Bokdominerad ädellövsog söder om Stockamöllan	3

S32 Alskog nordöst om Bögerup.

2 Kolebäcken med omgivande kulturlandskap

Kring Kolebäcken breder ett småkuperat kulturlandskap ut sig. Markanvändningen växlar mellan åker-, betes- och skogsmark, vilket skapar ett varierat och innehållsrikt landskap. Kolebäcksåsen, en rullstensås, löper väl synlig genom området. Åsen är dels klädd med ädellövskog dels med trädbärande betesmark. Kolebäcken rinner längs åsen och vidare ner i en ravin och mynnar i Rönne å.

Naturmiljö

Kolebäcken omges av fuktiga betade marker som bitvis är bevuxna med al- och björksumpskog och bitvis nästan trädfria. Innan bäcken mynnar i Rönne å rinner den genom en markerad ravin. I ravinen växer al- och askskog. Den fuktiga miljön i ravinen gör att många svampar, lavar och mossor trivs, till exempel bokvårtlav och platt fjädermossa. I fältskiktet finns arter som kransrams, hässleklocka, bäckbräsma och älgört.

Åkermarken finns i närheten av gårdsbebyggelserna och omges av betesmarker som avlöses av skogsmark. De stora öppna betesmarkerna är huvudsakligen välhävdade och relativt artrika. Vid gården, Södra Hultseröd, finns artrika trädbärande betesmarker med stora grova och spärrgreniga träd. Spärrgrenigheten är ett tecken på att träden har vuxit upp i ett öppet landskap. Vid Kolehuset finns en mycket artrik betesmark med lång kontinuitet som betesmark. Den steniga och tuviga strukturen

tillsammans med hävden skapar förutsättningar för en rik flora. Här växer arter som slättergubbe, granspira, skogsnycklar, grönvit nattviol, darrgräs, stagg och knägräs. På senare år har betestrycket minskat så i kanterna tränger albuskar fram.

Kolebäcksåsen täcks av ädellövskog som övergår i trädbärande betesmarker. Ädellövskogarna på består huvudsakligen av bok med inslag av ek. Fältskiktet i dem är glest med arter som harsyra och kruståtel. I de trädbärande betesmarkerna finns grova ekar, bokar och björkar samt enstaka enbuskar och hagtorn. Fältskiktet domineras av smalbladiga gräs och örter som exempelvis gökärt, smultron, liten blåklocka, gråfibbla och teveronika.

Kulturmiljö

Kolebäcken är i delar stensatt på båda sidor. I skogen finns rester av en gammal kolmila.

Den västra delen av landskapsobjektet ingår i riksintresse för naturvård och friluftsliv samt i område med landskapsbildskydd. Det finns en nyckelbiotop och två områden med sumpskog. Skogsstyrelsen har tecknat naturvårdsavtal med en markägare. Området ingår i värdestrakt för ädellövskog och i värdestrakt för ängs- och betesmarker.

Värdekärnor

Nummer	Namn	Klass
B14	Betesmarker norr om Södra Hultseröd	3
B15	Betesmark öster om Södra Hultseröd	3
B16	Betesmark vid Bögerup	2
B17	Betesmark vid Kolehuset	1
B18	Betesmark söder om Södra Hultseröd	3
B19	Kolebäcksåsen	2
B20	Betesmark öster om Kolebäcksåsen	2
S32	Alskog nordöst om Bögerup	3
S33	Ravinskog norr om Bögerup	1

B21 Betesmark vid Stenaröd.

3 Billabäckens dalgång

Billabäcken slingrar sig fram genom ett kuperat åker- och beteslandskap ner till Rönne å väster om Billinge. Dalgången är bitvis kraftigt markerad med branta slän-
ter och vid Aspakull är den underliggande skifferberggrunden synlig.

Naturmiljö

De flesta betesmarkerna i landskapsobjektet är steniga och tuviga och på flera av dem står stora grova träd, framför allt ek och ask. De är relativt artrika och hyser ar-
ter som jungfrulin, kärringtand, brudbröd, vitmåra och gulmåra. Några av betesmar-
kerna har tidigare brukats som åker och har därför en trivial flora. Närmast bäcken
har den fuktiga marken tidigare brukats som ängsmark. Där växer arter som brunört,
gökbloster och olika starrarter. Hävden som numera är bete är i delar svag, vilket
innebär att vissa delar håller på att växa igen.

Längs Billabäcken finns ridåer med alar medan i slänterna har mindre dungar eta-
blerats. I slänterna växer ask, alm, ek, asp, björk i trädskiktet. Buskskiktet är rikt med
olvon, fläder, sälg och benved.

Värdekärnor

Nummer	Namn	Klass
B21	Betesmark vid Aspakull	2
B22	Betesmark 1 vid Stenaröd	3
B23	Betesmark 2 vid Stenaröd	2
B24	Betesmark 3 vid Stenaröd	3

B31 Betesmark söder om Gustavslund.

4

Stockamöllan med omgivande kulturlandskap

Mellan Stockamöllan och Rönneholm är landskapet varierat med skogar, åkrar och betesmarker. Skogarna domineras av ädellövskog men här finns också sumpskogar. Betesmarkerna i landskapsobjektet är i huvudsak välhävdade och relativt artrika.

Naturmiljö

De steniga och tuviga betesmarkerna har betats under lång tid. De har en hävdgynnad flora med arter som blodrot, gökärt, liten blåklocka, stensåra, rödven, gråfibbla och stagg. Grova ädellövträd står på flera ställen. Speciellt artrika betesmarker finns söder om Stockamöllan. Förutom ovan nämnda arter kan man här hitta grönvit nattviol, humleblomster och ängsvädd.

Omgivningarna kring gården Graneborg har varit ett mycket artrikt och varierat område. Här fanns betad skog flera betesmarker och brukade åkrar. Idag brukas endast åkermarken. Betesmarkerna håller på att växa igen och endast mindre områden med artrik flora finns kvar. Markerna kring Graneborg har under senare år utsatts för omfattande schaktningsarbeten och varit uppställningsplats för arbetsfordon. För att om möjligt få tillbaka värdena krävs restaurering och återupptaget bete.

Ädellövskogarna i landskapsobjektet innehåller en stor andel mycket gamla och grova träd och död ved. I fuktiga delar finns rik förekomst av mossor och lavar.

Några exempel på arter är skuggoranglav, grå skärelav, sydlig sotticka och guldlockmossa. Sumpskogarna är frodiga al-ask-skogar som har rikligt med mossor och skogsgräs. Även sumpskogarna har rikligt med död ved och utgör goda livsmiljöer för vedlevande insekter. Vid Hasslebro står en över 300 år gammal och mycket grov ek som är ett naturminne.

Kulturmiljö

Rönneholm slott har anor från mitten av 1500-talet. Huvudbyggnaden har byggts om flera gånger sedan dess. Till gårdens äldsta byggnader hör den så kallade Borgen från 1600-talet. Den var från början orangeri och senare änkesäte. Stockamöllan har historia som brukssamhälle från slutet av 1800-talet med typisk bebyggelse med industribyggnader, arbetarbostäder och disponentvilla.

Rekreation och Friluftsliv

Kring Stockamöllan har Möllerikeföreningen skapat strövstigar. Rönne å är en populär kanotled, speciellt från Stockamöllan och norrut. I Stockamöllan finns en kanotuthyrare.

Delar av landskapsobjektet ingår i riksintresse för naturvård, friluftsliv och kulturmiljövård, länets kulturmiljöprogram och i område med landskapsbildsskydd. Vid Hasslebro finns ett naturminne. Inom landskapsobjektet finns en nyckelbiotop, tre skogsobjekt med naturvärden och fyra sumpskogar. Skogsstyrelsen har tecknat naturvårdsavtal med en markägare. Området har värdekärnor för ädellövskog samt gräsmarker.

Värdekärnor

Nummer	Namn	Klass
B27	Betesmark vid Gunnaröd	3
B28	Betesmark vid Avundstorp	3
B29	Betesmark söder om Stockamöllan	2
B30	Gräsmarker vid Gustavslund	2
B31	Betesmarker söder om Gustavslund	2
B32	Betesmark vid Hasslebro	2
S34	Blandlövskog vid bäck intill Gustavslund	2
S35	Betad skog vid Gustavslund	3
S36	Boskog nordväst om Borgen	2
S37	Alsumpskog norr om Borgen	2
S38	Parkartad ädellövskog vid Borgen	2
S39	Boskog vid Rönneholm	3
S40	Lövskogar vid Orrahus	2

S41 Del av Rönneholms mosse .

5

Rönneholms mosse med omgivande våtmarker och Ringsjön

Landskapet mellan Stockamöllan och västra Ringsjön domineras av Rönneholms mosse. Här finns också vidsträckta betesmarker och strandnära skogar vid Ringsjön.

Naturmiljö

På Rönneholms mosse har torvtäkt pågått sedan 1800-talet och drivs idag kommersiellt. Tillståndet för täkten går ut 2021 och idag är i princip all torv utvunnen. I den centrala delen av mossen har ett skogbevuxet parti lämnats obrutet. Den ”orörda” del av mossen är en viktig refug för vilt, fåglar och andra arter i närområdet. I väster där torvbrytningen inleddes har mossevegetation etablerats på nytt. Där dominerar björkskog med inslag av al, asp, gran och tall. Skogen är olikåldrad och tät. I fältskiktet finns arter som tranbär, blåtåtel, odon, ljung och andra ris och mossor. Revlumner dominerar ställvis. I blötare partier dominerar vitmossa. Här finns också en damm som är en stor tillgång för fågellivet. Spår av gammal torvbrytning på mossen syns idag som mindre torvgravar som fått växa igen.

Rönneholms mosse angränsar till Rönne å och Ageröds mosse. Det vidsträckta våtmarksområdet skapar förutsättningar för ett rikt fågelliv, bland annat har kungsfiskare noterats.

Rönneholms mosse omges av fuktiga till blöta betesmarker och mindre åkrar. Betesmarkerna har betats under lång tid. Fältskiktet utgörs av vanliga arter som tuvtåtel, veketåg, vanlig smörblomma, hundäxing och olika starrarter. Mindre dungar och backar med gamla och grova ädellövträd finns ställvis på de vidsträckta gräsmarkerna, till exempel Bjälköbacke.

Markerna nära Ringsjön utgörs av gammal åkermark, där odling möjliggjorts genom att Ringsjön sänktes 1,6 meter åren 1880–1883. Genom sänkningen förbättrades och utökades odlingsmöjligheterna runt sjön. Rester av en strandvall som visar var sjöstranden befann sig innan sjön sänktes finns synlig i skogen strax söder om Sjöholmen. Närmast Ringsjön finns fuktiga strandskogar av viden och al. Längre från sjön en bit upp i slutningen finns ädellövskog av ask- och bok med artrikt fältskikt. Exempel på arter som finns här är stor häxört, hässleklocka, ramslök, myskmadra, ormbär, lundelm och skärmstarr.

Kulturmiljö

För många tusen år sedan var mossen (och Ageröds mosse i Höörs kommun) delar av en stor grund fornsjö. Det som idag är Ringsjön var också del av denna sjö. Efter istidens slut blev klimatet långsamt varmare. Fornsjön började långsamt växa igen och vegetationen omvandlades till torv under årtusendenas gång.

Förutom mossens intressanta geologi, finns här även en intressant kulturhistoria. Vid arkeologiska undersökningar på Rönneholms mosse har en mängd lämningar från äldre stenåldern hittats, bland annat spår av boplatser, redskap som pilspetsar och fiskeredskap av flinta. Fynden har daterats till att vara ungefär 7500–9000 år gamla.

Rekreation och friluftsliv

Vid Sjöholmen finns en badplats med toaletter, grillplatser och bänkar.

Landskapsobjektet ingår i riksintresse för friluftsliv, kulturmiljövård, länets kulturmiljöprogram och i område med landskapsbildsskydd. Inom området finns tre skogsobjekt med naturvärden. I området finns värdekärnor för ädellövskog.

Värdekärnor

Nummer	Namn	Klass
B33	Betesmarker vid Rönneholms mosse	3
S41	Del av Rönneholms mosse	2
S42	Parkartad bokskog vid Sjöholmen	3
S43	Avenbokskog vid Fairyhill	3
S44	Ask- och bokskog norr om Grimshus	3
S45	Ask- och bokskog öster om Grimshus	3
S46	Ädellövskog norr om Råröd	3
S47	Ålskog på Västra Ringsjöns strand	2

B36 Betesmark vid Vedelsbäck..

6

Stehag med omgivande kulturlandskap

Det kuperade odlingslandskapet kring Stehag delas upp av stengärdesgårdar och trädridåer. Det småskaliga landskapet domineras av mindre åkrar och betesmarker med inslag av skogsmark. Centralt i området sträcker sig en ädellövskogsklädd rullstensås, Bosarps jär. Andra större skogsområden finns vid Gyabjär, Värlinge och Kastberga. Södra stambanan går som en barriär genom området.

Naturmiljö

Bosarps jär är en hög ryggformad isälvsavlagring, skapad av inlandsisens smältvattneströmmar. Den karakteristiska formen med spetsig rygg gör att den är starkt markerad i landskapet och åsen blev därför naturreservat 1963. Den är huvudsakligen bevuxen med bokskog. Stora delar av skogen brukas rationellt men delar har lämnats till fri utveckling och har större naturvårdsintresse med död ved och olikåldriga bestånd. Dessa delar är gynnsamma för vedlevande insekter till exempel getinglik svampmygga och rödhornad mulmstyltfluga.

På åsen finns en betesmark med stora grova träd av ek och bok. Här förekommer också rikligt med björk, lind och lönn. Fältskiktet är sparsamt eftersom betestrycket är för hårt. Några exempel på arter som finns här är blåsippa, liten blåklocka, gökärt, vårbrodd och rödven.

Kastberga skog har historiskt varit trädbärande betesmark men hyser idag huvudsakligen planterad skog, mest ädellövskog. Centralt finns områden som är mindre påverkade av skogsbruk. I dessa finns grova träd och rikligt med hassel samt fuktiga områden med alskog. Här växer arter som stor häxört, kärrfibbla, gullpudra, skogsknipprot och grönvit nattviol. Humlesugan, en av kommunens ansvarsarter, växer i skogen men också ute på den angränsande Kastberga äng och vid Värlinge. Ängsskära, en annan kommunal ansvarsart, växer vid Ullstorp.

I anslutning till Stehags tätort ligger Gyabjär, ett skogsområde med barr- och lövskogar. De för naturvården intressanta delarna består av lövskog med grova ädellövträd samt sumpskogar. Död ved förekommer rikligt. På flera ställen rinner bäckar och markvatten tränger fram i sluttningarna. Detta skapar förutsättningar för ett artrikt fåltskikt. Några exempel på arter som växer här är skogsknipprot, grönvit nattviol, hässleklocka, ramslök, lundelm, stor häxört, mörk lungört och kransrams. I norr sträcker sig en markerad dalgång med bokskogsklädda sluttningar där fåltskiktet på våren domineras av ramslök.

Inom landskapsobjektet finns många av kommunens mer artrika betesmarker, till exempel vid Värlinge, Vedelsbäck och Hemmingsberga. De flesta av betesmarkerna är trädbärande, steniga, tuviga och har lång kontinuitet av bete. Hävdstatusen varierar. Vanliga arter är gråfibbla, blodrot, rödven, vitmåra och liten blåklocka, medan brudbröd, stagg, knägräs, darrgräs, jordtistel, backtimjan och ljung förekommer på de mer artrika betesmarkerna. På betesmarkerna kring gården Vedelsbäck växer äldre ekar men framför allt grova gamla hasslar. Till träden och hasselbuskarna är en rik insektsfauna och svamp- och lavflora knuten. Exempel på arter är noshornsoxe, gråbandad trägnagare, gulringad vedharkrank, elegant sköldlav, dvärgbägarlav, läderskål och rostticka.

Trakterna kring Stehag är intressanta ur naturvårdssynpunkt eftersom entomologen Carl Philip Mauritz Möller genomförde inventeringar av faunan i närområdet. Mest kända är hans insektsinventeringar från mitten av 1800-talet. Stehag med omnejd har därför blivit klassiska insektslokaler, där många unika insektsfynd gjorts.

Kulturmiljö

Stehags kyrkby omfattar ett fåtal gårdar och hus. Prästgården på central plats är representativ för 1800-talets prästgårdsanläggningar. Till gården hör en korsvirkeslänga från 1860, vilken tjänade som prästänkans bostad. Den ålderdomliga trädgården med bland annat klippta buxbomhäckar utgör en viktig del av miljön. Kyrkan har anor från 1100-talet. Haga kvarn är en väderkvarn av holländsk typ, som ligger några kilometer söder om Stehag.

Rekreation och friluftsliv

I Gyabjär finns markerade stigar av olika längd där Eslövs kommun ansvarar för skötsel. Vid Stehags idrottsplats finns ett grillhus. Vid Bosarps järs naturreservat finns en anlagd rastplats.

Landskapsobjektet ingår i riksintresse för naturvård och i länets kulturmiljöprogram. Inom objektet finns en sumpskog och flera evighetsträd. Bosarps jär är naturreservat. Skogsstyrelsen har tecken naturvårdsavtal med en markägare. Två av kommunens ansvarsarter humlesuga och ängsskära växer på ett par lokaler. Inom objektet finns värdekärnor för ädellövskog och gräsmarker.

Värdekärnor

Nummer	Namn	Klass
B34	Betesmarker vid Ljusekullen	3
B35	Betesmarker vid Kärrstorp	2
B36	Betesmarker vid Vedelsbäck	2
B37	Betesmarker vid Värlinge	3
B38	Betesmark vid Stehag	1
B39	Betesmarker söder om Kärrstorp	2
B40	Betesmark vid Hemmingsberga	1
B41	Betesmark 2 vid Hemmingsberga	3
B42	Betesmark i Bosarps Jär naturreservat	3
B43	Betesmark vid Ullstorp	3
B44	Ullstorps äng	2
B45	Kastberga äng	3
B46	Kastberga fäläd	2
B47	Betesmark vid Haga	2
S48	Boskog i bäckdal norr om Stehag	2
S49	Alskog norr om Gyabjär vid Stehag	3
S50	Askskog vid Vedelsbäck norr om Stehag	3
S51	Ädellövsboskog vid Gyavallen i Stehag	3
S52	Boskogar på Gyabjär vid Stehag	3
S53	Boskog vid Kärrstorp	3
S54	Bosaps Jär	2
S55	Betad alsumpskog väster om Stehag	2
S56	Blandlövsboskog sydväst om Stehag	3
S57	Al- och ekskog sydväst om Stehag	2
S58	Hasselrik ekskog nordväst om Stehags vattenverk:	2
S59	Hasselrik ekskog norr om Stehags vattenverk	2
S60	Hasselrik ekskog och trädbärande hagmark vid Värlinge	2
S61	Ekskog vid Värlingegården	2
S62	Ekskog vid Alfastorp	2
S63	Alskogar vid Olofslund (i Kastberga skog)	2

F69 Ädellövskog i bäckravin öster om Farstorp

7

Skogar vid Farstorp

Farstorp ligger i kommunens nordvästra del på gränsen till Svalövs kommun. Landskapet kring Farstorps gård är kuperat och skogsmarker avbryts av öppna betesmarker och åkrar, vilket skapar ett varierat landskap. I väster rinner Saxån och i öster, på gränsen till Svalövs kommun, rinner Vallabäcken. Vallabäckens dalgång ligger djupt nedskuren. De ur naturvårdssynpunkt mest värdefulla delarna är de trädbevuxna områdena kring vattendragen.

Naturmiljö

Saxån ansluter från norr i landskapsobjektets västra kant. Den omges av lövskogar och igenväxande betesmarker. Igenväxningen har gått långt och vissa områden är helt täckta med buskar, framför allt slån. På flera ställen finns stengården som tidigare har avgränsat betesmarken från åkermarken. I kanterna finns enstaka grova träd. Här ligger också en större damm där det växer både ängskära och kärnäva, två av kommunens ansvarsarter.

Lövskogarna utgörs av relativt artrika ädellövskogar av ek med inslag av lind, alm, lönn, björk och fågelbär. Buskskiktet är delvis rikligt med främst hassel. Flera av träden är mycket grova, har håligheter och bär tecken på att de vuxit upp i en mera öppen skog. Här finns rikligt med död ved. I fältskiktet växer gulplister, skogsbingel och långsvingel, men också ovanligare arter som skogsknipprot, stor häxört och lundelm.

Vallabäcken rinner fram i en djup ravin med branta sluttningar där man kan se lerskifferberggrunden framträda. Den mineralrika berggrunden skapar förutsättningar för ett artrikt fältskikt med arter som gullpudra, bäckbrässma, aklejruta och skärms-tarr. I de fuktiga områdena kring bäcken dominerar ask eller al. Skogen i sluttningarna utgörs av äldre bok- och ekskog med inslag av lind, ask, avenbok och fågelbär. Flera av träden är mycket grova och flera har håligheter och rikligt med mossor och lavar. Här finns gott om död ved, både stående och liggande, vilket skapar förutsättningar för vedlevande insekter. Växter som lungört, ormbär, skogsknipprot och buskstjärnblomma växer här. Bäckens naturliga förlopp och slingrar sig fram i ravinens botten. Forsande och lugnflytande partier skapar livsmiljöer för olika fiskarter och bottenlevande organismer. Kungsfiskare har setts vid bäcken.

Kulturmiljö

En bro över bäcken leder över till Svalövs kommun. Här kan rester av en gammal kvarn ses.

Vallabäckens ravin ingår i område av riksintresse för kulturmiljövård samt länets kulturmiljöprogram. Inom landskapsobjektet finns fyra nyckelbiotoper, tre skogsobjekt med naturvärden och en sumpskog. Värdekärnor för ädellövskog finns. Två av Eslövs kommuns ansvarsarter, kärnäva och ängsskära, växer i objektet.

Värdekärnor

Nummer	Namn	Klass
S64	Lövskog och hässle väster om Farstorp	2
S65	Hasselrik ekskog väster om Farstorp	2
S66	Ekskog sydväst om Farstorp	2
S67	Askskog sydväst om Farstorp	3
S68	Betad lövsumpskog söder om Farstorp	3
S69	Ädellövskog i bäckravin öster om Farstorp	1

B54 Betesmark vid Trollenäs.

8

Saxåns dalgång

Saxån rinner fram genom ett i huvudsak öppet jordbrukslandskap och omges framför allt av åkermarker. Ån meandrar i dalgången kring Trollenäs men är rätad på långa sträckor. Långgropen som ansluter till Saxån vid Trollenäs är det största biflödet. Saxåns avrinningsområde är i sin helhet 360 km² stort.

Naturmiljö

Saxån rinner upp i Svalövs kommun och passerar Trollenäs slott med dess rika natur- och kulturmiljöer. Norr och väster om slottet finns sträckor där ån meandrar. Vid Trollenäs kvarn där ån tidigare har rätats har en avgrävd meanderslinga åter blivit en del av ån. För att underlätta för fiskars och andra vattenlevande djurs vandring har tre vandringshinder åtgärdats i vattendraget. Två vid Trollenäs och ett vid Reslöv. Saxån-Braån vattenråd har genom åren anlagt ett flertal dammar i åns närhet i syfte att förbättra vattenkvalitén och gynna biologisk mångfald. Där vattendraget meandrar varierar strömhastigheten, vilket ger både strömmande vattensträckor med grus- och stenbottnar och lugnflytande sträckor med finkorniga sediment och mer växtlighet. I Saxån har en mängd olika fiskarter noterats, bland annat elritsa, grönling, storspigg och öring. Även gädda, ål, bäcknejonöga och tjockskalig målarmussla har noterats.

Markerna i ådalen har under lång tid brukats som slåtterängar och betesmarker. Idag hävdas alla marker med bete. Betesmarkerna är i huvudsak välhävdade men hyser en trivial flora. De branta sluttningarna på betesmarkerna norr om Trollenäs slott har

dock en artrik flora med exempelvis humleblomster, liten blåklocka, gökblomster, brudbröd, grusstarr och rödkämpar. Även vid Trollenäs kvarn finns en relativt artrik flora.

Kring Trollenäs slott finns två större områden med ädellövskogar. Skogarnas naturvärden är främst knutna till den rikliga mängden av död ved. Deras skyddade läge nere i dalgången ger ett fuktigt klimat. Detta skapar förutsättningar för en rik moss- och lavflora, till exempel guldlockmossa, platt fjädermossa, trubbfjädermossa, stiftklotterlav, lönnlav och gulnål. De rika ädellövskogarna, närheten till ån, byggnader med allehanda små krypin och avsaknad av belysning gör närområdet kring slottet gynnsamt för fladdermöss. Här finns bland annat större brunfladderms, nordfladderms och vattenfladderms.

Kulturmiljö

Trollenäs slott har en rik kulturhistoria. Slottet har ursprung från 1500-talet men fick sitt nuvarande utseende på 1800-talet. I anslutning till slottet ligger Näs kyrka med anor från medeltiden. Spår av en gammal grävd kanal som ledde vatten fram till Trollenäs kvarn kan ses i anslutning till kvarnen. Vid Reslövs kvarn är kvarndammen kvar men åtgärder har genomförts för att skapa fria vandringsvägar.

Rekreation och friluftsliv

I dalgången öster om Trollenäs slott finns en anlagd stig, Trollestigen. Vid Marieholm finns en tillgänglighetsanpassad stig som går runt den anlagda dammen Laddran. Här finns också grillplats och bänkar.

Landskapsobjektet ingår i område av riksintresse för kulturmiljövård och delar av dalgången ingår i länets kulturmiljöprogram. Det finns en nyckelbiotop, ett skogsobjekt med naturvärde och två områden med sumpskog. Saxån är ett nationellt särskilt värdefullt vattendrag vad gäller naturvärde. Värdekärnor för ädellövskog finns.

Värdekärnor

Nummer	Namn	Klass
B54	Betesmarker vid Trollenäs	2
B55	Betesmarker kring kvarnarna	3
B56	Betesmarker vid Gullarp	3
S70	Blandädellövskog vid Trollenäs, norra delen	2
S71	Blandädellövskog vid Trollenäs, södra delen	2

S80 Bokskog i Skarhults kronopark.

9 Snärjet och Skarhults Kronopark

Snärjet och Skarhults kronopark är två större, sammanhängande skogsområden öster om Eslöv. Här finns stora arealer både ädellövskog och barrskog. Landskapsobjektet rymmer också en större våtmark, Stavröds mosse.

Naturmiljö

Snärjet, som ligger närmast Eslövs tätort, har sitt ursprung som gammal fäladsmark och betad skog. Fäladsmarken planterades under 1800-talets senare del, för att få massa- och virkesproduktion. Mindre områden med gammal skog finns dock kvar och här finns de största naturvärdena. Den östra delen av Snärjet utgörs av ett omväxlande landskap, där skogsbestånd avlöser åkrar och betesmarker. Några av de äldre skogsbestånden hyser gamla och grova träd med håligheter samt rikligt med död ved vilket gynnar vedlevande insekter, fåglar och fladdermöss. Trädskiktet består framförallt av bok och ek med inslag av ask, lind och al. Fältskiktet är i dessa delar artrikt med arter som lundslok, lundelm, grönvit nattviol, skogstjärnblomma, majbräken, lungört, stor häxört, dvärghäxört och ramslök.

Öster om Snärjet ligger Skarhults Kronopark. Kronoparken är anlagd som jaktpark till Skarhults slott och området har lång kontinuitet som skogsmark.

I området bedrivs rationellt skogsbruk. Stora delar är idag ungskog, förnygrings-

ytor för bok, lärk, björk eller gran. Ytor med äldre lövskog finns som domineras av bok med inslag av andra ädla lövträd som ek och ask. Här finns rikligt med död ved. Ställvis är fältskiktet artrikt med arter som lundslok, hässlebrodd, stor häxört, skärmstarr, gullpudra, skogsveronika, Jungfru Marie nycklar och grönvit nattviol. Här finns också fuktlövskogar med ask och al.

Stavröds mosse är ett stort våtmarksområde norr om Skarhults Kronopark. Här har förekomsten av öppna vattenytor varierat genom tiderna. Från att ha varit en öppen vattenyta har "mossen" efter lång tids igenväxning och vattenuttag utvecklats till en våtmark med omgivande lövsumpskog. I dagsläget är den centrala delen en våtmark som domineras av kaveldun, vass och andra högväxande gräs och halvgräs. I skogen växer främst björk och al med inslag av vide, fläder och brakved. Blöta, kärrika delar blandas med torrare delar. Här finns rikligt med död ved i olika nedbrytningsstadier som bär tydliga spår efter vedlevande insekter.

Rekreation och friluftsliv

I Snärjet ligger en pistolskyttebana och en skjutbana för lerduveskytte. Eftersom skogarna ligger nära Eslöv nyttjas de skogsbilvägar som anlagts som ett rutnät flitigt för rekreation och friluftsliv på.

I landskapsobjektet finns en sumpskog.

Värdekärnor

Nummer	Namn	Klass
S75	Stavröds mosse	2
S76	Askkärr väster om Kungshults gård	2
S77	Askkärr sydväst om Kungshults gård	2
S78	Askkärr norr om Djurgården	2
S79	Ädellövskog i Skarhults kronopark	3
S80	Boskog i Skarhults kronopark	3

B57 Abullahagen.

10

Gryby med omgivande kulturlandskap

Vid Gryby strax öster om Eslövs tätort breder ett småskaligt kulturlandskap ut sig. Åkermarker växlar med betesmarker och mindre skogsdungar, där odlings- och betesmarkerna delas upp av ett flertal stengärdan.

Naturmiljö

Två av kommunens artrikaste betesmarker, Abullahagen och Östra Strö fälad, ligger inom landskapsobjektet. Betesmarkerna är rester av de fäladsmarker som förr hade en mycket större utbredning. Båda har betats under lång tid och hyser en mycket artrik flora. Här växer exempelvis jordtistel, stagg, darrgräs, knägräs, svinrot, backtimjan, gulmåra, brudbröd, ljung, slättergubbe, kattfot, pillerstarr, Sankte Pers nycklar och Jungfru Marie nycklar.

Abullahagen är geologiskt intressant eftersom området ligger i gränsen mellan två moräner, den blockrika nordostmoränen och den blockfattiga lerrika sydvästmoränen. Eftersom det finns både näringsfattig och kalkrik mark har floran blivit extra artrik. Exempel på arter som bara finns i Abullahagen och inte på Östra Strö fälad är klasefibbla, tätört och ängsnycklar.

Kring Gryby har betesmarkerna kvar sin tuviga och steniga struktur men floran har

utarmats på grund av kvävegödsling. Det har inneburit att typiska betesmarksväxter endast finns kring stenar och tuvor. Öster om Gryby finns en igenväxande betesmark som fortfarande har en artrik flora. Ett starkt viltbete håller betesmarken öppen.

Kulturmiljö

I Abullahagen finns ett gravfält från järnåldern, Hörähög.

Rekreation och friluftsliv

I Abullahagen finns en grillplats och ett fågeltorn. Vid ingången till reservatet från Lundavägen finns en rastplats.

Delar av landskapsobjektet ingår i riksintresse för naturvård och länets kulturmiljöprogram. Abullahagen är naturreservat och Natura 2000-område samt värdekärna för gräsmarker.

Värdekärnor

Nummer	Namn	Klass
B57	Abullahagen	1
B58	Betesmarker längs Grybybäcken	3
B59	Gräsmark vid Gryby	3
B60	Östra Strö fälad	1
S81	Skogsparti i västra delen av naturreservatet Abullahagen	2

B62 Betesmark vid Kristineberg.

11 Brååns dalgång

Landskapet omkring Bråån varierar från flack jordbruksmark till markerad lövskogsklädd dalgång. Ån har i delar kvar sin naturliga åfåra men är rätad i de delar där den rinner genom åkerlandskapet. Brååns avrinningsområde är ca 165 km² stort.

Naturmiljö

Bråån är, liksom övriga vattendrag, ett viktigt stråk i landskapet både för växter och djurs spridningsmöjligheter och för människor som vill röra sig i landskapet. Flera fiskarter förekommer i ån, exempelvis sandkrypare, grönling, elritsa och öring. Även tjockskalig målarmussla och toppig hattsnäcka finns här.

Bråån rinner in i Eslövs kommun strax öster om Högseröd. Vid Högseröd rinner ån genom en flack dalgång och omges av fuktiga betesmarker. Flera av betesmarkerna har tidigare varit åker och har därför en trivial flora. I de mer artrika betesmarkerna växer bland annat humleblomster, hundstarr, ängsbrämsa, kabbleka och svalört. Strax innan ån rinner in i Höörs kommun blir ådalen mer markerad och här varierar betesmarkerna med mindre skogspartier. Här har ån landskapsbildsskydd. Vid Skarhults slott rinner ån genom slottsparken. Både slottsparken (norr om Brönneslövsvägen) och angränsande skogsområden har höga naturvärden. Naturvärdena består i grova träd och rikligt med död ved, som skapar livsmiljöer för mossar, lavar och insekter.

Vid Borlunda blir dalgången mer markerad men omges fortfarande av betesmarker. I slutningarna här finns kommunens enda rikkärr. En förbättrad hävd av rikkärret

skulle öka kärrets artrikedom. När ån når Eslövs golfbana blir sluttningarna än mer markerade och övergår då till att bli lövskogsbeklädda. Ån fortsätter mot Ellinge slott, där bokskog med ställvis grova träd och död ved omger ån. Detta skapar goda livsmiljöer för svampar, mossor och lavar, som exempelvis hartsticka, sydlig sot-ticka, kraterangelav, savlundlav och gullockmossa.

I skogen finns avgrävda meanderslingor från när ån rätades. Bråån mynnar vid Örtofta i Kävlingeån. Här ligger Örtofta slott vars park har höga naturvärden. Naturvärdena är knutna till träden där förekomsten av mossor och lavar är riklig.

Strax väster om slottet ligger två stora våtmarker med omgivande betesmar-ker, anlagda genom Kävlingeåns vattenråd som anlagt ett flertal dammar inom avrinningsområdet. Kring dammarna finns ett rikt fågelliv, med bland annat skär-fläcka, årta, storspov, kricka och ängspiplärka. Den största ligger vid Skarhult och har ett rikt fågelliv.

Kulturmiljö

I Högseröds by ligger enligt traditionellt mönster, kyrkan, prästgården, den gamla skolan och kvarnen samlat centralt. Bron över ån på den gamla byvägen är en äldre stenvälsbro. Skarhults kyrka är från 1100-talet. Slottet uppfördes under 1500-talet som trelängad tornförsedd borg och fick sitt nuvarande utseende under 1800-talet. Ellinge slott har dock anor sedan medeltiden och i miljön kring slottet finns flera byggnader med kulturhistoriska värden. Slottets huvudbyggnad är till sin grundstom-me mycket gammal, möjligen ända från 1400-talet. Slottet omges ännu av de gamla vallgravarna. Vid ån finns rester av en kvarn, Damstorp.

Örtofta kyrka har anor från 1100-talet men nuvarande byggnad är uppförd 1862. I slutet av 1400-talet uppfördes det tegelhus vars rester ännu ingår i den gamla delen av det nuvarande slottet. Slottet har under tidernas lopp genomgått många föränd-ringar. Kring slottet finns flera gamla byggnader bevarade. Vid kyrkan, i närheten av slottet, finns en skans från svensk-danska kriget på 1600-talet.

Rekreation och friluftsliv

I naturreservatet Rövarekulan, som ligger i dalgången i Höörs kommun, finns marke-rade strövstigar. Här finns också rastplats och toalett.

Brååns dalgång är av riksintresse för naturvård. Delar av landskapsobjektet är av riksintresse för kulturmiljövården. Vid Bingstorp finns ett område med landskapsbildsskydd. Bråån är ett nationellt särskilt värdefullt vattendrag utifrån naturvärde. I objektet finns värdekärnor för ädellövskog.

Värdekärnor

Nummer	Namn	Klass
B61	Borlunda rikkärr	3
B62	Betesmark vid Kristineberg	3
B63	Betesmark vid Skarhults våtmark	3
B64	Meandrande del av Bråån vid Hurva	3
B65	Betesmarker vid Klockaregården (Högseröd)	3
B66	Fuktäng vid Klockaregården (Högseröd)	3
B67	Betesmark sydväst om Klockaregården	3
S82	Ädellövskog vid Örtofta slott	2
S83	Ellinge slottspark	2
S84	Ädellövskog öster om Ellinge	3
S85	Bokskog vid Kristineberg	3
S86	Skarhults slottspark	2
S87	Lövskog vid Skarhults kyrka	3
S88	Alsumpskog vid Klockaregården (Högseröd)	3

Kävlingsån.

12 Kävlingsåns dalgång

Kävlingsån rinner från Vombsjön och mynnar i havet vid Löddeköpinge. Ån är Skånes tredje största å. Den rinner genom en flack dalgång vilket innebär att nivåskillnaden mellan källa och mynning är liten. På några ställen finns forsande partier som vid Bösmöllan, Vadmöllan och Kvarnvik. Åns totala avrinningsområde är 1 217 km², varav 120 km² ligger inom Eslövs kommun. Den omges av ett öppet storskaligt jordbrukslandskap, huvudsakligen med betesmarker som utgör viktiga rastlokaler för flyttfåglar samt häckningsplatser för exempelvis tofsvipa och andra vadarfåglar. Där hävden upphört växer betesmarkerna igen och övergår till lokaler för småfåglar. Stork syns ofta i området, framför allt när bönderna plöjer sina åkrar.

Naturmiljö

Historiskt har de flacka områdena kring ån brukats som slåtterängar som senare övergått till betesmarker. Den övervägande delen av betesmarkerna kring ån är välhävdade. Vegetationen är trivial med arter som hundäxing, maskros, vitklöver, höstfibbla och smörblomma på frisk mark. På fuktigare marker växer exempelvis tuvtåtel, veketåg och älgört och i strandkanterna arter som bladvass, igelknopp, rosendunört, bredkaveldun och viden. Fuktängarna kring ån vid Flyinge ingår i Flyinge ängars naturreservat. De har en relativt artrik flora med bland annat humleblomster, fackelblomster, brunskära, kabbleka, hirsstarr och flaskstarr. Längs dalgången finns endast mindre skogsdungar. De flesta är extensivt skötta lövsumpskogar som har höga naturvärden knutna till den fuktiga miljön och död ved. Här trivs arter som

rankstarr, storrams, storhäxört, mörk örlov och hackspettar.

Mellan åren 1938 och 1943 rensades och rätades cirka 3 mil av ån nedströms Vombsjön med syfte att öka arealen odlingsbar mark. På flera ställen grävdes meanderslingor av för att snabba på flödet. Rensningsmassor ligger kvar som höga vallar kring ån. Genom Kävlingeåns vattenråd har några av de avgrävda meanderslingorna längs restaurerats och står nu åter i kontakt med åvattnet. Vattenrådet har också anlagt ett flertal dammar inom området där en av de största ligger i Gårdstånga. Här har ett rikt fågelliv etablerats.

Kulturmiljö

I anslutning till dalgången ligger Gårdstånga gamla by med bland annat kyrkan, prästgården och skolan. Gårdstånga kyrka uppfördes under 1100–1200-talet. Byggnaden har under tidernas lopp genomgått flera förändringar; bland annat byggdes tornet på 1600-talet. Viderups slott har anor sen 1500-talet. Till slottet hör flera ekonomibyggnader som har kulturhistoriska värden.

Rekreation och friluftsliv

Kävlingeån är utmärkt för kanotning men det saknas anlagda iläggsplatser. Gång, cykel- och ridväg finns på den gamla banvallen mellan Örtofta och Lilla Harrie.

Kävlingeåns dalgång är av riksintresse för friluftsliv. Delar av dalgången ingår i område av riksintresse för kulturmiljövård. Kävlingeån utgör ett nationellt särskilt värdefullt vattendrag när det gäller fisk och fiskvärde. Inom landskapsobjektet finns en nyckelbiotop och en sumpskog. Flyinge ängar är naturreservat och är föreslaget till nytt Natura 2000-område. Inom objektet finns värdekärnor för gräsmarker.

Värdekärnor

Nummer	Namn	Klass
B69	Gårdstångadammen	3
B70	Betesmark vid Gårdstånga	3
B71	Betesmark vid Getinge	3
B72	Fuktängar vid Flyinge	3
S91	Strandlövsskogar vid Kävlingeån uppströms Bösamöllan	3
S92	Ädellövskog öster om Viderups slott	3
S93	Lövsumpskog öster om Flyinge	3
S94	Alsumpskog väster om Torslund	2
S95	Lövskog på Vombsjöns nordvästra strand	3
S96	Lövskog norr om Vombsjön	3

Rödabäck.

13 Rödabäcks dalgång

Rödabäck rinner fram i en markerad ravin ute i slättlandskapet. Ravinens läge, omgiven av åkermarker, innebär att den är betydelsefull för många av slättens djur som kan söka skydd här. Bäckens har kvar sitt naturliga förlopp i ravinerna där den slingrar sig fram. Större delen av dalgången har tidigare använts som betesmark. Utloppet i Kävingeån som varit rätat har återfått en mer naturlig sträckning. I bäcken har det konstaterats att örningen har lekt efter restaureringen.

Naturmiljö

Bäcken omges av fuktiga marker där al dominerar i trädskiktet. I fältskiktet närmast bäcken hittar man till exempel äkta förgätmigej, vattenmynta, kåltistel, igelknopp och älgört. I de branta sluttningarna växer lövskog, huvudsakligen alm, ask och sykomorlönn med inslag av björk, hagtorn och fläder. Flera av almarna har dött på grund av almsjukan och är nu till nytta för framför allt vedlevande insekter och svampar. I öster finns en fuktig alskog där fältskiktet domineras av kirskål, nejlikrot och långsvingel. Inslag av död ved är rikligt förekommande. Almarna närmast bäcken är relativt grova.

Längst i väster finns en betesmark. Betesmarken håller på att växa igen eftersom betet upphört och marken domineras av buskar, framför allt slån och videarter.

Dalgången ingår i område av riksintresse för kulturmiljövård och länets kulturmiljöprogram.

B76 Betesmark i före detta grustag vid Flyinge.

14

Sandmarker vid Flyinge och Holmby

Kring trakterna av Flyinge och Holmby finns kommunens sandiga områden. Genom området sträcker sig två mindre åsar. En vid Flyinge och en vid Holmby.

I det sandiga området finns spår av täkter på flera ställen som skålformiga bildningar. Den grustäkt som senast upphörde (2018) låg vid Holmby. De sandiga markerna ansluter till större sammanhängande sandmarker söder om Kävlingsån i Lunds kommun.

Naturmiljö

Markanvändningen i landskapsobjektet är huvudsakligen åker, men i naturreservatet Flyinge ängar samt på Holmbyåsen dominerar betesmarker. Flyinge ängar är ett tätortsnära naturreservat och de sandiga markerna av landskapsobjektet ingår i reservatet. De fuktiga gräsmarkerna av naturreservatet ingår i landsskapsobjekt nummer 12 "Kävlingeåns dalgång". De sandiga markerna har en rik flora. Utanför reservatet är de torra sandiga områdena uppodlade eller ligger i träda.

På sandiga marker har konkurrenssvaga arter möjlighet att etablera sig. De är därför ofta artrika. På trädesåkrarna etablerar sig många ettåriga och lågväxande arter i ett inledande skede. Med tiden etableras också fleråriga arter. Bland arter som etablerat sig här kan nämnas skatnäva, vallmo, ullört, blåmunkar, vårkorsört och gulmåra. De sandiga betesmarkerna har en liknande flora men här växer också backsippor, mandelblom och hedblomster. Obrutna områden av åsen vid Flyinge är bevuxna med tallskog. Den sällsynta klippnejlikan är funnen i skogskanten, men noterades inte vid det senaste inventeringstillfället.

Sandiga marker värms snabbt upp av solljuset och lockar därför till sig många insekter. Bar sand och sydvända varma sluttningar skapas vid täktverksamhet. I tåkten vid Holmby har man vid inventeringar funnit många arter av bin som exempelvis stäppsandbi, stäppsmalbi, rödtoppebi, klöversidenbi och hedsidenbi (alla rödlistade arter). Åsen vid Holmby kyrka, Holmbyåsen, har till stora delar kvar sin naturliga åsform. Åsen betas och trampet från djuren har skapat terrasserade stigar och sandblottor längs sluttningarna. Den torra sandiga marken har en relativt artrik flora med arter som exempelvis blodrot, gråfibbla, liten blåklocka, rödven och nagelört. Söder om åsen har en damm anlagts genom Kävlingeåns vattenråd för att förbättra Kävlingeåns vattenkvalité och gynna den biologiska mångfalden.

Rekreation och friluftsliv

Promenadstig finns inom Flyinge ängars naturreservat.

Delar av landskapsobjektet ingår i område av riksintresse för friluftsliv och gränsar till kultur- miljöstråk längs Kävlingeån. Inom området ligger naturreservatet Flyinge ängar som också är föreslaget som nytt Natura 2000-område. Det finns värdekärnor för gräsmarker.

Värdekärnor

Nummer	Namn	Klass
B74	Sandig före detta åker vid Flyinge	3
B75	Sandmarker vid Flyinge	1
B76	Betesmark i före detta grustag vid Flyinge	1
B77	Betesmark vid Holmby	3
S97	Talldunge i före detta grustag vid Flyinge	3

B 78 Fuktig betesmark söder om Löberöd.

15

Skogar och våtmarker kring Löberöd

Landskapsobjektet omfattar trakterna kring Löberöd där fuktiga marker dominerar. Det omfattar öppna friska till fuktiga betesmarker, större skogspartier och fuktlövskogar samt parkartad ädellövskogsmiljö kring Löberöds slott.

Naturmiljö

Söder om Löberöds tätort breder stora öppna friska och fuktiga betesmarker ut sig. Vissa av betesmarkerna har under en period varit odlad åker medan andra har varit gräsbevuxna under lång tid. Betesmarker som brukats som åker är artfattiga liksom de betesmarker som gödslats. I objektet finns också betesmarker på torrare stenig och tuvig mark. De är mer artrika och här växer arter som gråfibbla, liten blåklocka, vitmåra, harstarr och rödven. De hyser också flera grova träd. I en av de artrikare betesmarkerna ligger en mindre våtmark som anlagts genom Kävlingeåns vattenråd för att förbättra vattenkvaliteten i Bråån Våtmarken har blivit ett tillskott och skapat ytterligare livsmiljöer i objektet. Arups mosse är en annan typ av våtmark. Den har genom åren växt igen till sumpskog. Här finns tydliga och synliga spår av äldre torvtäkt i form av torvgravar. Björkskog dominerar och i fältskiktet hittar man blåbär, odon, olika starrarter och blåtåtel. I södra kanten av mossen växer stora grova träd.

Skogarna i landskapsobjektet utgörs av ädellövskogar och sumpskogar. De innehåller rikligt med grova lövträd och död ved som skapar livsmiljöer för vedlevande insekter, svampar samt fåglar. Fältskiktet är artrikt med arter som storrams, stor häxört, desmeknopp, ormbär och lundbräken. Strax väster om Löberöds tätort ligger en annan ädellövskog. Skogsområdet är relativt artrikt och här finns död ved. I fältskiktet växer arter som liljekonvalj, gulplister, storrams, lundviol och även den sällsynta skogsveronikan. Sumpskogarna domineras av yngre lövträd av al och björk. Fältskiktet domineras av ris och vitmossa och endast mindre partier har en artrik flora.

Parkmiljön kring Löberöds slott omfattar variationsrika ädellövskogar. Här finns äldre bokskog med grova bokar. Bokskogen har inslag av ask och sykomorlönn och har rikligt med död ved, både liggande och stående. Flera av de grova träden har håligheter. Fältskiktet innehåller arter som storrams, stor häxört, buskstjärnblomma och den ovanliga skogsveronikan. Parkmiljön är en gynnsam fladdermuslokal, exempel på arter som noterats här är större brunfladdermus, nordfladdermus, sydfladdermus och fransfladdermus.

Kulturmiljö

Löberöds slott har anor från 1600-talet. Det byggdes om på 1790-talet och fick då ett åttakantigt torn. I slottsmiljön ingår bland park, orangeri och ekotempel. I Löberöd finns en järnvägsbank kvar efter det tåg som gick här fram till 1981.

Rekreation och friluftsliv

Den gamla järnvägsbanken används som cykel- och vandringsstråk.

Delar av landskapsobjektet ingår i länets kulturmiljöprogram. Här finns en sumpskog och värdekärnor för gräsmarker.

Värdekärnor

Nummer	Namn	Klass
B78	Fuktig betesmark söder om Löberöd	2
B79	Frisk betesmark söder om Löberöd	3
B80	Betesmark väster om Bolleröd	3
S102	Bokskog vid Löberöds gård	3
S103	Bokskog söder om Löberöd gård	2
S104	Bokskog sydöst om Löberöd gård	3
S105	Bokskog väster om Löberöd	2
S106	Ädellövskogar norr om Lönshult	3
S107	Lövskog väster om Bolleröd	2

S 101 Bokskog vid Idaröd.

16 Sluttning mot Kävlingeån

Naturmiljö

Det flacka landskapet kring Kävlingeån övergår norröver i en sluttning. På krönet har man en fin utsikt över Vombsjösjönsänkan. I den sydvända sluttningen finns ett omväxlande odlingslandskap där flera bäckar omgivna av träd, trädriddar och stengärdesgårdar avgränsar sluttningen i ägogränser och bildar olika landskapsrum. Bäckarna rinner i mer eller mindre markerade dalgångar. Slogstorpsbäcken är den största bäcken och har den mest markerade dalgången i sluttningen. Vid bäcken ligger Slogstorps mölla med sin kvarndamm.

I landskapsobjektet finns två värdekärnor, båda är ädellövskogar. De domineras av bok med inslag ask, avenbok, fågelbär och sälg. Skogarna är frodiga med en väl utvecklad lundflora och hyser grova gamla ädellövträd och rikligt med död ved. Här finns många moss- och lavararter till exempel grov baronmossa, gullockmossa, bokvårtlav och orangpudrad klotterlav. I det artrika fältskiktet kan nämnas strutbräken, majbräken, löktrav, vårört, storrams, hålnunneört, blåsippa, skogslök, ramslök och desmeknopp.

Kulturmiljö

Längs väg 104 som löper parallellt med Kävlingeån ligger ett flertal byar på rad. I en av dem, Hammarlunda, finns en kyrka från medeltiden. Den är en av fyra kyrkor i Skåne som har ett runt västertorn. Slogstorps mölla är troligen unik i sitt slag i Sverige. Det speciella med möllan är att den utformad med ett kvarnverk som under en period kunde drivas av en kombination av vatten och vindkraftverk. Vingarna är

nedtagna och verket är inte helt bevarat. Kvarndammen har restaurerats och utvidgats genom Kävlingeåns vattenråd för att förbättra vattenkvaliteten i Kävlingeån och gynna den biologiska mångfalden.

Delar av landskapsobjektet ingår i länets kulturmiljöprogram.

Värdekärnor

Nummer	Namn	Klass
S100	Ädellövskog norr om Torslund	2
S101	Bokskog vid Idaröd	3

Ädellövsskog norr om Hjularöds slott.

17 Skogar vid Hjularöd

Skogarna kring Hjularöds slott utgörs till stora delar av rika ängslövskogar. Här och var finns brukade åkrar, energiskog och öppna betesmarker. Skogsbruket är rationellt och bland ädellövskogarna finns inslag av planterad granskog. Ett flertal mindre skogsbilvägar går genom bestånden. Skåneleden går genom landskapsobjektet på små grusvägar.

Naturmiljö

I de brukade ädellövskogarna finns öppna gläntor och fukthålor med bar mineraljord, där ljus, näring och fukt gynnar många ängslövskogsväxter. Skogar med höga naturvärden är äldre lövskogar och sumplövskogar. De har rikligt med död ved och träd med håligheter. Delar av parken vid Hjularöds slott har övergått till att mer likna skog med grova eller mycket grova ekar och pekats ut som nyckelbiotop. Några av ekarna har inventerats och ett flertal vedlevande skalbaggsarter identifierades, till exempel blankknäppare och smalknäppare. I området kring Hjularöd har många olika fladdermusarter noterats, bland annat barbastell, sydfladdermus och trollpipistrell. Lövskogarna är en blandning med många olika trädslag och varierande fuktighet. Flera är mycket artrika både vad gäller flora och fauna men speciellt på kärlväxter. Exempel på arter som finns på frisk skogsmark är blåsippa, tvåblad, skogsnycklar, nästrot, Sankte Pers nycklar, ormbär, och vårärt. Fuktiga lövskogar innehåller arter som kärrfibbla, skogslysing, desmeknopp och sårläka.

På en torvmark som för länge sedan dränerats för att brukas som åker, har en större damm anlagts genom Kävlingeåns vattenråd. Syftet är att förbättra vattenkvaliteten i

Kävlingeån och gynna den biologiska mångfalden. Dammen har blivit en populär lokal för fåglar. Bland arter som hittas är kan nämnas grågås, prutgås, årta, gravand, snatterand och sångsvan.

Kulturmiljö

Den borglika slottsbyggnaden uppfördes 1894–1897 men har anor från medeltiden. Den omges av en vallgrav med en park, där det bland annat finns en paviljong och en grindvaktarstuga. Uppfartsvägarna markeras genom alléer.

Rekreation och friluftsliv

I landskapsobjektet går Skåneleden förbi på små grusvägar. Det finns en rastplats med vindsydd och toalett vid Höghult.

Del av landskapsobjektet ingår i länets kulturmiljöprogram. I objektet finns en nyckelbiotop och en värde-trakt för ädellövskog.

Värdekärnor

Nummer	Namn	Klass
S111	Lövskog söder om Gummarp	3
S112	Lövskogar söder om Romhult	2
S113	Askskog väster om Höghult	2
S114	Lövskog vid Rävakärr	3
S115	Grova träd öster om Hjularöds slott	1
S116	Klibbalkärr öster om Hjularöds slott	2
S117	Boskog öster om Hjularöd	3

Harlösabäckens dalgång.

18

Harlösabäckens dalgång

Harlösabäckens dalgång skär vinkelrätt genom de sedimentära bergarter som bildar Vombsjösjöns norrslutning. I den skarpt markerade dalgången och i bäckens botten blottas den underliggande skifferberggrunden. Harlösabäcken rinner upp strax söder om Löberöd och fortsätter via Hjularöd och Harlösa ner till Kävlingeån. Marken i dalgången används huvudsakligen som betesmark, men här finns också lite skogsmark. Ovanför dalgångens sluttningar tar åkermarken vid.

Naturmiljö

Bäckens allra närmaste omgivning utgörs av fuktiga betesmarker med mindre fuktlövsskogar. Skogarna domineras av al med inslag av bland annat ask och lönn. Fältskiktet är artrikt med bland annat stor häxört, mellanhäxört, storräms, Sankt Pers nycklar, bäckbrässma och hässleklocka. Norr om Holstermöllan är ravinen inte lika markerad som nedströms. På västra sidan växer bokskog, medan den östra brukas som åker. Bokskogen är högvuxen med grova träd och vegetationen är frodig. I fältskiktet finns arter som kransräms, stor häxört, lundstjärnblomma och gulplister.

Vid Holstermöllan och Skönadal har Kävlingeåns vattenråd genomfört vattenvårdande åtgärder genom att riva ut dämmen i bäcken för att skapa fria vandringsvägar för vattenlevande organismer. Betesmarkerna i sluttningarna har störst utbredning på

den västra dalsidan, som inte är lika brant som den östra. Betet är relativt svagt och vegetationen är gödselpåverkad vilket ger en trivial flora. På de öppna betesmarkerna står enstaka träd och buskar, framför allt ekar, rosor, hagtorn och vildapel.

Kulturmiljö

Vid Holstermöllan, strax söder om Hjularöds slott, finns en stenvalvsbro med inskriptionen 1759, vilket troligen gör den till Skånes äldsta daterade bro.

Rekreation och friluftsliv

En kort sträcka av Skåneleden går genom dalgången från Harlösa by till Holstermöllan och fortsätter mot Hjularöd.

Delar av landskapsobjektet ingår i länets kulturmiljöprogram.

Värdekärnor

Nummer	Namn	Klass
S119	Boskog väster om Hjularöds slott	3
S120	Bäckravin söder om Hjularöds slott	2
S121	Lövskog vid bäck öster om Harlösagården	3

S122 Borstbäckens dalgång.

19

Borstbäckens dalgång

Borstbäcken rinner upp i Hörby kommun och fortsätter sedan vidare ner i Sjöbo och Eslövs kommun för att mynna i Vombsjön. När den kommer in i Eslövs kommun är bäcken djupt nerskuren, omgiven av sumpskogar, i en dalgång med lerskifferberggrund. Dalgångens branta sluttningar är ädellövskogsbeklädda och har en artrik svampflora. Borstbäcken har höga limniska värden med en artrik bottenfauna och många rödlistade arter. Borstbäcken är naturreservat och Natura 2000-område.

Naturmiljö

Borstbäckens botten är stenig och grusig och i bäcken finns flera forsande partier men också lugnflytande. Runt bäcken, som med sitt skyddade läge i ravinens botten är omgiven av högväxta skogar, skapas ett fuktigt och gynnsamt klimat för bland annat vedlevande insekter, snäckor och mossor. I dalgångens botten breder fuktlövskogar med al och ask ut sig kring bäcken. Skogar som tidvis översvämmas. Fältskiktet är artrikt med arter som gullpudra, kirskål, ramslök, skogsstarr, svalört och skogslysing. Här förekommer också den sällsynta lundvivan som är ett naturminne.

Ädellövskogen i sluttningarna utgörs främst av bokskog med inslag av flera andra ädellövträd så som avenbok, ek, alm och ask. Skogen är högväxt och gallrad, vilket medför att den är ganska ljus och skapar förutsättningar för ett artrikt fältskikt. På våren blommar gulsippor, vitsippor, gulplister samt sloknunneört och på sommaren dominerar skogsbingel. Där markvatten sipprar fram i slänterna är fältskiktet än rikare med ramslök, ormrot, aklejruta, kal knipprot, hultbräken, desmeknopp och

gullpudra. Där marken är torrare är fältskiktet i sluttningarna ganska sparsamt med arter som lundstjärnblomma, långsvingel, lundslok, skogssvingel och springkorn. Dalgången är en artrik svamplokal med ett stort antal rödlistade svamparter, bland annat silkesspindling, rävspindling, stenticka och blek fingersvamp. Här finns även flera häckande fågelarter så som forsärsla, strömstare, gransångare, större hackspett, kattuggla och gröngöling.

Ovanför dalgången, i väster, finns en äldre betesmark som håller på att växa igen. Här finns fortfarande några gläntor med ett artrikt fältskikt. Marken är stenig och tuvig med växter som stagg, knägräs, ljung, jungfrulin, liten blåklocka och stenmåra. Marken hålls öppet genom bete av vilda djur. Bokpurror (hårt betade buskar av bok) tyder också på att området betas. På västra sidan av dalgången finns andra betesmarker och skog. Skogen utgörs av en pelarsal av högstammiga bokar. Betesmarkerna är dels steniga och tuviga, dels av marker som har varit åker men nu används för bete. Ute på den tuviga, steniga betesmarken är vegetationen artrik och här finns flera arter som tyder på att området brukats som betesmark under lång tid och inte gödslats. Exempel på arter som växer här är darrgräs och stagg, gråfibbla, teveronika, ängssyra, fyrkantig johannesört, röllika och mandelblom. Ute i betesmarken finns också solitära träd och täta buskage av framför allt slån. I kanterna av buskagen finns rariteter som S:t Pers nycklar och grönvit nattviol. På de före detta åkrarna är vegetationen påverkad av gödsling och domineras av bredbladiga gräs. I stengärdesgårdarna växer rikligt med buskar och träd. Flera av dem är mycket grova.

Kulturmiljö

En gammal banvall, linjen Eslöv–Bjärsjölagård som var i bruk i början av 1900-talet, skär genom dalgångens nedre del.

Rekreation och friluftsliv

En äldre banvall som används för promenader från och till Harlösa går genom området. I naturreservatet finns möjligheter till promenader på väg.

Landskapsobjektet ingår i riksintresse för naturvård. Delar av objektet ingår i riksintresse för kulturmiljövård och friluftsliv. Skogsstyrelsen har tecknat naturvårdsavtal med en markägare. Borstbäckens dalgång är ett naturreservat och ett Natura 2000-område. Lundvivan som är ett naturminne finns i området. Borstbäcken är ett nationellt värdefullt vattendrag utifrån naturvärde. I objektet finns tre nyckelbiotoper och två sumpskogar. Landskapsobjektet ingår i värdestrakt för ädellövskog.

Harlösa bäckens dalgång

Värdekärnor

Nummer	Namn	Klass
B81	Betesmark vid Hjälmared	1
B82	Betesmark vid Hjälmared söder	3
S122	Borstbäckens dalgång	1

VÄRDEKÄRNOR UTANFÖR LANDSKAPSOBJEKT

Information om dessa värdekärnor finns på den digitala kartan på kommunens hemsida.

A3-kartan visar också var dessa värdekärnor ligger.

Ängs- och betesmarker

Värdekärnor

Nummer	Namn	Klass
B13	Gräsmark vid N Hultseröd	3
B25	Betesmark väster om Värslätt	2
B26	Toarps Fälåd	2
B48	Betesmark vid Rya	2
B49	Våtmark vid Selarp	3
B50	Västra Strö fälåd	1
B51	Betesmark vid Ämnaröd	3
B52	Betesmarker vid Braån	3
B53	Östra Karaby backe	3
B68	Betesmark vid Bingstorp	3
B73	Gräsmarker vid Harlösa	3

Skog

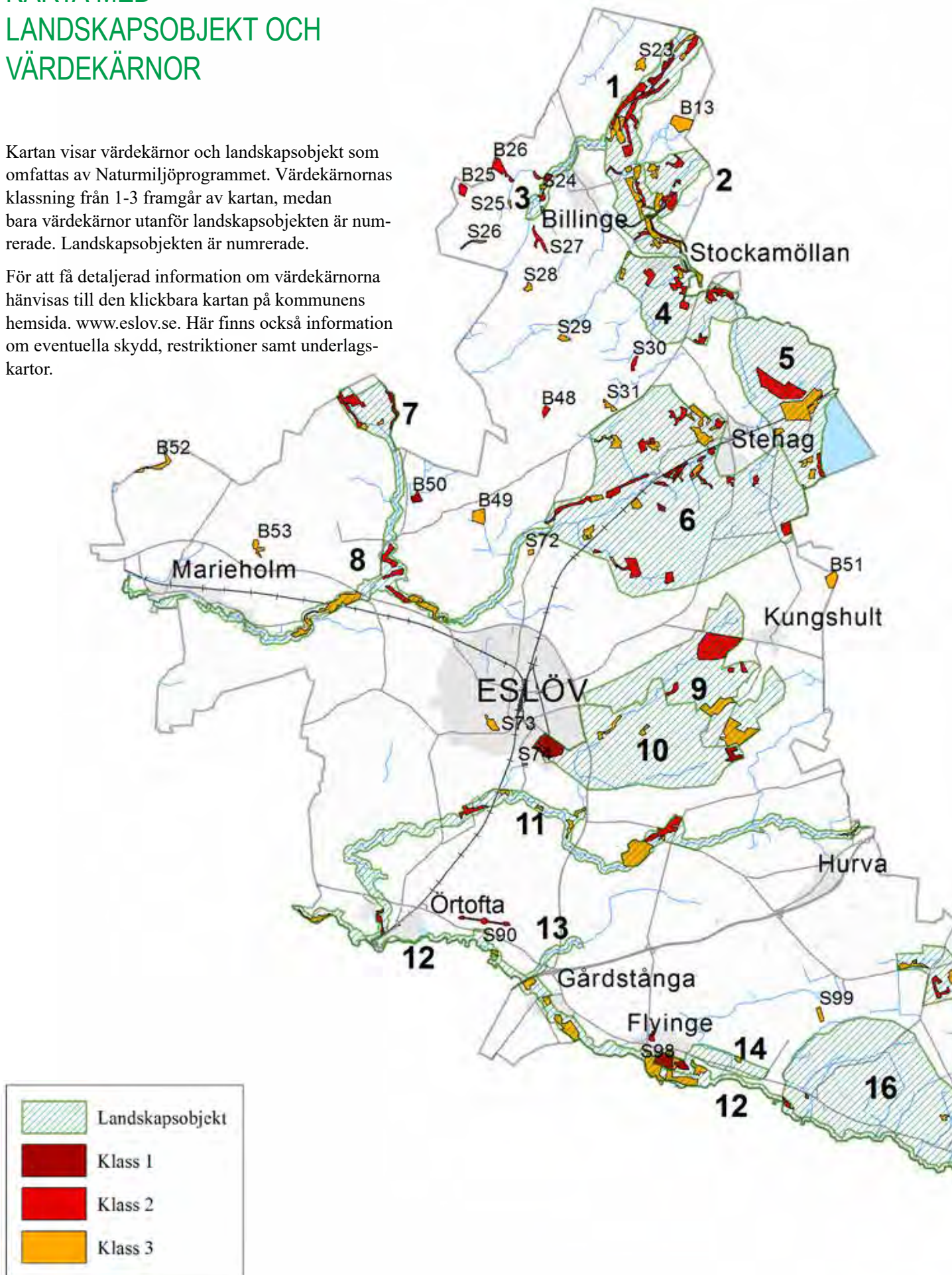
Värdekärnor

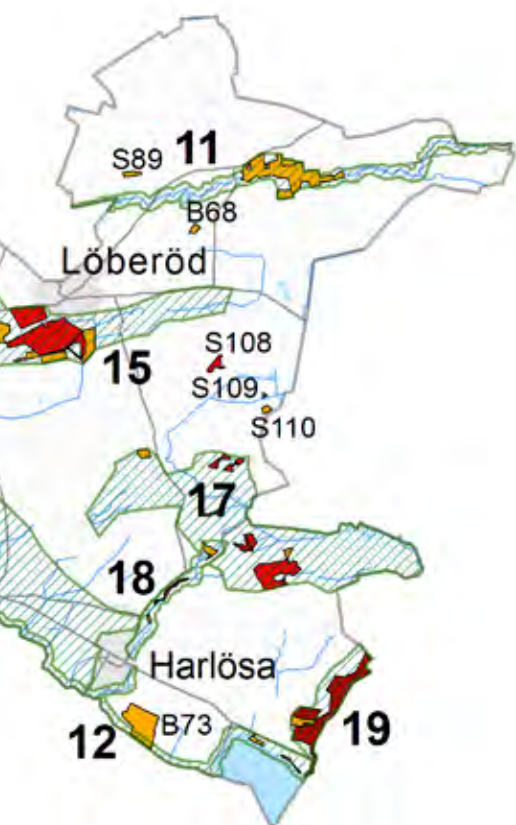
Nummer	Namn	Klass
S23	Fångeröds mosse	3
S24	Bokskog kring bäck vid Aspakull	2
S25	Askskog vid Slätthult	3
S26	Bokskog på åsbildning vid Nya Värslätt	3
S27	Alsumpskog norr om Ströröd	2
S28	Mosse söder om Ströröd	3
S29	Diabaskullar vid Långaröd	3
S30	Alsumpskog väster om Hagalund	2
S31	Bokskog vid Lavröd	3
S72	Ekskog vid Kullagården	3
S73	Eslövs allmänning	3
S74	Bokskog vid Bäckagården	3
S89	Bokskog vid Västrabygård	3
S90	Lövdungar och alléer vid Viderup	2
S98	Alsumpskog i Flyinge	2
S99	Ädellövskog vid Kristinetorp	3
S108	Trädbärande hagmark vid Attarp	2
S109	Lövdunge sydöst om Attarp	3
S110	Askskog norr om Bokelund	3

KARTA MED LANDSKAPSOBJEKT OCH VÄRDEKÄRNOR

Kartan visar värdekärnor och landskapsobjekt som omfattas av Naturmiljöprogrammet. Värdekärnornas klassning från 1-3 framgår av kartan, medan bara värdekärnor utanför landskapsobjekten är numrerade. Landskapsobjekten är numrerade.

För att få detaljerad information om värdekärnorna hänvisas till den klickbara kartan på kommunens hemsida. www.eslov.se. Här finns också information om eventuella skydd, restriktioner samt underlagskartor.

**ESLÖVS
KOMMUN**

Eslövs kommun, 241 80 Eslöv | 0413-620 00
kommunen@eslov.se | eslov.se

MILJOSTRATEGI FOR ESLOV, bilaga 2c

VATTENMILJÖ I ESLÖVS KOMMUN

- KUNSKAPSUNDERLAG

Innehåll

1. Avrinningsområden i Eslövs kommun.....	5
Allmän beskrivning.....	5
Särskilt värdefulla sjöar och vattendrag i Eslövs kommun.....	6
2. Rönne å avrinningsområde.....	7
Allmän beskrivning.....	7
Naturvärden.....	10
Ekologisk status	11
Påverkan och miljöproblem	11
Förorenade områden.....	12
Översvämningskartering	13
Ringsjön	15
Dricksvattentäkt	16
Regleringen av Ringsjön.....	17
Riksintressen för vattenförsörjning och fiske	18
Påverkan och miljöproblem	18
Kunskapsläge	19
Restaurering av Ringsjön.....	19
Reduktionsfiske.....	19
Rönne å huvudfåra	21
Mölleriket.....	22
Påverkan och miljöproblem	23
Kunskapsläge	23
Behov av åtgärder	24
Övriga vatten.....	24
Billabäcken.....	24
Kolebäcken.....	26

Stehagsbäcken/Blegelsbäcken.....	26
3. Kävlingeåns avrinningsområde.....	27
Allmän beskrivning.....	27
Naturvärden.....	29
Ekologisk och kemisk status	31
Påverkan och miljöproblem	32
Förorenade områden.....	32
Vombsjön	33
Dricksvattentäkt	34
Påverkan och miljöproblem	35
Kunskapsläge	36
Behov av åtgärder	36
Kävlingeåns huvudfåra.....	37
Påverkan och miljöproblem	37
Kunskapsläge	37
Åtgärder.....	38
Bråån	39
Övriga vatten.....	41
Harlösabäcken	41
Borstbäcken.....	42
Slogstorpsbäcken	43
Bäckar på sluttningen ner mot Kävlingeån	43
Rödabäck.....	43
Eslövsbäcken.....	45
Långakärr i Abullahagen.....	47
Trollsjön	48
Grybybäcken	49
Östra Ströbäcken	51

4. Saxån - Braåns avrinningsområde	52
Allmän beskrivning.....	52
Naturvärden.....	54
Ekologisk- och kemisk status.....	56
Påverkan och miljöproblem	57
Förorenade områden.....	58
Kunskapsläge	59
Behov av åtgärder	60
Saxåns huvudfåra	60
Övriga vatten.....	61
Långgropen	62
Blekebäcken	63
Farstorpsbäcken och Vallabäcken.....	63
6. Påverkan och miljöproblem	64
Allmän beskrivning.....	64
Avloppsreningsverk	65
Bräddning av orenat avloppsvatten.....	67
Dagvatten	68
7. Referenser	70

1. Avrinningsområden i Eslövs kommun

Allmän beskrivning

Eslövs kommun har del i tre avrinningsområden, Kävlingeån i söder, Saxån-Braån i väster och Rönne å i norr (Figur 1.1). Kävlingeåns avrinningsområde utgör cirka 54 % (229 km²) av kommunens totala yta på 425 km², Saxån-Braån cirka 28 % (118 km²) och Rönne å cirka 18% (78 km²). Eslövs del av de olika avrinningsområdenas totala yta är cirka 19 % för Kävlingeån, cirka 33% för Saxån-Braån och endast 4 % av Rönne å avrinningsområde (Vattenatlas.se).

Figur 1.1: Eslövs kommun och avgränsningen av de tre olika avrinningsområdena inom kommunens gränser. Rönne å i norr, Saxån-Braån i väster och Kävlingeån i söder och öster.

Vattenlandskapet och markanvändningen i framför allt kommunens jordbruksdominerade områden har förändrats kraftigt under de senaste 200 åren och markanvändningen idag speglas i tillståndet för sjöar och

vattendrag. Torrläggningen av landskapet som skett för att vinna odlingsbar mark har lett till att klassiska miljöproblem som övergödning och fysisk påverkan av sjöar och vattendrag är omfattande i kommunen.

Hantering av vattenfrågor på kommunnivå är av naturliga orsaker, det vill säga att vattnets avrinningsområden korsar kommun- och eller andra administrativa gränser, inte alltid är ett optimalt sätt att hantera vattenfrågor på. De samarbeten kring vattenfrågorna i vattenråd, som idag finns i de tre avrinningsområden som berör Eslövs kommun, är utmärkta exempel på nödvändigt och bitvis effektivt samarbete kring vattenfrågor inom avrinningsområden, över kommungränser.

Att vatten korsar kommungränser gör att viss information i detta kunskapsunderlag berör sjöar och vattendrag som inte helt är belägna inom Eslövs kommun (Figur 1.1). Miljöproblem i sjöar- och vattendrag i Eslövs kommun kan dock inte lösas enbart inom kommunen utan förutsätter ett brett samarbete mellan många olika aktörer inom avrinningsområdena. Fokus i kunskapsunderlaget ligger dock på att beskriva sjöar och vattendrag i Eslövs kommun, hur dessa är påverkade av sin omgivning och vilka åtgärder som behöver genomföras för att förbättra situationen och nå uppsatta mål.

Särskilt värdefulla sjöar och vattendrag i Eslövs kommun

I Skåne finns omkring 100 vattenmiljöer som av Länsstyrelsen bedömts vara nationellt värdefulla eller nationellt särskilt värdefulla (Länsstyrelsen Skåne län 2021). De utpekade sjöarna och vattendragen har höga naturvärden och/eller höga värden för fisk och fiske och kulturmiljöer i anslutning till vattenmiljöerna. Sju av dessa vattenmiljöer finns i Eslövs kommun (Tabell 1.1). Ambitionen är att dessa värdefulla vattenmiljöer på sikt ska få ett långsiktigt skydd och restaureras där behov för det finns. De sjöar och vattendrag som valts ut präglas oftast av en låg grad av påverkan, någorlunda naturliga flödesförhållanden samt generellt sett omväxlande och naturliga livsmiljöer. Sådana vattendrag och sjöar har stor betydelse som livsmiljöer för rödlistade arter. Det är nödvändigt att hänsyn tas till de utvalda sjöarna och vattendragen till exempel i samband med tillsyn, prövning och planering så att värdena inte går förlorade i väntan på ett långsiktigt skydd.

Tabell 1.1: Nationellt värdefulla (NV) och nationellt särskilt värdefulla (NSV) sjöar och vattendrag i Eslövs kommun.

Sjö / vattendrag	Avrinnings- område	Natur	Fisk/ fiske	Intressanta arter
-----------------------------	-------------------------------	--------------	------------------------	--------------------------

Bråån	Kävlingeån	NSV	NSV	Lax, utter, kungsfiskare, grönling, sandkrypare, ål, tjockskalig målarmussla och toppig hattsnäcka
Kävlingeån	Kävlingeån	-	NSV	Storvuxen gädda, abborre, havsöring, sandkrypare, lax, ål, utter och kungsfiskare
Borstbäcken	Kävlingeån	NV	-	Öring
Vombsjön	Kävlingeån	NV	NSV	Gädda, abborre, gös och ål
Rönne å	Rönne å	NSV	NSV	Lax, havsöring, ål, sandkrypare, kungsfiskare och utter
Ringsjöarna	Rönne å	NSV	NSV	Sik, ål, gös, gädda, abborre och storvuxen braxen
Saxån	Saxån-Braån	NSV	-	Grönling, sandkrypare, havsöring, ål, tjockskalig målarmussla, kungsfiskare och utter

Källor: Länsstyrelsen i Skåne län – Värdefulla vatten i Skåne, SLU - Artportalen

2. Rönne å avrinningsområde

Allmän beskrivning

Rönne å avrinningsområde är ett av de största i Skåne. Området är cirka 1 900 km² stort. Eslövs kommuns del av hela avrinningsområdet är relativt liten, endast ungefär 4% (cirka 76 km²). Eslövs kommuns del i avrinningsområdet är beläget i den övre sydöstra delen av avrinningsområdet. En stor del av tillrinningen till Rönne å sker från skogsområden på Hallandsåsens sydsida och från områden som domineras av skog mellan Perstorp och Örkelljunga. Medan de delar som berör huvudfåran från Ljungbyhed och ner till mynningen vid Ängelholm i betydligt större utsträckning utgörs av jordbruksmark. Det är stor skillnad på markanvändningen i den del av avrinningsområdet som berör Eslövs kommun jämfört med avrinningsområdet i sin helhet (Tabell 2.1).

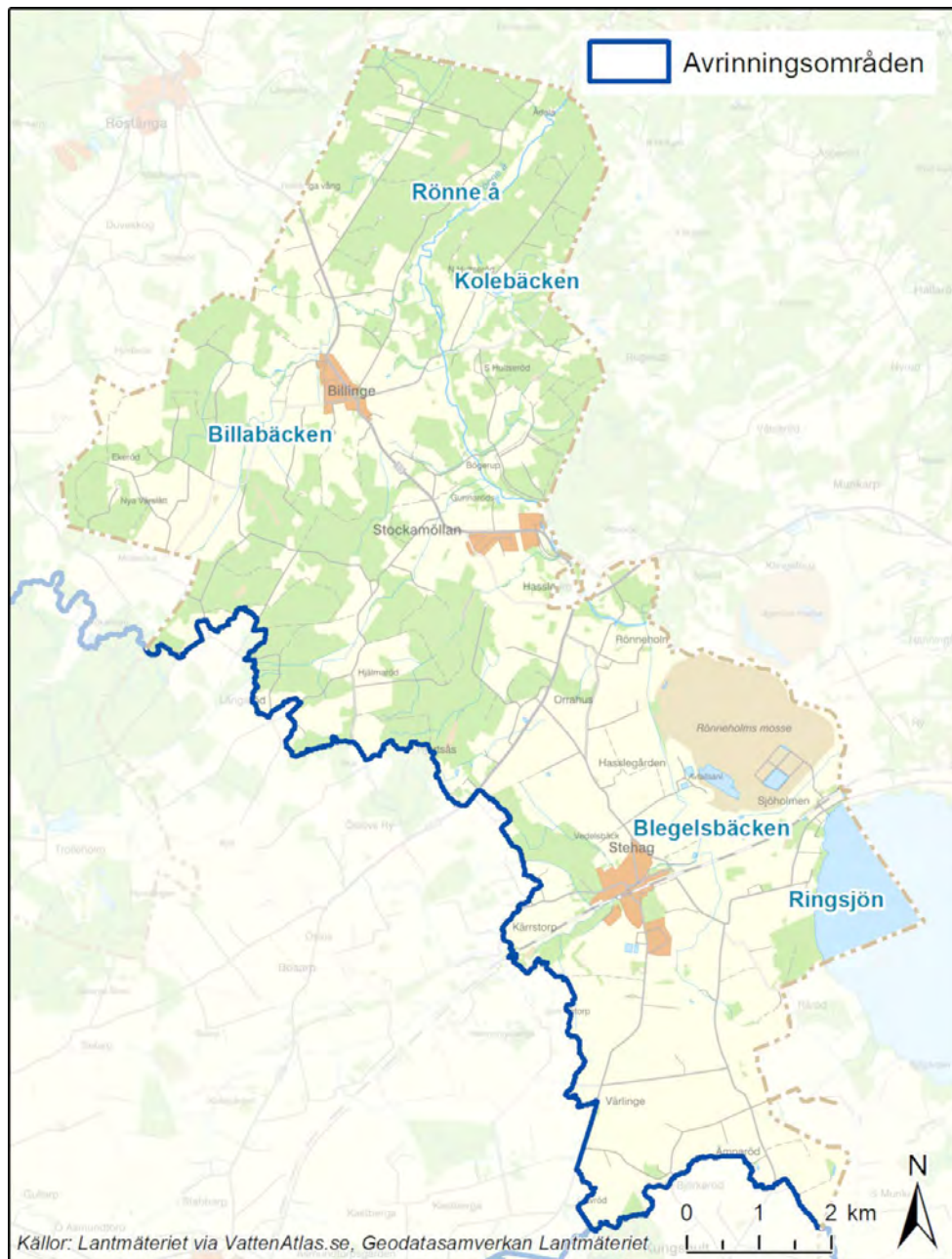
Tabell 2.1: Markanvändningen i Rönne å avrinningsområde. Jordbruksmark utgör en stor del av markanvändningen men även andelen skog är betydande, framför allt i de norra delarna av avrinningsområdet. ”Ovan Munkabron” är det område som bäst motsvarar den del av Rönne å avrinningsområde som berör Eslövs kommun. ”Rönne å – Mynningen vid Ängelholm” representerar hela avrinningsområdet.

	Rönne å - Mynningen vid Ängelholm	Rönne å – Ovan Munkabron
Jordbruksmark	30 %	58 %

Myrar och våtmarker	2 %	1 %
Sjö och vattendrag	3 %	1 %
Skogsmark	53 %	24 %
Urbant	4 %	16 %
Övrigt	8 %	0%

Källa: SMHI vattenwebb

Själva Rönne å huvudfåra är cirka 83 km lång och har sin början vid utloppet från Västra Ringsjön vid Sjöholmen på gränsen mellan Eslövs och Höörs kommuner. Sedan rinner ån i huvudsak mot nordväst och mynnar i Skälderviken vid Ängelholm (Figur 2.1).

Figur 2.1: Eslövs kommuns del av Rönne å avrinningsområde med läget för betydande sjöar och vattendrag markerade. Rönne å huvudfåra utgör delvis gränsen mellan Eslövs och Höörs kommuner varför ån kan vara svår att se på kartan.

På sin väg till havet rinner ån genom ett varierat landskap med både jordbruksmark, betesmark (Figur 2.2) och skog ner till Klippan där omgivningarna mer övergår till att domineras av jordbruksmark. Västra och Östra Ringsjön är de två största sjöarna inom området. De största biflödena till huvudfåran nedströms Ringsjöarna är Bäljane å, Pinnån och

Rössjöholmsån som samtliga har skogsmarker i sina källområden och jordbruksmarksområden i sina nedre delar. Uppströms Ringsjöarna är de största tillflödena Hörbyån, Höörsån och Kvesarumsån,

Figur 2.2: Rönne å med omgivande betesmarker cirka 1,5 kilometer nedströms Stockamöllan en sensommardag med låg vattenföring i ån. Denna sträcka av Rönne å är inte del i något dikningsföretag utan får utvecklas relativt fritt.

Naturvärden

Rönne å avrinningsområde hyser, trots bitvis kraftig påverkan, fortfarande höga naturvärden på vissa håll i avrinningsområdet, men som helhet är mångfalden av arter måttlig (Life Connects 2020). I Rönne å med tillflöden förekommer mer än 30 olika fiskarter (Eklöv 2010), till exempel öring (*Salmo trutta*), elritsa (*Phoxinus phoxinus*), ål (*Anguilla anguilla*) flodnejonöga (*Lampetra fluviatilis*), sandkrypare (*Gobio gobio*) och lax (*Salmo salar*). Rödlisterade arter som har påträffats i avrinningsområdets vattendrag är lake (*Lota lota*), havsnejonöga, (*Petromyzon marinus*) flodkräfta (*Astacus astacus*) och ål. Tidigare förekom flodkräfta mer allmänt men under 1990-talet började signalkräfta påträffas i vattendragen. (Eklöv 2010). Stammen av Atlantlax i Rönne å är genetiskt unik och skiljer sig från stammarna i andra västkustmynnande vattendrag (Helsingborgs dagblad 2013). Små populationer av den hotade flodpärlmusslan (*Margaritifera margaritifera*) och tjockskaliga målarmusslan (*Unio crassus*) finns idag i biflöden men antas ha funnits även i Rönne å huvudfåra tidigare. Vid Länsstyrelsens inventering av musslor i skånska vattendrag 2006 hittades inga tjockskaliga målarmusslor på lokalen i Rönne å (Ljungberg och Svensson 2010). Områdena runt Rönne å har höga värden för terrestra växter och djur, särskilt för fåglar som strömstare (*Cinclus cinclus*), kungsfiskare (*Alcedo atthis*) och forsärla (*Motacilla cinerea*). En art som enligt Art- och habitatdirektivet listas som prioriterad och som numera återfinns i Rönne ås avrinningsområde efter att nästan helt försvunnit är

utter (Artportalen). Letar man på stenar intill och under broar hittar man numera relativt ofta spillning från utter. Några av de mindre tillrinnande vattendragen till exempel Kolebäcken och Billabäck har bitvis varierande och värdefulla livsmiljöer med ett rikt bottenlevande djurliv

Ekologisk status

I Rönne å avrinningsområde finns det tre ytvattenförekomster som berör Eslövs kommun. Det är dels västra Ringsjön samt två vattenförekomster i Rönne å. Den ekologiska statusen i Västra Ringsjön bedöms som otillfredsställande medan den kemiska statusen inte uppnår god status. Vattenväxter, fisk och näringsämnen bedöms ha måttlig ekologisk status medan växtplankton bedöms ha otillfredsställande status. Enligt beslutade miljö kvalitetsnormer ska Ringsjön uppnå både god ekologisk och kemisk status till 2027 (Vatteninformationssystem Sverige. 2020a).

I Rönne å utgörs den första vattenförekomsten av den drygt två kilometer långa sträckan från Ringsjön ner till Hålsaxbäcken och den andra vattenförekomsten av sträckan från Hålsaxbäcken ner till den punkt där Snällersån ansluter till huvudfåran, strax nedströms kommungränsen. Den första vattenförekomsten, sett från Ringsjön har bedömts ha otillfredsställande status medan den andra vattenförekomsten har måttlig ekologisk status. Båda vattenförekomsterna uppnår inte god kemisk status. Miljö kvalitetsnormerna för båda vattenförekomsterna är god ekologisk status 2027 och god kemisk status 2027 (Vatteninformationssystem Sverige 2020c och 2020d).

Orsakerna till att god ekologisk status inte nås i de tre ytvattenförekomsterna beror till största delen på övergödning från jordbruk, reningsverk och enskilda avlopp samt fysisk påverkan (Vatteninformationssystem Sverige 2020c, 2020d och 2020e).

Fosforhalterna behöver ungefär halveras för att god status ska kunna uppnås. De flödesviktade fosforhalterna i Rönne å ligger på mellan 50–60 mikrogram/liter. Medeltransporten av kväve och fosfor i Rönne å var under åren 2008 till 2017 cirka 1 500 respektive 35 ton per år (Ekologigruppen 2019a). Invasiva arter är också en anledning till att god ekologisk status inte uppnås.

Påverkan och miljöproblem

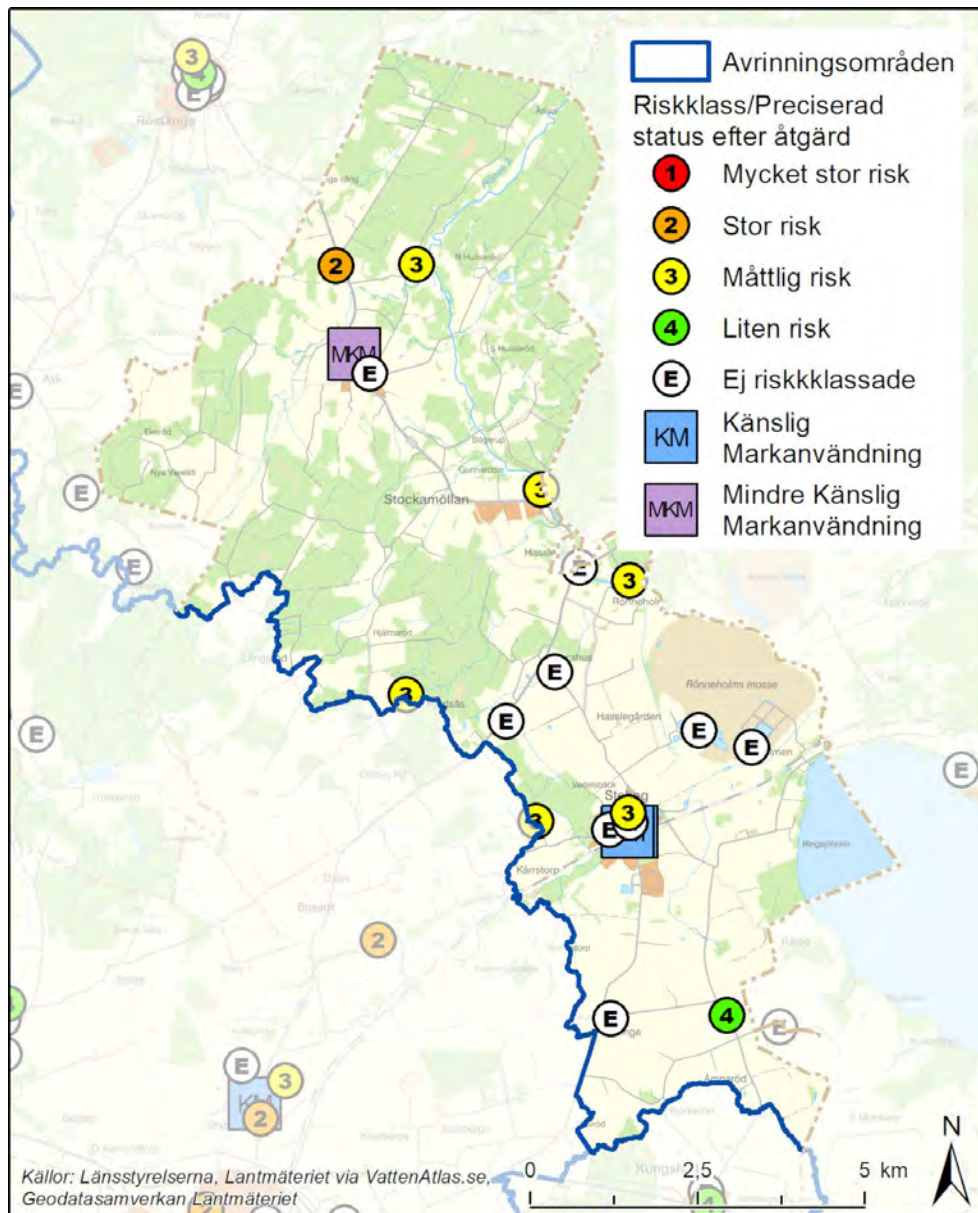
Belastning av näringsämnen från jordbruk, reningsverk, enskilda avlopp och dagvatten är betydande föroreningskällor i de delar av avrinningsområdet som berör Eslövs kommun. Den enskilt största källan för näringsämnena kväve och fosfor i avrinningsområdet är jordbruket (Ekologigruppen

2019a). Kväveförlusterna från jordbruksmarken är höga i stort sett i hela området (Ekologigruppen 2019a). Förlusterna av fosfor är måttligt höga till låga förutom från Snogerödsbäcken (ett tillflöde till Östra Ringsjön i Höörs kommun) där de är mycket höga (Ekologigruppen 2019a). Vid mynningen i Skälderviken beräknas cirka 13% av fosfor i vattnet och cirka 16% av kvävet ha sitt ursprung från reningsverken i avrinningsområdet (Ekologigruppen 2019a). För Eslövs del av avrinningsområdet är det de egna reningsverken i Stehag, Stockamöllan och Billinge som påverkar Rönne å. Ringsjöarna påverkas framför allt av reningsverken i Höör (Ormanäs) och Hörby (Lyby) men även av de mindre reningsverken i Snogeröd och Södra Rörum.

Dagvattenpåverkan sker från tätorter och vägnät påverkar vattendragen i området men i begränsad omfattning eftersom de hårdgjorda ytorna inte utgör någon större andel av avrinningsområdets totala yta. Knappt 60 % av den del av avrinningsområdet som berör Eslövs kommun utgörs av intensivt brukad jordbruksmark (SMHI 2019). Till följd av detta utgör övergödning och fysisk påverkan (påverkan på vattendragens naturliga flöde och form) de största vattenrelaterade miljöproblemen inom området. Dessutom påverkar flera partiella och definitiva vandringshinder i åns biflöden och flera definitiva vandringshinder i huvudfåran möjligheterna för fisk och andra vattenlevande djur att röra sig fritt i vattensystemet (Eklöv 2010). Under 2019 påbörjades ett projekt med att riva ut de tre nedersta definitiva vandringshindren i Rönne å huvudfåra (Klippans kommun 2020). Eslövs kommun är med och finansierar projektet. Utrivningen kommer att göra att till exempel lax och havsöring kan ta sig från havet och ända upp till de delar av Rönne å som ligger i Eslövs kommun.

Förorenade områden

Inom Rönne å avrinningsområde i Eslövs kommun finns mellan 15–20 potentiellt förorenade områden (Figur 2.4). Av de områden som är riskklassade är det inget område som klassats med stor eller mycket stor risk. Ungefär hälften av områdena är dock inte riskklassade.

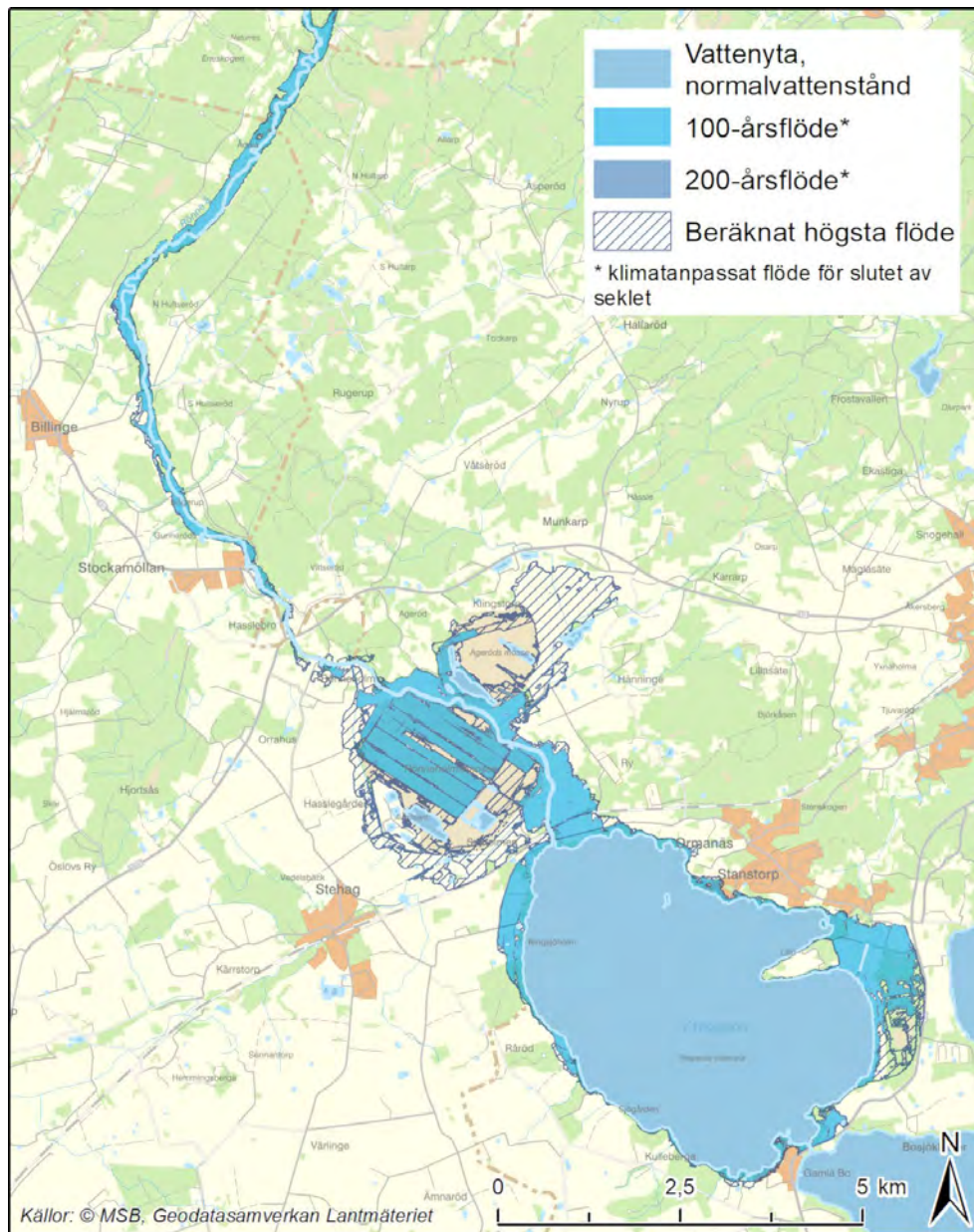

Figur 2.4: Potentiellt förorenade områden i Rönne å avrinningsområde i Eslövs kommun.
 Källa: VattenAtlas, Lantmäteriet och Länsstyrelsen.

Översvämningskartering

På uppdrag av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) gjorde SWECO 2014 en översvämningskartering för Rönne å från utloppet från Västra Ringsjön till mynningen i Kattegatt vid Ängelholm (SWECO 2014). Karteringens kartor, som visar vilka områden som översvämmas vid olika flöden, kan användas som underlag för insatsplanering för räddningstjänst samt som underlag för kommunernas riskhantering och

samhällsplanering. De olika översvämningsscenarier som redovisas i rapporten är 100-årsflöde, 200-årsflöde med anpassning till förväntade flöden 2098 samt det som benämns ”beräknat högsta flöde”. Beräknat högsta flöde är ett begrepp som används i MSB:s nationella översvämningsskarteringar av sjöar och vattendrag. Det motsvarar en situation där alla naturliga faktorer som bidrar till ett högt flöde samverkar, till exempel snösmältning, nederbörd, vattenmättad mark med mera. Detta motsvarar ett teoretiskt värsta scenario som grovt bedöms motsvara ett flöde med minst 10 000 års återkomsttid (Boverket 2020). Vid ett så kallat 200-årsflöde beräknas cirka 36 kubikmeter vatten strömma ut från Västra Ringsjön varje sekund och cirka 51 kubikmeter vatten passera Billinge mölla varje sekund. För Eslövs del påverkar översvämningar framförallt området nedströms Västra Ringsjöns utlopp i Rönne å där det enligt skarteringen blir omfattande översvämningar (Figur 2.3). Längre nedströms i Rönne å blir det också översvämningar men eftersom ådalen på många sträckor är tydligt nedskuren och markerad begränsas översvämningarna till ådalen och påverkan på infrastruktur och hus blir begränsad (Figur 2.3).

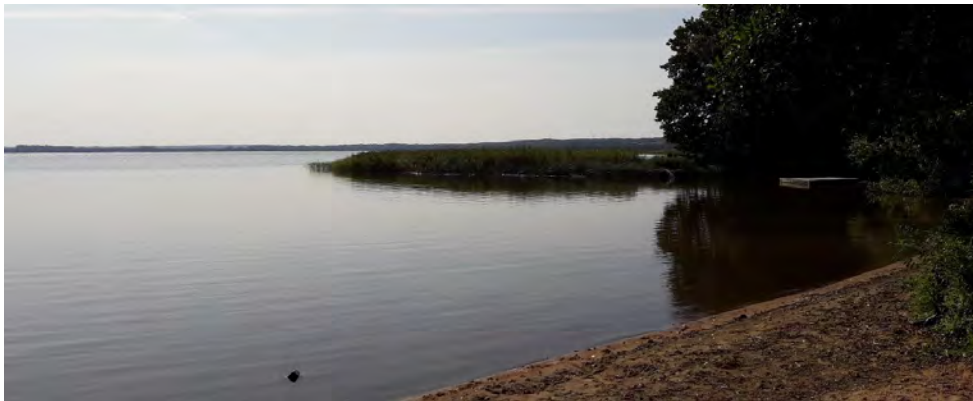

Figur 2.3: Översvämmande områden runt Västra Ringsjön, Rönne å och Rönneholms mosse vid olika modellerade flöden. Källa: Lantmäteriet samt Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (2016) och SWECO (2014).

Ringsjön

Ringsjön, bestående av Västra Ringsjön, Östra Ringsjön och Sätofasjön är Skånes näst största sjö. Den sydvästra delen av Västra Ringsjön ligger i Eslövs kommun (Figur 2.5). Resterande delar ligger i Hörs och Hörby kommuner. Totalt sett upptar de tre Ringsjöarna en yta på cirka 40 km².

Östra Ringsjön och Sätöftasjön är sjöar med ett relativt stort maximalt djup (cirka 16–17 m) medan Västra Ringsjön är betydligt grundare med ett maximalt djup på drygt fem meter. Vattnet i sjön omsätts på lite drygt ett år (Ringsjöns vattenråd 2020).

Figur 2.5: Stilla sensommarmorgon vid Sjöholmen vid Västra Ringsjöns strand.

1883 sänktes Ringsjöns vattennivå med ungefär 1,5 meter. Redan några år efter sänkningen observerades de första tecknen på övergödning i sjön. Vid en sänkning av en sjö minskar vattenvolymen medan tillrinningsområdets yta och vattenflödena till sjön är desamma. Det medför att till exempel övergödningseffekter förstärks på grund av den minskade vattenvolymen. När jordbruket började använda konstgödsel ökade belastningen av framför allt fosfor på sjön. I och med införandet av vattenklosetter förvärrades sedan situationen ytterligare eftersom reningsverk inte byggdes ut i samma takt och att avloppsvattnet därför rann orenat ut i recipienterna, däribland Ringsjön. I Höör och Hörby kommuner hade man inte en tillfredsställande rening på avloppsvattnet förrän i slutet av 1970-talet (Ringsjöns vattenråd 2020). Ringsjöns status försämrades kontinuerligt under hela 1900-talet och i mitten på 1900-talet blev läget akut. Från att ha haft ett siktdjup på över två meter sjönk siktdjupet till under en meter (Ringsjöns vattenråd 2020). Under 1980-talet var det regelbundet algblomningar i Ringsjön och fisksamhället i sjön bestod till stor del av småväxta mörta~~er~~ och brax~~en~~.

Dricksvattentäkt

Ringsjösjöarna användes fram till 1987 som ordinarie råvattentäkt för produktionen av dricksvatten vid Ringsjöverket. Idag är sjön reservvattentäkt för Sydsvattens produktion av dricksvatten till delar av västra och sydvästra Skåne (Sydvatten 2020a). De ordinarie ytvattentäkterna utgörs av Vombsjön i Kävlingeåns avrinningsområde och av sjön Bolmen i Lagans avrinningsområde i Småland (Sydvatten 2019a). Sydsvatten har en

vattendom för sitt uttag av för vatten från Ringsjön (Mark- och miljödomstolen 2013). Domen reglerar hur mycket vatten Sydvatten vid behov får ta ut och hur mycket vatten som måste släppas till Rönne å. Om något händer som gör att Sydvatten inte kan ta vatten från någon av de ordinarie vattentäkterna tar Sydvatten råvatten från Ringsjön.

Ringsjöverket, som ligger strax utanför Stehag i Eslövs kommun cirka 2,5 km från Ringsjön, byggdes i ett samarbetsprojekt mellan Eslöv, Landskrona och Helsingborgs kommuner. Invigningen av verket skedde 1963 efter en 16 år lång planerings- och beslutsprocess (Persson 2016). Syftet med Ringsjöverket vara att trygga vattenförsörjningen för de berörda kommunernas stora tätorter.

Regleringen av Ringsjön

Ringsjöarna har varit reglerade i någon form ända sedan sjösänkningen på 1880-talet. Det är dock något oklart exakt hur regleringen såg ut innan den nuvarande regleringen vid Sjöholmen byggdes 1963 i samband med att Ringsjöverket byggdes (Hörs kommun 2018). En artikel i Svenska Dagbladet från 1903 ger viss vägledning om hur regleringen av Ringsjön fungerat. Möjligen är det så att dämnet vid Bålamöllan strax uppströms Stockamöllan var bestämmande för vattennivån i Ringsjön fram till dess att regleringen vid Sjöholmen byggdes (Svenska Dagbladet 1903). Innan dess verkar det som att Rönneholms kvarn var den bestämmande sektionen. Regleringsdammen vid Sjöholmen (Figur 3.6) byggdes för att säkerställa både bortledning av vatten för produktion av dricksvatten samt tillräckligt flöde i Rönne å nere vid Forsmöllan där Klippans pappersbruk använde vattnet för kraftproduktion (Persson 2016). Idag sköts regleringen av sjön av Sydvatten och styrs av en tappningsplan med tappningsbestämmelser som avgör hur mycket vatten som ska tappas. Tappningen regleras varje dag och är beroende på årstid, vattenstånd i sjön och vattenföringen vid utloppet till Rönne å. Regleringen av sjön får endast bedrivas så att vattenståndet helst inte underskrider +52,98 meter över havet vid utloppet i Rönneå och inte heller överskrida +54,20 meter över havet. Enligt tillståndet i vattendomen ska Sydvatten dessutom rensa Rönne å på sträckan från reglerdammen till ungefär 700 m uppströms vägbron vid Rönneholms slott

Figur 2.6: Början på Rönne å och utloppet från Västra Ringsjön på gränsen mellan Höörs och Eslövs kommuner vid Sjöholmen. Sydvatten reglerar här vattenflödet ut från Ringsjön enligt en vattendom från 2013.

Riksidressen för vattenförsörjning och fiske

Ringsjön är klassad som riksidresse för yrkesfisket i inlandsvatten i egenskap av fångst-område enligt Miljöbalken 3 kap 5§. År 2020 fanns det två yrkesverksamma fiskare i Ringsjön. Vidare beslutade Havs- och vattenmyndigheten 2016 att Ringsjöverket utgör ett mark- och vattenområde av riksidresse för anläggningar för vattenförsörjning enligt Miljöbalken (3 kap 8 §). Riksidressen består av intagsledning för ytvatten, pumpstation för råvatten, vattenverk, pumpstationer och ledningar mellan pumpstationer, vattenverk och Västra Ringsjön (Sydvatten 2020b; Havs och vattenmyndigheten 2016).

Påverkan och miljöproblem

Det dominerande miljöproblemet i Ringsjön är fortfarande övergödning till följd av utsläpp från framför allt jordbruk, enskilda avlopp och reningsverk. Ringsjön påverkas av markanvändningen i tillrinningsområdet på cirka 395 km². Den dominerande markanvändningen utgörs av jord- och skogsbruk med 37–38 % av markanvändningen vardera. Eftersom en betydande del av markanvändningen utgörs av jordbruksmark tillförs sjön näring som läcker från jordbruket. Stora mängder fosfor finns också lagrade i sjöns bottensediment. Denna fosfor kan frigöras vid syrefattiga förhållanden och bidra till intern gödning av sjön.

Yrkesfiske efter framför allt ål, gädda, gös och abborre bedrivs i Ringsjön. Detta kan anses bidra till negativ påverkan på sjön eftersom de rovfiskar som fångas hade gjort nytta i att begränsa mängden vitfisk i sjön och därmed även bidragit till att förbättra vattenkvaliteten (se mer under rubriken ”Reduktionsfiske” nedan).

Kunskapsläge

Till följd av alla de underökningar som har gjorts i Ringsjön med anledning av sjöns tidigare så dåliga status och det omfattande reduktionsfiske som bedrivits måste man bedöma kunskapsläget som bra.

Restaurering av Ringsjön

Fosforhalterna ökade kraftigt i sjön i slutet av 1960- och början av 1970-talet och sjön blev hypertrop, det vill säga mycket kraftigt övergödd (Länsstyrelsen 2012). Arbetet med att förbättra vattenkvaliteten i Ringsjön har pågått sedan 1970-talet då reningsverken i Höör och Hörby byggdes ut med ett steg för kemisk fällning av fosfor. Dessutom fångades mycket foderfisk i sjön på 1970-talet (Länsstyrelsen 2012). 1980 bildades Ringsjökommittén för att undersöka möjligheterna att förbättra vattenkvaliteten i Ringsjön. Kommittén bestod av representanter för Länsstyrelsen, Höör, Hörby och Eslövs kommuner, LRF, fiskenämnden och vattentäktsintressena. Kommittén genomförde ett flertal undersökningar samt olika projekt, både i sjöarna och inom avrinningsområdet. Bland annat tittade man på hanteringen av handels- och stallgödsel, val av grödor och tidpunkt för sådd i jordbruket. Kommunernas rening av avloppsvattnet samt enskilda avlopp granskades också. Undersökningar av djur- och växtliv gjordes och ett kontrollprogram togs fram. 1982 lades en motion fram i Riksdagen som syftade till att sätta till statliga resurser för att försöka förbättra situationen i Ringsjön (Silfverstrand och Jacobsson 1982).

Ringsjökommitténs arbete blev grunden för ”Lex Ringsjön”, en paragraf i dåvarande miljöskyddslagen, som gjorde att Ringsjön klassades som ”särskilt föroreningskänsligt område”. Detta skedde i november 1985 och Länsstyrelsen i dåvarande Malmöhus län föreskrev om åtgärder för att skydda Ringsjöns avrinningsområde och minska belastningen av sjön. Föreskrifterna innehöll regler och råd för gödselanvändning och lagring samt restriktioner för enskilda avlopp. Åtgärderna som utfördes enligt Lex Ringsjön minskade tillförseln av fosfor till Ringsjön, från över 30 ton/år till cirka 10 ton/år, men ledde inte till några synbara effekter på vattenkvaliteten i sjön. Mellan åren 1984–1992 genomförde Ringsjökommittén olika projekt för att försöka minska näringstillförseln till sjön. Det gjordes försök med odling av vattenväxter i dammar, fältförsök med fånggrödor samt reduktionsfiske.

Reduktionsfiske

Alltför näringsrika sjöar har ofta en obalans i fisksamhället med en hög andel av den totala biomassan i vitfisk (framför allt braxen (*Abramis brama*) och mört (*Rutilus rutilus*)) jämfört med andelen i rovfisk, framförallt

abborre (*Perca fluviatilis*), gädda (*Esox lucius*) och gös (*Sander lucioperca*). Denna obalans påverkar olika processer i sjön och leder till att sjön karaktäriseras av oönskade faktorer såsom återkommande algbloomingar, lite rovfisk, dominans av vitfisk, liten mängd djurplankton, dåligt utbredd undervattensvegetation och framför allt av dålig vattenkvalitet. Dessa oönskade faktorer har en självförstärkande funktion vilket gör att när processerna väl kommit igång så förstärker de varandra negativt och gör det svårt att vända utvecklingen i positiv riktning.

Reduktionsfiske av vitfisk, framför allt mört och braxen, är en metod som används för att förbättra vattenkvalitet i näringsrika sjöar såsom Ringsjöarna (Hansson 2008, Söndergaard m.fl. 2008, Algae Be Gone 2014, Hedrén 2018). Vid reduktionsfiske försöker man fånga så mycket vitfisk man kan på så kort tid som möjligt samtidigt som man släpper tillbaka all rovfisk som fångas (Figur 3.8). Reduktionsfiske bedöms idag vara den enda metod som inom överskådlig tid och på ett rimligt kostnadseffektivt sätt kan vända utvecklingen i en övergödd sjö som befinner sig i ett stadium där den domineras av vitfisk. Genom att minska mängden vitfisk blir vattnet i sjön klarare och riktningen på de självförstärkande mekanismerna vänds i positiv riktning. När vattnet blir klarare så gynnas framför allt abborre och gädda, undervattensvegetation kan breda ut sig, zooplankton ökar i antal och algbloomingar minskar.

Reduktionsfisket i Ringsjön inleddes 1987 med provtrålningar med mindre båtar. Många av braxarna och mörtarna som fångades hade infektioner, i form av stora fjällösa sår (Ringsjöns vattenråd 2020). Våren 1988 drabbades Östra Ringsjön av en omfattande fiskdöd där uppskattningsvis 500 ton mört och braxen dog. Anledningen till fiskdöden tros vara en kombination av födobrist, infektioner och höga vattentemperaturer. 1989 donerade dåvarande Fiskeriverket trålaren R/V Rödingen till reduktionsfisket. Totalt lyckades man tråla upp cirka 100 ton mört och braxen i Sättoftasjön vilket enligt beräkningarna motsvarade cirka 60 procent av fiskbeståndet i sjön. Under 1991 genomfördes enbart provtrålningar och under 1992 trålades cirka 100 ton fisk upp ur Västra Ringsjön. På grund av fiskdöden i Östra Ringsjön genomfördes inget reduktionsfiske i den delen av sjön (Ringsjöns vattenråd 2020).

Figur 2.7: Fångsten från ett tråldrag sorteras ombord på en av trålbåtarna i Ringsjön i juni 2019. Rovfiskar som abborre, gädda och gös släpps tillbaka medan till exempel mört och braxen tas upp.

Reduktionsfisket ledde till en viss förbättring av vattenkvaliteten som höll i sig fram till mitten av 1990-talet då siktdjupet åter började minska. Situationen i sjön blev successivt sämre och under åren 2001 och 2002 genomfördes ett provfiske som visade att fisksammanställningen i sjön åter hade hamnat i obalans. Under 2003 togs ett åtgärdsprogram fram med förslaget att genomföra ett nytt reduktionsfiske (Svensson och Lindahl 2003). År 2004 sökte kommunerna Höör, Hörby och Eslöv tillsammans med Sydvatten AB om statliga bidrag till lokal och kommunal naturvård för att genomföra ett nytt reduktionsfiske i Ringsjön. Projektet, som fick namnet "Projekt Ringsjön", drevs som ett så kallat NIP-projekt från 2004 till 2008. Målen hade då inte nåtts 2008 och reduktionsfisket fortsatte då i regi av Ringsjöns vattenråd, helt finansierat av Höör, Hörby och Eslövs kommuner samt av Sydvatten AB. Mellan 2012 och 2013 ingick "Projekt Ringsjön" i ett EU Interreg IVA projekt, "Algae Be Gone!". Sedan 2014 ligger reduktionsfisket i Ringsjön inom ramen för verksamheten i Ringsjöns vattenråd. Reduktionsfisket sker i samarbete med fiskerättsägarna i sjön genom att man medger att reduktionsfisket får bedrivas med vissa begränsningar. Länsstyrelsen i Skåne samt Limnologiska avdelningen, Lunds universitet ingår i en rådgivande referensgrupp för reduktionsfisket.

Rönne å huvudfåra

Rönne å huvudfåra är cirka 83 km lång och har sin början vid Västra Ringsjöns utlopp till Rönne å vid Sjöholmen på gränsen mellan Eslövs och

Höörs kommuner. Knappt 15 km av åns lopp berör Eslövs kommun. Ån har bitvis ett slingrande lopp men rinner hela tiden i nordvästlig riktning.

Nedströms Ringsjön fram till Stockamöllan är ån lugnflytande (Figur 2.8). Dalgången delar landskapet mellan Söderåsen och jordbrukslandskapet på ena sidan och mer skogsmarker på den norra sidan. I Eslövs kommun är dalgången till exempel nordväst om Billinge ganska dramatisk med branta sluttningar och skog som ger en känsla av vildmark. Längre nedströms omges ån av ett utpräglat jordbrukslandskap. Vid Billinge mölla finns ett naturreservat som även är ett Natura 2000 område. Utter är en av de utpekade Natura 2000-arterna (Länsstyrelsen Skåne 2018). Ån har reproduktions- och uppväxtområden för havsvandrande öring och lax. Vidare är huvudfåran från havet och upp till Forsmöllan vid Klippan, inklusive biflödena Rössjöholmsån och Bäljane å samt Ringsjöarna, skyddade av EU:s fisk- och mussel-vattendirektiv. Omfattande fritidsfiske bedrivs i ån som också är ett uppskattat rekreationsområde för paddling.

Figur 2.8: Vid Hasslebro är Rönne å bred och lugnflytande och döda träd ligger i vattnet.

Mölleriket

Rönne å rinner mestadels lugnt och stilla mellan Västra Ringsjön och havet. Undantag är framför allt sträckan förbi Klippan och sträckan mellan Hasslebro och Stockamöllan där ån faller ett antal meter på kortare sträckor. Fallhöjden har medfört att åns vatten utnyttjats för vattenkraft i flera hundra år. På sträckan mellan Hasslebro och Stockamöllan har det funnits fem olika möllor och sträckan har av den anledningen kommit att kallas "Mölleriket" (Welin; Eslövs kommun 2020a; Länsstyrelsen i Skåne 2020a; Figur 2.9).

Figur 2.9: Stendämnet över Rönne å vid Stockamöllan. På sträckan förbi Stockamöllan är det mer fall på Rönne å vilket gör att sträckan varit lämplig för kvarnverksamhet. Sträckan har kallats "Mölleriket" eftersom det här funnits flera olika kvarnar på en kort sträcka av ån.

Påverkan och miljöproblem

Övergödning är ett av miljöproblemen i Rönne å och ån påverkas av att vattnet från Ringsjön periodvis innehåller höga halter näringsämnen. Ån tillförs även näringsrikt vatten från vattendragen i jordbrukslandskapet nedströms Ringsjön.

Vattenförekomsterna i ån har även problem med fysisk påverkan av vattendraget i form av förändringar i flödet och påverkan på kontinuitet och form (Vatteninformationssystem Sverige 2020c och 2020d). Vattenflödet i ån regleras av Sydsvatten vid Västra Ringsjöns utlopp enligt en vattendom (se mer i eget stycke ovan). De vanligaste typerna av fysisk påverkan är bristande kontinuitet (vanligen vandringshinder) och morfologi (att vattendragets form är ändrad). Delar av Rönne å har byggts ut för vattenkraftsändamål både vid Klippan och vid Stockamöllan. Detta har skapar vandringshinder och förändrat hur vattnet rör sig samt morfologin längs ån. Idag utgör dämmena vid Klippan definitiva vandringshinder. Inom Rönneåprojektet (Klippans kommun 2020) kommer dessa vandringshinder att rivas ut och passerbarhet för fisk och andra vattenlevande organismer och livsmiljöer återställas.

Kunskapsläge

Kunskapsnivån beträffande Rönne å huvudfåra bedöms vara god när det gäller de parametrar, främst näringsämnen, metaller, påväxtalger och bottenfauna som provtas inom ramen för den samordnade recipientkontrollen. Det skulle dock behöva göras fler regelbundna

undersökningar av framför allt fisk, bottendjur, påväxtalger och musslor. Vidare finns det behov av att undersöka graden av eventuella föroreningar i sediment i kvarndammar i samband med åtgärder för att förbättra passerbarheten för fisk och andra vattenlevande organismer.

Behov av åtgärder

De åtgärder som föreslås för Rönne å huvudfåra av Länsstyrelsen och Vattenmyndigheten handlar om olika typer av generella åtgärder, såsom förbättrad dagvattenhantering, skyddszoner och åtgärdande av enskilda avlopp och reningsverk i avrinningsområdet för att minska framför allt näringsbelastningen (Vatteninformationssystem Sverige 2020d). På den sträcka av huvudfåran som berör Eslövs kommun finns idag två vandringshinder för fisk och andra vattenlevande organismer vid Stockamöllan. Länsstyrelsen arbetar med att lösa passerbarheten vid Rönne mölla. De definitiva vandringshindren vid Klippan kommer att åtgärdas inom ramen för Rönneåprojektet (Klippans kommun 2020). Länsstyrelsen arbetade under 2020 även med att förbättra livsmiljöer i ån vid Billinge mölla. Det skulle även behöva etableras ett långsiktigt samarbete kring vattenvårdande åtgärder i avrinningsområdet inom ramen för Rönne å vattenråd.

Övriga vatten

Billabäcken

Billabäcken är ett mindre vattendrag som rinner ut i Rönne å cirka en kilometer nedströms Billinge mölla. Bäckens passerar förbi Billinge strax norr om samhället. Någon kilometer uppströms Billinge har bäcken skurit ner sig genom lager av skiffer vilket kan ses i bäckens kanter och i bäckfåran (Figur 2.10). Långa partier av bäcken är fallhöjden stor och

Figur 2:10: Några hundra meter uppström Billinge har under årens lopp Billabäcken skurit sig ner genom lagren av lerskiffer.

vattenhastigheten hög. När bäcken nått ner till Rönne å dalgång slingrar den sig fram över åns svämplan innan den når Rönne å huvudfåra (Figur 2.11). Två elfisken (provfiske med elektrisk ström i rinnande vatten) har gjorts i bäcken, 1995 och 2019. Endast öring har fångats vid dessa elfisken (Elfiskeregistret). Bäckens huvudfåra berörs av ett dikningsföretag och tar emot en del dagvatten från Billinge tätort. I övrigt är bäcken relativt naturlig i sin sträckning och har ett bra fall. Generellt strandskydd om 100 m gäller längs stora delar av bäckens sträckning.

Figur 2.11: När Billabäcken nått Rönne å dalgång slingrar den sig fram genom sumpskogen på vägen mot Rönne å huvudfåra.

Kolebäcken

Kolebäcken är ett litet vattendrag på östra sidan av Rönne å som ansluter till huvudfåran cirka 1,5 km nedströms Stockamöllan. Bäckens omgivning utgörs av ett småskaligt kuperat jordbrukslandskap som innehåller höga naturvärden och har en intressant landskapsbild (Eslövs kommun 2020b). Det finns inga elfisken eller andra undersökningar registrerade i Kolebäcken. Men öring finns i kringliggande vattendrag så det finns ingen uppenbar anledning till att öring inte skulle finnas även i Kolebäcken. Utvidgat strandskydd på 300 m gäller längs stora delar av bäckens sträckning. Bäckens nedre och övre delar ingår i två dikningsföretag medan den mellersta delen inte gör det. Nedre delen av bäcken rinner genom en ravin med mycket varierande livsmiljöer och bitvis hög vattenhastighet (Figur 2.12). Vattenkvaliteten bedöms som relativt bra vilket tillsammans med de varierande livsmiljöerna ger upphov till ett rikt bottenlevande djurliv (Johansson 2020a).

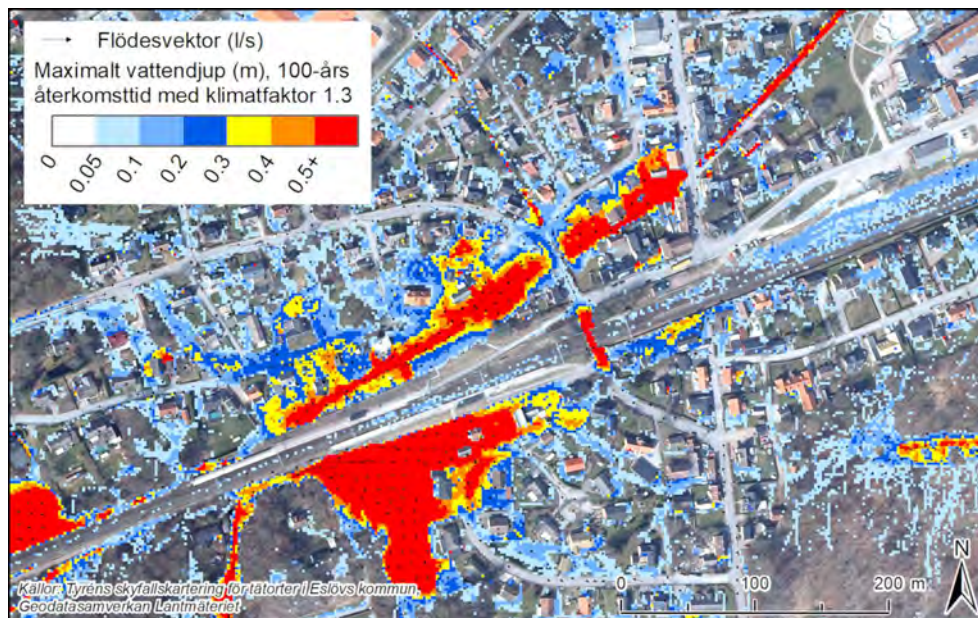

Figur 2.12: Nedre delen av Kolebäcken närmast Rönne å rinner bitvis genom en ravin med höga naturvärden. Det bottenlevande djurlivet i bäcken är rikt med till exempel bäcksländor, märkräftor och hattsnäckor, arter vars förekomst tyder på relativt god vattenkvalitet.

Stehagsbäcken/Blegelsbäcken

Stehags**bäcken**, även kallad Blegelsbäcken, ansluter till Rönne å cirka 700 meter nedströms västra Ringsjöns utlopp i Rönne å. Bäcken rinner upp i områdena väster och söder om Stehag, bland annat i Gyaskogen. Sedan passerar bäcken genom Stehags samhälle i nordostlig riktning. Bitvis är det fina livsmiljöer i bäcken med relativt hög vattenhastighet. På en sträcka mitt inne i Stehag är bäcken rörlagd och inne i samhället går bäcken nära flera

villatomter. Skyfallskarteringen för Stehag visar på en risk för översvämningar vid skyfall i anslutning till bäcken inne i samhället (Figur 2.13). Några hundra meter nedströms, öster, om Stehag passerar bäcken Stehags reningsverk. Periodvis tar bäcken emot det renade avloppsvattnet medan det under andra perioder infiltreras eller används för att bevattna en salixplantering. Nedströms reningsverket har bäcken karaktären av uträtat jordbruksdike där den passerar Rönneholms mosse på vägen ner mot Rönne å. Nedre delen av bäcken, från reningsverket och neråt, ingår i två dikningsföretag, Ringsjöns sänkning och utdikningen av Rönneholms mosse. Inga elfisken finns inrapporterade från bäcken men elritsa observerades vid ett besök sommaren 2019 (Johansson 2019). Troligen finns även öring i bäcken. Bäcken är till stora delar undantagen från strandskydd som inte berör bäcken förrän de sista 100 m innan bäcken ansluter till Rönne å.

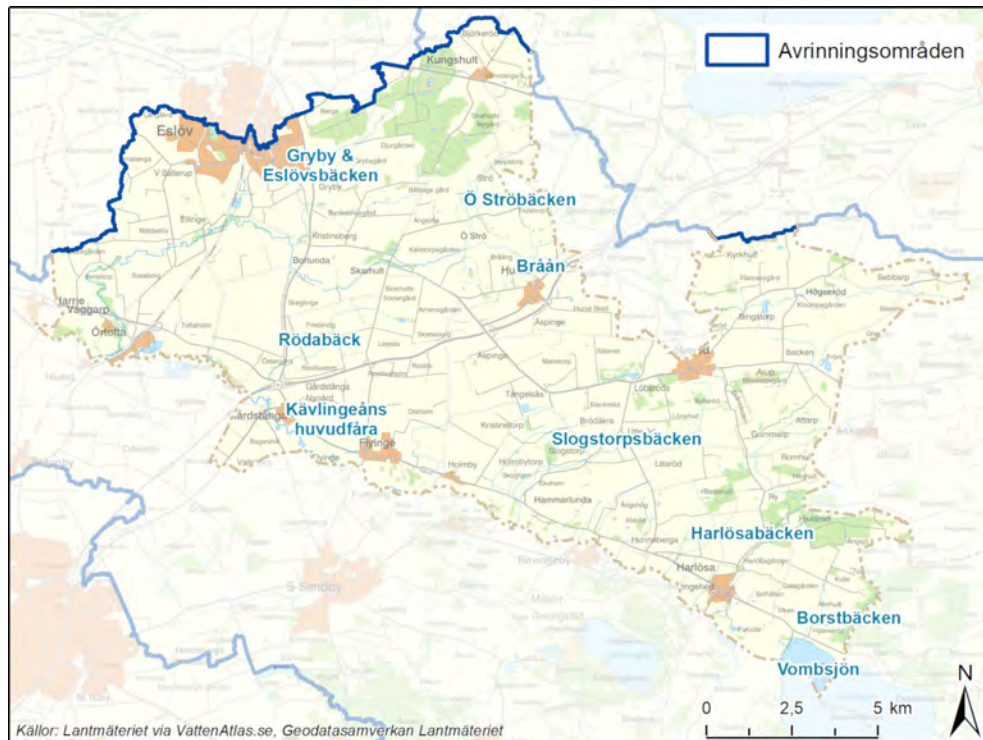
Figur 2.13: Skyfallskartering för Stehags samhälle. Röd färg representerar det största vattendjupet medan ljusblå färg visar lägsta vattendjup. Det långsträckta röda fältet norr om järnvägen utgör bäckens dragning genom samhället.

3. Kävlingeåns avrinningsområde

Allmän beskrivning

Kävlingeåns avrinningsområde är cirka 1 200 km² stort. Nio olika kommuner har en lite större del i avrinningsområdet, från Ystad och Tomelilla kommuner i öster och sydöst till Lomma och Kävlinge kommuner vid mynningen i väster. I avrinningsområdet finns flera större sjöar:

Vombsjön, Krankesjön, Ellestadssjön, Snogeholmssjön och Sövdesjön. Utöver huvudfåran finns även tre andra lite större vattendrag, det handlar om biflödena; Bråån i norr, Klingavälsån i söder och Björkaån i öster (Figur 3.1). Huvudfåran är cirka 50 km lång från åns början vid Vombsjöns utlopp till mynningen i Öresund strax norr om Bjärred, där ån för övrigt benämns Lödde å.

Figur 3.1: Kävlingeåns avrinningsområde med merparten av de sjöar, vattendrag och övriga vatten i Eslövs kommun inom Kävlingeåns avrinningsområde som tas upp i rapporten utsatta med namn.

Markanvändningen i området präglas till stor del av jordbruksmark och intensivt odlad jordbruksmark finns längs huvudfåran mellan Vombsjön och havet, utmed Bråån samt runt delar av Björkaån. I områdets södra del, vid Romeleåsens nordsluttning samt i sjölandskapet mellan Ellestadssjön och Krankesjön är marken mer extensivt brukad och i dessa delar finns även en del skog. I avrinningsområdets nordöstra delar, som ansluter till Linderödsåsen, präglas landskapet av skog och betesmark. Tätorter utgör totalt sett en liten del av avrinnings-områdets hela yta (Tabell 3.1).

Tabell 3.1: Markanvändning i Kävlingeåns avrinningsområde. Jordbruksmark utgör den största delen av avrinningsområdet med drygt 70 %.

	Högs mölla (Furulund)	Vombsjöns utlopp
Jordbruksmark	70,2 %	71,9 %
Kärr	0,1 %	0,0 %
Sjö	2,0 %	2,7 %
Skogsmark	21,2 %	22,7 %
Urbant	6,1 %	2,7 %
Övrig mark	0,4 %	0,0 %

Källa: SMHI vattenwebb

Naturvärden

Det finns flera platser med höga naturvärden i området, exempelvis 19 riksintressen för naturvärden, inom Kävlingeåns avrinningsområde, särskilt värdefulla områden finns i Klingavälsåns dalgång. Vombsjön och Borstbäckens nedre del, på gränsen mellan Eslövs och Sjöbo kommuner, har höga naturvärden vilket även kan hittas uppströms Sjöbo där längre sträckor av biflödet Björkaån fortfarande meandrar, slingrar sig fram, i landskapet.

Kävlingeåns naturvärden i Eslövs kommun är starkt kopplade till att ån har en mycket artrik fiskfauna, hela 28 olika arter har observerats i ån (Kävlingeåns-Löddeåns Fiskevårdsområde 2020a). Vanliga fiskarter i åns lugnflytande delar är abborre (*Perca fluviatilis*), löja (*Alburnus alburnus*), björkna (*Abramis bjoerkna*), braxen (*Abramis brama*), id (*Leuciscus idus*), mört (*Rutilus rutilus*), sarv (*Scardinius erythrophthalmus*), ruda (*Cirrarassius cirrarassius*), gers (*Gymnocephalus cernuus*) och gädda (*Esox lucius*). Inom vattendragens strömmande delar finns arter som är mer anpassade till rinnande vatten, såsom bäcknejonöga (*Lampetra planeri*), elritsa (*Phoxinus phoxinus*), grönling, sandkrypare (figur 3.2), stensimpa (*Cottus gobio*), och öring. Bland dessa arter är det framför allt grönling och sandkrypare som får betraktas ha det högsta naturvärdet eftersom arterna inte förekommer allmänt och har en mycket begränsad utbredning i landet i stort. Det finns fyra laxartade fiskar i avrinningsområdet. Öring förekommer allmänt och leker på strömmande sträckor i vattendragen. Lax (*Salmo salar*) och regnbåge (*Oncorhynchus mykiss*) förekommer sporadiskt och enstaka exemplar av lax har registrerats och även lekt i Bråån under senare år (Kävlingeåns-Löddeåns Fiskevårdsområde 2020b).

Figur 3.2: Sandkrypare (*Gobio gobio*) är en liten oansenlig bottenlevande fisk som är relativt vanlig på vissa sträckor i Bråån men som är relativt ovanlig i ett nationellt perspektiv.

Den rödlistade (hotade) tjockskaliga målarmusslan (*Unio crassus*) har hittats i avrinningsområdet, bland annat i Bråån i Eslövs kommun. Vid undersökningen av bottenlevande smådjur, till exempel insekter och kräftdjur, i Kävlingeån 2018 bedömdes resultaten generellt sett som mycket bra och ingen påverkan kunde till exempel noteras efter de extremt låga vattenflödena sommaren 2018 (Ekologigruppen 2019b). På provtagningslokalen i Eslövs kommun i Bråån vid Örtofta bedömdes den ekologiska statusen som hög och föroreningspåverkan vara svag och flera ovanliga arter av snäckor påträffades vid provtagningen.

I Vombsjön upptäcktes dvärggag (*Cyperus fuscus*) hösten 2013 när vattennivån var låg (Witzzell 2022). Senast arten sågs i Sverige innan dess var 1950, och därför hade Artdatabanken klassat dvärggag som utdöd i landet. Växten sågs i låga antal i den sydvästra delen av sjön även under 2014 och 2015. Hjulmöja (*Ranunculus circinatus*) uppträder vissa år i stor mängd i Krankesjön och i vissa delar av Kävlingeån. I Kävlingeån kan även de sällsynta vattenväxtarterna trådnate (*Potamogeton filiformis*), uddnate (*Potamogeton friesii*), grovnate (*Potamogeton lucens*) och långnate (*Potamogeton praelongus*) hittas.

I övrigt är naturvärden i Kävlingeån och Klingavälsån till stor del kopplade till det fågelliv som framför allt våtmarksområdena i Vombsänkan, exempelvis vid Krankesjön och Vombs ängar har och till den landskapsbild som vattendragen bidrar till att skapa. Utter och spår av utter har flera gånger observerats framförallt längs Bråån (Artportalen).

Ekologisk och kemisk status

I Kävlingeån är statusen i huvudfårens vattenförekomster som sträcker sig från havet och upp till Klingavälsåns utlopp i Kävlingeån klassade som otillfredsställande. I Bråån är den ekologiska statusen i vattenförekomsterna klassad som måttlig. Att statusen inte är god beror bland annat på att vattenförekomsternas svämplan och närområde är påverkade av jordbruk (Vatteninformationssystem Sverige 2019k). Vattenförekomsterna är även i stora delar påverkade av diknings- och rensningsverksamhet och vissa sträckor saknar funktionella skyddszoner. De flödesviktade årsmedelhalterna fosfor ligger på mellan cirka 60 - 70 mikrogram/liter och behöver drygt halveras för att god status ska kunna uppnås.

Medeltransporten av kväve och fosfor i Kävlingeån var mellan åren 1988 - 2017 cirka 1800 respektive cirka 27 ton per år. År 2018 var fördelningen av utsläpp av kväve och fosfor 1 470 respektive 21 ton (Ekologigruppen 2019b). Förlusterna av kväve och fosfor från marken är generellt sett höga. Reningsverken stod 2018 för knappt 20 % av den totala transporten av fosfor och cirka 5 % av transporten av kväve i ån (Ekologigruppen 2019b). Flera partiella vandringshinder är också en bidragande orsak till att Kävlingeåns huvudfåra inte uppnår god status. Kävlingeåns huvudfåra påverkas även av ett par betydande punktkällor med utsläpp till ån. Det handlar framför allt om Örtofta sockerbruk och Södra Sandby avloppsreningsverk samt, via Bråån, Ellinge reningsverk söder om Eslöv (Vatteninformationssystem Sverige 2019k).

Vombsjön bedöms ha otillfredsställande ekologisk status dels på grund av betydande problem med övergödning men även på grund av att sjön är påverkad av regleringseffekter kopplade till vattendomen för sjön (Vatteninformationssystem Sverige 2019f). Vattenkemiska analyser visar att totalkväve och totalfosfor uppvisar höga halter (Ekologigruppen 2019b). Även växtplanktonsamhället i sjön tyder på ett högt näringsinnehåll då växtplanktonsamhället domineras av cyanobakterier och kiselalger (Vatteninformationssystem Sverige 2019f). Vidare bedöms status på fisksamhället som måttligt, nätprovfiske för att bedöma statusen genomfördes i juli 2011 och resulterade i ett EQR8-värde (så kallad "ekologisk kvot") på 0,35 vilket motsvarar måttlig ekologisk status (Vatteninformationssystem Sverige 2019f). Ett ytterligare provfiske, som genomfördes i augusti 2020, visade på ett EQR8-värde på 0,38 (Ekologigruppen 2021) vilket motsvarar måttlig ekologisk status. Miljökvalitetsnormerna för sjön säger att god ekologisk och kemisk status ska uppnås till 2027.

Påverkan och miljöproblem

Det finns sex olika miljöproblem som är listade för Kävlingeån i VISS (Vatteninformations-system Sverige). Det handlar om övergödning, miljögifter, vattenuttag samt hydromorfologiska förändringar med avseende på kontinuitet (grad av "naturlighet" exempelvis vandringshinder för vattenlevande organismer i åfåran), flöde (grad av "naturlighet" exempelvis vattenuttag och utsläpp till vatten) och morfologi (grad av "naturlighet" som påverkan på livsmiljöer som bottnar och stränder), (Vatteninformationssystem Sverige 2019q).

Näringsämnen från jordbruk, reningsverk, enskilda avlopp och dagvatten är källor till föroreningar i Kävlingeån. Den enskilt största källan för näringsämnena kväve och fosfor i avrinningsområdet är jordbruket (Ekologigruppen 2019b). Kväveförlusterna från jordbruksmarken är höga i hela området medan förlusterna av fosfor är måttligt höga till höga (Ekologigruppen 2019b). Sedan början av 1800-talet har arealen våtmark i avrinningsområdet minskat från cirka 25 % av ytan till endast cirka 1,5 % av ytan och sträckan öppet vattendrag minskat med cirka 50 % (Wolf 1956). Drygt 70 % av ytan i avrinningsområdet utgörs av jordbruksmark (SMHI 2019). Till följd av detta utgör övergödning, fysisk påverkan, det vill säga påverkan på vattendragens naturliga flöde och form, de största vattenrelaterade miljöproblemen inom Kävlingeåns avrinningsområde. Dessutom påverkar flera vandringshinder i åns huvudfåra och i biflöden möjligheterna för fisk och andra vattenlevande organismer att röra sig fritt i vattendragen.

Förorenade områden

Kävlingeån och dess stränder har en lång industriell historia som har lett till att det finns flera platser längs ån som idag är förorenade (Figur 3.8). De flesta av dessa förorenade platser ligger i Kävlinge och Eslövs kommuner (Figur 3.8).

Figur 3.8: Karta över del av Kävlingeåns huvudfåra där förorenade områden i Eslövs, Lunds och Kävlinge kommuner är utmärkta med gula orange och röda ringar, där röd motsvarar högsta riskklass. Den gamla bekämpningsmedelsfabriken i Getinge (röd prick längst till höger i kartan) som bedöms ha högsta riskklass ligger i Eslövs kommun. Sanering av den förorenade fastigheten i Getinge genomfördes under 2019.

Vombsjön

Vombsjön är en näringsrik slättsjö som ligger längst ner i kommunens sydöstra hörn, cirka 22 kilometer från Eslövs tätort (Figur 4.3). Sjön delas mellan Eslövs, Lunds och Sjöbo kommuner varav cirka 133 ha (drygt 10 % av ytan) ligger i Eslövs kommun. Utloppet till Kävlingeån, som består av en damm med justerbara luckor där Sydvatten reglerar utloppet från sjön enligt gällande vattendom, ligger också i Eslövs kommun (Figur 3.3). Omsättningstiden i sjön är lång cirka 200 dagar vid normal vattenföring (Ekologgruppen 2017).

Sjöns maximala djup är knappt 16 meter, ytan cirka 12 km² och sjön ligger cirka 19 meter över havet (Ekologgruppen 2012a). Vombsjöns huvudsakliga tillflöden är Björkaån och Torpsbäcken från öster och Borstbäcken från norr. Sjön avvattnas via Kävlingeåns huvudfåra till Öresund. Tillrinningen till Vombsjön från områden i Eslövs kommun är begränsad och utgörs framför allt av de delar av Borstbäckens avrinningsområde som ligger i Eslövs kommun. Vombsjön är reglerad sedan 1936 och 1937 sänktes vattenytan i sjön med cirka en meter med avsikt att sjön skulle fungera som ett magasin för vårfloden som sedan skulle tappas ut succesivt under sommaren (Weijman-Hane 1969). Sydvatten reglerar idag sjön med syftet att kunna försörja stora delar av sydvästra Skåne, bland annat delar av

Eslövs kommun, med dricksvatten från sjön (Sydvatten 2019b; Figur 3.4 och 3:5). Regleringen gör att vattenståndet i sjön kan variera kraftigt, under vissa år upp till cirka 2,5 meter (Ekologgruppen 2012a).

Figur 3.3: Vombsjöns utlopp ligger i Eslövs kommun och utgörs av den kanal som syns till vänster i bilden. Stränderna är kala och ofta exponerade till följd av regleringen av sjön.

Variationerna i vattennivå leder till att vattenvegetationen i sjön är begränsad (Ekologgruppen 2012a). Sjön har ett stort rekreativt värde och används både som bad- och fiskesjö. Det bedrivs även yrkesmässigt fiske i sjön och vid provfiske har ett antal fiskarter fångats, bland annat abborre, björkna, braxen och gers (Ekologgruppen 2017). Vidare är sjön en viktig rastlokal för fåglar (Lunds kommun 2012).

Dricksvattentäkt

Sedan 1948, då Vombverket färdigställdes, har sjön varit dricksvattentäkt för Malmö stad (Sydvatten 2019b). Cirka 400 000 invånare i Burlöv, Malmö, Staffanstorp, Svedala, Vellinge och delar av Lund och Eslövs kommuner får idag sitt dricksvatten från Vombsjön via Vombverket som tar in cirka 900 liter råvatten per sekund från sjön (Sydvatten 2019b).

Figur 3.4: Regleringsdammen vid Vombsjöns utlopp i Kävlingeån från nedströmssidan. Dammen utgör ett definitivt hinder både för kajakpaddlare och fisk.

Påverkan och miljöproblem

Sjön påverkas av en hög näringsbelastning från omkringliggande jordbruksmark och enskilda avlopp. Den hydrologiska regimen i sjön bedöms ha måttlig status eftersom flöde och morfologi påverkas av att sjöns utlopp är reglerat (Vatteninformationssystem Sverige 2019f). Upptaget av rovfisk som sker genom det yrkesfiske som bedrivs i sjön behöver också betraktas som en påverkan. De rovfiskar, främst abborre, gädda och gös som plockas upp hade gjort nytta i sjön genom att bidra till att hålla nere populationen av vitfisk, framför allt mört men även braxen.

Figur 3.5: Regleringsdammen vid Vombsjöns utlopp till Kävlingeån från uppströmssidan i Vombsjön.

Kunskapsläge

Kunskapsnivån beträffande Vombsjön får betraktas som relativt god tack vare kontinuerlig provtagning inom både regional och nationell miljöövervakning samt genom att ett antal separata studier har gjorts. Det finns dock luckor i kunskapen om sjön framför allt beträffande interngödning, sammansättningen på fisksamhället samt hur förekomst och omfattning av algbloomingar kommer påverkas av klimatförändringar. Inom ramen för arbetet med Fokus Vombsjön, ett specialprojekt som drivs av Kävlingeåns vattenråd och Sydsvatten, tas det fram mer kunskap om Vombsjön på de områden där det finns kunskapsluckor (Kävlingeåns vattenråd 2020a).

Behov av åtgärder

För att Vombsjön ska kunna uppnå god ekologisk status behöver tillförseln av näringsämnen från närliggande mark minska men även de negativa effekter som uppstår på grund av regleringen skulle behöva åtgärdas (Vatteninformationsystem Sverige 2019f). För att minska problemen med övergödning behöver åtgärder genomföras både uppströms i tillrinningsområdet och i själva sjön då det är troligt att stora mängder näringsämnen, som under vissa omständigheter kan göda sjön internt, finns lagrade i sjöns bottensediment (Ekologgruppen 2017). De åtgärder som kan vara aktuella i tillrinningsområdet handlar till exempel om anpassade skyddszoner, åtgärdande av enskilda avlopp, våtmarker och tvåstegsdiken. Hittills genomförda och föreslagna åtgärder anses dock inte vara tillräckliga för att uppnå god ekologisk status till 2027 utan möjligheterna till att genomföra fler åtgärder behöver utredas tillsammans med ytterligare utredningar kring påverkanskällor i tillrinningsområdet. Åtgärder i Vombsjöns tillrinningsområde står inte i konflikt med användningen av sjön för dricksvattenförsörjning utan det är positivt för produktionen av dricksvatten om vattenkvaliteten i sjön blir bättre. När det gäller de miljöproblem som uppkommer till följd av regleringen av sjön, som är nödvändig för dricksvattenproduktionen, kan dock åtgärder som syftar till att lösa dessa problem stå i konflikt med dricksvattenförsörjningen. Så länge Vombsjön används som dricksvattentäkt är det därför inte rimligt att tänka sig att sjön ska kunna återgå till ett mer naturligt stadium beträffande variationerna i vattennivå. Regleringen av sjön styrs av en vattendom där man utrett motstående intressen och konsekvenser av regleringen. Domen är dock drygt 50 år gammal (från 1968) och det kan efter det ha uppkommit nya perspektiv på regleringen som man inte vägde in på 1960-talet. Regleringen och omprövning av vattendomen var en av de viktigaste frågorna som lyftes fram av de medverkande en temadag om Vombsjön som hölls hösten 2017 (Kävlingeåns vattenråd 2017).

Kävlingeåns huvudfåra

Kävlingeån, som är sydvästra Skånes största vattendrag, är cirka 50 km lång från utloppet från Vombsjön till mynningen i Öresund. Dalgången kring ån kantas mestadels av åkermark men bitvis även av betesmarker, hagmarker och mindre skogspartier. Fågellivet är rikt, särskilt vid mynningens öppna strandområden samt på strandängar och i våtmarker. Även fiskfaunan är artrik och i åns nedre delar förekommer storvuxna individer av både abborre och gädda. Ån har rätats ut på många ställen, men rester av den gamla meandrande (slingrande) åfåran och så kallade korvsjöar (bågformade sjöar som bildas då ett meandrande vattendrag bryter igenom och tar en ny väg) finns kvar och syns tydligt på flygbilder (Figur 3.6). Några gamla meanderbågar har gjorts om till våtmarker inom ramen för Kävlingeåprojektet. I Eslöv rinner Kävlingeån genom ett flackt, öppet, storskaligt jordbrukslandskap som bryts av med de värdefulla torr- och fuktängarna vid Flyinge.

Figur 3.6: Flygbild över ett utsnitt av en uträtad del av Kävlingeåns huvudfåra. Gamla meanderbågar syns fortfarande tydligt vid sidan av det uträtade vattendraget

Påverkan och miljöproblem

I samtliga vattenförekomster i Kävlingeåns huvudfåra har den ekologiska statusen bedömts som sämre än god status. Anledningen till att statusen är sämre än god är problem med framför allt hög näringsbelastning, fysisk påverkan av åfåran, miljögifter och att det finns hinder i vattendraget som gör att fisk och andra organismer inte kan röra sig fritt mellan vattendragets olika delar (Vatteninformationssystem Sverige 2019a och 2019k)

Kunskapsläge

Kunskapsnivån beträffande Kävlingeåns huvudfåra (Figur 3.10) bedöms vara god när det gäller de parametrar, främst näringsämnen och syretärande

ämnen som provtagits inom ramen för den samordnade recipientkontrollen. Däremot råder det brist på kunskap om biologin i vattendraget. Det skulle behöva göras fler regelbundna undersökningar av framför allt fisk, utöver de nätprovfisken som görs av Kävlingeåns-Löddeåns fiskevårdsområdesförening (Eklöv 2015a, Eklöv 2018) i åns nedre delar, och av bottendjur som endast provtagits vart tredje år på en lokal (Högs mölla) i Kävlingeåns huvudfåra. Recipientkontrollen skulle även behöva utökas med provtagningar av till exempel mikroplaster, läkemedelsrester och bekämpningsmedel. Vidare finns det behov av att undersöka graden av eventuella föroreningar i sediment i kvarndammar samt i sediment vid utsläppspunkter för förre detta industrier.

Figur 3.10: Kunskapsnivån om Kävlingeåns huvudfåra, här vid Örtofta, är bra när det gäller näringsämnen men behöver förbättras för till exempel biologiska parametrar, mikroplaster, läkemedelsrester och bekämpningsmedel.

Åtgärder

De åtgärder som föreslås av Länsstyrelsen och Vattenmyndigheten för Kävlingeåns huvudfåra handlar om olika typer av generella åtgärder, såsom skyddszoner och åtgärdande av enskilda avlopp i avrinningsområdet för att minska näringsbelastningen (Vatteninformationssystem Sverige 2019k och 2019q). Att restaurera Kävlingeåns huvudfåra (det vill säga att återställa delar av den ursprungliga sträckningen) på sträckan som berörs av Kävlingeåns vattenavledningsföretag (Vombsjön till Örtofta) måste i dagsläget betraktas som orealistiskt på grund av kostnader med projektering, framtagande av handlingar för ansökan om tillstånd hos Mark- och miljödomstolen samt väldigt omfattande entreprenadinsatser. Även komplicerade markavvattnings- och markägarförhållanden bidrar till att göra ett sådant projekt orealistiskt i dagsläget.

På sträckan nedströms Örtofta finns samtliga dämmen i Kävlingeån samlade på en relativt kort sträcka. De tre elproducerande kraftverken i ån fick hösten 2019 tillstånd från Mark- och miljööverdomstolen att bedriva sin verksamhet (Mark- och miljööverdomstolen 2019a, 2019b och 2019c). Enligt villkoren i domen behöver fastighetsägarna bygga nya faunapassager förbi kraftverken inom fem år. Domarna från Mark- och miljööverdomstolen gör att det inte längre kan anses realistiskt att återställa Kävlingeån på samma sätt som man gör i Rönne å utan de aktuella strömsträckorna i Kävlingeån kommer nu att vara överdämda under överskådlig tid framöver. En rivning av kraftverksdammarna skulle ha kunnat återskapa en längre sträcka med strömmande vatten i ett stort vattendrag vilket är en naturmiljö som är ovanlig i sydvästra Skåne.

I övrigt föreslås inga åtgärder för huvudfåran i dagsläget förutom att vattenrådet fortsätter att arbeta med åtgärder för att minska övergödningen i avrinningsområdet samt för att öka möjligheterna till rekreation och friluftsliv i och längs ån på lämpliga platser och sträckor.

Bråån

Bråån är ett biflöde till Kävlingeån som har sin början i Hörby kommun på Linderödsåsens västra sluttning. Därifrån rinner ån in i Eslövs kommun vid Sebbarp, i östra delen av kommunen. Ån rinner sedan vidare förbi Högseröd och strax norr om Löberöd lämnar ån Eslövs kommun för att rinna in i Höörs kommun och passera det välbesökta naturreservatet Rövarkulan. Mellan Hurva och Rolsberga rinner ån åter in i Eslövs kommun och ån passerar sedan på sitt lopp mot Kävlingeån i tur och ordning Skarhult, Borlunda, Eslövs golfbana, Ellinge och Slättäng för att nå Kävlingeån nere vid Örtofta och Vaggarp. Totalt sett är ån cirka 50 km lång och avrinningsområdet är cirka 150 km² stort varav cirka 111 km² ligger inom Eslövs kommun. Bitvis har ån kvar delar av sitt naturliga slingande lopp medan ån på andra sträckor är ett uträtat och fördjupat jordbruksvattendrag (Figur 3.11). En vandring längs ån i Eslövs kommun är en krävande, bitvis vild och naturskön vandring som på vissa sträckor skapar en känsla av att vara någon helt annanstans än mitt i det skånska jordbrukslandskapet.

Figur 3.11: Trots att Bråån på vissa sträckor är ett uträtat vattendrag i jordbrukslandskapet har ån bitvis höga naturvärden.

Det finns inga sjöar i Brååns avrinningsområde och inte heller några större biflöden. Markanvändningen utgörs till största delen av jordbruksmark (cirka 75%) men även en del skog, cirka 10% av ytan, finns i området (SMHI 2019). Fallet på Bråån är bitvis relativt stort vilket gör att det finns många sträckor med strömmande vatten och fina livsmiljöer för fisk och musslor. På de strömmande sträckorna av ån lever till exempel tjockskalig målarmussla, grönling, sandkrypare och elritsa. Arterna observerades vid elfiske på lokalen vid Slättäng hösten 2017 (Eklöv 2017). Hösten 2015 fångades även laxyngel i ån vid Slättäng i Eslövs kommun (Eklöv 2015b). Fångsten visade att laxar lekte i Bråån under hösten 2014. Detta kan vara en av de sydligaste föryngringar av lax i Sverige. För att lax och havsöring ska kunna simma upp i Bråån behöver vattenflödet under hösten vara så högt att fiskarna kan simma över dämmena i Kävlingeåns huvudfåra. Hösten 2018 var vattenflödet aldrig så högt och troligen inte heller under hösten 2019. När fiskvägar har byggts vid dämmena i Kävlingeån (vilket ägarna behöver göra i enlighet med de tillstånd de fått för kraftverken) kommer lax och havsöring kunna simma upp och leka i Bråån varje höst.

Bråån bedöms ha måttlig ekologisk status och uppnår inte heller god kemisk status. Den beslutade miljö kvalitetsnormen anger att god ekologisk och kemisk status ska uppnås till 2027. Det är framför allt för höga halter av näringsämnen och fysisk påverkan på vattendraget som gör att god ekologisk status inte uppnås. Trots att Brååns status inte är god finns det höga naturvärden på långa sträckor av ån och ådalen utgör en långsträckt oas för djur och växtlivet mitt i det intensiva jordbrukslandskapet (Figur 4.12). Eftersom det finns så höga värden associerade till ån och ådalen

skulle man kunna överväga att bilda naturreservat på någon eller några sträckor längs ån för att stärka skyddet av naturvärdena

Figur 3.12: Bråån och dess dalgång utgör en oas, med på vissa ställen frodiga djungelliknande miljöer med strömmande vatten, för växt och djurlivet i jordbrukslandskapet.

Vid Örtofta och Skarhults slott finns passager för fisk och andra vattenlevande organismer förbi de dämmen som finns där. Passagen vid Örtofta gör att lax och havsöring kan simma upp och leka på lokalen vid Slättäng. I slutet av 2019 observerades en utter i Bråån vid Örtofta. Observationen bekräftades med fynd av spår och spillning både vid Örtofta och på andra platser längs ån (Artportalen). Strandskydd gäller längs i stort sett hela Bråån.

Övriga vatten

Harlösabäcken

Harlösabäcken är ett av de större vattendragen som rinner ner längs Kävlingeåns norra sluttning i Eslövs kommun. Från Harlösa samhälle och upp till Hjularöds gods är det rejält fall på bäcken med strömmande och forsande sträckor längs sluttningen ner mot Kävlingeåns dalgång. Mitt inne i Harlösa ligger Skönadals kvarn (Figur 3.14). Kvarndämnet, som i många år hindrat fisk och andra vattenlevande organismer att röra sig upp i Harlösabäcken, togs bort under 2019 tillsammans med ytterligare ett hinder uppe vid Holstermöllan strax sydväst om Hjularöds slott. Utrivningarna gjordes av Kävlingeåns vattenråd i samarbete med berörda markägare. Rätt så många elfisken har gjorts i Harlösabäcken. Vid dessa fisken har abborre, mört, öring, grönling, ål och spigg fångats (Elfiskeregistret). Noterbart är att det inte fångats öring ovanför vandringshindret vid Skönadals kvarn.

Skåneleden går längs bäcken uppströms Harlösa upp mot Hjularöds slott. Sträckan går bitvis i en djup ravin och är en naturskön vandring. Strandskydd råder längs stora delar av bäcken upp till Hjularöds slott.

Figur 3.14: Vid Skönadals kvarn i Harlösa har ett vandringshinder för fisk och andra vattenlevande organismer rivits ut inom ramen för arbetet med Kävlingeåns vattenvårdsprogram. På bilden syns den återställda bäckfåran och rester av kvarndammen.

Borstbäcken

Borstbäcken, på gränsen mellan Sjöbo och Eslövs kommuner, är tillsammans med Torpsbäcken och Björkaån de stora tillflödena till Vombsjön. Den nedre delen av bäcken strömmar fram genom en djup och lövskogsklädd ravin. Den relativt branta sluttningen ner mot Vombsjön gör vattnet i denna del av Borstbäckens ofta starkt strömmande. Öring spigg och elritsa har hittats i bäcken vid elfiskeundersökningar (Elfiskeregistret). Bland övrigt djurliv hittar man snäckor och många olika av bäck- och dagsländelarver på den steniga botten. Den omgivande skogen i ravinen är en artrik miljö med inslag av ek, ask och alm, ramslök breder ut sig om våren. I ravinen växer också den sällsynta lundvivan, troligtvis införd i landet av Övedsklosters munkar (Länsstyrelsen 2020b).

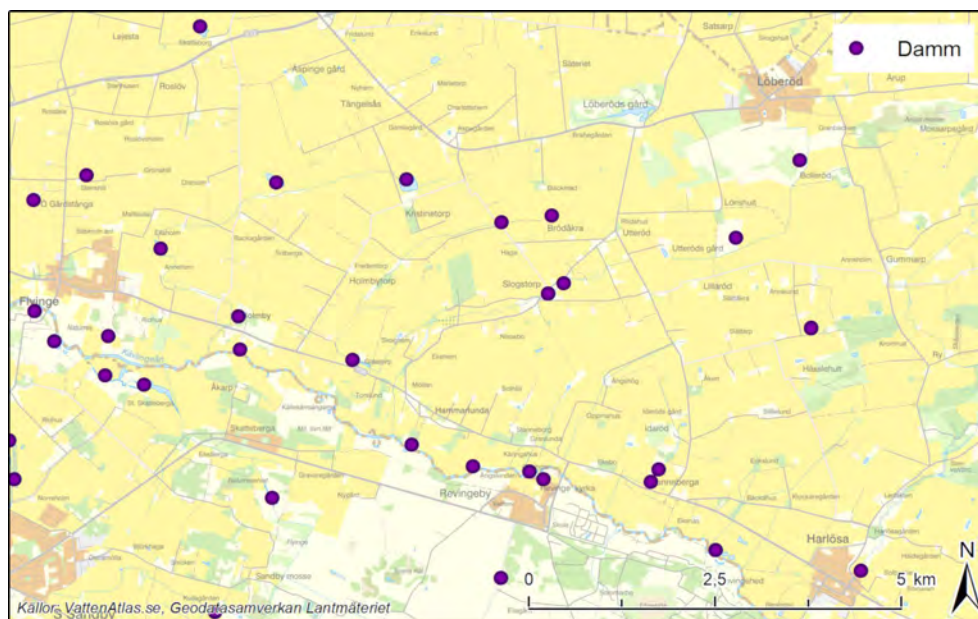
Den nedre delen av Borstbäcken utgör ett naturreservat. Reservatet är ett av få i Skåne som är bildade med anledning av naturvärden som är kopplade till sötvatten. Naturreservatet sträcker sig knappt fyra kilometer längs bäcken och den omgivande ravinen uppför sluttningen norr om Vombsjön. Ovanför ravinen och sluttningen ner mot Vombsjön ändrar bäckens omgivning karaktär och övergår till ett plattare landskap som åter domineras av jordbruksmark. Utökad strandskydd (300 m) gäller för den del av Borstbäcken som ingår i naturreservatet.

Slogstorpsbäcken

Slogstorpsbäcken är ytterligare ett av de vattendrag som rinner ner för Kävlingeåns norra sluttning. Bäckens börjar vid Arups mosse strax väster om Löberöds samhälle. På mossen finns en gammal deponi för hushållsavfall. Påverkan från deponin på bäcken är oklar men Eslövs kommun arbetar med inventeringar och provtagningar i anslutning till gamla deponier för att försöka bedöma deras påverkan på omgivningen. Vid Slogstorp finns en gammal kvarndamm. Öring och spigg är de fiskar som har hittats i bäcken vid elfiskeundersökningar (Elfiskeregistret).

Bäckar på sluttningen ner mot Kävlingeån

Utöver Harlösabäcken och Slogstorpsbäcken finns det flera mindre vattendrag som rinner ner för Kävlingeåns norra sluttning. Flera av dessa är så små att de torkar ut sommartid. Det har anlagts ett antal dammar på sluttningen ner mot Kävlingeån (Figur 3.15). Dammarna skulle eventuellt kunna användas för att jämna ut flödet i vattendragen under året. Eftersom bäckarna ofta torkar ut sommartid är förekomsten av fisk sparsam.

Figur 3.15: De lila prickarna visar platserna för de dammar som anlagts av Kävlingeåns vattenråd och av Kävlingeåprojektet på Kävlingeåns norra sluttning i Eslövs kommun.

Rödebäck

Rödebäck är ett mindre vattendrag som har sin upprinning i området mellan Skarhult och Roslöv längs med E22:ans norra sida på sträckan mellan Gårdstånga och Hurva. Tillrinningsområdet utgörs till väldigt stor andel av

jordbruksmark (sannolikt mer än 95%). Sträckan av bäcken mellan väg 104 och väg 113 går i en bitvis djup ravin och ger intryck av att vara ett relativt opåverkat område med höga naturvärden (Figur 3.16). Längre uppströms är bäcken ett uträtat och fördjupat jordbruksdike. Abborre, grönling, spigg och öring finns i nedre delarna, i de övre delarna har bara spigg fångats (Elfiskeregistret). Bottenfaunan i bäcken är förvånansvärt sparsam. Vid ett besök våren 2020 (Johansson 2020b) hittades i princip bara hattsnäckor (*Ancylus fluviatilis*) och tusensnäckor (*Potamopyrgus* sp.).

Figur 3.16: Rödabäcks klara vatten rinner fram i en ravin mellan väg 104 och väg 113. I bildens överkant skimtar bron som väg 113 går på.

Rödabäck är även intressant såtillvida att det under 2020/2021 anlagts en ny stor, och utvidgning av en befintlig, bevattningsdamm i avrinningsområdet. Intresset för bevattningsdammar har ökat kraftigt bland lantbrukare efter den torra sommaren 2018. Två stora bevattningsdammar i ett relativt litet område fungerar, vattnet räcker enligt beräkningarna, till båda dammarna om man samlar in och sparar vatten under perioder med höga flöden i bäcken. En annan intressant aspekt på Rödabäck är att bäckens nedre lopp helt grävdes om i samband med byggandet av E22:an (Figur 3.17).

Figur 3.17: Rödabäcks nedre lopp. Den övre bilden är från 1960-talet innan E22:an byggdes medan den nedre delen är en nutida flygbild. Man kan se att både Kävlingeåns och Rödabäcks lopp ändrades i samband med byggandet av motorvägen. Bäckens sträckning markerad med blå färg.

Eslövsbäcken

Eslövsbäcken rinner från Långakärr i Abullahagens Natura 2000-område ner till Bråån vid Eslövs golfbana. Bäcken är delvis rörlagd men framträder till att börja med i dagen i cirka 150 meter nedströms Långa kärr innan bäcken försvinner ner i rör under marken. Bäcken framträder i dagen igen cirka 500 meter öster om Ellinge reningsverk. Vid reningsverket rinner

bäcken in i reningsverkets poleringsdammar. Efter dammarna rinner bäcken cirka 450 meter söderut till sammanflödet med Bråån.

Eslövsbäcken är intressant ur flera perspektiv. Till att börja med utgörs stora delar av bäckens tillrinningsområde av södra och östra Eslövs tätort bland annat av Gryby industriområde. Det innebär att bäcken får ta emot dagvatten. Vidare är delar av bäcken rörlagd under mark, delvis som en följd av utbyggnaden av Eslövs tätort men också på grund av klassisk rörläggning i samband med dränering av åkermark. Detta medför att endast en knapp kilometer återstår av bäcken idag. Avslutningsvis har det relativt stora Ellinge reningsverk den relativt lilla Eslövsbäcken som recipient för sitt renade avloppsvatten. De uppräknade faktorerna gör att Eslövsbäcken är utsatt för en stor påverkan från tätorten och reningsverket. Påverkan på bäcken märks tydligast på sträckorna uppströms Ellinge reningsverk bland annat genom i att det hittas få renvattenkrävande arter av bottenlevande djur som till exempel olika sländlarver och märkräftor på och under stenar i bäcken. Den fysiska miljön i bäcken är bra med strömmande vatten, grus och sten vilket är i normala fall är en bra miljö för sländor och märkräftor (Figur 3.18). Det bottenlevande djurlivet domineras av föroreningståliga iglar och vattengråsuggor (Johansson 2020c) under stenarna vilket indikerar att vattendraget är påverkat av föroreningar. Påväxten på stenarna i bäcken uppströms reningsverket består till stor del av ”smutsvattenludd” (tofsar av gråaktigt ludd bestående av bakterier, svampar och encelliga djur (Olsen och Svedberg 1999) vilket tyder på föroreningpåverkan (Johansson 2020c). I ett mindre påverkat vattendrag som till exempel Brååns huvudfåra hade vegetationen till stor del istället bestått av näckmossa. Nedströms reningsverkets utsläpp till bäcken sker en förbättring av den synbara vattenkvaliteten vilket även märks på vegetationen i bäcken. De fysiska livsmiljöerna i de kvarvarande sträckorna av bäcken utgörs av fina strömvattenmiljöer med hög vattenhastighet och varierad miljö. Eventuellt går havsöring upp och leker i bäcken under hösten. Vid ett besök våren 2020 noterades något som skulle kunna vara en lekplats för öring på sträckan mellan Ellingevägen och reningsverkets dammar (Johansson 2020c).

Figur 3.18: Eslövsbäcken nedströms Långakärr har fina och varierande livsmiljöer men vattenkvaliteten är bristfällig vilket speglar av sig på djur- och växtlivet i bäcken.

Långakärr i Abullahagen

I sydöstra utkanten av Eslövs tätort ligger det cirka 40 ha stora kommunala naturreservatet och Natura 2000-området Abullahagen. Området är en liten rest av de gemensamma betesmarker som förr fanns utanför byarna och där byarnas boskap betade tillsammans. Dessa marker kallades för utmarker eller allmänningar. Under flera hundra år har marken i Abullahagen betats och cirka 250 olika växtarter kan hittas på de omväxlande magra, steniga markerna eller kalkrikare och fuktigare markerna (Eslövs kommun 2020b). Centralt i området ligger en cirka 2,3 hektar stor damm som kallas Långakärr (Figur 3.19). Dammen har skapats genom dämning där den södra delen övergår i sankmark med starr och kaveldun. I dammen häckar bland annat gråhakedopping, som bygger sitt bo på en liten ö av växtdelar inne i vegetationen (Länsstyrelsen Skåne 2020c).

Figur 3.19: Långakärr i Abullahagens naturreservat i sydöstra utkanten av Eslövs tätort är recipient för dagvatten från Gryby industriområde men har trots det ett ganska rikt fågelliv.

Långakärr är recipient för dagvatten från Gryby industriområde (Figur 3.20). Det märks tydligt på vegetation och djurliv i dammen att belastningen av föroreningar från dagvattnet är hög (Johansson 2020d).

Figur 3.20: Utloppet i Långakärr för dagvatten från Gryby industriområde.

Trollsjön

Trollsjöområdet är ett av Eslövs mest uppskattade parkområden. Trollsjön var inte ursprungligen en sjö, utan en mosse som fungerade som torvtäkt fram till 1915 för de boende runt mossen. Eslövs bryggeri rensade upp och förstörde vattensamlingen i slutet av 1800-talet och lade grunden till

dagens sjö. Parken anlades till sitt nuvarande utseende under 1930-talet (Eslövs kommun 2020c). Trollsjön är en oas i staden för djur och växtliv även om vattenkvaliteten i sjön måste betraktas som dålig (Figur 3.21). Sommartid kan vattenkvaliteten vara riktigt dålig med omfattande algbloomning (Figur 3.22). Ett reduktionsfiske gjordes under våren 2022 för att förbättra vattenkvaliteten i sjön och öka den biologiska mångfalden.

Figur 3.21: Trollsjön och de lummiga omgivningarna är en oas för djur och växtliv inne i västra Eslöv.

Figur 3.22: Sommartid kan vattenkvaliteten i Trollsjön vara riktigt dålig med massiv algbloomning som gör att vattnet blir en grön sörja.

Grybybäcken

Grybybäcken, eller Kristinebergsbäcken som den också kallas, rinner upp öster om Eslöv i området mellan Kungshult och Östra Strö. En ovanligt stor

del av tillrinningsområdet utgörs av skogsområden i Snärjet och Skarhults kronopark. Vid elfisken i bäcken har elritsa, spigg och öring fångats (Elfiskeregistret). I nedre delen av bäcken vid Kristinebergs gård finns ett vandringshinder i form av ett gammalt betongdämme (Figur 3.23). Bäcken mynnar i Bråån strax sydväst om Kristinebergs gård.

Figur 3.23: Dämmet i nedre delen av Grybybäcken som hindrar fisk och andra vattenlevande organismer att simma upp i Grybybäcken från Bråån under stora delar av året.

Eftersom delar av Grybybäcken och dess närområde ligger nära Eslövs tätort (endast cirka två kilometer från Eslövs station) och ägs av kommunen är området extra intressant för rekreation. I kommunens översiktsplan med sikte på 2035 lyfts området fram som en stor tillgång för tätortsnära rekreation (Eslövs kommun 2018). Området erbjuder vandringsmöjligheter genom ett varierande betesmarks och åkerlandskap. Själva Grybybäcken har, inom ramen för Kävlungeåprojektet, restaurerats och återfått ett slingrande och meandrande lopp (Figur 4.25) på sträckan genom den kommunalägda betesmarken. I den omgivande betesmarken har även små våtmarker och artrikare gräsmarksvegetation anlagts (Ekologgruppen 2013). Strandskydd gäller inte längs själva Grybybäcken däremot gäller strandskydd runt Stavröds mosse i övre delen av avrinningsområdet strax väster om Kungshult.

Figur 3.24: Genom den kommunalägda betesmarken öster om Eslöv har Grybybäcken återfått delar av sitt slingrande lopp inom arbetet med Kävlingeåprojektet.

Östra Ströbäcken

Östra Ströbäcken rinner upp i ett cirka 17 – 18 km² stort område mellan Östra Strö och Kungshult där markanvändningen till stor del utgörs av jordbruksmark. Det är bitvis relativt stort fall på bäcken vilket gör att det finns fina livsmiljöer för strömvattenlevande fiskar och andra djur. Vid ett elfiske i bäcken 1998 hittades öringyngel i stora mängder samt elritsa och signalkräfta (Elfiskeregistret). Sommaren 2006 dog mycket fisk i bäcken till följd av ett utsläpp av gödsel vid Pugerup (ATL 2006). Den torra sommaren 2018 utsattes fisken i bäcken för en ny prövning när det i slutet av sommaren endast fanns vatten kvar i några vägtrummor där fisk och kräftor trängdes (Johansson 2018; Figur 3.25). Bäcken är extra känslig för denna typ av händelser eftersom det är problematiskt för fisken att återkolonisera bäcken då det finns ett partiellt vandringshinder nere vid bäckens sammanflöde med Bråån och ett mindre dämme strax söder om vägen genom Östra Strö by. Strandskydd gäller inte längs bäcken.

Figur 3.25: Den torra sommaren 2018 var Östra Ströbäcken i stort sett helt uttorkad.

4. Saxån - Braåns avrinningsområde

Allmän beskrivning

Saxån-Braåns avrinningsområde berör västra och centrala delen av Eslövs kommun och är cirka 362 km² stort. I söder gränsar avrinningsområdet till Kävlingsåns avrinningsområde, i öster och nordost till Rönne å avrinningsområde och i norr till Rååns och Vegeåns avrinningsområde.

Vattendragens längd i området är cirka 20 mil och området kan delas upp i 54 mindre avrinningsområden (Williams 2004). Saxån-Braåns avrinningsområde berör fyra kommuner; Svalöv, Eslöv, Kävlingså och Landskrona varav Svalövs kommun och Eslövs kommun omfattar 75% av avrinningsområdets totala yta (Ekologgruppen 1986). Större orter i avrinningsområdet är till exempel Asmundtorp, Häljarp, Billeberga, Svalöv och Teckomatorp samt Marieholm och norra delen av Eslövs tätort i Eslövs kommun.

Som hörs på namnet är ån uppdelad i två, till storleken ganska likvärdiga, vattendrag. I norr finns Braån som är cirka 30 km lång och vars förgreningar sträcker sig åt nordost i avrinningsområdet fram till Söderåsens sydsluttning (Figur 4.1).

Figur 4.1: Saxån-Braåns avrinningsområde med de större vattendragen i området utsatta med namn.

Endast en mindre del av detta område berör Eslövs kommun. Saxån i söder är cirka 43 km lång och dess källområden finns i området norr om Trolleholm i Svalövs kommun. Från Trolleholm rinner ån söderut förbi Västra Strö och Trolleås i Eslövs kommun. Vid Trolleås ansluter från öster vattendraget Långgropen som avvattnar områden i och norr om Eslövs tätort. Därefter rinner ån vidare västerut förbi bland annat Marieholm och Dösjebro för att slutligen förena sig med Braån cirka tre kilometer innan utloppet i Öresund vid Häljarp strax söder om Landskrona. Både Saxån och Braån rinner genom ett huvudsakligen intensivt brukat jordbrukslandskap (Ekologgruppen, 1986; Länsstyrelsen i Skåne län 2007). Det är bara de norra och östligaste delarna av avrinningsområdet som har lite inslag av skog. Avrinningsområdet saknar helt sjöar av betydande storlek. Större biflöden i avrinningsområdet är, som nämnts ovan, Långgropen som avvattnar området norr om Eslöv och Vålåbäcken som ansluter till ån vid Dösjebro i Kävlinge kommun (Vattenatlas 2020; Ekologgruppen 1986; Figur 4.1).

Markanvändningen i Saxån-Braåns avrinningsområde präglas till största delen av jordbruksmark och nästan 80 % av markanvändningen i hela avrinningsområdet är jordbruk (Tabell 4.1). Avrinningsområdet uppskattas vara ett av de jordbruksintensivaste avrinningsområdena i Sverige (Ekologgruppen 2001). Ettåriga grödor så som sockerärtor, oljeväxter, spannmål dominerar i jordbrukslandskapet (Gullberg 2007). I de delar som berör Eslövs kommun är dock dominansen av jordbruk något lägre.

Tabell 4.1: Markanvändning i Saxån-Braåns avrinningsområde. ”Saxån uppströms Långgropen” och ”Långgropen” representerar delar av avrinningsområdet som i första hand berör Eslöv kommun. ”Saxån-Braån mynningen” representerar hela avrinningsområdet.

	Saxån uppströms Långgropen	Långgropen	Saxån-Braån mynningen
Jordbruksmark	54,1 %	73,9 %	77,8%
Myrar och våtmarker	0,8 %	0,5 %	0,5%
Sjö och vattendrag	0,04 %	0,03 %	0,1%
Skogsmark	33,9 %	8,2 %	7,8%
Urbant	0,9 %	5,7 %	3,5%
Övrigt – bland annat ängs- och betesmarker	10,3 %	11,7%	10,3%

Källa: SMHI vattenwebb

Användningen av bekämpningsmedel är omfattande och 2001 besprutades drygt 90 % av jordbruksarealen med bekämpningsmedel (Ekologgruppen 2001). Detta avspeglar sig i förekomsten av olika bekämpningsmedel och den höga halten av näringsämnen i vattendragen (Ekologgruppen 2020). Runt 10% av marken utgörs av ängs- och betesmarker. Endast kring Farstorp och vid Trollenäs omges ån av trädbevuxen mark (Eslövs kommun 2020b). Cirka 3,5 % av markanvändningen totalt sett i avrinningsområdet utgörs av urban mark. Här utmärker sig dock Långgropens delavrinningsområde med nästan 6% urban mark. Det beror på att norra delen av Eslövs tätort ligger i detta område och utgör en relativt stor del av ytan i detta delområde.

Naturvärden

Saxån och dess närmiljö utgör en stor del av de sista kvarvarande naturområdena i ett landskap i övrigt starkt präglad av jordbruk. Eftersom det finns så få naturmiljöer i området är vattendragen och dess närmiljöer extra betydelsefulla som livsmiljö för växt och djurlivet i området. Saxån har låg fallhöjd och är ett typiskt vattendrag för slättlandskapet som sakta ringlar sig fram. I de delar av vattendraget som inte är så kraftigt påverkade av rätningar och rensningar kan dock naturvärdena vara höga, till exempel finns den hotade tjockskaliga målarmusslan i ån och kungsfiskare och utter påträffas också i anslutning till vattendragen (Saxån-Braåns vattenråd 2020, Artportalen, Figur 4.2). Vid en inventering av bottenlevande djur (Ekologgruppen 2006) påträffades den tjockskaliga målarmusslan vid Nygård i Braån.

Figur 4.2: Den tjockskaliga målarmusslan är en av de hotade arter som finns i Saxån-Braåns avrinningsområde.

Det hittades yngre individer av musslan vilket är positivt då tjockskaliga målarmussla kan ha problem att föryngra sig i skånska vattendrag. En annan ovanlig art som noterades var den flata kamgälsnäckan (*Valvata cristata*). Upp- och nedströms Trolleås där Saxån ringlar sig fram i betesmarkerna finns höga naturvärden både i ån och på land i form av värdefull flora (Figur 4.3) (Ekologgruppen 2005). På sträckor med strömmande vatten kan den lilla bottenlevande fisken grönling (*Barbatula barbatula*) påträffas i höga tätheter (Elfiskeregistret). De vanligaste fiskarterna på strömmande sträckor i Saxån-Braån förutom grönling är elritsa (*Phoxinus phoxinus*) och öring (*Salmo trutta*) (Eklöv 2012).

Sträckan mellan väg 17 och Marieholm är bitvis väldigt fin där ån slingrar sig fram genom betesmarker (Figur 4.3). På dessa sträckor finns lek- och uppväxtområden för öring och strandbrinkar där till exempel kungsfiskare kan gräva ut sina bohålor och häcka.

Figur 4.3: Strax nedströms väg 17 slingrar sig Saxån vackert fram genom betesmark.

Förekomst av utter, spår i form av spillning, har observerats i avrinningsområdet (Arportalen 2020). Vidare finns några områden som är utpekade som riksintressen för naturvård. Dessa ligger till största del i den västra delen av avrinningsområdet och utgörs av Västra Karaby, Dagstorps backar och Dagstorps mosse i Kävlings kommun. I östra delen av avrinningsområdet, i Eslövs kommun, ligger Hemmingsberga som är riksintresse för naturvård och som inkluderar naturreservatet Bosarps jär (Länsstyrelsen Skåne 2020d) Ett område mellan Saxåns mynning och Gissleberga kvarn är också utpekad som riksintresse för naturvård (Länsstyrelsen Skåne 2007). Motiveringen till att Saxån-Braåns avrinningsområde räknas som intressant för naturvården är att ån är ett meandrande vattendrag med erosionsdal samt är en viktig vandringsled för havsöring (Vattenmyndigheten Södra Östersjön 2014).

Många fladdermöss söker sig till vattendrag där insektstillgången är stor men kräver ihåliga träd eller andra håligheter i byggnader till exempel för att tillbringa dagen och använda som yngelplatser. De bästa områdena för att hitta fladdermöss finns därför kring bland annat Trolleholms och Trollenäs slott (Strandberg 1999).

Ekologisk- och kemisk status

Den ekologiska statusen i Saxån klassas idag som måttlig och i Braån som otillfredsställande. Orsakerna till att god ekologisk status inte nås beror till största delen på samma orsaker som i Rönne å, övergödning från jordbruk, reningsverk och enskilda avlopp samt fysisk påverkan. Förlusten av kväve och fosfor per ytenhet är generellt sett höga och halterna av fosfor behöver minska med cirka 70 % för att god status ska kunna uppnås i Saxån-Braån. De flödesviktade fosforhalterna ligger runt cirka 100 mikrogram/liter i

årsmedelvärde, vilket är nästan dubbelt så högt som för Rönne å. Medeltransporten av kväve och fosfor i Saxån-Braån var mellan åren 1991 och 2017, cirka 870 respektive 15 ton per år. Långtidstrenden för transporter av både kväve och fosfor är dock tydligt nedåtgående (Ekologigruppen 2019c) även om en viss uppgång noterats under senare år.

När det gäller vattenförekomsterna i Saxån-Braåns avrinningsområde är det framför allt vattenförekomsten "Saxån: Välabäcken-källa" som berör Eslövs kommun. Den ekologiska statusen bedöms här, liksom i resten av vattendraget, som måttlig (Vatteninformationssystem Sverige 2020b) vilket baseras på att undersökningar av fisk och kiselalger visar på måttlig status och halter av näringsämnen visar på otillfredsställande status. De så kallade hydromorfologiska kvalitetsfaktorer bedöms alla vara dåliga eller otillfredsställande på grund av att vattendragets fysiska form är så kraftigt påverkat. Den kemiska statusen uppnår inte heller god status på grund av problem med bromerade difenyleter samt kvicksilver och kvicksilverföreningar.

Påverkan och miljöproblem

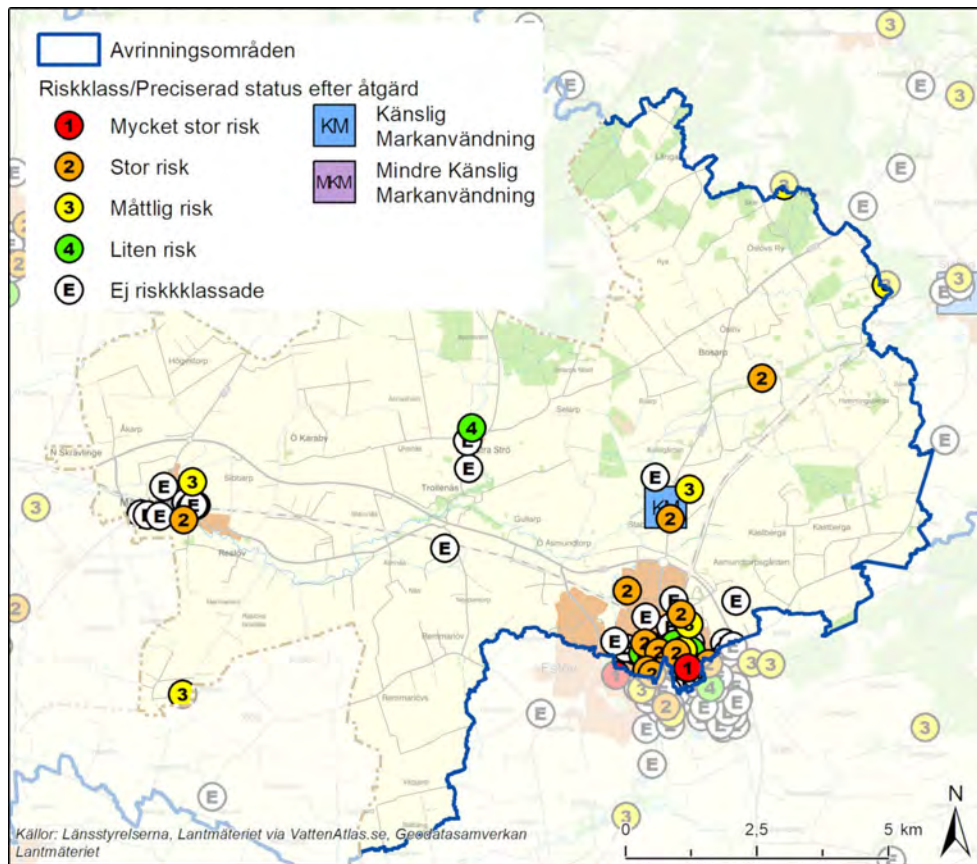
I VISS (Vatteninformationssystem i Sverige) listas sex olika miljöproblem i Saxån-Braån. Det bedöms vara problem med övergödning, det vill säga höga halter av näringsämnen och fiskbeståndets status bedöms som otillfredsställande. Det finns hinder i vattendragen som förhindrar vattenlevande organismer att röra sig fritt (Länsstyrelsen Skåne län 2007). Vidare finns problem med olika kemiska ämnen så som bromerade difenyletrar, kvicksilver och kvicksilverföreningar. Vattenflöde, vattenståndsförändringar och vattendragens morfologi bedöms också vara miljöproblem (Vatteninformationssystem Sverige 2020a och 2020b)

Saxån-Braåns avrinningsområde har precis som till exempel Kävlingeån genomgått stora förändringar de senaste 200 åren. Den totala våtmarksarean minskade till följd av utdikning och dränering med cirka 90 % mellan 1812 och 1950 (Ekologgruppen 1986; Williams 2004; Gullberg 2007). Avrinningsområdet är starkt påverkat av dikningsföretag och ungefär hälften av de mindre bäckarna har lagts i kulvertar och de öppna vattendragens längd har halverats från cirka 40 mil till cirka 20 mil (Williams 2004; Vattenmyndigheten Södra Östersjön 2014). På grund av utdikningen och den stora andelen jordbruksmark i området finns problem med fysisk påverkan såsom fördjupning, kulvertering och uträtning av vattendragen. Ett ytterligare problem har varit att naturliga strukturer i vattnet försvunnit vilket har lett till ett sämre habitat för fiskars uppväxt- och lekmiljöer (Eklöv 2012).

Minskningen av våtmarksarean har lett till att vattnets uppehållstid i och landskapets vattenhållande förmåga minskat vilket medfört att vattnets naturliga reningsprocess försämrats (Gullberg 2007) vilket i sin tur gett en förstärkt effekt av övergödning. Vattendragen har höga halter av fosfor och kväve och den största källan utsläpp av näringsämnen är jordbruket. Jordbruket står för cirka 90 % av kvävet i Saxån-Braån och för cirka 60 % av fosfor (Ekologgruppen 1994; Williams 2004). Andra källor till kväve och fosfor i vattendragen är reningsverket i Svalöv, dagvatten och enskilda avlopp. Det saknas idag stora industrier i området men Saxån-Braån har tidigare varit starkt påverkat av industrier som t ex BT-Kemi i Teckomatorp (se nedan) och reningsverk. Tidigare fanns flera reningsverk med utsläpp till vattendragen i området däribland några i Eslövs kommun. Idag är det endast reningsverket i Svalöv som har utsläpp till ån. År 2005 stod reningsverken för en tredjedel av kvävetransporten och en fjärdedel av fosfortransporten (Vattenmyndigheten Södra Östersjön 2014).

Förorenade områden

I avrinningsområdet finns ett antal områden utpekade som potentiellt förorenade områden (Figur 4.4). Det mest förorenade området ligger på det gamla BT-Kemi området i Teckomatorp strax utanför Eslövs kommun. I den del av avrinningsområdet som ligger i Eslövs kommun finns det flera områden i riskklass 2 eller högre. Mer än hälften av områdena är dock inte riskklassade. De flesta potentiellt förorenade områdena ligger i Eslövs tätort och i Marieholm där Yllefabrikens gamla industriområde precis bredvid Saxån ligger i riskklass 2 (Vattenatlas 2020).

Figur 4.4: Förorenade och potentiellt förorenade områden i Saxån-Braåns avrinningsområde i Eslövs kommun. Källa: Länsstyrelserna, Lantmäteriet och Vattenatlas.

Kunskapsläge

Kunskapsläget beträffande Saxån-Braåns avrinningsområde bedöms vara bra när det gäller de parametrar som provtag~~it~~^{its} inom ramen för den samordnade recipientkontrollen. Det finns långa tidsserier då recipientkontrollen pågått sedan början av 1970-talet. Recipientkontrollen i området måste betraktas som relativt omfattande i förhållande till områdets storlek. Det som kanske är allra mest utmärkande för recipientkontrollen är att det görs provtagning av bekämpningsmedel. Det är sannolikt i relativt få kontrollprogram som det ingår provtagning och analys av bekämpningsmedel i det ordinarie programmet. Det bedöms inte vara högt prioriterat men recipientkontrollen skulle kunna utökas med provtagningar av till exempel mikroplaster och läkemedelsrester. Anledningen till att det inte har högsta prioritet är att det endast finns ett reningsverk i avrinningsområdet.

Behov av åtgärder

Den största anledningen till att Saxån inte uppnår god status är övergödning och problem med påverkan på vattendragens naturliga flöden och morfologi. Åtgärder som har utförts för att förbättra situationen är anläggning av dammar och våtmarker samt anläggning av skyddszoner. Dessutom har en sträcka av Saxåns huvudfåra nedströms Trollenäs återmeandrats, det vill säga den har tidigare varit uträtat men återfått sitt ursprungliga slingrande lopp.

I Saxån-Braåns avrinningsområde har många vattenvårdsåtgärder redan gjorts för att minska näringsämnesbelastningen på vattendragen och öka den biologiska mångfalden. Under 1990-talet började skyddszoner, dammar och våtmarker anläggas med syftet att skapa nya naturmiljöer i det annars så på naturmiljöer utarmade jordbrukslandskapet. Dammarna och våtmarkerna har minskat belastningen på haven gällande kväve och fosfor, ökat den biologiska mångfalden (Williams, 2004) förbättrat vattenkvaliteten och förlängt vattnets uppehållstid i landskapet. De genomförda åtgärderna har dock inte räckt för att uppnå god ekologisk status utan fler åtgärder behövs för att fördröja och rena vattnet från näringsämnen, lerpartiklar och bekämpningsmedel. För att uppnå en god status med avseende på näringsämnen behöver fosforläckaget minskas (Vattenmyndigheten Södra Östersjön 2014).

Vidare, vid fortsatt arbete med vattenvårdsåtgärder finns rester av meanderslingor och naturliga sänkor som skulle kunna vara lämpliga att göra om till våtmarker (Eklöv 2001). Andra åtgärder för att uppnå god ekologisk status för fisk är bygga bort vandringshinder samt att förbättra de fysiska miljöerna i vattendragen (Ekologgruppen 2012).

Saxåns huvudfåra

Saxån är en typisk slättå med låg fallhöjd som bitvis sakta ringlar sig fram i landskapet (Ekologgruppen 1986). Närmiljön utgör en stor del av de kvarvarande naturområdena i det annars starkt jordbrukspräglade landskapet som ån rinner fram igenom. Saxåns huvudfåra har sin upprinning i områdena norr om Trolleholm i Svalövs kommun. Strax väster om Trolleholm utgör själva vattendraget gränsen mellan Eslövs och Svalövs kommuner. Första delen av ån i Eslövs kommun präglas av att vattendraget är uträtat och djupt nedskuret som ett klassiskt påverkat vattendrag i jordbrukslandskapet. Strax innan byn Västra Strö börjar dock vattendraget slingra sig fram genom betesmarkerna (Figur 4.5). Sträckan från Västra Strö och ner till ett par kilometer nedströms Trollenäs slott är kanske den finaste

sträckan av hela Saxån. Ån fortsätter att slingra sig fram genom landskapet fram till Marieholm där ån rinner vidare in i Svalövs kommun.

Figur 4.5: Saxån strax uppströms landsvägsbron i Västra Strö där ån rinner genom betesmarken och utgör ett trivsamt inslag i bymiljön och inte är del i något dikningsföretag.

Större delen av huvudfåran är del i något dikningsföretag och i Eslövs kommun är det endast en sträcka mellan Reslöv och Trollenäs samt sträckan upp- och nedströms Västra Strö som inte är del i något dikningsföretag (Figur 4.6). I de delar av vattendraget som inte är så påverkade av rätningar och rensningar är naturvärdena höga bland annat finns här den hotade tjockskaliga målarmusslan, kungsfiskare och utter.

Figur 4.6: Saxån slingrar sig fram genom betesmarkerna strax uppströms Trollenäs slott.

Övriga vatten

Långgropen

Långgropen är ett biflöde till Saxån som rinner från områdena norr om Bosarp och väster om Stehag ner mot sammanflödet med Saxån vid Trollenäs norr om Eslöv. Markanvändningen runt vattendraget består till största del av jordbruksmark men fragment av blandskog och betesmark förekommer (SMHI 2020). Ett exempel på ett område som har betydelse för biologisk mångfald är ett område cirka två kilometer nordost om Eslöv där dalgången utgörs av betesmarker (Figur 4.7). Här meandrar, slingrar sig, vattendraget fram och topografin är varierande. Området har potential för rekreation och friluftsliv, delvis på grund av närheten till Eslöv. Ytterligare ett område med höga naturvärden är åsryggen tre kilometer norr om Eslöv där det tidigare har legat en mosse och där området idag domineras av björksumpskog. Detta område går åt öster ihop med naturreservatet Bosarps jär (Ekologgruppen 1997).

Strax öster om Östra Asmundtorp någon kilometer norr om Eslövs tätort når dagvatten från norra delarna av Eslöv recipienten Långgropen (Figur 4.8 och 4.9).

Figur 4.7: Norr om Eslövs tätort slingrar sig Långgropen fram genom betesmarkerna.

Figur 4.8: Några meter uppströms dagvattenutsläppet från Eslövs tätort syns en så kallad lekbotten för öring på botten av Långgropen. Lekbotten framträder som en hög med grus där de översta stenarna är ljusare då de vid fototillfället ligger ovanför vattennivån.

Figur 4.9: Strax öster om Östra Asmundtorp mynnar en kulvert i Långgropen. Kulverten leder dagvatten från stora delar av norra Eslövs tätort till Långgropen.

Blekebäcken

Blekebäcken rinner igenom Kastberga ängar några kilometer nordost om Eslöv innan den rinner samman med Långgropen. På Kastberga ängar är naturvärdena höga med en rik flora (Ekologgruppen 1997).

Farstorpsbäcken och Vallabäcken

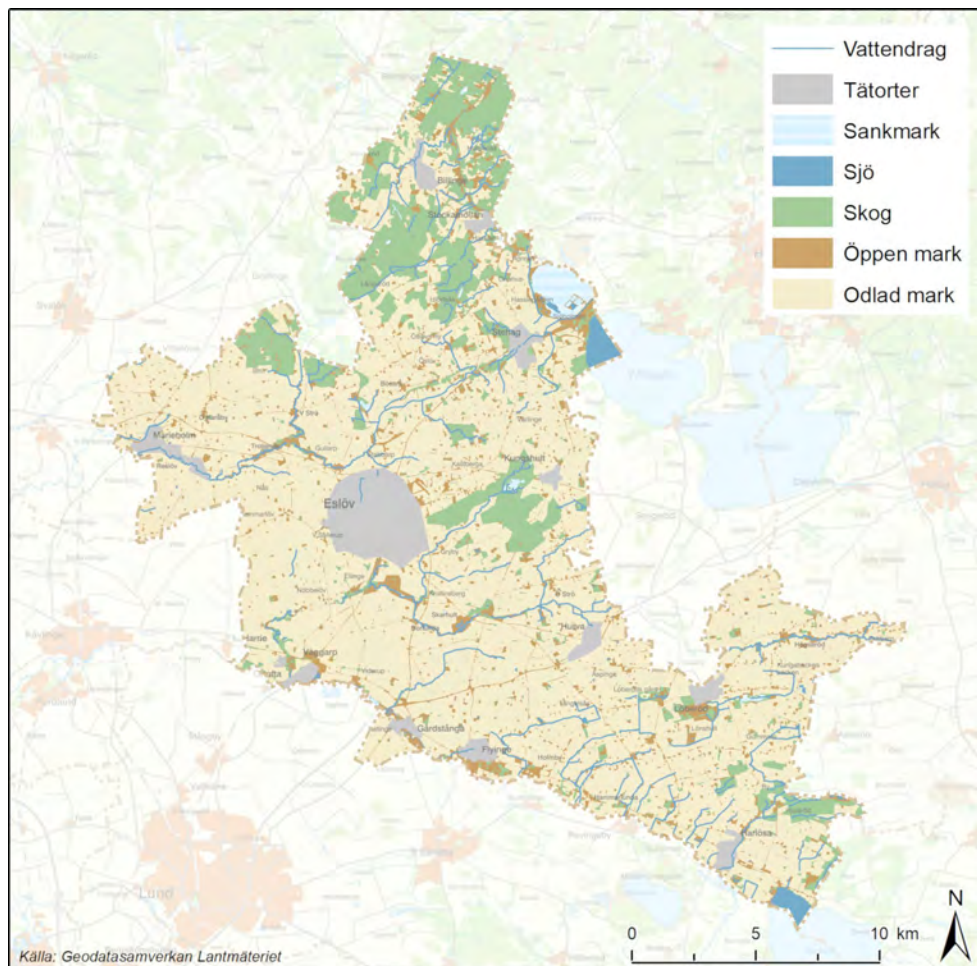
Farstad skogar är ett område i nordvästra delen av Eslövs kommun, på gränsen till Svalövs kommun. Genom området rinner två bäckar, väster om Farstorps gård rinner Farstorpsbäcken och öster om Farstorps gård rinner

Vallabäcken. Marken runt Farstorpsbäcken kantas av gamla igenvuxna betesmarker och Vallabäcken rinner i en ravin kantad av branta sluttningar med ädellövträd (Eslövs kommun 2020b)

6. Påverkan och miljöproblem

Allmän beskrivning

Inom de delar av Kävlingeåns, Saxån-Braåns och Rönne å avrinningsområden som ligger inom Eslövs kommun påverkas sjöar och vattendrag främst av utsläpp av avloppsvatten från reningsverk, enskilda avlopp, dagvatten från tätorterna samt dränerings- och ytavrinnande vatten från åkermarken. Påverkan på sjöar och vattendrag återspeglas väl av markanvändningen i området (Figur 6.1).

Figur 6.1: Markanvändning i Eslövs kommun. Stor del av markanvändningen utgörs av åkermark vilket återspeglas i sjöar och vattendrag. Källa: Lantmäteriet

Alla tre vattendragen och vissa av deras tillflöden har under de senaste 100 åren påverkats av utsläpp av kväve och fosfor från såväl samhällen som från jordbruket. Samtidigt har den stora förändringen av odlingslandskapet genom kulvertering, uträtning och utdikning gjort att vattendragen och våtmarkerna förlorat mycket av de naturliga förutsättningarna för att reducera näringsämnen. Sedan början av 1800-talet har arealen våtmark i Kävlingeåns och Saxån-Braåns avrinningsområden minskat med cirka 90 % och sträckan öppet vattendrag minskat med cirka 40 - 50 % (Wolf 1956, Saxån-Braåns vattenråd 2017).

Avloppsreningsverk

Idag finns det åtta aktiva kommunala avloppsreningsverk i Eslövs kommun (Tabell 6.1) som mer eller mindre påverkar vattendragen i kommunen. Alla utom Ellinge avloppsreningsverk är relativt små reningsverk, ofta utan avancerad reningsteknik. En process pågår med modernisering av Billinge reningsverk i norra delen av kommunen. Även reningen vid övriga mindre reningsverken kommer att ses över under kommande år. Till Ellinge reningsverk pumpas avloppsvatten från bland annat Marieholm, Kungshult och Vaggarp/Örtofta. Till Hurva leds även avloppsvatten från delar av Östra Strö och till Flyinge reningsverk leds avloppsvatten från Gårdstånga och Hammarlunda.

Kävlingeån och Rönne å i Eslövs kommun påverkas även av utsläpp av renat avloppsvatten från reningsverk i andra kommuner. I Lunds kommun finns Södra Sandby och Revingeheds reningsverk med utsläpp till Sularpsbäcken/Kävlingeån respektive Kävlingeån. Fortifikationsverkets reningsverk på Revingehed renar för övrigt även avloppsvattnet från Harlösa i Eslövs kommun. Diskussion pågår mellan VA SYD och Fortifikationsverket om hur reningen av Harlösas avloppsvatten ska hanteras på sikt. Uppströms Vombsjön i Kävlingeåns avrinningsområde finns några mindre reningsverk med utsläpp till Kävlingeåns avrinningsområde. Sjöbo reningsverk infiltrerar sitt reade avloppsvatten Rönne å avrinningsområde påverkas bland annat av utsläppen från reningsverken i Höör och Hörby även om det vattnet passerar Ringsjön innan det når Rönne å. Beträffande de små reningsverken i kommunen är det inget verk som har utsläpp direkt ut i en liten känslig recipient.

Tabell 6.1: Aktiva avloppsreningsverk i Eslövs kommun. PE står för personekvivalenter, vilket ungefär motsvarar hur många personer som är anslutna till reningsverket samt hur många personer som verket är dimensionerat för.

Reningsverk	PE anslutna	PE dimensionering	Recipient	Kommentar
Ellinge	22 000	33 000	Eslövsbäcken och Bråån	Viss ombyggnad pågår
Flyinge	1 490		Kävlingeån	Planer på modernisering
Löberöd	1 130		Dikningsföretag och senare Bråån	Planer på modernisering
Hurva	400		Bråån	Relativt väl fungerande
Öslöv	32		Infiltration, Saxåns avrinningsområde	Planer på modernisering
Stehag	1 223		Blegelsbäcken alternativt infiltration	
Stockamöllan	292		Rönne å	
Billinge	410		Liten bäck och senare Rönne å	Pågående process med ombyggnad och modernisering

Källa: VA SYD:s årsrapporter för anmälningspliktiga reningsverk i Eslövs kommun 2018 samt miljörapport för Ellinge reningsverk 2019 (VA SYD 2019a och 2019b).

Ett problem med Ellinge reningsverk är att den primära recipienten för det renade avloppsvattnet, Eslövsbäcken, är ett litet vattendrag i förhållande till reningsverkets storlek. Under delar av året sker i princip ingen utspädning av vattnet i bäcken alls eftersom större delen av vattnet utgörs av det renade avloppsvattnet. Efter cirka 500 meter mynnar Eslövsbäcken ut i den betydligt större Bråån där utspädning sker. Under torrperioder på sommaren utgör dock det renade vattnet från Ellinge en betydande del av vattenflödet även i Bråån. I en rapport om behov av avancerad rening vid avloppsreningsverk (SWECO 2016) bedöms Ellinge ha stort behov av avancerad rening. Bedömningen görs eftersom reningsverket är stort och recipienten liten och känslig samt för att halterna av olika förorenande ämnen ofta riskerar att ligga över nivåer som kan ge effekter i recipienten (SWECO 2016). Dessa förutsättningar behöver beaktas om belastningen på Ellinge ska öka i framtiden.

Bräddning av orenat avloppsvatten

Bräddning är tillfälliga utsläpp av orenat avloppsvatten direkt till recipienterna när reningsverk eller ledningar är överbelastade och vattenmängden är större än vad ledningssystemet klarar av. Normalt sett sker bräddning i samband med kraftigt regn (VA SYD 2020). När avloppsledningarna riskera att bli överfulla vid kraftiga regn används bräddning som en säkerhetsfunktion i ledningsnätet för att inte vattnet ska gå baklänges i ledningarna. Om man inte bräddar finns risken att källare och gator översvämmas och reningsverken och pumpstationerna kan bli överbelastade. Vid bräddning är det inte koncentrerat avloppsvatten som släpps ut i recipienten utan avloppsvattnet är uppblandat med regnvatten.

I Eslövs kommun sker bräddning framför allt vid pumpstationen i Harlösa (se tabell 6.2) där avloppsvatten från Harlösa samhälle pumpas vidare till försvarets reningsverk vid P7 på södra sidan av Kävlingeån. Bräddningen är tidvis tämligen omfattande i förhållande till den totala mängden pumpat avloppsvatten. Anledningen till detta är att det förekommer stora mängder tillskottsvatten eftersom ledningar är otäta och grundvatten läcker in i dem. Detta orsakar överbelastning av pumpstationen vilket i sin tur medför att bräddning måste ske. VA SYD arbetar med att utreda och åtgärda problematiken vid Harlösa, bland annat finns det planer på att ett nytt reningsverk ska byggas vid Harlösa pumpstation för att inte längre belasta Fortifikationsverkets reningsverk.

Även vid reningsverket i Löberöd (Tabell 6.2) sker bräddning relativt ofta dock inte i samma volymer som vid Harlösa. Anledningen att det sker bräddningar i Löberöd beror delvis på att belastningen är högre än vad reningsverket är dimensionerat för. Ytterligare en faktor som bidrar är att det vid verket inte finns möjlighet till flödesutjämning. Därför måste bräddning ske vid varje tillfälle som det sker en driftstörning som innebär att delar av verket måste stängas. Vid övriga reningsverk sker endast begränsad eller i stort sett ingen bräddning (Tabell 6.2).

Tabell 6.2: Antal kubikmeter bräddat avloppsvatten per år, åren 2015–2019, från de mindre avloppsreningsverken i kommunen, Ellinge reningsverk inklusive pumpstationer kopplade till Ellinge samt Harlösa pumpstation.

Reningsverk	2015	2016	2017	2018	2019
Ellinge	0	0	257	111	1 620
Billinge	0	0	0	0	0
Stockamöllan	0	0	0	0	0
Stehag	0	0	3 000	0	2 000
Flyinge	0	0	0	0	134

Löberöd	1 410	451	766	413	424
Hurva	0	0	0	0	0
Öslöv	-	-	0	0	0
Harlösa	55 691	33 589	31 745	47 601	16 153

Källa: Miljörapporter från VA SYD

Det är svårt att kvantifiera påverkan från bräddningen på miljön i ån. Bräddningen vid Harlösa pumpstation går rakt ut i Kävlingeån medan bräddning vid Löberöds reningsverk går till ett dikningsföretag innan det når recipienten Bråån vilket gör att den direkta påverkan på recipienten minskar. I Kävlingeån vid Harlösa är medelvattenflödet drygt 6 m³ vatten per sekund vilket gör att en bräddning på 33 000 m³ avloppsvatten utgör ungefär 0,2 promille av det totala vattenflödet i ån. Om man vidare antar av det bräddade avloppsvattnet innehåller 1 mg fosfor per liter vatten innehåller det bräddade vattnet totalt sett cirka 33 kg fosfor vilket kan jämföras med den totala fosfortransporten per år i Kävlingeån som i medelvärde för perioden 1988 - 2011 är cirka 30 ton fosfor per år (Kävlingeåns vattenråd 2020b).

Figur 6.2: Där Eslövsbäcken (till höger i bild) och Ellinge reningsverks utlopp (till vänster i bild) rinner samman utgör det rena avloppsvattnet en stor andel av det totala vattenflödet delar av året.

Dagvatten

Dagvatten är tillfälligt förekommande regn-, smält- eller framträngande grundvatten som avrinner på markytan eller via diken eller ledningar till recipient eller reningsverk. I Eslövs kommun finns så kallade verksamhetsområden för dagvatten i 15 olika områden några av de är Eslövs tätort, Marieholm, Stehag, Stockamöllan, Billinge, Örtofta, Löberöd,

Flyinge och Harlösa. I dessa områden ansvarar kommunen genom VA SYD för hanteringen av dagvatten.

När regn- och smältvatten rinner av hårdgjorda ytor för det med sig olika typer av föroreningar. De vanligaste är tungmetaller, organiska föreningar och näringsämnen. Dessa föroreningar följer i många fall med dagvattnet ut i de vattendrag som är mottagare eller recipient för dagvattnet. Vid exploatering av nya områden ställs det numera krav på hantering, det vill säga rening och fördröjning, av dagvatten i kommunens planarbete. Detta medför att trots att kommunen växer och tidigare oexploaterade områden exploateras så ökar inte belastningen på vattendragen i kommunen i samma utsträckning som tidigare. Det kvarstår dock mycket arbete med att hantera dagvatten från befintliga områden i tätorterna där dagvattenrening och fördröjning inte byggts in i systemet från början. Det är mycket svårare att komma in i efterhand och hantera dagvatten jämfört med om det finns med i planeringsprocessen från början. Eslövs kommun har tillsammans med VA SYD tagit fram en "Dagvatten- och översvämningssplan" för Eslövs kommun där frågor om dagvatten, skyfall och översvämningar hanteras

7. Referenser

- Algae Be Gone. 2014. Restaurering av övergödda sjöar – Erfarenheter från EU-projektet Algae Be Gone.
- Artportalen, Artdatabanken. 2020. <https://www.artportalen.se/>
- ATL. 2006. Gödning dödade fisk i Eslövsbäcken. <https://www.atl.nu/lantbruk/godning-dodade-fisk-i-eslovsback/> (Hämtad 2020-03-20).
- Boverket. 2020. Begrepp och termer. https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/lansstyrelsens-tillsyn/tillsynsvagledning_naturolyckor/tillsynsvagledning-oversvammning/begrepp-och-termer/ (Hämtad 2020-03-02)
- Eklöv, A. 2001. Biotopinventering av Saxån och Braån 2001. På uppdrag av Landskrona kommun.
- Eklöv, A. 2010. Fiskevårdsplan för Rönne å. På uppdrag av Länsstyrelsen i Skåne län.
- Eklöv, A. 2012. Fiskundersökningar i Saxån 2012. På uppdrag av Saxån Braåns vattenvårdskommitté.
- Eklöv, A. 2015a. Nätprovfiske 2015 - Löddeån-Kävlingeån. Kävlingeåns - Löddeåns fiskevårdsområde.
- Eklöv, A. 2015b. Provfiske – Kävlingeån – Braån 2015. På uppdrag av Kävlingeåns – Löddeåns fiskevårdsområde.
- Eklöv, A. 2017. Provfiske Kävlingeån – Braån 2017.
- Eklöv, A. 2018. Nätprovfiske 2018 - Löddeån- Kävlingeån. Kävlingeåns-
- Ekologgruppen. 1986. Saxån-Braåns avrinningsområde – En kunskapsställning. På uppdrag av miljö- och hälsoskyddsförvaltningarna i Landskrona, Svalöv, Eslöv och Kävlinge kommuner.
- Ekologgruppen. 1994. En renare å, ett rikare landskap, ett renare hav. En presentation av vatten- och landskapsvård i Saxån-Braåns avrinningsområde. På uppdrag av Saxån-Braåns vattenvårdskommitté.
- Ekologgruppen. 1997. Dagvatten - Utsläpp till Saxån- Braån. På uppdrag av Saxån-Braåns vattenvårdskommitté.
- Ekologgruppen. 2001. Bekämpningsmedel i Saxån-Braån maj 2000 – januari 2001. På uppdrag av Saxån-Braåns vattenvårdskommitté.
- Ekologgruppen. 2005. Vegetationsinventeringar längs Saxån-Braån 2005. På uppdrag av Saxån-Braåns vattenvårdskommitté.
- Ekologgruppen. 2006. Bottenfaunan i Braån upp- och nedströms BT-Kemi-området i Teckomatorp. På uppdrag av Svalövs kommun.
- Ekologgruppen. 2012. Förslag till ombyggnad av vandringshinder för fisk i Saxån. På uppdrag av Länsstyrelsen i Skåne län.
- Ekologgruppen. 2012a. Vombsjön – Redovisning från sjödatan. På uppdrag av Länsstyrelsen i Skåne län.

- Ekologgruppen. 2013. Kävlingeåprojektet – Slutrapport etapp I-IV. På uppdrag av Kävlingeåns vattenråd.
- Ekologgruppen. 2017. Vombsjön – Faktasammanställning 2017. På uppdrag av Kävlingeåns vattenråd.
- Ekologgruppen. 2019a. Rönne å – Sammanfattning av vattenkontrollen 2018. På uppdrag av Rönneåkommittén och Ringsjöns vattenråd.
- Ekologgruppen. 2019b. Kävlingeån – vattenkontroll 2018. På uppdrag av Kävlingeåns vattenråd.
- Ekologgruppen. 2019c. Saxån-Braån – Sammanfattning av vattenkontrollen 2018. På uppdrag av Saxån-Braåns vattenvårdskommitté.
- Ekologgruppen. 2020. Saxån – Braån – Sammanfattning av vattenkontrollen 2019. På uppdrag av Saxån-Braåns vattenråd.
- Ekologgruppen. 2021. Sammanställning av nätprovfiske i Vombsjön 2020. Granskningsversion. På uppdrag av Sydvatten och Kävlingeåns vattenråd inom ramen för arbetet med Fokus Vombsjön. Löddeåns fiskevårdsområde.
- Elfiskeregistret. <https://www.slu.se/institutioner/akvatiska-resurser/databaser/elfiskeregistret/>
- Eslövs kommun. 2018. Översiktsplan Eslöv 2035.
- Eslövs kommun. 2020a. Mölleriket. <https://eslov.se/uppleva-gora/kultur/museer-konstutstallningar-skulpturer/museer/molleriket/> (Hämtad 2020-03-04)
- Eslövs kommun. 2020b. Naturmiljöprogram för Eslövs kommun. <https://eslov.se/bygga-bo-miljo/natur-och-naturvard/naturmiljoprogram/>
- Eslövs kommun. 2020c. Parker och grönområden – Trollsjöområdet. <https://eslov.se/uppleva-gora/idrott-motion-och-friluftsliv/friluftsliv-och-motion/parker-och-gronomraden/#item-47052-8-content> (Hämtad 2020-03-19)
- Gullberg, F. 2007. Kartering och förslag på kvävereducerande åtgärder för dräneringsrör som mynnar i delar av Saxån-Braån. Examensarbete i Miljövetenskap, Lunds universitet.
- Hansson, L-A. 2008. Biomanipulering som restaureringsverktyg – kunskapssammanställning för limniska och marina system. Naturvårdsverket rapport 5860.
- Havs- och vattenmyndigheten. 2016. Undersökningstyp: Påväxt i sjöar och vattendrag – kiselalgsanalys.
- Hedrén, A. 2018. Reduktionsfiske i Växjösjöarna – Slutredovisning av ett LOVA-projekt 2016–2018. Växjö kommun.
- Helsingborgs dagblad. 2013. Rönne å-laxar bevisat äkta. <https://www.hd.se/2013-01-07/ronne-a-laxar-bevisat-akta> (Hämtad 2020-03-02)
- Höörs kommun. 2018. Översiktsplan för Höörs kommun.

- Johansson, J. 2018. Personlig observation av effekter av lågt vattenflöde i Östra Ströbäcken sommaren 2018.
- Johansson, J. 2019. Personlig observation av elritsa i Stehags/Blegelsbäcken.
- Johansson, J. 2020a. Personlig observation av nedre delen av Kolebäcken.
- Johansson, J. 2020b. Personlig observation av Rödabäck.
- Johansson, J. 2020c. Personlig observation av föroreningspåverkan på Eslövsbäcken.
- Johansson, J. 2020d. Personlig observation av växt- och djurliv i Långakärr, Abullahagen.
- Klippans kommun. 2020. Om Rönneåprojektet.
<https://www.klippan.se/kommunpolitik/valkommeniklippanskommun/pagan-giklippanskommun/ronneaprojektet.4.a2c62a0163f342e6c1461ad.html>
(Hämtad 2020-03-02)
- Kävlingeåns-Löddeåns Fiskevårdsområde. 2020a. Fiskarter.
<http://www.loddean-fiske.se/fiskarter> (Hämtad: 2020-03-30)
- Kävlingeåns-Löddeåns Fiskevårdsområde. 2020b. Lax i Kävlingeån.
<http://www.loddean-fiske.se/napp-a-nytt/lax-i-kavlingeån-2015> (Hämtad: 2020-03-30)
- Kävlingeåns vattenråd. 2017. Sammanställning av och dokumentation från ”Temadag Vombsjön”.
http://kavlingeån.se/rapporter/KVR_Temadag_Vombsjoen_Sammanstaellning_stor_fil.pdf (Hämtad: 2019-12-13)
- Kävlingeåns vattenråd. 2020a. Fokus Vombsjön (<http://fokusvombsjon.se>)
- Kävlingeåns vattenråd. 2020b. Näringsämnen.
<http://www.kävlingeån.se/naringsamnen/> (Hämtad 2020-11-30)
- Life Connects. 2020. Rönne å. <https://lifeconnects.se/ronne-a/> (Hämtad 2020-03-02)
- Ljungberg, P. och Svensson, M. 2010. Musselinventering i några skånska vattendrag 2006 med särskild fokus på tjockskalig målarmussla (*Unio crassus*). Länsstyrelsen i Skåne län 2010:08
- Lunds kommun. 2012. Vombs fure och Vombsjön – underlag för Grönstruktur och naturvårdsprogram.
- Länsstyrelsen i Skåne län. 2007. Biotopkartering av Saxån 2005 - Naturvärden och behov av restaureringsåtgärder i Saxåns huvudfåra.
- Länsstyrelsen Skåne län. 2012. Västra Ringsjön – Redovisning från sjödatabasen.
- Länsstyrelsen Skåne län. 2018. Bevarandeplan för Natura 2000-området Billingemölla.
- Länsstyrelsen Skåne län. 2020a. Bålamöllan.
<https://www.lansstyrelsen.se/skane/besoksmal/byggnadsminnen/balamollan.html>
(Hämtad 2020-03-04)

- Länsstyrelsen Skåne län. 2020b. Borstbäcken.
<https://www.lansstyrelsen.se/skane/besoksmal/naturreservat/eslov-horby-sjobo/borstbacken.html> (Hämtad 2020-03-13)
- Länsstyrelsen Skåne län. 2020c. Abullahagen.
<https://www.lansstyrelsen.se/skane/besoksmal/naturreservat/eslov/abullahagen.html> (Hämtad 2020-03-19).
- Länsstyrelsen Skåne. 2020d. Bosarps jär.
<https://www.lansstyrelsen.se/skane/besoksmal/naturreservat/eslov/bosarps-jar.html> (Hämtad 2020-04-25)
- Länsstyrelsen Skåne län. 2021. Värdefulla vatten i Skåne. Värdefulla vatten | Länsstyrelsen Skåne ([lansstyrelsen.se](https://www.lansstyrelsen.se)) (Hämtad 2021-01-21)
- Mark- och miljödomstolen. 2013. Dom i mål nr 3271–09 angående Sydvattens ansökan om tillstånd för bortledning av ytvatten från Ringsjön.
- Mark- och miljööverdomstolen. 2019a. Mål nr: M 3373–18 Bösmöllan
- Mark- och miljööverdomstolen. 2019b. Mål nr: M 3372–18 AB Kvarnvik
- Mark- och miljööverdomstolen. 2019c. Mål nr: M 3371–18 Farina AB
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. 2016. Nederbörd och översvämningar i framtidens Sverige. MSB 973-februari 2016
- Olsen, L-H och U Svedberg. 1999. Smådjur i sjö och å. Prisma förlag.
- Persson, K.M. 2016. Tidig regional vattensamverkan i Skåne –
- Ringsjöns vattenråd. 2020. Fakta om Ringsjön och reduktionsfisket.
<http://www.ringsjon.se/> (Hämtad 2020-03-02)
- Saxån-Braåns vattenråd, 2017. Åmansboken – Vård, skötsel och restaurering av åar i jordbruksbygd.
- Saxån-Braåns vattenråd. 2020. Om ån. <http://saxan-braan.se> (Hämtad 2020-03-30)
- Silfverstrand, B och E. Jacobsson. 1982. Åtgärder mot vattenföroreningarna i Ringsjön. Motion till Riksdagen 1981/82:175
- SMHI. 2019. SMHI Vattenwebb. Modelldata per område.
<http://vattenwebb.smhi.se/modelarea/> (Hämtad: 2019-05-02)
- Strandberg, R. 1999. Inventering av biotoper för kungsfiskare, strömstare och fladdermöss vid Saxån och Braån 1999.
- Svenska Dagbladet. 1903. Ny sänkning af Ringsjön.
- Svensson, M. och J. Lindahl. 2003. Förslag till åtgärdsprogram för Ringsjön.
- SWECO. 2014. Översvämningsskartering utmed Rönne å. På uppdrag av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Rapport nr: 27
- SWECO 2016. Behov av avancerad rening vid avloppsreningsverk – Finns det recipienter som är känsligare än andra? Rapport för Naturvårdsverket.
- Sydvatten. 2019a. Sydvatten om Bolmen: <https://sydvatten.se/bolmen-3/> (2019-12-02)
- Sydvatten. 2019b. Vombverket. <http://www.sydvatten.se/vombverket> (Hämtad: 2019-12-13)

- Sydsvatten. 2020a. Ringsjöverket. <https://sydsvatten.se/var-verksamhet-2/vattenverk/ringsjoverket/> (Hämtad 2020-03-02)
- Sydsvatten. 2020b. Ringsjöverket och Vombverket riksintresseförklarade. <https://sydsvatten.se/ringsjoverket-och-vombverket-riksintresseforklarade/> (Hämtad 2020-03-03)
- Söndergaard, M., Liboriussen, L., Pedersen, A.R. och Jeppesen, E. 2008. Lake restoration by fish removal: Short- and long-term effects in 36 danish lakes. *Ecosystems* (2008) 11:1291–1305.
- VA SYD. 2019a. Eslövs kommun - Anmälningspliktiga avloppsreningsverk – Årsrapport 2018.
- VA SYD. 2019b. Ellinge avloppsreningsverk Eslöv – Miljörapport 2018.
- VA SYD. 2020. Bräddning i Malmö. <https://www.vasyd.se/Artiklar/Avlopp/Braddning-i-Malmo> (Hämtad 2020-11-30)
- Vattenatlas, 2020. www.vattenatlas.se
- Vatteninformationssystem Sverige. 2019a. Kävlingeån: Klingavälsån-Vombsjön. <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA83930505> (Hämtad: 2019-12-13)
- Vatteninformationssystem Sverige. 2019f. Vombsjön. <http://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterEUID=SE617666-135851> (Hämtad: 2019-12-13)
- Vatteninformationssystem Sverige. 2019k. Kävlingeån: Bråån-Ålabäcken <http://www.viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterEUID=SE618289-134590> (Hämtad: 2019-12-13)
- Vatteninformationssystem Sverige. 2019q. Kävlingeån: Havet-Bråån. <http://www.viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterEUID=SE618685-133000> (Hämtad 2019-12-13)
- Vatteninformationssystem Sverige. 2020a. Västra Ringsjön. <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA55412723> (Hämtad 2020-03-04)
- Vatteninformationssystem Sverige. 2020b. SAXÅN: Välabäcken-källa <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA65855704#page module42> (Hämtad 2020-03-30)
- Vatteninformationssystem Sverige. 2020c. Rönne å: Hålsaxbäcken-Västra Ringsjön. <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA48573762#page module42> (Hämtad 2020-03-30)
- Vatteninformationssystem Sverige. 2020d. Rönne å: Snällersån-Hålsaxbäcken <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA69596085> (Hämtad 2020-03-30)

- Vatteninformationssystem Sverige. 2020e. Västra Ringsjön
<https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA55412723>
 (Hämtad 2020-03-30)
- Vattenmyndigheten Södra Östersjöns vattendistrikt. 2014.
 Kunskapsöversikt för kulturmiljö och vattenförvaltning- Delrapport inom
 Kulturmiljö och vattenförvaltning – planeringsunderlag för Södra
 Östersjöns vattendistrikt
- Welin, G. Mölleriket vid Rönne å. http://www.rbkultur.se/RB%2017-1_p12_molleriket.pdf (Hämtad 2020-03-04)
- Williams, L-E. 2004. Dammar och Våtmarker för ett ekologiskt hållbart
 samhälle – utvärdering av ett LIP-projekt i Saxån och Braån. Landskrona
 kommun.
- Wittzell, H. 2022. Dvärgagen vid Vombsjön 2013–2021, samt ett nyfynd
 vid Sövdesjön. Botaniska notiser: utgivna av Lunds botaniska förening
 (2001-), 155(4), 1–8.
- Wolf, P. 1956. Utdikad Civilisation. Malmö: AB Framtiden.

NATURPLAN FÖR ESLÖV- REMISSVERSION

Denna naturplan bidrar till det lokala miljömålet *Rik natur i Eslöv* i *Miljöstrategi för Eslöv*. Den gäller för kommunens förvaltningar samt för bolagen ebo och Merab.

Innehåll

Bakgrund	4
Syfte	4
Organisation	4
Kommunfullmäktige	5
Kommunstyrelsen	5
Styrgrupp.....	5
Intern referensgrupp	5
Samordnare	5
Rådighet	5
Avgränsningar och kopplingar	5
Uppföljning	6
Mål	6
Åtgärder	7
1. Skydda natur	7
1.1 Den kommunalägda marken i och i anslutning till Gyaskogen samt skytteskogen i Stehag skyddas	7
1.2 Snärjet säkras som natur- och friluftslivsområde	8
1.3 Rönneholms mosse utvecklas till natur- och friluftslivsområde	8
2. Bevara och utveckla biologisk mångfald	8
2.1. Biologisk mångfald i detaljplaneringen	8
2.3 Kommunens naturreservat sköts enligt skötselplan	9
2.4 Vattenledning till Abullahagens södra hagar	10
2.5 Naturvårdsåtgärder för hotade arter	10
2.6 Mer ängsmark.....	10
2.7 Mer inhemska växtarter.....	11
2.8 Fler träd	11
2.9 Mer död ved	12

2.10 Skötsel av naturmark.....	12
2.11 Mer blommande grönytor	12
2.12 Fler boplatser.....	13
2.13 Invasiva främmande arter på egen mark	13
2.14 Invasiva främmande arter rapporteras in.....	13
2.15 Hantering av främmande invasiva arter	14
3. Vattenvårdsarbete.....	14
3.1 Kävlingeåns vattenråd.....	14
3.2 Rönne å vattenråd.....	14
3.3. Saxån-Braåns vattenråd.....	15
3.4 Ringsjöns vattenråd.....	15
4. Friluftsliv.....	16
4.1 Friluftsplän	16

Bakgrund

Utarmningen av biologisk mångfald och därmed förlust av ekosystemtjänster nu och i framtiden är ett av de största hoten mot hållbar utveckling. I Eslövs kommun har vi arbetat strategiskt och framgångsrikt med förvaltning av sjöar och vattendrag i många år men när det gäller förvaltning av den landbaserade naturen saknas till stor del det strategiska och långsiktiga förhållningssättet.

Naturplan för Eslöv ska beskriva det arbete som görs för att leva upp till målet Rik natur i Eslöv i *Miljöstrategi för Eslöv*, som lyder: *Naturen och den biologiska mångfalden i Eslövs kommun ska skyddas, bevaras och utvecklas.*

Naturmiljöprogram

I juni 2020 antog Eslövs kommunfullmäktige *Naturmiljöprogram*. Naturmiljöprogrammet innehåller viktiga kunskapsunderlag samt mål och ställningstaganden för naturvården. *Miljöstrategi för Eslöv* och *Naturplan för Eslöv* ersätter naturmiljöprogrammet som styrande dokument. Mål och ställningstaganden i naturmiljöprogrammet har arbetats in i miljöstrategin och naturplanen. Materialet i naturmiljöprogrammet har omarbetats och utgör ett kunskapsunderlag till miljöstrategin.

Syfte

Naturplan för Eslöv ska samla, systematisera och presentera naturmiljöarbetet i Eslövs kommunorganisation som framför allt bidrar till målet *Rik natur i Eslöv i miljöstrategi för Eslöv*, såväl vattenvårdsarbetet som arbetet med den landbaserade naturen. Syftet med planen är att på ett bättre sätt bidra till att skydda, värna och utveckla naturvärdena i Eslövs kommun som helhet. På så sätt bidrar planen till flera av de nationella miljömålen och till framförallt mål 14 och 15 i Agenda 2030.

Naturplan för Eslöv ska lyfta fram prioriteringar inom arbetsområdet.

Organisation

Naturplan för Eslöv utgör en av de planer som tillsammans beskriver arbetet som ska leda fram till målen i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar *Miljöstrategi för Eslöv* som innehåller mål som ligger till grund för *Naturplan för Eslöv*.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar *Naturplan för Eslöv*.

Styrgrupp

Miljöstrategin har en styrgrupp bestående av kommundirektörens ledningsgrupp. Styrgruppen ska hållas uppdaterad om arbetet med planerna kopplade till miljöstrategin och kan besluta om ändringar i dessa planer.

Intern referensgrupp

Miljöstrategin har en intern referensgrupp bestående av representanter från kommunens olika verksamheter samt från bolagen ebo och Merab. Arbetet i planerna kopplade till miljöstrategin följs upp, sammanställs, analyseras av arbetsgruppen. Resultaten redovisas årligen internt och externt.

Samordnare

Arbetet med att skydda, värna och utveckla naturvärden kräver specifik kompetens inom biologi. Naturplanens samordnare ska bistå med kompetens och stöd i de processer där biologisk kompetens krävs för att genomföra åtgärderna i denna plan och därmed bidra till att målet *Rik natur i Eslöv* uppnås.

Naturplanens samordnare ska delta i miljöstrategins arbetsgrupp och i arbetet med att följa upp denna plan.

Rådighet

Kommunorganisationen ska arbeta aktivt med att skydda, värna och utveckla den biologiska mångfalden. Det görs i skötsel av den egna marken, i den fysiska planeringen, i upprättande av avtal, i anläggande, med hjälp av kommunikation, inom pedagogik och i vattenförvaltningsarbetet med mera. Kommunorganisationen ska också driva naturvårdsprojekt och samverka med andra aktörer för att bidra till målet *Rik natur i Eslöv*.

Avgränsningar och kopplingar

Naturplanen hanterar inte frågor som styrs direkt av lagstiftning.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens tillsyn enligt miljöbalken styrs inte av denna plan, inte heller de tekniska vattenfrågor som hanteras av VA SYD

eller utveckling av grön infrastruktur som kommer att hanteras i kommande grönplan.

Naturplan för Eslöv hanterar natur- och vattenfrågor inom kommunorganisationens verksamhet och kopplar till *Miljöstrategi för Eslöv*, som ska samla det arbete inom Eslövs kommunorganisation som bidrar till de 16 nationella miljömålen och därmed till stora delar av de 17 globala hållbarhetsmålen i *Agenda 2030*.

Miljöstrategin och planerna ska bidra till det regionala miljömålsarbetet som samordnas av länsstyrelsen.

Vissa frågor som bidrar till *Rik natur i Eslöv* styrs i andra planer kopplade till *Miljöstrategi för Eslöv*, till exempel måltidsverksamhet, arrendeavtal, exploatering, kommunikation, samverkan och upphandling.

Uppföljning

Uppföljningen av åtgärderna i *Naturplan för Eslöv* sker inom ramen för uppföljning av *Miljöstrategi för Eslöv* som också innehåller indikatorer för att mäta status och behov av insatser.

Arbetet i planerna kopplade till miljöstrategin ska följas upp årligen. Uppföljningen består av insamling av underlag till indikatorer samt av inrapporterade åtgärdsresultat från de utpekade åtgärdsansvariga. Det inrapporterade materialet ska sammanställas, analyseras och sedan presenteras internt och extern. Resultatet av uppföljningen ska användas till att utveckla kommunorganisationens miljöarbete.

Uppföljningen samordnas av naturplanens samordnare.

Mål

Naturplan för Eslöv ska bidra till att uppnå målet *Rik natur i Eslöv* i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Målet *Rik natur i Eslöv* definieras så här:

Naturen och den biologiska mångfalden i Eslövs kommun ska skyddas, bevaras och utvecklas.

Vad målet innebär beskrivs i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Åtgärder

De åtgärder i *TILLSAMMANS FÖR ETT HÅLLBART SKÅNE - Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2022–2025* där kommunerna har tilldelats ansvar, ska lyftas in i planerna kopplade till miljöstrategin i de fall de anses möjligt, prioriterat och befogat. Naturplanen bidrar framför allt till följande åtgärder i det regionala åtgärdsprogrammet:

HS10. Integrering av biologisk mångfald och ekosystemtjänster i urbana miljöer

HS11. Skydd av tätortsnära natur

HS12. Friluftslivet tydliggörs i samhällsplaneringen

HM5. Lokalisering av våtmarker utifrån biologisk mångfald, övergödning och minskad klimatpåverkan.

HM10. Genomförande av strategi för formellt skydd av skog.

HM11. Naturvårdsåtgärder för hotade arter

HM12. Strategi för invasiva främmande arter

HL3. Gynna vilda pollinatörer i hela landskapet

På nationell och regional nivå finns ett stort antal strategier, program och liknande som hanterar olika typer av miljöfrågor. De har beaktats vid framtagandet av denna plan. Utöver det regionala åtgärdsprogram för miljömålen bidrar naturplan för Eslöv främst till prioriterade åtgärder riktade mot kommuner i *Naturvårdstrategi för Skåne, handlingsplan för grön infrastruktur* och Vattenmyndighetens åtgärdsprogram för vatten 2022 - 2027.

Åtgärderna är framtagna i dialog med de verksamheter som berörs av dem. Åtgärderna är prioriterade så att de på ett resurseffektivt (stor miljönytta per insatt resurs) bidrar till målen i *Miljöstrategi för Eslöv*.

1. Skydda natur

1.1 Den kommunalägda marken i och i anslutning till Gyaskogen samt skytteskogen i Stehag skyddas

Beskrivning

Gyaskogen och skytteskogen i Stehag utses till naturreservat med fokus på att bevara biologisk mångfald och tätortsnära rekreation.

Detta är en fortsättning på det pågående arbete som drivs av Kommunledningskontoret – Tillväxt med att ta fram inriktningsmål och skötselplan för den kommunalägda skogen.

Ansvar Miljö- och Samhällsbyggnad - Stab och Miljö med stöd av Kommunledningskontoret – Tillväxt

Resurs Beror på behov av inventeringar med mera

När Arbetet påbörjas när den inledande processen är klar

Uppföljning Finns naturreservat för den aktuella skogen

1.2 Snärjet säkras som natur- och friluftslivsområde

Beskrivning

Möjligheterna till att utveckla det tätortsnära naturområdet Snärjet för friluftslivet och bevarandet av den biologiska mångfalden ska utredas i samverkan med markägare.

Ansvar Kommunledningskontoret – Tillväxt

Resurs Inom ram

När Start 2023

Uppföljning Finns utredning eller inte

1.3 Rönneholms mosse utvecklas till natur- och friluftslivsområde

Beskrivning

Kommunen ska via dialog med verksamhetsutövare och länsstyrelsen verka för att Rönneholms mosse utvecklas till ett naturområde med fokus på fågelliv, biologisk mångfald och friluftsliv.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö med stöd av Kommunledningskontoret – Tillväxt

Resurs Inom ram

När Under och efter tåktens efterbehandling

Uppföljning Är området återställt eller inte

2. Bevara och utveckla biologisk mångfald

2.1. Biologisk mångfald i detaljplaneringen

Beskrivning

Den fysiska planeringen ska bidra till att skydda, bevara och utveckla den biologiska mångfalden. Det innebär att följande miljöaspekter ska beaktas i arbetet med detaljplaner:

Hänsyn till biologisk mångfald och ekosystemtjänster

- Vid detaljplaneläggning ska bevarande och långsiktig utveckling av natur och naturvärden säkras genom planläggning av park och natur. Naturområden eller områden med höga naturvärden ska i första hand planläggas som natur och inte som park.
- Vid detaljplaneläggning ska bevarande och långsiktig utveckling av natur och naturvärden säkras genom planläggning av park och natur.
- I arbetet med detaljplaner ska planområdets ekosystemtjänster innan exploatering beskrivas. Till det används verktyget ESTER. Ambitionen ska vara att ekosystemtjänster stärks och/eller tillskapas i samband med exploatering.
- Öppna dagvattenlösningar ska prioriteras.
Hänvisning till: *Dagvatten- och översvänningsplan för Eslövs kommun.*
- Träd skyddas i detaljplanering med befintliga verktyg såsom exempelvis krav på marklov för fällande av värdefulla träd. Se Eslövs kommuns *Riktlinjer för trädfällning, Allmänna intressen.*

Ansvar Kommunledningskontoret – Tillväxtavdelningen och Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö

Resurs Inom ram

När Kontinuerligt

Uppföljning Har aspekterna hanterats i framtagna detaljplaner

2.2. Ekosystemtjänstanalys

Beskrivning

Planeringsunderlag tas fram som visar de viktigaste ekosystemtjänsterna som rör urban och tätortsnära miljö. Arbetet ska ske stegvis och på sikt omfatta alla kommunens tätorter.

Ansvar Kommunledningskontoret – Tillväxt med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö

Resurs Tid och pengar uppskattas

När När resurs finns

Uppföljning Finns underlaget. Används det

2.3 Kommunens naturreservat sköts enligt skötselplan

Beskrivning

Skötselåtgärder görs årligen enligt upprättade skötselplaner för att bevara områdenas naturvärden och leva upp till kommunens åtagande.
Anläggningar ses över och renoveras eller byts ut vid behov.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs 300 tkr (ingår i ökad budget för naturvård)
När Årligen
Uppföljning Årlig redovisning av utförda åtgärder

2.4 Vattenledning till Abullahagens södra hagar

Beskrivning

Vattenförsörjningen till Abullahagens betande djur ska säkras genom att en vattenledning dras till Södra hagarna.

Ansvar Kommunledningskontoret – Tillväxt med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs 200 tkr har avsatts till åtgärden
När Snarast
Uppföljning Finns vatten är indraget till Abullahagen

2.5 Naturvårdsåtgärder för hotade arter

Beskrivning

Åtgärder för att gynna förekomst av hotade arter och biotoper i Eslövs kommun ska genomföras. Fokus ska ligga på arter och biotoper med åtgärdsprogram samt för kommunens ansvarsarter. Åtgärder drivs i projektförhållande och minst två projekt ska drivas årligen.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs Externa medel bidrar till finansiering, Samordning/genomförande 400 h per år
När Kontinuerligt
Uppföljning Redovisade/påbörjade projekt

2.6 Mer ängsmark

Beskrivning

Kommunala grönytor läggs om till ängsmark, det vill säga blomrik gräsmark med inhemska arter som inte gödslas och sköts med slåtter. I första skedet ska minst en hektar grönyta läggas om till ängsmark varav 2 400 kvadratmeter läggs om genom insådd av ängsfrö. Detta arbete och mål utförs fram till december 2024 via LONA-projekt ”Blommor och Bin i Eslöv”. Därefter ska minst en grönyta läggas om till ängsmark årligen.

Ängsmark skapad genom insådd av inhemsk ängsvegetation ska prioriteras när möjlighet finns.

För att få en hållbar ökning av ängsmark på kommunens mark ska en utredning göras angående hållbara lösningar för hantering av det slåtttrade höet.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och miljö, Gata, Trafik och Park samt bolaget ebo
Resurs Inom ram
När Enligt beskrivning
Uppföljning andel ängsmark av kommunens grönytor, utredning om hantering av hö finns.

2.7 Mer inhemska växtarter

Beskrivning

Vid utformning av utemiljöer, rabatter och planteringar ska i möjligaste mån inhemska växtarter och /eller växtarter som utgör nektar och pollenresurser för vilda bin väljas. Fokus ska ligga på att bevara, utveckla och skapa värden för den biologiska mångfalden samt minska användandet av exotiska växtarter, bland annat på grund av att det finns risk för att exotiska växter och trädslag kan bli invasiva i ett framtida förändrat klimat (avstämning mot artdatabankens risklista). Undantag ska motiveras.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Gata, Trafik och Park, Serviceförvaltningen – Fastighet och ebo
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt
Uppföljning Trädinnehav och trädplantering ses över årligen. Andel inhemska växter och/eller resursväxter per ny plantering.

2.8 Fler träd

Beskrivning

Fler träd ska planteras i Eslövs tätorter och antalet träd i Eslövs tätorter på kommunal mark ska öka. När träd fälls ska de kompenseras enligt kommunens riktlinjer för trädfällning.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Gata, Trafik och Park, Serviceförvaltningen, Kommunledningskontoret och ebo

Resurs Inom ram
När Kontinuerligt
Uppföljning Antal nyetablerade träd. Antal kompenserade träd.

2.9 Mer död ved

Beskrivning

Hantering av nedtagna och fallna träd beskrivs i Kommunens trädrutiner. För att dessa ska kunna följas ska faunadepåer etableras i anslutning till kommunens större tätorter där död ved, som inte kan lämnas på plats, samlas. Risker för stöld av ved minimeras genom skyltning, val av plats och när nödvändigt staket.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad - Stab och miljö samt Gata Trafik och Park, Serviceförvaltningen och ebo
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt
Uppföljning Antal faunadepåer

2.10 Skötsel av naturmark

Beskrivning

Skötselplan för naturvårdsanpassad skötsel för kommunal mark planlagd som natur, mark klassad som natur i parkkartan, annan naturlig mark i exempelvis parker samt kommunala dammar/småvatten ska tas fram. Minst ett område per år ska tas in i och omfattas av planen.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö för samordning, samt Miljö och Samhällsbyggnad – Gata, Trafik och Park
Resurs Samordning 200 h
När Start 2024
Uppföljning Antal områden med naturvårdsanpassad skötselplan

2.11 Mer blommande grönytor

Beskrivning

Klippningsregimen anpassas för utvalda kommunala grönytor för att gynna blomning och blomförekomst. Detta kan exempelvis göras genom att byta klippregim (exempelvis bruksgräs till långgräs), eller öka intervallet mellan klippningar under blomning för utvalda ytor.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och miljö för samordning, samt Gata, Trafik och Park, Serviceförvaltningen, Kommunledningskontoret och ebo

Resurs Inom ram

När Start 2024

Uppföljning Antal grönytor med anpassad klippningsregim årligen

2.12 Fler boplatser

Beskrivning

Antalet boplatser ska öka i kommunens tätorter genom renovering av befintliga mulmholkar, uppsättning av holkar för fåglar, fladdermöss med mera. När det är möjligt ska sandblottor skapas på lämpliga ställen vid exempelvis åtgärdsarbeten och exploatering. Åtgärderna kan med fördel kopplas till pedagogiska verksamheter när det är möjligt och intresse finns.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och miljö för samordning, samt Gata, Trafik och Park, Serviceförvaltningen och ebo,

Resurs Inom ram

När Start 2024

Uppföljning Antal anlagda/renoverade boplatser

2.13 Invasiva främmande arter på egen mark

Beskrivning

Kommunorganisationen bekämpar invasiva främmande arter på den kommunala marken. Bekämpning sker i första hand av arter på EU:s förteckning (ref. EU-förordning) men även av vissa arter på den nationella listan med förekomst i kommunen. En kommunövergripande strategi för bekämpning av främmande invasiva arter ska tas fram. Möjlighet till koordinerade insatser ska undersökas där listade invasiva arter finns i stora bestånd som inte bara finns på den kommunala marken.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö, Gata Trafik Park, Kommunledningskontoret – Tillväxt

Resurs Inom ram

När Kontinuerligt

Uppföljning Antal bekämpningsinsatser, framtagen strategi finns

2.14 Främmande invasiva arter rapporteras in

Beskrivning

All uppmärksammat förekomst av främmande invasiva arter ska rapporteras in till artportalen. Kommunorganisationen ska rapportera till Naturvårdsverket om en främmande invasiv landart påträffats och till Havs- och vattenmyndigheten om en främmande invasiv vattenart påträffats.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö och Gata, Trafik och Park
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt
Uppföljning Antal bekämpningsinsatser

2.15 Hantering av främmande invasiva arter

Beskrivning

I dagsläget tas främmande invasiva arter som avfall endast emot på en plats inom Merabs upptagningsområde, Rönneholms avfallsstation. Möjligheten att lämna in avfall bestående av främmande invasiva arter ska förbättras genom att inlämning även möjliggörs på återvinningscentraler inom Merabs upptagningsområde.

Ansvar Merab med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs Inom ram
När Snarast
Uppföljning antal återvinningscentraler inom Merabs upptagningsområde som tar emot invasiva främmande arter som avfall (utöver Rönneholms avfallsstation).

3. Vattenvårdsarbete

3.1 Kävlingeåns vattenråd

Beskrivning

Eslövs kommun ska engagera sig i och finansiera samarbeten kring vattenvård inom Kävlingeåns vattenråd. Inom vattenrådet samordnas åtgärder som syftar till att uppnå god ekologisk- och kemisk status i ån. Det har till stor del handlat om anläggande av våtmarker inom avrinningsområdet. Se mer om åtgärdsarbetet på vattenrådets hemsida.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs 1,1 mkr (avgift för 2024)
Representation i organisationen 60 h
När Kontinuerligt
Uppföljning Redovisning av sammanfattad recipientkontroll, redovisning av vattenkvalitetshöjande åtgärder

3.2 Rönne å vattenråd

Beskrivning

Eslövs kommun ska engagera sig i och finansiera samarbeten kring vattenvård inom Rönne å vattenråd. Ett mer aktivt åtgärdsarbete för att uppnå god ekologisk- och kemisk status i ån planeras starta upp de kommande åren (start 2025). Se mer om arbetet i och omkring ån på vattenrådets hemsida.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs 40 tkr
Representation i organisationen 60 h
När Kontinuerligt
Uppföljning Redovisning av sammanfattad recipientkontroll, redovisning av vattenkvalitetshöjande åtgärder

3.3. Saxån-Braåns vattenråd

Beskrivning

Eslövs kommun ska engagera sig i och finansiera samarbeten kring vattenvård inom Saxån-Braåns vattenråd. Inom vattenrådet samordnas åtgärder som syftar till att uppnå god ekologisk- och kemisk status i ån. Det har till stor del handlat om anläggande av våtmarker och vattendragsrestaurering i avrinningsområdet. Se mer om åtgärdsarbetet på vattenrådets hemsida.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs 220 000 kr (avgift för 2023)
Representation i organisationen 40 h
När Kontinuerligt
Uppföljning Redovisning av sammanfattad recipientkontroll, redovisning av vattenkvalitetshöjande åtgärder

3.4 Ringsjöns vattenråd

Beskrivning

Eslövs kommun ska engagera sig i och finansiera samarbeten kring vattenvård inom Ringsjöns vattenråd. Inom vattenrådet samordnas åtgärder som syftar till att uppnå god ekologisk- och kemisk status i sjön. Det har hittills främst handlat om biomanipulation genom utfiskning av vitfisk som har gett bra resultat för den ekologiska balansen i sjön. Se mer om åtgärdsarbetet på vattenrådets hemsida.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs 395 tkr

Representation i organisationen 60 h
När Kontinuerligt
Uppföljning Redovisning av sammanfattad recipientkontroll, redovisning av vattenkvalitetshöjande åtgärder

4. Friluftsliv

4.1 Friluftsplän

Beskrivning

En friluftsplän ska tas fram för utveckling av friluftslivet i kommunen.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö

Resurs en tjänst, friluftslivsstrateg

När När resurs finns

Uppföljning Finns friluftsplän eller inte

MILJÖPLAN FÖR ESLÖV- REMISSVERSION

Denna miljöplan bidrar till del lokala miljömålet *Ren miljö* i *Miljöstrategi för Eslöv*. Den gäller för kommunens förvaltningar samt för bolagen ebo och Merab.

Innehåll

Bakgrund	4
Miljöplan	4
Syfte	5
organisation	5
Kommunfullmäktige	5
Kommunstyrelsen	5
Styrgrupp.....	5
Intern referensgrupp	5
Samordnare	6
Rådighet	6
Avgränsningar och kopplingar	6
Uppföljning	6
Mål	7
Åtgärder	7
1. Vara en god miljö-förebild.....	8
1.1 Sveriges ekokommuner.....	8
1.2 Hållbarhets säkring av strategiska planer, beslut och investeringar .	8
1.3 Miljökrav i upphandlingar.....	9
1.4 Miljökrav i arrendeavtal.....	10
2. Skydda människor och miljö för exponering av farliga kemiska ämnen, med extra fokus på att skapa giftfria miljöer för barn och unga	14
2.1 Giftfria skolor och förskolor	14
2.2 Bekämpningsmedelsfri skötsel	14
Sanering av förorenade områden	15
Miljögiftkonferensen i Eslöv	15

3. Kommunikation och samverkan	15
3.1 Kommunikationsplan	15
3.2 Näringslivssamverkan	16
3.3 Föreningssamverkan	16
Bilaga 1 – Farliga kemiska ämnen.....	17
Bilaga 2 – Utfasningsämnen, prioriterade riskminskningsämnen, SIN-listan och SVHC-ämnen	22
Bilaga 3 - Lagstiftning	23
Bilaga 4 - Giftfria skolor och förskolor.....	27

Bakgrund

Miljöfrågorna är och kommer fortsatt att vara de viktigaste och tuffaste utmaningarna hela världen står inför. *Miljöplan för Eslöv, Naturplan för Eslöv, Energi- och klimatplan för Eslöv* och *Avfallsplan för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby* samlar kommunorganisationens arbete som bidrar till de 16 nationella miljömålen.

Miljöplanen samlar det miljöarbete inom kommunorganisationen som inte direkt handlar om natur, biologisk mångfald, att begränsa klimatpåverkan och avfall. Eslövs kommunorganisation har ambitionen att ta sitt ansvar för att bidra till de 16 nationella miljömålen och därmed till stora delar till de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Eslöv är en av Sveriges ekokommuner och har därmed en uttalad ambition om att ta ansvar för att bidra till hållbar utveckling genom att dela med sig av erfarenheter och lära av andra.

Miljöplan

Det mesta vi gör går att göra med miljöhänsyn. Eslövs kommunorganisation är inblandad i väldigt många olika processer, hanterar stora volymer av varor och tjänster och har många kontaktytor med organisationer och individer. I allt det kan miljöfrågor lyftas in och beaktas. Några av de mest effektiva verktygen vi har för att minska vår negativa miljöpåverkan och för att skapa positiva miljöförändringar är upphandling/inköp, samverkan och kommunikation.

Många miljöåtgärder ger många olika positiva miljöeffekter. Många åtgärder i denna plan bidrar även till målen *Rik natur i Eslöv* och *Begränsad klimatpåverkan i Eslöv*, men för att undvika att hantera en fråga i flera olika planer har de åtgärder som tydligt bidrar till flera mål hamnat i denna plan.

Eslövs kommunorganisation har ingen kemikalieplan. De frågor som traditionellt skulle ligga i en sådan finns i denna miljöplan.

Miljöplanen ska säkerställa att Eslövs kommunorganisation gör sitt bästa och använder de verktyg som finns inom de verksamheter den råder över för att på bästa sätt bidra till målet *Ren miljö* i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Namnet på denna plan, **Miljöplan**, ska inte tolkas så som att de frågor som hanteras i naturplanen, energi- och klimatplanen och avfallsplanen *inte* är miljöarbete. Allt arbete i planerna kopplade till *Miljöstrategi för Eslöv* bidrar till de nationella miljö kvalitetsmålen och är miljöarbete.

Syfte

Miljöplanen ska samla, systematisera och presentera arbetet som framför allt bidrar till målet *Ren miljö* i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Miljöplanen ska lyfta fram prioriterade åtgärder samt bidra till att förebygga risker och framtida kostnader orsakade av felaktiga val, beslut och arbetssätt.

Miljöplan för Eslöv ska lyfta fram prioriteringar inom arbetsområdet.

organisation

Miljöplanen utgör en av de planer som tillsammans beskriver arbetet som ska leda fram till målen i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar *Miljöstrategi för Eslöv* som innehåller mål som ligger till grund för *Miljöplan för Eslöv*.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar *Miljöplan för Eslöv*.

Styrgrupp

Miljöstrategin har en styrgrupp bestående av kommundirektörens ledningsgrupp. Styrgruppen ska hållas uppdaterad om arbetet med planerna kopplade till miljöstrategin och kan besluta om ändringar i dessa.

Intern referensgrupp

Miljöstrategin har en inter referensgrupp bestående av representanter från kommunorganisationens verksamheter samt från bolagen ebo och Merab. Arbetet i planerna följs upp, sammanställs, analyseras av referensgruppen. Resultaten redovisas årligen externt och internt.

Samordnare

Miljöfrågorna är komplicerade och komplexa. Hela tiden blir ny kunskap tillgänglig, samtidigt som fler faror identifieras. Behovet av samordning och stöd till verksamheterna är stort.

Miljöplanens samordnare ska delta i miljöstrategins interna referensgrupp, han/hon ska ha inblick i arbetet med miljöplanens åtgärder och stötta arbetet med dem samt samordna uppföljningen av planen.

Rådighet

I den fysiska planeringen, i upphandlingsprocessen, i våra egna bygg- och exploateringsprojekt, i våra nätverk och kommunikationskanaler och i vår samverkan med andra aktörer har vi stora möjligheter att lyfta in och stärka miljöarbetet och bidra till målen i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Åtgärder i denna plan ska omfatta arbete inom organisationens eget rådighetsområde.

Avgränsningar och kopplingar

Miljöplanen hanterar inte frågor som direkt styrs av lagstiftning. Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens tillsyn enligt miljöbalken styrs inte av denna plan, inte heller de tekniska vattenfrågor som hanteras av VA SYD.

Miljöplan för Eslöv kopplar till *Miljöstrategi för Eslöv*, som ska samla det arbete inom Eslövs kommunorganisation som bidrar till de 16 nationella miljömålen och därmed till stora delar av de 17 globala hållbarhetsmålen i *Agenda 2030*.

Miljöstrategin och planerna ska bidra till det regionala miljömålsarbetet som samordnas av länsstyrelsen.

Uppföljning

Uppföljningen av åtgärderna i miljöplanen sker inom ramen för uppföljning av *Miljöstrategi för Eslöv* som också innehåller indikatorer för att mäta status och behov av insatser.

Arbetet i planerna kopplade till miljöstrategin ska följas upp årligen. Uppföljningen består av insamling av underlag till indikatorer samt av inrapporterade åtgärdsresultat från de utpekade åtgärdsansvariga. Det inrapporterade materialet ska sammanställas, analyseras och sedan presenteras internt och extern. Resultatet av uppföljningen ska användas till att utveckla kommunorganisationens miljöarbete.

Uppföljningen samordnas av miljöplanens samordnare.

Mål

Miljöplan för Eslöv ska bidra till att uppnå målet *Ren miljö* i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Målet *Ren miljö* definieras så här:

Eslövs kommun ska arbeta för ren och effektiv resursanvändning och vara en hållbar förebild.

Vad målet innebär beskrivs i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Åtgärder

De åtgärder i *TILLSAMMANS FÖR ETT HÅLLBART SKÅNE - Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2022–2025* där kommunerna har tilldelats ansvar, ska lyftas in i planerna kopplade till miljöstrategin i de fall de anses möjligt, prioriterat och befogat.

Miljöplanen bidrar framför allt till följande åtgärder i det regionala åtgärdsprogrammet:

Åtgärd HS3. Miljö- och hållbarhetskrav i riktlinjer för markanvisning av ny bebyggelse

HS7. Resurseffektivt och cirkulärt byggande

HL10. Samverkan för att minska matsvinn

HL11. Inköp av miljöbra mat

HK10. Strategiskt arbete för ett giftfritt Skåne

HK12. Hållbarhetssäkring av strategiska planer, beslut och investeringar

På nationell och regional nivå finns ett stort antal strategier, program och liknande som hanterar olika typer av miljöfrågor. Till exempel *Klimat- och*

energistrategin för Skåne - ett klimatneutralt och fossilbränslefritt Skåne, där Energi- och klimatplanen bidrar framför allt till följande åtgärder:

- Prioritera inköp av miljöbra mat
- Minska matsvinn i hela livsmedelskedjan
- Ställ och följ upp klimat- och energikrav i upphandlingar

Åtgärderna är framtagna i dialog med de verksamheter som berörs av dem. Åtgärderna är prioriterade så att de på ett resurseffektivt (stor miljönytta per insatt resurs) bidrar till målen i *Miljöstrategi för Eslöv*.

1. Vara en god miljö-förebild

1.1 Sveriges ekokommuner

Beskrivning

Eslöv ska vara en aktiv medlem av Sveriges ekokommuner.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad

Resurs Budget: medlemsavgiften på 4 tkr plus 0,3 kr per kommuninvånare (2023)

Tid för: bemanning i föreningens expertgrupp och för ledamot i föreningens styrelse

När Kontinuerligt

Uppföljning Är Eslövs kommun medlem i Sveriges ekokommuner.

1.2 Hållbarhetssäkring av strategiska planer, beslut och investeringar

Beskrivning

Ett verktyg ska tas fram och användas till att hållbarhetssäkra strategiska planer, beslut och investeringar inom kommunorganisationen. Verktuget ska kopplas till Miljöstrategi för Eslöv och andra antagna hållbarhetsambitioner.

En arbetsgrupp bildas som tar fram ett förslag till verktyg som utvecklas med hjälp av miljöstrategins arbetsgrupp som referensgrupp.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö och Kommunledningskontoret – Tillväxtavdelningen

Resurs Budget: inom ram

Tidsåtgång för projektledning: 120 timmar

När Förslag presenteras för miljöstrategins styrgrupp under våren 2024. Därefter politisk process.

Uppföljning Är verktyget på plats. Används verktyget.

1.3 Miljökrav i upphandlingar

Beskrivning

Vid upphandling ska krav ställas i de fall det anses relevant och möjligt, som säkerställer att:

- Farliga kemiska ämnen inte köps in eller ingår i produkter som köps in till kommunorganisationen. Det innebär att:
 - Utfasningsämnen ska undvikas i möjligaste mån
 - Prioriterade riskminskningsämnen ska undvikas i möjligaste mån.
 - Krav ska ställas på att leverantör har kunskap om kemikalieinnehåll, och om det förekommer farliga kemiska ämnen, att de arbetar för att substituera dessa mot mindre farliga ämnen.
- Mängden material och avfall minimeras. Det innebär att:
 - Engångsartiklar ska undvikas i möjligaste mån
 - Rekonditionerade och återbrukade produkter ska väljas före nya produkter där det är möjligt.
 - Köp av tjänst och funktion ska prioriteras före produkt där det är möjligt och miljömässigt motiverat.
 - Fokus på lång livscykel ska prioriteras.
 - Möjlighet till återtag ska finnas där det är relevant och möjligt.
- Inköp ska göras med fokus på energieffektivitet och begränsad klimatpåverkan. Det innebär att:
 - I upphandlingar som innehåller energi, transporter och eller bränsleanvändning ska krav ställas på förnybar energi/förnybart bränsle. I andra hand klimatkompensation.
 - Energieffektiva produkter ska prioriteras.
- Miljökrav kopplat till andra miljöaspekter såsom utsläpp till mark, luft och vatten, buller, med mera ska ställas där det anses relevant och befogat.

Vid inköp ska vara eller tjänst med minst miljöpåverkan väljas.

Modell för hållbarhetskrav vid upphandlingar ska utvecklas och spridas och användas i alla planerade upphandlingar.

Miljöavsnitt ska ingå i utbildning för inköpare.

Ansvar	Samtliga upphandlande verksamheter med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Medaktörer	Alla förvaltningar samt bolagen ebo, Merab
Resurs	Samordning 100 h
När	Kontinuerligt
Uppföljning	Har relevanta miljökrav ställts i upphandlingar Köps miljöbra produkter in på våra avtal. Andel som nyckeltal på utvalda produktslag.

1.4 Miljökrav i arrendeavtal

Beskrivning

Miljökrav ska ställas i avtal med dem som arrenderar kommunens mark. Kraven ska säkerställa så att brukandet av den kommunägda marken sker i enlighet med målen i *Miljöstrategi för Eslöv*. Målet är bekämpningsmedelsfritt brukande med stor hänsyn till miljö och biologisk mångfald. Det innebär att:

- Nya arrendatorer ska bruka marken enligt kraven för KRAV som minimum.
- Befintliga arrendatorer som inte har avtal om att bruka den arrenderade marken enligt kraven för KRAV, ska beskriva hur de arbetar för minskad miljöpåverkan.

Ansvar	Kommunledningskontoret – Tillväxt med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö (tar fram underlag för beskrivning av miljöarbete)
Resurs	Ta fram underlag för att beskriva miljöarbete 40 h
När	Kontinuerligt
Uppföljning	Finns miljöanpassade avtal Finns information om arrendatorers miljöarbete

1.5 Hållbarhetsprogram för utbyggnaden av Östra Eslöv

Beskrivning

Ett hållbarhetsprogram för utvecklingen av Östra Eslöv ska tas fram. Hållbarhetsprogrammet ska säkerställa att utbyggnaden genomförs i

enlighet Miljöstrategi för Eslöv och övriga hållbarhetsaspekter inom ramen för de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Ansvar Kommunledningskontoret – Tillväxt med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs Delvis finansiering från externa EU-medel
När Start 2023
Uppföljning Finns ett hållbarhetsprogram för utbyggnaden av Östra Eslöv

1.6 Hållbart byggande (lokalförsörjning)

Beskrivning

När kommunorganisationen bygger och anlägger egna byggnader och anläggningar ska det göras i enlighet med målen i Miljöstrategi för Eslöv.

Kemikalier

Alla nya byggnader förutom skolor och förskolor ska klara kemikaliekraven för *Lokaler nybyggnad*, respektive *Lokaler, ombyggnad* motsvarande dem i Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriteriet på basnivå - **Ämnen med miljö- och hälsofarliga egenskaper.**

Skolor och förskolor ska klara kemikaliekraven för *Förskolor, nybyggnad, Förskolor, ombyggnad, Skolor, nybyggnad* respektive *Skolor, ombyggnad* i Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriteriet på avancerad nivå - **Ämnen med miljö- och hälsofarliga egenskaper.**

Hänvisning: [Hitta hållbarhetskriterier | Upphandlingsmyndigheten](#)

Energi

Samtliga nya byggnader ska byggas energieffektivt. Det innebär att byggnaders energibehov ska ligga 25 procent under energikraven i Boverkets byggregler, BBR (Energikrav enligt BFS 2011:6 med ändringar till och med BFS 2019:2).

Energiproduktion på bebyggda/anlagda fastigheter ska prioriteras.

Hänvisning: *Energi- och klimatplan för Eslöv 3.2 Egen solenergiproduktion*

Klimat

Vid val av byggmaterial ska material med liten klimatpåverkan, ur ett livscykelperspektiv, prioriteras.

Offentliga byggnader ska lokaliseras så att hållbart resande till och från byggnaden/anläggningen görs möjligt.

Biologisk mångfald

När utemiljöer utformas ska hänsyn tas till att bevara, utveckla och skapa biologiska värden. Biologiska värden som förloras i och med byggandet och/eller anläggandet ska kompenseras.

Hänvisning: *Naturplan för Eslöv åtgärd 2.1. Biologisk mångfald i detaljplaneringen*

Vatten

Dagvatten och skyfall ska hanteras i enlighet Dagvatten- och översvänningsplan för Eslöv.

Hänvisning: *Dagvatten- och översvänningsplan för Eslöv*

Avfall

I alla nya byggnader där det är befogat ska det finnas möjlighet till nära källsortering i enlighet med den lokala renhållningsordningen.

Hänvisning: *Avfallsplan för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby.*

Ansvar Kommunledningskontoret – Tillväxt, Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö och Serviceförvaltningen - Fastighet

Resurs Inom ram

När Utredning påbörjas 2023

Uppföljning Har åtgärden efterlevts i de egna bygg- och anläggningsprojekten

1.7 Miljösmart mat

Beskrivning

Vid inköp och hantering av livsmedel ska hänsyn tas till alla miljöaspekter kopplade till livsmedel, livsmedelsproduktion och livsmedelshantering.

Val av råvaror ska göras så att negativ påverkan på mark, vatten, luft, klimat och biologisk mångfald minimeras. Kommunorganisationen ska arbeta aktivt mot matsvinn.

Rutin tas fram för kommunorganisationens alla verksamheter under 2024.

Ansvar Serviceförvaltningen – Måltid med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö samt övriga verksamheter som hanterar livsmedel.

Medaktörer Alla förvaltningar samt bolagen ebo, Merab

Resurs Budget: Inom ram
Tidsåtgång: Projektledning 120 timmar

Uppföljning Finns rutin. Används rutinen.

1.8 Eslövs miljöpris

Beskrivning

Eslövs miljöpris ska årligen delas ut av Eslövs kommun, Skånska Dagbladet och Krafringen. En jury med representanter från de tre organisationerna ska välja ut pristagaren. Priset ska gå till en privatperson, ett företag eller en organisation som utmärkt sig på ett sätt som går i linje med målen i *Miljöstrategi för Eslöv* (bidragit till de 16 nationella miljömålen).

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö

Resurs Budget: 5 000 kronor (motsvarar halva prissumman, andra halvan delas mellan Skånska Dagbladet och Krafringen).
Samordning: 25 h.

När Årligen

Uppföljning Redovisning av pristagare och motivering

1.9 Eslövs interna vandringsmiljöpris

Beskrivning

Eslövs interna vandringsmiljöpris ska delas ut till någon, enskild eller verksamhet, inom kommunorganisationen som utmärkt sig i linje med målen i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö

Resurs Samordning 30 h

När Delas ut i maj och i november årligen

Uppföljning Redovisning av pristagare

1.10 Miljöfokus i pedagogiska verksamheter

Beskrivning

En grupp bestående av pedagoger inom Barn och Utbildning ska formas för att utveckla miljöarbetet inom de pedagogiska verksamheterna.

Ansvar Barn och Utbildning med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad
– Stab och Miljö
Resurs Samordning: 80 h
När Gruppen bildas under hösten 2023, därefter löpande
Uppföljning Antal möten eller aktiviteter i gruppen.
Genomförda åtgärder

1.12 Hållbar kapitalplacering

Beskrivning

Eslövs kommunorganisationens ska placera pengar i verksamheter som inte aktivt går emot målen i *Miljöstrategi för Eslöv*. Det utesluter placering i verksamheter som är verksamma inom vissa miljöbelastande verksamheter. Se Eslövs kommuns placeringsriktlinjer.

Ansvar Kommunledningskontoret - ekonomiavdelningen
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt
Uppföljning Med hjälp av tjänsten *AGENTA* och *Morningstar rating*

2. Skydda människor och miljö för exponering av farliga kemiska ämnen, med extra fokus på att skapa giffria miljöer för barn och unga

2.1 Giffria skolor och förskolor

Beskrivning

Kommunorganisationens skolor och förskolor ska byggas, utrustas och drivas giftfritt enligt beskrivningen i bilaga 2 – Giftfria skolor och förskolor.

Ansvar Barn och Utbildning med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad
– Stab och Miljö
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt
Uppföljning Med hjälp av årlig enkät

2.2 Bekämpningsmedelsfri skötsel

Beskrivning

Skötsel av allmän platsmark ska ske utan kemiska bekämpningsmedel. Undantag är bekämpning av invasiva arter. Det hanteras i *Naturplan för Eslöv*.

Miljöfrågor kopplade till planering och anläggning av allmän platsmark hanteras i *Naturplan för Eslöv*. Redan i planeringsskedet ska denna fråga lyftas in.

Ansvar Miljö och samhällsbyggnad – Gata Trafik Park och ebo
Budget Inom ram
När Kontinuerligt
Uppföljning Volym använda bekämpningsmedel inom skötseln

Sanering av förorenade områden

Beskrivning

Det finns ett behov av ett proaktivt arbete med identifiering och sanering av förorenade områden.

I dagsläget finns inte resurser till att prioritera sådant arbete. Frågan beaktas i arbetet med att revidera denna plan framöver.

Miljögiftkonferensen i Eslöv

Beskrivning

2015, 2017 och 2019 arrangerades Miljögiftkonferensen i Eslöv med stöd av Region Skånes miljövårdsfond. Behovet av en arena för kommuners och andra aktörers arbetet med miljömålet Giftfri miljö finns fortfarande och konferensen blev ett uppskattat arrangemang som gav Eslövs kommun mycket positiv uppmärksamhet i ett miljösammanhang.

I dagsläget finns inte resurser till att prioritera ett sådant arrangemang. Frågan beaktas i arbetet med att revidera denna plan framöver.

3. Kommunikation och samverkan

3.1 Kommunikationsplan

Beskrivning

En kommunikationsplan ska tas fram som säkerställer att arbetet inom Miljöstrategi för Eslöv kommuniceras effektivt och bra.

Kommunikationsplanen ska beskriva syfte, målgrupper, kanaler och kommunikationsaktiviteter. Kommunikationsplanen omfattar alla kommunikationsinsatser kopplade till *Miljöstrategi för Eslöv*.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö med stöd av Kommunledningskontoret - kommunikationsavdelningen
Resurs Kommunikationsplanering 50 h

Kommunikationsaktiviteter 200 h
När Plan tas fram varje år. Aktiviteter görs kontinuerligt enligt planen.
Uppföljning Finns kommunikationsplan. Följs kommunikationsplanen.

3.2 Näringslivssamverkan

Beskrivning

Samverkan med näringslivet kring miljöfrågor ska stärkas. Befintliga kanaler och nätverk (såsom nyhetsbrev, näringslivsträffar, näringslivsdagar) ska användas för att lyfta miljöfrågor och bjuda in till samverkan.

Ansvar Kommunledningskontoret – näringsliv och Miljö och Samhällsbyggnad – staben

Resurs Samordning 120 h

När Under 2023 identifieras lämpliga nätverk och plattformar och en planering för utvecklingen av näringslivssamverkan med miljöfokus tas fram.

Uppföljning Antal samverkansarrangemang där miljöfrågor har lyfts. Antal samverkansprojekt.

3.3 Föreningssamverkan

Beskrivning

I dialog med föreningar ska kommunorganisationen bidra till att utveckla och stödja föreningarnas miljöarbete.

Ansvar Kultur och Fritid – och Miljö och Samhällsbyggnad – staben

Resurs Samordning 120 h

När Under 2024 påbörjas arbetet

Uppföljning Antal samverkansarrangemang där miljöfrågor har lyfts. Antal samverkansprojekt.

Bilaga 1 – Farliga kemiska ämnen

Kemiska ämnen finns i vår omgivning dygnet runt alla dagar på året. Alla är inte skadliga men vi vet att många är det och att ett stort antal misstänks vara det. Vi vet också att kemikalielagstiftningen inte är ett tillräckligt skydd mot skadlig kemikalieexponering.

Spridningen av farliga kemiska ämnen i miljön anses vara ett av de största hoten mot ekologisk hållbar utveckling. *Giffri miljö* är ett av de sexton nationella miljö kvalitetsmålen som utgör Sveriges bidrag till den miljömässiga hållbarhetsdimensionen i Agenda 2030.

Med farliga kemiska ämnen menar vi i denna plan i första hand utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen. Men vi strävar också mot att generellt minska användning av och exponering för kemiska ämnen.

Farliga kemiska ämnen

Ämnen med de farligaste egenskaperna kategoriseras som utfasningsämnen, eftersom de har så farliga egenskaper att de ska fasas ut. Hit räknas de ämnen som är cancerogena (kan orsaka cancer), mutagena (kan orsaka skador på arvsanlag), reproduktionstoxiska (kan försämra möjligheterna att få barn). Utfasningsämnen är också de som är persistenta (bryts ner mycket långsamt i miljön), bioackumulerbara (tas upp och anrikas i näringskedjan), hormonstörande och ozonnedbrytande.

Ämnen med farliga egenskaper, men inte fullt lika farliga egenskaper som utfasningsämnenas, kategoriseras som prioriterade riskminskningsämnen. Dessa anses ha så farliga egenskaper att de ska undvikas.

Plast

När man talar om att skapa giftfria inomhusmiljöer handlar det ofta om att fasa ut plastprodukter. Vid tillverkning av plast tillsätts ämnen som ger den de egenskaper vi efterfrågar. Det finns ämnen som gör plast hård, mjuk, brandsäker, uv-skyddad med mera. Många av dessa tillsatta ämnen har farliga egenskaper. De kan vara hormonstörande, mutagena, reproduktionstoxiska, cancerogena eller giftiga på annat sätt.

Ftalater

Ftalater är ämnen som ingår i plast- och gummi produkter för att göra dem mjuka och smidiga. Ftalater finns i PVC-plast i golv, fallskydd utomhus, mjuka plastleksaker, förkläden, vaxdukar, idrottsredskap, konstläder och elsladdar. Ftalater kan också förekomma i färg och lim och i plasttryck på barnkläder. I vissa mjuka plastprodukter kan uppemot 70 procent bestå av ftalater.

Ftalater kan läcka ut ur materialen och tas upp av kroppen. Några ftalater kan vi få i oss genom direktkontakt och en del indirekt exempelvis via maten. Alla ftalater är inte farliga men några är hormonstörande, kan påverka könsutvecklingen och försämra möjligheterna att få barn.

Europeisk industri har till stor del ersatt de skadliga ftalaterna, som numera är begränsade eller förbjudna, med andra mjukgörande ämnen. Däremot kan äldre mjuka plastprodukter samt sådana som är tillverkade utanför EU kan innehålla ftalater som idag är reglerade inom EU.

Några ftalater misstänks vara så skadliga att de är förbjudna i alla leksaker och barnavårdsartiklar, medan en del är förbjudna i sådana leksaker och barnavårdsartiklar som kan stoppas i munnen.

PFAS

Högfluorerade ämnen, eller PFAS som de också kallas, kan finnas i impregnerade textilier, impregnerat papper, rengöringsmedel och brandsläcknings-skum. De högfluorerade ämnena är en grupp mycket stabila ämnen. En del bryts ned mycket långsamt eller inte alls i naturen. Många av dem är bioackumulerande - de ansamlas i levande organismer. Eftersom högfluorerade ämnen är fett- och vattenavstötande lagras de inte i fettvävnad som andra bioackumulerande ämnen. De binder till proteiner och lagras i andra organ i kroppen, till exempel i levern och i blodet.

Högfluorerade ämnen hittas i förhållandevis höga halter i djur, till exempel isbjörnar i Arktis. Ämnena hittas också i människors blod, även hos nyfödda. Flera är PBT-ämnen, alltså de som är persistenta, bioackumulerbara och toxiska, och flera är även hormonstörande.

Bisfenol A

Bisfenol A (BPA) finns bland annat i polykarbonat- och epoxiplaster, i till exempel CD- och DVD-skivor samt i tandfyllningsmaterial. Det kan också finnas i plastflaskor, matlådor, elektronik, byggmaterial, lim, som skyddande lack i konserv- och läskburkar. De används också vid renovering

av vatten- och avloppsrör. Bisfenol A finns också i termopapper som används till kvitton och biljetter.

Bisfenol A är hormonstörande och som kan påverka fortplantningen. Ämnet påträffas i nästan alla urin- och blodprover från människor, vilket tyder på att de flesta av oss hela tiden får i oss låga doser av ämnet. Det sker främst genom mat och dryck som varit i kontakt med polykarbonatplast eller epoxi, eftersom rester av bisfenol A kan läcka från materialen.

Bisfenol A är förbjudet i nappflaskor i hela EU. Från och med januari 2020 kommer ämnet också att vara förbjudet i termopapper som används i bland annat kvitton och biljetter. Sverige har egna förbud mot bisfenol A i matförpackningar för barn upp till tre år och vid relining av dricksvattenrör. Det finns regler för hur mycket bisfenol A som får läcka från leksaker.

Tungmetaller

Tungmetallerna bly, kvicksilver och kadmium är mycket toxiska och finns bland annat i hushållsapparater, mobiltelefoner, datorer, surfplattor, tv-spel, färg, smycken, spännen, olika metallföremål och möbler. Tungmetallerna är grundämnen och bryts inte ner.

Bly är ett mycket giftigt ämne som kan skada nervsystemet och påverka inlärningsförmågan. Foster och barn är särskilt känsliga. Bly är numera förbjudet i bensin, målarfärg, leksaker, elektriska produkter, smycken och i alla varor som barn kan stoppa i munnen.

Kvicksilver är mycket giftigt och kan skada hjärnan och nervsystemet. Kvicksilver är i dag förbjudet i nästan alla varor som säljs i Sverige, men det finns undantag exempelvis för lågenergilampor och uppladdningsbara batterier.

Kadmium kan finnas i uppladdningsbara batterier, konstnärsfärger, elektronik, gammal plast och som förorening i livsmedel, tobak, konstgödsel och bränslen. Det är giftigt för miljön och kan också ge benskörhet, njurskador och cancer. Vanligaste sättet att få i sig kadmium är genom maten. Det beror på att växterna lätt tar upp kadmium från marken.

Det finns regler för hur mycket kadmium som får finnas i till exempel, leksaker, plast, smycken, elektriska produkter och armbandsur.

Hormonstörande ämnen

Vissa ämnen kan påverka kroppens hormonsystem och ge skadliga effekter. Sådana hormonstörande ämnen finns i många olika produkter som vi omger oss med, till exempel plaster, kassakvitton, elektroniska produkter, kläder och bekämpningsmedel.

Många viktiga processer i kroppen styrs av hormoner som verkar vid mycket låga halter i kroppen. Hormonstörande ämnen kan "lura" kroppen att de är just hormoner och påverka hormonstyrda processer.

Hormonstörande ämnena kan exempelvis bidra till utveckling av cancer, störa könsutvecklingen, orsaka koncentrationssvårigheter, ge individen ett lägre IQ, orsaka fetma och försämra förmågan att få barn.

Det behövs inte några höga halter av ett hormonstörande ämne för att det ska ge respons. Det som avgör är istället när individen exponeras. Det mest kritiska skedet är fosterstadiet, men även barn är extra känsliga eftersom deras organ ännu inte är färdigutvecklade.

Bekämpningsmedel

Bekämpningsmedel utgör en bred grupp av ämnen som till sin natur är biologiskt aktiva. Många av de bekämpningsmedelsrester som påträffas i naturen härrör från bekämpningsmedel som nu är förbjudna.

Bekämpningsmedel kan ha hormonstörande egenskaper, vara svårnedbrytbara, bioackumulerande samt kan orsaka cancer och andra sjukdomar. De kan finnas i alla livsmedel som har odlats konventionellt. Livsmedel producerade i andra länder än Sverige innehåller ofta högre halter bekämpningsmedelsrester. Ekologiskt odlade livsmedel innehåller betydligt mindre bekämpningsmedelsrester än konventionellt odlade produkter.

Flamskyddsmedel

Flamskyddsmedel används för att fördröja eller hindra att ett material börjar brinna. Textilier och möbler i offentlig miljö, skyddskläder, gummikablar, isoleringsmaterial samt elektrisk och elektronisk utrustning kan innehålla flamskyddsmedel. De bromerade flamskyddsmedlen är de mest omdiskuterade, eftersom dessa kan vara hormonstörande och toxiska.

Flamskyddsmedel kan läcka ut när varor tillverkas, används och när de skrotas. Bromerade flamskyddsmedel finns kvar länge i naturen, samlas i

organismer och är giftiga. Vi kan få i oss flamskyddsmedel exempelvis genom maten, främst fisk. Många flamskyddsmedel samlas i dammet inomhus, men genom att städa och vädra minskar man mängden.

Verktyg och fler tips

Vill du veta mer kommer här tips på länkar med nyttig information.

www.kemi.se, Kemikalieinspektionens hemsida med information om kemiska ämnen, regler och lagar, samt om Kemikalieinspektionens arbete för en giftfri vardag.

www.naturskyddsforeningen.se, Naturskyddsföreningens hemsida. Här hittar du information om bland annat Operation Giftfri Förskola.

www.upphandlingsmyndigheten.se, Upphandlingsmyndighetens hemsida med kriterier för upphandling.

www.kemikaliesmartsokane.se, Miljösamverkan Skånes webbverktyg för giftfria skolor och förskolor.

Bilaga 2 – Utfasningsämnen, prioriterade riskminskningsämnen, SIN-listan och SVHC-ämnen

Indelning av farliga kemiska ämnen

Utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen

Utfasningsämnen är utpekade av Kemikalieinspektionen som ämnen med allvarliga egenskaper att de inte bör användas. Prioriterade riskminskningsämnen är utpekade av Kemikalieinspektionen som ämnen vilka bör ges särskild uppmärksamhet.

Här hittar du information om utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen: www.kemi.se/prio-start/kriterier/oversiktstabell, www.kemi.se/prio-start/kriterier/prio-amnens-egenskaper.

Faror, klassificering och märkning

En sammanställning över ämnens farliga egenskaper kopplade till klassificering och märkning finns på www.kemi.se/global/lagar-och-regler/clp/ver-2-kemi-plansch-clp-a2-webb.pdf.

Kandidatförteckningen och särskilt farliga ämnen, SVHC-ämnen

Kandidatförteckningen är en lista med särskilt farliga ämnen, så kallade SVHC-ämnen. Information om SVHC-ämnen och kandidatförteckningen finns på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/reach-forordningen.

Hormonstörande ämnen och SIN-listan

ChemSec är en icke vinstdrivande miljöorganisation som har tagit fram en lista på särskilt farliga kemiska ämnen, SIN (Substitute it now!)-list. Syftet med SIN-listan är att öka förutsägbarheten samt att visa upp kemikalier som organisationen anser borde sättas upp på Kandidatförteckningen. Till skillnad från kandidatförteckningen innehåller SIN-listan även hormonstörande ämnen.

Bilaga 3 - Lagstiftning

Denna bilaga presenterar några av de regelverk som har koppling till kemikalieplanen. Observera att aktuell uppdaterad information bäst söks med hjälp av angivna länkar.

Mer information finns på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler och www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/reach-forordningen och www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/miljobalken-lagar-och-forordningar.

EU-förordningar och EU-direktiv

Större delen av lagstiftningen inom Kemikalieinspektionens ansvarsområde är reglerad på EU-nivå. Lagstiftningen omfattar kemiska produkter, bekämpningsmedel och varor. Vissa av reglerna för kemiska produkter gäller också för biotekniska organismer.

Information om EU-förordningar och införlivade EU-direktiv hittar du på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler

Reach

Grundprincipen i Reach-förordningen är att den som tillverkar eller importerar kemiska ämnen i mängder om minst ett ton per år ska registrera dessa hos Europeiska kemikaliemyndigheten, Echa. Ämnen som inte är registrerade får inte släppas ut på EU-marknaden.

I princip omfattas alla kemiska ämnen av Reach. Det betyder att kemiska ämnen i till exempel rengöringsprodukter och målarfärger samt i varor som kläder, möbler och hushållsapparater omfattas. Därför påverkas de flesta företag i EU av förordningen.

EU kan förbjuda farliga ämnen om riskerna med dem inte går att hantera. Det kan även krävas tillstånd för att få använda vissa ämnen i EU.

Mer information om Reach finns på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/reach-forordningen.

Kandidatförteckningen

Ämnen med egenskaper som kan medföra allvarliga och bestående effekter på människors hälsa och på miljön, så kallade särskilt farliga ämnen (SVHC-ämnen) hamnar på kandidatförteckningen. Där ingår ämnen som

- är cancerframkallande (kategori 1A eller 1B)
- skadar arvsmassan (könszellsmutagena i kategori 1A eller 1B)
- stör fortplantningsförmågan (reproduktionstoxiska i kategori 1A eller 1B)
- är långlivade, bioackumulerande och toxiska (så kallade PBT-ämnen)
- är mycket långlivade och mycket bioackumulerande (så kallade vPvB-ämnen)
- har andra särskilt farliga egenskaper som anses vara lika allvarliga som de ovan, till exempel hormonstörande egenskaper.

Information om SVHC- ämnen och kandidatförteckningen finns på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/reach-forordningen.

Begränsningar

En del användningar av kemikalier innebär oacceptabla risker för människa eller miljö. För sådana användningar kan EU besluta om förbud eller andra restriktioner, så kallade begränsningar. Även om ett ämne är klassificerat som farligt kan det ändå vara möjligt att hantera och använda ämnet på ett säkert sätt. För sådana användningar finns det inget skäl till begränsning. Det betyder att ett begränsat ämne inte behöver vara totalförbjudet och att det alltså är tillåtet för de användningar som inte omfattas av begränsningen.

Information om begränsningar finns på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/reach-forordningen/begransning.

Krav som gäller varor

Krav på information till kunder

Om en vara innehåller mer än 0,1 viktprocent av ett ämne som finns på kandidatförteckningen ska leverantören av varan lämna information så att mottagaren kan använda varan på ett säkert sätt.

Informationskravet gäller för alla led i distributionskedjan, inklusive återförsäljare. Informationen ska minst omfatta ämnets namn och lämnas till yrkesmässigt verksamma kunder. Konsumenter ska på begäran få samma information inom 45 dagar. Informationen ska lämnas kostnadsfritt.

Information om Reach och varor finns på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/reach-forordningen/reach-och-varor.

Miljöbalken

Miljöbalkens portalparagraf, de allmänna hänsynsreglerna och kapitel 14 om kemiska produkter och biotekniska organismer, är väsentliga för arbetet med kemikalieplanen.

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

Alla krav enligt miljöbalken grundar sig i de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalkens andra kapitel. Hänsynsreglerna gäller för alla (förutom kravet på bästa möjliga teknik, BMT, som endast gäller för yrkesverksamma verksamhetsutövare) och de ska användas i alla sammanhang där miljöbalkens bestämmelser gäller. De hänsynsregler som främst berör kemikalieplanen är:

Kunskapskravet

Kunskapskravet innebär att den som driver en verksamhet eller utför en åtgärd ska ha tillräcklig kunskap för att kunna skydda människors hälsa och miljö.

Försiktighetsprincipen

Försiktighetsprincipen innehåller bland annat att redan risken för negativ påverkan på människors hälsa och miljö medför en skyldighet att utföra åtgärder för att förhindra en störning.

Produktvalsprincipen

Produktvalsprincipen innebär att alla ska undvika att använda eller sälja produkter som kan vara skadliga för människors hälsa eller miljö, om produkterna kan ersättas med andra mindre farliga produkter.

Miljöbalken kapitel 14

I miljöbalkens 14 kapitel finns nationella regler kring kemiska produkter och biotekniska organismer. Kapitlet reglerar: spridning av bekämpningsmedel, hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter,

biotekniska organismer samt krav på tillstånd, godkännande, förbud eller dispens av sådana produkter, inklusive bekämpningsmedel.

Information om miljöbalken, 14 kapitlet och föreskrifter fattade med stöd av miljöbalken finns på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/miljobalken-lagar-och-forordningar.

CLP-förordningen

CLP-förordningen innehåller regler för klassificering, märkning och förpackning av kemiska produkter. För att få släppa ut kemiska produkter på marknaden behöver du se till att följa dessa regler.

Information om CLP-förordningen finns på <https://www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/clp---klassificering-och-markning>.

Bilaga 4 - Gifffria skolor och förskolor

I arbetet med att minska riskerna med exponering för farliga kemiska ämnen är barn särskilt viktiga. Det beror bland annat på att barns kroppar inte är färdigutvecklade och att störningar i utvecklingen av exempelvis nervsystem, fortplantningsorgan och immunsystem kan få stora negativa konsekvenser. Forskare ser samband mellan exponering av farliga kemiska ämnen och bland annat koncentrationssvårigheter, lägre IQ, fetma, tidig pubertet, försämrad fertilitet, diabetes, cancer och andra sjukdomar.

Med "gifffria" menar vi att risken för skadlig exponering av kemiska ämnen är mycket liten.

Barn exponeras dessutom mer för kemiska ämnen än vuxna på grund av att de andas, dricker och äter mer i förhållande till sin kroppsvikt. Små barn utforskar sin omgivning med munnen, har en tunn och ömtålig hud och vistas nära golvet där de exponeras för kemiska ämnen bundna till damm. Undersökningar har visat att förskolor har högre halter av farliga ämnen än andra inomhusmiljöer.

En giftfri skola eller förskola i Eslövs kommun är en verksamhet där:

- risken för skadlig exponering för kemiska ämnen i skol- och förskolemiljöer är mycket liten,
- personal och ledning har en hög medvetandenivå om kemiska ämnen i barns vardag och om hur man skyddar barn för exponering av farliga kemiska ämnen,
- de verktyg som finns och presenteras i denna åtgärd används.

Syfte

Syftet med denna åtgärd är att:

- minska barns och ungas exponering för farliga kemiska ämnen,
- öka kunskapen om farliga kemiska ämnen och om hur vi skyddar barn mot dem.

Avgränsning

Undervisning där det förekommer kemikalier och kemiska produkter (till exempel kemiundervisning och praktiska gymnasieprogram) omfattas av tillsyn enligt miljöbalken och därför inte av denna handlingsplan. Frågor som hanteras inom tillsyn enligt miljöbalken - såsom städning, ventilation samt fukt och mögel – hanteras inte heller i kemikalieplanen.

1.1 Pedagogik, material, produkter och kemikalier

Leksaker

Leksaker regleras av en av EU:s strängaste kemikalielagstiftningar för varor. Därför är leksaker som produceras inom EU i dag bland de säkraste varor som finns ur kemikaliesynpunkt. Men trots att leksaker regleras hårt finns risk för att de kan innehålla farliga kemiska ämnen, nämligen sådana som ännu inte bevisats vara farliga och därför är fria att använda.

Nya leksaker kan vara säkrare ur kemikaliesynpunkt än äldre leksaker eftersom många nya kemikalier regler för leksaker började gälla 2013. En bra regel är att alltid välja leksaker som är tillverkade inom EU och anpassade efter barnens ålder.

Det här gäller:

- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till inköp och upphandling hanteras i *Miljöplan för Eslöv åtgärd 1.3 Miljökrav i upphandling*. Gällande avtal ska alltid följas.
- Plastleksaker ska helst vara tillverkade 2013 eller senare, i andra hand 2007 eller senare.
- Gamla plastleksaker som är klubbiga eller luktar ”plast”, ”kemiskt” eller parfym, samt gammalt LEGO från 70- och 80-talen ska bort.
- Gamla träleksaker med flagnad färg ska bort eftersom det kan finnas tungmetaller i färgen.
- Nya mjukisdjur ska tvättas innan de gosas med.
- Pysselmaterial med mikroplast (som kan finnas i till exempel glitter) ska inte användas i kommunens verksamheter.

Icke-leksaker

Bäst att leka med ur kemikaliesynpunkt är leksaker och de flesta naturmaterial. Produkter som inte är leksaker kan vara problematiska. Ofta omfattas nya leksaker av skarpare krav än andra produkter som inte är avsedda att lekas med. Eftersom vi ofta inte vet vad sådana produkter innehåller (och vad de garanterat är fria från) finns det risk att saker som inte är leksaker kan innehålla farliga kemiska ämnen.

Elektronik

Elektriska produkter innehåller ofta farliga kemiska ämnen och ska inte användas som leksaker. Elektriska produkter ska heller inte plockas sönder för att undersökas.

Det här gäller:

- Barn ska inte leka med eller plocka sönder elektriska produkter.

Utklädningsgrejor

Kläder och accessoarer kan innehålla farliga ämnen. Bland utklädningskläder kan det finnas en hel del produkter med okänt kemikalieinnehåll.

Det här gäller:

- Konstläder, metallsmucken, metallspännen och kläder med metall detaljer ska bort från utklädningslådan.

Övrigt

Det finns som sagt en hel del som barn inte bör leka med. Allt går inte att beskriva här, men grundregeln ska vara att försiktighetsprincipen ska tillämpas: om man inte vet att något är ofarligt ska det undvikas. ”Vanligt” smink bör inte användas i verksamheterna. Ansiktsmålningsfärger är ofta dåligt märkta och kan innehålla farliga ämnen.

Det här gäller:

- Barn ska inte leka med kassakvitton, biljetter och dylikt - de är ofta gjorda av termopapper och kan innehålla hormonstörande ämnen.
- Barn ska inte leka med metallföremål av olika slag, till exempel nycklar, eftersom de kan innehålla farliga metaller.
- För ansiktsmålningsfärg gäller att endast produkter med innehållsförteckning och svenska instruktioner får användas.
- Smink till dockor ska inte användas på barn.
- Verksamheterna ska vara restriktiva till att ta emot gåvor, såsom leksaker och utklädningskläder, från till exempel föräldrar.

Teknisk utrustning

Datorer, läsplattor och annan teknisk utrustning kan innehålla och avge farliga kemiska ämnen. För att minimera riskerna för skadlig exponering ska kemikaliekraav ställas vid inköp av ny utrustning som ska användas av

eller i närheten av barn. I de fall det anses nödvändigt, ska gammal utrustning fasas ut.

Det här gäller:

- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till inköp och upphandling hanteras i *Miljöplan för Eslöv åtgärd 1.3 Miljökrav i upphandling*. Gällande avtal ska alltid följas.

Utrustning i undervisning

I utrustning inom hemkunskap, idrott och hälsa, bild med mera kan det finnas farliga kemiska ämnen. För att minimera riskerna för skadlig exponering ska kemikaliekrav ställas vid inköp av ny utrustning, och i de fall det anses nödvändigt ska gammal utrustning fasas ut.

Det här gäller:

- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till inköp och upphandling hanteras i *Miljöplan för Eslöv åtgärd 1.3*.

Kemikalier i undervisning

Kemisalar och andra lokaler för undervisning där kemikalier används omfattas av miljötillsyn enligt miljöbalken och omfattas därför inte av denna åtgärd.

1.2 Inredning, möbler och textil

Madrasser, skötbordsdynor, möbler, inredningstextilier med mera kan innehålla farliga kemiska ämnen. Det kan vara mjukgörande, smutsavvisande, impregnerande eller brandskyddande kemiska ämnen med farliga egenskaper.

För att minimera riskerna för skadlig exponering ska kemikaliekrav ställas vid inköp av ny inredning, möbler och textil, och i de fall det anses nödvändigt ska gamla objekt rensas bort.

Det här gäller:

- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till inköp och upphandling hanteras i *Miljöplan för Eslöv åtgärd 1.3 Miljökrav i upphandling*. Gällande avtal ska alltid följas.

- Gamla stoppade möbler och gamla skumgummikuddar och madrasser kan innehålla bromerade flamskyddsmedel och tungmetaller och ska fasas ut.
- Gamla kuddar och madrasser klädda i PVC kan innehålla farliga ftalater och ska fasas ut.
- Textilier ska tvättas innan användning.

1.3 Mat och kök

En betydande del av de farliga kemiska ämnen vi exponeras för får vi i oss via maten. Det kan vara bekämpningsmedelsrester, tungmetaller, läkemedelsrester eller ämnen som tillförts livsmedlen via förpackningar, utrustning och redskap.

Livsmedel, värme och plast i kombination innebär risk för exponering för farliga kemikalier. Därför ska vi undvika förpackningar och redskap som kan innehålla och släppa ifrån sig farliga kemiska ämnen till livsmedel.

Det här gäller:

- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till livsmedel i skolor och förskolor hanteras i *Miljöplan för Eslöv åtgärd 1.8, Miljösmart mat.*
- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till inköp och upphandling hanteras i *Miljöplan för Eslöv åtgärd 1.3.*
- Plast och teflon och andra material som kan vara källor till exponering ska fasas ut ur skol- och förskoleköken.
- När tallrikar och dricksglas i plast byts ut ska de ersättas med tallrikar och dricksglas av glas.
- Engångsmaterial som muggar, tallrikar och bestick ska inte köpas in. Gamla lager kan användas upp.
- Metallkonserver ska undvikas eftersom de ofta har en ytbehandling på insidan som kan släppa det hormonstörande ämnet bisfenol A till maten. Kartongförpackningar är ett bättre val.

1.4 Bygg och renovering

Byggprodukter står för cirka 40 procent av de kemiska föroreningar inomhus som kan ha cancerframkallande, mutagena, reproduktionstoxiska, hormonstörande eller allergiframkallande effekter.

Det här gäller:

- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till byggande och renovering inköp och upphandling hanteras i *Miljöplan för Eslöv åtgärd 1.7, Hållbart byggande*.

1.5 Utemiljöer

Utomhus i friska luften är risken för exponering av farliga kemiska ämnen minst, under förutsättning att där inte finns material och föroreningar med farliga kemiska ämnen. När utemiljöer för barn och unga anläggs ska kemikaliefrågorna finnas med. Olämpliga material ska tas bort och lekmiljöer ska placeras så att de inte nås av till exempel damm och avgaser från trafik.

Det här gäller:

- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till inköp och upphandling hanteras i *Miljöplan för Eslöv åtgärd 1.3 Miljökrav i upphandling*. Gällande avtal ska alltid följas.
- Impregnerat virke och gummidäck i barns utemiljöer ska bort.

1.6 Övrigt

En bra inomhusmiljö är viktig för att minska riskerna med farliga kemiska ämnen. Ren luft och välstädade lokaler kan göra stor skillnad. Många av de farliga kemiska ämnen som finns i bland annat byggmaterial hamnar i damm som små barn lätt får i sig när de rör sig nära golvet. Det bästa är oftast att lokalerna städas när barnen inte vistas i dem. Det ger bäst städresultat.

När datorer och andra elektroniska produkter blir varma kan de avge farliga kemiska ämnen. Därför ska de stå i välventilerade rum där barn inte sover eller vistas långa stunder.

Det här gäller:

- Datorer och annan teknisk utrustning ska förvaras i välventilerade rum där barn inte vistas länge.

ENERGI- OCH KLIMATPLAN FÖR ESLÖV -

Energi- och klimatplan för Eslöv bidrar till det lokala miljömålet *Begränsad klimatpåverkan* i *Miljöstrategi för Eslöv*. Den gäller för kommunens förvaltningar samt för bolagen ebo och Merab.

Innehåll

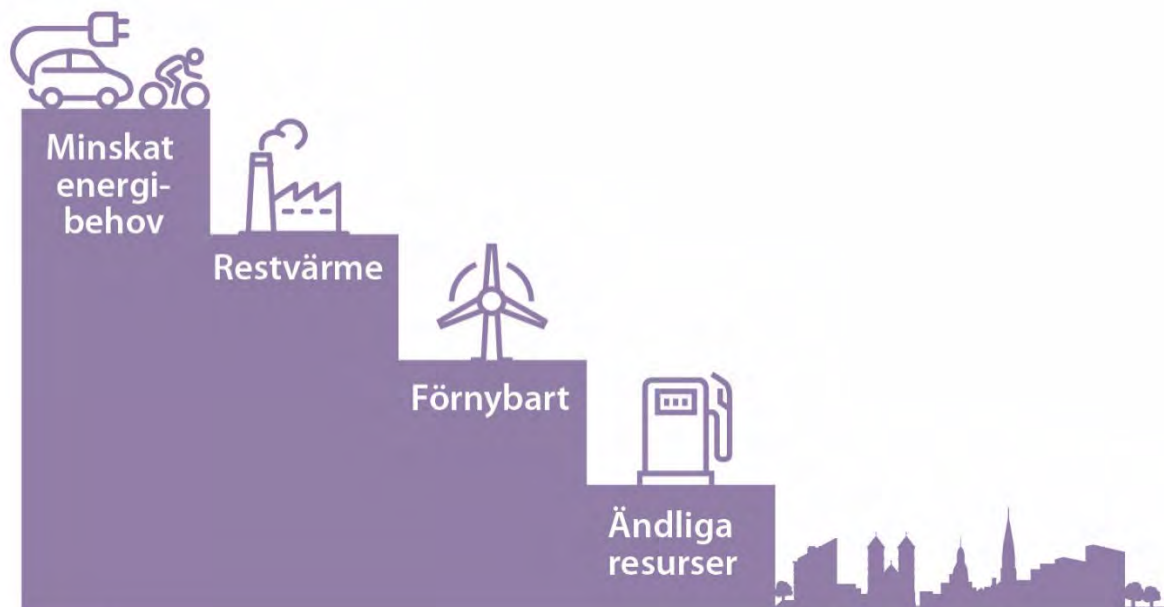
Bakgrund	4
Syfte	4
Organisation	5
Rådighet	5
Avgränsningar och kopplingar	5
Uppföljning	6
Mål	6
Åtgärder	6
1. Balansera och kompensera växthusgasutsläpp.....	7
1.1 Koldioxidbudget.....	7
1.2 Miljöspendanalys för inköp.....	7
1.3 Klimatväxling/klimatkompensation	8
2. Fossilbränslefritt.....	8
2.1 Fossilbränslefria fordon.....	8
2.2 Fossilbränslefri uppvärmning.....	8
2.3 Fossilbränslefri el	8
2.4 Fossilbränslefri skötsel.....	9
3. Minskad effekt- och energianvändning.....	9
3.1 Energi- och klimatrådgivning.....	9
3.2 Stötta industrins energieffektivisering	9
3.3 Minska energianvändningen i egna lokaler.....	9
3.4 Installera energieffektiv gatubelysning	10
3.5 Undersöka möjligheterna till smart energilagring och energianvändning	10
3.6 Utredda möjligheter att använda spillvärme för att försörja värmebehov vid nyproduktion	10
4. Ökad förnybar energiproduktion.....	11
4.1 Utredda möjligheter att producera förnybar energi.....	11
4.2 Egen solenergiproduktion	11
5. Transportera och resa hållbart.....	11
5.1 Riktlinjer för resor och möten	11
5.2 Aktualisera utbytesplanen av fordon och ta fram en behovsanalys över fordonsinnehav och maskiner.....	11

5.3 Laddinfrastruktur.....	12
5.4 Rese- och fordonsansvariga	12
5.5 Cykelpool	12
5.6 Utreda möjligheterna att införa förmånscykel samt förmånskort för kollektivtrafik.	12
5.7 Eco Drivning	13
6. Energiplanering, säkerhet och tillgång.....	13
6.1 Lag om kommunal energiplanering	13
6.2 Planering för energiproduktion	13
6.3 Initiera projekt om smarta energilösningar	14
Bilaga 1 - Nuläge.....	15

Bakgrund

Att begränsa klimatförändringarna är en av världens största utmaningar och det kommer att krävas att alla bidrar. Eslövs kommun har tidigare haft två energi- och klimatplaner och har hittills haft goda förutsättningar för, och bra resultat av, att arbeta med omställning till användning av förnybar energi samt energieffektivisering. Eslöv var en av de första kommunerna som satsade på biogas och uppgradering till fordonsgas. Eslövs kommun har goda möjligheter till att fortsatt vara en ledande aktör i arbetet med att begränsa klimatförändringarna.

För att nå klimatmålen är effektivisering ett av det viktigaste verktyget vi har. Vi behöver helt enkelt använda mindre energi och effekt. Den så kallade *Energitrappan* är vägledande för energi- och klimatplanen, att i första hand använda mindre energi, och så långt det är möjligt undvika fossila bränslen.

Figur 1. Energitrappan innefattar minskat energi- och effektbehov, återvinning av restenergi, produktion av förnybar energi och utfasning av fossil energi. (Bild: Lunds kommun)

För att nå målet *Begränsad klimatpåverkan i Eslöv* i *Miljöstrategi för Eslöv*, ska denna energi- och klimatplan bredda arbetsfältet och växla upp ansträngningarna inom kommunorganisationen.

Syfte

Energi- och klimatplanen ska samla, systematisera och presentera energi- och klimatarbetet i Eslövs kommunorganisation. Syftet med planen är att minska kommunens klimatpåverkan samt att höja kompetensen och medvetenheten kring energi- och klimatfrågor. På så sätt bidrar planen till målet *Begränsad klimatpåverkan i Eslöv* i *Miljöstrategi för Eslöv*, det nationella miljömålet *Begränsad klimatpåverkan* och till mål 13 i *Agenda 2030 – Climate action*.

Organisation

Energi- och klimatplanen tillsammans med *Naturplan för Eslöv*, *Miljöplan för Eslöv* och *Avfallsplan för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby* beskriver arbetet som ska leda fram till målen i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar *Miljöstrategi för Eslöv* som innehåller mål som ligger till grund för *Energi- och klimatplan för Eslöv*.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar *Energi- och klimatplan för Eslöv*.

Styrgrupp

Miljöstrategi för Eslöv och planerna kopplad till den har en styrgrupp bestående av kommundirektörens ledningsgrupp. Styrgruppen ska hållas uppdaterad om arbetet med planerna och kan besluta om mindre ändringar i dessa.

Intern referensgrupp

Miljöstrategi för Eslöv har en intern referensgrupp bestående av representanter från kommunorganisationens verksamheter samt från bolagen ebo och Merab. Även bolagen VA SYD och Krafringen erbjuds vara med i gruppen. Arbetet i planerna följs upp, sammanställs, analyseras av referensgruppen. Resultaten redovisas årligen internt och externt.

Samordnare

Arbetet med att begränsa klimatförändringarna spänner över stora delar av kommunens rådighetsområde. Det kommer kontinuerligt ny kunskap om arbetssätt samt olika former av nationella och regionala samverkansprojekt. Behovet av omvärldsbevakning, samordning och projektstöd inom kommunorganisationen är stort.

Energi- och klimatplanens samordnare ska delta i miljöstrategins interna referensgrupp. Han/hon ska ha inblick i arbetet med energi- och klimatplanens åtgärder, stötta arbetet med dem och samordna uppföljningen.

Rådighet

Kommunorganisationen ska arbeta aktivt med energi- och klimatfrågor inom sitt rådighetsområde, det vill säga egna resor, fordon och lokaler, egen energiproduktion, upphandling, egna bygg- och exploateringsprojekt samt fysisk planering.

Eslövs kommunorganisation har en viktig uppgift med att skapa förutsättningar för hållbara val och främja hållbara beteenden.

Avgränsningar och kopplingar

Energi- och klimatplanen hanterar inte frågor som direkt styrs av lagstiftning. Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens tillsyn enligt miljöbalken styrs inte av denna plan.

Energi- och klimatplan för Eslöv kopplar till *Miljöstrategi för Eslöv*, som ska samla det arbete inom Eslövs kommunorganisation som bidrar till de 16 nationella miljömålen och därmed till stora delar av de 17 globala hållbarhetsmålen i *Agenda 2030*.

Miljöstrategin och planerna ska bidra till det regionala handlingsprogrammet för miljömålen 2022-2025 – *Tillsammans för ett hållbart Skåne* samt *Klimat- och energistrategin för Skåne* som samordnas av Länsstyrelsen Skåne.

Vissa frågor som bidrar till begränsad klimatpåverkan styrs i andra planer kopplade till *Miljöstrategi för Eslöv*, till exempel resurshushållning, exploatering, fysisk planering, kommunikation, samverkan, måltidsverksamhet, trädplantering och upphandling.

Energi- och klimatplanen hanterar frågor kopplade till transporter och resor inom kommunorganisationens egen verksamhet. Andra transportfrågor styrs av Eslöv trafikstrategi 2035 och Eslövs trafikplan 2035.

Uppföljning

Uppföljningen av energi- och klimatplanen sker inom ramen för uppföljning av *Miljöstrategi för Eslöv* som också innehåller indikatorer för att mäta status och behov av insatser.

Arbetet i planerna kopplade till miljöstrategin ska följas upp årligen. Uppföljningen består av insamling av underlag till indikatorer samt av inrapporterade åtgärdsresultat från de utpekade åtgärdsansvariga. Det inrapporterade materialet ska sammanställas, analyseras och sedan presenteras internt och externt. Resultatet av uppföljningen ska användas till att utveckla kommunorganisationens miljöarbete.

Uppföljningen samordnas av energi- och klimatplanens samordnare.

Mål

Målet *Begränsad klimatpåverkan i Eslöv* definieras så här:

Eslövs kommun ska bidra till att begränsa klimatpåverkan.

Eslövs kommun ska bli en fossilbränslefri organisation och nettoutsläppen av växthusgaser ska minska i hela kommunen.

Vad målet innebär beskrivs i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Åtgärder

De åtgärder i *TILLSAMMANS FÖR ETT HÅLLBART SKÅNE - Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2022–2025* där kommunerna har tilldelats ansvar, ska lyftas in i planerna kopplade till miljöstrategin i de fall de anses möjligt, prioriterat och befogat.

Energi- och klimatplanen bidrar framför allt till följande åtgärder i det regionala åtgärdsprogrammet:

Åtgärd HS13. Utvecklad lokal energiplanering för trygg elförsörjning och energiomställning

På nationell och regional nivå finns ett stort antal strategier, program och liknande som hanterar olika typer av miljöfrågor. Till exempel *Klimat- och energistrategin för Skåne - ett klimatneutralt och fossilbränslefritt Skåne*, där energi- och klimatplanen framför allt bidrar till följande åtgärder:

- Förbättra förutsättningarna för vindkraft
- Stimulera ökad solcellproduktion
- Verka för långsiktiga förutsättningar för biogas
- Stärk klimat- och energiperspektivet i och mellan kommunernas översiktsplanering
- Utveckla energi- och klimatrådgivningen till företag
- Utveckla offentliga inköp för minskad klimatpåverkan
- Prioritera fossilbränslefria tjänsteresor
- Arbeta med beteendepåverkan för att skapa ett effektivt transportsystem
- Ställ om till fossilfria drivmedel
- Utveckla och marknadsför den kommunala energi- och klimatrådgivningen

Åtgärderna i energi- och klimatplanen är framtagna i dialog med de verksamheter som berörs av dem.

1. Balansera och kompensera växthusgasutsläpp

1.1 Koldioxidbudget

Beskrivning

En koldioxidbudget för kommunorganisationen ska tas fram, den ska visa vilket utsläppsutrymme kommunen har och vilka utsläppsminskningar som behöver göras för att bidra till det nationella miljömålet *Begränsad klimatpåverkan* och EU:s gemensamma klimatmål.

Ansvar	Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs	150 tkr
När	Genomförs när budget finns
Uppföljning	Koldioxidbudget för kommunorganisationen finns

1.2 Miljöspendanalys för inköp

Beskrivning

En miljöspendanalys ska genomföras på upphandlade produkter och tjänster, en miljöspendanalys är en analys av dess klimatpåverkan. Analysen ska användas till att styra inköp till produkter och tjänster med mindre klimatpåverkan.

Ansvar	Kommunledningskontoret - Inköps- och upphandlingsavdelningen med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs	Miljöspendanalys 300 tkr, externa bidrag finns att söka
När	Genomförs när projektmedel finns
Uppföljning	Miljöspendanalys genomförd

1.3 Klimatväxling/klimatkompensation

Beskrivning

Klimatpåverkan från all kommunal drivmedelsanvändning ska kompenseras genom kompenseringsmodellen för klimatväxling. Klimatväxlingen innebär att fossilbränsleanvändning genererar pengar som ska användas till att begränsa klimatpåverkan. Befintlig modell ska ses över och förändras för att bättre bidra till klimatkompensation.

Ansvar	Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö med stöd av Kommunledningskontoret - Ekonomiavdelningen
Resurs	Samordning 50 h per år
När	Årligen
Uppföljning	Antal klimatväxlade resor samt antalet genomförda klimatprojekt ska redovisas

2. Fossilbränslefritt

2.1 Fossilbränslefria fordon

Beskrivning

Kommunorganisationens riktlinjer för fordon ska efterlevas och följas upp. Riktlinjerna styr vilka typer av fordon som ska användas inom kommunorganisationen avseende tekniska krav, drivmedel samt skötsel.

Ansvar	Serviceförvaltningen – Transportservice, bolagen ebo och Merab med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Medaktör	Alla förvaltningar
Resurs	Inom ram
När	Kontinuerligt, revidering vart fjärde år
Uppföljning	Följs riktlinjerna

2.2 Fossilbränslefri uppvärmning

Beskrivning

Kommunorganisationens fastigheter ska värmas upp med fossilbränslefri energi.

Ansvar	Serviceförvaltningen – Fastighet och bolagen ebo och Merab
Resurs	Inom ram
När	Kontinuerligt
Uppföljning	Andel fossilbränslefri energi till uppvärmning av fastigheter

2.3 Fossilbränslefri el

Beskrivning

Enbart fossilbränslefri elenergi ska köpas in till kommunorganisationen.

Ansvar	Serviceförvaltningen – Fastighet, verksamheter som tecknar elavtal samt bolagen ebo och Merab
Resurs	Inom ram
När	Kontinuerligt
Uppföljning	Andel inköpt fossilbränslefri producerad el

2.4 Fossilbränslefri skötsel

Beskrivning

Arbetsmaskiner som används inom kommunorganisationen ska drivas med fossilbränslefria drivmedel. Eldrivna arbetsmaskiner ger även bättre arbetsmiljö med hänseende till buller, avgaser och vibrationer.

Ansvar Serviceförvaltningen – Fastighetservice, Barn och Utbildning – Arbetsmarknadsenheten, Miljö och Samhällsbyggnad – Gata, Trafik och Park samt bolagen ebo och Merab

Resurs Inom ram

När Kontinuerligt

Uppföljning Andel fossilbränslefritt drivmedel i skötseln

3. Minskad effekt- och energianvändning

3.1 Energi- och klimatrådgivning

Beskrivning

Energi- och klimatrådgivning ska finnas för hushåll, små och medelstora företag, lokala föreningar och organisationer i kommunen. Rådgivningen omfattar energieffektivisering, energianvändning, transporter, förnybar energi med mera.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö

Resurs Finansieras av Energimyndigheten

När Kontinuerligt

Uppföljning Resultat och ekonomisk redovisning, årligen

3.2 Stötta industrins energieffektivisering

Beskrivning

Industrisektorn står för ungefär hälften av den slutliga energianvändningen i kommunen. Alla verksamheter ska hushålla med energi och i första hand använda förnybara energikällor. Energi- och klimatrådgivningen ska stötta industrins energieffektivisering och övergång från fossila bränslen genom att bedriva energirådgivning i samarbete med tillsynen.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö

Resurs Finansieras av Energimyndigheten

När Kontinuerligt

Uppföljning Antalet besökta företag, redovisning årligen

3.3 Minska energianvändningen i egna lokaler

Beskrivning

Kommunorganisationen ska arbeta med energieffektivisering genom att:

- Skapa separat budget för energiinvesteringar
- Riktvärden för inomhusmiljö och temperaturer i lokaler ska ses över
- Skapa rutiner för nattvandring/energironder för lokaler
- Ta fram energibesparingsåtgärder tillsammans med verksamheter/fastighetsförvaltare för beteendeförändring kring minskad energianvändning i förskolor/skolor

- Involvera beteende i låg- och mellanstadieskolor samt mäta och synliggöra kostnaderna för energi (el/värme/varmvatten) för att få till förändring. Arrangera energibesparingsstävling med incitament för att motivera.
- Inventera och energieffektivisera storkök
- Fortsätta installera energieffektiv belysning i fastigheter
- Fortsätta använda värmeförlusttal som verktyg för minskad effektanvändning

Ansvar Serviceförvaltningen – Fastighet
Medaktör Alla förvaltningar som berörs av energibesparingarna samt bolagen ebo och Merab
Resurs 5 mnkr per år (Serviceförvaltningens energiinvesteringsbudget där kostnad skrivs av)
När 2024–2030
Uppföljning Åtgärder genomförda, resultat av energibesparing presenteras

3.4 Installera energieffektiv gatubelysning

Beskrivning

Gatubelysning ska bytas ut till energieffektiv belysning med smart styrning. Utbytesplanen ska ses över årligen med syfte att minska energianvändningen.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Gata, Trafik och Park
Resurs Investeringsbudgeten bekostar åtgärden och kostnaden skrivs av, eller fördelas, på flera år
När Utbyte görs kontinuerligt enligt planen
Uppföljning Följs planen, belysning utbytt.

3.5 Undersöka möjligheterna till smart energilagring och energianvändning

Beskrivning

Kommunorganisationen ska se över energilagringmöjligheter för att främja energihushållning och för att avlasta elnätet, exempelvis genom lagring, smart styrning, använda sensorer och smart teknik.

Ansvar Serviceförvaltningen - Fastighet
Resurs 800 tkr för utredning
När Genomförs när budget finns
Uppföljning Antal genomförda åtgärder

3.6 Utreda möjligheter att använda spillvärme för att försörja värmebehov vid nyproduktion

Beskrivning

För att ta tillvara på spillvärme och återvinna restenergi behöver möjligheterna utredas.

Ansvar Serviceförvaltningen - Fastighet samt bolagen ebo och Merab
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt
Uppföljning Möjlighet utredd i projekthandbok

4. Ökad förnybar energiproduktion

4.1 Utreda möjligheter att producera förnybar energi

Beskrivning

Kommunorganisationen ska utreda möjligheterna att producera förnybar energi på organisationens fastigheter.

Ansvar Serviceförvaltningen – Fastighet

Medaktör Energibolag, Merab och ebo

Resurs Inom ram

När Kontinuerligt

Uppföljning Andelen egenproducerad energi

4.2 Egen solenergiproduktion

Beskrivning

Solenergiproduktion på kommunorganisationen egna fastigheter ska öka genom att tak förbereds för solceller, solceller installeras vid nybyggnationer och vid takreoveringar där förutsättningar finns.

Ansvar Serviceförvaltningen – Fastighet samt ebo

Resurs Inom ram

När Kontinuerligt, i samband med reoveringar och nyproduktion

Uppföljning Andelen egenproducerad solenergi

5. Transportera och resa hållbart

5.1 Riktlinjer för resor och möten

Beskrivning

Aktuella riktlinjer som styr kommunorganisationens resande ska finnas, kommuniceras, följas och följas upp. Riktlinjerna ska styra mot hållbart resande och för att undvika onödigt resande.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö

Medaktör Alla förvaltningar samt bolagen ebo och Merab

Resurs Samordning 100 h per år

När Kontinuerligt. Riktlinjerna aktualiseras vart fjärde år.

Uppföljning Resvaneundersökning genomförs vart tredje år

5.2 Aktualisera utbytesplanen av fordon och ta fram en behovsanalys över fordonsinnehav och maskiner

Beskrivning

Kommunorganisationens fordonsflotta och maskinpark ska effektiviseras enligt de klimatsmarta förutsättningar som finns. Maskiner och fordon ska användas mer resurseffektivt och behov av fordon ska analyseras. Alla kommunorganisationen transportmedel ska samordnas och användningen ska utvecklas.

Ansvar Serviceförvaltningen - Transportservice
Medaktör Alla verksamheter som införskaffar fordon samt bolagen ebo och Merab
Resurs 200 h
När Kontinuerligt
Uppföljning Utbytesplan och behovsanalys finns

5.3 Laddinfrastruktur

Beskrivning

Kommunorganisationen ska ta fram en plan för laddinfrastruktur som omfattar inventering och kartläggning av mark för lämpliga platser till elbilsladdning, arbetet förstärks av en kartfunktion. Det ska även omfatta den interna laddinfrastrukturen.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö samt Gata, Trafik, Park, Serviceförvaltningen – Transportservice samt Fastighet, Kommunledningskontoret – Tillväxtavdelningen
Resurs Samordning 500 h, externa bidrag finns att söka
När 2024–2026
Uppföljning Plan finns

5.4 Rese- och fordonsansvariga

Beskrivning

Rese- och fordonsansvarig på varje förvaltning och bolag ska utses, de ska arbeta proaktivt med hållbara resor eller minskat resande internt i kommunorganisationen. Ansvariga ska samordnas.

Ansvar För samordning, Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Medaktör Alla förvaltningar samt bolagen ebo och Merab
Resurs Samordning 100 h per år
När Implementering 2024 – arbete kontinuerligt
Uppföljning Ansvariga utsedda

5.5 Cykelpool

Beskrivning

En cykelpool (likt bilpoolen) ska organiseras för att förbättra förutsättningarna för kommunorganisationens anställda att följa riktlinjerna för resor och möten, det vill säga cykla eller gå vid resor under tre kilometer.

Ansvar Serviceförvaltningen - Transportservice
Resurs Finansieras av fordonshyran
När 2024–2025
Uppföljning Cykelpool organiserad

5.6 Utreda möjligheterna att införa förmåncykel samt förmånskort för kollektivtrafik

Beskrivning

En utredning av införande av förmåncykel samt förmånskort för kollektivtrafik ska

genomföras. Förmåner för hållbara transportsätt har ett viktigt signalvärde, kan minska klimatpåverkan och främja hälsosamma resor.

Ansvar Kommunledningskontoret – HR-avdelningen med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs 50 h per år
När 2024–2026
Uppföljning Utredning genomförd

5.7 Eco Drivning

Beskrivning

Utbildning i Eco Driving, sparsam körning, ska erbjudas dem som kör mycket bil i tjänsten. Eco Driving leder till lägre bränsleförbrukning och därmed till mindre växthusgasutsläpp.

Ansvar Serviceförvaltningen – Transportservice med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs 3 tkr/kurstillfälle. EU-bidrag finns att söka för genomförande.
När När budget finns
Uppföljning Antal genomförda utbildningar

6. Energiplanering, säkerhet och tillgång

6.1 Lag om kommunal energiplanering

Beskrivning

Enligt Lagen om kommunal energiplanering (1977:439) ska varje kommun ha en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi. Kommunen ska främja energihushållningen samt verka för en säker och tillräcklig energitillförsel. För att uppfylla lagens krav ska kommunen ha en energi- och klimatplan som efterlevs och följs upp. *Energi- och klimatplan för Eslöv* ska aktualiseras vart fjärde år.

Enligt Eslövs kommuns reglemente har Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ansvar för den kommunala energiplaneringen.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs Framtagande/aktualisering 250 h vart fjärde år
Samordning utförande 500 h per år
När Kontinuerligt
Uppföljning Energi- och klimatplan finns, efterlevs och följs upp

6.2 Planering för energiproduktion

Beskrivning

En kartläggning av förutsättningarna för olika typer av energiproduktion i kommunen ska genomföras. Utifrån kartläggningen ska översiktsplanen peka ut områden lämpliga för energiproduktion.

Ansvar Kommunledningskontoret – Plan och exploateringsenheten med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad - Miljö och Stab samt energibolag
Resurs 300 tkr
När 2024
Uppföljning Kartläggning genomförd

6.3 Initiera projekt om smarta energilösningar

Beskrivning

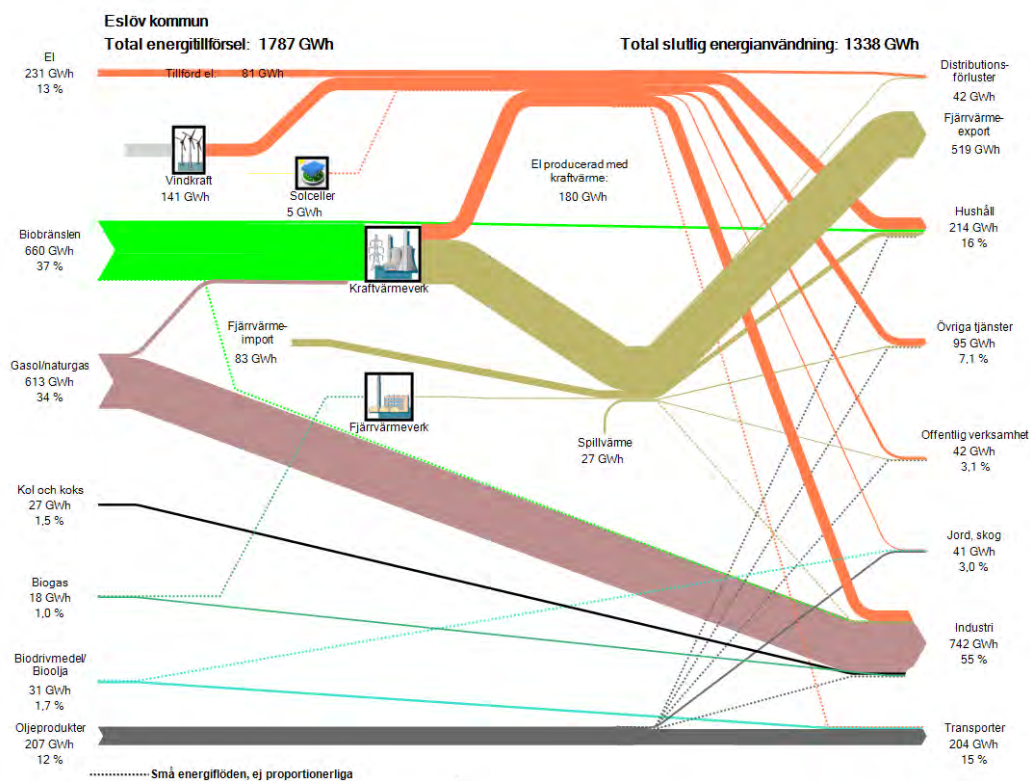
Kommunorganisationen ska, som en del av genomförandeprojektet för östra Eslöv, tillsammans med nätägare initiera ett pilotprojekt med fokus på smarta energilösningar i stadsomvandlingsprojekt.

Ansvar Kommunledningskontoret – Tillväxtavdelningen
Resurs Inom ram
När 2025
Uppföljning Projektet startat eller inte/genomfört eller inte

Bilaga 1 - Nuläge

Eslövs kommun ligger i framkant när det gäller omställning till förnybar energianvändning och har mycket goda förutsättningar till att fortsatt vara en ledande aktör i arbetet med att minska klimatpåverkan.

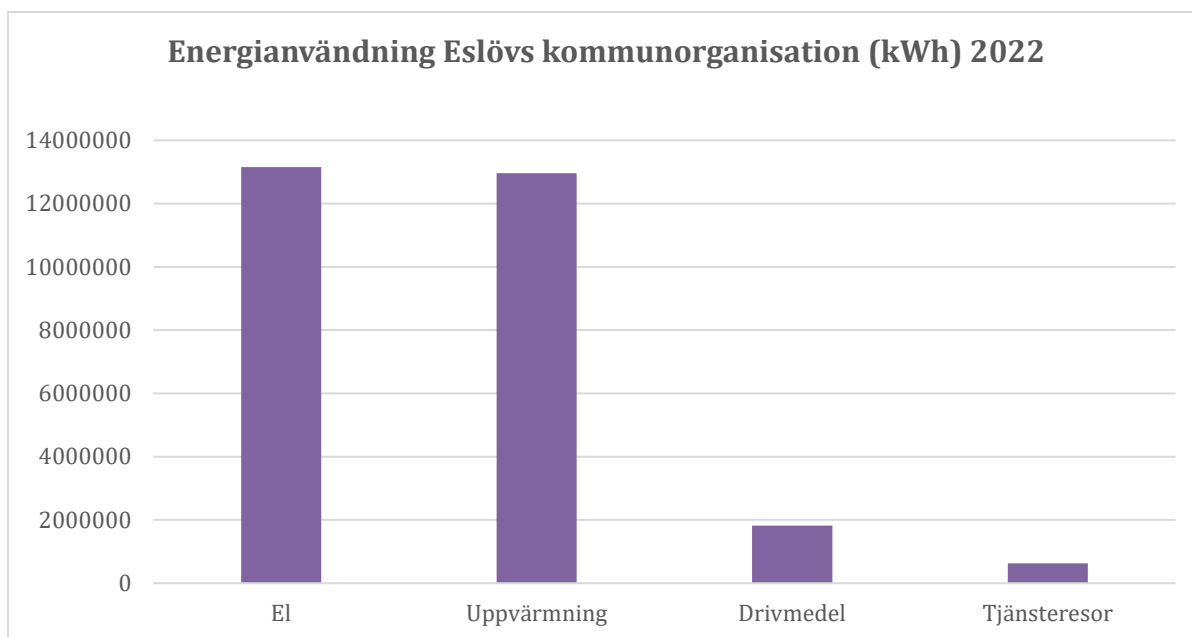
Eslövs kommuns energiflöden år 2020 visualiseras i figur 2 i form av ett Sankey-diagram. I Eslövs kommun tillfördes 1787 GWh energi år 2020, fördelat på olika bränslen och energikällor. 5 GWh av elen kom från solenergi, 141 GWh kom från vindkraft och 180 GWh från förnybar kraftvärmeproduktion. I Eslövs kommun år 2020 utgjordes 13,5 procent av den tillförda energin oljeprodukter i form av bensin och diesel samt kol. Av den totala tillförda mängden energi utgjordes cirka 48 procent av fossila bränslen och cirka 52 procent av fossilfria bränslen. Industrisektorn står för ungefär hälften av den slutliga energianvändning där det till stor del används gasol/naturgas.

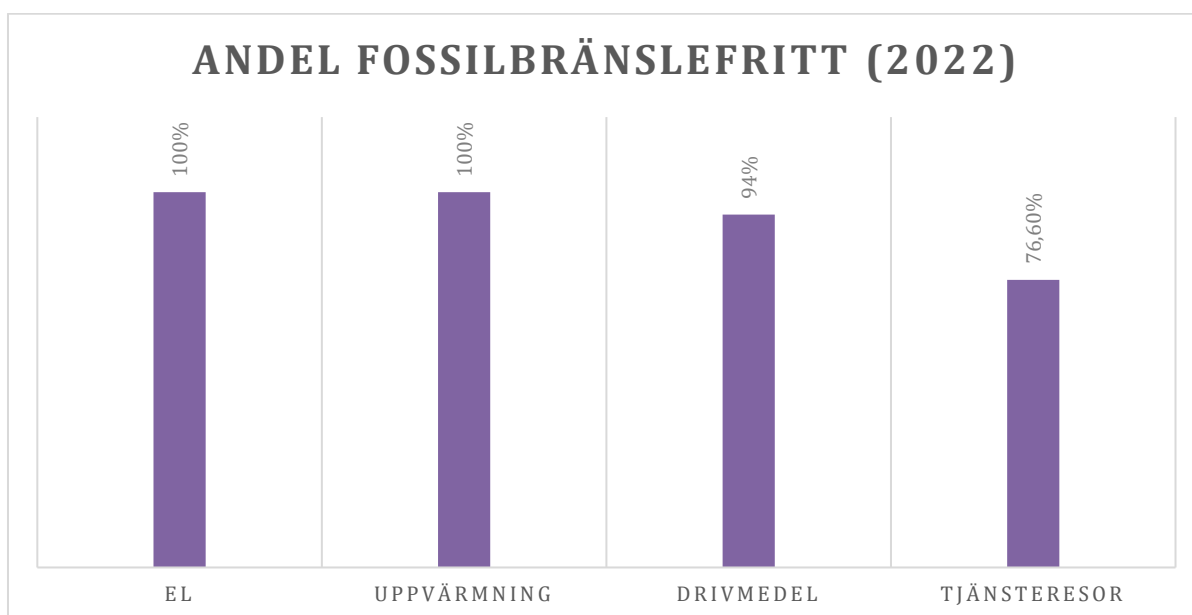
Figur 2. Sankey-diagram som visar energiflöden i Eslövs kommun fördelat per energislag och sektor för 2020. (Källa: WSP)

Energianvändning Eslövs kommunorganisation

I figur 3 visas Eslövs kommunorganisationens energianvändning under 2022. Eslövs kommunorganisation köpte in 100 procent förnybar el och uppvärmningen i Eslövs kommunorganisationens fastigheter var 100 procent fossilbränslefri. Inköpta drivmedel till transporter var till 94 procent fossilbränslefria och 76 procent av alla tjänsteresor var fossilbränslefria. De indirekta utsläppen avseende köpta tjänster, transporter etc. till organisationen mäts ännu inte.

Figur 3. Energianvändning i Eslövs kommunorganisation

Figur 4. Andel fossilbränslefritt i Eslövs kommunorganisation

Samrådsredogörelse av inkomna svar på remiss i ärendet *Miljöstrategi för Eslöv med tillhörande planer*

Innehåll

Samrådsredogörelse av inkomna svar på remiss i ärendet <i>Miljöstrategi för Eslöv med tillhörande planer</i>	1
Samrådsredogörelse.....	1
Synpunkter från länsstyrelsen i Skåne.....	1
Synpunkter från Merab.....	7
Synpunkter från VA SYD	8
Synpunkter från Kraftringen	11
Höörs kommun	20
Synpunkter från Kommunledningskontoret, tillväxtavdelningen	20
Synpunkter från Barn och utbildningsnämnden.....	26
Synpunkter från Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.....	26
Synpunkter från Servicenämnden	26
Synpunkter från Vård och Omsorgsnämnden	27
Synpunkter från Gata Trafik och Park.....	27
Synpunkter från avdelningarna Kart och Bygg och Miljö	37

Samrådsredogörelse

21 juni 2023 beslutade Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att skicka ut Miljöstrategi för Eslöv med tillhörande planer på remiss till och med 30 september. Remissen gick ut på till alla nämnder i Eslövs kommun, bolagen Kraftringen, VA SYD, Merab och ebo samt till avdelningarna på Miljö och Samhällsbyggnad och Tillväxtavdelningen, länsstyrelsen i Skåne och kommunerna Höör och Hörby.

Detta är en sammanställning av inkomna synpunkter, återkoppling på dem och förslag på ändringar föranledda av dem.

Delar av yttranden som inte är synpunkter redovisas inte här, såsom exempelvis fakta i olika frågor, förslag och goda exempel.

Synpunkter från länsstyrelsen i Skåne

Länsstyrelsen har erbjudits möjligheten att yttra sig över förslaget till Miljöstrategi för Eslövs kommun med tillhörande planer. Vi är positiva till det breda remissförfarandet som ger kommunen möjlighet att få in synpunkter och förankra förslag till mål och åtgärder för det lokala miljö- och klimatarbetet innan strategin och planerna antas.

Länsstyrelsen vill lämna följande synpunkter som vi hoppas ska bidra till att strategin med tillhörande planer blir tydliga styrdokument för att stärka kommunens långsiktiga arbete för hållbar utveckling och samtidigt bidra till det gemensamma arbetet att nå de regionala miljömålen för Skåne. Länsstyrelsens synpunkter och förslag redovisas nedan för respektive styrdokument.

Synpunkt på Miljöstrategi för Eslöv

Synpunkt Ist1

Avsnitt Ansvar och förväntningar Länsstyrelsen vill framhålla att det finns fler aktörer än de statliga myndigheterna som har förväntningar på kommunens miljöarbete, till exempel det lokala näringslivet, organisationer och medborgare, vilket bör uppmärksammas i detta avsnitt.

Återkoppling

Relevant synpunkt.

Ändring

Texten ändras till: Det finns ett tydligt uttalat och utdelat ansvar från riksdagen till kommunerna om att arbeta aktivt för att bidra till det nationella miljömålsarbetet och därmed till stora delar av Agenda 2030.

Eslövs kommun ska ta ansvar och leva upp till förväntningar från riksdag, regering och statliga myndigheter kopplade till det nationella miljömålssystemet, **samt till de förväntningar på kommunorganisationens miljöarbete som finns hos näringsliv, andra organisationer och medborgare.**

Synpunkt Ist2

Länsstyrelsen är mycket positiv till att kommunen har använt det regionala åtgärdsprogrammet för miljömålen 2022–2025, Tillsammans för ett hållbart Skåne, som underlag och vägledning för prioritering av åtgärder i de planer som är kopplade till strategin.

Synpunkt Ist3

Avsnitt Kopplingar

Länsstyrelsen tycker att redovisningen av miljöstrategins kopplingar till nationella och regionala mål, strategier och program samt lokala riktlinjer och planer är bra, vilket skapar en förståelse hur de olika styrdokumenten förhåller sig till varandra. Kopplingarna mellan olika styrdokument skulle med fördel också kunna illustreras med en bild i detta avsnitt.

Återkoppling

Relevant synpunkt.

Ändring

Illustration läggs till när den finns framtagen.

Synpunkt Ist4

Avsnitt Styrmedel

Länsstyrelsen är positiv till redovisningen av vilka styrmedel som finns inom kommunen för genomförande och uppföljning av miljöstrategin. I detta sammanhang vill vi gärna hänvisa till avsnittet om Kommunens olika roller i miljö- och hållbarhetsarbetet i Vägledning för lokalt arbete med miljömål och Agenda 2030 där även kommunens myndighetsutövning lyfts fram som ett viktigt verktyg i det lokala miljö och hållbarhetsarbetet. Vägledningen kan laddas ner från Länsstyrelsens

webbplats.

Återkoppling

Synpunkten är relevant

Ändring

Lagstiftning och myndighetsutövning läggs till under rubriken Styrmedel.

Synpunkt 1st5

Avsnitt Målen

Länsstyrelsen noterar att flera av målen i miljöstrategin varken är kvantifierade eller tidsatta. Det innebär att det är svårt att utläsa ambitionsnivån för miljöarbetet och veta när målen är uppnådda. Länsstyrelsen föreslår att redovisningen av delmålen under respektive mål tydliggörs genom numrering eller liknande för att det ska bli lättare att hitta delmålen i dokumentet och kunna referera till dessa i samband med implementering och uppföljning.

Återkoppling

Synpunkten är relevant. Avsaknaden av precisa och mer mätbara mål är ett medvetet val. Tanken är att målen visar en riktning och att kommunorganisationens arbetet i riktningen beskrivs i planerna. Det riskerar att, precis som länsstyrelsen påtalar, innebära svårigheter med att mäta måluppfyllelse. Tanken är att de öppna målformuleringarna ska öppna upp för flexibilitet istället för att styra mot ”det som går att mäta” i första hand. Det ställer dock höga krav och stort ansvar på ledningen.

Numrering av delmålen behövs.

Ändring

Målen och delmålen numreras.

Synpunkt 1st6

Mål 2. Ren miljö i Eslöv

Länsstyrelsen efterlyser ett resonemang om hälso- och miljöpåverkan från luftföroreningar i delmålet om att Skydda människor och miljö för exponering av farliga kemiska ämnen. Exponering för luftföroreningar kan bidra till flera negativa hälsoeffekter som hjärt- och kärlsjukdomar samt luftvägssjukdomar, framför allt hos känsliga grupper som barn och unga.

Återkoppling

Relevant synpunkt. Hälsoeffekterna behöver beskrivas i ett bredare perspektiv.

Ändring

Texten ändras i enlighet med synpunkten.

Synpunkt 1st7

Mål 3. Begränsad klimatpåverkan i Eslöv Länsstyrelsen saknar hänvisning till de regionala klimat- och energimålen i Klimat- och energistrategi för Skåne och en beskrivning av hur förslagna lokala mål förhåller sig till de regionala målsättningarna. Vidare ser vi ett behov av att tydliggöra vad som ingår i begrepp som direkta respektive indirekta utsläpp samt kompensera och balansera utsläpp. Vi vill också

informera om att transportsektorn står för drygt en tredjedel av växthusgasutsläppen i Skåne, vilket är en betydligt högre andel än nationellt från denna sektor.

Återkoppling

Relevanta synpunkter.

Ändring

Texter ändras i enlighet med synpunkten.

Synpunkt lst8

Bilaga 1 – Indikatorer

Länsstyrelsen är positiv till att kommunen redovisar förslag till indikatorer för att följa utvecklingen av miljöarbetet och måluppfyllelse. I detta sammanhang vill vi passa på att hänvisa till miljömålsindikatorerna på webbplatsen Sveriges miljömål och nyckeltalslistan för Agenda 2030 på Kolada.se, för lokala indikatorer kopplat till miljömålen och de globala hållbarhetsmålen.

Återkoppling

Indikatorer för mätning av status och behov av insatser har valts utifrån parametrarna att det inte ska vara allt för resurskrävande att samla in informationen och att de ska spegla alla mål i miljöstrategin. Det finns i dagsläget inte resurser till en mer ingående miljöövervakning i kommunen.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring, men den tas med i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Synpunkt lst9

Övriga synpunkter

Länsstyrelsen saknar en kort redovisning av processen med att ta fram förslaget till Miljöstrategi för Eslövs kommun med tillhörande planer, och i vilken utsträckning berörda verksamheter inom kommunen har varit involverade, samt om det lokala näringslivet och civilsamhället har haft möjlighet att lämna synpunkter i processen. En bred delaktighet i formulering av mål och åtgärder är viktigt, både för förankring och genomförande av det lokala miljö- och klimatarbetet.

Återkoppling

Relevant synpunkt

Ändring

Text om framtagandeprocessen läggs till.

Synpunkter på Miljöplan för Eslöv

Synpunkt lst10

Avsnitt Åtgärder

Länsstyrelsen är positiv till att ansvarig verksamhet, resurser och tidplan samt uppföljning redovisas för respektive åtgärd. Det ger goda förutsättningar för genomförandet av planen.

Åtgärd 1.2 Hållbarhetssäkring

Länsstyrelsen vill tipsa om den utvärdering av metoder och verktyg för hållbarhetssäkring som har genomförts inom ramen för Region Skånes projekt Vägar till hållbar utveckling. Erfarenheter från detta projekt kan med fördel tas tillvara i arbetet på lokal nivå med hållbarhetssäkring av strategiska planer, beslut och investeringar.

Återkoppling

Tipset tas tacksamt emot.

Synpunkt lst11

Åtgärd 3.2 Näringslivssamverkan

Länsstyrelsen vill i detta sammanhang lyfta fram konceptet FN:s hållbarhetsmål – ett smörgåsbord för hållbara affärer, även kallad Ystadmodellen. Konceptet visar på förutsättningar för det lokala näringslivet att, i linje med kommunala mål och visioner, arbeta med FN:s hållbarhetsmål och samtidigt öka sin tillväxt och lönsamhet. Flera kommuner i länet har genomfört näringslivsträffar utifrån ovanstående koncept tillsammans med Hållbar Utveckling Skåne.

Återkoppling

Tipset tas tacksamt emot.

Synpunkter på Naturplan för Eslöv

Synpunkt lst12

Länsstyrelsen är positiv till åtgärderna som redovisas i Naturplan för Eslövs kommun. Planen har övergripande åtgärder såsom att bekämpa invasiva arter i kommunen och att minska antalet exoter som planteras på deras marker. Positivt är också att omföra gräsmattor till ängsmark.

Synpunkter lst13

Det finns även mer konkreta åtgärder såsom två nya kommunala naturreservat och att ordna fram vatten till djuren i Abullahagen. När det gäller Rönneholms mosse är det bra om framtida friluftsliv fokuserar på att uppleva områdets naturvärden såsom områdets fågelvärden.

Återkoppling

Åtgärdsbeskrivningen kan ändras för att lyfta fram potentialen för höga naturvärden på Rönneholms mosse.

Ändring

Åtgärdsbeskrivningen ändras till:

Kommunen ska via dialog med verksamhetsutövare och länsstyrelsen verka för att Rönneholms mosse utvecklas till ett naturområde **med höga naturvärden** med fokus på fågelliv, biologisk mångfald och friluftsliv.

Synpunkt lst14

Länsstyrelsen saknar en plan för hur man ska kunna uppnå god status i vattendragen. Det finns dessutom ansvarsarter såsom tjockskalig målarmussla (*Unio crassus*) som inte behandlas i planen. Vidare saknas åtgärder för grön infrastruktur, död ved i vatten, buller- och ljusföroreningsfria områden och avsättande av mark som översvänningsområden.

Återkoppling

Synpunkten är relevant. Det saknas beskrivningar av hur deltagande i vattenråden hanterar arbetet för att uppnå god status i vattenförekomsterna.

När det gäller Eslövs ansvarsarter så omfattas de av naturplanens åtgärd 2.5 *Naturvårdsåtgärder för hotade arter*.

Ändring

I åtgärderna 4.1 – 4.4 läggs text till som förklarar hur deltagande i vattenrådet omfattar arbete för god status i vattenförekomsterna.

Synpunkter på Energi- och klimatplan för Eslöv

Synpunkt Ist15

Länsstyrelsen är positiv till att kommunen använder Energitrappan som vägledning för det strategiska energi- och klimatarbetet, där minskad energianvändning är prioriterat i första hand. Vidare är det bra med en tydlig hänvisning till relevanta globala, nationella och lokala klimatmål. Länsstyrelsen saknar dock i detta sammanhang en hänvisning till de regionala klimat- och energimålen som redovisas i Klimat- och energistrategi för Skåne.

Återkoppling

Relevant synpunkt. Beskrivning av målsystemet på regional nivå saknas.

Ändring

Hänvisning till det regionala klimat- och energimålen läggs till.

Synpunkt Ist16

Länsstyrelsen ser positivt på förslagen till åtgärder som kan bidra till minskade klimatutsläpp från den kommunala verksamheten. Länsstyrelsen anser att Energi- och klimatplan för Eslövs kommun behöver utvecklas med en mer omfattande beskrivning av potential och utveckling för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen som geografiskt område. I detta sammanhang kan vi tipsa om en vägledning för kommunala energiplaner som har tagits fram av Länsstyrelsen i Västra Götaland, särskilt avsnittet ”Att ta fram en energiplan”. Vidare har Region Skåne, inom ramen för Skånes Effektkommission, tagit fram prognoser för det framtida effektbehovet i olika delar av länet som kan fungera som ett planeringsunderlag för lokal energiplanering. Det finns också resurser och underlag hos Länsstyrelsen som kommunen kan nyttja i framtagandet av en ny energiplan. Därutöver kan det vara bra att känna till att Energikontor Syd driver ett projekt, PLAN4CET, för att stötta kommuner i framtagandet av en ny energiplan, samt att Länsstyrelsen förväntas få ett regeringsuppdrag år 2024 vad avser kommuners energiplanering.

Återkoppling

Det ansvar som följer med Lag om kommunal energiplanering beskrivs i energi- och klimatplanens åtgärd 6.1 *Lag om kommunal energiplanering*. Den kan behöva utvecklas.

Ändring

Åtgärd 6.1 ändras till:

Beskrivning

Enligt Lagen om kommunal energiplanering (1977:439) ska varje kommun ha en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi. Kommunen ska främja

energiushållningen samt verka för en säker och tillräcklig energitillförsel. För att uppfylla lagens krav ska kommunen ha en energi- och klimatplan som efterlevs och följs upp. *Energi- och klimatplan för Eslöv* ska aktualiseras vart fjärde år. **Planen ska innehålla beskrivning av potential och utveckling för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen som geografiskt område.**

Kommentar

Stöd från Länsstyrelsen i miljömålsarbetet Länsstyrelsen har uppdraget att samordna, driva på och följa upp det regionala miljömålsarbetet. En del av detta uppdrag är att stödja kommunerna med underlag för att formulera lokala miljömål och åtgärdsprogram. Länsstyrelsen har också ett uppdrag samordna och leda Länsstyrelsen Skåne Yttrande det regionala arbetet med genomförande av den regionala klimat- och energistrategin. I detta sammanhang vill Länsstyrelsen lyfta fram webbplatsen Miljömålen i Skåne där vi redovisar miljötilståndet i länet och åtgärder för att nå miljömålen i Skåne. Länsstyrelsen välkomnar en fortsatt samverkan och dialog i arbetet med att genomföra och följa upp kommunens miljöstrategi med tillhörande planer.

Återkoppling

Eslövs kommun tackar för intresset, synpunkterna och stödet i arbetet med att ta fram dessa styrdokument!

Synpunkter från Merab

Synpunkt M1

Miljöstrategi med tillhörande planer är föredömligt kortfattade och lättlästa.

Mål och åtgärder är ganska vaga i sin formulering vilket gör det svårt att bedöma hur mycket arbete och resurser som behövs för att genomföra planen. MERAB bedömer dock att de åtgärder som finns i planen ska kunna genomföras. Tydligare mätbara mål och åtgärder hade varit önskvärt då det är lättare att motivera till exempel investeringar om det finns ett tydligt uttalat och mätbart mål.

Återkoppling

Att beskriva resursbehov är alltid svårt. De åtgärdsansvariga ansvarar för att resurssätta de beskrivna åtgärderna. I de fall arbete prioriteras bort kommer det att förklaras i uppföljningen. Men utgångspunkten är att de åtgärder som beskrivs i planerna ska genomföras.

Under framtagandeprocessens gång har frågan om hur tydlig styrningen i mål och åtgärder ska vara. Det finns risker och problem med precisa formuleringar likväl som med öppna och flexibla. Med hjälp av processorganisationen har projektledningen landat i att ta fram ett förslag som innehåller målformuleringar som visar riktning snarare än ett tydligt målsnöre. Det innebär större möjligheter OCH ansvar för verksamheterna. Målen ska vara tillräckligt öppna för verksamheternas egna förmågor/resurser/idéer, och tillräckligt tydliga för att göra skillnad i önskad riktning.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkt M2

Uppföljningen är en viktig del för att kunna bedöma om respektive plan genomförs. Det är många punkter som ska följas upp i varje plan och det är ganska otydligt vad varje verksamhet förväntas

redovisa i uppföljningen. Man bör därför i ett tidigt skede tydliggöra vilka uppgifter som de olika verksamheterna ska redovisa så att detta inte kommer i slutet på året utan att det är tydligt från början vilka nyckeltal som ska följas upp och presenteras.

Återkoppling

De åtgärdsansvariga kommer att ansvara för inrapportering av resultat av respektive åtgärd. För insamlande av underlag till uppföljningen av indikatorerna ansvarar samordnarna för miljöstrategin och planerna, det vill säga kommunekologen, kommunens energisamordnare och kommunens miljöstrateg.

Detta behöver förtydligas.

Ändring

Hur uppföljningen ska gå till och hur ansvaret för den är fördelat skrivs in i miljöstrategin och i planerna, under rubrikerna ”Uppföljning”.

Synpunkt M3

Energi- och klimatplan

Det hänvisas bland annat till beslutade riktlinjer i planen. Det bör anges var dessa finns alternativt bör gällande riktlinjer och policys läggas upp tillsammans med planen på kommunens hemsida så att man lätt hittar dem.

Återkoppling

Detta behöver förtydligas.

Ändring

En beskrivning till var respektive riktlinje eller dylikt som omnämns finns läggs till.

Synpunkter från VA SYD

Synpunkt VS1

Ambitionen att samla det miljöstrategiska arbetet i förra planer med tillhörande uppföljning är mycket bra. Det finns dock en risk för att ambitioner eller åtgärder som ligger i de kopplade planerna får en lägre prioritet eftersom de inte blir lika synliga. Se kommentar om Reviderad Miljöplan för Eslöv (nedan).

Synpunkt VS2

Synpunkter Miljöstrategi för Eslöv – remissversion, avsnitt Kopplingar. Här anges vilka planer strategin kopplar till. Lägg till kommande Vattentjänstplan.

Återkoppling

Relevant synpunkt som också framförts av tillväxtavdelningen.

Ändring

Även kommande/tänkta planer som kommer att vara kopplade till miljöstrategin läggs till, såsom Grönplan och Vattentjänstplan.

Synpunkt VS3

Avsnitt Morötter och piskor. Här betonas mjuka styrmedel för att förverkliga strategin. Det är rimligt att betona att miljöarbetet i vissa delar är tvingande och styrs av lagstiftning.

Återkoppling

Relevant synpunkt. Mycket av det arbete som bidrar till målen i miljöstrategin regleras med lagstiftning även om det framgår att det arbete som beskrivs i planerna inte omfattar genom lag tvingande miljöarbete.

Ändring

En ny rubrik ”Lagstiftning” läggs till under rubriken ”Styrmedel”. Där förklaras att mycket miljöarbete är tvingande och styrs av lagstiftning. Samt att miljöstrategin inte ska styra miljötillsynen som ligger under Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden som antar tillsynsplan och godkänner tillsynens verksamhetsplan.

Synpunkt VS4

Avsnitt Intern referensgrupp. Här anges vilka som ska ingå i referensgruppen. Överväg att inkludera VA SYD i referensgruppen.

Återkoppling

Bra synpunkt.

Ändring

Alla förvaltningar och bolag bjuds in till den interna referensgruppen.

Synpunkt VS5

Avsnitt Våra vattenförekomster ska uppnå God ekologisk- och kemisk status/ Fakta. Här står att ”Inom EU finns ambitionen att alla vattenförekomster ska uppnå god ekologisk- och kemisk status.” Här borde texten formuleras så att det är tydligt att EU-direktiv är styrande för vattenförvaltningen i Sverige, alltså att det är mer än bara ambitioner.

Återkoppling

Relevant synpunkt.

Ändring

Texten ändras till: Inom EU styr *EU:s ramdirektiv för vatten* (vattendirektivet) vattenförvaltningen som ska säkerställa att vi ska ha tillräckligt mycket vatten av god kvalitet, både idag och imorgon....

Synpunkt VS6

Avsnitt Våra vattenförekomster ska uppnå God ekologisk- och kemisk status/ Nuläge. Här står att ”Det tekniska vattenarbetet sköts av VA SYD i samverkan med kommunorganisationen.” Skriv istället att VA SYD är VA-huvudman i kommunen och har ansvar för att hantera nederbörd i tätorterna, men inte på landsbygden.

Återkoppling

Bra synpunkt. Och om det ska beskrivas att VA SYD har för ansvar för dagvattenhantering behövs det övriga ansvaret också beskrivas.

Ändring

Texten ändras till: VA SYD är VA-huvudman i kommunen. Det innebär bland annat att de ansvarar för dagvattenhantering i tätorterna samt spillvattenhantering och dricksvattendistribuering inom de verksamhetsområden som finns i kommunen.

Synpunkt VS6

Avsnitt Indikatorer/ Rik miljö i Eslöv/Vattenvårdsarbete. Här finns indikatorn ”Volym bräddat avloppsvatten”. Överväg att stryka denna indikator. Eftersom mängden näringsämnen och föroreningar skiljer sig åt beroende på var bräddningen sker och hur utspätt (av regn) det bräddade avloppsvattnet är ger denna indikator en väldigt osäker bild av negativ miljöpåverkan från avloppsvattnet. Mängden bräddat avloppsvatten kommer att påverkas av nederbörden, vilket gör att det kommer att variera från år till år oavsett vilka åtgärder som görs för att minska risk för bräddning.

Återkoppling

Synpunkten är relevant. Att indikatorn inte visar bilden av föroreningar som släpps på grund av bräddningen är känt, indikatorn speglar inte utsläppsmängder av föroreningar, men visar på att allt avloppsvatten inte genomgår rening. Indikatorn visar på eventuella dimensioneringsproblem och det anses också viktigt i sammanhanget.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkt VS7

Det finns en viss relevans i att ta med utsläppen från Ellinge avloppsreningsverk, antingen totalutsläpp eller utsläpp per invånare (t.ex. halterna BOD, totalkväve eller total fosfor). Men det finns en risk för att dessa siffror blir missvisande eftersom Orkla industri har mycket stor påverkan på reningsverket. Växer industrin ökar mängden utsläpp. Utsläppsmängderna kan också påverkas av vilka typer av produkter som Orkla producerar under året.

Återkoppling

VA SYD har ett långtgående systematiskt kvalitets- och miljöledningsarbete som bland annat innefattar REVAQ-certifiering av stora delar av verksamheten. Under arbetet med planerna kopplade till miljöstrategin har projektledningen landat i att det inte finns någon anledning att ta fram åtgärder som ytterligare skulle förbättra bolagets miljöarbete, därför finns heller inga indikatorer kopplade till avloppsverkens arbete (förutom volym bräddat avloppsvatten). Indikatorerna ska visa nuläge och behov som ska kunna resultera i åtgärder och i planerna finns alltså inga planer på åtgärder riktade till VA SYD. Men det hindrar inte att visa på föroreningsinnehåll i avloppsvatten, renat och/eller orenat. Avloppsvatten och avloppsslam är en bra spegel av samhället och människorna och verksamheterna i

det. Det hade varit intressant att ha en indikator som visar på det till exempel genom redovisning av PRIO-ämnen i avloppsvatten (renat och orenat) och i slammet.

Ändring

Eventuellt läggs indikatorer kopplade till avloppsrening till. Dialog med VA SYD.

Synpunkt VS8

Avsnitt Indikatorer/ Ren miljö i Eslöv/Vara en god miljöförebild. Överväg att ta med indikator på 1) vattenförbrukning per invånare i hushåll samt 2) den kommunala förvaltningens vattenförbrukning.

Återkoppling

Planerna kopplade till miljöstrategins hanterar inte dricksvattenfrågor, men det hindrar inte att redovisa vattenförbrukning som är en viktig resursfråga och därmed också en viktig miljöfråga.

Ändring

Indikatorer på vattenförbrukning enligt synpunkten läggs till.

Synpunkter från Krafringen

Synpunkt- K1: Övergripande kommentarer på metod, strategi och planer

Krafringen är positiva till den metod Eslövs kommun har använt sig av, en övergripande strategi med tillhörande planer kopplat till bland annat regionala och nationella miljömål, Agenda 2030 och de globala målen. En strategi som visar riktningen och planer som sätter mer konkreta mål ger sammanhang till åtgärder och förslag och möjliggör relevant uppföljning av mer detaljerade och konkreta mål. Metoden möjliggör även ytterligare sammanhang med andra planer så som till exempel översiktsplaner, fördjupade översiktsplaner, detaljplaner, infrastrukturplaner, avfallsplaner samt övriga planer som Eslövs kommun själva nämner i strategin.

Krafringens kommentarer på Miljöstrategi för Eslöv

Synpunkt K2:

När det gäller övergripande synpunkter på miljöstrategin, är det Krafringens ståndpunkt att de övergripande målen "Rik natur i Eslöv", "Ren miljö i Eslöv" och "Begränsad klimatpåverkan i Eslöv" utgör bra utgångspunkter för vidare fördjupning och sammankoppling med Eslövs kommuns övriga planer.

När det gäller styrningen av miljöarbetet, är det, som Eslövs kommun själva konstaterar, viktigt att miljöstyrsystemet är enkelt att förstå, enhetligt, koncist, tydligt och samla det arbete som bidrar till de nationella miljömålen och därmed till stora delar av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Krafringen tror att Eslövs kommuns Miljöstrategi ger goda förutsättningar att bidra till detta.

Synpunkt K3: Krafringens kommentarer på Naturplan för Eslöv

Krafringen övergripande kommentarer på naturplanens målsättningar "Skydda natur", "Bevara natur" och "Utveckla natur" är att den kan ge, såvitt Krafringen kan bedöma, goda förutsättningar för att bedriva både ett kontinuerligt strategiskt och praktiskt arbete i naturrelaterade frågor.

Målområden och indikatorer har både bredd och djup, vilket ytterligare kan bidra till arbetet inom målsättningarna. En möjlighet att ytterligare sprida miljöarbetet är att även arbeta med att involvera/inspirera andra aktörer utanför kommunorganisationen att arbeta med målsättningarna och indikatorerna.

Återkoppling

Angående att involvera/inspirera andra aktörer. Det finns stöd för det i målen, men det är i nuläget inte aktuellt att planera för mer arbete i den riktningen, än det som presenteras i planerna.

Det finns idéer om att framöver bjuda in andra aktörer till att bidra till målen i miljöstrategin.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkt K4: Krafringens kommentarer på Miljöplan för Eslöv

Definitionen av Eslövs kommuns övergripande målsättning i miljöplanen för ren miljö, "Eslövs kommun ska arbeta för ren och effektiv resursanvändning och vara en hållbar förebild" är en bra utgångspunkt för att både kunna arbeta systematiskt och framåtriktat. De verktyg som Eslövs kommun har tagit fram ger bra förutsättningar att kunna verkställa arbetet och omsätta det i handling.

För att kunna arbeta systematiskt med samverkan och vägledande principer, skulle standarder kunna vara ett verktyg. Ett sådant arbete kan bidra till att ge grund för gemensamma värderingar och tillit, som i sin tur kan ge förutsättningar för att kommunens och regionens hållbarhetsarbete blir effektivt och verkningsfullt. Till exempel hållbarhetssäkring av strategiska planer, miljökrav i upphandling, miljökrav i arrendeavtal, hållbarhetsprogram för uppbyggnaden av Östra Eslöv, hållbart byggande (lokal försörjning), hållbar kapitalplacering, skydd för exponering av farliga kemiska ämnen och fokus på giftfria miljöer, kommunikation och samverkan med mera.

I ett sådant arbete, skulle standarden SS854000, som har ett processinriktat och målorienterat upplägg, kunna bidra till att underlätta arbetet med ständig förbättring av kommuners och regioners förmåga att ta sig an samhällets utmaningar. Standarden bygger på en kombination av forskning och beprövad erfarenhet och ger vägledning med att integrera hållbar utveckling i ordinarie styrning samt främja samverkan för att bidra till att uppfylla Agenda 2030.

Återkoppling

Synpunkten är relevant och intressant men i dagsläget finns inga planer på att med hjälp av standarder utveckla miljöarbetet i kommunorganisationen. Samordnarna för miljöstrategin ska ha med sig tanken i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

**När det gäller de specifika delarna i miljöplanen, har Krafringen följande kommentarer:
Synpunkt K5**

1.2 Hållbarhetssäkring av strategiska planer, beslut och investeringar

Krafringen har erfarenhet av att vara del i arbetet med att ta fram hållbarhetsprogram och hållbarhetsäkring av strategiska planer som rör energi- och kommunikationsområdet. Krafringen deltar gärna i ett sådant arbete.

Återkoppling

Roligt att Krafringen vill bidra här. Det ska tas tillvara när arbetet drar igång och projektorganisationen ska byggas upp.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring. Men Krafringens erfarenhet ska tas med in i arbetet.

Synpunkt K6

1.3 Miljökrav i upphandlingar

Miljökrav i upphandling skulle kunna vägledas av standarden ISO 20400 "Hållbar upphandling", där miljöaspekter finns inbyggda. Ett verktyg som kan användas inom ramen för denna standard är att efterfråga egendeklaration från leverantörer enligt standarden ISO26000 – "Organisationers samhällsansvar".

Återkoppling

Se K2.

Synpunkt K7

1.5 Hållbarhetsprogram för utbyggnaden av Östra Eslöv

Krafringen deltar gärna i arbetet med att ta fram Hållbarhetsprogrammet. Vår erfarenhet är att en tidig samverkan, medan stadsplaneringen fortfarande är öppen för justeringar och anpassningar, gynnar den samordnade utrymmesplaneringen i stadsdelen med avseende på såväl teknisk infrastruktur som miljö- och naturvärden.

Återkoppling

Krafringens vilja till att bidra i detta kommer att tas tillvara. Det finns planer på samarbeten mellan kommunorganisationen och Krafringen kring detta.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkt K7

1.6 Hållbart byggande (lokal försörjning)

Det är bra att Eslövs kommun fördjupar fokus på hållbart byggande och att alla egna byggnader och anläggningar är i fokus enligt målen i Miljöstrategi för Eslöv. När det gäller energi är det viktigt att alla nya byggnader ska byggas energieffektivt. Eslövs kommuns byggnaders energibehov ska ligga 25 procent under energikraven i Boverkets byggregler, BBR.

Energiproduktion på bebyggda/anlagda fastigheter ska prioriteras. Krafringen vill uppmärksamma Eslövs kommun på att ett ensidigt fokus på Boverkets byggreglers systemgräns ”levererad energi”, tillsammans med egenproducerad energi på fastigheten, riskerar att driva mot elbaserade uppvärmningslösningar som i sig riskerar att ge ett ökat eleffektbehov och ökade klimatutsläpp. Krafringen rekommenderar därför att Boverkets byggregler kompletteras med indikatorn värmeförlusttalet (VFT) enligt FEBYs (Forum för Energieffektivt byggande) metod. Metoden för värmeförlusttal används även inom LFM30 och Lunds kommun för nybyggnation.

Återkoppling

Synpunkten är relevant. Frågan hanteras redan i beskrivna åtgärder i Energi- och klimatplanen.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

Krafringens kommentarer på Energi- och klimatplan för Eslöv

Övergripande kommentar

Synpunkt K8

Krafringen ser mycket positivt på att klimat- och energiplanen tar sin utgångspunkt i energitrappan. Krafringen vill tillägga att arbetet med att minska effektproblematik bör läggas till arbetet med att minska och effektivisera energianvändningen enligt energitrappan.

Återkoppling

Relevant synpunkt.

Ändring

Minskad effektproblematik läggs till i beskrivningen av energitrappan.

Synpunkt K9

Kommentarer på syftet med energi- och klimatplanen Energi- och klimatplanen ska samla, systematisera och presentera energi- och klimatarbetet i Eslövs kommunorganisation. För att få ett sammanhållande arbete med energi- och klimatplanen i hela kommunen, ser Krafringen gärna att planen även synliggörs även utanför kommunorganisationen. Det kan bidra till att minska kommunens klimatpåverkan, effektivisera arbetet med effekt- och energifrågorna samt höja kompetensen och medvetenheten kring energi- och klimatfrågor.

Återkoppling

Åtgärderna i planerna presenterar det arbete kommunorganisationen ska genomföra för att bidra till målen i miljöstrategin. Inom organisationens rådighet ryms kommunikation och samverkan som presenteras i *Miljöplan för Eslöv*. Att lyfta in andra aktörers arbete i planerna är i dagsläget inte aktuellt men kan bli aktuellt längre fram. Att låta andra aktörer presentera sina bidrag till målen finns med i framtidsbilden av miljöstrategin.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkt K10

Krafringens kommentarer på åtgärder:

Fossilbränslefritt

1.2 Fossilbränslefri uppvärmning

Målsättningen om fossilbränslefri uppvärmning är ett relevant, konkret och genomförbart mål. Det finns goda förutsättningar till att nå denna målsättning i Eslövs kommun. Ett effektivt sätt att nå detta är genom Krafringens förnybara fjärrvärme. Utöver befintliga fastigheter som har Krafringens förnybara fjärrvärme, skulle det också kunna finnas möjligheter att inom kommunorganisationen kartlägga om det finns gasuppvärmning som skulle kunna konverteras till fjärrvärme.

Samma analys om möjligheter till ytterligare förnybar fjärrvärme skulle kunna göras utanför kommunorganisationen. För de områden som ligger utanför fjärrvärmeområden, bidrar Krafringen gärna med analys om hur man skulle kunna åstadkomma fossilfri uppvärmning, till exempel genom lokala energinät.

För att ytterligare säkerställa låga utsläpp till klimatet, resurseffektivitet och effekt- och energieffektiviseringar, kan digitalisering bidra. Uppkoppling och styrning av energi- och effektanvändning fastigheter, liksom de satsningar som Krafringen har gjort tillsammans med Eslövsbostäder, Ebo, är ett konkret exempel på hur digitalisering kan bidra till klimat- och energiarbetet.

Återkoppling

Frågan hanteras i åtgärd 2.5 *Undersöka möjligheterna till smart energilagring och energianvändning.*

Ändring

Beskrivning av åtgärd 2.5 ändras till:

Beskrivning

Kommunorganisationen ska se över energilagringmöjligheter samt effektiv energianvändning för att främja energihushållning och för att avlasta elnätet, exempelvis genom lagring, smart styrning, använda sensorer och smart teknik.

Synpunkt K11

1.4 Fossilbränslefri skötsel

Krafringen bidrar gärna i utvecklingen av en fossilfri fordonsflotta och bidrar gärna i utvecklingen av fossilfria/förnybara lösningar tillsammans med Eslövs kommun.

Återkoppling

Roligt att Krafringen vill bidra här. Dialog i frågan ska upprätthållas.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkt K12

2. Minskad effekt- och energianvändning

Krafringen ser mycket positivt på att Eslövs kommun har inkluderat fokus på både effekt och energi när det gäller energianvändningsfrågor. Fokus på både effekt- och energianvändning ger bra förutsättningar att säkerställa minskade klimatutsläpp.

Synpunkt K13

2.2 Stötta industrins energieffektivisering

Krafringen ser positivt på att Eslövs kommun särskilt lyfter satsningar på industrins energieffektivisering och därigenom också på industrins klimatarbete.

Synpunkt K14

2.3 Minska energianvändningen i egna lokaler

För energi- och klimatarbetet är det positivt att sätta fokus även på befintliga lokaler. Separat budget för energiinvesteringar kan vara ett sätt. Det är i det sammanhanget viktigt att skilja på vad som är energieffektivisering (till exempel vinds- och fasadisolering, fönsterbyte, förbättring och/eller injustering av ventilationssystem) och energiproduktion (till exempel värmepump, solceller). För att tydliggöra hur de olika åtgärderna påverkar den faktiska effekt- och energianvändningen, är värmeförlusttalet en bra utgångspunkt.

Synpunkt K15

När det gäller riktvärden för inomhusmiljö och temperaturer som ska ses över och när det gäller rutiner för nattvandring/energirondering för lokaler, tror Krafringen att det är mycket som är kopplat till energianvändningen som skulle kunna styras och övervakas digitalt, till exempel med olika typer av sensorlösningar. Krafringen bidrar gärna i diskussioner om hur det skulle kunna gå att få till smart och kostnadseffektiv och övervakning av inomhusmiljöer, belysning och andra frågor kopplat till fastigheters energianvändning.

Återkoppling

Roligt att Krafringen vill bidra här, det tar vi med oss.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkt K16

När det gäller energisparåtgärderna som föreslås tas fram tillsammans med verksamheter och fastighetsförvaltare för beteendeförändring kring minskad energianvändning i förskolor och skolor, är det Krafringens syn att fokus bör ligga på energieffektiviseringar av fastigheten, inte på kortsiktiga energibesparingsåtgärder.

Synpunkt K17

Krafringen tror att frågan bör nalkas på annat sätt för barn och ungdomar. För låg- och mellanstadiebarn skulle ett fokus på att ge kunskap om naturen, dess ekosystemtjänster och övriga tjänster som naturen ger kunna vara en möjlighet. Att tidigt lära sig om natur-, miljö- och klimatarbetet kan lägga en bra grund för ett intresse för energifrågorna, som är tätt sammankopplade med miljö- och klimatfrågorna. Här finns möjlighet och delta i Stiftelsen

Skånska Landskaps arbete, en stiftelse som Krafteringen sponsrar. Dessutom ger det en mängd andra samtidigt fördelar för barnen, inte minst rörelse och friluftsliv.

För de äldre barnen, uppmuntrar Krafteringen i stället Eslövs kommun att delta i tävlingen Spänningssökarna. I Spänningssökarna får elever vara med och skapa idéer för framtidens energilösningar och lära sig om att ta hand om resurser och använda dem så effektivt som möjligt. I ett sådant sammanhang är känslan av rådighet och känslan av möjlighet att vara med och hitta lösningar för att klara energi- och klimatmål större.

Återkoppling

Serviceförvaltningen har ansvar för åtgärden. Några detaljer om hur den ska genomföras finns ännu inte. I dagsläget finns ingen plan på att styra mot deltagande i Spänningssökarna eller Stiftelsen Skånska Landskaps verksamhet. Men idén är intressant och kan komma att planeras in längre fram.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkt K18

2.4 Installera energieffektiv gatubelysning

Krafteringen bidrar gärna i arbetet med energieffektiv gatubelysning, smart styrning och andra analyser som kan öka värdet av gatubelysningen, till exempel trygghetsbelysning och belysning som bidrar till biologisk mångfald och ökade ekosystemfunktioner.

Återkoppling

Roligt att Krafteringen vill bidra här.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkt K19

2.5 Undersöka möjligheterna till smart energilagring och energianvändning

Det finns flera sätt att arbeta med energilagring, flexibilitet, smart styrning, sensorer och smart teknik. Krafteringen bidrar gärna i detta arbete.

Återkoppling

Roligt att Krafteringen vill bidra här. Dialog i frågan ska upprätthållas.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkt K20

2.6 Utredda möjligheter att använda spillvärme för att försörja värmebehov vid nyproduktion

Krafringen har en väl utvecklad erfarenhet av att arbeta med spillvärme och återvinning av restenergier. Krafringens distributionsnät för fjärrvärme tar redan idag emot stora mängder återvunnen restvärme från forskningsindustriärläggningarna ESS och MAX IV i Lund.

Krafringen tittar löpande på möjligheter att utveckla sådana samarbeten, både i stor skala och i mindre skala och bidrar gärna i detta arbete. Utredning om möjligheter att ta tillvara spillvärme bör göras även när det gäller befintlig bebyggelse men också industriella processer.

Återkoppling

Roligt att Krafringen vill bidra här. Dialog i frågan ska upprätthållas.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkt K21

3. Förnybar energiproduktion

3.1 och 3.2, Utreda möjligheter att producera förnybar energi och egen solproduktion

Se även 1.3 Fossilbränslefri el. Eslövs kommun har redan idag relativt stor andel produktion av förnybar energi inom kommun genom vindkraft och genom Krafringens elproduktion i kraftvärmeverket i Örtofta.

Krafringen deltar gärna i arbetet med kartläggning av förutsättningar för olika typer av elproduktion, både storskalig som till exempel vind- och solparker, men även i mindre skala som till exempel solenergi på tak.

Återkoppling

Roligt att Krafringen vill bidra här. Dialog i frågan ska upprätthållas.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

4. Hållbara transporter och resor

Generellt sett ser Krafringen att det finns många sätt att framåtriktat utveckla möjligheterna till hållbara transporter i Eslövs kommun. Detta gäller inte bara i kommunorganisationen utan även övrigt transportarbete inom Eslövs kommun. Krafringen bidrar gärna med kunskap i analys av förutsättningarna för olika lösningar för hållbara transporter generellt sätt men även för åtgärd 4.3 Laddinfrastruktur.

Återkoppling

Roligt att Krafringen vill bidra här. Frågan hanteras till stor del i annan styrning såsom trafikstrategin och översiktsplanen. Dialog i frågan ska upprätthållas.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkt K22

5. Balansering och kompensation

5.1 Koldioxidbudget

Krafringen håller med om att det är bra att ta fram en koldioxidbudget i förhållande till krav för olika årtal i klimatlagen, till exempel 2030, 2040 och 2045. Då blir det också lättare att följa upp olika sektorer och var insatser behöver göras för att uppnå klimatlagens krav.

Synpunkt K23

5.3 Klimatväxling/klimatkompensation

Krafringen tycker det är bra att Eslövs kommun tittar på möjligheter att kompensera för utsläpp som är svåra (omöjliga) att eliminera. Klimatkompensation/balansering behöver göras så säkert som möjlig. Dels behöver effekt- och energianvändningen minimeras i enighet med energitrappan som ett första steg. För byggnader kan värmeförlusttalet användas för att säkerställa lägsta möjliga effektanvändning. När det sedan kommer till kompensering, är permanenta negativa utsläpp det säkraste sättet att kompensera. Ett sätt att skapa permanenta negativa utsläpp, är att fånga in och lagra biogena utsläpp.

Återkoppling

Tanken är att framåt titta på möjligheterna att utveckla klimatväxlingsverktyget till att just fånga in och på så sätt balansera utsläpp av växthusgaser.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkt K24

6. Energiplanering, säkerhet och tillgång

6.1 Lag om kommunal energiplanering

Krafringens generella inspel till kommunal energiplanering och i sammanhang med energi- och klimatplanen är att detta behöver hänga samman med andra planer, till exempel översiktsplaner, fördjupade översiktsplaner, detaljplaner, planer för infrastruktur och avfall med flera.

Återkoppling

Synpunkten är relevant. I arbetet med kommunens planeringsstrategi är energiproduktion en aktuell fråga.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkt K25

6.2 Planering för energiproduktion

Krafringen ser positivt på att kommunen kartlägger förutsättningarna för planering av energiproduktion. Krafringen är involverade i energiproduktion från Kraftvärme i Örtofta och ser även över möjlighet till solparker och vindkraft i Eslövs kommun. Energi- och klimatplanen lyfter möjligheter till solenergi på takanläggningar. Krafringen vill även tydliggöra att solparker kan på kort tid bidra med större mängder el och till en betydligt lägre investeringskostnad.

Eftersom tillståndsprocesserna/lokalisering är flaskhalsar för såväl solparker som vindkraft så Krafringen positivt på att Eslövs kommun är drivande i att kartlägga lämpliga områden.

Krafringen är gärna involverade i kartläggningen och ger vår input kring områden som vi ser som lämpliga för mer energiproduktion. I många fall är elnätet en begränsande faktor för var man kan lokalisera ny energiproduktion varför det perspektivet är viktigt att ha med sig. Här kan sannolikt verktyget som Krafringen har varit med och utvecklat inom ramen för Skånes Effektkommission bidra till att tydliggöra hur förutsättningarna ser ut.

Återkoppling

Roligt att Krafringen vill bidra här. Dialog i frågan ska upprätthållas.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

Höörs kommun

Avstår från att yttra sig

Synpunkter från Kommunledningskontoret, tillväxtavdelningen

Generella synpunkter som omfattar Miljöstrategin, Naturplanen, Energi- och klimatplanen samt Miljöplanen

Synpunkt tv1

I tidigare diskussioner om planerna har vi förstått det som att ÖP-frågor endast skulle vara med i Energi- och klimatplanen och att DP- och MEX-frågor endast skulle vara med i Miljöplanen. Men nu verkar det vara ändrat, stämmer det? Vi tycker att det är positivt att frågor kopplade till både översiktsplanering och detaljplanering finns med i de olika planerna.

Återkoppling

I remissversionen av miljöstrategin nämns den fysiska planeringen som viktigt verktyg för arbete med alla tre mål. I remissversionerna av planerna finns åtgärd för ÖP-arbete endast i EKP (åtgärd 6.2). Detta eftersom den frågan inryms i det kommunala energiplaneringsansvaret, som ska hanteras i EKP. I remissversionen av MP finns åtgärder om markavtal och hållbarhetsprogram för utbyggnaden av Östra Eslöv i åtgärderna 1.4 och 1.5. I remissversionen av NP finns åtgärd om DP-arbete i åtgärd 2.1. På möte med tillväxtavdelningen diskuterades om fler åtgärder kopplade till MEX och planprocesser kan skrivas in i planerna, främst i EKP.

Det finns möjlighet att lägga till fler åtgärder. De ska då vara förankrade, ha en utpekad ansvarig verksamhet samt en ungefärlig tidplan och beskrivet resursbehov.

De åtgärder som finns i planerna ska ha stöd i målformuleringarna. Saknas stöd för önskade åtgärder kan målbeskrivningarna behöva revideras.

Eftersom planerna årligen ska följas upp och kunna revideras finns goda möjligheter att lägga till åtgärder efter hand om det inte är möjligt att planera in fler i dagsläget. Tillväxtavdelningen har kommit in med ytterligare ett åtgärdsförslag till energi- och klimatplanen.

Ändring

Åtgärden nedan läggs till under kapitel 5 i Energi- och klimatplan för Eslöv.

Initiera projekt om smarta energilösningar

Kommunorganisationen ska, som en del av genomförandeprojektet för östra Eslöv, tillsammans med Krafringen initiera ett pilotprojekt med fokus på smarta energilösningar i stadsomvandlingsprojekt.

Ansvar Kommunledningskontoret – tillväxtavdelningen

Resurs Inom ram

När 2025

Uppföljning Projektet startat eller inte/genomfört eller inte

Synpunkt tv2

De projekt som beskrivs ha en egen organisation, som exempelvis Rönneåprojektet, hade möjligen kunnat kopplas samman mer med planerna. Exempelvis hade det kunnat vara en åtgärd att kommunen aktivt ska delta i dessa organisationer samt att de målen som organisationerna har också ska peka mot Miljöstrategin i stort.

Återkoppling

I remissversionen av NP finns Rönne å-projektet beskrivet som en åtgärd som bidrar till miljöstrategins mål *Rik natur i Eslöv* trots att det drivs av andra beslut.

Ambitionen har varit att INTE styra arbete som styrs med andra fattade beslut. Det innebär att beskrivningen av Rönne å-projektet kanske inte borde finnas med i planen.

Detsamma gäller för åtgärderna om deltagande i vattenråden. Det arbetet styrs eventuellt av andra redan fattade beslut.

Projektledarna tar med sig frågan till styrgruppen när samrådet ska sammanfattas/redovisas för den. Ska åtgärder som redan har beslut (vattenråden, Rönne å-projektet, Biosfärläroarbetet mm) finnas med i planerna eller endast beskrivas när arbetet med miljöstrategin följs upp?

Ändring

Eventuellt. Se ovan.

Synpunkt tv3

Åtgärder kopplat till *TILLSAMMANS FÖR ETT HÅLLBART SKÅNE – Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2022-2025* beskrivs ska lyftas in i planerna kopplat till Miljöstrategin utifrån den mån det är möjligt, prioriterat och befogat. Därmed borde en uppföljning av åtgärderna i planerna kopplat till Miljöstrategin lyfta vilka åtgärder från det regionala åtgärdsprogrammet som inkluderats och vilka som inte tagits med.

Återkoppling

Bra synpunkt.

Ändring

Det ska göras tydligt vilka åtgärder som matchar åtgärderna i det regionala handlingsprogrammet.

Synpunkt tv4

Punkter som hade kunnat förtydligas:

1. Ansvarsfördelningen för varje åtgärd där flera förvaltningar är involverade.
2. De åtgärder som saknar tydlig tidsplanering och resurssatsning. Möjligen att någon form av prioriteringsordning hade varit fördelaktigt.
3. Vilken avdelning som samordnaren för respektive plan ska tillhöra.

Återkoppling

1: I åtgärdsbeskrivningarna framgår vem eller vilka som ansvarar för åtgärden. Ansvarig ansvarar för att initiera arbetet med åtgärden. I planerna finns står det ibland ”medaktör” och ibland ”med stöd av”. Det är onödigt inkonsekvent.

2: De åtgärder som finns beskrivna i planerna ska genomföras. I de fall en åtgärd inte genomförs ska det motiveras och presenteras i uppföljningen. Att prioritera åtgärderna anses inte möjligt. Det är upp till de ansvariga att prioritera och genomföra de åtgärder som finns i den slutligen antagna planen.

I några fall framgår att åtgärden ska genomföras när resurser finns på plats.

3: Relevant synpunkt.

Ändring

1: Ordet ”medaktör” i åtgärdsbeskrivningarna ändras till ”med stöd av”.

2: Synpunkten föranleder ingen ändring.

3: Det förtydligas i miljöstrategin och i planerna vilken funktion som i nuläget har samordningsroll. Alltså miljöstrategin, kommunekologen och energisamordnaren.

Synpunkter på Miljöstrategin

Synpunkt tv3

Hållbara transporter och resor hade förslagsvis kunnat ha en starkare koppling till fysisk planering och samverkan och ett större fokus på hur det kan utvecklas även utanför den egna organisationen. I en tidigare version av planerna fanns, i miljöplanen, åtgärden: *Planläggning ska skapa goda förutsättningar för hållbara transporter*. Vi lämnade då kommentarer från Plan om att det inte är en DP-fråga utan snarare en ÖP-fråga. Vi tror att det hade passat in här.

Återkoppling

Miljöstrategin och planerna är avgränsade mot Trafikstrategin, Trafikplanen och till den kommande Mobility Management-planen. De enda frågor kopplade till trafik och resor i miljöstrategin är kommunorganisationens egna interna transporter och resor. Den avgränsningen/kopplingen behöver förtydligas.

Ändring

Kopplingen till, och avgränsningen mot, trafikstrategin beskrivs i miljöstrategin under rubriken *Kopplingar* som ändras till *Kopplingar och avgränsningar*.

Synpunkt tv4

Punkter som hade kunnat förtydligas:

1. I bakgrund och syfte: Vilka planer som tillhör Miljöstrategin, samt att fler planer med tiden skulle kunna tillkomma.
2. Vad det egentligen innebär att *Miljöstrategin inkluderar och uppmanar alla verksamheter inom Eslövs kommunorganisation*.

3. Hur indikatorerna i Bilaga 1 kan implementeras och användas.

Återkoppling

1: Bra synpunkt. Det behöver förtydligas.

2: Bra synpunkt. Den meningen är inte fullständig.

3: Indikatorerna ska användas till att mäta och beskriva status och behov, inte till att styra arbetet. I uppföljningen ska arbetet med åtgärderna följas upp tillsammans med indikatorerna.

Ändring

1: Planerna som är kopplade till miljöstrategin (NP, MP, EKP och avfallsplanen) presenteras under rubriken bakgrund och syfte.

2: Meningen ändras till: *Miljöstrategin inkluderar alla verksamheter inom Eslövs kommunorganisation som alla uppmanas till att bidra till måluppfyllnad.*

3: Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkter på Naturplanen

Synpunkt tv5

Positiva till arbetet med att skydda Gyaskogen och Skytteskogen, men det finns i dagsläget inte med i det inriktningsbeslut som KS beslutat om under våren.

Återkoppling

Det är känt att det inte finns beslut tidigare om lagligt skydd av skogen men frågan anses så viktig för naturvårdsarbetet att den behöver lyftas in här.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkt tv6

Positiva till arbetet med att säkra Snärjet som natur- och friluftsområde, men viktigt att det sker i nära samverkan med markägaren som idag är angelägen att det också ska fungera som en produktionsskog.

Återkoppling

Synpunkten är relevant. Det behöver förtydligas att frågan ska hanteras i dialog med markägaren.

Ändring

I åtgärdsbeskrivningen till NP åtgärd 1.2 ändras texten till: *Möjligheterna till att utveckla det tätortsnära naturområdet Snärjet för friluftslivet och bevarandet av den biologiska mångfalden ska utredas i samverkan med markägaren.*

Synpunkt tv7

Positivt om ännu fler tätortsnära naturområden hade identifierats, skyddats och säkrats.

Återkoppling

Det finns stöd för att identifiera och skydda fler områden i miljöstrategins mål *Rik natur i Eslöv*, så framöver kan det absolut bli intressant att titta på. I dagsläget finns inte möjlighet att planera för mer arbete med frågan.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkt tv8

Vi tycker fortfarande att åtgärden om att skydda träd i detaljpanelläggning (2,1) är lurig. I kommunens riktlinjer för trädfällning finns under rubriken *Allmänna intressen* (sidan 3) bra skrivningar om träd i planeringen. Skulle vi kunna använda samma här? Ev. utan de två sista punkterna.

Återkoppling

Bra synpunkt.

Ändring

I åtgärden hänvisas till kommunens *riktlinjer för trädfällning, Allmänna intressen*.

Synpunkt tv9

Positiva till 2.2 *Ekosystemtjänstanalys* och att det arbetet förstärks. Samtidigt är arbetet med ett planeringsunderlag som visar de viktigaste ekosystemtjänstanalyserna som rör urban och tätortsnära miljö omfattande och kräver mycket resurser. Därmed skulle det istället kunna fördjupas i översiktsplanen genom att i samverkan med kommunekologen identifiera var i kommunen som är mest relevant att börja ta fram underlag, så att någon slags prioriteringsordning kan skapas. I genomförandeprojektet för östra Eslöv kommer vi att göra en ekosystemtjänstanalys. Det skulle kunna vara en inledande åtgärd istället för att skriva att det ska göras för hela kommunen.

Återkoppling

Synpunkten är relevant. Med nuvarande skrivning framstår åtgärden som mycket resurskrävande. Det behöver framgå att arbetet ska ske stegvis.

Ändring

Åtgärdsbeskrivningen till åtgärd 2.2 ändras till: Planeringsunderlag tas fram som visar de viktigaste ekosystemtjänsterna som rör urban och tätortsnära miljö. Arbetet ska ske stegvis och på sikt omfatta alla kommunens tätorter.

Synpunkt tv10

Positiva till arbetet kring en kommunövergripande strategi för bekämpning av invasiva arter.

Synpunkter på Energi- och klimatplan för Eslöv

Synpunkt tv11

Om det nu finns möjlighet att lägga in åtgärder som handlar om detaljplanering och exploatering i den här planen, så har vi gärna en diskussion om det. Åtgärderna 2.5 *Undersöka möjligheterna till smart energilagring och energianvändning* samt 2.6 *Utreda möjligheter att använda spillvärme för att försörja värmebehov vid nyproduktion*, skulle kanske kunna ligga till grund.

Återkoppling

Det finns möjlighet att lägga till fler åtgärder. De ska då vara förankrade, ha en utpekad ansvarig verksamhet samt en ungefärlig tidplan och beskrivet resursbehov.

De åtgärder som finns i planerna ska ha stöd i målformuleringarna. Saknas stöd för önskade åtgärder kan målbeskrivningarna revideras.

Eftersom planerna årligen ska följas upp och kunna revideras finns goda möjligheter att lägga till åtgärder efter hand om det inte är möjligt att planera in fler i dagsläget.

Ändring

Se synpunkt tv1.

Synpunkter på Miljöplan för Eslöv

Synpunkt tv12

Formuleringen *Åtgärder i denna plan ska omfatta arbete inom organisationens eget rådighetsområde*, skulle kunna utvecklas på ett sätt som inkluderar att kommunen även har rådighet över att exempelvis informera och skapa förutsättningar som berör även utanför den egna organisationen.

Återkoppling

Planen bidrar framförallt till Miljöstrategins mål *Ren miljö i Eslöv* och innefattar arbete med bland annat kommunikation och samverkan. Det är inte aktuellt att i dagsläget planera in fler åtgärder än de som beskrivs i planen.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkt tv13

I avsnitt 1.11 *Hållbar kapitalplacering* formuleras meningen *Det utesluter placering i verksamheter som är verksamma inom fossila bränslen, uran och GMO med mera*, men eftersom detta beskrivs närmare i ekonomiavdelningens placeringsriktlinjer, kanske det inte behövs nämnas så ingående här.

Återkoppling

Synpunkten är relevant. Det är onödigt att lista det som finns med i åtgärdsbeskrivningen. Det behöver också ses över om åtgärden redan är tillräckligt beskriven och beslutad i annan styrning I så fall ska den kanske inte finnas med alls (på samma sätt som för åtgärderna om vattenråden och Rönne å-projektet).

Ändring

Antingen görs en hänvisning till placeringsriktlinjerna, eller så tas åtgärden bort (ska diskuteras med styrgruppen, se synpunkt tv2). Arbetet med hållbara placeringar ska oavsett följas upp inom ramen för uppföljningen av miljöstrategin.

Synpunkt tv14

Positiva till att samverkan på olika sätt lyfts i planen, exempelvis utifrån näringslivssamverkan och föreningssamverkan, men samverkan i stort hade kunnat få ett ännu större fokus.

Återkoppling

Stöd för samverkan finns i miljöstrategins mål *Ren miljö i Eslöv*. Att planera för fler specifika åtgärder om samverkan är inte aktuellt i dagsläget.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkter från Barn och utbildningsnämnden

Barn- och familjenämnden uppmärksammar att de föreslagna styrdokumenterna inte konkurrerar med skolans uppdrag. Inom ramen för barn- och familjenämndens verksamheter pågår löpande arbete att öka medvetenheten om miljöpåverkan samt kunskaperna om djur och natur. Exempelvis startas förvaltningen Barn och Utbildning en arbetsgrupp som ska ta fram förslag på åtgärder inom de pedagogiska 1 (2) verksamheterna som ska bidra till målen i Eslövs kommuns miljöstrategi. Detta framgår även i miljöplanens åtgärd 1.10.

Synpunkt BoU1

Många av målen i miljöstrategin kan utbildningsnämnderna ställa sig bakom men inte arbeta aktivt med. Skolans uppdrag är brett och såväl natur som miljöperspektiv finns med i läroplanen i hög grad. Därför ser nämnden positivt till att målformuleringarna i miljöstrategin är öppna och ger utrymme för flexibilitet. Det förutsätter också att uppföljning av dessa mål inte bör belasta nämndens administration. Nämnden bidrar gärna med underlag men ser tveksamt på att utvärdera målen inom sitt egna kvalitetsarbete. Överlag är nämnden positivt inställd till omarbetade styrdokument som ska bidra till att en större del av kommunorganisationens miljöarbete kommer att inrymmas i ett gemensamt system som följs upp, utvärderas och presenteras gemensamt.

Återkoppling

Målen i miljöstrategin gäller för hela kommunorganisationen och i dem ska det finnas stöd för olika former av miljöarbete. De åtgärder som beskrivs i planerna riktar sig till de verksamheter som finns angivna i beskrivningarna. Barn och Utbildning kommer att beröras av några åtgärder där de inte har huvudansvar, till exempel när det handlar om måltidsverksamhet och upphandling. För en åtgärd, miljöplanens 1:10, har Barn och Utbildning ansvar.

Uppföljningen kommer att bygga på information insamlad genom de verksamheter som ansvarar för respektive åtgärd samt insamling av information kring miljöstrategins indikatorer (sköts av samordnarna).

Ändring

Synpunkterna föranleder ingen ändring.

Synpunkter från Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden framförde samma synpunkter som Barn- och utbildningsnämnden.

Synpunkter från Servicenämnden

Serviceförvaltningen konstaterar att Miljöstrategin med tillhörande planer och beskrivna uppföljningsprocesser och indikatorer har goda förutsättningar att på ett effektivt och systematiskt sätt fortsätta driva miljöarbetet framåt för att nå uppsatta mål. Det är väl beskrivet utifrån styrmedel, organisation och mål. En stor fördel är att nu finns alla miljömål samlade i ett dokument med

tillhörande planer samt att ansvaret finns tydligt definierat i de tillhörande planerna med ansvar, resurs, tid och uppföljning.

Serviceförvaltningen har inget att erinra.

Synpunkter från Vård och Omsorgsnämnden

Synpunkt VO1

Vård- och omsorgsförvaltningen noterar att Miljöplanen (2:1) behandlar temat Giftfria skolor och förskolor. Förvaltningen anser att motsvarande strävanden även bör anses relevanta inom de verksamheter som Vård och Omsorg bedriver i form av olika vård- och omsorgsboenden, LSS-boenden samt daglig verksamhet. Förvaltningen anser därför att planen bör kompletteras med detta.

Återkoppling

Roligt att nämnden vill lyfta in sinverksamheter här. Det är möjligt att lägga till en åtgärd om att initiera arbete med att se över Vård- och omsorgsnämndens verksamheter ur miljösynpunkt. Utifrån det kan verksamheternas bidrag utvecklas framåt.

Ändring

Möte för att diskutera utveckling av VoO:s miljöarbete inplanerat i november 2023.

Synpunkter från Gata Trafik och Park

Synpunkt GTP1

Avdelningen gata, trafik och park (nedan kallad GTP) anser att Miljöavdelningens förslag till miljöstrategi, naturplan, miljöplan samt energi- och klimatplan generellt håller en hög nivå och är väl genomarbetat. Det har en bra struktur och håller en röd tråd igenom hela dokumentet. Strategin med dess planer är enkla läsa och hitta i.

Generellt tycker GTP att det är bra att icke-arbetet med friluftsliv lyfts fram och delar miljöavdelningens konstaterade att det inom detta område behövs många åtgärder, men är inte genomförbara utan utökade resurser. GTP anser också att det är en mycket bra ambition att öka mängden skyddad natur.

GTP anser att många av målen i naturplanen är bra och målen kan till en viss del nås inom ramen, såsom det beskrivs under respektive mål. Men om det ska ske en större utveckling inom målen behöver GTP utöka personalen med ytterligare en entreprenadledare. GTP bedömer att målet att avseende inhemska arter till viss del kan nås och att inhemska arter kommer att användas om möjlighet ges. GTP vill dock lyfta fram att många av våra inhemska växter och träd inte trivs i den hårdgjorda stadsmiljön och i microklimatet inne i staden.

GTP ser det som mycket positivt att ett hållbarhetsprogram för utvecklingen av Östra Eslöv ska tas fram.

Återkoppling

Ett förtydligande – naturplanen innehåller inga mål, bara åtgärder. Åtgärderna har tagits fram i samverkan med de verksamheter som kommer att ansvara för dem. Varje åtgärd har en åtgärdsansvarig med ansvar för att resurssätta det beskrivna åtgärdsarbetet, antingen inom befintlig ram eller genom att äska extra resurser. I de fall en åtgärd inte kan genomföras ska det redovisas i den årliga uppföljningen då också anledningen till det ska presenteras.

Inhemskarter ska väljas när och där det är lämpligt.

Ändring

Synpunkter föranleder ingen ändring.

Synpunkter på miljöstrategin (2 – 12)

Synpunkt GTP2

Angående ”Utveckling av befintliga processer” (s.5) så bör det tydligt formuleras att det ska med i alla processer, planer, strategier, mm eller så bör det anges en lista över de befintliga processer som miljöarbetet ska arbetas in i.

Återkoppling

Under rubriken ”Utveckling av befintliga processer” står: *Miljöarbetet ska arbetas in i kommunorganisationens befintliga processer, såsom upphandling, inköp, fysisk planering, exploatering, skötsel, avtal, näringslivssamverkan, rådgivning, drift och måltidsverksamhet, kommunikation med mera.* Detta anses tillräckligt. Att skriva ALLA processer kan göra det onödigt komplicerat, det finns kanske processer där det inte är lämpligt, och att lista alla riskerar att något missas och därmed inte kan omfattas.

Ändring

Synpunkter föranleder ingen ändring.

Synpunkt GTP3

Under rubriken ”Morötter och piskor” (s.6) skulle det vara bra med förtydligande/konkretiserande av hur bra miljöarbete ska uppmärksammas/uppmuntras och hur dåligt ska göras krångligt/obekvämt. En beskrivning av vad klimatväxling är behövs också.

Återkoppling

En ambition har varit att hålla dokumenten ”tunna” och lättillgängliga därför finns ganska lite beskrivande/förklarande texter. Men ett exempel på morot kan behövas eftersom det finns en beskrivning av piska.

Ändring

Exempel på ”morot” läggs till, miljöplanens åtgärd 1.9, Eslövs interna vandringspris. En hänvisning till Energi- och klimatplanens åtgärd 5.3. Klimatväxling/klimatkompensation läggs till när klimatväxlingen nämns.

Synpunkt GTP4

Det krävs en tydligare beskrivning av den interna referensgruppen och hur uppföljningsarbetet ska gå till. Hur mycket jobb kommer det innebära för personerna i gruppen, och kommer t ex någon från GTP sitta med? Många av uppföljningspunkterna i både strategin och planerna innebär många timmars arbete.

Återkoppling

När miljöstrategin är antagen ska organisationen som ska arbeta med den formas. Det kommer då att gå ut information till förvaltningschefer och vd:ar om vad rollen att sitta med i referensgruppen kommer att innebära så att de kan ta ställning till vem som ska representera respektive verksamhet. Att i miljöstrategin beskriva gruppen mer ingående är inte aktuellt.

Ändring

Synpunkter föranleder ingen ändring.

Synpunkt GTP5

Under rubriken ”Den biologiska mångfalden och ekosystemen ska skyddas, bevaras och utvecklas” (s.9) saknas siffran för hur många hektar som utgörs av naturmark. (Det står också att det skulle tagits fram till remissutskick)

Återkoppling

Relevant synpunkt, det har fallit bort.

Ändring

Informationen enligt ovan läggs till.

Synpunkt GTP6

Avseende friluftslivsarbete (s.11). GTP instämmer i att det krävs ett strategiskt friluftsbete. För arbete med friluftslivet i praktiken behövs resurser, både budget och personal. Då det i nuläget inte finns några avsatta medel för att arbete med dessa frågor.

Återkoppling

Att resurser inte finns är känt. Åtgärd om friluftsliv finns i Naturplanen och där framgår att arbetet startar upp när resurser finns på plats.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkt GTP7

Under rubriken ”Fossilbränsle fritt” (s. 14-15) Förtydliga hur det fortsatta arbetet och utveckling av energianvändning ska inkludera andra aktörer. Ska det även ställas krav på entreprenörer som utför uppdrag inom Eslövs kommun?

Återkoppling

Miljöstrategin innehåller mål som ska ge stöd åt arbete i en önskad riktning, inte några åtgärder. I planerna beskrivs det planerat arbete som ska bidra till målen. Ett exempel på arbete i riktningen mot målet mot fossilbränslefrihet är miljöplanens åtgärd 1.3 *Miljökrav i upphandlingar* som hanterar frågan om förnybar energi. Ja det gäller även för entreprenörer. Krav på fossilbränslefrihet är en prioriterad fråga i upphandlingar redan idag.

Ändring

Synpunkter föranleder ingen ändring.

Synpunkt GTP8

Angående ”Kommunens översiktsplan är idag positiv till vindkraft men ska se till att också skapa förutsättningar för andra energislag.” (s.15) GTP ser ett behov att skapa riktlinjer för nyttan av träd och de negativa effekterna av deras skuggning i jämförelse med nyttan av solceller och dess energiproduktion. Det behövs ett kommunalt ställningstagande kring träd på kommunal mark i kombination med solceller på privata tak med anledning av formuleringen ”skapa förutsättningar för ett energislag”, vilket kan tolkas eller ge stöd för att träd ska tas ned till fördel för solceller.

Återkoppling

Skrivningen handlar om översiktsplanering, om att identifiera områden lämpliga för solenergiproduktion. För trädfällning gäller de redan antagna riktlinjerna för trädfällning som anger när träd kan fällas.

Ändring

Synpunkter föranleder ingen ändring.

Synpunkt GTP9

Angående Hållbar avfallshantering (s.14), förtydliga vad som menas med att ”insamlade fraktioner ska bli fler och renare”. Vilken typ av fraktioner åsyftas? Kan vara olika typer för olika verksamheter? Innebär det för GTPs del att det ska samlas in renare massor? Eller gäller det här bara ”förbrukade varor/utrustning/sopor”?

Återkoppling

Miljöstrategin innehåller mål som ska ge stöd åt arbete i en önskad riktning, inte några åtgärder. I planerna beskrivs det planerat arbete som ska bidra till målen. Arbetet renare fraktioner presenteras i Avfallsplan för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby.

Ändring

Synpunkter föranleder ingen ändring.

Synpunkt GTP10

Angående avsnitt hållbara transporter och resor (s.16). Meningen under ”Hållbara resor och transporter har ökat i antal i Eslövs kommun”. Förtydliga om denna ökning avser internt eller extern resande.

Återkoppling

Ökningen gäller för Eslövs kommunorganisation.

Ändring

Texten ändras till:

Hållbara resor och transporter har ökat i antal inom Eslövs kommunorganisation, men mer arbete med att främja hållbara resebeteenden inom organisationen behövs.

Synpunkt GTP11

I bilaga 1 under rubriken ”Bevara natur” behövs en definition eller beskrivning av begreppet stadsäng. Denna benämning är inte vedertaget och behöver preciseras. Vad är skillnaden mellan ängsmark och stadsäng? Räknas höggräs?

Varför anges först har ängs- och betesmark och sedan betesmark (p.3). Är det skillnad på dessa? Definiera gärna.

Även begreppet skogsmark behöver en tydlig definition. Igenväxt mark med halvstora träd tex (som en hel del ytor ser ut, som är i kommunal ägo) räknas det som skog? Måste det vara en viss storlek på ytan för att räknas som skog? Detta kanske tas fram i uppföljningsskedet sen, men kanske att det ska definieras redan i bilagan så att det blir tydligt hur man ska följa upp från början, och att det görs likadant varje år. Samma sak gäller för många av de andra uppföljningspunkterna – det blir enklare att följa upp om det är tydligt definierat vad punkten betyder.

Återkoppling

Förankrat i möten oktober 2023.

Synpunkt GTP12

I bilaga 1 (s.18);

Fraktioners renhet; Vilken typ av fraktioner åsyftas?

Andel klimatkompenserade växthusgasutsläpp; med anledning av många varianter för klimatkompenseringsmetod, hur säkerställs det att vald klimatkompensering ger önskat resultat?

Återkoppling

Insamling av underlag till indikatorerna samordnas av miljöstrategins samordnare. I första fallet handlar det om de av Merab insamlade avfallsfraktionerna. Angående den andra frågan, indikatorn avser andel kompenserade utsläpp, inte en beskrivning av metod. Metod bestäms i de fall klimatkompensation krävs och beskrivs inte här.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring

Synpunkter på naturplanen (13 – x)

Synpunkt GTP13

Under rubrik ”Syfte” (s.4), förtydliga gärna vad Agenda 2030 är generellt och specifikt. Förtydliga även vad mål 14 och 15 i Agenda 2030 innehåller.

Återkoppling

För att minimera mängden text undviks den typen av förtydligande. Istället hänvisas läsaren till andra tillförlitliga och uppdaterade källor.

Ändring

En hänvisning till var mer information om Agenda 2030 finns läggs till.

Synpunkt GTP14

Angående avsnitt 2.3 (s.9). GTP uppfattar det som att Stab och Miljö har de ekonomiska resurserna som krävs och skötselplan för ”anläggningarna”.

Återkoppling

Det framgår att för att kunna leva upp till det ansvar kommunorganisationen har för reservaten behövs 300 tkr. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har enligt reglementet ansvar för kommunens naturvårdsarbete. Men anläggningar menas exempelvis grillplats, staket med mera. Inte själva reservaten.

Ändring

Synpunkter föranleder ingen ändring.

Synpunkt GTP15

Angående avsnitt 3.1 (s.10). Definiera begreppet äng, så att åtgärden får önskad effekt. Är äng bara en skötselregim, eller handlar det om mer? Bilägg gärna ”utredning om hantering av hö”. GTP anser inte att målet kan nås ”Inom ram”. Det behöver ges extra ekonomiska resurser för denna omställning. Omställning, skötsel och drift av ängsmark är fördyrande och ryms inte inom ramen.

Återkoppling

Förankrat i möten oktober 2022.

Synpunkt GTP16

Angående avsnitt 3.2 (s.11). Det finns en risk att den här typen av regler försämrar de offentliga miljöerna för medborgarna. Antalet inhemska arter som också bidrar med andra eftersökta kvaliteter som krävs i en offentlig miljö är rätt begränsat. Med ett förändrat klimat, varmare och större nederbörds mängder, kommer även växtmaterialet att behöva förändras. Det kan ge problem att uppfylla målet att ”i möjligaste mån använda inhemska växter”. T ex är det svårt att hitta torktåliga stadsträd, blommor med höga estetiska värden för perennplanteringar, m.m. Risken är att trädbeståndet blir väldigt ensidigt och att konsekvenserna vid t ex sjukdomar blir väldigt omfattande (jämför almsjukan och askskottsjukan). Planteringar i staden behöver vara sorter som trivs och utvecklas över tid. Växtmaterial behöver vara långsiktigt hållbart och då behöver även nytt växtmaterial användas, som klarar klimatförändringarna. Att arbeta för en stor mångfald (inklusive exotiska arter) bland stadsträd är ett sätt att minimera risken att drabbas hårt av olika sjukdomar, som med ett förändrat klimat och en global värld verkar bli vanligare. Den ekonomiska konsekvensen av att en trädart slås ut kan bli mycket stor. Då vi i större utsträckning drabbas av värmeböljor och skyfall, så är träden ett av våra bästa verktyg för att skydda staden och medborgarna. Inhemska växter kanske inte kommer fungera i våra stadsmiljöer i framtiden, eftersom klimatet blir mer extremt. Att använda exotiska växtarter kan då vara nödvändigt, när våra inhemska träd (som generellt är skogsträd och mer fuktkrävande) inte längre klarar av att leva i våra hårdgjorda städer. GTP vill också lyfta fram att målet uppföljning innebär ett större arbete med att gå igenom alla växtlistor i alla projekt och drift- och underhållsåtgärder som genomförts och utvärdera dessa utifrån ursprung på växtmaterialet.

Återkoppling

Skrivningen syftar till att få ett ställningstagande om att i möjligaste mån välja inhemska arter. Bland annat på grund av att klimatförändringar riskerar att göra icke inhemska arter invasiva i ett för dem mer gynnsamt klimat.

Synpunkt GTP17

Angående avsnitt 3.3 (s.11). 3-30-300 metoden borde arbetas in i denna åtgärd och/eller i uppföljningen. Hur sker uppföljning av detta mål och hur säkerställs det att policyn uppmärksammas i hela kommun organisationen? Då vi har riktlinjer som styr återplanteringen av träd, så är det inte säkert att tilldelade medel räcker till för att kompensera.

Återkoppling

Förankrat i möten oktober 2023.

GTP18

Angående avsnitt 3.4 (s.11). GTP anser inte att målet kan nås ”Inom ram”. Det behöver ges extra ekonomiska resurser för denna omställning, tex staket.

Återkoppling

Förankrat i möten oktober 2023.

GTP19

Angående avsnitt 3.5 (s.12). En bra åtgärd, men förtydliga vad ”samordning 200h” innebär? Det behöver tillsättas resurser vid GTP för att delta i åtgärden.

Återkoppling

Förankrat i möten oktober 2023.

GTP20

Angående avsnitt 3.6 (s.12). Förtydliga skillnaden mellan ”mer blommande ytor” och ”ängsmark” (avsnitt 3.1). GTP anser inte att målet kan nås ”Inom ram” och inom befintligt driftavtal. Ofta behövs någon form av åtgärd göras att omvandla bördig jord till en blommande grönyta. Man behöver även ta bort klippt material för att inte tillföra mer näring. Dessa insatser är kostsamma och kommer inte att rymmas inom ramen.

Återkoppling

Förankrat i möten oktober 2023.

GTP21

Angående avsnitt 3.7 (s.12). GTP anser inte att målet kan nås ”Inom ram”. Kräver medel för material och arbetstimmar

Återkoppling

Förankrat i möten oktober 2023.

GTP22

Angående avsnitt 5.1 och 5.2 (s.14-15). GTP anser inte att målet kan nås ”Inom ram”. Fler och fler etableringar av invasiva växter har inrapporterats de senaste åren, vilket inneburit att kostnaden för bekämpning ökat och troligen kommer att öka framöver. Framöver kommer inte ramen att räcka till för alla bekämpningar som behöver utföras.

Återkoppling

Förankrat i möten oktober 2023.

GTP23

Angående avsnitt 5.3 (s.15). Mycket bra att detta uppmärksammas, så att spridningar kan begränsas.

GTP24

Angående avsnitt 6.1 (s.15). Ett mycket bra förslag. Kan tyvärr inte fullföljas, såsom det anges i avsnittet, om inte en resurs tillsätts. Resursen behöver hantera inkomna ärende och åtgärder i samband med turismen ökar. Bl a kan nedskräpning öka.

Återkoppling

I åtgärdsbeskrivning 6.1 står resursbehov och att åtgärden ska genomföras när resurs finns.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring

GTPs synpunkter på miljöplanen (25 – 29)

Synpunkt GTP25

Angående avsnitt 1.5 (s.10). ”Utemiljöer ska utformas med fokus på att bevara/utveckla/skapa biologiska värden.” Denna formulering tappar bort brukarperspektivet i utformningen av utemiljöerna. Våra grönytor är till för medborgarna, och för djur och natur. Det skulle vara konstigt att utforma miljöerna helt utifrån biologiska värden, utan exempelvis rekreation, trygghet, mötesplatser och folkhälsa i åtanke. Som tur är så hänger ju dessa värden ihop, och det är fullt möjligt att skapa båda. ”Utemiljöer ska utformas med högt satta ambitioner för att bevara, utveckla och skapa biologiska värden” är kanske en bättre formulering som inte stänger ute andra värden lika mycket.

Återkoppling

Synpunkten är relevant.

Ändring

Texten ändras till: *När utemiljöer utformas ska hänsyn tas till att bevara/utveckla/skapa biologiska värden...*

Synpunkt GTP26

Angående avsnitt 1.3 (s.8). Vid bekämpning av invasiva växter så krävs det kemiska bekämpningsmedel. Förtydliga hur målet med anledning av de motstående målen 1.3 (Miljöplanen) och 5.1 (Naturplanen) ska uppnås.

Återkoppling

I miljöplanen står: Skötsel av allmän platsmark ska ske utan kemiska bekämpningsmedel. Undantag är bekämpning av invasiva arter. Det hanteras i *Naturplan för Eslöv*.

Det anses tillräckligt tydligt.

Ändring

Synpunkter föranleder ingen ändring.

Synpunkt GTP27

På s.9 anges att ”*I upphandlingar som innehåller energi, transporter och eller bränsleanvändning ska krav ställas på förnybar energi/förnybart bränsle. I andra hand klimatkompensation.*” Förtydliga avseende entreprenader, är målet för fokuserat på ”antingen eller” mellan bränsle/klimatkompensation. Den ena utesluter inte nödvändigtvis den andra. Vissa anläggningsfordon finns emissionsfria, vissa med förnybara bränslen, vissa ingetdera. Kan åtgärderna kombineras, skulle det kunna förtydligas i så fall att båda kan ingå i en upphandling?

Definiera även begreppet ”miljöbra produkter”,

Återkoppling

I första hand ska förnybara drivmedel användas, där det inte är möjligt ska användningen av icke förnybara bränslen klimatkompenseras. Det gäller även entreprenörer och även maskiner som drivs på el.

”Miljöbra” innebär att alla miljöaspekter vägts in, att produkten har ett litet totalt miljöavtryck. Att definiera det är inte möjligt.

Ändring

Synpunkter föranleder ingen ändring.

Synpunkt GTP28

Angående avsnitt 2.1 (s.14). Här nämns mål för giftfria skolor och förskolor. Ska det även stå något om giftfria lekplatser på allmän plats?

Återkoppling

Det finns möjlighet att skriva in det. I så fall ska skrivningen vara förankrad och inplanerad. I annat fall kommer frågan upp i upphandlingsprocessen, där kemikaliekrav ska ställas.

Ändring

Ändring kan göras om GTP så önskar.

Synpunkt GTP29

Angående avsnitt 1.4 (s.9). Förtydliga om detta även gäller fossilbränsle fritt.

Återkoppling

KRAV kräver inte fossilbränslefrihet. Så nej det omfattas inte.

Ändring

Synpunkter föranleder ingen ändring.

GTPs synpunkter på energi- och klimatplanen (30 – x)

Synpunkt GTP30

Angående avsnitt 1.1 (s.7-8). Förtydliga om detta även gäller för entreprenörer som är upphandlade eller bara kommunens fordon? Om inte riktlinjerna följs, vad sker då? Ska det kompenseras?

Återkoppling

Riktlinjerna avser kommunorganisationens egna fordon vilket framgår av åtgärdsbeskrivningen.

Ändring

Synpunkter föranleder ingen ändring.

Synpunkt GTP31

Angående avsnitt 1.4 (s.7). Det står inget om GTPs driftentreprenad. Bör inte all extern skötsel innefattas? Ska man bara redovisa vad som är fossilbränslefritt, ska man inte kompensera för den andelen fossila bränslen som används?

Återkoppling

Relevant synpunkt, GTP saknas i beskrivningen.

Ändring

GTP läggs till som ansvarig för åtgärden.

Synpunkt GTP32

Angående avsnitt 4.1 (s.10). Förtydliga vem inom MoS-förvaltningen ska leda och samordna riktlinjer för resor och möten. Idag ansvarar GTP för uppdatering av riktlinjerna ska dessa föras över på Stab och Miljö?

Återkoppling

I beskrivningen av åtgärden står Miljö och samhällsbyggnad – Stab och Miljö som ansvarig. De frågor riktlinjerna hanterat ligger inom den kommunala energiplaneringen som sköts av energisamordnaren på Stab och Miljö. Det anses tillräckligt tydligt. Vill GTP hantera riktlinjerna kan det så klart diskuteras om ansvaret ska ligga där istället.

Ändring

Eventuellt.

Synpunkt GTP33

Angående avsnitt 4.3 (s.10). Förtydliga vem inom MoS-förvaltningen ska leda och samordna arbetet med laddinfrastruktur? Idag arbetar GTP förvaltningsövergripande med samordning av laddinfrastruktur frågorna. Förtydliga om det fortsatta arbetet med den interna laddningen ska omfattas.

Återkoppling

Det framgår att ansvaret delas av flera aktörer. Vilken funktion som har vilken roll beskrivs inte i detalj, det är en fråga för projektets organisation att slå fast.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring

Synpunkt GTP34

Angående avsnitt 4.4 (s.11). Förtydliga skillnaden i arbetet och ansvarsfördelningen mellan 4.1, 4.3 och 4.4.

Återkoppling

Det anses tillräckligt tydligt.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring

Synpunkt GTP35

Angående avsnitt 4.6 (s.11). Bra kapitel, men utöka gärna med möjlighet för förmånskort för kollektivtrafik utreds. Skånetrafiken har bra möjligheter, för att nå de som inte kan cykla. Ett kollektivtrafikkort kan vara av betydelse och på så sätt konkurrera med bilen.

Återkoppling

Bra synpunkt!

Ändring

Åtgärdsbeskrivningen ändras till: En utredning av införande av förmånscykel och förmånskort för kollektivtrafik ska genomföras.

Synpunkt GTP36

Angående avsnitt 5.2 (s.12). Ska detta även gälla GTPs upphandlingar? GTP deltar gärna i arbetet med inköps- och upphandlingsavdelningen. GTP har i en ansökan till Vinnova, angett att projektledare hållbara transporter ska delta med 5% av arbetstid i denna typen av arbete.

Återkoppling

Det gäller alla upphandlingar i kommunorganisationen.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring

Synpunkt GTP37

Angående avsnitt 5.3 (s.12). GTP anser att alla förvaltningar bör vara ansvarig för sin klimatkompensation. Ett förslag är att titta närmare på lokal klimatkompensation genom att skapa en "klimat skog" här i Eslöv.

Återkoppling

Möjligheterna till att lokalt binda in kol i växande biomassa utreds.

Ändring

Synpunkten föranleder ingen ändring

Synpunkter från avdelningarna Kart och Bygg och Miljö

Avdelningarna har inkommit med information bra att ha med sig i det fortsatta arbetet och synpunkter av mer redaktionell natur.

Eslövs miljömålsprogram

1. Bakgrund

1999 kom de nationella miljömålen tillsammans med en tydlig uppmaning till samhällets alla aktörer att arbeta för att bidra till att de uppnås. 2006 antogs *Eslövs kommuns lokala miljömål*. Dessa reviderades och ersattes med *Program för lokala miljömål 2013*.

Eslövs miljömålsprogram består av de mål och den organisation som antogs i Program för lokala miljömål 2013 samt åtgärder knutna till målen.

Miljömålsprogrammet antogs av kommunfullmäktige 2015-04-25 och börjar gälla 2016-06-01. Miljömålsprogrammet ska revideras minst vartannat år.

2. Syfte

Syftet med Eslövs miljömålsprogram är att bidra till en ekologiskt hållbar utveckling och till att de 16 nationella miljömålen uppnås. Med hållbar utveckling menas här en utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. (FN-rapport, Vår gemensamma framtid, även kallad Bruntlandrapporten, 1987.)

Miljömålsprogrammet är ett viktigt verktyg i arbetet med kommunens mål om att vara en ekokommun i framkant med ett aktivt miljömålsarbete (Eslövs kommun, handlingsprogram 2015 – 2018).

3. Organisation

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige fastställde Eslövs kommuns miljömål, delmål och organisationen för miljömålssystemet i Program för lokala miljömål 2013.

Den årliga redovisningen av miljömålsarbetet ska godkännas av kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige ska, efter beredning i styrgruppen, besluta om eventuella större revideringar av miljömålsprogrammet.

Intern referensgrupp

Kommunens ledningsgrupp utgör systemets referensgrupp. Referensgruppen ska hållas uppdaterad och bistå med information och kompetens.

Extern referensgrupp

I systemet finns möjlighet att kalla in ytterligare en referensgrupp med representanter från föreningar, organisationer med mera. Denna grupp ska vara flexibel i sin sammansättning utifrån vilka frågor som ska diskuteras. De inbjudna deltagarna ska ha ett uttalat intresse för miljö- och hållbarhetsfrågor.

Styrgrupp

Miljömålssystemets styrgrupp består av kommunstyrelsens arbetsutskott. Styrgruppen ska anta de åtgärder som ska finnas i miljömålsprogrammet och besluta om mindre revideringar.

Samordning

Den övergripande samordningen av miljömålssystemet sköts av kommunens miljöstrateg. Samordningen innebär att: ta fram åtgärder till miljömålsprogrammet, ta fram den årliga uppföljningen, utvärderingen och presentationen av miljömålsarbetet. Miljöstrategen ska även redovisa förslag på förändringar till referensgruppen och styrgruppen. Två gånger per år träffar miljöstrategen styrgruppen för att rapportera om miljömålsarbetet.

Revidering av systemet

Miljömålsprogrammet ska revideras minst vartannat år. Eventuella förslag på förändringar ska miljöstrategen redovisa för styrgruppen i samband med den årliga redovisningen av miljömålsarbetet.

Uppföljning och redovisning

Uppföljningen av Eslövs kommuns arbete med miljömålen görs med hjälp av checklistan *Uppföljning av Eslövs miljöarbete...* (bilaga 4.). Den ska täcka upp allt arbete/alla åtgärder kommunorganisationen har tagit på sig att göra (definition på åtgärd, bilaga 3.) och som bidrar till miljömålsuppfyllnad.

Uppföljningen görs förvaltningsvis/bolagsvis och omfattar varje förvaltnings/bolags ansvar enligt miljömålsprogrammet. Alla nämnder och kommunala bolagsstyrelser ska godkänna och lämna in ifylld checklista från respektive förvaltning och bolag till miljöavdelningen, Miljö och Samhällsbyggnad senast 31 mars varje år.

Resultatet av arbetet med Eslövs miljömålsprogram ska redovisas i en miljöredovisning i maj varje år.

4. Fokusområden effektmål och åtgärder

Eslövs miljömålsprogram bygger på fem fokusområden: Ekokommunen Eslöv, Energi och Klimat, Giftfritt, God vattenstatus och Planera hållbart. Till dessa finns

effektmål och delmål. Till delmålen finns åtgärder som följs upp och resultaten redovisas i miljömålsuppföljningen.

De åtgärder som beskrivs i miljömålsprogrammet ska vara inplanerade i verksamheten och ha bedömts vara resurseffektiva med avseende på förväntat bidrag till måluppfyllnad och miljövinst (definition åtgärd: bilaga 3.). Åtgärder kan också vara att ta fram styrdokument och rutiner som i sin tur effektivt förväntas bidra till uppfyllnad av miljömålen.

Här presenteras fokusområdena, effektmålen, delmålen och åtgärder. För varje åtgärd anges om den är pågående eller inplanerad samt vilka resurser åtgärden förväntas kräva och när den ska utföras. Det framgår också vilken organisation som ansvarar för åtgärden samt eventuellt andra medverkande organisationer.

1. Ekokommunen Eslöv

Effektmål: *Eslövs kommun ska vara en bra ekokommun och förebild. Vi ska bidra till de nödvändiga beteendeförändringar som krävs för att styra om mot ett hållbart samhälle. Vi ska förse kommunmedborgarna med information och stimulera till engagemang.*

Delmål 1.1: Ekokommunen Eslöv ska vara en bra förebild

Till detta delmål är följande åtgärder kopplade:

1.1.1. Hållbara upphandlingar

Kommunen handlar med stora flöden av varor och tjänster och genom att ställa miljökrav i upphandlingar kan stora miljövinster göras.

Eslövs kommun ska ställa miljökrav i enlighet med miljömålen vid upphandlingar av varor och tjänster.

Status:	Pågår delvis, ska styras upp och systematiseras. Inköps- och upphandlingspolicy och riktlinjer för upphandling antagna 2015-02-23
Ansvar:	Alla förvaltningar, med stöd av Kommunledningskontoret och Miljö och Samhällsbyggnad
Andra medverkande:	
Resurser:	Inom ram
När:	Löpande

1.1.2. Hållbara placeringar

I arbetet med att vara en ekokommun i framkant är kommunens penningplaceringar ett viktigt redskap. Kommunens pengar ska placeras på ett sådant sätt att de inte bidrar till negativ påverkan på miljömålen.

Status:	Pågår, ska definieras och styras upp
Ansvar:	Kommunledningskontoret, ekonomichefen
Andra medverkande:	
Resurser:	Inom ram
När:	Löpande

1.1.3. Miljökrav på arrendatorer

En viktig del i att vara förebild, markägare och bra ekokommun är att se till att den egna marken brukas på ett hållbart sätt.

Eslövs kommun ska ställa miljökrav i enlighet med miljömålen på dem som arrenderar den kommunägda marken. För avtal med befintliga arrendatorer gäller att produktionen som marken används till ska vara certifierad enligt Svenskt Sigill eller annat system som bedöms likvärdigt (eller brukas enligt system med högre miljökrav än Svenskt Sigill, exempelvis KRAV). Vid avtalsskrivning med nya arrendatorer ska produktionen som marken används till uppfylla kriterierna enligt KRAV eller annat system som bedöms likvärdigt.

Status: Inte påbörjad
Ansvar: Kommunledningskontoret
Andra medverkande: Miljö och Samhällsbyggnad, miljöchef
Resurser:
När: Från och med 2016-03-16

1.1.4. Hållbar måltidsverksamhet

Att minska matsvinnet och servera ekologisk, säsonganpassad och närproducerad mat är en viktig del i arbetet med miljömålen och en viktig del i profileringen av Eslöv som ekokommun.

År 2016 ska inköp av ekologiska livsmedel utgöra minst 45 procent av den totala livsmedelsbudgeten, 2017 ska andelen vara minst 55 procent och 2018 minst 60 av den totala livsmedelsbudgeten.

Matsvinnet ska minska med minst fem procent mellan 2015 – 2018.

Status: Pågår
Ansvar: Serviceförvaltningen, kostchef
Andra medverkande: Barn och Utbildning, Vård och Omsorg
Resurser: Antaget i budget 2016 - 2018
När: Löpande

1.1.5. Avfallsinsamling i de egna verksamheterna

Att sortera och samla in avfall för vidare användning är en viktig del i byggandet av ett hållbart samhälle. I alla kommunala verksamheter ska det finnas möjlighet att källsortera avfall.

Status: Pågår
Ansvar: Serviceförvaltningen, förvaltningschef
Andra medverkande: Alla förvaltningar och bolag
Resurser:
När: Löpande

Delmål 1.2: Eslöv ska profileras som en ekokommun
Till detta delmål är följande åtgärder kopplade:

1.2.1. Medlemskap i Sveriges Ekokommuner

Eslöv är en av landets cirka 100 ekokommuner. Det innebär att kommunen har tillgång till ett stort nätverk med många miljökunniga tjänstemän och politiker från hela landet. Nätverkets syfte är att vara en arena för erfarenhetsutbyte, bilda opinion om lokala miljöfrågor och visa upp goda exempel och förebilder. Eslövs kommun har en kontaktpolitiker, och en kontakttjänsteman, i nätverket. Eslövs kommun deltar årligen på Sveriges Ekokommuners årskonferens.

Eslövs kommun ska vara medlem i Sveriges ekokommuner.

Status:	Pågår löpande
Ansvar:	Miljö och Samhällsbyggnad, miljöchef
Andra medverkande:	Alla förvaltningar
Resurser:	Inom ram. Medlemskap: 9 400 kr per år, konferens: cirka 3 000 kr per person och år.
När:	Löpande

1.2.2. Ny miljöpolicy

En ny miljöpolicy för Eslövs kommun ska tas fram. Policyn ska visa inriktningen på kommunens miljöarbete och implementeras i hela organisationen.

Status:	Inte påbörjad
Ansvar:	Miljö och Samhällsbyggnad, förvaltningschef
Andra medverkande:	Alla förvaltningar och bolag
Resurser:	Tid: 50 timmar
När:	2016

1.2.3. Miljömålsredovisning

Varje år i april ska en miljömålsredovisning tas fram som presenterar det föregående årets miljömålsarbete. Miljööredovisningen ska följa upp miljömålsprogrammet och utvärdera resultatet av hur miljöarbetet bidrar till miljömålsuppfyllnad.

Status:	Pågår
Ansvar:	Miljö och Samhällsbyggnad, miljöchef
Andra medverkande:	Alla förvaltningar och bolag
Resurser:	Inom ram. Tid 300 timmar, pengar: 15 000 kr
När:	Årligen i april

Delmål 1.3: Eslövs kommun ska arbeta för hållbara beteendeförändringar

Till detta delmål är följande åtgärder kopplade:

1.3.1. Grön flagg

Grön Flagg är en certifiering och ett pedagogiskt verktyg som ger ett aktivt och långsiktigt arbete för hållbar utveckling i skola och förskola. Med den internationella certifieringen jobbar miljontals pedagoger, barn och unga världen över mot samma mål – en mer hållbar värld.

I Eslövs kommun har Östra Strö skola och Dannemannens förskola Grön flagg.

Status: Pågår i två kommunala verksamheter av x.
Ansvar: Barn och Familj, respektive rektorer
Andra medverkande:
Resurser: Inom ram
När: Löpande

1.3.2. Arrangemang

Earth Hour och Världsmiljödagen ska uppmärksammas. Målet är att delta i dessa event tillsammans med många av samhällets andra aktörer för att lyfta miljöfrågorna och ge dem nödvändig uppmärksamhet.

Status: Pågår
Ansvar: Miljö och Samhällsbyggnad, miljöchef
Andra medverkande: Kultur och Fritid
Resurser: Inom ram. Tid 200 timmar, pengar cirka 22 000 kr.
När: Mars och juni årligen

1.3.3. Eslövs miljöpris

Eslövs kommun ska tillsammans med Skånska dagbladet efter nomineringskampanj utse en årlig miljöpristagare. Miljöpriset ska uppmärksamma bra insatser för miljön och kan delas ut till företag eller föreningar verksamma i Eslövs kommun, eller till enskilda personer bosatta i kommunen.

Status: Pågår
Ansvar: Miljö och Samhällsbyggnad, miljöchef
Resurser: Tid: 20 timmar, pengar: 5 000 kr
När: Varje år

1.3.4. Fairtrade City

Eslövs kommun ska diplomeras enligt Fairtrade City som är en diplomering till kommuner som engagerar sig för rättvis handel och etisk konsumtion. Diplomeringsen innebär att kommunen lever upp till kriterier som rör rättvis handels- krav i offentlig upphandling, ett aktivt informationsarbete samt ett utbud av Fairtrade-märkta produkter i butik, på serveringsställen och på arbetsplatser.

Eslövs kommun ska vara en Fairtrade City.

Status: Beslut är fattat om att Eslöv ska diplomeras under 2015
Ansvar: Kommunledningskontoret, tillväxtchef
Andra medverkande:
Resurser: 400 000 kr
När: 2016

1.3.5. Lugazi

Eslövs kommun genomför tillsammans med kommunen Lugazi i Uganda ett SIDA-finansierat demokratiprojekt som ska leda fram till en avfallsplan för Lugazi.

Status: Pågår under perioden 2012-2015
Ansvar: Kommunledningskontoret, tillväxtavdelningen
Andra medverkande: Merab och Miljö och Samhällsbyggnad
Resurser: Extern finansiering
När: Projektet avslutas maj 2016

1.3.6. Kompetensutveckling av förtroendevalda

Alla förtroendevalda inom kommunens nämnder och bolag ska ha kännedom om Eslövs miljömål och erbjudas information om kommunens miljöarbete.

Status: Pågår delvis men behöver systematiseras
Ansvar: Kommunledningskontoret med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad
Andra medverkande: Alla förvaltningar och bolag
Resurser: Inom ram. 100 timmar
När: Löpande

1.3.7. Miljö- och Naturpärmen

Alla mellanstadieklaser i Eslövs kommun erbjuds att använda det miljöpedagogiska läromedlet Miljö- och Naturpärmen.

Status: Pågår
Ansvar: Miljö och Samhällsbyggnad, miljöchef
Andra medverkande: Barn och Utbildning
Resurser: Inom ram. 30 000 kr från Miljö och Samhällsbyggnad
När: Fram till 2018

1.3.8. Snacka med macka

Sex gånger per år, vid lunchtid, erbjuds anställda inom kommunorganisationen en lunchmacka och information om olika miljömålsrelaterade frågor inom kommunen.

Status: Pågår
Ansvar: Miljö och Samhällsbyggnad, förvaltningschef

Andra medverkande: Alla förvaltningar och bolag
Resurser: Tid: 75 timmar, pengar: 6 000 kr
När: Under 2015 och 2016

2. Energi och klimat

Effektmål: 2020 ska Eslövs kommunorganisation vara fri från fossila bränslen. Den totala energianvändningen i kommunen ska minska och produktionen av förnybar energi ska öka.

Delmål 2.1: Kommunorganisationen i Eslövs kommun ska senast 2020 vara fri från användning av fossila bränslen. Målet avser uppvärmning av byggnader, transporter och att all el som används ska vara producerad utan fossila energikällor.

Till detta delmål är följande åtgärder kopplade:

2.1.1. Fossilfri och energieffektiv uppvärmning

Uppvärmningen av kommunens fastigheter ska senast 2020 vara fri från fossila bränslen. Till 2020 ska den totala energianvändningen per kvadratmeter ha minskat med minst 20 procent jämfört med 2009.

Status: Pågår
Ansvar: Serviceförvaltningen i samarbete med Ebo
Andra medverkande: Alla förvaltningar och bolag
Resurser: Inom ram. Innebär besparingar
När: Löpande

2.1.2. Riktlinjer för fordon

Den totala energianvändningen i fordonsflottan ska minska med minst 20 procent till 2020 jämfört med 2009.

Vid val av fordon vid leasing och inköp av bilar och lätta lastbilar gäller ”Riktlinjer för fordon”. Enlig dem ska energieffektiva fordon prioriteras och sådana som drivs med gas eller el väljas i första hand. Fordon som kan köras på förnybara bränslen ska i första hand tankas och köras på dessa.

Status: Pågår
Ansvar: Serviceförvaltningen
Andra medverkande: Alla förvaltningar och bolag
Resurser: Inom ram
När: Löpande

2.1.3. Riktlinjer för resor och möten

Eslövs kommuns riktlinjer för resor och möten syftar till att minska den negativa miljöpåverkan från resor och möten genom att styra upp val av fordon vid resor, och rutiner för möten. Riktlinjerna innehåller också krav på att ett system för klimatkompensation tas i bruk 2015 och att förvaltningarna ska uppmuntra de anställda att ta sig miljövänligt till jobbet. Dessa riktlinjer gäller från 2014-07-31 och ska implementeras i hela organisationen.

Status: Riktlinjerna antagna, gäller from 31 juli 2014
Ansvar: För implementering: Miljö och Samhällsbyggnad, förvaltningschef
För efterlevnad: Respektive förvaltningschef och vd
Andra medverkande: Alla förvaltningar och bolag
Resurser: Inom ram
När: Löpande

2.1.4. Fossilfri elanvändning

All el som används i den kommunala verksamheten ska vara producerad utan fossila bränslen.

Status: Pågår
Ansvar: Serviceförvaltningen,
Andra medverkande:
Resurser: Inom ram
När: Löpande

Delmål 2.2: Energianvändningen i det geografiska området Eslövs kommun ska minska

Till detta delmål är följande åtgärder kopplade:

2.2.1. Energirådgivning

Kommunen erbjuder kostnadsfri energirådgivning till privatpersoner, företag och föreningar. Rådgivningen syftar till att tillhandahålla information om energi- och miljösmarta val.

Status: Pågår
Ansvar: Miljö och Samhällsbyggnad, miljöchef
Andra medverkande:
Resurser: En halvtidstjänst, externt finansierad
När: Löpande

Delmål 2.3: Produktionen av förnybar energi i Eslövs kommun ska öka

Till detta delmål är följande åtgärder kopplade:

2.3.1. Produktion av biogas

Att använda fossilfri biogas som framställts genom rötning av till exempel avloppsslam ger en koldioxidekvivalentvinst på 180 procent jämfört med att inte röta biomassan och istället använda fossilt bränsle. (Om metangasen i biomassan inte tas omhand sipprar den ut i atmosfären. Bättre då att bränna metangasen, som är en mer potent växthusgas än koldioxid, och utvinna energin ur gasen. Kvar blir då koldioxid, mindre skadlig än metangas.)

Av rötat avloppsslam producerar VASYD biogas till fordonsgas och uppvärmning vid Elling reningsverk.

Merab producerar substrat till biogas ur rötat matavfall.

Status:	Pågår
Ansvar:	VASYD och Merab
Andra medverkande:	
Resurser:	Levererar energi
När:	Löpande

2.3.2. Energi ur avfall och deponigas

Det brännbara avfallet som samlas in av Merab säljs till SYSAV för energiproduktion. Ur deponigas från Rönneholms avfallsupplag produceras energi ut deponigas.

Status:	Pågår
Ansvar:	Merab
Andra medverkande:	
Resurser:	Levererar energi
När:	Löpande

2.3.3. Kraftvärmeverket

Kraftvärmeverket i Örtofta producerar el och värme ur biomassa. Verket ägs och drivs av Krafringen som i sin tur ägs av Eslövs kommun och tre andra kommuner.

3. Giftfritt

Effektmål: Eslövs kommunorganisation ska arbeta aktivt med kemikaliefrågor och göra bra val med fokus på miljö och hållbar utveckling. Särskilt farliga kemikalier ska fasas ut.

Delmål 3.1: Eslövs kommun ska arbeta aktivt för minskad kemikaliespridning i miljön

Till detta delmål är följande åtgärder kopplade:

3.1.1. Kemikalieplan

För att driva på och strukturera upp arbetet med målet Giftfritt ska en kemikalieplan tas fram. Den ska fokusera på hela kommunens kemikalieanvändning, kemikaliekrav på inköpta varor och tjänster samt utfasning av farliga kemikalier och varor med innehåll av farliga kemikalier.

Status:	Inte påbörjad
Ansvar:	Miljö och Samhällsbyggnad, miljöchef
Andra medverkande:	Alla förvaltningar och bolag
Resurser:	Inom ram, 400 timmar
När:	2016-2017

3.1.2. Giftkonferens

En konferens med temat giftfri miljö arrangeras i Medborgarhuset i Eslöv. Konferensen vänder sig till kommuner och företag och syftet är att höja kompetensen och inspirera till nya effektiva arbetssätt för att minska giftspridningen.

Status:	Pågår
Ansvar:	Miljö och Samhällsbyggnad, miljöchef
Andra medverkande:	Sveriges ekokommuner, Region Skåne, Länsstyrelsen i Skåne
Resurser:	Tid 400 timmar, extern finansiering
När:	Hösten 2015 och 2016

Delmål 3.2: Särskilt farliga kemikalier ska fasa ut

Till detta delmål är följande åtgärder kopplade:

3.2.1. Utfasning av utfasningsämnen

Kommunens miljötillsyn ska fokusera på utfasning av särskilt farliga kemikalier i de miljöfarliga verksamheterna.

Status:	Pågår till viss del. Ska systematiseras under 2016
Ansvar:	Miljö och Samhällsbyggnad, miljöchef
Andra medverkande:	
Resurser:	Ordinarie arbetstid
När:	Löpande

3.2.2. Sanering av Getinge

I Getinge vid Kävlingeån finns ett område på nästan ett hektar som är förorenat med bland annat kvicksilver och DDT. Föroreningarna härrör från en gammal bekämpningsmedelsfabrik. Området ska saneras.

Status:	Pågår
Ansvar:	Miljö och Samhällsbyggnad, förvaltningschef
Andra medverkande:	
Resurser:	Extern finansiering, 43 miljoner kr
När:	Under perioden 2014 - 2018

3.2.3. Giftfria förskolor

Eslövs kommun ska arbeta brett och aktivt för att skapa giftfria förskolor för att minska kemikalieexponeringen för barn och unga. Kemikaliefrågorna ska finnas med i bygg- och renoveringsprocesser av skolor och förskolor, vid inköp av leksaker, utrustning och förbrukningsmaterial samt för måltidsverksamheten och städningen.

Status:	Pågår
Ansvar:	Barn och Utbildning i samarbete med Serviceförvaltningen
Andra medverkande:	Miljö och Samhällsbyggnad
Resurser:	Handlingsplan ska tas fram
När:	Löpande

4. God vattenstatus

Åarna och sjöarna i Eslövs kommun ska minst ha god status. Övergödningen ska minska och den biologiska mångfalden och de rekreativa värdena i och omkring vattenmiljöer ska öka. Dricksvattnet i kommunen ska ha ett bra skydd mot negativ påverkan.

Delmål 4.1: Senast 2021 ska vattenförekomsterna Ringsjön och Rönne å uppvisa god status enligt vattenförvaltningsförordningen (SFS 2004: 660). Senast 2027 ska vattenförekomsterna Kävlingeån och Saxån uppvisa god status.

Till detta delmål är följande åtgärder kopplade:

4.1.1. Deltagande i Ringsjöns vattenråd

I Vattenmyndighetens klassning från 2006 klassas Ringsjöns status som dålig. Ringsjöns vattenråd är en ideell förening vars medlemmar har intressen knutna till vatten inom Ringsjöns tillrinningsområde. Rådets huvuduppgift är att övervaka

sjöns tillstånd och arbeta för att förbättra vattenkvaliteten. Arbetet består bland annat av biomanipulering (uttrålning av mört och braxen) och inventering av avrinningsområdet. Arbetet syftar till att uppnå bättre statusklassning för sjön, mindre algblomning, större siktdjup och högre rekreativvärde.

Eslövs kommun ska delta aktivt i Ringsjöns vattenråd.

Status:	Pågår löpande
Ansvar:	Miljö och Samhällsbyggnad, miljöchef
Andra medverkande:	Vattenrådets övriga medlemmar
Resurser:	Tid: 100 timmar, pengar: 322 000 kr
När:	Löpande

4.1.2. Deltagande i Rönneåns vattenråd och kommitté
I Vattenmyndighetens klassning från 2006 klassas Rönne ås status som måttlig. Rönneåns vattenråd är en sammanslutning av kommuner, företag och organisationer med intresse av de vattenförekomster som ligger inom Rönne ås avrinningsområde (nedströms Ringsjöarna). Vattenrådet är en paraplyorganisation där Rönneåskommittén ingår som en egen avdelning, med egen budget. Inom vattenrådet utförs recipientkontroll men inte några direkta vattenvårdande insatser.

Eslövs kommun ska delta i Rönneåns vattenråd.

Status:	Pågår löpande
Ansvar:	Miljö och Samhällsbyggnad, miljöchef
Andra medverkande:	Vattenrådets övriga medlemmar
Resurser:	20 000 kr
När:	Löpande

4.1.3. Deltagande i Kävlingeåns vattenråd
I Vattenmyndighetens klassning från 2006 klassas Kävlingeåns status som måttlig. Kävlingeåns vattenråd består av kommuner, företag och andra organisationer med intressen knutna till Kävlingeåns avrinningsområde. Ett kansli i Lund administrerar vattenrådet.

Det finns ett handlingsprogram för perioden 2012-2021 med åtgärder som är möjliga att genomföra inom vattenrådets ramar. Vattenrådet arbetar med metodutveckling och är en bra föregångare inom svensk vattenförvaltning.

Eslövs kommun ska delta aktivt i Kävlingeåns vattenråd.

Status:	Pågår löpande
Ansvar:	Miljö och Samhällsbyggnad, miljöchef

Andra medverkande: Vattenrådets övriga medlemmar
Resurser: Tid: 100 timmar, pengar: 857 500 kr per år
När: Löpande

4.1.4. Deltagande i Saxån – Braåns vattenråd

I Vattenmyndighetens klassning från 2006 klassas Saxån- Braåns status som måttlig. Saxån-Braåns vattenråd är ett forum för informationsspridning och frivilligt åtgärdsarbete inom avrinningsområdet. Vattenrådet består av kommuner, företag och andra organisationer med intressen knutna till Saxån- Braåns avrinningsområde. Rådet ansvarar för recipientprovtagningen i ån samt gör andra riktade undersökningar av vattenkvalitén. Tidigare, mellan 1992 – 1993 och 1999 – 2003, bedrevs aktivt vattenvårdsarbete med anläggning av dammar/våtmarker och skydds zoner.

Eslövs kommun ska delta aktivt i Saxåns- Braåns vattenråd.

Status: Pågår löpande
Ansvar: Miljö och Samhällsbyggnad, miljöchef
Andra medverkande: Vattenrådets övriga medlemmar
Resurser: Tid: 60 timmar/år, pengar: 105 000 kr/år.
När: Löpande

Delmål 4.2: Dricksvattenförekomster i Eslövs kommun ska skyddas

Till detta delmål finns i dag inga åtgärder kopplade:

5. Planera hållbart

Den biologiska mångfalden i Eslövs kommun ska värnas. Framtidens Eslöv ska planeras utifrån ett hållbarhetsperspektiv, det ska vara lätt att leva hållbart i Eslövs kommun.

Delmål 5.1: Värdefull natur ska skyddas

Till detta delmål är följande åtgärder kopplade:

5.1.1. Revidering av naturvårdprogram

Eslövs naturvårdsprogram ska revideras för att mer tydligt visa på kommunens ambitioner med naturvården, de befintliga naturvärdena, behoven av åtgärder och prioriteringar.

Status: Påbörjas 2016
Ansvar: Miljö och Samhällsbyggnad, miljöchef
Andra medverkande: Alla förvaltningar och bolag

Resurser: Inom ram, pengar från extern finansiering
När: 2016 - 2019

5.1.2. Skötsel av naturreservat i Eslövs kommun

I Eslövs kommun finns det kommunala naturreservatet Eslövs allmänning samt de statliga naturreservaten Flyinge ängar, Borstbäcken, Abullahagen, Billinge mölla och Bosarps jär. Till reservaten finns fastställda skötselplaner. Eslövs kommun ansvarar för skötseln av Eslövs allmänning, Billinge mölla och Abullahagen.

Skötselplanerna för naturreservaten Eslövs allmänning, Billinge mölla och Abullahagen ska följas.

Status: Pågår löpande
Ansvar: Miljö och Samhällsbyggnad, miljöchef
Andra medverkande: Arbete och Försörjning
Resurser: 75 000 kr
När:

5.1.3 Fladdermusinventering

Fladdermöss är en ekologisk viktig artgrupp av insektsjägare. För att få bättre kunskap om fladdermusfaunan i kommunen ska de inventeras. Minst tio boplatser ska sättas upp och en fladdermusexkursion ska arrangeras.

Status: Pågår
Ansvar: Miljö och Samhällsbyggnad, miljöchef
Andra medverkande:
Kostnad: Tid: 50 timmar. Pengar: extern finansiering 67 250 kr.
När: 2014 - 2016

5.1.4. Biologisk mångfald på golfbanan

Eslövs golfbana har ett naturskönt läge vid Bråån. För att göra golfbanan mer attraktiv och öka naturupplevelsen för spelarna vill man utveckla området och samtidigt öka den biologiska mångfalden. Projektet drivs av Eslövs golfklubb i samarbete med Eslövs kommun och inleds med en inventering som ska resultera i ett åtgärdsförslag.

Status: Pågår
Ansvar: Miljö och Samhällsbyggnad, miljöchef
Andra medverkande:
Resurser: Tid: 45 timmar. Pengar: extern finansiering
När: Delprojekt 1: 2015-2016, delprojekt 2: 2016-2018

5.1.5. Skyddsvärda träd

Grova träd och ihåliga träd är viktiga för den biologiska mångfalden men många av dem är i dag hotade. I ett projekt ska grova träd i kommunen inventeras för att bättre kunna skydda dem framöver. I projektet ingår också att sprida information om vikten av att bevara och skydda grova träd.

Status: Pågår
Ansvar: Miljö och Samhällsbyggnad, miljöchef
Andra medverkande:
Resurser: Tid: 190 timmar. Pengar: extern finansiering 86 850 kr
När: 2015-2016

Delmål 5.2: Kommunens friluftslivs- och rekreativa värden ska utvecklas

Till detta delmål är följande åtgärder kopplade:

5.2.1. Naturmötesplats i Gyaskogen

Stehags intresseförening ska tillsammans med Eslövs kommun sätta upp ett "grillhus" i Gyaskogen. Grillhuset ska vara en mötesplats för naturupplevelser. Platsen kommer att förses med informationsskyltar om bland annat området växter och fåglar.

Status: Pågår
Ansvar: Miljö och Samhällsbyggnad, miljöchef
Andra medverkande:
Resurser: Tid: 45 timmar. Pengar: extern finansiering 79 700 kr
När: 2015-2017

Delmål 5.3: Eslövs kommun ska planeras och byggas hållbart

Till detta delmål är följande åtgärder kopplade:

5.3.1. Översiktsplan för Eslövs kommun

En översiktsplan ska tas fram som visar och befäster ambitionen om att utveckla Eslövs kommun hållbart. Här lyfts frågor om bland annat vindkraft, grönstruktur, värdekärnor, ansvarsarter och ekosystemtjänster in.

Status: Pågår
Ansvar: Kommunledningskontoret
Andra medverkande: Miljö och Samhällsbyggnad
Resurser: Inom ram
När: 2015 - 2017

5.3.2. Avfallsinsamling

Mellanskånes renhållning AB arbetar kontinuerligt med att få renare och mer hållbart användbara avfallsfraktioner. Kunderna erbjuds sortering i tio fraktioner vid bostaden, även förpackningar.

Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby, som styr arbetet under denna punkt, antogs 2014-04-28.

Status:	Pågår
Ansvarig:	Merab
Andra medverkande:	Kommunerna Eslöv, Höör och Hörby
Resurser:	Inom ram
När:	Löpande

5.3.3. Cykelplan för Eslövs tätort

Att människor ges möjlighet att välja hållbara och säkra transporter är en viktig del i byggandet av framtidens hållbara samhälle. Cykelplan för Eslövs tätort ska bidra till att göra tätorten mer anpassad för cyklister.

Eslövs kommun ska genomföra åtgärderna i cykelplan för Eslövs tätort.

Status:	Planen inte antagen
Ansvar:	Miljö och Samhällsbyggnad, förvaltningschef
Andra medverkande:	
Resurser:	Anpassas till investeringsbudget
När:	Antas 2016, därefter löpande enligt plan

Delmål 5.4: Kommuninvånarna i Eslövs kommun ska ha en god livsmiljö och deras hälsa ska skyddas från olägenheter
Till detta delmål är följande åtgärder kopplade:

5.4.1 Uppsökande hälsoskydd

I ett förebyggande hälsoskyddsprojekt ska kommunens miljöinspektörer söka upp boende i hyresfastigheter för att informera om miljötillsynens roll. Projektet ger personer som vanligtvis inte kontaktar miljöavdelningen möjlighet att anmäla eventuella olägenheter förknippade med boendemiljön.

Status:	Inplanerat 2015 2016
Ansvar:	Miljö och Samhällsbyggnad, miljöchef
Andra medverkande:	
Resurser:	50 timmar
När:	Under 2016

Bilaga 1.

Eslövs förutsättningar att bidra

Eslövs lokala miljömål ska vara anpassade till kommunens unika förutsättningar. Det geografiska läget, naturen, människorna som bor här och det som händer inom kommungränsen ska styra vilka mål som ska gälla. Miljömålssystemet ska säkerställa att miljöarbetet går framåt och att miljöarbetet blir synligt för kommuninvånarna.

6.1 Geografiskt läge och fysiska förutsättningar

Mitt i den expansiva Skåne-regionen ligger den 422 km² (42 200 ha) stora Eslövs kommun med en befolkning på mer än 32 000 invånare. Närhet till mycket, mildt klimat, mycket produktiv jordbruksmark, fyra åar som rinner genom kommunen och bra kommunikationsmöjligheter är några av de faktorer som ger oss goda förutsättningar till att bidra till en hållbar utveckling.

6.2 Naturen och vattnet

Det är viktigt att skydda och vårda den natur vi har för att säkra den biologiska mångfalden. Naturmarken ska förvaltas på ett sätt som säkerställer våra behov av rekreation och andra ekosystemtjänster, men också för naturens egenvärde i sig. Genom kommunen rinner Rönne å, Saxån, Bråån och Kävlingeån och delar av både Ringsjön och Vombsjön finns inom kommungränsen. På grund av läget mitt i det intensiva skånska odlingslandskapet, och gamla synder av orenat avlopp är i stort sett alla ytvatten inom kommungränsen övergödda. Kommunens skyldighet att jobba för god ekologisk status i sjöar och vattendrag regleras i de nationella miljömålen och i EUs gemensamma ramdirektiv för vatten. Positivt inför framtiden och de stora satsningar som kommer att behövas är att kommunen har en lång tradition av gott samarbete med andra kommuner för bättre status i åarna och sjöarna.

I kommunen finns fem naturreservat, med många viktiga värden, och fler behövs. En viktig del i arbetet mot hållbar utveckling är att locka ut människor i naturen. Naturupplevelser är miljövänlig konsumtion och bevisligen hälsofrämjande. Människor som vistas i naturen mår inte bara bättre, de har generellt ett större engagemang i miljöfrågor och större förståelse och acceptans för satsningar och uppoffringar som behövs för att komma till rätta med miljöproblemen. Kommunens naturvårdsprogram och åtgärdsprogram presenterar ambitionerna för och arbetet med att skydda, vårda och värna naturen i kommunen.

6.3 Verksamheter i kommunen

73 procent av kommunens yta består av åkermark och Eslöv förknippas ofta med mat. Härifrån kommer bostongurka, pyttipanna, ketchup, socker och annat ätbart. I kommunen finns en lång tradition av livsmedelsproduktion och här finns flera

ekobönder som tar extra hänsyn till miljön då de producerar mjölk, spannmål, kött och grönsaker.

Tillverkningsindustrin i kommunen är också omfattande. Här finns flera stora och små anläggningar med mer eller mindre miljöpåverkan. I kommunen finns bra erfarenheter av att jobba med kemikaliefrågor. Ett mål är att producera ett avloppsslam som kan användas som gödsel- och jordförbättringsmedel inom lantbruket.

Energiproduktion har blivit en stor bransch i kommunen. Här produceras vindkraft och biogas och med det kommande kraftvärmeverket kommer ännu mer fossilfri energi att produceras inom kommungränsen.

Inom kommunorganisationen finns mycket att arbeta vidare med. Eslöv är en av landets cirka hundra ekokommuner. Ambitionen är att kommuninvånarna ska veta om det och tycka att Eslöv är en bra ekokommun, väl värd titeln. I det ligger att hela kommunorganisationen styrs av och gör sitt jobb med fokus på miljö och hållbarhet.

6.4 Människorna

Drygt 32 000 människor bor i kommunen. För att få till ett långsiktigt hållbart Eslöv är det viktigt att de kan göra hållbara val. I den fysiska planeringen måste hållbarhetsfrågorna ligga i fokus och kan inte prioriteras bort till förmån för andra intressen. Kommunorganisationen har ett stort ansvar att bidra till att utbilda och medvetandegöra människor om de problem vi står mitt uppe i och hur ens egna val har betydelse.

Ytterst är det de folkvalda politikerna som har ansvar för ambitionsnivån på kommunens miljöarbete. För att nå miljömålen krävs stora insatser inom information och utbildning av såväl beslutsfattare och kommuninvånare. Miljömålssystemet ska möjliggöra att många kan komma till tals med sina åsikter och idéer.

Drygt 32 000 människor är en stor tillgång. Hos dem finns självklart många bra idéer och mycket kraft. Det ska vi ta vara på.

Bilaga 2.

De 16 nationella miljömålen

Här presenteras de 16 nationella miljömål som ligger till grund för allt miljöarbete i Sverige och som ska leda fram till en mer hållbar utveckling. Utgångspunkten är att det 2020 ska finnas förutsättningar för att alla 16 ska kunna uppnås.

1. Begränsad klimatpåverkan

Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. ...

Detta är ett av de mål som bedöms som mycket svårt att nå och där utvecklingen går åt fel håll. Målet innebär att temperaturen inte ska stiga med mer än två grader och att koldioxidhalten i atmosfären ska stanna under 400 ppm. För att klara det måste utsläppen av växthusgaser minska med upp till 70 procent fram till 2050 och vara nära noll vid sekelskiftet. Målet är starkt beroende av konjunktur och överstatligt samarbete. Forskare tror att det går att nå målet men att det kommer att kräva stora, genomgripande förändringar.

Eslöv har goda möjligheter att bidra till detta mål som till så stor del handlar om energianvändning. I oktober 2011 antogs Eslövs kommuns energi- och klimatplan och i april 2015 antogs Energi- och klimatplan 2.0. I planen regleras arbetet mot begränsad klimatpåverkan.

2. Frisk luft

Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.

Målet innebär bland annat att halterna av luftföroreningar ska underskrida lågrisknivåer för cancer och riktvärden för andra sjukdomar. Luftföroreningar ska heller inte skada växter, djur och material.

Luftkvaliteten i Eslöv är ganska bra men utsläpp från småskalig vedeldning är ett problem på vissa håll.

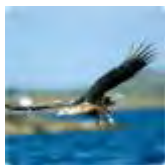
3. Bara naturlig försurning

De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen ska inte heller öka korrosionshastigheten i markförlagda tekniska material, vattenledningssystem, arkeologiska föremål och hållristningar.

Målet innebär bland annat att nedfall av försurande ämnen inte ska överskrida den kritiska belastningen för mark och vatten. Dessutom ska skogsbrukets försurande inverkan minska.

Skåne är hårt drabbat av nedfall av luftburna försurande ämnen från industri och transport. Stora mängder svavel- och kväveoxider transporteras hit med vindar från andra länder och målet är starkt beroende av insatser även i dessa länder.

Skogsbruket är en annan viktig faktor. Att plantera gran i den skånska myllan är inte bra.

4. Giftfri miljö

Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrunds nivåerna.

Målet innebär bland annat att exponering för kemiska ämnen inte ska vara skadlig för människor eller den biologiska mångfalden. Kunskapen och informationsinsatserna om kemikalier och exponering ska öka. Användningen av de mest miljö- och hälsoskadliga kemikalierna ska upphöra och förorenade områden saneras. Att skapa förutsättningar för att målet ska kunna uppnås till 2020 bedöms vara mycket svårt. Ett stort problem inom detta område är okunskap. På marknaden florerar väldigt många olika kemikalier och kontrollen av dem och kunskapen om deras effekter på miljön är långt ifrån tillräcklig.

För att nå målet måste vi arbeta för att fasa ut de värsta kemikalierna ur samhället och begränsa den totala kemikalieanvändningen. Inom kommunorganisationen behöver vi skaffa oss mer kunskap om våra egna kemikalievals påverkan.

5. Skyddande ozonskikt

Ozonskiktet ska utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning.

Målet innebär att påverkan från ozonnedbrytande ämnen minskar och att ozonskiktet börjar växa. Halterna av ozonnedbrytande ämnen i de övre luftlagren ska understiga nivåerna för skadlig påverkan.

Arbetet med att vända trenden med utsläpp av ozonnedbrytande ämnen är ett gott exempel på att det går att lösa allvarliga miljöproblem med samarbete länder emellan. Ännu går det inte att säkert påstå att vändpunkten för ozonuttunnningen har nåtts men de förutsättningar som behövs för att nå målet bedöms finnas till 2020. Måltillståndet beräknas kunna vara uppfyllt 2050.

6. Säker strålmiljö

Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning.

Målet innebär bland annat att människors exponering för strålning begränsas. I Sverige är radon i byggnader den vanligaste anledningen till att människor utsätts för farliga stråldoser. Radon är hälsoskadligt främst i samband med rökning.

7. Ingen övergödning

Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.

Målet innebär bland annat att sjöar och vattendrag minst uppnår god status för näringsämnen enligt vattenförvaltningsförordningen.

Övergödning av vatten är ett mycket stort problem i Eslövs kommun. Flera av våra ytvattenförekomster har dålig eller otillfredsställande status på grund av övergödning, problemen beror till stor del på läckage från odlingsmark och gamla synder av utsläpp av orenat avloppsvatten.

Arbetet med att skapa god status i alla vattenförekomster regleras i EUs gemensamma ramdirektiv för vatten. Inom kommunen finns tre vattenråd som arbetar för var sitt avrinningsområde. Länsstyrelsen samordnar arbetet med att ta fram mål och åtgärder för vart och ett av dem.

8. Levande sjöar och vattendrag

Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas. Inriktningen är att miljö kvalitetsmålet ska nås inom en generation.

Målet innebär bland annat att miljötillståndet i sjöar och vattendrag är gott och att det inte försämras av mänsklig aktivitet. Inte heller möjligheterna till dricksvattenförsörjning ska försämras.

Arbetet med att skapa god status i alla vattenförekomster regleras i EUs gemensamma ramdirektiv för vatten och i vattenförvaltningsförordningen (SFS 2004:660). Mycket av det arbete som ska leda fram till god status för vatten inom Eslövs kommun samordnas inom respektive avrinningsområdes vattenråd. De miljömål som berörs är: *Ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag, myllrande våtmarker och hav i balans samt levande kust och skärgård.*

9. Grundvatten av god kvalitet

Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.

Målet innebär bland annat att mänsklig aktivitet inte påverkar grundvattnets kvalitet. För att nå målet måste grundvattnet ges ett bra skydd mot föroreningar.

I Skåne pågår sedan 2007 ett övervakningsprogram där man har hittat bekämpningsmedel i en tredjedel av provpunkterna. Ett stort problem är att när kemikalier hamnat i grundvattnet blir de kvar där länge.

10. Hav i balans samt levande kust och skärgård

Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden ska bevaras. Kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar. Inriktningen är att miljö kvalitetsmålet ska nås inom en generation.

Målet innebär bland annat att miljö tillståndet i alla kust- och havsvatten är gott. Den biologiska mångfalden är god och att alla värden, bland annat de rekreativa, har tillräckligt skydd.

I Eslöv har vi ingen kust men det arbete vi lägger ner på att minska näringsläckaget ut i åarna bidrar till att förbättra statusen i Östersjön och Västerhavet.

11. Myllrande våtmarker

Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.

Målet innebär bland annat att återskapa och nyskapa våtmarker i områden där de minskat i omfattning genom mänsklig aktivitet.

I Skåne har ungefär 90 procent av våtmarksarealen som fanns för 150 år sedan dränerats bort för att ge plats för odling. Våtmarker fyller viktiga funktioner som vattenrenare, näringsfällor och som livsmiljöer för många hotade arter av växter och djur.

12. Levande skogar

Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas. Inriktningen är att miljö kvalitetsmålet ska nås inom en generation.

Målet innebär bland annat att skogen ska brukas med hänsyn till alla de biologiska processer som är knutna till den. Skogens biologiska mångfald ska skyddas och skogens rekreativa värden likaså.

Miljöhänsynen inom skogsbruket måste öka för att målet ska nås. I Eslövs kommun finns drygt 5 000 hektar skog. Skogen är en mycket viktig resurs som levererar många viktiga ekosystemtjänster, rekreation och biologisk mångfald.

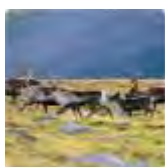

13. Ett rikt odlingslandskap

Odlingslandskapet och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks

Målet innebär bland annat att kulturmiljöer, ekosystemtjänster (tjänster naturen ger, till exempel våtmarkers vattenhållande och vattenrenande egenskaper och insekters pollinering) och biologisk mångfald knuten till odlingslandskapet ska skyddas och värnas.

Eslövs kommun består till stor del av odlingsmark. En hållbar utveckling kräver att den goda odlingsjorden skyddas mot exploatering.

14. Storslagen fjällmiljö

Fjällen ska ha en hög grad av ursprunglighet vad gäller biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Verksamheter i fjällen ska bedrivas med hänsyn till dessa värden och så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.

Målet innebär bland annat att fjällens naturtyper skyddas och bevaras och fjällens värde för bland annat friluftsliv värnas.

I Eslöv finns tyvärr inga fjäll...

15. God bebyggd miljö

Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

Målet innebär bland annat att all samhällsplanering ska vara ekologiskt-, socialt- och ekonomiskt hållbar. Planering och byggande ska främja god resurshushållning och människors hälsa ska skyddas mot olägenheter som luftföroreningar och buller. Det ska finnas tillgång till grön rekreation i anslutning till tätorter och kulturellt värdefull bebyggelse ska skyddas.

Människors möjlighet att göra hållbara val beror till stor del på hur samhället de bor i är utformat. Eslöv förväntas expandera befolkningsmässigt och det kommer att ställa höga krav på, men också goda förutsättningar för, att planeringen av framtidens Eslöv baseras på nytänkande.

16. Ett rikt växt- och djurliv

Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.

Målet innebär bland annat att ekosystemen är resilienta (att de har förmågan att klara störningar och att de kan anpassa sig till förändringar såsom ett förändrat klimat) så att de kan fortsätta leverera ekosystemtjänster. Förlusten av biologisk mångfald ska hejdas och statusen för hotade arter förbättras.

Detta är ett av målen med de sämsta utsikterna och det kommer att behövas mycket ambitiösa insatser för att nå det. Stabila ekosystem är själva grunden för livsförutsättningar på jorden, därför anses utarmningen av den biologiska mångfalden vara det största hotet mot hållbar utveckling. Vi är så starkt beroende av de ekosystemtjänster naturen bidrar med men det är lätt att ta dem för givna.

I Eslövs kommun finns sex naturreservat; Eslövs allmänning, Abullahagen, Bosarps jär, Borstbäcken, Flyinge ängar och Billinge mölla.

Bilaga 3.

Definition av åtgärd i Eslövs miljömålsprogram

Åtgärd: En arbetsinsats som bidrar till uppfyllnad av något av målen i programmet. Insatsen ska inte ligga helt i linje med ordinarie arbete kommunorganisationen enligt lag är ålagd att göra. Åtgärderna ska ha tydlig koppling till målet.

Beskrivning av åtgärd: En åtgärd ska beskrivas med: vilket/vilka miljömål åtgärden förväntas bidra till uppfyllnad av och på vilket sätt, hur arbetsinsatsen ska utföras, inom vilken tid insatsen ska pågå, vilket resultat som förväntas, vilka resurser som kommer att krävas och hur resultaten ska följas upp.

Ansvar: Varje åtgärd ska ha en tydlig ansvarsorganisation. Där ska framgå vem som ansvarar för utförande, uppföljning och rapportering.

Redovisning av resultat: Åtgärderna ska samlas i Eslövs kommuns miljöprogram. Varje vår ska miljömålsarbetet följas upp på varje förvaltning/bolag med hjälp av checklistan *Uppföljning av Eslövs kommuns miljömålsarbete*. Uppföljningen ska godkännas av respektive nämnd/styrelse och skickas till Miljöavdelningen senast 31 mars. Kommunens miljöstrateg ska sammanställa resultaten och redovisa dem i miljömålsredovisningen i maj.

MILJÖPOLICY FÖR ESLÖVS KOMMUN

Eslövs kommuns miljöpolicy gäller för Eslövs kommunorganisation. Den ska ligga till grund för Eslövs miljömålsarbete samt tydliggöra kommunens inriktning och ambition inom miljöområdet.

Miljöpolicy för Eslövs kommun

Eslövs kommun ska genom sina miljömål arbeta aktivt för ökat bidrag till uppfyllnad av de nationella miljömålen. Ekologiskt hållbar utveckling ser vi som grunden till hållbar utveckling och vi ska bedriva all vår verksamhet med våra miljömål i fokus.

- Vi ska vara en förebild för dem som bor och verkar här och för andra kommuner.
- Vi ska bidra till minskad klimatpåverkan och arbeta för att bli fossilbränslefria till 2020.
- Vi ska arbeta för minskad spridning av farliga kemiska ämnen. Vi ska rikta stort fokus på särskilt känsliga gruppers kemikalieexponering.
- Vi ska arbeta för god vattenstatus i våra vattenförekomster.
- Vi ser naturen och stabila ekosystem som en förutsättning för hållbar utveckling. Vi ska aktivt skydda, värna och utveckla den biologiska mångfalden och utveckla kommunens naturrekreativa värden.
- Eslövs kommun ska planeras hållbart med fokus på att bevara och utveckla ekosystemtjänster. Planeringen av Eslövs kommun ska göra det enkelt för dem som bor och verkar här att göra hållbara val.

2023-10-27

Marielle Ekwurtzel

+4641362228

marielle.ekwurtzel@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Indexuppräknings av befintlig taxa för tillsyn och kontroll

Ärendebeskrivning

I miljö- och samhällsbyggnadsnämndens (nämnden) taxor för handläggning enligt miljöbalken, livsmedelslagen, strålskyddslagen samt lagen om sprängämnesprekursorer regleras möjligheten till indexjustering av respektive taxors timavgifter. Nämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timavgifter) med den procentsats för Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som är publicerad på Sveriges kommuner och regioners (SKR) webbplats för oktober månad året före avgiftsåret. Det här framgår enligt följande paragrafer i respektive taxa:

9 § Taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken

9 § Taxa för provning och offentlig kontroll av livsmedel och foder

8 § Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer

8 § Taxa för provning och tillsyn enligt strålskyddslagen

Under år 2023 gäller följande timtaxor för respektive taxa:

1 190 kr - Taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken

1 299 kr - Taxa för provning och offentlig kontroll av livsmedel och foder

1 190 kr - Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer

1 190 kr - Taxa för provning och tillsyn enligt strålskyddslagen

Beslutsunderlag

Taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken

Taxa för provning och offentlig kontroll av livsmedel och foder

Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer

Taxa för provning och tillsyn enligt strålskyddslagen

Prisindex Kommunal Verksamhet 2023-10-04

Beredning

PVK för oktober 2023 publicerades den 5 oktober 2023 på SKR:s webbplats. Aktuell prisindex för 2024 enligt publiceringen i oktober är 4,3 %. Med en indexuppräknning blir respektive timavgift, avrundat till närmsta heltal, för de olika taxorna följande:

- 1 241 kr - Taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken,
- 1 355 kr - Taxa för prövning och offentlig kontroll av livsmedel och foder,
- 1 241 kr - Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer, och
- 1 241 kr - Taxa för prövning och tillsyn enligt strålskyddslagen.

Miljö och Samhällsbyggnad föreslår för nämnden att fastställa indexhöjning enligt PKV för respektive taxor för att undanröja risken för intäktsbortfall på grund av inflation och ökade personalkostnader.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden fastställer indexuppräknad timavgift, att gälla från och med den 1 januari 2024, till:

- 1 241 kr avseende Taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken,
- 1 355 kr avseende Taxa för prövning och offentlig kontroll av livsmedel och foder,
- 1 241 kr avseende Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer, och
- 1 241 kr avseende Taxa för prövning och tillsyn enligt strålskyddslagen.

Beslutet skickas till

Stab- och miljöavdelningen

Dave Borg
Förvaltningschef

Karin Sandström
Avdelningschef stab och miljö

Taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken

ESLÖVS KOMMUNS FÖRFATTNINGSSAMLING, Flik 25 D

Antagen av kommunfullmäktige 2022-12-19 § 127
Börjar gälla 2023-01-01

Enligt miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut, 10 §,
den 25 januari 2023 indexjusteras timavgiften i 7 §
taxebestämmelserna

**ESLÖVS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

Taxebestämmelser	3
Inledande bestämmelser	3
Timavgift.....	3
Avgifter för ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag	4
Avgift för återkommande tillsyn	5
Industriutsläppsverksamhet	5
Avgifter vid ändrat tillsynsbehov.....	5
Avgift för tillsyn i övrigt.....	6
Nedsättning av avgift.....	6
Avgiftens erläggande.....	6
Ändringar.....	7
Verkställighetsfrågor m.m.	7
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser.....	7
Taxebilaga 1: avgifter för prövning och tillsyn	8
Avgiftsnivåer	8
Avgifter	8
Taxebilaga 2: fast årlig avgift (förskottsbetalning)	24
Fast årlig avgift.....	24
Taxebilaga 3: timavgift (efterskott)	54
Timavgift.....	54

Taxebestämmelser

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Eslövs kommuns kostnader för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU:s förordningar inom miljöbalkens tillämpningsområde, bland annat vad gäller naturvård och kulturvård, skydd av områden, miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, verksamheter som orsakar miljöskador, vattenverksamhet, skötsel av jordbruksmark, kemiska produkter, biotekniska organismer och varor, avfall och producentansvar.

Utöver vad som anges i denna taxa kan ersättning till kommunen utgå bland annat enligt 26 kap. 22 § miljöbalken för undersökningskostnader och enligt 25 kap. 2 § miljöbalken för rättegångskostnader.

2 § Avgift enligt denna taxa ska betalas för

1. Handläggning och andra åtgärder med anledning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag.
2. Handläggning och andra åtgärder med anledning av anmälan av verksamhet eller åtgärd, och
3. Handläggning och andra åtgärder vid tillsyn i övrigt.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

1. Tillsyn som föranleds av klagomål som är obefogat.
2. Handläggning som föranleds av ett beslut av nämnd enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU-förordningar inom miljöbalkens område överklagas.
3. Upprättande av ansökan om utdömmande av vite.
4. Tid för att skriva remissvar till myndigheter.

4 § Beslut om avgift eller om nedsättning eller efterskänkning av avgiften fattas av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

5 § Enligt 27 kap. 3 § miljöbalken är alla som är skyldiga att betala en avgift enligt denna taxa, eller enligt 26 kap. 22 § miljöbalken, skyldiga att lämna de uppgifter som behövs för att avgiftens eller ersättningens storlek ska kunna bestämmas.

Timavgift

6 § Avgiftsuttag sker:

1. I förhållande till de avgiftsnivåer som motsvaras av handläggningstid enligt taxebilaga 1 (fast avgift).
2. I förhållande till den årliga handläggningstid som anläggningen eller verksamheten tilldelats i taxebilaga 2 (fast årlig tillsynsavgift)
3. I förhållande till den faktiskt nedlagda tillsynstiden i det enskilda ärendet (timavgift), och
4. Enligt de andra grunder som anges i taxan.

7 § Vid tillämpning av denna taxa är timavgiften handläggningskostnaden per hel timme handläggningstid 1 190 kr.

8 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom

inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner och provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av beslut.

Avgift tas ut för varje nedlagd halv timme nedlagd handläggnings-tid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar, och andra kontroller som utförs vardagar mellan 19:00 och 07:00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med en 1,5 gånger ordinarie timavgift.

- 9 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timavgifter) med den procentsats för PKV som är publicerad på SKR:s webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Avgifter för ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag

- 10 § Avgift för prövning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag ska betalas som antingen fast avgift genom tillämpning av den avgiftsnivå som anges i taxebilaga 1 eller i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timavgiften.

Avgift för prövning ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som ansökningen avser.

- 11 § Om det i ett beslut om tillstånd föreskrivs att en anordning inte får tas i bruk förrän den har besiktigats och godkänts av nämnden ingår kostnaden för en sådan besiktning i den fasta avgiften. Kan anordningen inte godkännas vid den besiktningen och ny besiktning måste ske vid ytterligare ett tillfälle, tas timavgift ut för den ytterligare handläggningstiden.
- 12 § Avgift för prövning av ansökan om tillstånd, dispens eller undantag ska erläggas av sökanden.
- 13 § Avgift för prövning ska erläggas även om ansökan avslås. Avgift tas inte ut för en ansökan som återkallas innan handläggning påbörjas.
- 14 § I ärenden om ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som prövas av kommunen är sökanden i förekommande fall även skyldig att ersätta kommunens kostnader enligt 19 kap. 4 och 5 §§ miljöbalken för sakkunniga som har tillkallats av kommunen och för kungörelser i ärendet. Sökanden är även skyldig att ersätta kommunens kostnader för kungörelser i ärendet om tillstånd, dispens eller undantag enligt 7 kap. miljöbalken eller förordningen (1998:1252) om områdesskydd.
- 15 § Utöver avgift för prövning tillstånd, dispens eller undantag, kan avgift för tillsyn komma att tas ut för den verksamhet eller åtgärd som prövningen avser enligt vad som anges i denna taxa.

- 16 § Avgift för handläggning av anmälan av verksamhet eller åtgärd ska betalas i form av fast avgift motsvarande den för verksamheten eller åtgärden föreskrivna avgiftsnivån i bilaga 1, eller genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan, eller enligt de grunder i övrigt som anges i taxebilaga 1.

Avgift med anledning av handläggning av anmälan ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som anmälan avser. Om en anmälan omfattar flera miljöfarliga verksamheter enligt taxebilaga 1 ska full avgift betalas för den punkt som medför den högsta avgiften med tillägg av 25 procent av summan av de belopp som anges för övriga verksamheter.

Avgift tas inte ut för en anmälan som återkallas innan handläggningen har påbörjats.

- 17 § Avgift för handläggningen av anmälan ska betalas av den som driver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden.

I ärenden om anmälan av miljöfarlig verksamhet med beteckningen C i miljöprövningsförordningen är denne i förekommande fall skyldig att ersätta kommunens kostnader för kungörelse i ärendet.

- 18 § Utöver avgift med anledning av handläggning av anmälan, kan avgift för tillsyn komma att tas ut för den verksamhet eller åtgärd som anmälan avser enligt vad som anges i denna taxa.

Avgift för återkommande tillsyn

- 19 § För återkommande tillsyn över sådan miljöfarlig verksamhet eller åtgärder med en fastställd provningsnivå (A eller B) enligt miljöprövningsförordningen ska en fast årlig avgift betalas enligt vad som framgår av taxebilaga 2.

För återkommande tillsyn över sådan verksamhet eller åtgärd med fastställd anmälningsplikt (C) enligt miljöprövningsförordningen, eller hälsoskyddsverksamheter som ska anmälas enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (H) ska en fast årlig avgift betalas enligt vad som framgår av taxebilaga 2, eller i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan enligt vad som framgår av bilaga 3.

För återkommande tillsyn över sådana verksamheter eller åtgärder som saknar fastställda krav på anmälan ("U") som är upptagna i taxebilaga 2 ska betala en fast årlig avgift enligt vad som framgår av bilaga 2.

Industriutsläppsverksamhet

- 20 § För industriutsläppsverksamheter, de verksamheter som markerats med (-) i miljöprövningsförordningen, betalas ett årligt tillägg till den årliga tillsynsavgiften om 20 timmar multiplicerat med aktuell timavgift. Sådant tillägg tas inte ut för de industriutsläppsverksamheter som redan har tilldelats 90 timmar eller mer i taxebilaga 2.

Avgifter vid ändrat tillsynsbehov

- 21 § För verksamheter som omfattas av fast årlig tillsynsavgift får nämnden i särskild ordning besluta om extraordinär tillsynsavgift. Denna avgift tas ut för ett visst

år om den faktiskt utförda tillsynen överskrider den tillsynstid som motsvaras av den fasta avgiften och denna tillsyn är föranledd av att verksamhetsutöva-ren bryter mot villkor, inte följer förelägganden eller förbud eller som orsakats av yttre påverkan i större omfattning.

Extraordinär tillsynstid beräknas som timavgift enligt § 6 och ska betalas i efterskott av den som är verksamhetsutövare vid tillsynens utförande.
Avgift för regelbunden tillsyn

- 22 § Om en verksamhetsutövare har verksamheter med verksamhetskoder inom tre eller flera olika verksamhetsgrupper som har egna rubriker i bilaga 2, så ska total avgift motsvara timmarna från verksamhetsgruppen med det högst angivna timantalet i bilaga 2 med ett tillägg om 25 procent.
- 23 § För regelbunden tillsyn över sådana verksamheter eller åtgärder som saknar fastställda krav på anmälan ("U" och "UH") och som inte är upptagna i taxebilaga 2, ska avgift betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan enligt vad som framgår av bilaga 3.
- 24 § För verksamheter som tillståndsprövats ska avgiften bestämmas med utgångspunkt ifrån vad som anges i tillståndsbeslutet i fråga om produktionsvolym eller liknande.
- 25 § Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Sådan avgift ska betalas från och med det kalenderår som följer efter att det beslut om tillstånd till verksamhet meddelats eller anmälan skett eller i de fall tillstånd eller anmälan inte krävts, verksamheten har påbörjats. För tillsyn som sker dessförinnan tas timavgift ut. Fast årlig avgift ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.
- 26 § Avgift för tillsyn betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärd som föranleder avgiften. Tillsyn över miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken ska betalas av den som enligt det 10 kap. miljöbalken är ansvarig för avhjälpande eller kostnader.

Avgift för tillsyn i övrigt

- 27 § Avgift för tillsyn i övrigt ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder som i övrigt anges i taxebilaga 1.
- 28 § Avgift för tillsyn betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten, vidtar åtgärd eller i annat fall kan anses ha gett upphov till olägenheter som föranleder tillsynsåtgärden. För tillsyn över miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken ska betalas av den som enligt det 10 kap. miljöbalken är ansvarig för avhjälpande eller kostnader.

Nedsättning av avgift

- 29 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

Avgiftens erläggande

- 30 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Eslövs kommun. Betalning ska

ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura.

Ändringar

31 § Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden får besluta om förändringar i bilaga 1 och 2 som motsvarar ändringar i miljöbalken, förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899), miljöprövningsförordningen (2013:251), förordningen om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken (1998:940), eller i annan i bilagorna särskilt utpekad lag, förordning eller föreskrift göra motsvarande ändring i den här taxan. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden får även besluta om andra mindre justeringar i taxan med anledning av ändringar i tillämpad lagstiftning.

Verkställighetsfrågor m.m.

32 § Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 4 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken framgår att kommunal nämnds beslut om avgift får verkställas enligt utsökningsbalken.

33 § Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 5 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken framgår att kommunal nämnd får förordna att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart, även om det överklagas.

34 § Enligt 19 kap. 1 § miljöbalken överklagas kommunal nämnds beslut om avgift till länsstyrelsen.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

35 § Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2023. I ärenden som rör tillstånd, anmälningar och dispenser tillämpas taxan på ärenden som kommer in efter denna dag.

Taxebilaga 1: avgifter för prövning och tillsyn

Taxebilaga 1 gäller avgifter för ansökan, anmälan och tillsyn som inte omfattas av fasta årliga avgifter (förskott) enligt taxebilaga 2 eller timavgifter (efterskott) enligt taxebilaga 3.

Avgiften baseras utifrån avgiftsnivåer. Avgiftsnivåerna bestäms utifrån ärendets komplexitet och tidsåtgång. Avgiften är avgiftsnivåns timmar multiplicerat timtaxan.

Avgiftsnivåer

Avgiftsnivå	Timmar
Avgiftsnivå 1	1 tim
Avgiftsnivå 2	2 tim
Avgiftsnivå 3	3 tim
Avgiftsnivå 4	4 tim
Avgiftsnivå 5	6 tim
Avgiftsnivå 6	7 tim
Avgiftsnivå 7	Timavgift

Avgifter

Beskrivning	Lagrum	Avgift
AVGIFTER FÖR MILJÖFARLIG VERKSAMHET OCH HÄLSOSKYDD		
Prövning av ansökan		
Ansökan om tillstånd till inrättande av en avloppsanordning för 1-25 personekvivalenter och som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 6
Ansökan om tillstånd till inrättande av en avloppsanordning för 26-199 personekvivalenter och som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 7
Ansökan om tillstånd att ansluta vattentoalett till slutna tank, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 4
Ansökan om tillstånd till anslutande av en vattentoalett till en befintlig avloppsanordning, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 4

Ansökan om tillstånd till inrättande av annan avloppsanordning än med vattentoalett enligt vad kommunen har föreskrivit för att skydda människors hälsa eller miljön, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 2
Ansökan om tillstånd till inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur ytvatten och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 5
Ansökan om tillstånd till inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur grundvatten och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 4
Ansökan om tillstånd till inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 3
Ansökan om tillstånd till inrättande av luftvärmepump enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken	Avgiftsnivå 2
Ansökan om tillstånd till hållande av vissa djur inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	39 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 2
Ansökan om tillstånd till spridning av naturlig gödsel, slam och annan orenlighet inom område med detaljplan eller intill sådant område enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 och 42 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken	Avgiftsnivå 2
Ansökan om tillstånd eller dispens i andra frågor enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken	Avgiftsnivå 7
Handläggning av anmälan		
Anmälan om miljöfarlig verksamhet.	9 kap 6 §, 1 kap 10 § miljöprövningsförordningen (2013:251)	Avgiftsnivå 7
Anmälan om ändring av miljöfarlig verksamhet, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	1 kap 11 § miljöprövningsförordningen (2013:251)	Avgiftsnivå 7

Anmälan om inrättande av en avloppsanordning utan vattentoalett, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 4
Anmälan om ändring av en avloppsanordning och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	14 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 3
Anmälan om inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur ytvatten och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 4
Anmälan om inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur grundvatten och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 3
Anmälan om inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 2
Anmälan om inrättande av luftvärmepump enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken	Avgiftsnivå 7
Anmälan om anläggande av gödselstad eller annan upplagsplats för djurspillning inom ett område med detaljplan eller intill sådant område enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	37 och 42 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 2
Anmälan om spridning av naturlig gödsel, slam och annan orenlighet inom område med detaljplan eller intill sådant område enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 och 42 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken	Avgiftsnivå 2
Anmälan i andra frågor enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken	Avgiftsnivå 7

Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygieniska behandlingar som innebär risk för blodsmitta eller annan smitta på grund av användningen av skalpeller, akupunktur nålar, piercingverktyg eller andra liknande skärande eller stickande verktyg. Verksamhet som omfattas av lagen (2021:363) om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar är inte anmälningspliktig.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 7
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet med bassängbad för allmänheten, eller som på annat sätt används av många människor.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 7
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet som utgörs av förskola, öppen förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, specialskola, sameskola eller internationell skola.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 7
Tillsyn		
Olägenheter från joniserande och icke-joniserande strålning från verksamheter som är tillståndspliktiga enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) och är kärntekniska verksamheter enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet eller verksamheter med strålning enligt strålskyddslagen (1988:220) om Strålsäkerhetsmyndigheten har överlåtit tillsynen till kommunen.	1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 26 § miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7
Annan miljöfarlig verksamhet, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2 eller timavgift enligt taxebilaga 3.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 1 miljötillsynsförordningen	Avgiftsnivå 7

Byggnader, lokaler och anläggningar som kräver särskild uppmärksamhet och som inte omfattas av avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2 eller taxebilaga 3; 1. byggnader som innehåller en eller flera bostäder och tillhörande utrymmen, 2. lokaler för undervisning, vård eller annat omhändertagande, 3. samlingslokaler där många människor brukar samlas, 4. hotell, pensionat och liknande lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds tillfällig bostad, 5. idrottsanläggningar, campinganläggningar, badanläggningar, strandbad och andra liknande anläggningar som är upplåtna för allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor, 6. lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling och där verksamheten inte endast omfattar estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar, 7. lokaler för förvaring av djur.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 45 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 7
Radon i bostäder och lokaler för allmänna ändamål.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Avgiftsnivå 7
Annan hälsoskyddsverksamhet, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Avgiftsnivå 7

AVGIFT FÖR VATTENVERKSAMHET		
Prövning av ansökan		
Ansökan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa om tillstånd till inrättande och användande av ny anläggning för grundvattentäkt och denna inte kräver tillstånd enligt 11 kap miljöbalken.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken	Avgiftsnivå 7
Handläggning av anmälan		
Anmälan om vattenverksamhet där länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	11 kap 9b § 2 st miljöbalken, 19 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 29 § miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7

Anmälan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa om inrättande och användande av ny anläggning för grundvattentäkt och denna inte kräver tillstånd enligt 11 kap miljöbalken.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken	Avgiftsnivå 7
Anmälan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa om användande av befintlig anläggning för grundvattentäkt.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken	Avgiftsnivå 7
Tillsyn		
Anläggning för grundvattentäkt som kräver tillstånd eller anmälan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa och som inte kräver tillstånd enligt 11 kap miljöbalken.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 2 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7
Övrig vattenverksamhet där länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 29 § miljötillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 10 § miljöbalken	Avgiftsnivå 7

AVGIFT FÖR KEMISKA PRODUKTER OCH BIOTEKNISKA ORGANISMER

LAGRING AV BRANDFARLIGA VÄTSKOR

Tillsyn		
Information innan installation påbörjas eller hantering inleds av brandfarliga vätskor eller spillolja i cistern ovan eller i mark som rymmer mer än 1 m ³ vätska (inom vattenskyddsområde hantering av mer än 250 liter brandfarliga vätskor eller spillolja) med tillhörande rörledningar. (Gäller inte om hanteringen är tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) eller prövas inom ramen för en annan tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken.)	1 kap 1 § och 3 kap 1 § 1 st Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2017:5), 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 1

Information om cistern som tagits ur bruk. (Gäller inte om hanteringen är tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) eller prövas inom ramen för en annan tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken.)	1 kap 1 § och 6 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2017:5), 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7
Kopior på rapporter från kontroller, inklusive periodiska kontroller, av cisterner och rörledningar. (Gäller inte om hanteringen är tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) eller prövas inom ramen för en annan tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken.)	1 kap 1 § och 3 kap 1 § 2 st Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2017:5), 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 1
Övrig tillsyn av hantering av brandfarliga vätskor och spillolja. (Gäller inte om hanteringen är tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) eller prövas inom ramen för en annan tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken.)	1 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2017:5), 26 kap 3 § miljöbalken, 2 kap 31 och 32 §§ miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7
FLUORERADE VÄXTHUSGASER		
Tillsyn		
Underrättelse och samråd innan installation eller konvertering sker av sådan utrustning som innehåller 14 ton koldioxidekvivalenter f-gas eller mer, om valet av utrustning och köldmedium inte behandlas inom ramen för en ansökan om tillstånd eller en anmälan enligt 9 kap miljöbalken.	14 § förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser, 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 1

Rapport om det under någon del av ett kalenderår finns minst 14 ton koldioxidekvivalenter i en stationär anläggning eller i en mobil utrustning som omfattas av läckagekontroll enligt 11 § eller enligt artikel 3.3 andra stycket och 4.1-4.3 i EU-förordningen om f-gaser.	15 § förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser, 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 1
Övrig tillsyn av fluorerade växthusgaser, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7
OZONNEDBRYTANDE ÄMNEN		
Tillsyn		
Utrustning i motorfordon, flyg och tåg som innehåller kontrollerade ämnen.	Förordning (EU) nr 517/2014, förordning (EG) nr 1005/2009, 2 kap 31 § p 6 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7
Verksamhet där ozonnedbrytande ämne används för laboratorie- och analysarbeten som betraktas som viktiga enligt bilagan till Kommissionens förordning (EU) nr 291/2011, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Förordning (EG) 1005/2009, förordning (EG) nr 291/2011, 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7
VÄXTSKYDDSMEDEL		
Prövning av ansökan		
Ansökan om särskilt tillstånd till yrkesmässig användning av växtskyddsmedel 1. inom idrotts- och fritidsanläggningar, 2. vid planerings- och anläggningsarbeten, 3. på vägområden samt grusytor och andra mycket genomsläppliga ytor, och 4. på ytor av asfalt, betong eller andra hårdgjorda material.	2 kap 40 och 40 a §§ förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel	Avgiftsnivå 7
Ansökan om tillstånd att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel utomhus inom ett vattenskyddsområde som har inrättats före den 1 januari 2018 eller där föreskrifterna inte har ändrats efter den 1 januari 2018.	6 kap 1 och 2 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 36 § 2 st förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel och 7 kap 22 § miljöbalken	Avgiftsnivå 7

<p>Ansökan om dispens från förbudet att använda växtskyddsmedel</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. på ångs- eller betesmark som inte är lämplig att plöja men som kan användas till slätter eller bete, 2. på skolgårdar eller gårdar till förskolor eller på lekplatser som allmänheten har tillträde till, 3. i parker eller trädgårdar eller andra områden som i första hand är avsedda att vara rekreativområden som allmänheten har tillträde till, 4. inom koloniträdgårdsområden eller i växthus som inte används yrkesmässigt, 5. på tomtmark för bostadshus eller på krukväxter i hemträdgårdsmiljö, eller 6. på växter inomhus utom i produktionslokaler, lagerlokaler och liknande lokaler. 	<p>2 kap 37 och 39 §§ förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel</p>	<p>Avgiftsnivå 7</p>
<p>Handläggning av anmälan</p>		
<p>Anmälan om yrkesmässig användning av växtskyddsmedel.</p>	<p>2 kap 41 och 41a §§ förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel</p>	<p>Avgiftsnivå 7</p>
<p>Tillsyn</p>		
<p>Underrättelse vid olyckor då en större mängd växtskyddsmedel läckt ut eller kan befaras läcka ut.</p>	<p>9 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 31 § p 5 och 2 kap 32 § 1 st p 2b miljötillsynsförordningen (2011:13) ...</p>	<p>Avgiftsnivå 7</p>
<p>Underrättelse om vattentäkt, grundvatten eller en sjö eller ett vattendrag befaras bli förorenat av växtskyddsmedel.</p>	<p>9 kap 3 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 31 § p 5 och 2 kap 32 § 1 st p 2b miljötillsynsförordningen (2011:13) ...</p>	<p>Avgiftsnivå 7</p>
<p>Övrig tillsyn av växtskyddsmedel, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.</p>	<p>2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)</p>	<p>Avgiftsnivå 7</p>

BIOCIDPRODUKTER		
Prövning av ansökan		
Ansökan om undantag från bestämmelserna om information och underrättelse i 4 kap 1-3 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS 2015:3). Gäller inte biocidprodukter som innehåller nematoder, insekter eller spindeldjur.	1 kap 1 § och 4 kap 4 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS 2015:3)	Avgiftsnivå 7
Tillsyn		
Underrättelse i samband med spridning av biocidprodukt på en plats som allmänheten har tillträde till, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2. Gäller inte biocidprodukter som innehåller nematoder, insekter eller spindeldjur.	1 kap 1 § och 4 kap 2 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS 2015:3), 2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7
Övrig tillsyn av biocidprodukter, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2. Gäller inte biocidprodukter som innehåller nematoder, insekter eller spindeldjur.	Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS 2015:3), 2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7
PCB		
Prövning av ansökan		
Ansökan om dispens från kravet om avlägsnande av PCB-produkt i byggnader och anläggningar och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	17 b § förordningen (2007:19) om PCB m.m.	Avgiftsnivå 7
Handläggning av anmälan		
Anmälan om avlägsnande av fogmassa eller halkskyddad golvmassa enligt 17, 17 a eller 17 b § förordning (2007:19) om PCB m.m. och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2	18 § förordningen (2007:19) om PCB m.m.	Avgiftsnivå 7
Tillsyn		
Övrig tillsyn av PCB-varor och PCB-produkter som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Förordningen (2007:19) om PCB m.m., 26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7

KOSMETISKA PRODUKTER		
Tillsyn		
Kosmetiska produkter, de uppgifter som enligt artiklarna 24, 25.1, 25.5 första stycket, 26, 27.1 och 27.5 i förordning (EG) nr 1223/2009 ska skötas av behörig myndighet, samt rådgöra med Läkemedelsverket innan åtgärder vidtas enligt artikel 27.1 i förordningen.	Förordning (EG) nr 1223/2009, 2 kap 34 § miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7
Marknadskontroll i fråga om kosmetiska produkter med fullgörande av de uppgifter som anges i 1 kap 5 § 3 st p 1 i miljötillsynsförordningen genom att inrätta lämpliga förfaranden enligt artikel 18.2 i förordning (EG) nr 765/2008 för att a) följa upp klagomål och rapporter om risker relaterade till produkter som omfattas av harmoniserad gemenskapslagstiftning, b) bevaka olyckor och hälsoskador som dessa produkter misstänks ha orsakat, c) kontrollera att korrigerande åtgärder har vidtagits, d) följa upp vetenskaplig och teknisk kunskap i säkerhetsfrågor.	Förordning (EG) nr 1223/2009, 2 kap 35 § 1 st miljötillsynsförordningen (2011:13), artikel 18.2 förordning (EG) nr 765/2008	Avgiftsnivå 7

ÖVRIGT AVSEENDE KEMISKA PRODUKTER		
Tillsyn		
Primärleverantörers hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor som inte innebär utsläppande på marknaden, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap. 32 § miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7
Hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor i andra verksamheter än miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap miljöbalken, utom den tillsyn som Kemikalieinspektionen utövar över primärleverantörers utsläppande på marknaden	2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7
Övrig tillsyn av kemiska produkter, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	1 kap 19 och 20 §§, 2 kap 32 § samt 2 kap 19 § p 7-9, p 11-14, p 16, p 17, p 19 miljö-tillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Avgiftsnivå 7

AVGIFT FÖR VISS ÖVRIG VERKSAMHET**ÄRENDEN OM ALLMÄNNA HÄNSYNSREGLER ENLIGT 2 KAP MILJÖBALKEN**

Tillsyn		
Hushållning med energi samt användning av förnyelsebara energikällor, i verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 5 § samt 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Avgiftsnivå 7
I verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift i taxebilaga 2, utnyttja möjligheterna att 1. minska mängden avfall, 2. minska mängden skadliga ämnen i material och produkter, 3. minska de negativa effekterna av avfall, och 4. återvinna avfall.	2 kap 5 § samt 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Avgiftsnivå 7
Övrig tillsyn över att miljöbalkens hänsynsregler efterlevs, i verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 2-4 §§ miljöbalken 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Avgiftsnivå 7

ÄRENDEN ENLIGT 7 OCH 12 KAP MILJÖBALKEN

Prövning av ansökan		
Ansökan om dispens från strandskyddsföreskrifter	7 kap 18 b § miljöbalken	Avgiftsnivå 7
Ansökan om tillstånd till verksamhet eller åtgärd som inte får utföras utan tillstånd enligt föreskrifter för natur- eller kulturresevat eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter	Avgiftsnivå 7
Ansökan om tillstånd till åtgärd som är förbjuden för att den strider mot syftet med det tilltänkta skyddet av ett område eller föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen enligt 7 kap 24 §.	7 kap 24 § miljöbalken	Avgiftsnivå 7
Ansökan om dispens eller undantag från föreskrifter för natur- eller kulturresevat, naturminne, djur- och växtskyddsområde eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter, 7 kap 7 § miljöbalken, 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.	Avgiftsnivå 7
Ansökan om nya eller ändrade villkor i ett beslut om tillstånd eller dispens avseende natur- eller kulturresevat, naturminne, djur- och växtskyddsområde eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter, 7 kap 7 § miljöbalken, 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.	Avgiftsnivå 7

Ansökan om dispens från förbudet att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön i ett biotopskyddsområde.	7 kap 11 § 2 st miljöbalken, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7
Ansökan om undantag från bestämmelserna i 23 §, 23 a §, 23 b §, 24 § p 2 och p 3, 25 §, 26 §, 26 a §, 26 c §, 28 a §, 28 b § och 28 d § i jordbruksverkets föreskrifter SJVFS 2015:21 om omständighet har uppstått som verksamhetsutövaren varkenkunnat eller borde ha förutsett och inte heller kunnat påverka och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2	36 § föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring (SJVFS 2015:21), 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § p 7 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7
Handläggning av anmälan		
Anmälan om en verksamhet eller åtgärd inom natur- eller kulturresevat eller vattenskyddsområde som kräver anmälan enligt föreskrifter meddelade för natur- eller kulturresevat eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter	Avgiftsnivå 7
Anmälan för samråd av en åtgärd som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt andra bestämmelser i miljöbalken och som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön.	12 kap 6 § miljöbalken	Avgiftsnivå 7
Tillsyn		
Naturresevat, kulturresevat, naturminnen, biotopskyddsområden, vattenskyddsområden som kommunen har beslutat om, djur- och växtskyddsområden som kommunen har meddelat föreskrifter om, område eller föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen enligt 7 kap 24 § miljöbalken, strandskydd utom det som länsstyrelsen har tillsyn över när det gäller väg- och järnvägsanläggningar.	2 kap 9 § miljö-tillsynsförordningen	Avgiftsnivå 7

Verksamhet som berörs av föreskrifter i fråga om 1. begränsningar av antalet djur i ett jordbruk, 2. försiktighetsmått för gödselhanteringen, och 3. växtodlingen och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	12 kap 10 § miljöbalken, 2 kap 32 § miljö tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7
Tillsyn av skyddade områden enligt 7 kap miljöbalken som har beslutats av länsstyrelsen, om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljö tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7
Skötsel av jordbruksmark och annan markanvändning vid jordbruket enligt 7, 8 och 12 kap. miljöbalken, om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § p 7 miljö tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7
Vilthägn, om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	12 kap 11 § miljöbalken, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § p 10 miljö tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7
Övrig tillsyn av skötsel av jordbruksmark och annan markanvändning i jordbruket och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 8 § p 7 samt 1 kap 19 och 20 §§ miljö tillsynsförordningen (2011:13) eller 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Avgiftsnivå 7
ÄRENDEN ENLIGT 8 KAP MILJÖBALKEN		
Tillsyn		
Skydd för biologisk mångfald om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	8 kap 1-4 §§ miljöbalken, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljö tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7
Tillsyn med anledning av meddelat tillstånd enligt 8 § förordningen (2018:1939) om invasiva främmande arter om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	Förordning (EU) nr 1143/2014, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljö tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7

ÄRENDEN OM VERKSAMHETER SOM ORSAKAR MILJÖSKADOR ENLIGT 10 KAP MILJÖBALKEN		
Handläggning av anmälan		
Anmälan om att vidta en avhjälpandeåtgärd med anledning av en föroreningskada.	10 kap 1 § miljöbalken, 28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftnivå 7
Tillsyn		
Underrättelse om upptäckt av en förorening på en fastighet och föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.	10 kap 11 § miljöbalken	Avgiftnivå 7
Underrättelse om upptäckt av en överhängande fara för att en verksamhet eller åtgärd medför en allvarlig miljöskada.	10 kap 12 och 14 §§ miljöbalken	Avgiftnivå 7
Underrättelse om upptäckt av att en allvarlig miljöskada har uppstått.	10 kap 13 och 14 §§ miljöbalken	Avgiftnivå 7
Föroreningskador som inte omfattas av länsstyrelsens ansvar enligt 2 kap. 29 § första stycket 3 miljötillsynsförordningen.	2 kap 31 § p 3 miljö- tillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Avgiftnivå 7
Andra miljöskador enligt 10 kap. 1 § miljöbalken, om skadorna har orsakats av en verksamhet eller åtgärd som den kommunala nämnden har tillsynsansvaret för.	2 kap 31 § p 4 miljö- tillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Avgiftnivå 7
ÄRENDEN ENLIGT 15 KAP MILJÖBALKEN		
Prövning av ansökan		
Ansökan om dispens från förbudet att hantera avfall när kommunen ska ansvara för en viss hantering av avfall.	15 kap 25 § p 1 miljöbalken	Avgiftnivå 7
Ansökan om tillstånd från en fastighetsinnehavare att på fastigheten själv återvinna eller bortskafta avfall även om ett sådant tillstånd inte krävs.	15 kap 25 § p 2 miljöbalken	Avgiftnivå 7
Ansökan om uppehåll i hämtning, gemensam behållare, befrielse från skyldighet att lämna avfall till kommunen enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering	9 kap 2 § avfallsförordning (2020:614)	Avgiftnivå 1
Ansökan om dispens avseende bygg- och rivningsavfall från kravet om utsortering i 3 kap. 10 § avfallsförordningen och från kravet att brännbart avfall ska sorteras ut och förvaras skilt från annat avfall i 3 kap. 12 § avfallsförordningen	3 kap 15 § avfallsförordning (2020:614)	Avgiftnivå 7

Övriga ansökningar	9 kap 1-2 §§ avfallsförordningen (2020:614)	Avgiftsnivå 7
Handläggning av anmälan		
Anmälan från fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare att på fastigheten själv kompostera eller på annat sätt behandla annat avfall än trädgårdsavfall som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 § miljöbalken.	5 kap 15 § avfallsförordningen (2020:614)	Avgiftsnivå 1
Anmälan enligt kommunens föreskrifter om utsträckt hämtningsintervall av slam och fettavskiljare.	Enligt 30 § Föreskrifter om avfallshantering för Eslöv, Höör och Hörby (2018), 15 kap. 19 och 24 §§ miljöbalken samt 9 kap 2 § avfallsförordningen (2020:614)	Avgiftsnivå 1
Anmälan från fastighetsinnehavare att enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering på fastigheten själv återvinna eller bortskaffa avfall.	9 kap 2 § avfallsförordningen (2020:614)	Avgiftsnivå 7
Övriga anmälningar enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering.	9 kap 1 och 2 §§ avfallsförordningen (2020:614)	Avgiftsnivå 7
Tillsyn		
Avfallshantering, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Avgiftsnivå 7
ÄRENDEN ENLIGT 26 KAP MILJÖBALKEN		
Tillsyn		
Stängselgenombrott om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	26 kap 11 § miljöbalken, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 7

Taxebilaga 2: fast årlig avgift (förskottsbetalning)

Taxebilaga 2 gäller avgifter för verksamheter med en fastställd provningsnivå (A, B, C) miljöprovningsförordning (2013:251) och anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) (H), eller miljöfarliga verksamheter (U) och hälsoskyddsverksamheter (UH) som ska ha återkommande tillsyn. Taxebilaga 2 är fast årlig avgift och förskottsbetalning.

A och B= tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet

C= anmälningspliktig miljöfarlig verksamhet

H= anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet

U= miljöfarlig verksamhet som inte kräver tillstånd eller anmälan

UH = hälsoskyddsverksamhet som inte kräver anmälan

Fast årlig avgift

För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-I" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 20 timmar.

Verksamhetskod	Prövn.-nivå	Timmar	Beskrivning
VERKSAMHETSGRUPP JORDBRUK			
Verksamhetsgrupp Djurhållning			
1.10-i och 1.11	B	9	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 2 kap. 1 eller 2 § miljöprovningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
1.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2 kap. 3 § miljöprovningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Verksamhetsgrupp Uppodling av annan mark än jordbruksmark för jordbruksproduktion			
1.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2 kap. 4 § miljöprovningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP FISKODLING OCH ÖVERVINTRING AV FISK			
5.10	B	9	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 3 kap. 1 § miljöprovningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
5.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 3 kap. 2 § miljöprovningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP UTVINNING, BRYTNING OCH BEARBETNING AV TORV, OLJA, GAS, KOL, MALM, MINERAL, BERG, NATURGRUS OCH ANNAT			
Verksamhetsgrupp Berg, naturgrus och andra jordarter			
10.10	B	9	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 1 § miljöprovningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
10.11	B	18	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprovningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar om tillståndet gäller för mer än 200 000 ton.
10.11	B	18	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprovningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar.

			timmar om tillståndet gäller för mer än 50 000 ton men högst 200 000 ton.
10.11	B	9	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar om tillståndet gäller för mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton.
10.11	B	9	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar, om tillståndet gäller för mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton.
10.11	B	6	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om tillståndet gäller för mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton.
10.11	B	6	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om tillståndet inte omfattas av någon av 1-5.
10.20	B	9	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för täkt av torv.
10.20	B	18	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 200 000 ton.
10.20	B	18	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 50 000 ton men högst 200 000 ton.
10.20	B	9	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton.
10.20	B	9	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton.
10.20	B	6	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton.
10.20	B	6	7. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet inte omfattas av någon av 1-6.
10.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
10.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
10.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

10.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Råpetroleum, naturgas och kol			
11.20	B	13	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för utvinning i vattenområde.
11.20	B	6	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar för utvinning på land.
11.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Malm och mineral			
13.30	B	90	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 13 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar.
13.50	B	227	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 15 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 227 timmar om verksamheten avser uran- eller toriummalm.
13.50	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 15 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten inte omfattas av 1.
13.60	B	64	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar.
Verksamhetsgrupp Annan utvinningsindustri			
13.70	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP LIVSMEDEL OCH FODER			
Verksamhetsgrupp Slakterier			
15.10-i	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för produktion baserad på slaktvikt som omfattar mer än 50 000 ton per kalenderår.
15.10-i	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för produktion som inte omfattas av 1.
15.20	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
15.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Livsmedel och foder av animaliska råvaror			

15.40-i, 15.45	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 4 eller 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser bearbetning av animaliska biprodukter för framställning av livsmedel eller för framställning av foder om mer än 10 000 ton animaliska biprodukter används som råvara per kalenderår.
15.40-i, 15.45	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 4 eller 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser rökning för framställning av livsmedel eller för framställning av foder om mer än 10 000 ton animaliska biprodukter används som råvara per kalenderår.
15.40-i, 15.45	B	64	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 4 eller 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten inte omfattas av 1 eller 2.
15.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.65	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 6 a § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Rökeri			
15.80	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Livsmedel och foder av vegetabiliska råvaror			
15.90-i, 15.95	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 8 eller 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser anläggning för tillverkning av stärkelse, stärkelsederivat eller socker.
15.90-i, 15.95	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 8 eller 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser rostning av kaffe.
15.90-i, 15.95	B	64	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 8 eller 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling med en produktion av mer än 50 000 ton per kalenderår och inte omfattas av 1 eller 2.
15.90-i, 15.95	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 8 eller 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten inte omfattas av någon av 1-3.
15.101	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.115	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 10 a § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

Verksamhetsgrupp Kvarnprodukter			
15.125	C	9	För en verksamhet som är anmälningsskyldig enligt 5 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Livsmedel och foder av kombinerade råvaror			
15.131-i, 15.141	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndsskyldig enligt 5 kap. 12 eller 13 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser bearbetning av mer än 10 000 ton animaliska biprodukter som råvara per kalenderår för framställning av foder.
15.131-i, 15.141	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndsskyldig enligt 5 kap. 12 eller 13 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar med en produktion av mer än 10 000 ton livsmedel per kalenderår.
15.131-i, 15.141	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndsskyldig enligt 5 kap. 12 eller 13 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten inte omfattas av 1 eller 2.
15.151	C	9	För en verksamhet som är anmälningsskyldig enligt 5 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.155	C	9	För en verksamhet som är anmälningsskyldig enligt 5 kap. 14 a § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Mjolkprodukter			
15.170-i	B	30	För en verksamhet som är tillståndsskyldig enligt 5 kap. 15 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
15.180	C	9	För en verksamhet som är anmälningsskyldig enligt 5 kap. 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Annan livsmedelstillverkning			
15.185-i och 15.190	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndsskyldig enligt 5 kap. 17 eller 18 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter med en produktion av mer än 100 000 ton per kalenderår.
15.185-i och 15.190	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndsskyldig enligt 5 kap. 17 eller 18 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter med en produktion av mer än 50 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
15.185-i och 15.190	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndsskyldig enligt 5 kap. 17 eller 18 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter med en produktion av högst 50 000 ton per kalenderår.
15.185-i och 15.190	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndsskyldig enligt 5 kap. 17 eller 18 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för annan verksamhet som inte omfattas av någon av 1-3.

15.200	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 19 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.210	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 20 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
15.220	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 21 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
15.230	B	64	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar.
15.240	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 23 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
15.250	B	13	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 24 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för framställning av malt.
15.250	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 24 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för framställning av mer än 20 000 ton läskedryck eller maltdryck per kalenderår.
15.250	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 24 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för framställning av mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton läskedryck eller maltdryck per kalenderår.
15.260	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 25 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.270	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 26 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för anläggning för tillverkning av jäst.
15.270	B	47	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 26 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 47 timmar för anläggning för tillverkning av startkulturer av mikroorganismer.
15.280	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 27 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.310	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 28 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Verksamhetsgrupp Foder av animaliska och vegetabiliska råvaror			
15.330-i, 15.350-i 15.370-i	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 29, 31 eller 33 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för anläggning för bearbetning av animaliska biprodukter med en produktion baserad på mer än 10 000 ton råvara per kalenderår.
15.330-i, 15.350-i 15.370-i	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 29, 31 eller 33 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för anläggning som inte omfattas av 1.
15.340	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

15.360	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 32 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP TEXTILVAROR			
17.10-i	B	90	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 6 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar.
17.20	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 6 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för anläggning för hantering av mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår.
17.20	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 6 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för anläggning som inte omfattas av 1.
17.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 6 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP PÄLS, SKINN OCH LÄDER			
18.10-i	B	90	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 7 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar.
18.20	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 7 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser garvning av mer än 1 000 ton produkter per kalenderår.
18.20	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 7 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser garvning av högst 1 000 ton produkter per kalenderår.
18.20	B	23	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 7 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 23 timmar om verksamheten avser annan beredning av hudar och skinn än garvning.
18.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 7 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP TRÄVAROR			
20.05-i	B	64	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar.
20.10	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
20.20	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för produktion som omfattar mer än 200 000 kubikmeter per kalenderår.
20.20	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för produktion som inte omfattas av 1.
20.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

20.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
20.50-i	B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för produktion som omfattar mer än 20 000 ton per kalenderår.
20.50-i	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för produktion som inte omfattas av 1.
20.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
20.70	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
20.80	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
20.90	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
20.91	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP MASSA, PAPPER OCH PAPPERSVAROR			
21.40	B	47	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 9 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 47 timmar.
21.1001	U	6	För verksamheter under anmälningspliktig nivå är tillsynstiden 6 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP FOTOGRAFISK OCH GRAFISK PRODUKTION			
22.10	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 10 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
22.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 10 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
22.30	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 10 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
22.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 10 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
22.4001	U	6	För verksamheter under anmälningspliktig nivå är tillsynstiden 6 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP STENKOLSPRODUKTER, RAFFINERADE PETROLEUMPRODUKTER OCH KÄRNBRÄNSLE			
23.20	B	90	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 11 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar.

VERKSAMHETSGRUPP KEMISKA PRODUKTER			
Verksamhetsgrupp Organiska kemikalier			
24.01-i, 24.02-i, 24.03-i, 24.04-i, 24.05-i, 24.06-i, 24.07-i, 24.08-i, 24.09-i, 24.10-i, 24.11-i, 24.12-i, 24.13-i, 24.14-i, 24.15-i, 24.16-i, 24.17-i, 24.18-i, 24.19-i, 24.20-i, 24.21-i 24.22-i	A/B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt någon av 12 kap. 1-22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för anläggning med en produktionsmängd på mer än 20 000 ton per kalenderår.
24.01-i, 24.02-i, 24.03-i, 24.04-i, 24.05-i, 24.06-i, 24.07-i, 24.08-i, 24.09-i, 24.10-i, 24.11-i, 24.12-i, 24.13-i, 24.14-i, 24.15-i, 24.16-i, 24.17-i, 24.18-i, 24.19-i, 24.20-i, 24.21-i 24.22-i	A/B	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt någon av 12 kap. 1-22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för anläggning med en produktionsmängd på högst 20 000 ton per kalenderår.
Verksamhetsgrupp Oorganiska kemikalier			
24.24-i	B	90	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 24 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar.
24.25-i, 24.26-i, 24.27-i, 24.28-i, 24.29-i,	A/B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt någon av 12 kap. 25-32 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för anläggning med en produktionsmängd på mer än 20 000 ton per kalenderår.

24.30-i, 24.31-i 24.32-i			
24.25-i, 24.26-i, 24.27-i, 24.28-i, 24.29-i, 24.30-i, 24.31-i 24.32-i	A/B	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt någon av 12 kap. 25-32 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för anläggning med en produktionsmängd på högst 20 000 ton per kalenderår.
Verksamhetsgrupp Gödselmedel			
24.33-i 24.34-i	A/B	184	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 33 eller 34 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar för anläggning med en produktionsmängd på mer än 20 000 ton per kalenderår.
24.33-i 24.34-i	A/B	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 33 eller 34 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för anläggning med en produktionsmängd på högst 20 000 ton per kalenderår.
Verksamhetsgrupp Växtskyddsmedel och biocider			
24.35-i 24.36-i	A/B	184	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 35 eller 36 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar för anläggning med en produktionsmängd på mer än 1 000 ton per kalenderår.
24.35-i 24.36-i	A/B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 35 eller 36 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för anläggning med en produktionsmängd på mer än 1 000 ton per kalenderår.
24.37	B	137	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 37 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar.
Verksamhetsgrupp Läkemedel			
24.38-i 24.39-i	A/B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 38 eller 39 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för anläggning med en produktionsmängd på mer än 20 000 ton per kalenderår.
24.38-i 24.39-i	A/B	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 38 eller 39 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för anläggning med en produktionsmängd på högst 1 000 ton per kalenderår.
24.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 40 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
24.41	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 41 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Sprängämnen			

24.42-i 24.43-i	A/B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 42 eller 43 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för anläggning med en produktionsmängd på mer än 1 000 ton per kalenderår.
24.42-i 24.43-i	A/B	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 42 eller 43 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för anläggning med en produktionsmängd på högst 1 000 ton per kalenderår.
Verksamhetsgrupp Annan kemisk tillverkning			
24.44	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 44 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
24.45	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser tillverkning av gas- eller vätskeformiga kemiska produkter.
24.45	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser tillverkning av läkemedelssubstanser genom extraktion ur biologiskt material.
24.45	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser tillverkning av sprängämnen.
24.45	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser tillverkning av pyrotekniska artiklar.
24.45	B	13	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser tillverkning av ammunition.
24.46	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 46 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
24.47	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 47 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP GUMMI- OCH PLASTVAROR			
25.10	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 13 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för en produktion av mer än 10 000 ton per kalenderår.
25.10	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 13 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för en produktion som inte omfattas av 1.
25.11	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 13 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
25.20	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 13 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för en produktion av mer än 100 ton per kalenderår.

25.20	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 13 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för en produktion som inte omfattas av 1.
25.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 13 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
25.40	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 13 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
25.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 13 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP MINERALISKA PRODUKTER			
Verksamhetsgrupp Glas, glasvaror och keramiska produkter			
26.05-i	B	64	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar.
26.10-i	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser tillverkning av mineralull med smältning av mer än 10 000 ton mineraler per kalenderår.
26.10-i	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser tillverkning av mineralull med smältning av mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton mineraler per kalenderår.
26.20	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar vid förbrukning av mer än 2 000 ton glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar per kalenderår.
26.20	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar vid förbrukning av mer än 500 ton men högst 2 000 ton glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar per kalenderår.
26.20	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar vid förbrukning av mer än 5 ton men högst 500 ton glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar per kalenderår.
26.20	B	64	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar vid förbrukning av mer än 3 000 ton andra glasråvaror än de som avses i 1-3 per kalenderår.
26.20	B	30	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar vid förbrukning av mer än 1 000 ton men högst 3 000 ton andra glasråvaror än de som avses i 1-3 per kalenderår.
26.20	B	13	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar vid förbrukning av högst 1 000 ton andra glasråvaror än de som avses i 1-3 per kalenderår.

26.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
26.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
26.50-i	B	30	För verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
26.51	B	30	För verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
26.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Cement, betong, kalk, krita och gips			
26.80	B	184	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar.
26.90-i	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
26.100	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 12 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
26.110	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 13 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
26.120	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Andra mineraliska produkter			
26.130-i och 26.140	B	64	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 15 eller 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar.
26.150	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
26.160	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 18 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
26.170-i	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 19 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
26.180	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 20 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP STÅL OCH METALL			
27.32	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser kallvalsning av mer än 50 000 ton stål per kalenderår.
27.32	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten inte omfattas av 1.

27.40-i	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser gjuteri där form- eller kärnsand används med en produktion av mer än 10 000 ton per kalenderår.
27.40-i	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser gjuteri där form- eller kärnsand används med en produktion av högst 10 000 ton per kalenderår.
27.40-i	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser gjuteri där form- eller kärnsand inte används med en produktion av mer än 10 000 ton per kalenderår.
27.40-i	B	13	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser gjuteri där form- eller kärnsand inte används med en produktion av högst 10 000 ton per kalenderår.
27.50	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser gjutning av järn eller stål där form- eller kärnsand används med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton per kalenderår.
27.50	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser gjutning av järn eller stål där form- eller kärnsand används med en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår.
27.50	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser gjutning av järn eller stål där form- eller kärnsand inte används med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton per kalenderår.
27.50	B	6	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om verksamheten avser gjutning av järn eller stål där form- eller kärnsand inte används med en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår.
27.50	B	90	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser gjutning av zink med en produktion av mer än 3 000 ton men högst 5 000 ton per kalenderår.
27.50	B	30	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser gjutning av zink med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 3 000 ton per kalenderår.
27.50	B	13	7. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser gjutning av zink med en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår.

27.50	B	30	8. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser gjutning av aluminium eller magnesium där form- eller kärnsand används med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton per kalenderår.
27.50	B	13	9. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser gjutning av aluminium eller magnesium där form- eller kärnsand används med en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår.
27.50	B	13	10. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser gjutning av aluminium eller magnesium där form- eller kärnsand inte används med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton per kalenderår.
27.50	B	9	11. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar om verksamheten avser gjutning av aluminium eller magnesium där form- eller kärnsand inte används med en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår.
27.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 15 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
27.80-i	B	184	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 12 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar för ferrolegeringsverk.
27.80-i	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 12 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten inte omfattas av 1.
27.101-i	B	184	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar om verksamheten avser gjutning av zink med en smältning av mer än 20 000 ton per kalenderår.
27.101-i	B	137	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om verksamheten avser gjutning av zink med en smältning av mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
27.101-i	B	90	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser gjutning av zink med en smältning av högst 10 000 ton per kalenderår.
27.101-i	B	64	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser gjutning av aluminium eller magnesium där form- eller kärnsand används med en smältning av mer än 10 000 ton per kalenderår.

27.101-i	B	30	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser gjutning av aluminium eller magnesium där form- eller kärnsand används med en smältning av högst 10 000 ton per kalenderår.
27.101-i	B	30	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser gjutning av aluminium eller magnesium där form- eller kärnsand inte används med en smältning av mer än 10 000 ton per kalenderår.
27.101-i	B	13	7. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser gjutning av aluminium eller magnesium där form- eller kärnsand inte används med en smältning av högst 10 000 ton per kalenderår.
27.101-i	B	184	8. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar om verksamheten avser smältning av icke-järnmetaller vid andra anläggningar än för gjutning, eller smältning av andra icke-järnmetaller än zink, aluminium eller magnesium vid anläggning för gjutning med en smältning av mer än 80 000 ton per kalenderår.
27.101-i	B	137	9. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om verksamheten avser smältning av icke-järnmetaller vid andra anläggningar än för gjutning, eller smältning av andra icke-järnmetaller än zink, aluminium eller magnesium vid anläggning för gjutning med en smältning av mer än 20 000 ton men högst 80 000 ton per kalenderår.
27.101-i	B	64	10. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser smältning av icke-järnmetaller vid andra anläggningar än för gjutning, eller smältning av andra icke-järnmetaller än zink, aluminium eller magnesium vid anläggning för gjutning med en smältning av högst 20 000 ton per kalenderår.
27.110	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 15 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för en produktion av mer än 3 000 ton men högst 5 000 ton per kalenderår.
27.110	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 15 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten inte omfattas av 1.
27.120	B	227	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 227 timmar för en produktion av mer än 80 000 ton per kalenderår.
27.120	B	137	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för en produktion av mer än 20 000 ton men högst 80 000 ton per kalenderår.

27.120	B	64	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för en produktion av mer än 3 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
27.120	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten inte omfattas av någon av 1-3.
27.130	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för en produktion av mer än 3 000 ton men högst 5 000 ton per kalenderår.
27.130	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för en produktion av mer än 1 000 ton men högst 3 000 ton per kalenderår.
27.130	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för en produktion av mer än 200 ton men högst 1 000 ton per kalenderår.
27.130	B	6	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om verksamheten inte omfattas av någon av 1-3.
27.140	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 15 kap. 18 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP METALL- OCH PLASTYTBEHANDLING, AVFETTNING OCH FÄRGBORTTAGNING			
28.10-i	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om utsläpp av process- och sköljvatten är större än 10 000 kubikmeter per kalenderår.
28.10-i	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om utsläpp av process- och sköljvatten är större än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter per kalenderår.
28.10-i	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om utsläpp av process- och sköljvatten är större än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter per kalenderår.
28.10-i	B	6	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om verksamheten inte omfattas av någon av 1-3.
28.20 och 28.30	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 2 eller 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för anläggning som ger upphov till utsläpp av avloppsvatten om mer än 10 000 kubikmeter per kalenderår.

28.20 och 28.30	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 2 eller 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för anläggning som ger upphov till utsläpp av avloppsvatten om mer än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter per kalenderår.
28.20 och 28.30	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 2 eller 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för anläggning som ger upphov till utsläpp av avloppsvatten om mer än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter per kalenderår.
28.20 och 28.30	B	6	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 2 eller 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar för anläggning som ger upphov till utsläpp av avloppsvatten som inte omfattas av någon av 1-3.
28.25	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
28.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
28.50	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 30 timmar för varmförzinkning med uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av mer än 10 000 ton zink per kalenderår.
28.50	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 13 timmar för varmförzinkning med uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton zink per kalenderår.
28.50	B	6	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 6 timmar för varmförzinkning med uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av mer än 100 ton men högst 1 000 ton zink per kalenderår.
28.50	B	3	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 3 timmar för varmförzinkning med uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av högst 100 ton zink per kalenderår.
28.50	B	30	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 30 timmar för varmförzinkning utan uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av mer än 10 000 ton zink per kalenderår.
28.50	B	30	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 30 timmar för varmförzinkning utan uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton zink per kalenderår.

28.50	B	13	7. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 13 timmar för varmförzinkning utan uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av mer än 100 ton zink per kalenderår.
28.50	B	6	8. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 6 timmar för varmförzinkning utan uppsamling och filter för flussrök med en förbrukning av högst 100 ton zink per kalenderår.
28.50	B	64	9. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 64 timmar för annan verksamhet än varmförzinkning med utsläpp av mer än 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
28.50	B	30	10. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 30 timmar för annan verksamhet än varmförzinkning om utsläpp av process- och sköljvatten är större än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter per kalenderår.
28.50	B	13	11. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 13 timmar för annan verksamhet än varmförzinkning om utsläpp av process- och sköljvatten är större än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter per kalenderår.
28.50	B	6	12. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 6 timmar för annan verksamhet än varmförzinkning om utsläpp av process- och sköljvatten är högst 100 kubikmeter per kalenderår.
28.50	B	6	13. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 28.50) är tillsynstiden 6 timmar för annan verksamhet än varmförzinkning som inte medför utsläpp av process- och sköljvatten.
28.71	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
28.80	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
28.90	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
28.95	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP ELEKTRISKA ARTIKLAR			
31.20	B	64	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 17 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar.

31.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 17 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
31.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 17 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP METALLBEARBETNING			
Verksamhetsgrupp Motorer, turbiner och reaktorer			
34.10	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
34.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Motorfordon			
34.30	B	184	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar för en tillverkning och sammansättning av fler än 100 000 motorfordon per kalenderår med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton.
34.30	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för en tillverkning och sammansättning av fler än 25 000 motorfordon men högst 100 000 motorfordon per kalenderår med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton.
34.30	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för en tillverkning och sammansättning av högst 25 000 motorfordon per kalenderår med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton.
34.30	B	184	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar för en tillverkning och sammansättning av fler än 20 000 motorfordon per kalenderår med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
34.30	B	64	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för en tillverkning och sammansättning av fler än 1 000 motorfordon men högst 20 000 motorfordon per kalenderår med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
34.30	B	30	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för en tillverkning och sammansättning av högst 1 000 motorfordon per kalenderår med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
34.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Järnvägsutrustning och flygplan			
34.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Maskinell bearbetning			

34.70	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för tankvolym på mer än 50 kubikmeter.
34.70	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för tankvolym på mer än 35 kubikmeter men högst 50 kubikmeter.
34.70	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för tankvolym på mer än 20 kubikmeter men högst 35 kubikmeter.
34.80	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 8§ miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP FÖRBRUKNING AV ORGANISKA LÖSNINGSMEDEL			
39.10-i	B	184	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar om förbrukningen uppgår till mer än 500 ton per kalenderår.
39.10-i	B	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om förbrukningen uppgår till mer än 200 ton men högst 500 ton per kalenderår.
39.10-i	B	64	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om förbrukningen uppgår till mer än 50 ton men högst 200 ton per kalenderår.
39.10-i	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om förbrukningen uppgår till högst 50 ton per kalenderår.
39.15	B	184	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar om förbrukningen av organiska lösningsmedel uppgår till mer än 500 ton per kalenderår.
39.15	B	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om förbrukningen av organiska lösningsmedel uppgår till mer än 200 ton men högst 500 ton per kalenderår.
39.15	B	64	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om förbrukningen av organiska lösningsmedel uppgår till mer än 50 ton men högst 200 ton per kalenderår.
39.15	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om förbrukningen av organiska lösningsmedel uppgår till mer än 25 ton men högst 50 ton per kalenderår.
39.15	B	13	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om förbrukningen av organiska lösningsmedel uppgår till högst 25 ton per kalenderår.

39.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 19 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
39.35	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 19 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
39.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 19 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP HANTERING AV BRÄNSLEN OCH ANDRA KEMISKA PRODUKTER			
39.60	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 20 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
39.70	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 20 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
39.80	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 20 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
39.90	C	6	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 20 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP GAS- OCH VÄTSKEFORMIGA BRÄNSLEN, EL, VÄRME OCH KYLA			
Verksamhetsgrupp Anaerob biologisk behandling			
40.01	B	13	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för anläggning vid jordbruksföretag.
40.01	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten inte omfattas av 1.
40.02	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Framställning av gas- och vätskeformiga bränslen			
40.05-i och 40.15	B	13	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 4 eller 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för anläggning vid jordbruksföretag.
40.05-i och 40.15	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 4 eller 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten inte omfattas av 1.
40.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Förbränning			
40.50-i	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för gasturbinanläggningar.
40.50-i	B	137	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för andra anläggningar än som avses i 1 med en total installerad tillförd effekt av mer än 200 megawatt men högst 300 megawatt.

40.50-i	B	64	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för andra anläggningar än som avses i 1 med en total installerad tillförd effekt av mer än 100 megawatt men högst 200 megawatt.
40.50-i	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för andra anläggningar än som avses i 1 med en total installerad tillförd effekt av mer än 50 megawatt men högst 100 megawatt.
40.51	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
40.60	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
40.70	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 12 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Verksamhetsgrupp Vindkraft			
40.90 och 40.95	B	13	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation) till havs.
40.90 och 40.95	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för fler än 20 vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation) på land.
40.90 och 40.95	B	6	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar för högst 20 vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation) på land.
Verksamhetsgrupp Värme- och kylanläggningar			
40.110	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
40.120	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP FORDONSSERVICE OCH DRIVMEDELSHANTERING			
50.10	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 23 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
50.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 23 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP HAMNAR OCH FLYGPLATSER			
Verksamhetsgrupp Flygplatser			
63.40	B	23	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 24 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 23 timmar.
63.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 24 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP LABORATORIER			

73.10	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 25 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP TANKRENGÖRING			
74.10	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 26 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
74.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 26 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP HÄLSO- OCH SJUKVÅRD			
85.10	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 27 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
85.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 27 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP RENING AV AVLOPPSVATTEN			
90.10 och 90.11	B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 28 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för en avloppsreningsanläggning med anslutning av fler än 100 000 personer eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 100 000 personekvivalenter.
90.10 och 90.11	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 28 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för en avloppsreningsanläggning med anslutning av fler än 20 000 personer men högst 100 000 personer eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 20 000 personekvivalenter men högst 100 000 personekvivalenter.
90.10 och 90.11	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 28 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för en avloppsreningsanläggning med anslutning av fler än 2 000 personer men högst 20 000 personer eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 2 000 personekvivalenter men högst 20 000 personekvivalenter.
90.15-i	B	47	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 28 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 47 timmar.
90.16	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 28 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
90.1601	U	6	För verksamheter under anmälningspliktig nivå är tillsynstiden 6 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP AVFALL			
Verksamhetsgrupp Andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande			

90.405-i och 90.406-i	B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 65 eller 66 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 100 000 ton per kalenderår.
90.405-i och 90.406-i	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 65 eller 66 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
90.405-i och 90.406-i	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 65 eller 66 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 12 500 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
90.410 och 90.420	A/B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 68 eller 69 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 100 000 ton per kalenderår.
90.410 och 90.420	A/B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 68 eller 69 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
90.410 och 90.420	A/B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 68 eller 69 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
90.410 och 90.420	A/B	13	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 68 eller 69 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av någon av 1-3.
90.430	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 70 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
90.450	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 72 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton per kalenderår.
90.450	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 72 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1.
Verksamhetsgrupp Animaliskt avfall			
90.241-i	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 32 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton per kalenderår.
90.241-i	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 32 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1.
90.251	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 33 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

Verksamhetsgrupp Avvattning			
90.375	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 39 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Biologisk behandling			
90.161	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
90.161	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
90.161	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
90.161	B	6	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av någon av 1-3.
90.171	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 31 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Verksamhetsgrupp Deponering			
90.271	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 18 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.281	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 19 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
90.300-i	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 21 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
90.300-i	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 21 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
90.300-i	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 21 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1 eller 2.
90.310	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton per kalenderår.
90.310	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.

90.310	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 50 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
90.310	B	6	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av någon av 1-3.
90.330-i och 90.340	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 24 eller 25 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
90.341	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 26 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Verksamhetsgrupp Elavfall			
90.90	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 44 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Förberedelse för återanvändning			
90.29	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 47 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Förbränning			
90.190 och 90.191	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 7 eller 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
90.210-i och 90.211-i	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 11 eller 12 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
90.210-i och 90.211-i	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 11 eller 12 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1.
90.212-i och 90.213-i	B	47	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 47 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.
90.212-i och 90.213-i	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1.
90.220 och 90.221	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 15 eller 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.
90.220 och 90.221	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 15 eller 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1.
90.230	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

Verksamhetsgrupp Konvertering av smittförande avfall			
90.382	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 38 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Lagring i avvaktan på återvinning eller bortskaffande			
90.408-i	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 56 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
Verksamhetsgrupp Lagring och avskiljning av koldioxid			
90.480 och 90.485	A/B	227	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 60 eller 61 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 227 timmar om den planerade lagringen är mer än 100 000 ton.
90.480 och 90.485	A/B	137	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 60 eller 61 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den planerade lagringen är högst 100 000 ton.
90.500-i och 90.510	B	137	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 62 eller 63 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar.
90.520	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 64 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Lagring som en del av att samla in avfall			
90.30 och 90.50	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 48 eller 50 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.40	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 49 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
90.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 51 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Långtidslagring, djupt bergförvar och underjordsförvar			
90.458	B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 55 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 100 000 ton per kalenderår.
90.458	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 55 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
90.458	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 55 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
90.458	B	13	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 55 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden är större än 50 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
90.458	B	6	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 55 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av någon av 1-4.
Verksamhetsgrupp Mekanisk bearbetning och sortering			

90.100	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 40 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för verksamhet med mer än 50 000 ton hanterad avfallsmängd per kalenderår.
90.100	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 40 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för verksamhet som inte omfattas av 1.
90.110	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 41 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
90.70	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 42 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för verksamhet med mer än 75 000 ton hanterad avfallsmängd per kalenderår.
90.70	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 42 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för verksamhet som inte omfattas av 1.
90.80	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 43 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Uppgrävda massor			
90.361	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 36 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.370	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 37 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Uttjänta fordon			
90.119	B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 25 000 ton per kalenderår.
90.119	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
90.119	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
90.119	B	13	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av någon av 1-3.
90.120	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 46 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Återvinning eller bortskaffande av avfall som uppkommit i egen verksamhet			
90.381 och 90.383	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 27 eller 28 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.391	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 29 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.

Verksamhetsgrupp Återvinning för anläggningsändamål			
90.131	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 34 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.141	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 35 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP SKJUTFÄLT, SKJUTBANOR OCH SPORTANLÄGGNINGAR			
92.10	B	13	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 30 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för civilt skjutfält.
92.10	B	7	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 30 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 7 timmar för annat skjutfält.
92.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 30 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
92.30	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 30 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP TEXTILTVÄTTERIER			
93.10	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 31 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP BEGRAVNINGSVVERKSAMHET			
93.20	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 32 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
VERKSAMHETSGRUPP ANMÄLNINGSPLIKTIGA HÄLSOSKYDDSVVERKSAMHETER			
38 § FMH, punkt 1	H	3	För hygienisk behandling med risk för blodsmitta eller annan smitta, tatuering, är tillsynstiden 3 timmar.
38 § FMH, punkt 2	H	6	För bassängbad är tillsynstiden 6 timmar.
38 § FMH, punkt 3	H	6	För skolor är tillsynstiden 6 timmar.
38 § FMH, punkt 3	H	6	För förskolor är tillsynstiden 6 timmar.
38 § FMH, punkt 3	H	3	För fritidsverksamheter är tillsynstiden 3 timmar.

Taxebilaga 3: timavgift (efterskott)

Taxebilaga 3 gäller avgifter för verksamheter som saknar fastställd anmälnings- och tillståndspliktig nivå enligt miljöprövningsförordningen, miljöbalken, förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:808). Avgifter enligt taxebilaga 3 betalas i efterskott efter utförd tillsyn.

Timavgift

Bransch	Verksamhet	Verksamhetskod	Prövn.- nivå	Avgift
JORDBRUK	Djurhållning	1.2001	U	Timavgift
	Uppodling av annan mark än jordbruksmark för jordbruksproduktion	1.3001	U	Timavgift
	Övriga jordbruks- och trädgårdsföretag	1.4001	U	Timavgift
FISKODLING OCH ÖVERVINTRING AV FISK		5.2001	U	Timavgift
UTVINNING, BRYTNING OCH BEARBETNING AV TORV, OLJA, GAS, KOL, MALM, MINERAL, BERG, NATURGRUS OCH ANNAT	Berg, naturgrus och andra jordarter	10.1001	U	Timavgift
	Råpetroleum, naturgas och kol	11.3001	U	Timavgift
	Annan utvinningsindustri	13.7001	U	Timavgift

LIVSMEDEL OCH FODER	Slakterier	15.3001	U	Timavgift
	Livsmedel och foder av animaliska råvaror	15.5001	U	Timavgift
	Rökeri	15.8001	U	Timavgift
	Livsmedel och foder av vegetabiliska råvaror	15.1501	U	Timavgift
	Kvarnprodukter	15.1251	U	Timavgift
	Livsmedel och foder av kombinerade råvaror	15.1551	U	Timavgift
	Mjolkprodukter	15.1801	U	Timavgift
	Annan livsmedelstillverkning	15.3101	U	Timavgift
	Foder av animaliska och vegetabiliska råvaror	15.3601	U	Timavgift
TEXTILVAROR		17.3001	U	Timavgift
PÅLS, SKINN OCH LÅDER		18.3001	U	Timavgift
TRÄVAROR		20.9101	U	Timavgift
KEMISKA PRODUKTER	Annan kemisk tillverkning	24.4701	U	Timavgift

GUMMI- OCH PLASTVAROR		25.5001	U	Timavgift
MINERALISKA PRODUKTER	Glas, glasvaror och keramiska produkter	26.6001	U	Timavgift
	Cement, betong, kalk, krita och gips	26.1201	U	Timavgift
	Andra mineraliska produkter	26.1801	U	Timavgift
STÅL OCH METALL		27.1401	U	Timavgift
METALL- OCH PLASTYTBEHANDLING, AVFETTNING OCH FÄRGBORTTAGNING		28.9501	U	Timavgift
METALLBEARBETNING	Motorer, turbiner och reaktorer	34.2001	U	Timavgift
	Motorfordon	34.4001	U	Timavgift
	Maskinell bearbetning	34.8001	U	Timavgift
FÖRBRUKNING AV ORGANISKA LÖSNINGSMEDEL		39.5001	U	Timavgift
HANTERING AV BRÄNSLEN OCH ANDRA KEMISKA PRODUKTER		39.9001	U	Timavgift

GAS- OCH VÄTSKEFORMIGA BRÄNSLEN, EL, VÄRME OCH KYLA	Förbränning	40.7001	U	Timavgift
	Vindkraft	40.100	C	Timavgift
	Vindkraft	40.1001	U	Timavgift
	Värme- och kylanläggningar	40.1201	U	Timavgift
VATTENFÖRSÖRJNING		41.1001	U	Timavgift
FORDONSSERVICE OCH DRIVMEDELS- HANTERING		50.2001	U	Timavgift
HAMNAR OCH FLYGPLATSER	Annan trafikinfrastuktur	51.1001	U	Timavgift
	Flygplatser	63.5001	U	Timavgift
LABORATORIER		73.1001	U	Timavgift
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD		85.2001	U	Timavgift
AVFALL	Biologisk behandling	90.1711	U	Timavgift
	Deponering	90.3411	U	Timavgift
	Förbränning	90.2301	U	Timavgift
	Lagring som en del av att samla in avfall	90.6001	U	Timavgift
	Mekanisk bearbetning och sortering	90.8001	U	Timavgift

SKJUTFÄLT, SKJUTBANOR OCH SPORTANLÄGGNINGAR		92.20	C	Timavgift
		92.3001	U	Timavgift
TEXTILTVÄTTERIER		93.1001	U	Timavgift
ÖVRIGA MILJÖFARLIGA VERKSAMHETER		94.1001	U	Timavgift
ANMÄLNINGSPLIKTIGA HÄLSOSKYDDSVERKS AMHETER	Hygienisk behandling med risk för blodsmitta eller annan smitta, fotvård	38 § FMH, p. 1	H	Timavgift
	Hygienisk behandling med risk för blodsmitta eller annan smitta, övrig	38 § FMH, p. 1	H	Timavgift
	Bostäder m.m.	45 § FMH, p. 1	UH	Timavgift
	Undervisning, vård m.m.	45 § FMH, p. 2	UH	Timavgift
	Samlingslokal er m.m.	45 § FMH, p. 3	UH	Timavgift
	Hotell m.m.	45 § FMH, p. 4	UH	Timavgift
	Idrottsanlägg ningar, camping, bad m.m.	45 § FMH, p. 5	UH	Timavgift
	Lokaler för hygienisk behandling	45 § FMH, p. 6	UH	Timavgift
	Lokaler för förvaring av djur	45 § FMH, p. 7	UH	Timavgift

Taxa för prövning och offentlig kontroll av livsmedel och foder

ESLÖVS KOMMUNS FÖRFATTNINGSSAMLING, Flik
25 D

Antagen av kommunfullmäktige 2022-12-19 § 125
Börjar gälla 2023-01-01

Enligt miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut,
10 §, den 25 januari 2023 indexjusteras timavgiften i 6
§ taxebestämmelserna

ESLÖVS
KOMMUN

Innehållsförteckning

Inledande bestämmelser	3
Allmänna bestämmelser om avgift	3
Särskilda bestämmelser om avgifter	3
Timavgift.....	3
Indexuppräknning	4
Avgift för registrering av anläggningar och verksamheter.....	4
Avgift för uppföljande kontroll	4
Avgift för utredning av klagomål	4
Avgift för korrigerande åtgärder	5
Avgift exportkontroll.....	5
Avgift importkontroll.....	5
Avgift för inköp under dold identitet.....	5
Justering av avgift i enskilt fall.....	5
Avgiftens erläggande.....	6
Överklaganden	6
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	6

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Eslöv kommuns kostnader för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet enligt livsmedelslagen (2006:804), lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel och lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion samt de föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lagstiftning, inklusive förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, och de EU-bestämmelser som lagstiftningen kompletterar.

Med livsmedel i denna taxa avses även det som enligt 3 § 2 st. livsmedelslagen jämföras med livsmedel.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgift enligt denna taxa betalas av den aktör vars verksamhet är föremål för nämndens offentliga kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen enligt 1 §, om inte annat följer av denna taxa. Med aktör avses varje livsmedelsföretagare, annan verksamhetsutövare och aktör inom ekologisk produktion som åläggs ansvar och skyldigheter enligt regleringen i 1 §.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för handläggning som föranleds av att beslut enligt livsmedelslagstiftningen eller enligt lagen om kontroll av ekologisk produktion överklagas.

4 § Beslut om avgift eller nedsättning av avgift i enskilda fall fattas av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden efter handläggning.

Särskilda bestämmelser om avgifter

5 § För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som utförs enligt de bestämmelser som avses i 1 § ska en avgift betalas för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 §.

I 9–16 §§ finns särskilda bestämmelser om avgift för

1. registrering av anläggningar och verksamheter (9 §)
2. uppföljande kontroll (10 §)
3. utredning av klagomål (11-12 §§)
4. kostnader för korrigerande åtgärder (13 §)
5. exportkontroll och utfärdande av exportintyg (14 §)
6. importkontroll (15 §) samt
7. avgift för inköp under dold identitet (16 §)

Timavgift

6 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften 1 299 kronor per timme kontrolltid.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen så som inläsning av ärendet, handläggning och beslut, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt.

7 § Nämnden ska fatta beslut om verksamhetens riskklass som ska ligga till grund

för kontrollintervall för verksamheten.

- 8 § Avgiftsuttag sker i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt de andra grunder som anges i taxan.

Avgift för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen ska debiteras efter det att kontrollen har utförts, om inte annat följer av denna taxa.

Kontrollen utförs med det kontrollintervall som föranleds av anläggningens riskklassningsbeslut som fastställs av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Indexuppräkning

- 9 § Timavgiften i denna taxa är bestämd med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja timavgiften med den procentsats för PKV som är publicerad på SKR:s webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Avgift för registrering av anläggningar och verksamheter

- 10 § Den som anmäler en livsmedelsanläggning för registrering ska betala avgift för 1 timme kontrolltid enligt 6 §. Detsamma gäller för den som anmäler en anläggning eller verksamhet som ska registreras enligt regelverket för material i kontakt med livsmedel. Av 1 § 2 st. i taxan framgår att anläggningar för det som enligt livsmedelslagen definieras som livsmedel omfattas av taxan. Avgiftsskyldigheten gäller även den som anmäler registrering av en anläggning med anledning av att den övergått till en ny aktör.

Avgift för uppföljande kontroll

- 11 § För offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 § betalas om kontrollen blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

Avgift för utredning av klagomål

- 12 § För utredning av klagomål ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 § betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen i de fall där bristande efterlevnad hos aktören kan bekräftas.
- 13 § För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen som utförs efter ett meddelande inom systemet för snabb varning (RASFF) enligt artikel 50 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 §, om det efter det att aktören erhöll meddelandet blivit nödvändigt för nämnden att vidta åtgärder för att spåra eller återkalla de varor som omfattas av meddelandet.

Avgiften ska betalas av den aktör som innehar eller har importerat, producerat, bearbetat, framställt eller distribuerat de varor som omfattas av meddelandet.

Avgift för korrigerande åtgärder

14 § För korrigerande åtgärder som blivit nödvändiga efter att bristande efterlevnad har konstaterats i syfte att åtgärda eller förebygga upprepning av den bristande efterlevnaden ska en avgift betalas motsvarande nämndens faktiska utgifter som hänger samman med åtgärden.

Avgift exportkontroll

15 § För exportkontroll som föranleds av införselbestämmelser i tredje land ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 § betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen samt för utfärdande av exportintyg och andra intyg.

Avgiften ska betalas av den aktör som innehar den exportkontrollerade anläggningen.

Avgift importkontroll

16 § För kontroll av varor som importeras från ett tredjeland ska en avgift enligt 6 § betalas av den aktör som ansvarar för sändningen, med ett belopp som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen.

För uppföljning av prover som har lett till anmärkning ska en avgift enligt 6 § betalas med ett belopp som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid samt nämndens övriga faktiska utgifter. Avgiften ska betalas av importören, dennes ombud eller den som annars ansvarar för livsmedlen.

Avgift för inköp under dold identitet

17 § För inköp under dold identitet som är nödvändiga för att kontrollera att ett livsmedel uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen ska en avgift motsvarande nämndens faktiska utgifter för köpet betalas.
Om ett inköp under dold identitet utförs som ett led i en klagomålskontroll enligt 12-13 §§ tas avgift enligt första stycket ut endast om bristande efterlevnad kan bekräftas.

Justering av avgift i enskilt fall

18 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning, tillsynsbehov eller övriga omständigheter, får miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i ett enskilt ärende besluta att sänka en avgift enligt denna taxa.

Första stycket gäller dock inte en avgift enligt 11 §. En sådan avgift får endast ändras enligt de förutsättningar som anges i artikel 79.3 förordning (EU) 2017/625.

19 § Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme under ett och samma kalenderår får nämnden besluta att ingen tim-avgift ska tas ut av aktören under det kalenderåret.

Detsamma gäller andra avgifter enligt denna taxa än timavgift om beloppet i det enskilda fallet är så lågt att det inte är ekonomiskt motiverat att ta ut avgiften.

Avgiftens erläggande

20 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Eslöv kommun genom dess miljö- och samhällsbyggnadsnämnd. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura.

Överklaganden

21 § Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut om avgift överklagas till länsstyrelsen.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

22 § Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2023 och tillämpas på ärenden som kommer in från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnes- prekursorer

ESLÖVS KOMMUNS FÖRFATTNINGSSAMLING, Flik
25

Antagen av kommunfullmäktige 2022-11-28 § 117
Börjar gälla 2023-01-01

Enligt miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut,
10 §, den 25 januari 2023 indexjusteras timavgiften i 6
§ taxebestämmelserna, den indexjusterade timavgiften
börjar gälla 2023-03-01.

**ESLÖVS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

Inledande bestämmelser	3
Avgiftsskyldig.....	3
Timavgift.....	3
Avgift för tillsyn	3
Nedsättning av avgift.....	4
Avgiftens erläggande.....	4
Verkställighetsfrågor m.m.	4
Ikraftträdande	4

Inledande bestämmelser

- 1 § Denna taxa gäller avgifter för Eslöv kommuns kostnader för tillsyn enligt lag (2014:799) om sprängämnesprekursorer, dess följdlagstiftningar samt bestämmelser meddelade med stöd av dessa lagstiftningar.
- 2 § Avgift enligt denna taxa ska betalas för handläggning och andra åtgärder vid tillsyn i övrigt.
- 3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för
1. Tillsyn som föranleds av klagomål som är obefogat.
 2. Handläggning som föranleds av ett beslut av nämnd enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU-förordningar inom miljöbalkens område överklagas.
 3. Upprättande av ansökan om utdömande av vite.
 4. Beslut om avgift eller om nedsättning eller efterskänkning av avgiften fattas av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Avgiftsskyldig

- 5 § Avgiftsskyldig är ekonomiska aktörer som tillhandahåller sprängämnesprekursorer till enskilda.

Timavgift

- 6 § Vid tillämpning av denna taxa är timavgiften handläggningskostnaden per hel timme handläggningstid 1 190 kr.

Avgift för tillsyn

- 7 § Avgift tas ut i efterskott i form av timavgift i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid.

Med handläggningstid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner och provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av beslut.

Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar, och andra kontroller som utförs vardagar mellan 19:00 och 07:00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med en 1,5 gånger ordinarie timavgift.

- 8 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timavgifter) med den procentsats för PKV som är publicerad på SKR:s webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Nedsättning av avgift

9 § Om det finns särskilda skäl får nämnden med hänsyn till verksamhetens omfattning, tillsynsbehovet och övriga omständigheter sätta ner eller efterskänka avgiften.

Avgiftens erläggande

10 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Eslövs kommun. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura.

Verkställighetsfrågor m.m.

11 § Nämndens beslut om avgift överklagas till länsstyrelsen.

Ikraftträdande

12 § Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2023.

Taxa för prövning och tillsyn enligt strålskyddslagen

ESLÖVS KOMMUNS FÖRFATTNINGSSAMLING, Flik 25 D

Antagen av kommunfullmäktige 2022-12-19 § 126
Börjar gälla 2023-01-01

Enligt miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut, 10 §,
den 25 januari 2023 indexjusteras timavgiften i 6 §
taxebestämmelserna, den indexjusterade timavgiften börjar
gälla 2023-03-01.

ESLÖVS
KOMMUN

Innehållsförteckning

Inledande bestämmelser	3
Avgiftsskyldig	3
Timavgift.....	3
Avgift för tillsyn	3
Avgifter med anledning av anmälan	4
Nedsättning av avgift.....	4
Avgiftens erläggande.....	4
Verkställighetsfrågor m.m.	4
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser.....	4

Inledande bestämmelser

- 1 § Denna taxa gäller avgifter för Eslöv kommuns kostnader för tillsyn enligt strålskyddslagen, dess följdlagstiftningar samt bestämmelser meddelade med stöd av dessa lagstiftningar.
- 2 § Avgift enligt denna taxa ska betalas för
1. Handläggning och andra åtgärder med anledning av anmälan av verksamhet.
 2. Faktiska kostnader för provtagning och undersökning av prov.
 3. Handläggning och andra åtgärder vid tillsyn i övrigt.
- 3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för
1. Handläggning av klagomål som visar sig vara ogrundade och inte kräver någon utredning och där verksamhetsutövaren samtidigt har uppfyllt kravet på egenkontroll inom det område som klagomålet avser.
 2. Handläggning av överklaganden av nämndens eller överinstans beslut.
 3. Upprättande av ansökan om utdömande av vite.
- 4 § Beslut om avgift eller om nedsättning eller efterskänkning av avgiften fattas av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Avgiftsskyldig

- 5 § Avgiftsskyldig är den som
- a) bedriver verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten och som omfattas av Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om anmälningsplikt, eller
 - b) är fastighetsägare till en bostad eller lokal som allmänheten har tillträde till och som omfattas av skyldigheten att optimera strålskyddet i fråga om radon.

Timavgift

- 6 § Vid tillämpning av denna taxa är timavgiften handläggningskostnaden per hel timme handläggningstid 1 190 kr.

Avgift för tillsyn

- 7 § Avgift tas ut i efterskott i form av timavgift i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid.

Med handläggningstid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner och provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av beslut.

Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar, och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19:00 och 07:00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med en 1,5 gånger ordinarie timavgift.

- 8 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timavgifter) med den procentsats för PKV som är publicerad på SKR:s webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Avgifter med anledning av anmälan

- 9 § För handläggning av anmälan av verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten tar nämnden ut avgift i form av timavgift i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid.

Nedsättning av avgift

- 10 § Om det finns särskilda skäl får nämnden med hänsyn till verksamhetens omfattning, tillsynsbehovet och övriga omständigheter sätta ner eller efterskänka avgiften.

Avgiftens erläggande

- 11 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Eslövs kommun. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura.

Verkställighetsfrågor m.m.

- 12 § Nämndens beslut om avgift överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

- 13 § Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2023. I ärenden som rör anmälningar tillämpas taxan på ärenden som kommer in efter denna dag.

Prisindex kommunal verksamhet

PKV

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Arbetskraftskostnad*	2,7	7,2	4,9	0,4	2,1	3,7
vikt arbetskraftskostnad	69,6%	68,6%	68,9%	68,9%	68,3%	68,3%
Övrig förbrukning**	10,0	4,8	2,9	2,6	2,5	2,5
vikt övrig förbrukning	30,4%	31,9%	31,5%	31,5%	32,2%	132,2%
Prisindex kommunal verksamhet	4,9	6,4	4,3	1,1	2,3	3,3

* Lönekostnadsförändring inkl. förändring i arbetsgivaravgifter.

** 50 % lönekostnadsförändring och 50% KPIF för 2023. För 2024 och framåt är vikten för KPIF 60%

2023-05-02

Anders Nilsson

+4641362190

anders.nilsson2@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Justering av Eslövs kommuns författningssamling gällande taxa för felparkeringsavgifter efter upptäckt skrivfel

Ärendebeskrivning

Eslövs kommuns författningssamling nr 34 A (beslutat i kommunfullmäktige den 25 september 2023) om taxa för felparkeringsavgifter i Eslövs kommun fastställer taxorna för parkering som bryter mot trafikförordningen samt Eslövs kommuns lokalt beslutade trafikföreskrifter.

I förslaget som antogs fanns det ett skrivfel. Kod nr: 38 finns med på två ställen men ska endast finnas med i den lägsta avgiften (500 kr).

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Eslövs kommuns författningssamling 34 A om taxa för felparkeringsavgifter i Eslövs kommun, 2023-09-25

Bilaga 2 Förslag till justering av Eslövs kommuns författningssamling om taxa för felparkeringsavgifter i Eslövs kommun, 2023-10-23

Beredning

Kommunfullmäktige antog 2023-09-25 ny taxa för felparkeringsavgifter i Eslövs kommun. Den nya författningssamlingen börjar gälla 2023-11-01. Efter Kommunfullmäktiges beslut upptäcktes ett skrivfel i författningssamlingen. Varje förseelse har en överträdelsekod (t ex 38. längre än tillåten tid) och denna kod kan bara finnas på ett ställe. Överträdelsekod nr: 38 finns med på två ställen, både för avgift 500 kr och avgift 700 kr. Kod nr: 38 ska endast finnas med för avgift 500 kr.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige;

- att antagen taxa för felparkeringsavgifter justeras så att överträdelsekod nr: 38 ej gäller för avgift 700 kr.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

Christel Wohlin
Avdelningschef för gata, trafik och park

TAXA FÖR FELPARKERINGSavgifter

Beslutad av kommunfullmäktige 2008-11-24, att gälla fr.o.m. 2009-01-01.

Reviderad 2015-06-15 § 82, att gälla fr.o.m. 2015-07-01.

Reviderad 2018-02-26 § 7, att gälla fr.o.m. 2018-03-05.

Reviderad av Kommunfullmäktige 2023-09-25, § 60

Att gälla från och med 2023-11-01

500 kr

Gäller i huvudsak på platser där parkering är tillåten men där kraven på parkering inte uppfylls.

Uppställning utanför markerad plats, vid uppställning utan att erlagga avgift eller använda parkeringsskiva. Gäller för överträdelsekod 20-23 och 38 i bilaga.

700 kr

Gäller i huvudsak där parkeringsförbud råder. Gäller för överträdelsekod 24-27, 34-35, 37-38 och 42 i bilaga.

1000 kr

Gäller i huvudsak där stannandeförbud råder. Det gäller trafikfarlig uppställning, uppställande för parkeringsplats för rörelsehindrad, på busshållplats, i vägkorsning, på eller nära ett övergångsställe. eller cykelöverfart, på gång- och cykelväg, på plats där skyltning anger förbud att stanna samt vid vissa andra överträdelser. Gäller för överträdelsekod 01-09, 30-31 och 33 i bilaga.

TYP AV ÖVERTRÄDELSE

Överträdelse av regler i trafikförordningen

Stannat eller parkerat fordon

01. på allmän plats inom tätbebyggt område som är terräng (3 kap 48§)
02. på en gång- eller cykelbana (3 kap 48§)
03. mot färdriktningen (3 kap 52§)
04. på eller inom ett avstånd av 10 meter före ett övergångsställe (3 kap 53§)
05. i en vägkorsning eller inom ett avstånd av 10 meter från korsande körbanans närmaste ytterkant (3 kap 53§)
06. i ett körfält eller en körbana för fordon i linjetrafik m fl (3 kap 53§)
07. för annat ändamål än på- eller avstigning på busshållplats eller ändamålsplats (3 kap 54§), för annat ändamål än på- och avstigning på laddplats (3 kap 54§)
08. för annat ändamål än på- och avstigning på plats avsedd för viss trafikantgrupp eller visst fordonsslag (3 kap 54§), för annat ändamål än på- eller avstigning på plats avsedd för visst fordonsslag (3 kap 54§)
09. enligt antecknad överträdelse

Parkerat fordon

20. med något hjul utanför en uppställningsplats eller annan markering (3 kap. 49 §)
21. längre tid än 24 timmar i följd på vardagar, utom vardag före sön- och helgdag (3 kap. 49 a §)
22. utan att giltig parkeringsbiljett eller motsvarande är synlig och läsbar (3 kap. 49 a §)
23. utan att tiden på parkeringsskiva eller motsvarande har ställts in enligt 3 kap. 49 a § eller utan att angivelsen är synlig och läsbar (3 kap. 49 a §)
24. framför infart till fastighet eller så att fordonstrafik till eller från fastigheten väsentligen försvåras (3 kap. 55 §)
25. på en huvudled (3 kap. 55 §)
26. på en gågata eller i ett gångfartsområde (8 kap. 1 §)
27. enligt antecknad överträdelse

Överträdelse av bestämmelser i lokala trafikföreskrifter

Stannat eller parkerat fordon

30. inom område med förbud att stanna eller parkera
31. på plats med förbud att stanna eller parkera
33. enligt antecknad överträdelse

Parkerat fordon

34. Inom område där fordon inte får parkeras
35. på plats med förbud att parkera
37. på fel sida av vägen enligt bestämmelser om datumparkering
38. längre än tillåten tid
42. enligt antecknad överträdelse

TAXA FÖR FELPARKERINGSavgifter (Röd text ska tax bort)

Beslutad av kommunfullmäktige 2008-11-24, att gälla fr.o.m. 2009-01-01.

Reviderad 2015-06-15 § 82, att gälla fr.o.m. 2015-07-01.

Reviderad 2018-02-26 § 7, att gälla fr.o.m. 2018-03-05.

Reviderad av Kommunfullmäktige 2023-09-25, § 60

Att gälla från och med 2023-11-01

500 kr

Gäller i huvudsak på platser där parkering är tillåten men där kraven på parkering inte uppfylls.

Uppställning utanför markerad plats, vid uppställning utan att erlagga avgift eller använda parkeringsskiva. Gäller för överträdelsekod 20-23 och 38 i bilaga.

700 kr

Gäller i huvudsak där parkeringsförbud råder. Gäller för överträdelsekod 24-27, 34-35, 37-~~38~~ och 42 i bilaga.

1000 kr

Gäller i huvudsak där stannandeförbud råder. Det gäller trafikfarlig uppställning, uppställande för parkeringsplats för rörelsehindrad, på busshållplats, i vägkorsning, på eller nära ett övergångsställe. eller cykelöverfart, på gång- och cykelväg, på plats där skyltning anger förbud att stanna samt vid vissa andra överträdelser. Gäller för överträdelsekod 01-09, 30-31 och 33 i bilaga.

TYP AV ÖVERTRÄDELSE

Överträdelse av regler i trafikförordningen

Stannat eller parkerat fordon

01. på allmän plats inom tätbebyggt område som är terräng (3 kap 48§)
02. på en gång- eller cykelbana (3 kap 48§)
03. mot färdriktningen (3 kap 52§)
04. på eller inom ett avstånd av 10 meter före ett övergångsställe (3 kap 53§)
05. i en vägkorsning eller inom ett avstånd av 10 meter från korsande körbanans närmaste ytterkant (3 kap 53§)
06. i ett körfält eller en körbana för fordon i linjetrafik m fl (3 kap 53§)
07. för annat ändamål än på- eller avstigning på busshållplats eller ändamålsplats (3 kap 54§), för annat ändamål än på- och avstigning på laddplats (3 kap 54§)
08. för annat ändamål än på- och avstigning på plats avsedd för viss trafikantgrupp eller visst fordonsslag (3 kap 54§), för annat ändamål än på- eller avstigning på plats avsedd för visst fordonsslag (3 kap 54§)
09. enligt antecknad överträdelse

Parkerat fordon

20. med något hjul utanför en uppställningsplats eller annan markering (3 kap. 49 §)
21. längre tid än 24 timmar i följd på vardagar, utom vardag före sön- och helgdag (3 kap. 49 a §)
22. utan att giltig parkeringsbiljett eller motsvarande är synlig och läsbar (3 kap. 49 a §)
23. utan att tiden på parkeringsskiva eller motsvarande har ställts in enligt 3 kap. 49 a § eller utan att angivelsen är synlig och läsbar (3 kap. 49 a §)
24. framför infart till fastighet eller så att fordonstrafik till eller från fastigheten väsentligen försvåras (3 kap. 55 §)
25. på en huvudled (3 kap. 55 §)
26. på en gågata eller i ett gångfartsområde (8 kap. 1 §)
27. enligt antecknad överträdelse

Överträdelse av bestämmelser i lokala trafikföreskrifter

Stannat eller parkerat fordon

30. inom område med förbud att stanna eller parkera
31. på plats med förbud att stanna eller parkera
33. enligt antecknad överträdelse

Parkerat fordon

34. Inom område där fordon inte får parkeras
35. på plats med förbud att parkera
37. på fel sida av vägen enligt bestämmelser om datumparkering
38. längre än tillåten tid
42. enligt antecknad överträdelse

2023-10-27

Malin Gunnarsson

+4641362050

malin.gunnarsson@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Införande av parkeringsavgifter längs med Kvarngatan, etapp 2 (Pärlgatan – Östergatan)

Ärendebeskrivning

Hösten 2017 infördes avgiftsbelagd parkering i Eslövs centrum.

Kvarngatan har under andra halvan av 2023 omgestaltats mellan Pärlgatan och Östergatan för att få ett mer stadsmässigt intryck. En gångpassage håller på att anläggas för att fotgängare ska kunna ta sig mellan Kvarngatan och pendlarparkeringen.

Pendlarparkeringen är avgiftsbelagd och med anledning av det så föreslås även parkeringsplatserna på den omgestaltade delen av Kvarngatan bli avgiftsbelagda.

Beslutsunderlag

- Eslövs kommuns författningssamling nr 51 ”Taxa för uttag av parkeringsavgifter”
- Eslövs kommuns lokala trafikföreskrifter om taxor och villkor för avgiftsbelagd parkering i Eslövs kommun; beslutade den 9 november 2017
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 194, 2022 ”Projekteringsförslag av Kvarngatan, etapp 2 (Pärlgatan-Östergatan) i Eslöv”
- ”Utformningsplaner Kvarngatan, etapp 2”
- Förslag på uppdaterad ”Bilaga Karta över zonindelning för parkeringstaxa i Eslövs tätort”

Beredning

Pendlarparkeringen har en avgift som motsvarar ”Taxa grön”, dvs 7 kr/tim, 28 kr/dygn eller 350 kr/månad. Löst parkeringsbiljett gäller under biljettens giltighetstid och endast på parkeringsplatser där ”Taxa grön” gäller.

Förslaget innebär att aktuell sträcka av Kvarngatan beläggs med avgift och en tidsreglering på 24 timmar, likt den på pendlarparkeringen. Det innebär att tidsregleringen, 24 timmar, blir densamma, men att en avgift tas ut.

Kvarngatan blir, i sin karaktär efter ombyggnation en mer stadsmässig gata. Kvarngatan är dessutom centrumnära, vilket är en anledning till att avgiftsbelägga sträckan.

En målsättning med parkeringsreglering (tid eller avgift) är att främja hållbara transportmedel. En ökad andel gång-, cykel- och kollektivtrafik gör att de som inte har några alternativ till bil får enklare att hitta en parkeringsplats vid behov. Utöver detta kan en avgiftsreglering på Kvarngatan minska risken att pendlare som inte vill betala den avgift som finns på pendlarparkeringen parkerar på Kvarngatan istället.

För att införa parkeringsavgift på sträckan krävs att kartan avseende zonindelningen i Eslövs kommuns författningssamling nr 51 ”Taxa för uttag av parkeringsavgifter” revideras för att täcka in denna del av Kvarngatan.

Miljö och Samhällsbyggnad föreslår även att så kallad miljöparkering införs längs med sträckan. Miljöparkering är ett parkeringsförbud, som gäller under några timmar en gång i månaden. Parkeringsförbudet används för att kunna komma åt att städa gatorna så effektivt som möjligt, vilket kan göras om det inte står parkerade fordon i fickorna. Förslagsvis förses respektive sida med parkeringsförbud på olika dagar i månaden.

Därefter behöver lokala trafikföreskrifter tas fram för sträckan, både avseende parkeringsavgiften och för parkeringsförbud för de dagar parkeringsfickorna ska städas.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut;

- Att godkänna förslaget och införa avgiftsbelagd parkering och miljöparkering på Kvarngatan mellan Pärllgatan och Östergatan i Eslöv samt ge miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att gå vidare med införandet under vintern 2023/2024.
- Att godkänna en förändring av ”Bilaga Karta över zonindelning för parkeringstaxa i Eslövs tätort, 2016-06-02” så att även Kvarngatan mellan Pärllgatan och Östergatan ingår i Zon 2, dvs det grönmarkerade området.

Beslutet skickas till

- Kommunstyrelsen
- Avdelningen gata, trafik och park

Dave Borg
Förvaltningschef

Christel Wohlin
Avdelningschef för gata, trafik och park

ESLÖVS KOMMUNS FÖRFATTNINGSSAMLING

NR 51

TAXA FÖR UTTAG AV PARKERINGSavgIFTER

Antagen av kommunfullmäktige 2017-05-29 § 50, att gälla från och med 2017-10-01.

Reviderat 2018-09-24 § 76

Att gälla från och med 2018-09-24

Enligt lag om rätt att ta ut avgifter för vissa upplåtelser av offentlig plats med mera (Svensk författningssamling 1957:259) därefter reviderad, får parkeringsavgifter tas ut i den omfattning som krävs för att ordna trafiken.

Avgift för allmänt upplåten parkeringsplats är 10 kronor per timme inom zon 1.

Avgift för allmänt upplåten parkeringsplats är 7 kronor per timme inom zon 2.

Avgift för allmänt upplåten parkeringsplats inom zon 2 på den del där parkering är tillåten ett dygn gäller 7 kronor per timme, 28 kr per dygn eller 350 kronor i månaden utan platsgaranti.

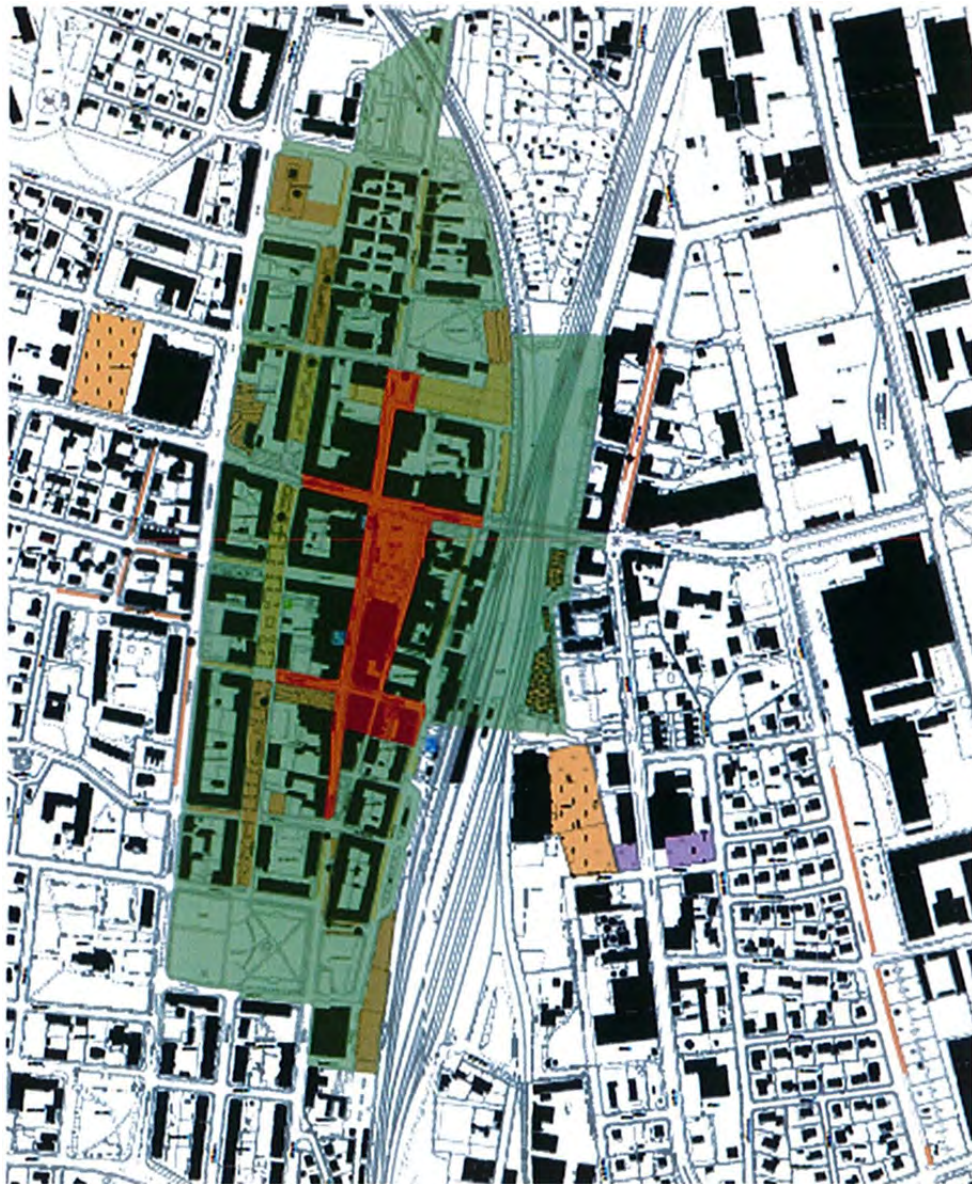
Avgiftsfri parkering råder för allmän upplåten parkeringsplats inom zon 1 och 2 där parkering är begränsad till 10-30 minuter eller två timmar.

Avgiftsfri parkering råder för allmän upplåten parkeringsplats för rörelsehindrade inom zon 1 och zon 2.

Tillhörande bilaga: Karta över zonindelning för parkeringstaxa i Eslövs tätort,
2016-06-02

Bilaga Karta över zonindelning för parkeringstaxa i Eslövs tätort, 2016-06-02

Zon 1 utgörs av rödmarkerat område. Zon 2 utgörs av grönmarkerat område.

Zon 1 utgörs av rödmarkerat område. Zon 2 utgörs av grönmarkerat område.

Register

Beteckning:

1285 2017:129

Rubrik:

Eslövs kommun lokala trafikföreskrifter om taxor och villkor för avgiftsbelagd parkering i Eslövs kommun

Bemyndigande:

10 kap. 1 § andra stycket 17 trafikförordningen (1998:1276)

10 kap. 3 § första stycket trafikförordningen (1998:1276)

Dag för ikraftträdande:

2017-12-04

Övriga uppgifter

Dag för beslut:

2017-11-09

Föreskriften berör:

Skåne - Eslöv

Publicerat på webbplatsen Svensk trafikföreskriftssamling:

2017-12-04

Har strukturerad information:

Ja

Har vägnätsanknytning:

Nej

1285 2017:129

Eslövs kommuns lokala trafikföreskrifter om taxor och villkor för avgiftsbelagd parkering i Eslövs kommun; beslutade den 9 november 2017.

Eslövs kommun föreskriver med stöd av *10 kap. 1 § andra stycket 17 och 3 § första stycket trafikförordningen (1998:1276)* följande.

Följande taxor och villkor gäller för avgiftsbelagda parkeringsplatser inom respektive grupp (taxa).

1 § Taxa röd: Avgift 7 kr/tim. Löst parkeringsbiljett gäller under biljettens giltighetstid och endast på parkeringsplatser där Taxa röd gäller.

2 § Taxa gul: Avgift 7 kr/tim. Löst parkeringsbiljett gäller under biljettens giltighetstid och endast på parkeringsplatser där Taxa gul gäller.

3 § Taxa grön: Avgift 7 kr/tim, 28 kr/dygn eller 350 kr/månad. Löst parkeringsbiljett gäller under biljettens giltighetstid och endast på parkeringsplatser där Taxa grön gäller.

4 § Avgift för Taxa röd, gul och grön kan erläggas i parkeringsautomat eller genom avtal/abonnemang hos kommunens godkända betalningsadministratör.

5 § Avgift enligt Taxa röd, gul eller grön behöver inte erläggas av rörelsehindrad med parkeringstillstånd enligt 13 kap. 8 § trafikförordningen (1998:1276) eller utländkst parkeringstillstånd som ger samma rätt att parkera.

Denna författning träder i kraft den 4 december 2017.

Detta beslut är taget på delegation den 9 november 2017.

Kristina Jönsson

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Kristina Jönsson

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

§ 194

MOS.2021.0825

Projekteringsförslag av Kvarngatan, etapp 2 (Pärlgatan-Östergatan) i Eslöv

Ärendebeskrivning

I Eslövs kommuns budget år 2022 samt flerårsplan 2023-2025 återfinns investeringsprojekt Kvarngatan, etapp 2 (Pärlgatan-Östergatan) med en planerad ombyggnation under år 2023. Sträckan har projekterats med hänsyn taget till skyfall, parkeringsproblem och omgestaltning av gatan.

Längs med sträckan finns flera olika verksamheter och en av dessa är hemtjänsten. Vård och Omsorg (VoO) har under en längre tid lyft problematiken med parkerade bilar nära in- och utfarter som ett arbetsmiljöproblem.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Projekteringsförslag av Kvarngatan, etapp 2 (Pärlgatan-Östergatan) i Eslöv
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 44, 2020 Önskemål om parkeringsförbud vid infarten till Kvarngatan 7 och 13 i Eslöv
- Eslövs kommuns budget för 2022 samt flerårsplan 2023-2025
- Bilaga 1 Detaljplan för bla Tvättbjörnen 3
- Bilaga 2 Förslag utformningsplan Kvarngatan, etapp 2
- Bilaga 3 Servitutsavtal med Abborren 13
- Bilaga 4 Servitutsavtal med Trafikverket
- Bilaga 5 Beviljat medfinansiering från Trafikverket

Beredning

Parkeringsproblem

Längs Kvarngatan, sträckan mellan Pärlgatan och Östergatan, finns flera olika verksamheter. Parkering sker i stor utsträckning i gatumiljön, vilket ger dålig sikt vid in- och utfarter.

Vård och Omsorg (VoO) har under en längre tid lyft problematiken med parkerade bilar nära in- och utfarter som ett arbetsmiljöproblem. Kritiken har varit att bilar parkeras för nära in- och utfarterna vilket i sin tur skapar siktsvårigheter. Denna del av Kvarngatan är, till skillnad från sträckan söder om Östergatan, inte reglerad som huvudled. Detta medger i sin tur rätt till parkering och det står ofta mycket bilar parkerade längs med sträckan. Miljö och Samhällsbyggnad, avdelningen gata, trafik och park har sedan år 2019 fört dialog med VoO angående problematiken. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden fattade våren 2020, § 44, beslut om att parkeringsförbud

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

inte ska gälla innan och efter in- och utfarterna vid Kvarngatan 7 och 13. År 2021 markerades parkeringsplatserna genom linjemålning, för att underlätta vid in- och utfarterna. Personal på VoO har dock återkopplat att problematiken kvarstår.

Projekteringsförslag

Kvarngatans gaturum är idag brett och utöver trottoarer på båda sidor sträcker sig körbanan från fastighetsgräns till fastighetsgräns.

Den nya gestaltningen har tagit fasta i att öka trafiksäkerheten och tryggheten för de oskyddade trafikanterna, men också att förenkla för de som ska ta sig in- och ut från sina fastigheter alternativt arbetsplatser. Omgestaltningen anammar den utformning som ses på Kvarngatan söder om Östergatan, det vill säga separerade gång- och cykelbanor som avskiljs från motorfordonstrafiken med en grönremsa med marktäckande växter. Ledningar i mark, som inte behöver förnyas i dagsläget, möjliggör inte plantering av träd i grönremsorna. För att ändå få in ytterligare grönska och för att efterlikna den gestaltning som finns på Kvarngatan söder om Östergatan så kommer växtlighet placeras i klätterstativ. Grönremsan kommer även husera ny belysning, parkeringsfickor, skräpkorgar, vägskyltar och liknande utrustning.

Gestaltningen av gatan följer även den fördjupade översiktsplanen för Östra Eslöv. Den fördjupade översiktsplanen samt in- och utfarter i kombination med det anmälda arbetsmiljöproblemet innebär att antalet parkeringsplatser längs sträckan kraftigt måste minskas.

Tjänstepersoner på Miljö och Samhällsbyggnad har under projekterings gång haft kontakt med tjänstepersoner på Kommunledningskontoret för att diskutera grönytan på Tvättbjörnen 3. Diskussionerna har förts för att undersöka möjligheten att anlägga parkeringsplatser samt hantera skyfallsvatten på del av denna yta. Svaret från Kommunledningskontoret var att en skyfallsutredning med tillhörande åtgärdsplan skulle tas fram inom projektet östra Eslöv. Eftersom grönytan inom Tvättbjörnen 3 är en lågpunkt inom östra Eslöv kommer denna yta sannolikt ingå som en del i åtgärdsplanen och därmed är det olämpligt att åtgärder görs inom projekt Kvarngatan, etapp 2.

För att möjliggöra ny gestaltning behöver antalet parkeringsplatser längs med gatan mer än halveras. Idag finns det 79 uppmärkta parkeringsplatser längs med sträckan. I projekterat förslag finns det 31 parkeringsplatser plus en lastplats. Anledningen till att antalet parkeringsplatser minskat är, förutom för att öka framkomligheten till in- och utfarter, att öka trafiksäkerheten, förbättra den estetiska utformningen samt

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

förbättra ljusbilden och dagvattenproblematiken. Kompensation sker av borttagna parkeringsplatser genom att gångpassage skapas från Kvarngatan längs fastigheten Abborren 13 till parkeringsplatsen längs med järnvägen, se bilaga 2. Ett servitutsavtal på Abborren 13 har tecknats med fastighetsägaren, Eslövs Bostads AB, för att angöra pendlarparkeringen som ligger väster om Kvarngatan, se bilaga 3. Servitutsavtal har också tecknats med Trafikverket gällande anläggande av trappa och passage på slänt, se bilaga 4. Anläggandet av gångpassagen innebär att boende och besökare längs denna del av Kvarngatan får tillgång till parkeringsplatserna på pendlarparkeringen.

Eslövs kommun har ansökt om statlig medfinansiering till ombyggnationen under år 2023. Trafikverket har beviljat en medfinansiering med 50 % vilket för projektet innebär 7 085 000 kronor, se bilaga 5. Kravet är att ombyggnationen är färdigställd och kan slutredovisas senast den 1 december 2023.

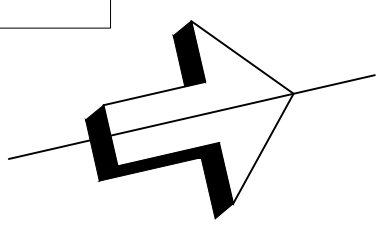
Beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden godkänner projekteringsförslag av Kvarngatan, etapp 2 (Pärlgatan – Östergatan) i Eslöv och ger förvaltningen i uppdrag att gå vidare med upphandling och anläggning, under förutsättning att begärd budget beviljas.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, för kännedom

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

TECKENFÖRKLARING

- FASTIGHETSGRÄNS
- ARBETSOMRÅDESGRÄNS RITAD 2M UTANFOR VERKLIG GRÄNS
- KANTLINJE
- KANTSTÖD GRANIT RV2
- KANTSTÖD GRANIT RF2
- FRIS AV VIT SMÅGATSTEN
- NY HANDLEDARE
- NYTT STAKET
- STÖDMUR
- KÖRYTA ASFALT
- CYKELBANA ASFALT
- GÅNGBANA BETONGPLATTOR
- KÖRYTA/SKLJEREMSA SMÅGATSTEN
- SKLJEREMSA/RAMP STORGATSTEN
- GRÄSYTA
- PLANTERINGSYTA
- G2 ÖVERBYGGNADSBETECKNING
- BEGRÄNSNINGSLINJE ÖVERBYGGNADER
- NY BELYSNINGSSSTOLPE
- ✿ NYTT KLÄTTERVÄXTSTATIV
- NY PAPPERSKORG
- NYTT CYKELSTÄLL
- NY RÄNNSTENSBRUNN
- NY STOLPE
- ▼ NYTT VÄGMÄRKE
- ▼ NY VÄGMARKERING
- NYTT TAKTILT STRÅK

KOORDINATSYSTEM

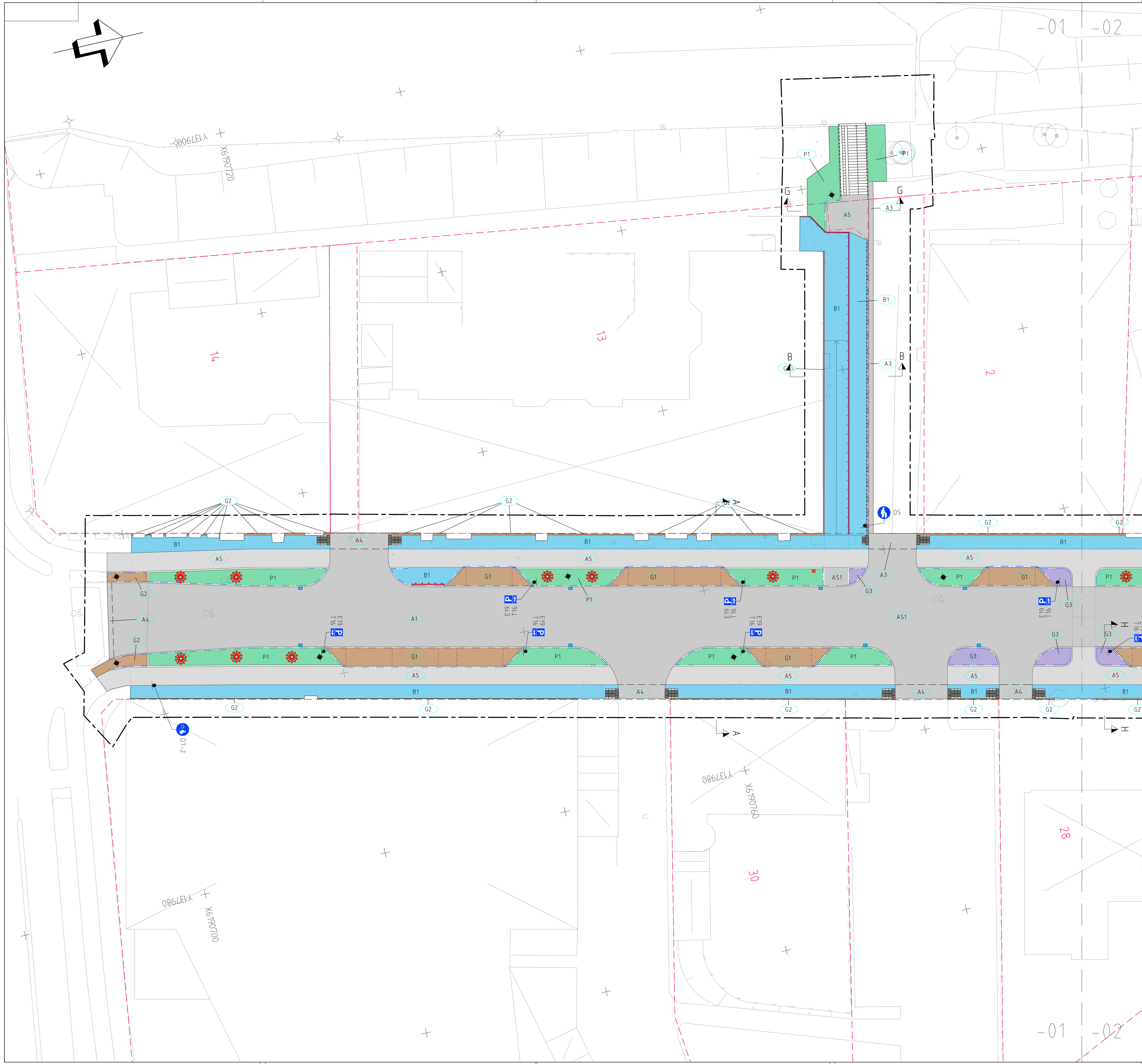
KOORDINATSYSTEM: SWEREF99 13:30
 HÖJDSYSTEM: RH2000
 METER, SKALA 1:200
 OBS! VID A3 FORMAT GÄLLER HALVSKALA

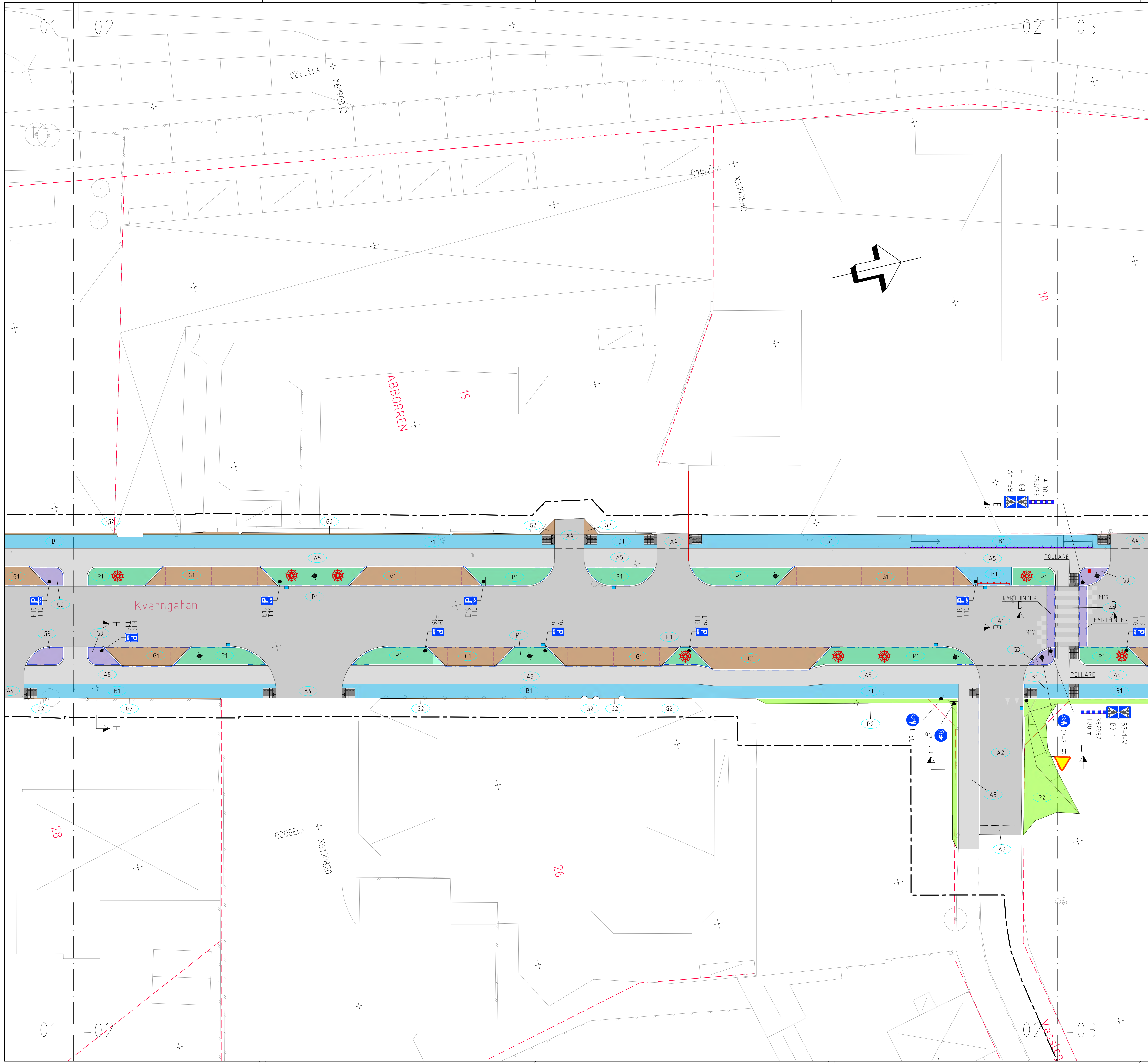
REV	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	GDOK	DATUM	VV DATUM	VV DIARENUMMER

GRANSKNINGSHANDLING
 KVARNGATAN
 ESLÖVS KOMMUN

UPPDRAGSANSVARIG J.HOOG	UPPDRAGSNUMMER 7051 1011	GATUPLAN	
KONSTR. J.HOOG	GRANSK. A.RÖSVALL		
MALMÖ	2022-10-28	KONSTRUKTIONSR OBJEKT NR	FORMAT A1
		SKALA 1:200	RITNINGSR 100T0501

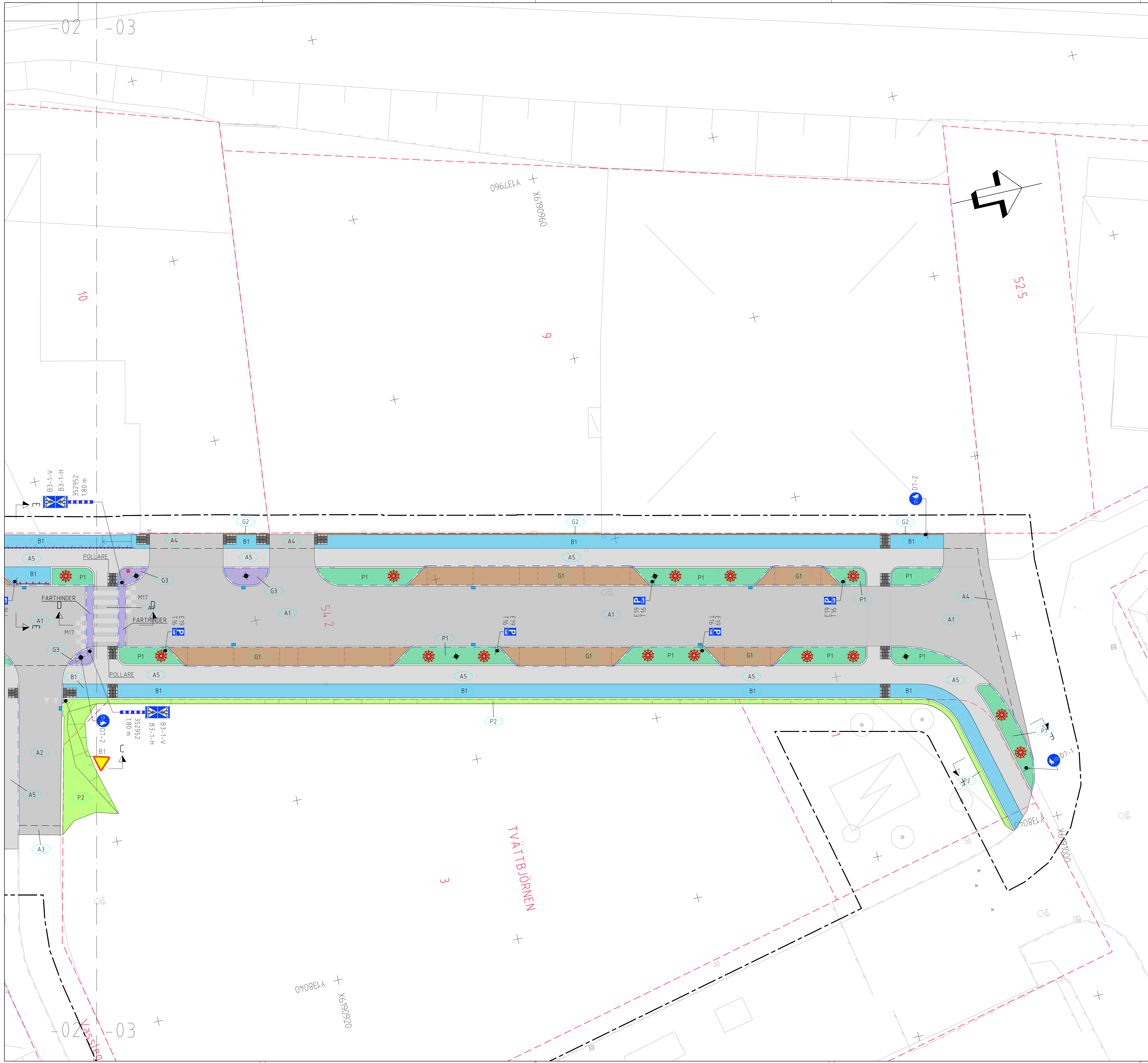
- ### TECKENFÖRKLARING
- FASTIGHETSGRÄNS
 - ARBETSSOMRÅDESGRÄNS RITAD 2M UTANFOR VERKLIG GRÄNS
 - KANTLINJE
 - KANTSTÖD GRANIT RV2
 - KANTSTÖD GRANIT RF2
 - FRIS AV VIT SMÅGATSTEN
 - NY HANDLEDARE
 - NYTT STAKET
 - STÖDMUR
 - KÖRYTA ASFALT
 - CYKELBANA ASFALT
 - GÅNGBANA BETONGPLATTOR
 - KÖRYTA/SKILJEREMSA SMÅGATSTEN
 - SKLJEREMSA/RAMP STORGATSTEN
 - GRÄSYTA
 - PLANTERINGSYTA
 - G2 ÖVERBYGGNADSBETECKNING
 - BEGRÄNSNINGSLINJE ÖVERBYGGNADER
 - + NY BELYSNINGSTOLPE
 - ✿ NYTT KLÄTTERVÄXTSTATIV
 - NY PAPPERSKORG
 - NYTT CYKELSTÄLL
 - NY RÄNNSTENSBRUNN
 - + NY STOLPE
 - ▼ NYTT VÄGMÄRKE
 - ▼ NY VÄGMARKERING
 - NYTT TAKTILT STRÅK

KOORDINATSYSTEM

KOORDINATSYSTEM: SWEREF99 13:30
 HÖJDSYSTEM: RH2000
 METER, SKALA 1:200
 OBS! VID A3 FORMAT GÄLLER HALVSKALA

REV	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	GDK	DATUM	VV DATUM	VV DIARENUMMER

ESLÖVS KOMMUN		GRANSKNINGSHANDLING	
TerrVia <small>TERRVIA MARK MALMÖ AB, Tel: 040-206374</small>		KVARNGATAN ESLÖVS KOMMUN	
UPPDRAGSANSVARIG J.HOOG	UPPDRAGSNUMMER 7051 1011	GATUPLAN	
KONSTR J.HOOG	GRANSK A.RÖSVALL	KONSTRUKTIONSR 	FORMAT A1
MALMÖ	2022-10-28	OBJEKT NR 	SKALA 1:200
			RITNINGSR 100T0502

TECKENFÖRKLARING

- FASTIGHETSGRÄNS
- ARBETSMRÅDESGRÄNS RITAD 2M UTANFOR VERKLIG GRÄNS
- KANTLINJE
- KANTSTÖD GRANIT RV2
- KANTSTÖD GRANIT RF2
- FRIS AV VIT SMÅGATSTEN
- NY HANDLEDARE
- NYTT STAKET
- STÖDMUR
- KÖRYTA ASFALT
- CYKELBANA ASFALT
- GÅNGBANA BETONGPLATTOR
- KÖRYTA/SKLJEREMSA SMÅGATSTEN
- SKLJEREMSA/RAMP STORGATSTEN
- GRÄSYTA
- PLANTERINGSYTA
- G2 ÖVERBYGGNADSBETECKNING
- BEGRÄNSNINGSLINJE ÖVERBYGGNADER
- NY BELYSNINGSTOLPE
- ☀ NYTT KLÄTTERVÄXTSTATIV
- NY PAPPERSKÖRG
- |—|—| NYTT CYKELSTÄLL
- NY RÄNNSTENSBRUNN
- NY STOLPE
- ▼ NYTT VÄGMÄRKE
- ▼ NY VÄGMARKERING
- NYTT TAKTILT STRÅK

KOORDINATSYSTEM

KOORDINATSYSTEM: SWEREF99 13:30
 HÖJDSYSTEM: RH2000
 METER, SKALA 1:200
 OBS! VID A3 FORMAT GÄLLER HALVSKALA

REV	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	GODK	DATUM	VV DATUM	VV DIARENUMMER

GRANSKNINGSHANDLING

KVARNGATAN
ESLÖVS KOMMUN

TerrVia
TERRVIA MARK MALMÖ AB, Tel: 040-206374

UPPFÖRINGSANSVARIG J.HOOG	UPPFÖRINGSNUMMER 7051 1011	GATUPLAN	
KONSTR. J.HOOG	GRANSK. A.RÖSVALL	KONSTRUKTIONSR. A1	SKALA 1:200
MALMÖ	2022-10-28	OBJEKT NR 100T0503	REV

Förslag på uppdaterad "Bilaga Karta över zonindelning för parkeringstaxa i Eslövs tätort" med utökad grön zon för att täcka in Kvarngatan (Pärlgatan – Östergatan)

